TAURON

JEDNOSTKOWY RAPORT ROCZNY

TAURON Polska Energia S.A.
za 2019 r.

1 kwietnia 2020 r.

TAURON.PL

List Prezesa Zarządu

TAURON Polska Energia S.A.

Szanowni Państwo,

mam przyjemność przekazać Państwu Raport Roczny TAURON Polska Energia S.A. za 2019 rok, w którym zaprezentowaliśmy nasze wyniki finansowe i operacyjne oraz najważniejsze wydarzenia minionego roku.

W 2019 roku TAURON działał w sprzyjającym otoczeniu makroekonomicznym. Polska gospodarka pozytywnie wyróżniała się na tle większości krajów Unii Europejskiej, a głównym czynnikiem wspierającym krajową koniunkturę był relatywnie szybki wzrost popytu wewnętrznego. Niekorzystne tendencje uwypukliły się w drugiej połowie roku.

Zmiana dynamiki wzrostu gospodarczego w Polsce miała wpływ na wielkość zużycia energii elektrycznej. Ubiegły rok był pierwszym od kilku lat, w którym zanotowano spadek krajowego zużycia energii elektrycznej. W konsekwencji produkcja energii elektrycznej zmniejszyła się o 3,9 proc., głównie za sprawą dynamicznie rosnącego importu netto energii elektrycznej, który osiągnął ponad 10 TWh. Import energii, w połączeniu ze znaczącym wzrostem produkcji energii z farm wiatrowych i gazu, spowodował spadki produkcji energii z bloków konwencjonalnych.

Sytuacja makroekonomiczna oraz wspomniane powyżej trendy rynkowe wywarły w minionym roku istotny wpływ na działalność przedsiębiorstw sektora energetycznego. W tych warunkach zewnętrznych Grupa TAURON zachowała stabilną pozycję finansową, podejmując jednocześnie szereg działań zmierzających do zwiększenia zyskowności w kolejnych latach.

Przychody ze sprzedaży TAURON Polska Energia S.A. osiągnęły poziom 10,7 mld zł, co oznacza 24 proc. wzrost w stosunku do 2018 roku. Wyższe przychody są w głównej mierze rezultatem sytuacji rynkowej, tj. wzrostu hurtowych cen energii elektrycznej. Wynik EBITDA wyniósł 114 mln zł, podczas gdy w 2018 r. osiągnął poziom 27 mln zł. Na osiągnięty wynik netto istotny wpływ miały odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w segmentach Wydobycie i Wytwarzanie.

Chciałbym podkreślić, że w ubiegłym roku zintensyfikowaliśmy działania, których efektem będzie w kolejnych latach znaczący wzrost produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł zeroemisyjnych, takich jak wiatr i słońce. Nasze dążenia na rzecz transformacji Grupy określamy jako Zielony Zwrot TAURONA i wynikają ze zaktualizowanych w ubiegłym roku kierunków strategicznych Grupy TAURON. Do 2025 roku planujemy inwestycje w farmy wiatrowe na lądzie, farmy fotowoltaiczne oraz zaangażowanie w budowę morskich farm wiatrowych. Te inwestycje oraz oddanie do eksploatacji bloku o mocy 910 MW w Jaworznie, spełniającego restrykcyjne normy z zakresu ochrony środowiska, pozwolą na obniżenie wskaźnika emisyjności Grupy, w perspektywie 2025 roku, o ponad 20 proc., a w perspektywie 2030 roku – o ponad 50 proc.

Potwierdzeniem sprawnej realizacji wyznaczonych celów strategicznych był zakup pięciu farm wiatrowych o łącznej mocy 180 MW. Dzięki tej inwestycji Grupa TAURON niemal podwoiła moce zainstalowane w technologii wiatrowej i znalazła się na drugim miejscu wśród polskich

grup energetycznych pod względem posiadanych mocy wytwórczych w źródłach wiatrowych. Co szczególnie istotne – nowe aktywa będą generowały ponad 100 mln zł EBITDA rocznie.

Dodatkowo, w grudniu ubiegłego roku Grupa TAURON podpisała umowę na zakup projektu budowy farmy fotowoltaicznej o planowanej mocy 6 MW w Choszcznie. Pragnę Państwa również zapewnić, że na bieżąco analizujemy możliwości akwizycji projektów wiatrowych i fotowoltaicznych oferowanych na rynku, jak również rozwijamy własne, zielone projekty, w szczególności na terenach należących do Grupy TAURON.

Warto zwrócić uwagę, że Grupa TAURON czynnie uczestniczy w transformacji krajowej energetyki w kierunku rozwijania źródeł zeroemisyjnych. W 2019 roku Grupa przyłączyła do swojej sieci dystrybucyjnej rekordową liczbę ponad 30 tys. mikroinstalacji o łącznej mocy 206 MW. To blisko cztery razy więcej niż w 2018 roku.

Obok nakładów inwestycyjnych związanych z realizacją Zielonego Zwrotu TAURONA pracowaliśmy także nad poprawą niezawodności naszej sieci dystrybucyjnej oraz budową nowoczesnych źródeł energii. Łączne nakłady inwestycyjne Grupy TAURON w 2019 roku wyniosły 4,1 mld zł.

W 2019 roku rozpoczęliśmy proces optymalizacji portfela inwestycyjnego, którego przedmiotem są aktywa górnicze i ciepłownicze. W ramach tych działań oferenci zainteresowani nabyciem tych aktywów prowadzili badanie due diligence TAURON Ciepło sp. z o.o.

Grupa TAURON, już tradycyjnie, była bardzo aktywna w obszarze badań, rozwoju i innowacji. Uruchomiono 18 projektów we wszystkich obszarach biznesowych. Na koniec ubiegłego roku, w czterech portfelach obszaru badań i innowacji realizowano 67 projektów. Na realizację części z tych projektów Grupa TAURON pozyskała dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych. Warto podkreślić, że są już wymierne efekty tych działań – dzięki wprowadzeniu nowych sorbentów w procesie wytwarzania energii elektrycznej Grupa ograniczy o ponad 100 mln zł nakłady inwestycyjne związane z dostosowaniem bloku o mocy 460 MW w Elektrowni Łagisza do tzw. konkluzji BAT.

Podobnie jak w latach poprzednich Grupa TAURON, również w 2019 roku, podejmowała szereg inicjatyw mających na celu zagwarantowanie środków finansowych potrzebnych dla zrównoważonego rozwoju. W tym miejscu chciałbym przede wszystkim wspomnieć o zakończonych sukcesem aukcjach rynku mocy. Dzięki nim, w latach 2021-2037, Grupa TAURON otrzyma łącznie 5,5 mld zł dodatkowych środków finansowych.

Po drugie – zawarliśmy umowę kredytową o wartości 750 mln zł z bankiem Intesa Sanpaolo na finansowanie wydatków związanych z energetyką odnawialną, inwestycjami w sieci dystrybucyjne oraz refinansowanie istniejącego zadłużenia.

Po trzecie – pozyskaliśmy w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 środki unijne w wysokości 195 mln zł na budowę i modernizację sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia. Wyżej wskazane działania są gwarantem zapewnienia stabilności finansowej Grupy, czego potwierdzeniem jest rating nadany przez agencję ratingową Fitch na poziomie „BBB" z perspektywą stabilną.

Cieszy mnie również, że nasze działania w obszarze relacji z otoczeniem zostały, już po raz kolejny, docenione przez środowiska eksperckie. W konkursie „The Best Annual Report" otrzymaliśmy, po raz trzeci, nagrodę „The Best of the Best", nagrodę specjalną za najlepszy raport zintegrowany oraz wyróżnienie za najlepsze oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.

Szanowni Państwo,

mimo licznych wyzwań stojących przed polskim sektorem energetycznym jestem przekonany, że kompleksowa transformacja i konsekwentna realizacja projektów w ramach Zielonego Zwrotu TAURONA pozytywnie wpłyną na dalszy rozwój Grupy TAURON. Wierzę, że wysokie kompetencje i bogate doświadczenie pracowników Grupy zostaną umiejętnie wykorzystane do wzmacniania kluczowych segmentów działalności. Jesteśmy liderem zmian w polskiej energetyce. Z drugiej strony, nasze inicjatywy w obszarze dialogu społecznego przyczyniają się do budowania partnerskich, długofalowych relacji ze wszystkimi grupami interesariuszy.

W imieniu Zarządu TAURON Polska Energia S.A. dziękuję wszystkim interesariuszom, a zwłaszcza Członkom Rady Nadzorczej i pracownikom całej Grupy za skuteczne i profesjonalne wykonywanie swoich obowiązków, dzięki czemu wspólnie budujemy wartość Grupy TAURON.

Z wyrazami szacunku,

Filip Grzegorczyk

Prezes Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2019 okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	2018 okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	2019 okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	2018 okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Wybrane jednostkowe dane finansowe TAURON Polska Energia S.A.				
Przychody ze sprzedaży	10 680 577	8 618 642	2 482 816	2 019 884
Zysk operacyjny	101 102	22 659	23 502	5 310
Strata przed opodatkowaniem	(346 207)	(1 732 283)	(80 480)	(405 982)
Strata netto	(462 830)	(1 709 853)	(107 590)	(400 725)
Pozostałe całkowite dochody netto	11 171	(19 666)	2 597	(4 609)
Łączne całkowite dochody	(451 659)	(1 729 519)	(104 993)	(405 334)
Strata na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowa i rozwodniona)	(0,26)	(0,98)	(0,06)	(0,23)
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) (podstawowa i rozwodniona)	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(498 270)	(125 146)	(115 828)	(29 329)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	74 699	(720 432)	17 365	(168 842)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 934 525	844 776	449 701	197 984
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 510 954	(802)	351 238	(187)
	Stan na 31.12.2019	**Stan na 31.12.2018**	**Stan na 31.12.2019**	**Stan na 31.12.2018**
Aktywa trwałe	27 010 590	27 166 500	6 342 747	6 317 791
Aktywa obrotowe	3 474 539	2 346 490	815 907	545 695
Aktywa razem	30 485 129	29 512 990	7 158 654	6 863 486
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	2 057 707	2 037 848
Kapitał własny	14 808 177	15 259 836	3 477 322	3 548 799
Zobowiązania długoterminowe	10 947 500	8 533 790	2 570 741	1 984 602
Zobowiązania krótkoterminowe	4 729 452	5 719 364	1 110 591	1 330 085
Zobowiązania razem	15 676 952	14 253 154	3 681 332	3 314 687

Powyższe dane finansowe zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej - według średniego kursu NBP ogłoszonego na dzień 31 grudnia 2019 roku - 4,2585 PLN/EUR (na dzień 31 grudnia 2018 roku - 4,3 PLN/EUR),
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych - według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ogłoszonych na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku - 4,3018 PLN/EUR (dla okresu od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku - 4,2669 PLN/EUR).

TAURON

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

z badania rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za 2019 r.

TAURON.PL

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa

+48 (0) 22 557 70 00
+48 (0) 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

Building a better working world

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia oraz dla Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A („Spółka") z siedzibą w Katowicach, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 3, na które składają się: sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku, sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku oraz informacja dodatkowa zawierająca opis przyjętych zasad rachunkowości i noty objaśniające („sprawozdanie finansowe").

Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,

- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz jej statutem,

- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości").

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 31 marca 2020 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB") oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach") oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE"). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego".

Jesteśmy niezależni od Spółki zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC") przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości i przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Utrata wartości udziałów i akcji oraz należności z tytułu pożyczek i objętych obligacji Dlaczego zagadnienie jest kluczową sprawą badania Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka w ramach istotnych pozycji aktywów wykazywała: • udziały i akcje (o wartości bilansowej ok. 21 844 milionów złotych); • obligacje i pożyczki udzielone (o wartości bilansowej ok. 5 313 milionów złotych); stanowiące ok. 89% sumy bilansowej Spółki. Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, Zarząd Spółki jest zobligowany do określenia odpowiedniej metody wyceny należności z tytułu pożyczek oraz objętych obligacji i w zależności od metody wyceny określić wartość godziwą tych pożyczek i obligacji lub określić wartość oczekiwanych strat kredytowych, które mogą wystąpić w okresie 12 miesięcy lub pozostałym okresie życia przedmiotowych pożyczek i obligacji w zależności od klasyfikacji aktywów do koszyków, a w odniesieniu do udziałów i akcji w jednostkach zależnych oraz we wspólnych przedsięwzięciach – w wyniku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości aktywów do przeprowadzenia testu na utratę przez nie wartości. Sprawa została określona jako kluczowa dla badania sprawozdania finansowego Spółki z uwagi na wartość wykazanych powyżej aktywów, która jest istotna dla sprawozdania finansowego, jak również z uwagi na złożony element profesjonalnego osądu Zarządu dotyczącego wyceny należności z tytułu pożyczek i objętych obligacji, a także akcji i udziałów w spółkach niebędących spółkami zależnymi lub wspólnymi przedsięwzięciami oraz złożony element profesjonalnego osądu Zarządu dotyczącego szacowania wartości odzyskiwalnej	Podejście do badania Nasze procedury, w odniesieniu do opisanej kluczowej sprawy badania obejmowały, między innymi: • omówienie procesu oraz identyfikację mechanizmów kontrolnych funkcjonujących w Spółce i związanych z testami na utratę wartości aktywów, jak również zrozumienie stosowanych polityk rachunkowości oraz procedur, w tym środowiska kontroli wewnętrznej, odnoszących się do procesu oceny przesłanek utraty wartości, identyfikacji obiektywnych zdarzeń wskazujących na utratę wartości oraz testów na utratę wartości aktywów; • ocenę przyjętych przez Spółkę osądów odnośnie grupowania składników aktywów w ośrodki wypracowujące środki pieniężne; • ocenę, przy wsparciu specjalistów z zakresu wyceny, przyjętych przez Spółkę założeń i szacunków służących określeniu wartości odzyskiwalnej aktywów, w tym: - przyjętych przez Spółkę kluczowych założeń makroekonomicznych na kolejne lata (w tym: stopy dyskonta, prognozowanej stopy wzrostu) poprzez porównanie ich do danych rynkowych oraz dostępnych zewnętrznych danych; - poprawności arytmetycznej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, oraz - założeń przyjętych do ustalenia przepływów pieniężnych oraz wartości rezydualnych po okresie objętym szczegółową strategią; • kierowanie zapytań odnoszących się do statusu realizacji przyjętych założeń, w tym aktualności kluczowych szacunków, do pracowników Obszaru Finansów oraz Zarządu Spółki;

akcji i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach i spółkach zależnych. Wycena należności z tytułu pożyczek i objętych obligacji, a także akcji i udziałów w spółkach niebędących spółkami zależnymi lub wspólnymi przedsięwzięciami wymaga zastosowania odpowiedniego modelu wyceny, w zależności od klasyfikacji aktywów, zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe. Szacunek wartości odzyskiwalnej akcji i udziałów w spółkach zależnych lub wspólnych przedsięwzięciach wymaga przyjęcia przez Zarząd Spółki szeregu założeń, co do przyszłych warunków rynkowych i gospodarczych, obejmujących między innymi, przyszłe zmiany w zakresie cen surowców, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii, uprawnień do emisji CO2 oraz przyszłych przychodów, kosztów i przepływów pieniężnych, średnioważonego kosztu kapitału („WACC"), jak również wpływu potencjalnych i już zatwierdzonych polskich i europejskich zmian regulacyjnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz przewidywanej sytuacji makroekonomicznej. Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym Spółka zawarła ujawnienie dotyczące analizy przesłanek utraty wartości, szacunków utraty wartości, jak również odpisów z tytułu utraty wartości udziałów i akcji w nocie nr 10 dodatkowych not objaśniających do sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku. Ujawnienie dotyczące wyceny należności z tytułu udzielonych pożyczek i objętych obligacji zawarte zostało przez Spółkę w nocie nr 20 dodatkowych not objaśniających do sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku.	• analizę zewnętrznych źródeł informacji takich jak prasa branżowa oraz ocena przy wsparciu specjalistów z zakresu wycen potencjalnego ryzyka związanego z realizacją założeń; • ocenę przesłanek utraty wartości oraz uzgodnienie danych źródłowych będących podstawą modeli testów na utratę wartości do przyjętych przez Spółkę prognoz finansowych; • ocenę dokonanej przez Spółkę klasyfikacji należności z tytułu pożyczek i objętych obligacji; • ocenę osądu Zarządu Spółki w zakresie zastosowanych modeli wyceny objętych obligacji oraz pożyczek udzielonych oraz istnienia obiektywnych zdarzeń mających wpływ na utratę wartości przedmiotowych aktywów; • ocenę poprawności ujęcia w księgach rachunkowych wyników testów na utratę wartości aktywów oraz wyceny pożyczek udzielonych i objętych obligacji; • ocenę przyjętych przez Spółkę modeli wyceny pożyczek udzielonych i objętych obligacji, w tym uzgodnienie danych źródłowych będących podstawą do wyceny przedmiotowych aktywów; • uzyskanie szczegółowych oświadczeń Zarządu co do kompletności i poprawności przekazanych nam danych i istotnych założeń; • ocenę kompletności ujawnień, zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 36 Utrata wartości aktywów oraz Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 7 Instrumenty finansowe – ujawnianie informacji, w sprawozdaniu finansowym Spółki w zakresie utraty wartości oraz wyceny aktywów.

Sprawy sądowe i zobowiązania warunkowe Dlaczego zagadnienie jest kluczową sprawą badania Spółka jest stroną wielu roszczeń oraz spraw sądowych, które w zależności od oceny Zarządu Spółki ujmowane są jako rezerwy lub zobowiązania warunkowe. Istotnymi wartościowo są zidentyfikowane przez Spółkę potencjalne i zgłoszone roszczenia dotyczące rozwiązania przez jednostkę zależną Spółki umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii. Podstawą ujęcia rezerw i zobowiązań warunkowych w sprawozdaniu finansowym są osądy Zarządu dotyczące prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych skutków przedmiotowych roszczeń oraz spraw sądowych, które mogą powodować wypływ korzyści ekonomicznych ze Spółki. Wyniki tych roszczeń oraz spraw sądowych są poza kontrolą Spółki. Sprawa została określona jako kluczowa dla badania sprawozdania finansowego Spółki z uwagi na istotność przedmiotowych roszczeń oraz spraw sądowych, a także element profesjonalnego osądu kierownictwa Spółki, co do ich wpływu na sprawozdanie finansowe. Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym Ujawnienie dotyczące przedmiotowych roszczeń oraz spraw sądowych zostało zawarte w nocie nr 40 not objaśniających do sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku.	Podejście do badania Nasze procedury, w odniesieniu do opisanej kluczowej sprawy badania obejmowały, między innymi: • zrozumienie procesu w obszarze dokonywania osądu przez Zarząd w odniesieniu do roszczeń oraz spraw sądowych; • monitorowanie publicznych informacji w celu identyfikacji naruszenia lub potencjalnego naruszenia przez Spółkę przepisów prawa i regulacji oraz oceny kompletności ujęcia skutków zidentyfikowanych naruszeń, a także oceny kompletności ujawnień w sprawozdaniu finansowym; • analizę przedstawionej do badania dokumentacji dotyczącej roszczeń i spraw sądowych oraz omówienie z Zespołem Prawnej Obsługi Projektów Spółki oraz prawnikami obsługującymi Spółkę istotnych roszczeń i spraw sądowych; • analizę kosztów usług prawnych poniesionych w ciągu roku, w tym identyfikację podmiotów świadczących usługi prawne na rzecz Spółki; • uzyskanie pisemnych wyjaśnień od prawników obsługujących Spółkę w zakresie prowadzonych przez nich spraw sądowych i spornych oraz analizę przedstawionych wyjaśnień; • analizę i ocenę poziomu oraz kompletności rezerw z tytułu spraw spornych w kontekście istniejącej dokumentacji prawnej; • analizę i ocenę ujawień w sprawozdaniu finansowym w zakresie zobowiązań warunkowych oraz zmian wartości rezerw na roszczenia i na sprawy sądowe; • omówienie wybranych roszczeń oraz spraw sądowych z naszymi specjalistami z zakresu prawa;

	• uzyskanie szczegółowych oświadczeń Zarządu co do kompletności i poprawności przekazanych nam danych i istotnych założeń; • przegląd protokołów z posiedzeń organów Spółki, protokołów z kontroli organów nadzoru oraz korespondencji z tymi organami; • analizę adekwatności ujawnień w odniesieniu do postepowań sądowych i pozasądowych oraz związanych z nimi rezerw i zobowiązań warunkowych w sprawozdaniu finansowym.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz statutem Spółki, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Spółki do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Spółki, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Spółki.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z § 5 Międzynarodowego Standardu Badania 320, koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym, wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Spółki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmowy, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej,

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki,

- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki,

- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Spółki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Spółki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Spółka zaprzestanie kontynuacji działalności,

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważyłyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje obejmują sprawozdanie z działalności Spółki za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku („Sprawozdanie z działalności") wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego i oświadczeniem na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości, które są wyodrębnionymi częściami tego sprawozdania (razem „Inne informacje").

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie Innych informacji zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Spółki wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji. W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy Inne informacje nie są istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydają się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Innych informacjach, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do poinformowania, czy Spółka sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych oraz wydania opinii, czy Spółka w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła wymagane informacje.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Spółki:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz § 70 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („rozporządzenie o informacjach bieżących”),

- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Spółki istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Spółka zawarła informacje określone w § 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia o informacjach bieżących.

Ponadto, naszym zdaniem, informacje wskazane w § 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz i tego rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Spółka zamieściła w Sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 9 ustawy o rachunkowości oraz że Spółka sporządziła takie odrębne sprawozdanie.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Ponadto naszym zdaniem Spółka w nocie objaśniającej nr 47 przedstawiła pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z całkowitych dochodów sporządzone odrębnie dla poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z wymogami art. 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetycznego („Prawo Energetyczne”).

Zakres informacji finansowej regulacyjnej zawartej w nocie objaśniającej nr 47 jest określony wymogami art. 44 Prawa energetycznego. Nasze badanie nie obejmowało oceny, czy informacje wymagane do ujawnienia przez ustawę są wystarczające dla zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy działalnościami.

Building a better
working world

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach. Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Spółki i jej spółek zależnych w badanym okresie sprawozdawczym zostały wymienione w sprawozdaniu z działalności Spółki.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Spółki po raz pierwszy uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 15 marca 2017 roku oraz ponownie uchwałą z dnia 28 listopada 2018 roku. Sprawozdania finansowe Spółki badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2017 roku; to jest przez okres trzech kolejnych lat.

Warszawa, dnia 31 marca 2020 roku

Kluczowy biegły rewident

Podpisany certyfikatem wystawionym dla
Leszek Jan Lerch (Certyfikat kwalifikowany).
Utworzony w dniu: 2020-03-31 10:40:06 +0200

(podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym)

Leszek Lerch
Biegły rewident
nr w rejestrze: 9886

działający w imieniu:
Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1,
00-124 Warszawa
nr na liście firm audytorskich: 130

TAURON

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.

TAURON.PL

TAURON Polska Energia S.A.

Sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ... 4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ ... 5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ- CIĄG DALSZY ... 6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ... 7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ... 8

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ... 9
1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A. ... 9
2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych ... 9
3. Oświadczenie o zgodności ... 11
4. Kontynuacja działalności ... 11
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji ... 11
6. Opublikowane standardy, zmiany do standardów i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie ... 12
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości ... 12
8. Zasady (polityka) rachunkowości oraz istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach ... 14

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI ... 15
9. Informacje dotyczące segmentów działalności ... 15
   9.1. Segmenty operacyjne ... 15
   9.2. Geograficzne obszary działalności ... 17

UTRATA WARTOŚCI UDZIAŁÓW I AKCJI W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH ... 17
10. Utrata wartości aktywów finansowych ... 17

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ... 20
11. Przychody ze sprzedaży ... 20
12. Koszty według rodzaju ... 21
13. Koszty świadczeń pracowniczych ... 22
14. Przychody i koszty finansowe ... 22
15. Podatek dochodowy ... 23
   15.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów ... 24
   15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej ... 24
   15.3. Odroczony podatek dochodowy ... 24
   15.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa ... 25
16. Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję ... 25

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ... 26
17. Nieruchomości inwestycyjne ... 26
18. Prawa do użytkowania aktywów ... 27
19. Udziały i akcje ... 28
20. Obligacje i pożyczki udzielone ... 30
   20.1. Pożyczki udzielone spółkom zależnym oraz nabyte obligacje wyemitowane przez spółki zależne ... 31
   20.2. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć ... 32
21. Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń ... 33
22. Pozostałe aktywa finansowe ... 34
23. Zapasy ... 35
24. Należności od odbiorców ... 36
25. Pozostałe aktywa niefinansowe ... 37
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ... 37
27. Kapitał własny ... 38
   27.1. Kapitał podstawowy ... 38
   27.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale ... 39
   27.3. Kapitał zapasowy ... 39
   27.4. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających ... 39
   27.5. Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy ... 39
28. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty ... 40
29. Zobowiązania z tytułu zadłużenia ... 40
   29.1. Wyemitowane obligacje ... 41
   29.2. Kredyty bankowe ... 44
   29.3. Kowenanty w umowach dotyczących zadłużenia ... 46
   29.4. Pożyczki od spółki zależnej ... 46
   29.5. Usługa cash pool ... 47
   29.6. Zobowiązania z tytułu leasingu ... 47
30. Rezerwy na świadczenia pracownicze ... 48
31. Pozostałe rezerwy ... 49
32. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe ... 49
33. Zobowiązania wobec dostawców ... 49
34. Pozostałe zobowiązania finansowe ... 50

35. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ... 50

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ... 51
36. Istotne pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych ... 51
36.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej ... 51
36.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej ... 51
36.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej ... 52

INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM ... 53
37. Instrumenty finansowe ... 53
37.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych ... 53
37.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych ... 55
38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym ... 56
38.1. Ryzyko kredytowe ... 58
38.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców ... 58
38.1.2 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami ... 58
38.1.3 Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi ... 59
38.2. Ryzyko związane z płynnością ... 60
38.3. Ryzyko rynkowe ... 62
38.3.1 Ryzyko stopy procentowej ... 62
38.3.2 Ryzyko walutowe ... 64
38.3.3 Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa ... 66
39. Ryzyko operacyjne ... 66

INNE INFORMACJE ... 67
40. Zobowiązania warunkowe ... 67
41. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań ... 71
42. Zobowiązania inwestycyjne ... 73
43. Informacja o podmiotach powiązanych ... 73
43.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa ... 73
43.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej ... 74
44. Zarządzanie kapitałem i finansami ... 74
45. Struktura zatrudnienia ... 74
46. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego ... 75
47. Podział sprawozdania finansowego na rodzaje działalności zgodnie z Art. 44 Prawa energetycznego ... 75
48. Pozostałe istotne informacje ... 77
49. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym ... 78

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody ze sprzedaży	**11**	10 680 577	8 618 642
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	**12**	(10 431 139)	(8 472 648)
Zysk brutto ze sprzedaży		**249 438**	**145 994**
Koszty sprzedaży	**12**	(24 036)	(20 692)
Koszty ogólnego zarządu	**12**	(121 636)	(98 716)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne		(2 664)	(3 927)
Zysk operacyjny		**101 102**	**22 659**
Przychody z tytułu dywidendy	**14**	1 100 861	819 437
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	**14**	389 809	327 447
Koszty odsetkowe od zadłużenia	**14**	(407 866)	(298 602)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	**14**	(94 920)	(2 469 069)
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	**14**	(1 394 812)	15 493
Pozostałe przychody i koszty finansowe	**14**	(40 381)	(149 648)
Strata przed opodatkowaniem		**(346 207)**	**(1 732 283)**
Podatek dochodowy	**15.1**	(116 623)	22 430
Strata netto		**(462 830)**	**(1 709 853)**
Wycena instrumentów zabezpieczających	**27.4**	15 179	(24 297)
Podatek dochodowy	**15.1**	(2 884)	4 617
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		**12 295**	**(19 680)**
Zyski/(straty) aktuarialne	**30**	(1 388)	18
Podatek dochodowy	**15.1**	264	(4)
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		**(1 124)**	**14**
Pozostałe całkowite dochody netto		**11 171**	**(19 666)**
Łączne całkowite dochody		**(451 659)**	**(1 729 519)**
Strata na jedną akcję (w złotych):			
– podstawowa i rozwodniona ze straty netto	**16**	(0,26)	(0,98)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Nieruchomości inwestycyjne	**17**	19 737	22 010
Prawa do użytkowania aktywów	**18**	34 177	-
Udziały i akcje	**19**	21 844 183	21 076 056
Obligacje i pożyczki udzielone	**20**	5 047 552	5 852 741
Instrumenty pochodne	**21**	20 352	43 844
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**15.3**	23 418	148 180
Pozostałe aktywa finansowe	**22**	2 348	2 804
Pozostałe aktywa niefinansowe	**25**	18 823	20 865
		27 010 590	**27 166 500**
Aktywa obrotowe			
Zapasy	**23**	149 364	409 587
Należności od odbiorców	**24**	1 472 462	819 563
Należności z tytułu podatku dochodowego	**15.4**	255 490	13 921
Obligacje i pożyczki udzielone	**20**	265 202	205 428
Instrumenty pochodne	**21**	85 177	176 499
Pozostałe aktywa finansowe	**22**	316 949	245 721
Pozostałe aktywa niefinansowe	**25**	6 167	9 846
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**26**	923 728	465 925
		3 474 539	**2 346 490**
SUMA AKTYWÓW		**30 485 129**	**29 512 990**

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ- CIĄG DALSZY

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	**27.1**	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	**27.3**	6 801 584	8 511 437
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	**27.4**	15 666	3 371
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	**27.5**	(771 820)	(2 017 719)
		14 808 177	**15 259 836**
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	**29**	10 909 597	8 474 344
Pozostałe zobowiązania finansowe	**34**	15 126	17 626
Instrumenty pochodne	**21**	16 848	37 930
Rezerwy na świadczenia pracownicze	**30**	5 929	3 787
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	**32**	-	103
		10 947 500	**8 533 790**
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	**29**	3 607 266	4 504 374
Zobowiązania wobec dostawców	**33**	424 486	525 986
Pozostałe zobowiązania finansowe	**34**	272 744	371 646
Instrumenty pochodne	**21**	107 679	202 992
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	**35**	223 035	24 626
Rezerwy na świadczenia pracownicze	**30**	292	245
Pozostałe rezerwy	**31**	77 094	72 894
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	**32**	16 856	16 601
		4 729 452	**5 719 364**
Zobowiązania razem		**15 676 952**	**14 253 154**
SUMA PASYWÓW		**30 485 129**	**29 512 990**

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	Razem kapitał własny
Stan na 31 grudnia 2017 roku		**8 762 747**	**7 657 086**	**23 051**	**935 022**	**17 377 906**
Wpływ zastosowania MSSF 9		**-**	**-**	**-**	**(388 551)**	**(388 551)**
Stan na 1 stycznia 2018 roku		**8 762 747**	**7 657 086**	**23 051**	**546 471**	**16 989 355**
Podział zysków lat ubiegłych		-	854 351	-	(854 351)	**-**
Transakcje z właścicielami		**-**	**854 351**	**-**	**(854 351)**	**-**
Strata netto		-	-	-	(1 709 853)	**(1 709 853)**
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(19 680)	14	**(19 666)**
Łączne całkowite dochody		**-**	**-**	**(19 680)**	**(1 709 839)**	**(1 729 519)**
Stan na 31 grudnia 2018 roku		**8 762 747**	**8 511 437**	**3 371**	**(2 017 719)**	**15 259 836**
Pokrycie straty z lat ubiegłych	**27.3**	-	(1 709 853)	-	1 709 853	**-**
Transakcje z właścicielami		**-**	**(1 709 853)**	**-**	**1 709 853**	**-**
Strata netto		-	-	-	(462 830)	**(462 830)**
Pozostałe całkowite dochody		-	-	12 295	(1 124)	**11 171**
Łączne całkowite dochody		**-**	**-**	**12 295**	**(463 954)**	**(451 659)**
Stan na 31 grudnia 2019 roku		**8 762 747**	**6 801 584**	**15 666**	**(771 820)**	**14 808 177**

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Strata przed opodatkowaniem		(346 207)	(1 732 283)
Amortyzacja		13 257	4 759
Odsetki i dywidendy, netto		(950 609)	(814 298)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji		94 920	2 469 069
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek		1 394 812	(15 493)
Różnice kursowe		(36 014)	113 540
Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem		24 134	23 767
Zmiana stanu kapitału obrotowego	**36.1**	(633 078)	(70 078)
Podatek dochodowy zapłacony		(59 485)	(104 129)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**(498 270)**	**(125 146)**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie udziałów i akcji	**36.2**	(863 047)	(2 646 353)
Udzielenie pożyczek	**36.2**	(1 281 444)	(847 442)
Nabycie obligacji	**36.2**	(420 000)	(160 000)
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-	(3 926)
Pozostałe		(2 860)	(3 188)
Razem płatności		**(2 567 351)**	**(3 660 909)**
Wykup obligacji	**36.2**	1 190 000	1 334 920
Spłata udzielonych pożyczek		15 600	421 225
Dywidendy otrzymane		1 100 861	819 437
Odsetki otrzymane	**36.2**	335 316	289 177
Wykup jednostek uczestnictwa		-	75 346
Pozostałe		273	372
Razem wpływy		**2 642 050**	**2 940 477**
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		**74 699**	**(720 432)**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(8 566)	(23 519)
Spłata kredytów/ pożyczek	**36.3**	(862 318)	(162 318)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	**36.3**	(2 420 000)	-
Odsetki zapłacone	**36.3**	(405 881)	(301 978)
Prowizje zapłacone		(18 710)	(17 409)
Razem płatności		**(3 715 475)**	**(505 224)**
Emisja dłużnych papierów wartościowych	**36.3**	500 000	1 350 000
Zaciągnięte kredyty	**36.3**	5 150 000	-
Razem wpływy		**5 650 000**	**1 350 000**
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		**1 934 525**	**844 776**
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		**1 510 954**	**(802)**
Różnice kursowe netto		(239)	(526)
Środki pieniężne na początek okresu	**26**	**(1 560 034)**	**(1 559 232)**
Środki pieniężne na koniec okresu, *w tym:*	**26**	**(49 080)**	**(1 560 034)**
o ograniczonej możliwości dysponowania	**26**	593 682	58 374

INFORMACJE O TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne o TAURON Polska Energia S.A.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przez TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna („Spółka") z siedzibą w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Spółka została utworzona Aktem Notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku pod nazwą Energetyka Południe S.A. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 8 stycznia 2007 roku zarejestrował Spółkę pod numerem KRS 0000271562. Zmiana nazwy na TAURON Polska Energia S.A. została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w dniu 16 listopada 2007 roku.

Jednostka posiada statystyczny numer identyfikacji REGON 240524697 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 9542583988.

Czas trwania działalności TAURON Polska Energia S.A. jest nieoznaczony.

Podstawowymi przedmiotami działalności TAURON Polska Energia S.A. są:

- Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych → PKD 70.10 Z,
- Handel energią elektryczną → PKD 35.14 Z,
- Handel węglem → PKD 46.71.Z,
- Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym → PKD 35.23.Z.

TAURON Polska Energia S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa, Grupa TAURON").

Spółka sporządziła sprawozdanie finansowe obejmujące rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawierające dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 30 marca 2020 roku.

Spółka sporządziła również skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 30 marca 2020 roku.

Skład Zarządu

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodzili:

- Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu,
- Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu,
- Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu.

W dniu 21 września 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała Wiceprezesa Zarządu Kamila Kamińskiego ze składu Zarządu i pełnionej funkcji.

Po dniu bilansowym nie było zmian w składzie Zarządu Spółki.

2. Udziały i akcje w jednostkach powiązanych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale spółki	Udział TAURON Polska Energia S.A. w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A.	Jaworzno	Wydobywanie węgla kamiennego	100,00%	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	100,00%	100,00%
3	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Jaworzno	Wytwarzanie energii elektrycznej	84,76%	84,76%
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%
5	Marselwind Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	100,00%
6	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja i dystrybucja ciepła	100,00%	100,00%
7	TAURON Serwis Sp. z o. o.	Katowice	Działalność usługowa	95,61%	95,61%
8	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja energii elektrycznej	99,75%	99,75%
9	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.[1]	Tarnów	Działalność usługowa	99,75%	99,75%
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
13	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
14	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
15	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzeszowice	Wydobywanie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia	100,00%	100,00%
16	Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	Warszawa	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
17	Finanse Grupa TAURON Sp. z.o.o.[2]	Katowice	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
18	Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.	Stalowa Wola	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	100,00%	100,00%
19	Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o.[1]	Tarnów	Działalność usługowa	99,75%	99,75%
20	TEC1 Sp. z o.o.	Katowice	Działalność firm centralnych i holdingów	100,00%	100,00%
21	TEC2 Sp. z o.o.	Katowice	Działalność firm centralnych i holdingów	100,00%	100,00%
22	TEC3 Sp. z o.o.	Katowice	Działalność firm centralnych i holdingów	100,00%	100,00%
23	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno I sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
24	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno II sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
25	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno III sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
26	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno IV sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
27	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno V sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
28	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno VI sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
29	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Śniatowo sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
30	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Dobrzyń sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
31	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Gołdap sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%
32	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ino 1 sp.k.[3]	Katowice	Wytwarzanie energii elektrycznej	n/d	100,00%

[1] Udział w TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. oraz Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów spółki TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.
[2] W dniu 23 sierpnia 2019 roku zarejestrowano transgraniczne połączenie spółki Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ) (spółka przejmowana), o czym szerzej w nocie 19 niniejszego sprawozdania finansowego.
[3] Prawa i obowiązki w spółkach komandytowych posiadane są przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółki zależne TEC1 Sp. z o.o. i TEC3 Sp. z o.o. oraz niemieckie spółki osobowe, o czym szerzej w nocie 19 niniejszego sprawozdania finansowego.

Nabycie farm wiatrowych

W dniu 3 września 2019 roku podpisana została dokumentacja transakcyjna nabycia przez spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A.: TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o. pięciu farm wiatrowych należących do grupy in.ventus i wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG wobec spółek operujących farmami wiatrowymi. Transakcja została przeprowadzona w drodze nabycia przez spółki:

- TEC1 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komplementariusza polskich spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych;
- TEC2 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komplementariusza niemieckich spółek osobowych będących komandytariuszami polskich spółek osobowych;

- TEC3 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komandytariusza polskich i niemieckich spółek osobowych, przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG oraz wierzytelności przysługujących poprzednim właścicielom nabytych spółek z tytułu udzielonych polskim spółkom komandytowym pożyczek i kredytów.

Założenie spółek TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o. oraz podwyższenie ich kapitałów opisane szerzej w nocie 19 niniejszego sprawozdania finansowego miało na celu umożliwienie realizacji przez nie powyższej transakcji. Po przeprowadzaniu transakcji spółka TAURON Polska Energia S.A. posiada pośrednio ogół praw i obowiązków komplementariusza i komandytariusza spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych.

Zmiany w udziale w kapitale i organie stanowiącym spółek zależnych zostały opisane w nocie 19 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział bezpośrednio i pośrednio w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.[1]	Stalowa Wola	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
2	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.[2]	Dąbrowa Górnicza	Działalność firm centralnych i holdingów	50,00%
3	TAMEH POLSKA Sp. z o.o.[2]	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót energii elektrycznej i ciepła	50,00%
4	TAMEH Czech s.r.o.[2]	Ostrawa, Republika Czeska	Produkcja, handel i usługi	50,00%

[1] Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.
[2] TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF") zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE").

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR") oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Po dniu bilansowym na obszarze działalności Grupy pojawiła się epidemia COVID-19, powodująca zakłócenia w systemie gospodarczym i administracyjnym w Polsce oraz wywołująca istotne zmiany w otoczeniu rynkowym, mogące mieć wpływ na sytuację finansową Grupy i Spółki, co zostało opisane szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego. Zarząd przeanalizował sytuację w kontekście COVID-19 oraz w oparciu o rozpatrywane scenariusze, na chwilę obecną w obszarze płynności, finansowania i zabezpieczenia kontynuowania działalności operacyjnej nie identyfikuje ryzyka dla kontynuacji działalności w przewidywanej przyszłości, w tym z uwzględnieniem opisanych w nocie 49 zdarzeń po dniu bilansowym.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Spółki oraz walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN"), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

6. Opublikowane standardy, zmiany do standardów i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, zmiany do standardu lub interpretacji, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- **Zmiany do standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE *(okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)*
Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* oraz MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*: *Definicja istotnych pominięć lub zniekształceń pozycji*	1 stycznia 2020
Zmiany do Odniesień do Założeń Koncepcyjnych zawartych w MSSF	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* oraz MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnienia: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych*	1 stycznia 2020

- **Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące standardy oraz zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE *(okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)*
MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe*	1 stycznia 2016*
MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe*	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 3 *Połączenia jednostek*	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* oraz późniejsze zmiany	data wejścia w życie zmian została odroczona
Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Klasyfikacja zobowiązań finansowych jako krótko- lub długoterminowe*	1 stycznia 2022

**Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe.*

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych standardów, zmian do standardów i interpretacji wymienionych poniżej.

MSSF 16 *Leasing*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 lub po tej dacie.

Zgodnie z MSSF 16 *Leasing* leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie jest możliwe. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową.

W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 *Leasing* – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto.

Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Wpływ na sprawozdanie finansowe

Spółka zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego wraz z zastosowaniem praktycznych rozwiązań dopuszczonych do zastosowania przez MSSF 16 *Leasing,* tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing* oraz SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne*.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka ujęła składniki aktywów z tytułu praw do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Analiza wpływu MSSF 16 *Leasing* na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Spółki istotna jest zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu obecnie klasyfikowanych jako leasing operacyjny. Spółka przeprowadziła analizę wszystkich zawartych umów pod kątem identyfikacji tych, których dotyczy MSSF 16 *Leasing*. Przeprowadzona analiza obejmowała w szczególności identyfikację składnika aktywów, weryfikację sprawowania kontroli nad jego użytkowaniem, ustalenie okresu leasingu jak również sporządzenie metodyki wyznaczania krańcowej stopy procentowej.

Spółka zdecydowała, że aktywa z tytułu prawa do użytkowania prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych aktywów poza prawami do użytkowania aktywów spełniającymi definicję nieruchomości inwestycyjnej, które są prezentowane jako nieruchomości inwestycyjne na dzień 31 grudnia 2018 roku w kwocie 3 926 tysięcy złotych i w całości dotyczą praw do wieczystego użytkowania gruntów. Prawo wieczystego użytkowania gruntów prezentowane w nieruchomościach inwestycyjnych zostało powiększone o wartość zdyskontowanych opłat leasingowych w kwocie 1 526 tysięcy złotych. Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu zadłużenia łącznie z innymi tytułami dotychczas ujmowanymi w tej pozycji.

Wpływ zastosowania MSSF 16 *Leasing* na dzień 1 stycznia 2019 roku

	Stan na 31 grudnia 2018	Ujęcie praw do użytkowania aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu	Stan na 1 stycznia 2019
AKTYWA			
Aktywa trwałe	**27 166 500**	**41 496**	**27 207 996**
Nieruchomości inwestycyjne	22 010	1 526	23 536
Prawa do użytkowania aktywów	-	39 970	39 970
SUMA AKTYWÓW	**29 512 990**	**41 496**	**29 554 486**
PASYWA			
Kapitał własny	**15 259 836**	**-**	**15 259 836**
Zobowiązania długoterminowe	**8 533 790**	**34 404**	**8 568 194**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	8 474 344	34 404	8 508 748
Zobowiązania krótkoterminowe	**5 719 364**	**7 092**	**5 726 456**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	4 504 374	7 092	4 511 466
SUMA PASYWÓW	**29 512 990**	**41 496**	**29 554 486**

Podział prawa do użytkowania aktywów na dzień 1 stycznia 2019 roku

Prawa do użytkowania aktywów	Stan na 1 stycznia 2019
Najem pomieszczeń biurowych i magazynowych	35 345
Najem miejsc parkingowych	3 123
Najem samochodów	1 502
Razem	**39 970**

Uzgodnienie kwot przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 *Leasing* na dzień 31 grudnia 2018 roku z zobowiązaniami z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 *Leasing* na dzień 1 stycznia 2019 roku:

Uzgodnienie MSR 17 *Leasing* do MSSF 16 *Leasing*	
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 *Leasing* na dzień 31 grudnia 2018 roku	49 164
Dyskonto przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej	(7 668)
Szacowane zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 *Leasing* na dzień 1 stycznia 2019 roku	**41 496**

Spółka zastosowała średnią ważoną krańcową stopę procentową na poziomie 4,18% do kalkulacji zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing*.

Spółka zastosowała następujące praktyczne rozwiązania z dniem pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing*:

- przyjęto pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnych cechach,
- nie zastosowano wymogów MSSF 16 *Leasing* do umów leasingowych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania,
- wykorzystano wiedzę w zakresie obowiązujących umów leasingu, dotyczącą w szczególności wykorzystania określonej w umowie opcji przedłużenia leasingu lub opcji wypowiedzenia leasingu,
- w przypadku, gdy nie jest możliwe wyodrębnienie składnika nieleasingowego dla klasy bazowego składnika aktywów, jako pojedynczy element leasingowy ujęto zarówno elementy leasingowe, jak i elementy nieleasingowe.

W ocenie Zarządu wprowadzenie następujących zmian do standardów oraz interpretacji nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard/Interpretacja	Data wejścia w życie w UE *(okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)*
Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28 In*westycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*	1 stycznia 2019
Interpretacja KIMSF 23 *Niepewność co do traktowania podatku dochodowego*	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze*	1 stycznia 2019
Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017):*	
MSR 12 *Podatek dochodowy*	1 stycznia 2019
MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego*	1 stycznia 2019
MSSF 3 *Połączenia jednostek*	1 stycznia 2019
MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*	1 stycznia 2019

8. Zasady (polityka) rachunkowości oraz istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Istotne zasady rachunkowości przedstawiono w poszczególnych notach niniejszego sprawozdania finansowego.

W procesie stosowania polityki rachunkowości największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany wielkości szacunkowych oraz metodologii dokonywania szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe, inne niż opisane w dalszej części niniejszego sprawozdania finansowego.

Pozycje sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań opisano w poszczególnych notach niniejszego sprawozdania finansowego. Najistotniejsze szacunki odnoszą się do odpisów na udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz pożyczki wewnątrzgrupowe, o czym szerzej w notach 10, 19 i 20 niniejszego sprawozdania finansowego.

Dodatkowo, Spółka dokonuje istotnych szacunków w zakresie ujmowanych zobowiązań warunkowych, w szczególności w zakresie spraw sądowych, w których Spółka jest stroną. Zobowiązania warunkowe zostały szerzej opisane w nocie 40 niniejszego sprawozdania finansowego.

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

9. Informacje dotyczące segmentów działalności

9.1. Segmenty operacyjne

Działalność Spółki jest wykazywana w dwóch segmentach: w segmencie „Sprzedaż" oraz w segmencie „Działalność holdingowa".

W segmencie „Działalność holdingowa" aktywa segmentu obejmują:

- udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych;
- należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool łącznie z lokatą związaną z usługą cash pool;
- należności z tytułu pozostałych pożyczek udzielonych spółkom powiązanym (w okresie porównywalnym również nabyte od jednostek zależnych obligacje);
- aktywa wynikające z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami.

W segmencie „Działalność holdingowa" zobowiązania segmentu obejmują:

- obligacje wyemitowane przez Spółkę wraz z zobowiązaniem wynikającym z wyceny instrumentów zabezpieczających związanych z wyemitowanymi obligacjami;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek od spółek powiązanych, w tym w ramach usługi cash pool.

W ramach segmentu „Działalność holdingowa" wykazywane są rozrachunki wewnątrzgrupowe związane z rozliczeniami podatku dochodowego spółek należących do Podatkowej Grupy Kapitałowej.

Przychody i koszty finansowe obejmują przychody z tytułu dywidendy oraz przychody i koszty odsetkowe netto uzyskiwane i ponoszone przez Spółkę w związku z funkcjonowaniem w Grupie modelu centralnego finansowania oraz odpisy aktualizujące udziały i akcje, obligacje i pożyczki stanowiące aktywa segmentu „Działalność holdingowa".

Koszty ogólnego zarządu Spółki prezentowane są jako koszty nieprzypisane, gdyż ponoszone są one na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do segmentu operacyjnego.

Przez EBIT Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk (stratę) operacyjną.

Przez EBITDA Spółka rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami i kosztami finansowymi powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	901 645	-	-	**901 645**
Przychody ze sprzedaży w Grupie	9 778 927	5	-	**9 778 932**
Przychody segmentu ogółem	**10 680 572**	**5**	**-**	**10 680 577**
Zysk/(strata) segmentu	**222 733**	**5**	**-**	**222 738**
Koszty nieprzypisane	-	-	(121 636)	**(121 636)**
EBIT	**222 733**	**5**	**(121 636)**	**101 102**
Aktualizacja warości udziałów i akcji		(94 920)	-	**(94 920)**
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek		(1 394 812)	-	**(1 394 812)**
Przychody (koszty) finansowe netto	-	1 129 576	(87 153)	**1 042 423**
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	**222 733**	**(360 151)**	**(208 789)**	**(346 207)**
Podatek dochodowy	-	-	(116 623)	**(116 623)**
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	**222 733**	**(360 151)**	**(325 412)**	**(462 830)**
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	3 003 016	27 176 583	-	**30 179 599**
Aktywa nieprzypisane	-	-	305 530	**305 530**
Aktywa ogółem	**3 003 016**	**27 176 583**	**305 530**	**30 485 129**
Zobowiązania segmentu	836 660	14 685 415	-	**15 522 075**
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	154 877	**154 877**
Zobowiązania ogółem	**836 660**	**14 685 415**	**154 877**	**15 676 952**
EBIT	**222 733**	**5**	**(121 636)**	**101 102**
Amortyzacja	**(13 257)**	**-**	**-**	**(13 257)**
Odpisy aktualizujące	**161**	**-**	**-**	**161**
EBITDA	**235 829**	**5**	**(121 636)**	**114 198**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	2 612	-	-	**2 612**

** Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.*

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Sprzedaż	Działalność holdingowa	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody				
Przychody ze sprzedaży poza Grupę	1 006 805	-	-	**1 006 805**
Przychody ze sprzedaży w Grupie	7 603 640	8 197	-	**7 611 837**
Przychody segmentu ogółem	**8 610 445**	**8 197**	**-**	**8 618 642**
Zysk/(strata) segmentu	**113 178**	**8 197**	**-**	**121 375**
Koszty nieprzypisane	-	-	(98 716)	**(98 716)**
EBIT	**113 178**	**8 197**	**(98 716)**	**22 659**
Aktualizacja warości udziałów i akcji	**-**	(2 469 069)	**-**	**(2 469 069)**
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	**-**	15 493	**-**	**15 493**
Przychody (koszty) finansowe netto	-	714 077	(15 443)	**698 634**
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	**113 178**	**(1 731 302)**	**(114 159)**	**(1 732 283)**
Podatek dochodowy	-	-	22 430	**22 430**
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	**113 178**	**(1 731 302)**	**(91 729)**	**(1 709 853)**
Aktywa i zobowiązania				
Aktywa segmentu	2 131 713	27 193 114	-	**29 324 827**
Aktywa nieprzypisane	-	-	188 163	**188 163**
Aktywa ogółem	**2 131 713**	**27 193 114**	**188 163**	**29 512 990**
Zobowiązania segmentu	884 862	13 073 580	-	**13 958 442**
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	294 712	**294 712**
Zobowiązania ogółem	**884 862**	**13 073 580**	**294 712**	**14 253 154**
EBIT	**113 178**	**8 197**	**(98 716)**	**22 659**
Amortyzacja	**(4 759)**	**-**	**-**	**(4 759)**
Odpisy aktualizujące	**131**	**-**	**-**	**131**
EBITDA	**117 806**	**8 197**	**(98 716)**	**27 287**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu				
Nakłady inwestycyjne *	7 319	-	-	**7 319**

** Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz długoterminowe aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw majątkowych pochodzenia energii.*

W roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy TAURON, stanowiły 70% i 10% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż" i wynosiły odpowiednio 7 849 372 tysiące złotych i 1 072 616 tysięcy złotych.

W roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku osiągnięte przychody ze sprzedaży do dwóch głównych klientów, wchodzących w skład Grupy TAURON, stanowiły 68% i 9% łącznych przychodów Spółki w segmencie „Sprzedaż" i wynosiły odpowiednio 5 873 610 tysięcy złotych i 789 451 tysięcy złotych.

9.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Spółki w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz dnia 31 grudnia 2018 roku wynosiła odpowiednio 35 974 tysiące złotych i 97 502 tysięcy złotych.

UTRATA WARTOŚCI UDZIAŁÓW I AKCJI W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

10. Utrata wartości aktywów finansowych

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W odniesieniu do posiadanych przez Spółkę udziałów i akcji w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów* na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że mogła nastąpić utrata wartości, przeprowadzany jest test na utratę wartości. Testowi podlegają udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz instrumenty finansowania dłużnego (pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe) wycenione zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, które stanowią główną pozycję aktywów finansowych Spółki. Kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz wartością odzyskiwalną, która stanowi wyższą z wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej. Wartość użytkowa kalkulowana jest jako wartość bieżąca oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z działalności spółek zależnych oraz oszacowana wartość rezydualna zdyskontowana stopą dyskontową stanowiącą średni ważony koszt kapitału.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 30 czerwca 2019 roku, przeprowadzono testy na utratę wartości udziałów i akcji oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku przeprowadzono testy uwzględniając następujące przesłanki:

- długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej aktywów netto;
- zmiany w zakresie światowych cen surowców energetycznych, energii elektrycznej oraz dynamiczne wzrosty cen uprawnień do emisji CO_2;
- duża zmienność cen energii na rynku terminowym i utrzymujące się problemy z brakiem płynności;
- działania regulacyjne mające na celu ograniczenie wzrostu cen energii dla klientów końcowych;
- zwiększone ryzyka w zakresie produkcji węgla handlowego;
- skutki wyników dotychczasowych aukcji OZE oraz bardzo dynamicznego rozwoju podsektora prosumentów i mikroinstalacji w związku z uruchomionymi programami wsparcia;
- skutki wprowadzenia zapisów pakietu zimowego, w tym standardu emisyjnego, niekorzystnie wpływającego na możliwość uczestnictwa w rynku mocy jednostek węglowych po 1 lipca 2025 roku;
- zaostrzanie norm emisyjności i utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej;
- spadek stopy wolnej od ryzyka.

Udziały i akcje oraz pożyczki i obligacje wewnątrzgrupowe stanowią około 89% wartości sumy bilansowej na dzień bilansowy.

Wartość odzyskiwaną stanowi wartość użytkowa. Sposób kalkulacji został opisany poniżej.

Testy zostały przeprowadzone w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności istotnych spółek na podstawie szczegółowych prognoz do roku 2029 oraz oszacowanej wartości rezydualnej, przy czym dla jednostek wytwórczych i wydobywczych prognozy obejmują cały okres ich funkcjonowania. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Kluczowe założenia w zakresie testów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku

Kategoria	Opis
Węgiel	Ceny węgla w najbliższych latach przyjęto na lekko spadkowym poziomie. W ujęciu długoterminowym ceny węgla będą silniej spadać wskutek realizacji polityki klimatycznej i odchodzenia kolejnych krajów od węgla, jak również przez rosnącą produkcją energii w źródłach OZE. Ceny prognozowane do 2030 roku wykazują niezmiennie tendencję spadkową. W latach 2021-2040 przyjęto realny spadek cen węgla energetycznego o 14%.
Energia elektryczna	Przyjęta prognoza hurtowych cen energii elektrycznej w latach 2020-2029 z perspektywą do roku 2040, zakłada m.in. wpływ bilansu popytu i podaży na energię elektryczną, kosztów zakupu paliw oraz uprawnień do emisji CO_2. W stosunku do średniej ceny SPOT w 2019 roku założono wzrost ceny na rok 2020 o 19%, głównie ze względu na wzrost cen uprawnień do emisji CO_2. W kolejnym 2021 roku założono wzrost cen energii o 3% w stosunku do roku 2020, co wynika m.in. z przewidywań dalszego wzrostu cen uprawnień do emisji CO_2 oraz wyłączania jednostek konwencjonalnych w Niemczech - co powinno zmniejszyć wolumen eksportu energii do Polski. Następnie w okresie do 2029 roku przyjęto wzrost cen o 8% w relacji do roku 2021, głównie ze względu na znaczne odstawienia jednostek po roku 2025, w latach 2030-2040 przyjęto spadek cen o 14% (w cenach stałych) w stosunku do roku 2029. Przyjęto ścieżkę cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz spodziewanego poziomu marży.
CO_2	Przyjęto limity emisji CO_2 dla produkcji ciepła zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów, które skorygowano o poziom działalności, tj. produkcji ciepła. Przyjęto wzrostową ścieżkę ceny uprawnień do emisji CO_2 w latach 2020-2029 z perspektywą do roku 2040. W 2021 roku założono cenę uprawnień do emisji CO_2 wyższą o 25% w stosunku do średniej ceny w 2019 roku. Do 2028 roku założono wzrost ceny rynkowej o około 33% w porównaniu do średniej ceny w 2019 roku, w latach 2029-2040 założono nieznaczne spadki cen uprawnień do emisji CO_2 w stosunku do 2028 roku (w cenach stałych), łącznie o 11%. Wynika to założonej większej dekarbonizacji gospodarki i spadku popytu na uprawnienia w latach 2030-2040. W projekcjach długoterminowych TAURON Wytwarzanie S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. założono zakup uprawnień do emisji CO_2 na poziomie całości planowanego niedoboru w roku, którego dotyczy emisja. Założono tym samym rozwiązanie rezerwy na niedobór CO_2 końcem roku, którego ta rezerwa dotyczy.
Świadectwa pochodzenia energii	Przyjęto ścieżkę cenową dla świadectw pochodzenia oraz obowiązki umorzenia w kolejnych latach na bazie aktualnej ustawy OZE.
Rynek Mocy	Założono wyłączenie mechanizmu operacyjnej rezerwy mocy od początku roku 2021, a więc od momentu wdrożenia Rynku Mocy. Uwzględniono wdrożenie mechanizmu Rynku Mocy, zgodnie z przyjętą i notyfikowaną Ustawą o rynku mocy i Regulaminem Rynku Mocy. Założono uruchomienie płatności za moc od roku 2021 i utrzymanie ich do roku 2025 dla istniejących jednostek węglowych niespełniających kryterium EPS 550 (dla których jednostkowa emisyjność przekracza 550kg/MWh). Dla jednostek, które otrzymały lub otrzymają kontrakty wieloletnie do dnia 31 grudnia 2019 roku, a nie spełniają kryterium EPS 550 założono utrzymanie płatności do końca obowiązywania kontraktu.
OZE	Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia.
WACC	Przyjęto poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) kształtujący się w okresie projekcji dla poszczególnych CGU między 7,02% - 15,16% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 2,81%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6,25%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 31 grudnia 2019 roku wzrósł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2018 roku głównie z powodu wzrostu kosztu długu oraz premii za ryzyko rynkowe.
Przychód regulowany i taryfowy	Założono przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od Wartości Regulacyjnej Aktywów. Założono przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie.
Wolumen sprzedaży i zdolności produkcyjne	Przyjęto wolumeny sprzedaży do klientów końcowych uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku. Uwzględniono utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym oraz rozwojowych.

Dodatkowo przeprowadzono test na utratę wartości środków trwałych. W tym celu wykorzystano odpowiednie założenia opisane w zakresie testu na utratę wartości udziałów i akcji.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazały, że najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek przepływów pieniężnych istotnych spółek są: prognozowane ceny energii elektrycznej, ceny uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, przyjęte stopy dyskontowe oraz ceny węgla kamiennego.

Wyniki przeprowadzonych testów

Wynik przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, testów na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości udziałów oraz pożyczek w spółkach zależnych.

Spółka utworzyła odpis aktualizujący udziały w spółce TAURON Ciepło Sp. z o.o. w wysokości 168 140 tysięcy złotych oraz odwróciła odpis aktualizujący wartość udziałów TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w wysokości 185 172 tysiące

złotych. Wcześniej w wyniku testów przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2019 roku utworzono odpis na akcje spółki TAURON Wydobycie S.A. w wysokości 99 058 tysięcy złotych, zmniejszający wartość bilansową akcji do 0 złotych.

Spółka	WACC* przyjęty w testach na dzień			Wartość odzyskiwalna na dzień 31 grudnia 2019 roku udziałów i akcji oraz pożyczek wewnątrzgrupowych	Kwota (ujętego)/odwróconego odpisu aktualizującego udziały i akcje w roku zakończonym 31 grudnia 2019
	31 grudnia 2019	30 czerwca 2019 *(niebadane)*	31 grudnia 2018		
TAURON Wydobycie S.A.	14,01%	11,40%	11,58%	312 312	(99 058)
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	8,14%	7,61%	7,54%	2 718 776	(168 140)
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	8,76%	9,37%	9,60%	2 124 584	185 172
Razem					**(82 026)**

** Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.*

Jednocześnie w związku z posiadanym zaangażowaniem finansowym Spółki w TAURON Wydobycie S.A. w postaci udzielonych spółce zależnej pożyczek wyniki testów na utratę wartości aktywów stanowiły podstawę oszacowania scenariuszy spłaty z tytułu udzielonych pożyczek oraz wyceny bilansowej pożyczek. Spółka w grudniu 2019 roku dokonała konwersji dotychczasowego zadłużenia spółki zależnej wobec TAURON Polska Energia S.A. w postaci obligacji na pożyczki oraz dodatkowo udzieliła nowych pożyczek z przeznaczeniem na spłatę dotychczasowego zadłużenia przypadającego do spłaty w 2019 roku. Spółka uznała, że udzielone pożyczki stanowią aktywa finansowe nabyte z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Pożyczki o wartości nominalnej 1 970 000 tysięcy złotych zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym w wysokości 264 980 tysięcy złotych. Tym samym łączne zaangażowanie Spółki z tytułu posiadanych akcji oraz udzielonych pożyczek odzwierciedla szacunek wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2019 roku. W rezultacie przeprowadzonych w 2019 roku testów na utratę wartości oraz wyceny na dzień bilansowy wspomnianych aktywów finansowych wynik finansowy brutto roku 2019 został obniżony o 1 509 745 tysięcy złotych (z uwzględnieniem odpisu akcji TAURON Wydobycie S.A, co zostało opisane powyżej).

	Stan na 31 grudnia 2019				Stan na 31 grudnia 2018				Wpływ aktualizacji wyceny na wynik finansowy brutto za rok zakończony 31 grudnia 2019
	Akcje	Pożyczki z tytułu cash pool	Pozostałe pożyczki	Łączne zaangażowanie finansowe	Akcje	Obligacje	Pożyczki z tytułu cash pool	Łączne zaangażowanie finansowe	
Wartość brutto / Nominał	1 341 755	86 884	1 970 000	**3 398 639**	1 341 755	570 000	386 751	2 298 506	
Wycena aktywa z utratą wartości (Stopień 3)	-	-	(1 705 020)	**(1 705 020)**	-	-	-	-	**(1 705 020)**
Naliczone odsetki	-	10 019	3 596	**13 615**	-	22 836	4 334	27 170	
Odpis aktualizujący	(1 341 755)	(49 572)	(3 596)	**(1 394 923)**	(1 242 697)	(143 579)	(203 922)	(1 590 198)	**195 275**
Wartość bilansowa	**-**	**47 331**	**264 980**	**312 311**	**99 058**	**449 257**	**187 163**	**735 478**	**(1 509 745)**

Konieczność dokonania odpisu akcji oraz obniżenia wyceny obligacji oraz pożyczek udzielonych Spółce TAURON Wydobycie S.A. w roku 2019 wynikała głównie z następujących okoliczności:

- aktualizacja założeń techniczno-ekonomicznych, głównie w zakresie planów eksploatacji i dostępności złóż;
- aktualizacja założeń rynkowych w zakresie kosztu kapitału.

Konieczność dokonania odpisu udziałów Spółki TAURON Ciepło Sp. z o.o. w roku 2019 wynikała głównie z aktualizacji założeń rynkowych w zakresie kosztu kapitału.

Możliwość odwrócenia odpisu udziałów Spółki TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. w roku 2019 wynikała głównie z następujących okoliczności:

- zmiany regulacji w zakresie OZE (dotyczące sposobu wyznaczania opłaty zastępczej) mające pozytywny wpływ na wyniki finansowe generowane przez aktywa oparte na odnawialnych źródłach energii;
- fundamentalna zmiana czynników rynkowych związanych z wytwarzaniem energii z OZE a tym samym wzrost konkurencyjności w stosunku do generacji konwencjonalnej.

Przeprowadzono również test na utratę wartości pożyczek udzielonych Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., którego wyniki wskazały na brak konieczności dokonania odpisu przy przyjęciu założeń spójnych z testami na utratę wartości akcji i udziałów.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

11. Przychody ze sprzedaży

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego towaru, produktu, materiału (tj. składnika aktywów) lub wykonania usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, zaś w przypadku sprzedaży energii elektrycznej oraz paliwa gazowego za moment sprzedaży przyjmuje się dostarczenie energii do odbiorcy.

Przychody należy wycenić w wartości jaką Spółka spodziewa się otrzymać, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Spółka wprowadziła pięciostopniowy model ujmowania przychodów obejmujący kolejno: identyfikację umowy z klientem, identyfikację poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, określenie ceny transakcyjnej, alokację ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń oraz ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

W przypadku towarów i materiałów przychód rozpoznaje się, gdy Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Do przychodów zalicza się kwoty, które Spółka spodziewa się otrzymać za sprzedane: energię elektryczną, paliwo gazowe, uprawnienia do emisji CO_2 i inne produkty po skorygowaniu o udzielone rabaty, upusty oraz o podatek akcyzowy.

W przychodach ze sprzedaży towarów ujmuje się łączny dodatni wynik z tytułu transakcji dotyczących praw do emisji CO_2 zawieranych w ramach portfela tradingowego, tj. z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, w tym z tytułu obrotu uprawnieniami do emisji, wyceny do wartości godziwej zapasów oraz z tytułu wyceny i rozliczania pochodnych towarowych instrumentów finansowych na uprawnienia do emisji CO_2.

W przychody ze sprzedaży towarów odnoszony jest również zysk z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	**10 526 854**	**8 506 398**
Energia elektryczna	9 468 482	7 555 021
Gaz	347 631	277 887
Uprawnienia do emisji CO_2	701 607	666 306
Pozostałe	9 134	7 184
Przychody ze sprzedaży usług	**153 723**	**112 244**
Usługi handlowe	110 256	67 014
Korzystanie ze znaku towarowego	37 466	30 650
Pozostałe	6 001	14 580
Razem	**10 680 577**	**8 618 642**

TAURON Polska Energia S.A. działa jako agent, który odpowiada za koordynowanie i nadzór nad działaniami w zakresie zakupu, dostaw i transportu paliw. Spółka kupuje węgiel od jednostek spoza Grupy TAURON, natomiast sprzedaż następuje do spółek powiązanych. Spółka rozpoznaje przychód z tytułu usługi pośrednictwa – organizacji dostaw.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wartość surowców zakupionych, a następnie odsprzedanych w wyniku powyższych transakcji wynosiła 1 049 941 tysięcy złotych. Z tytułu usługi pośrednictwa Spółka rozpoznała przychód w wysokości 27 755 tysięcy złotych.

Wzrost przychodów z tytułu usług handlowych wynika głównie z faktu rozpoczęcia od 2019 roku świadczenia przez Spółkę na rzecz spółek z segmentu Sprzedaż usługi handlowej dotyczącej zarządzania portfelem energii elektrycznej. Przychody z tego tytułu w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniosły 41 189 tysięcy złotych.

Wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w stosunku do okresu porównywalnego ma głównie związek ze wzrostem w bieżącym okresie sprawozdawczym cen energii elektrycznej, przy jednoczesnym nieznacznym spadku wolumenu obrotu. Wzrost przychodów ze sprzedaży gazu w stosunku do okresu porównywalnego wynika ze wzrostu sprzedanego wolumenu i ceny.

12. Koszty według rodzaju

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Spółka prezentuje koszty w układzie funkcjonalnym (kalkulacyjnym).

Do kosztów tych zalicza się:

- koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, w tym utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów).

W kosztach sprzedanych towarów ujmuje się łączny ujemny wynik z tytułu transakcji dotyczących praw do emisji CO_2 zawieranych w ramach portfela tradingowego, tj. z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych, w tym z tytułu obrotu uprawnieniami do emisji, wyceny do wartości godziwej zapasów oraz z tytułu wyceny i rozliczania pochodnych towarowych instrumentów finansowych na uprawnienia do emisji CO_2.

W koszt sprzedanych towarów odnoszona jest również strata z tytułu zmiany wyceny oraz realizacji pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, dotyczących zakupu i sprzedaży pozostałych towarów.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Spółkę, wpływają na zysk lub stratę za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Spółkę, wpływają na zysk lub stratę w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Amortyzacja środków trwałych, prawa do użytkowania aktywów i aktywów niematerialnych	(13 257)	(4 759)
Zużycie materiałów i energii	(1 533)	(1 481)
Usługi obce	(47 064)	(51 201)
Podatki i opłaty	(4 605)	(4 586)
Koszty świadczeń pracowniczych	(101 710)	(92 935)
Koszty reklamy	(23 943)	(28 910)
Pozostałe koszty rodzajowe	(2 862)	(1 896)
Razem koszty według rodzaju	**(194 974)**	**(185 768)**
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	162	55
Koszty sprzedaży	24 036	20 692
Koszty ogólnego zarządu	121 636	98 716
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(10 381 999)	(8 406 343)
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	**(10 431 139)**	**(8 472 648)**

Wzrost kosztów amortyzacji w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego wynika głównie z ujęcia w bieżącym okresie amortyzacji od prawa do użytkowania aktywów w wysokości 7 902 tysiące złotych w związku z wejściem w życie od dnia 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 *Leasing*. Wejście w życie MSSF 16 *Leasing* wpłynęło również na spadek kosztu usług obcych (brak ujmowania kosztów najmu).

Wzrost wartości sprzedanych towarów i materiałów w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego wynika głównie ze wzrostu w bieżącym okresie sprawozdawczym cen energii elektrycznej, przy jednoczesnym nieznacznym spadku wolumenu obrotu oraz wzrostu wolumenu i ceny zakupu sprzedanego gazu.

Koszty świadczeń pracowniczych przedstawiono szczegółowo w nocie 13 niniejszego sprawozdania finansowego.

13. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia	(82 321)	(74 004)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(11 879)	(10 481)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(606)	(545)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(2 879)	(2 712)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia - rezerwy aktuarialne	(700)	(635)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(3 325)	(4 558)
Razem	**(101 710)**	**(92 935)**
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(19 040)	(27 580)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	(162)	(55)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(7 498)	(6 890)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(75 010)	(58 410)

14. Przychody i koszty finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek, w tym głównie dywidendy;
- odsetek;
- zbycia/likwidacji aktywów finansowych;
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których skutki ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach i odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny oraz pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, z których zyski/straty z tytułu zmiany wyceny i realizacji prezentowane są w działalności operacyjnej, w której ujmowane są wyniki na powiązanym z nimi obrocie towarami;
- kosztów odsetek dla wyceny świadczeń pracowniczych zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze*;
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta);
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego;
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
EUR	4,2585	4,3000
USD	3,7977	3,7597
CZK	0,1676	0,1673

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody i koszty z tytułu instrumentów finansowych	**(445 893)**	**(1 755 041)**
Przychody z tytułu dywidendy	1 100 861	819 437
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	389 809	327 447
Pozostałe przychody odsetkowe	8 563	5 774
Nadwyżka (utworzenia)/rozwiązania odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji	(94 920)	(2 469 069)
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	(1 394 812)	15 493
Koszty odsetkowe	(407 866)	(298 602)
Prowizje związane z finansowaniem zewnętrznym	(20 319)	(22 993)
Różnice kursowe	28 739	(118 143)
Wynik na instrumentach pochodnych	(53 233)	(4 052)
Pozostałe	(2 715)	(10 333)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	**(1 416)**	**99**
Razem, *w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:*	**(447 309)**	**(1 754 942)**
Przychody z tytułu dywidendy	1 100 861	819 437
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	389 809	327 447
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(407 866)	(298 602)
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	(94 920)	(2 469 069)
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	(1 394 812)	15 493
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(40 381)	(149 648)

Istotne zmiany pozycji przychodów i kosztów finansowych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wynikały głównie z:

- wzrostu przychodów odsetkowych od obligacji i pożyczek o 62 362 tysiące złotych, co wynikało głównie ze wzrostu salda finansowania udzielonego spółkom zależnym;
- aktualizacji wartości udziałów i akcji, w tym głównie utworzenia i odwrócenia odpisu udziałów i akcji w spółkach zależnych w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości udziałów i akcji przeprowadzonych na dzień 30 czerwca 2019 roku oraz 31 grudnia 2019 roku (szerzej w nocie 10);
- aktualizacji obligacji i pożyczek w wysokości 1 394 812 tysięcy złotych - aktualizacja dotyczyła w głównej mierze obligacji, a następnie pożyczek udzielonych przez Spółkę spółce zależnej z segmentu Wydobycie, o czym szerzej w nocie 20.1 niniejszego sprawozdania finansowego (koszt w 2019 roku w wysokości 1 410 686 tysięcy złotych);
- wzrostu kosztów odsetkowych o 109 264 tysiące złotych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do okresu porównywalnego, co wynikało głównie z ujęcia w wyniku finansowym kosztów związanych z nowym finansowaniem zaciągniętym pod koniec 2018 roku oraz w 2019 roku;
- wystąpienia w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi w wysokości 28 739 tysięcy złotych (w okresie porównywalnym nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi - 118 143 tysiące złotych). Różnice kursowe dotyczą w głównej mierze różnic kursowych związanych z zobowiązaniami Spółki z tytułu zadłużenia w EUR. W roku 2019 Spółka ujęła z tego tytułu przychód w wysokości 36 252 tysiące złotych, a w roku 2018 koszt w wysokości 113 013 tysięcy złotych.

15. Podatek dochodowy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz z uwzględnieniem wspólnego rozliczenia Podatkowej Grupy Kapitałowej, do której należy Spółka, oraz ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe.

Podatek odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka ujmuje zobowiązanie i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do

opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne Spółka ujmuje tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą, tj. pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, jest ujmowany odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku oraz gdy aktywo i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego dotyczą tego samego organu podatkowego.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność oraz weryfikuje nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

15.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bieżący podatek dochodowy	**5 519**	**(59 908)**
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(4 275)	(53 127)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	9 794	(6 781)
Odroczony podatek dochodowy	**(122 142)**	**82 338**
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	**(116 623)**	**22 430**
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	**(2 620)**	**4 613**

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Strata przed opodatkowaniem	**(346 207)**	**(1 732 283)**
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	**65 779**	**329 134**
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	9 794	(6 781)
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów	(446 540)	(647 305)
Odpis aktualizujący wartość udziałów, akcji, obligacji i pożyczek spółek zależnych	(421 076)	(647 822)
Utworzenie rezerw niepodatkowych	(798)	(798)
Pozostałe	(24 666)	1 315
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania	254 695	342 152
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość udziałów i akcji spółek zależnych	35 183	178 699
Dywidendy	209 164	155 693
Pozostałe	10 348	7 760
Rozliczenie Podatkowej Grupy Kapitałowej	(731)	4 851
Pozostałe	380	379
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: 33,7% (2018: 1,3%)	**(116 623)**	**22 430**
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	(116 623)	22 430

15.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	23 181	41 547
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz prawa do użytkowania aktywów	7 599	1 422
od wyceny instrumentów zabezpieczających	3 698	794
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	7 884	4 427
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	**42 362**	**48 190**
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	5 367	76 519
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	38 976	60 110
z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodów i kosztów sprzedaży towarów i usług	14 851	53 580
od rezerw bilansowych i rozliczeń międzyokresowych	3 594	3 199
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością rzeczowych trwałych oraz aktywów niematerialnych	2 458	2 666
pozostałe	534	296
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**65 780**	**196 370**
Aktywa/(Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	**23 418**	**148 180**

Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne Spółka ujmuje tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Spółka ocenia, iż ujemne różnice przejściowe związane z ujęciem odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych w kwocie 9 230 002 tysiące złotych nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości z uwagi na brak zamiaru sprzedaży powyższych inwestycji i w związku z powyższym nie tworzy od nich aktywa na podatek odroczony.

Dodatkowo, Spółka nie ujmuje aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych związanych z odpisami aktualizacyjnymi wartość pożyczek udzielonych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku odpis aktualizujący udzielone pożyczki wynosił 100 285 tysięcy złotych.

W związku z prognozowanymi zyskami podatkowymi w latach kolejnych dla Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK"), do której należy Spółka, w sprawozdaniu finansowym aktywo z tytułu podatku odroczonego od wszystkich ujemnych różnic przejściowych poza opisanymi powyżej zostało rozpoznane w pełnej wysokości.

15.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa

Umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej na lata 2018 – 2020 została zarejestrowana w dniu 30 października 2017 roku. Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową od dnia 1 stycznia 2018 roku: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Ciepło Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Wydobycie S.A. i Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 255 459 tysięcy złotych. Należność ta dotyczy w całości roku 2019 i stanowi nadwyżkę zaliczek zapłaconych w kwocie 442 514 tysięcy złotych nad obciążeniem podatkowym PGK w kwocie 187 055 tysięcy złotych.

Równocześnie, z uwagi na rozliczenia Spółki jako Spółki Reprezentującej ze spółkami zależnymi należącymi do Podatkowej Grupy Kapitałowej, Spółka posiadała zobowiązanie wobec tych spółek zależnych z tytułu nadpłaty podatku w wysokości 212 598 tysięcy złotych, które zostało zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Pozostałe zobowiązania finansowe".

16. Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zysk (strata) netto na akcję dla każdego okresu obliczany jest poprzez podzielenie zysku (straty) netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Strata na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Podstawowa i rozwodniona ze straty za rok obrotowy	(0,26)	(0,98)

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące straty oraz liczby akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowej i rozwodnionej straty na jedną akcję zaprezentowanej w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Strata netto przypadająca na zwykłych akcjonariuszy	(462 830)	(1 709 853)
Liczba akcji zwykłych	1 752 549 394	1 752 549 394

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

17. Nieruchomości inwestycyjne

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Spółka posiada nieruchomość inwestycyjną, z której uzyskuje przychody w postaci czynszów. Jest to nieruchomość wynajmowana spółce zależnej. Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Po początkowym ujęciu, Spółka wycenia wszystkie posiadane nieruchomości inwestycyjne zgodnie z modelem opartym na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia opisanym w MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe*. Oznacza to, że Spółka amortyzuje nieruchomość w sposób systematyczny przez okres jej użytkowania.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
WARTOŚĆ BRUTTO		
Bilans otwarcia	**40 095**	**36 169**
Wpływ zastosowania MSSF 16 *Leasing*	1 526	-
Bilans otwarcia po przekształceniu	**41 621**	**36 169**
Zakup	-	3 926
Zwiększenie/(zmniejszenie) z tytułu zmiany leasingu	(108)	-
Bilans zamknięcia	**41 513**	**40 095**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)		
Bilans otwarcia	**(18 085)**	**(14 468)**
Amortyzacja za okres	(3 691)	(3 617)
Bilans zamknięcia	**(21 776)**	**(18 085)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**22 010**	**21 701**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU, *w tym:*	**19 737**	**22 010**
Budynki	14 468	18 084
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	5 269	3 926

Nieruchomość inwestycyjną stanowią prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki zlokalizowane w Katowicach Szopienicach przy ul. Lwowskiej 23. Spółka zawarła umowę najmu ze spółką zależną na najem nieruchomości. Przychód z tytułu najmu w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniósł 5 409 tysięcy złotych. Spółka szacuje, iż wartość godziwa nieruchomości na dzień bilansowy wynosi 28 626 tysięcy złotych.

Spółka zdecydowała, że aktywa z tytułu prawa do użytkowania aktywów spełniające definicję nieruchomości inwestycyjnej, które dotyczą praw do wieczystego użytkowania gruntów, prezentowane są w nieruchomościach inwestycyjnych. W związku z tym, na dzień 1 stycznia 2019 roku prawo wieczystego użytkowania gruntu stanowiące nieruchomość inwestycyjną zostało powiększone o wartość zdyskontowanych opłat leasingowych w kwocie 1 526 tysięcy złotych.

18. Prawa do użytkowania aktywów

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Umowę lub część umowy najmu, dzierżawy albo inną umowę lub część umowy o podobnym charakterze, na mocy której przekazuje się prawo do kontroli użytkowania składnika aktywów przez dany okres w zamian za wynagrodzenie, klasyfikuje się jako leasing. Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, w oparciu o treść ekonomiczną umowy, nie zaś o jej formę prawną.

Z dniem rozpoczęcia leasingu ujmuje się składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.
Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu obejmującego:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą, pomniejszone o związane z leasingiem otrzymane kwoty lub pokryte przez leasingodawcę koszty (zachęty leasingowe),
- wszelkie poniesione przez leasingobiorcę początkowe koszty bezpośrednie,
- szacunek kosztów demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzenia renowacji do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Po początkowym ujęciu składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniany jest według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości oraz skorygowanego z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu. Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością Spółki.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka w dacie rozpoczęcia leasingu wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania m.in. w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe są dyskontowane z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Spółka stosuje krańcową stopę procentową, zgodnie z przyjętą do stosowania metodyką w zależności od ratingu.

Spółka stosuje podejście portfelowe do leasingów o podobnych cechach, dotyczących jednolitych aktywów, wykorzystywanych w podobny sposób. Rozliczając umowy leasingu metodą portfelową Spółka stosuje szacunki i założenia odpowiadające rozmiarowi i składowi posiadanego portfela, w tym w postaci szacunku średniego ważonego okresu trwania leasingu.

Dla określenia okresu leasingu m.in. dla umów na czas nieokreślony Spółka dokonuje szacunku.

Zasady amortyzacji praw do użytkowania aktywów są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością Spółki. Przy braku wystarczającej pewności że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Prawa do użytkowania aktywów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Środki transportu	Prawa do użytkowania aktywów razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	**-**	**-**	**-**
Wpływ zastosowania MSSF 16 *Leasing*	38 468	1 502	**39 970**
Bilans otwarcia po przekształceniu	**38 468**	**1 502**	**39 970**
Nowa umowa leasingu	-	261	**261**
Zwiększenie/(zmniejszenie) z tytułu zmiany leasingu	1 794	54	**1 848**
Bilans zamknięcia	**40 262**	**1 817**	**42 079**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)			
Bilans otwarcia	**-**	**-**	**-**
Amortyzacja za okres	(7 226)	(676)	**(7 902)**
Bilans zamknięcia	**(7 226)**	**(676)**	**(7 902)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**-**	**-**	**-**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**33 036**	**1 141**	**34 177**

W związku z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing* Spółka ujęła na dzień 1 stycznia 2019 roku prawa do użytkowania aktywów w wysokości 39 970 tysięcy złotych. Wpływ standardu na sprawozdanie finansowe został opisany w nocie 8 niniejszego sprawozdania finansowego.

19. Udziały i akcje

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych

Udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz udziały we wspólnym przedsięwzięciu wykazywane są według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Konieczność dokonania odpisu z tytułu utraty wartości ocenia się zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia i wartością użytkową.

Udziały w pozostałych jednostkach

Udziały i akcje w jednostkach innych niż zależne i współzależne posiadane na dzień bilansowy Spółka wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka ocenia na każdy dzień bilansowy czy istnieją obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości pozycji Udziały i akcje. W przypadku wystąpienia istotnych przesłanek Spółka jest zobowiązana do przeprowadzenia testów na utratę wartości udziałów i akcji oraz do ujęcia lub odwrócenia wcześniej ujętego odpisu aktualizującego.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Spółka dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny do wartości godziwej udziałów i akcji w jednostkach innych niż zależne i współzależne.

Zmiana stanu udziałów i akcji, rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Lp.	Spółka	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Wartość netto	
		Bilans otwarcia	(Zmniejszenia) Zwiększenia	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Zmniejszenia (Zwiększenia)	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	1 341 755	-	1 341 755	(1 242 697)	(99 058)	(1 341 755)	99 058	-
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	7 865 701	-	7 865 701	(7 635 126)	-	(7 635 126)	230 575	230 575
3	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 928 043	-	1 928 043	-	(168 140)	(168 140)	1 928 043	1 759 903
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	1 939 765	-	1 939 765	(185 172)	185 172	-	1 754 593	1 939 765
5	Marselwind Sp. z o.o.	307	-	307	-	-	-	307	307
6	TAURON Serwis Sp. z o.o.	1 268	-	1 268	-	-	-	1 268	1 268
7	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	4 611 026	250 000	4 861 026	-	-	-	4 611 026	4 861 026
8	TAURON Dystrybucja S.A.	10 511 628	-	10 511 628	-	-	-	10 511 628	10 511 628
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	640 362	-	640 362	-	-	-	640 362	640 362
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	-	613 505	-	-	-	613 505	613 505
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	-	129 823	-	-	-	129 823	129 823
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	-	4 223	-	-	-	4 223	4 223
13	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	-	41 178	-	-	-	41 178	41 178
14	Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	61 056	-	61 056	(61 056)	-	(61 056)	-	-
15	TAURON Sweden Energy AB (publ)	28 382	(28 382)	-	(20 933)	20 933	-	7 449	-
16	Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.	1 269	-	1 269	-	-	-	1 269	1 269
17	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	-	39 831	-	-	-	39 831	39 831
18	Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o.	-	28 482	28 482	-	(23 925)	(23 925)	-	4 557
19	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	-	415 852	-	-	-	415 852	415 852
20	PGE EJ 1 Sp. z o.o.	18 651	(4 249)	14 402	-	-	-	18 651	14 402
21	Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o.	9 500	-	9 500	-	-	-	9 500	9 500
22	ElectroMobility Poland S.A.	17 500	(5 653)	11 847	-	-	-	17 500	11 847
23	EEC Magenta Sp. z o.o. ASI spółka komandytowo–akcyjna	12	1 046	1 058	-	-	-	12	1 058
24	EEC Magenta Sp. z o.o. 2 ASI spółka komandytowo–akcyjna	24	10 926	10 950	-	-	-	24	10 950
25	TEC1 Sp. z o.o.	-	725	725	-	-	-	-	725
26	TEC2 Sp. z o.o.	-	225	225	-	-	-	-	225
27	TEC3 Sp. z o.o.	-	600 025	600 025	-	-	-	-	600 025
28	Pozostałe	379	-	379	-	-	-	379	379
	Razem	**30 221 040**	**853 145**	**31 074 185**	**(9 144 984)**	**(85 018)**	**(9 230 002)**	**21 076 056**	**21 844 183**

Utworzenie i podwyższenie kapitału w spółkach TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o.

W dniu 12 kwietnia 2019 roku zostały zarejestrowane nowoutworzone spółki: TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o., w których Spółka jest jedynym udziałowcem. Kapitał zakładowy każdej ze spółek był równy 25 tysięcy złotych. W dniu 2 września 2019 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia spółek TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o. podjęły uchwały o podwyższeniu kapitałów zakładowych powyższych spółek. Spółka objęła udziały w podwyższonych kapitałach spółek i pokryła je w całości wkładem pieniężnym w następujących kwotach:

- TEC1 Sp. z o.o. w kwocie 700 tysięcy złotych;
- TEC2 Sp. z o.o. w kwocie 200 tysięcy złotych;
- TEC3 Sp. z o.o. w kwocie 600 000 tysięcy złotych.

Podwyższenie kapitału w powyższych spółkach zależnych miało na celu umożliwienie realizacji nabycia pięciu farm wiatrowych należących do grupy in.ventus i wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG

wobec spółek operujących farmami wiatrowymi. Dokumentacja transakcyjna nabycia została podpisana w dniu 3 września 2019 roku i została przeprowadzona w drodze nabycia przez spółki:

- TEC1 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komplementariusza polskich spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych;
- TEC2 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komplementariusza niemieckich spółek osobowych będących komandytariuszami polskich spółek osobowych;
- TEC3 Sp. z o.o. – praw i obowiązków komandytariusza niemieckich spółek osobowych, przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG oraz wierzytelności przysługujących poprzednim właścicielom nabytych spółek z tytułu udzielonych polskim spółkom komandytowym pożyczek i kredytów.

Po przeprowadzeniu transakcji spółka TAURON Polska Energia S.A. posiada pośrednio ogół praw i obowiązków komplementariusza i komandytariusza spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych.

Podwyższenia kapitału spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku miały miejsce podwyższenia kapitału spółki zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Łącznie zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego o 11 300 tysięcy złotych. Nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki objął Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych za łączną cenę emisyjną 440 000 tysięcy złotych (z czego wpłata na poczet objęcia udziałów w wysokości 100 000 tysięcy złotych została wniesiona w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku), PFR Inwestycje Fundusz Inwestycji Zamkniętych za łączną cenę emisyjną 440 000 tysięcy złotych oraz Spółka za łączną cenę emisyjną 250 000 tysięcy złotych. Nadwyżka ceny emisyjnej udziałów ponad ich wartość nominalną w łącznej wysokości 1 118 700 tysięcy złotych została przekazana na kapitał zapasowy Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. W wyniku tej transakcji udział Spółki w kapitale i organie stanowiącym obniżył się z 97,89% do 84,76%.

Połączenie transgraniczne Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ)

W dniu 6 maja 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz w dniu 17 maja 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy TAURON Sweden Energy AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie podjęły uchwały dotyczące transgranicznego połączenia Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ) (spółka przejmowana). W dniu 23 sierpnia 2019 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Katowicach. Sąd w Szwecji dokonał wykreślenia spółki TAURON Sweden Energy AB (publ) w dniu 26 sierpnia 2019 roku.

W efekcie dokonanego połączenia Spółka dokonała relokacji posiadanych akcji w TAURON Sweden Energy AB (publ) w kwocie netto 4 457 tysięcy złotych na wartość udziałów w Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. Uwzględniając wcześniejszą wpłatę na kapitał spółki Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 100 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość udziałów Spółki w Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. wynosiła 4 557 tysięcy złotych.

Pozostałe zmiany stanu inwestycji długoterminowych, które miały miejsce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wynikały z podwyższenia kapitału następujących spółek:

- EEC Magenta Sp. z o.o. ASI spółka komandytowo–akcyjna w kwocie 1 046 tysięcy złotych;
- EEC Magenta Sp. z o.o. 2 ASI spółka komandytowo–akcyjna w kwocie 10 926 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące udziały i akcje

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka ujęła utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących udziały i akcje w spółkach zależnych, co łącznie obniżyło wynik finansowy o 85 018 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 10 niniejszego sprawozdania finansowego. Ponadto Spółka ujęła utworzenie odpisów aktualizujących udziały i akcje w pozostałych spółkach na łączną kwotę 9 902 tysięcy złotych.

Zmiana stanu udziałów i akcji, rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Lp.	Spółka	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Wartość netto	
		Bilans otwarcia po przekształceniu	(Zmniejszenia) Zwiększenia	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia	Zmniejszenia (Zwiększenia)	Bilans zamknięcia	Bilans otwarcia po przekształceniu	Bilans zamknięcia
1	TAURON Wydobycie S.A.	1 001 755	340 000	1 341 755	(147 870)	(1 094 827)	(1 242 697)	853 885	99 058
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	7 085 701	780 000	7 865 701	(5 347 296)	(2 287 830)	(7 635 126)	1 738 405	230 575
3	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	1 928 043	-	1 928 043	-	-	-	1 928 043	1 928 043
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	1 939 765	-	1 939 765	(1 125 693)	940 521	(185 172)	814 072	1 754 593
5	Marselwind Sp. z o.o.	307	-	307	-	-	-	307	307
6	TAURON Serwis Sp. z o.o.	1 268	-	1 268	-	-	-	1 268	1 268
7	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	3 551 026	1 060 000	4 611 026	-	-	-	3 551 026	4 611 026
8	TAURON Dystrybucja S.A.	10 511 628	-	10 511 628	-	-	-	10 511 628	10 511 628
9	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	201 045	439 317	640 362	-	-	-	201 045	640 362
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	613 505	-	613 505	-	-	-	613 505	613 505
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	129 823	-	129 823	-	-	-	129 823	129 823
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	4 223	-	4 223	-	-	-	4 223	4 223
13	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	41 178	-	41 178	-	-	-	41 178	41 178
14	Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	55 056	6 000	61 056	(55 056)	(6 000)	(61 056)	-	-
15	TAURON Sweden Energy AB (publ)	28 382	-	28 382	-	(20 933)	(20 933)	28 382	7 449
16	Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.[1]	1 269	-	1 269	-	-	-	1 269	1 269
17	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	39 831	-	39 831	-	-	-	39 831	39 831
18	TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	415 852	-	415 852	-	-	-	415 852	415 852
19	PGE EJ 1 Sp. z o.o.	12 651	6 000	18 651	-	-	-	12 651	18 651
20	Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o.	9 500	-	9 500	-	-	-	9 500	9 500
21	ElectroMobility Poland S.A.	2 500	15 000	17 500	-	-	-	2 500	17 500
22	Pozostałe	391	24	415	-	-	-	391	415
	Razem	**27 574 699**	**2 646 341**	**30 221 040**	**(6 675 915)**	**(2 469 069)**	**(9 144 984)**	**20 898 784**	**21 076 056**

[1] W dniu 8 października 2018 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z dotychczasowej Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. na Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.

20. Obligacje i pożyczki udzielone

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach finansowania wewnątrzgrupowego Spółka nabywała obligacje emitowane przez spółki Grupy TAURON. Obligacje te klasyfikowane były do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Obligacje o terminie wymagalności nie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczane były do aktywów obrotowych, a obligacje o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego do aktywów trwałych, przy czym o klasyfikacji decydował nie tylko termin wykupu, ale również intencja emitenta odnośnie rolowania. W grudniu 2019 roku dokonano konwersji obligacji na pożyczki. Tym samym na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała aktywa z tytułu udzielonych pożyczek do spółek zależnych, nie posiadała aktywów z tytułu objętych obligacji wyemitowanych przez spółki zależne.

Pożyczki udzielone przez Spółkę obejmują udzielane spółkom zależnym pożyczki terminowe wewnątrzgrupowe, pożyczki w ramach mechanizmu cash pool oraz pożyczki udzielane na rzecz innych podmiotów, w tym głównie na rzecz wspólnego przedsięwzięcia. Pożyczki klasyfikowane są do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Pożyczki o terminie wymagalności nie przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zaliczane są do aktywów obrotowych, a pożyczki o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego do aktywów trwałych, z uwzględnieniem oczekiwania na dzień bilansowy odnośnie spłaty pożyczki (intencji odnośnie wydłużenia okresu zapadalności).

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny udzielonych pożyczek. Udzielone pożyczki, a wcześniej obligacje wewnątrzgrupowe o terminie wykupu poniżej jednego roku, wobec których planowane jest wydłużenie okresu spłaty lub rolowanie, klasyfikowane są jako instrumenty długoterminowe.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Spółka szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartość pożyczek wcześniej również obligacji wewnątrzgrupowych), o czym szerzej poniżej i w nocie 38.1.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

Salda udzielonych przez Spółkę pożyczek i obligacji na poszczególne dni bilansowe przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2019				Stan na 31 grudnia 2018			
	Kapitał / Wycena	Odsetki	Odpis aktualizujący	Razem	Kapitał (nominał) / Wycena	Odsetki	Odpis aktualizujący	Razem
Pożyczki i obligacje wyceniane według zamortyzowanego kosztu								
Pożyczki udzielone spółkom zależnym / nabyte obligacje*	4 612 447	11 172	(37 284)	**4 586 335**	5 305 000	98 709	(167 417)	**5 236 292**
Pożyczki udzielone EC Stalowa Wola S.A.	25 810	1 936	(730)	**27 016**	18 185	426	(460)	**18 151**
Pożyczka udzielona PGE EJ 1 Sp. z o.o.	7 740	512	(45)	**8 207**	7 740	249	(52)	**7 937**
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	525 938	11 466	(62 226)	**475 178**	803 677	5 256	(212 400)	**596 533**
Pożyczki wyceniane w wartości godziwej								
Pożyczki udzielone EC Stalowa Wola S.A.	216 018			**216 018**	199 256			**199 256**
Razem	**5 387 953**	**25 086**	**(100 285)**	**5 312 754**	**6 333 858**	**104 640**	**(380 329)**	**6 058 169**
Długoterminowe	5 137 526	2 225	(92 199)	**5 047 552**	6 225 513	670	(373 442)	**5 852 741**
Krótkoterminowe	250 427	22 861	(8 086)	**265 202**	108 345	103 970	(6 887)	**205 428**

** Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo dotyczy udzielonych pożyczek, na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo dotyczy nabytych obligacji wyemitowanych przez spółki zależne. Zmiana wynika ze zmiany instrumentu finansowego stosowanego w ramach finansowania wewnątrzgrupowego, o czym szerzej w nocie 20.1. niniejszego sprawozdania finansowego.*

20.1. Pożyczki udzielone spółkom zależnym oraz nabyte obligacje wyemitowane przez spółki zależne

W ramach funkcjonowania finansowania wewnątrzgrupowego Spółka udziela pożyczek spółkom zależnym (wcześniej również nabywała obligacje emitowane przez spółki Grupy TAURON). W grudniu 2019 roku nastąpiła konwersja zadłużenia spółek Grupy TAURON wynikająca z obligacji wewnątrzgrupowych na pożyczki wewnątrzgrupowe z zachowaniem dotychczasowych terminów zapadalności (wykupu) instrumentów finansowych.

Saldo udzielonych pożyczek na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz nabytych obligacji na dzień 31 grudnia 2018 roku, z podziałem na poszczególne spółki, prezentuje tabela poniżej.

Spółka	Stan na 31 grudnia 2019				Stan na 31 grudnia 2018			
	Kwota pożyczki według umowy	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem - wartość netto	Wartość nominalna obligacji	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem - wartość netto
TAURON Wytwarzanie S.A.	200 000	200 768	(5 582)	**195 186**	200 000	200 262	(3 829)	**196 433**
TAURON Dystrybucja S.A.	3 000 000	3 014 526	(7 453)	**3 007 073**	3 300 000	3 360 026	(10 241)	**3 349 785**
TAURON Ciepło Sp. z o.o.	975 000	978 752	(19 879)	**958 873**	1 075 000	1 090 169	(8 931)	**1 081 238**
TAURON Wydobycie S.A.	1 970 000	268 576	(3 596)	**264 980**	570 000	592 836	(143 578)	**449 258**
TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	160 000	160 997	(774)	**160 223**	160 000	160 416	(838)	**159 578**
Razem	**6 305 000**	**4 623 619**	**(37 284)**	**4 586 335**	**5 305 000**	**5 403 709**	**(167 417)**	**5 236 292**
Długoterminowe		4 612 447	(33 632)	**4 578 815**		5 205 000	(161 019)	**5 043 981**
Krótkoterminowe		11 172	(3 652)	**7 520**		198 709	(6 398)	**192 311**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość pożyczek o terminie spłaty poniżej jednego roku, które zostały zaklasyfikowane jako długoterminowe, wyniosła 4 415 000 tysięcy złotych.

W wyniku konwersji obligacji wewnątrzgrupowych na pożyczki wewnątrzgrupowe o łącznej wartości nominalnej 4 535 000 tysięcy złotych nastąpiła płatność odsetek od obligacji i potrącenie nominalnej wartości obligacji z kwotą pożyczki, tj. bez transferu środków. Zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Spółka rozpoznała większość transakcji jako wymianę instrumentów dłużnych oraz ujęła w przychodach finansowych wynik z tego tytułu w wysokości 13 402 tysiące złotych.

Konwersja zadłużenia spółki zależnej TAURON Wydobycie S.A została ujęta jako wygaśnięcie pierwotnego składnika aktywów finansowych i ujęcie nowego. Pożyczki zostały rozpoznane jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (stopień 3 wyceny). Kwota straty kredytowej na datę ujęcia została oszacowana na podstawie zakładanych przez Spółkę scenariuszy spłaty z tytułu udzielonej pożyczki, biorąc pod uwagę wyniki testu na utratę wartości aktywów. Poza konwersją obligacji, w 2019 roku Spółka udzieliła nowych pożyczek spółce zależnej TAURON Wydobycie S.A. w łącznej wysokości 1 770 000 tysięcy złotych (w tym pożyczki w łącznej kwocie 1 400 000 tysięcy złotych zostały przeznaczone na spłatę pożyczek cash pool), które również zostały rozpoznane jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Za środki uzyskane z pożyczek spółka wykupiła w terminie wykupu obligacje oraz dokonała spłaty pożyczki z tytułu cash pool. Tym samym pożyczki o wartości nominalnej 1 970 000 tysięcy złotych zostały wycenione na moment początkowy w wysokości 264 980 tysięcy złotych. Strata z tytułu początkowej wyceny obniżyła wartość brutto pożyczek i stanowi główną przyczynę zmniejszenia odpisów aktualizujących.

Po dniu bilansowym, w dniu 11 marca 2020 roku Spółka udzieliła TAURON Wydobycie S.A. kolejnej pożyczki o wartości nominalnej 318 000 tysięcy złotych oraz w dniu 27 lutego 2020 roku udzieliła pożyczki dla TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o wartości nominalnej 100 000 tysięcy złotych.

Zmiana stanu obligacji i pożyczek oraz odpisów aktualizujących

	Rok zakończony 31 grudnia 2019				Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Stopień 1 - odpis w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych - bez utraty wartości	Stopień 2 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - bez utraty wartości	Stopień 3 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - z utratą wartości	Razem	Stopień 1 - odpis w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych - bez utraty wartości	Stopień 2 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - bez utraty wartości	Razem
Wartość brutto							
Bilans otwarcia	**4 387 594**	**1 016 115**	**-**	**5 403 709**	**4 499 215**	**2 073 481**	**6 572 696**
Wykup obligacji	(720 000)	(670 000)	-	**(1 390 000)**	(470 000)	(864 920)	**(1 334 920)**
Emisja obligacji / Udzielenie pożyczki	420 000	-	264 980	**684 980**	160 000	-	**160 000**
Przeklasyfikowanie między stopniami	-	-	-	**-**	200 262	(200 262)	**-**
Konwersja obligacji na pożyczki	14 025	(623)	-	**13 402**	-	-	**-**
Odsetki naliczone	199 126	43 943	3 596	**246 665**	190 304	84 658	**274 962**
Odsetki otrzymane	(248 023)	(87 114)	-	**(335 137)**	(192 187)	(76 842)	**(269 029)**
Bilans zamknięcia	**4 052 722**	**302 321**	**268 576**	**4 623 619**	**4 387 594**	**1 016 115**	**5 403 709**
Odpis aktualizujący							
Bilans otwarcia	**(19 164)**	**(148 253)**	**-**	**(167 417)**	**(11 524)**	**(385 069)**	**(396 593)**
Utworzenie	(1 753)	(12 131)	(3 596)	**(17 480)**	(4 804)	-	**(4 804)**
Rozwiązanie	3 392	641	-	**4 033**	992	141 009	**142 001**
Wykorzystanie	-	143 580	-	**143 580**	-	-	**-**
Przesunięcie odpisów do należności z tytułu umowy cash pool	-	-	-	**-**	-	50 050	**50 050**
Przeklasyfikowanie między stopniami	-	-	-	**-**	(3 828)	45 757	**41 929**
Bilans zamknięcia	**(17 525)**	**(16 163)**	**(3 596)**	**(37 284)**	**(19 164)**	**(148 253)**	**(167 417)**
Wartość netto na początek okresu	**4 368 430**	**867 862**	**-**	**5 236 292**	**4 487 691**	**1 688 412**	**6 176 103**
Wartość netto na koniec okresu	**4 035 197**	**286 158**	**264 980**	**4 586 335**	**4 368 430**	**867 862**	**5 236 292**

20.2. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje poniższa tabela.

	Data zawarcia umowy	Kwota pożyczki według umowy	Stan na 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018			Termin spłaty	Stopa oprocentowania
			Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem wartość netto	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem wartość netto		
Pożyczki wyceniane w wartości godziwej										
Porozumienie konsolidujące dług	28.02.2018	609 951	216 018		**216 018**	199 256		**199 256**	30.06.2033	stała
Pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu										
Pożyczka VAT	11.04.2018	15 000	5 109	(110)	**4 999**	2 655	(68)	**2 587**	30.09.2020	WIBOR 1M+marża
	30.03.2018	7 290	7 955	(218)	**7 737**	7 400	(182)	**7 218**		
Pożyczki pozostałe	19.12.2018	9 500	9 197	(252)	**8 945**	8 556	(210)	**8 346**	30.06.2033	stała
	12.03.2019	5 175	5 485	(150)	**5 335**	-	-	**-**		
Razem			**243 764**	**(730)**	**243 034**	**217 867**	**(460)**	**217 407**		
Długoterminowe			238 655	(620)	**238 035**	217 862	(460)	**217 402**		
Krótkoterminowe			5 109	(110)	**4 999**	5	-	**5**		

Najistotniejszą pozycję stanowi porozumienie konsolidujące dług pożyczkobiorcy z dnia 28 lutego 2018 roku na łączną kwotę 609 951 tysięcy złotych, na mocy którego dokonano odnowienia wszystkich dotychczasowych zobowiązań Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wobec Spółki wynikających z udzielonych i niespłaconych do dnia 28 lutego 2018 roku pożyczek. Na dzień bilansowy kwota nominalna pożyczki stanowiąca zadłużenie podporządkowane wobec Spółki wynosi 310 851 tysięcy złotych. Kapitał w kwocie 299 100 tysięcy złotych został spłacony w dniu 30 kwietnia 2018 roku. Przedmiotowe zadłużenie stanowi zadłużenie podporządkowane, wycenione na dzień bilansowy w wartości godziwej w wysokości 216 018 tysięcy złotych.

Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool

Informacje dotyczące usługi cash pool zostały szerzej przedstawione w nocie 29.5 niniejszego sprawozdania finansowego.

21. Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pochodne instrumenty finansowe objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe* zalicza się do aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących instrumenty zabezpieczające i objętych rachunkowością zabezpieczeń. Instrumenty pochodne nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb jako wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* nie podlegają wycenie na dzień bilansowy.

Instrumenty pochodne zaliczone do kategorii „aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy" są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Na dzień bilansowy instrumenty pochodne Interest Rate Swaps (IRS) nabyte i utrzymywane w celu zabezpieczenia się przez ryzykiem zmian stóp procentowych związanym z wyemitowanymi obligacjami oraz zaciągniętymi kredytami objęte są rachunkowością zabezpieczeń. Pozostałe posiadane przez Spółkę na dzień bilansowy instrumenty pochodne nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Spółka korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowy (Interest Rate Swap). Instrumenty te zabezpieczają przepływy środków pieniężnych związane z wyemitowanymi obligacjami i zaciągniętymi kredytami. Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w wyniku finansowym jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu. W przypadku kontraktów IRS korygowane są odpowiednio koszty odsetkowe z tytułu zadłużenia.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka dokonuje oszacowania wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Metodologia została przedstawiona poniżej.

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę procentową oraz o stałą stopę procentową. Dane wejściowe stanowi krzywa stóp procentowych z serwisu Reuters.
CCIRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych strumienia płaconego i strumienia otrzymywanego, w dwóch różnych walutach, wyrażona w walucie wyceny. Dane wejściowe stanowią krzywe stóp procentowych, basis spready oraz fixing NBP dla odpowiednich walut z serwisu Reuters.
Kontrakty walutowe forward	Różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Dane wejściowe stanowią fixing NBP i krzywa stóp procentowych implikowana z transakcji fx swap dla odpowiedniej waluty z serwisu Reuters.
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji CO_2, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencji cenowej (krzywą forward) i ceną kontraktu.

Na każdy dzień bilansowy Grupa bada efektywność zabezpieczenia.

	Stan na 31 grudnia 2019				Stan na 31 grudnia 2018			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
IRS	121	19 341	**19 462**	**-**	16	4 162	**4 178**	**-**
CCIRS	(12 885)	-	**-**	**(12 885)**	(5 140)	-	**-**	**(5 140)**
Forward/futures towarowy	4 248	-	**86 067**	**(81 819)**	(17 138)	-	**216 165**	**(233 303)**
Forward walutowy	(29 823)	-	**-**	**(29 823)**	(2 479)	-	**-**	**(2 479)**
Razem			**105 529**	**(124 527)**			**220 343**	**(240 922)**
Długoterminowe			20 352	(16 848)			43 844	(37 930)
Krótkoterminowe			85 177	(107 679)			176 499	(202 992)

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawia się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne - towarowe	86 067	-	216 165	-
Instrumenty pochodne - IRS	-	19 462	-	4 178
Razem	**86 067**	**19 462**	**216 165**	**4 178**
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne - towarowe	81 819	-	233 303	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	29 823	-	2 479
Instrumenty pochodne - CCIRS	-	12 885	-	5 140
Razem	**81 819**	**42 708**	**233 303**	**7 619**

Instrumenty pochodne zabezpieczające (objęte rachunkowością zabezpieczeń) – IRS

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj.:

- odsetek od obligacji o wartości nominalnej 490 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okresy rozpoczynające się od 20 grudnia 2019 roku, wygasające kolejno od 2023 roku do 2028 roku;
- odsetek od kredytu o wartości nominalnej 1 000 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okresy rozpoczynające się od 20 grudnia 2019 roku, wygasające 20 czerwca 2024 roku i do 20 czerwca 2029 roku.

Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

W 2016 roku Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od zadłużenia o wartości nominalnej 2 100 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat. Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń i klasyfikowane do kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmowały:

- instrumenty pochodne CCIRS mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych przez płatności odsetkowe od wyemitowanych euroobligacji;
- instrumenty pochodne (futures, forward) towarowe obejmujące transakcje terminowe na zakup i sprzedaż głównie uprawnień do emisji CO_2 oraz
- transakcje pochodne typu forward walutowy mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych z tytułu prowadzonej działalności.

Instrumenty pochodne CCIRS dotyczą transakcji Coupon Only Cross Currency Swap fixed-fixed zawartych przez Spółkę w 2017 roku oraz w styczniu 2018 roku i polegają na wymianie płatności odsetkowych od łącznej kwoty nominalnej 500 000 tysięcy euro. Termin zapadalności transakcji upływa w lipcu 2027 roku. Zgodnie z warunkami transakcji, Spółka płaci odsetki naliczone na podstawie stałej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro. Powyższa transakcja nie podlega rachunkowości zabezpieczeń.

22. Pozostałe aktywa finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Do pozostałych aktywów finansowych zalicza się m.in. jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej, wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane oraz należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Depozyty początkowe oraz uzupełniające z tytułu rozliczeń giełdowych	209 466	163 495
Wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane	82 951	4 213
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	26 622	26 063
Należności z tytułu rozliczenia podatku dochodowego spółek z PGK	-	54 458
Pozostałe	258	296
Razem	**319 297**	**248 525**
Długoterminowe	2 348	2 804
Krótkoterminowe	316 949	245 721

Wartość depozytów początkowych oraz uzupełniających związana jest w głównej mierze z terminowymi transakcjami na uprawnienia do emisji CO_2 zawieranymi na zagranicznych rynkach giełdowych.

Wzrost wartości wadiów, kaucji, zabezpieczeń przekazanych w stosunku do okresu porównywalnego w kwocie 78 738 tysięcy złotych dotyczy w głównej mierze zabezpieczeń przekazanych w ramach systemu gwarantowania rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zabezpieczenia z tego tytułu wynosiły 80 237 tysięcy złotych, zaś na dzień 31 grudnia 2018 roku – 1 133 tysiące złotych.

23. Zapasy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach zapasów Spółka wykazuje przede wszystkim nabyte prawa do emisji CO_2 oraz nabyte świadectwa pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do celów handlowych.

W momencie początkowego ujęcia zapasy są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy zapasy wycenia się według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Jeżeli cena nabycia lub koszt wytworzenia są wyższe od możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto, Spółka dokonuje odpowiedniego odpisu aktualizującego.

Uprawnienia do emisji CO_2 ujmowane w zapasach, nabywane z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia oraz na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej.

Rozchód nabytych praw do emisji CO_2 oraz nabytych świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych oraz kogeneracji wycenia się metodą FIFO.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wartość brutto		
Prawa do emisji CO_2	149 151	409 489
Prawa majątkowe pochodzenia energii	250	250
Razem	**149 401**	**409 739**
Wycena do wartości netto możliwej do uzyskania		
Prawa do emisji CO_2	-	(146)
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(37)	(52)
Wycena do wartości godziwej		
Prawa do emisji CO_2	-	46
Razem	**(37)**	**(152)**
Wartość netto		
Prawa do emisji CO_2	149 151	409 389
Prawa majątkowe pochodzenia energii	213	198
Razem	**149 364**	**409 587**

24. Należności od odbiorców

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności od odbiorców są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości tworzy się na należnościach zarówno przeterminowanych, jak i nieprzeterminowanych w oparciu o ważoną prawdopodobieństwem stratę kredytową, jaka zostanie poniesiona w przypadku wystąpienia któregokolwiek z poniższych zdarzeń:

- nastąpi znaczne (istotne) opóźnienie płatności,
- dłużnik zostanie postawiony w stan likwidacji albo upadłości albo restrukturyzacji,
- należności skierowane zostaną na drogę egzekucji administracyjnej, postępowania sądowego albo egzekucji sądowej.

Dla należności od odbiorców Spółka wydzieliła portfel kontrahentów strategicznych oraz portfel pozostałych kontrahentów.

Dla portfela kontrahentów strategicznych, oczekuje się, że historyczne dane w zakresie spłacalności nie stanowią pełnej informacji w zakresie oczekiwanych strat kredytowych, na jakie narażona może zostać Spółka. Ryzyko niewypłacalności kontrahentów strategicznych jest oceniane w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń.

W przypadku należności od pozostałych kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy wiekowania należności oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów i grup (między innymi należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

W celu uwzględnienia wpływu czynników przyszłych Spółka koryguje historyczne prawdopodobieństwo niewypełnienia zobowiązania w postaci wykorzystania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązanie implikowanego z notowań rocznych instrumentów Credit Default Swap (CDS) dla poszczególnych ratingów.

Odpisy aktualizujące wartość należności ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, tj. w kosztach działalności operacyjnej lub kosztach finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wartość brutto		
Należności od odbiorców	1 474 635	820 463
Należności dochodzone na drodze sądowej	1 005	961
Razem	**1 475 640**	**821 424**
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(2 173)	(900)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(1 005)	(961)
Razem	**(3 178)**	**(1 861)**
Wartość netto		
Należności od odbiorców	1 472 462	819 563
Należności dochodzone na drodze sądowej	-	-
Razem	**1 472 462**	**819 563**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku największe saldo należności od odbiorców stanowiły należności od spółki zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynoszące odpowiednio 694 511 tysięcy złotych i 521 286 tysięcy złotych.

Wzrost należności od odbiorców wynika głównie ze wzrostu należności od spółek z segmentu Wytwarzanie z tytułu zakupu uprawnień do emisji CO_2 sprzedanych spółkom pod koniec roku 2019. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo z tego tytułu wynosiło 561 340 tysięcy złotych.

Wiekowanie należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Nie przeterminowane	*Przeterminowane*			Razem
		<30 dni	*30-360 dni*	*>360 dni*	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 474 610	23	39	968	**1 475 640**
Procent odpisu aktualizującego	0%	-	85%	100%	**-**
Odpis aktualizujący	(2 177)	-	(33)	(968)	**(3 178)**
Wartość netto	**1 472 433**	**23**	**6**	**-**	**1 472 462**

Wiekowanie należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nie przeterminowane	*Przeterminowane*			Razem
		<30 dni	*30-360 dni*	*>360 dni*	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	820 329	79	47	969	**821 424**
Procent odpisu aktualizującego	0%	-	79%	100%	**-**
Odpis aktualizujący	(855)	-	(37)	(969)	**(1 861)**
Wartość netto	**819 474**	**79**	**10**	**-**	**819 563**

Odpisy aktualizujące należności od odbiorców

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	**(1 861)**	**(924)**
Wpływ zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	-	(1 575)
Bilans otwarcia po przekształceniu	**(1 861)**	**(2 499)**
Utworzenie	(1 317)	(48)
Rozwiązanie	-	686
Bilans zamknięcia	**(3 178)**	**(1 861)**

Transakcje z jednostkami powiązanymi oraz salda rozrachunków z tymi podmiotami zostały przedstawione w nocie 43.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

25. Pozostałe aktywa niefinansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Spółka ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe głównie rozrachunki z tytułu podatków i opłat, za wyjątkiem podatku dochodowego prezentowanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji, rozliczenia międzyokresowe oraz przekazane zaliczki na dostawy.

Rozrachunki z tytułu podatków i opłat obejmują:

- Rozrachunki z tytułu VAT i akcyzy;
- Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i ubezpieczeń społecznych;
- Opłaty środowiskowe i inne rozliczenia publiczno-prawne.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Koszty rozliczane w czasie, *w tym:*	15 126	19 168
Rozliczenia międzyokresowe prowizji z tytułu zadłużenia	*14 563*	*17 721*
Należności z tytułu podatku VAT	-	4 736
Zaliczki na dostawy	4 957	2 845
Pozostałe	4 907	3 962
Razem	**24 990**	**30 711**
Długoterminowe	18 823	20 865
Krótkoterminowe	6 167	9 846

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7 *Rachunek przepływów pieniężnych*, saldo środków pieniężnych prezentowane jest w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących. Ponadto, korektę środków pieniężnych stanowią salda krótkoterminowych pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pool, ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku i w kasie	923 721	252 834
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	7	170 091
Inne	-	43 000
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, *w tym*:	**923 728**	**465 925**
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, *w tym:*	593 682	58 374
zabezpieczenie rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.	*571 699*	*56 698*
Cash pool	(951 564)	(2 024 919)
Kredyt w rachunku bieżącym	(21 210)	(767)
Różnice kursowe	(34)	(273)
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**(49 080)**	**(1 560 034)**

Salda krótkoterminowych pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash pool, ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową w Grupie, nie stanowią przepływów z działalności inwestycyjnej lub finansowej, lecz stanowią korektę środków pieniężnych.

Informacje o saldach wynikających z umowy cash pool przedstawiono w nocie 29.5 niniejszego sprawozdania finansowego.

27. Kapitał własny

27.1. Kapitał podstawowy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie Spółki i wpisanej w rejestrze sądowym.

Kapitał zapasowy

Na pokrycie straty Spółki będącej spółką akcyjną tworzony jest kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji. Ustalony jest w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w skutecznej części zabezpieczenia przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2019 roku

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
Razem		**1 752 549 394**		**8 762 747**	

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2018 roku.

27.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2019 roku (*według najlepszej wiedzy Spółki)*

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%) *
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	**1 752 549 394**	**8 762 747**	**100%**	**100%**

**Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce jest ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce. Ograniczenie to nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.*

Struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, na dzień 31 grudnia 2019 roku nie uległa zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2018 roku.

27.3. Kapitał zapasowy

W dniu 8 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto Spółki za rok obrotowy 2018 w wysokości 1 709 853 tysiące złotych z kapitału zapasowego Spółki.

27.4. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	**3 371**	**23 051**
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	15 074	(24 290)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	105	(7)
Podatek odroczony	(2 884)	4 617
Bilans zamknięcia	**15 666**	**3 371**

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji, co zostało szerzej opisane w nocie 21 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę 15 666 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi aktywo z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 19 462 tysiące złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu zadłużenia z uwzględnieniem podatku odroczonego.

27.5. Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty) oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Kapitał zapasowy – ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Kwoty podlegające podziałowi	**4 886 520**	**4 886 520**
kwoty z podziału wyników lat ubiegłych	4 886 520	4 886 520
Kwoty niepodlegające podziałowi	**1 915 064**	**3 624 917**
kwota ze zmniejszenia wartości kapitału podstawowego	1 680 184	3 390 037
kwota z rozliczenia połączeń z jednostkami zależnymi	234 880	234 880
Razem kapitał zapasowy	**6 801 584**	**8 511 437**

Części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału podstawowego w kwocie 2 920 916 tysięcy złotych można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty) – ograniczenia w wypłacie dywidendy

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Kwoty podlegające podziałowi/ do pokrycia	**(462 817)**	**(1 709 840)**
wynik finansowy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	(462 830)	-
wynik finansowy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	-	(1 709 853)
korekty wyniku za lata ubiegłe	13	13
Kwoty niepodlegające podziałowi/ do pokrycia	**(309 003)**	**(307 879)**
kapitał z zysków/strat aktuarialnych dot. rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	(970)	154
Wpływ zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	(388 551)	(388 551)
rozliczenie połączeń z jednostkami zależnymi	80 518	80 518
Razem zyski zatrzymane/ (niepokryte straty)	**(771 820)**	**(2 017 719)**

Zarząd Spółki rekomenduje pokrycie straty netto za rok 2019 w wysokości (462 830) tysięcy złotych z kapitału zapasowego Spółki.

28. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Spółka nie wypłacała dywidendy.

29. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach zobowiązań z tytułu zadłużenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka prezentuje:

• kredyty, pożyczki, wyemitowane obligacje

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem. Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

• leasing

Umowę lub część umowy najmu, dzierżawy albo inną umowę lub część umowy o podobnym charakterze, na mocy, której przekazuje się prawo do kontroli użytkowania składnika aktywów (bazowego składnika aktywów) przez dany okres w zamian za wynagrodzenie, klasyfikuje się jako leasing. Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej leasingu określonej w umowie (jeżeli jej ustalenie jest możliwe) lub krańcowej stopy procentowej. Opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania leasingowego obejmują:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,

- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,

- kwoty, których zapłacenia przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarancji wartości końcowej bazowego składnika aktywów,

- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można założyć, że leasingobiorca z niej skorzysta,

- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

W ramach wyceny zobowiązań według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej Spółka dokonuje oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, uwzględniając wszystkie warunki umowy instrumentu finansowego, w tym możliwość wcześniejszej spłaty. Na dzień bilansowy wcześniejszy wykup obligacji został uwzględniony w wycenie zobowiązań z tytułu emisji obligacji hybrydowych w ramach umów zawartych z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania.

W przypadku umowy kredytowej określającej maksymalny okres ciągnienia poszczególnych transz kredytu do 1 roku, gdy finansowanie dostępne w ramach umowy ma charakter odnawialny, a termin dostępności przekracza 1 rok, Spółka klasyfikuje transze zgodnie z zamiarem i możliwością utrzymywania finansowania w ramach umowy, tj. jako zobowiązanie długoterminowe lub krótkoterminowe.

Krańcowa stopa procentowa leasingu szacowana jest jako średnioważony koszt długu Grupy TAURON skorygowany o indywidualny rating Spółki z uwzględnieniem podziału na okresy trwania leasingu.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Długoterminowa część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	1 908 871	1 537 848
Pozostałe wyemitowane obligacje	3 544 236	5 530 671
Kredyty bankowe	4 719 385	690 129
Pożyczka od jednostki zależnej	708 831	715 696
Leasing	28 274	-
Razem	**10 909 597**	**8 474 344**
Bieżąca część zobowiązań z tytułu zadłużenia		
Obligacje hybrydowe podporządkowane	4 556	3 811
Pozostałe wyemitowane obligacje	86 808	2 285 678
Kredyty bankowe	2 300 443	161 314
Pożyczka od jednostki zależnej	2 125	15 051
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool	1 205 417	2 038 520
Leasing	7 917	-
Razem	**3 607 266**	**4 504 374**

29.1. Wyemitowane obligacje

Wyemitowane obligacje na dzień 31 grudnia 2019 roku

Inwestor	Oprocen-towanie	Waluta	Wartość nominalna obligacji w walucie	Termin wykupu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie *(od dnia bilansowego)*			
					Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 1 roku	od roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Obligacje niepodporządkowane										
Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	800 000	2021-2028	856	798 695	-	99 906	299 568	399 221
			630 000	2021-2029	657	629 711	-	69 980	209 914	349 817
BNP Paribas Bank Polska S.A.[1]	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	3 100	25.03.2020	24	3 099	3 099	-	-	-
			6 300	9.11.2020	27	6 296	6 296	-	-	-
			51 000	29.12.2020	13	50 966	50 966	-	-	-
Euroobligacje	stałe	EUR	500 000	5.07.2027	24 870	2 115 830	-	-	-	2 115 830
Obligacje hybrydowe podporządkowane										
Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	400 000	29.03.2031[3]	761	399 362	-	-	-	399 362
Europejski Bank Inwestycyjny	stałe[2]	EUR	190 000	16.12.2034[3]	1 630	769 531	-	-	769 531	-
		PLN	400 000	17.12.2030[3]	1 243	394 658	-	-	-	394 658
		PLN	350 000	19.12.2030[3]	922	345 320	-	-	-	345 320
Razem					**31 003**	**5 513 468**	**60 361**	**169 886**	**1 279 013**	**4 004 208**

[1] Program emisji obligacji z 24.11.2015 r.
[2] W przypadku finansowania hybrydowego (podporządkowanego) – obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym okresie oprocentowanie jest stałe, natomiast w drugim okresie oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (EURIBOR/WIBOR) powiększoną o ustaloną marżę.
[3] W przypadku obligacji podporządkowanych termin wykupu uwzględnia dwa okresy finansowania, o czym mowa poniżej. Terminy wykupu zaprezentowane w powyższej tabeli to ostateczne terminy wykupu wynikające z umowy, po dwóch okresach finansowania. Wycena obligacji na dzień bilansowy uwzględnia wcześniejszy wykup, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania. Wiekowanie uwzględnia szacunek spłaty po pierwszym okresie finansowania.

Wyemitowane obligacje na dzień 31 grudnia 2018 roku

Inwestor	Oprocen-towanie	Waluta	Wartość nominalna obligacji w walucie	Termin wykupu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie *(od dnia bilansowego)*			
					Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 1 roku	od roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Obligacje niepodporządkowane										
Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	1 000 000	2019-2028	1 070	998 281	99 935	99 891	299 519	498 936
			700 000	2020-2029	730	699 635	-	69 975	209 901	419 759
Banki (gwaranci programu emisji)[1]	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	400 000	14.03.2019	566	400 000	400 000	-	-	-
			200 000	9.11.2020	854	199 764	-	199 764	-	-
			1 600 000	29.12.2020	387	1 598 100	-	1 598 100	-	-
Inwestorzy krajowi TPEA1119	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	1 750 000	4.11.2019	7 555	1 749 400	1 749 400	-	-	-
Euroobligacje	stałe	EUR	500 000	5.07.2027	25 181	2 134 826	-	-	-	2 134 826
Obligacje hybrydowe podporządkowane										
Europejski Bank Inwestycyjny	stałe[2]	EUR	190 000	16.12.2034[3]	1 646	790 136	-	-	-	790 136
		PLN	400 000	17.12.2030[3]	1 243	398 781	-	-	-	398 781
		PLN	350 000	19.12.2030[3]	922	348 931	-	-	-	348 931
Razem					**40 154**	**9 317 854**	**2 249 335**	**1 967 730**	**509 420**	**4 591 369**

[1] Program emisji obligacji z 24.11.2015 r.
[2] W przypadku finansowania hybrydowego (podporządkowanego) – obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym okresie oprocentowanie jest stałe, natomiast w drugim okresie oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (EURIBOR/WIBOR) powiększoną o ustaloną marżę.
[3] W przypadku obligacji podporządkowanych termin wykupu uwzględnia dwa okresy finansowania, o czym mowa poniżej. Terminy wykupu zaprezentowane w powyższej tabeli to ostateczne terminy wykupu wynikające z umowy, po dwóch okresach finansowania. Wycena obligacji na dzień bilansowy uwzględnia wcześniejszy wykup, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania. Wiekowanie uwzględnia szacunek spłaty po pierwszym okresie finansowania.

Obligacje wyemitowane przez Spółkę to obligacje kuponowe, niezabezpieczone. Zostały wyemitowane po cenie nominalnej, za wyjątkiem euroobligacji, które zostały wyemitowane po cenie emisyjnej stanowiącej 99,438% wartości nominalnej.

Euroobligacje zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Londynie (London Stock Exchange). Agencja ratingowa Fitch nadała euroobligacjom rating na poziomie "BBB".

Obligacje objęte przez Europejski Bank Inwestycyjny („EBI") mają charakter podporządkowany, co oznacza, że w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, zobowiązania wynikające z obligacji będą miały pierwszeństwo zaspokojenia jedynie przed wierzytelnościami akcjonariuszy Spółki. To z kolei pozytywnie wpływa na stabilność finansową Spółki, ponieważ obligacje są wyłączone z kalkulacji wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA, stanowiącego kowenant w krajowych umowach finansowania zawartych przez Spółkę. Ponadto 50% kwoty obligacji podporządkowanych zostało zaliczone przez agencję ratingową jako kapitał w modelu ratingowym, co ma korzystny wpływ na ocenę ratingową Grupy TAURON.

W przypadku obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy finansowania. W pierwszym okresie (tzw. non-call) nie jest możliwy wcześniejszy wykup obligacji przez Spółkę oraz nie jest możliwa wcześniejsza sprzedaż obligacji przez EBI na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w umowie subskrypcyjnej). Oprocentowanie w tym okresie jest stałe, natomiast po okresie non-call oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (WIBOR dla obligacji wyemitowanych w PLN oraz EURIBOR dla obligacji wyemitowanych w EUR) powiększoną o ustaloną marżę. W przypadku obligacji wyemitowanych w PLN termin wykupu został określony na 12 lat od daty emisji, tj. na dzień 17 i 19 grudnia 2030 roku, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 7 lat, a kolejny na 5 lat. W przypadku obligacji wyemitowanych w EUR termin wykupu został określony na 18 lat od daty emisji, tj. w dniu 16 grudnia 2034 roku, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 8 lat, a kolejny na 10 lat.

Podporządkowany charakter mają również obligacje wyemitowane w ramach umowy z dnia 6 września 2017 roku zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego o wartości nominalnej 400 000 tysięcy złotych. W przypadku tych obligacji również wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym 7-letnim okresie (tzw. non-call) nie jest możliwy wcześniejszy wykup obligacji przez Spółkę oraz nie jest możliwa wcześniejsza sprzedaż obligacji przez BGK na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w dokumentacji). Oprocentowanie jest zmienne oparte o WIBOR 6M powiększone o ustaloną marżę, przy czym po 7-letnim okresie finansowania marża jest dodatkowo powiększana.

Zmianę stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	**9 317 854**	**7 904 516**
Emisja*	499 312	1 347 943
Wykup	(2 420 000)	-
Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu	(1 839 600)	-
Zmiana wyceny	(44 098)	65 395
Bilans zamknięcia	**5 513 468**	**9 317 854**

**Uwzględnione zostały koszty emisji.*

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała następujących transakcji emisji i wykupu obligacji:

Data emisji / Data wykupu	Umowa/ Program	Opis	Rok zakończony 31 grudnia 2019	
			Emisja w wartości nominalnej	Wykup
14.03.2019	Program emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	Wykup obligacji zgodnie z terminem wykupu		(400 000)
25.03.2019		Emisja obligacji z terminem wykupu 25 marca 2020 roku	100 000	
29.03.2019	Obligacje podporządkowane, umowa z BGK z dnia 6 września 2017 roku	Emisja obligacji z terminem wykupu 29 marca 2031 roku	400 000	
21.06.2019	Umowa z BGK z dnia 31 lipca 2013 roku	Wcześniejszy wykup obligacji o wartościach nominalnych: - 100 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2019 roku; - 100 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2020 roku; - 70 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2020 roku. Wykup nastąpił ze środków uzyskanych z tytułu zaciągnięcia w dniu 21 czerwca 2019 roku transzy kredytu udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2018 roku.		(270 000)
28.06.2019	Program emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	Wykup obligacji w celu umorzenia, objętych przez obligatariuszy będących stroną umowy kredytu (rozliczenie netto).		(1 839 600)
04.11.2019	Program rynkowy TPEA1119	Wykup obligacji zgodnie z terminem wykupu		(1 750 000)
		Razem	**500 000**	**(4 259 600)**

Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu

W dniu 19 czerwca 2019 roku została zawarta umowa kredytu na kwotę 6 070 000 tysięcy złotych, o której szerzej w nocie 29.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

Umowa kredytu zasadniczo zastępuje program emisji obligacji do kwoty 6 270 000 tysięcy złotych zawarty w dniu 24 listopada 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami z bankami będącymi stroną zawartej w dniu 19 czerwca 2019 roku umowy kredytu oraz z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A., który będzie kontynuował finansowanie Spółki w ramach programu obligacji, utrzymując zaangażowanie wynikające z objętych dotychczas obligacji, do terminu wykupu ustalonego w warunkach emisji przypadającego maksymalnie do końca 2020 roku.

Zgodnie z umową środki w pierwszej kolejności, tzn. z pierwszej transzy kredytu z dnia 28 czerwca 2019 roku, zostały przeznaczone na wykup obligacji o wartości nominalnej 1 839 600 tysięcy złotych wyemitowanych dotychczas w ramach programu obligacji i objętych przez banki będące stroną umowy kredytu. Rozliczenie nastąpiło kwotami netto, tj. bez fizycznego transferu środków pieniężnych.

W związku z zawarciem umowy kredytu anulowane zostało zobowiązanie banków do obejmowania obligacji emitowanych poprzez program obligacji, tym samym Spółka nie będzie realizowała kolejnych emisji w jego ramach.

Ustanowienie programu emisji obligacji

Po dniu bilansowym, w dniu 6 lutego 2020 roku TAURON Polska Energia S.A. zawarła z Santander Bank Polska S.A. umowę programową, na podstawie której został ustanowiony program emisji obligacji, o czym szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego.

29.2. Kredyty bankowe

Kredytodawca	Cel	Oprocentowanie	Termin spłaty	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Konsorcjum banków	Umorzenie obligacji, wydatki inwestycyjne i ogólnokorporacyjne Grupy	zmienne	28.06.2020 *	1 839 159	-
			02.09.2020 *	151 376	-
			10.09.2020 *	302 555	-
			01.10.2020 *	604 070	-
			14.10.2020 *	301 714	-
			31.01.2020	502 358	-
			30.04.2020	502 330	-
			28.02.2020	501 195	-
			13.01.2020	600 868	-
Bank Gospodarstwa Krajowego	Wydatki inwestycyjne Grupy oraz refinansowanie części zadłużenia	zmienne	20.12.2033	998 458	-
Europejski Bank Inwestycyjny	Budowa kotła opalanego biomasą w Elektrowni Jaworzno III oraz remont turbiny parowej	stałe	15.12.2021	40 047	59 116
	Budowa i rozruch bloku kogeneracyjnego w EC Bielsko - Biała	stałe	15.12.2021	57 294	84 613
	Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych	stałe	15.06.2024	175 298	212 219
		stałe	15.09.2024	89 820	107 353
		stałe	15.09.2024	112 661	134 738
	Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych oraz modernizacja elektrowni wodnych	stałe	15.03.2027	219 415	252 637
Bank Gospodarstwa Krajowego (kredyt w rachunku bieżącym)	Finansowanie transakcji na uprawnienia do emisji CO_2, energię elektryczną i gaz na giełdach europejskich	zmienne	31.12.2020	20 456	-
mBank (Kredyt w rachunku bieżącym)	Finansowania depozytów zabezpieczających oraz transakcji na produkty commodities	zmienne	31.03.2020	754	767
Razem				**7 019 828**	**851 443**

** Transza klasyfikowana jako zobowiązania długoterminowe*

Zgodnie z zapisami umowy kredytowej z dnia 19 czerwca 2019 roku zawartej z konsorcjum banków maksymalny okres ciągnienia poszczególnych transz kredytu to 12 miesięcy. Finansowanie dostępne w ramach umowy ma jednak charakter odnawialny, a termin jego dostępności to koniec 2022 roku. Część zaciągniętych na dzień 31 grudnia 2019 roku transz została zaciągnięta z 12-miesięcznym terminem spłaty, przypadającym w 2020 roku. Ze względu na zamiar i możliwość utrzymywania finansowania w ramach wspomnianej umowy przez okres przekraczający 12 miesięcy od dnia bilansowego odnośnie transz kredytu o 12-miesięcznym terminie spłaty, zobowiązanie to prezentowany jest jako zobowiązanie długoterminowe. Pozostałe transze o pierwotnym terminie zapadalności poniżej 1 roku, klasyfikowana są jako zobowiązania krótkoterminowe, zgodnie z umownym terminem spłaty.

Zmianę stanu kredytów bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	**846 751**	**1 129 512**
Wpływ zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	-	(33 055)
Bilans otwarcia po przekształceniu	**846 751**	**1 096 457**
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	**20 443**	**(92 735)**
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym):	**6 129 769**	**(156 971)**
Zaciągnięcie*	5 646 173	-
Spłata	(1 362 318)	(162 318)
Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu*	1 837 822	-
Zmiana wyceny	8 092	5 347
Bilans zamknięcia	**6 996 963**	**846 751**
Odsetki zwiększające wartość bilansową	22 865	4 692
Razem kredyty bankowe	**7 019 828**	**851 443**

** Uwzględnione zostały koszty zaciągnięcia kredytu.*

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała następujących transakcji odnośnie kredytów bankowych (w wartości nominalnej), bez kredytów w rachunku bieżącym:

Kredytodawca	Opis	Rok zakończony 31 grudnia 2019	
		Ciągnienie	Spłata
Konsorcjum banków	Transza 1 - zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu	1 839 600	
	Pozostałe transze 2-12	4 650 000	(1 200 000)
Bank Gospodarstwa Krajowego	Ciągnienie transz 1-4 (całość dostępnego finansowania)	1 000 000	
Europejski Bank Inwestycyjny	Spłata rat kapitałowych zgodnie z harmonogramem		(162 318)
Razem, *w tym*:		**7 489 600**	**(1 362 318)**
Przepływy pieniężne		5 150 000	(862 318)
Rozliczenie netto (bez przepływu środków pieniężnych)		2 339 600	(500 000)

Umowa kredytu z konsorcjum banków (zastąpienie programu emisji obligacji)

W dniu 19 czerwca 2019 roku została zawarta umowa kredytu na kwotę 6 070 000 tysięcy złotych, której stroną jest Spółka jako kredytobiorca oraz Bank Handlowy w Warszawie S.A., Santander Bank Polska S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. jako kredytodawcy.

Umowa kredytu zasadniczo zastępuje program emisji obligacji do kwoty 6 270 000 tysięcy złotych zawarty w dniu 24 listopada 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami z bankami będącymi stroną zawartej w dniu 19 czerwca 2019 roku umowy kredytu oraz z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A., który będzie kontynuował finansowanie Spółki w ramach programu obligacji.

Kluczowe parametry finansowania określone w umowie kredytu, w tym poziom marży, okres obowiązywania finansowania i poziom zaangażowania finansowego poszczególnych kredytodawców nie ulegają zmianie względem programu obligacji. W ramach umowy kredytu Spółka ma dostępne finansowanie:

- do dnia 31 grudnia 2021 roku w wysokości 6 070 000 tysięcy złotych;
- do dnia 31 grudnia 2022 roku w wysokości 5 820 000 tysięcy złotych.

Zgodnie z umową środki w pierwszej kolejności, tj. środki z pierwszej uruchomionej w dniu 28 czerwca 2019 roku transzy kredytu zostały przeznaczone na wykup obligacji o wartości nominalnej 1 839 600 tysięcy złotych wyemitowanych dotychczas w ramach programu obligacji. Rozliczenie nastąpiło kwotami netto, tj. bez fizycznego transferu środków pieniężnych. Ponadto, finansowanie jest przeznaczone m.in. na realizację działań wynikających z aktualizacji kierunków strategicznych, będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025, zakładającej zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w aktywach wytwórczych Grupy TAURON.

Do końca 2019 roku Spółka uruchomiła kolejne transze. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo zobowiązania w wartości nominalnej z tytułu przedmiotowej umowy pozostające do spłaty wynosiło łącznie 5 289 600 tysięcy złotych.

Po dniu bilansowym TAURON Polska Energia S.A. zaciągnęła kolejne transze w ramach umowy kredytu z konsorcjum banków z dnia 19 czerwca 2019 roku oraz dokonała spłat części uruchomionych środków. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego łączne zadłużenie Spółki w ramach umowy wynosi 4 989 600 tysięcy złotych.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A.

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 19 grudnia 2019 roku zawarła z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A., działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce, umowę kredytu na kwotę 750 000 tysięcy złotych, z której środki mogą zostać przeznaczone na pokrycie wydatków inwestycyjnych Grupy, w tym w szczególności na:

- szeroko rozumianą energetykę odnawialną;
- dystrybucję energii elektrycznej, w tym rozbudowę i modernizację sieci;
- refinansowanie istniejącego zadłużenia finansowego Spółki;

z zastrzeżeniem, że przedmiotowe finansowanie nie będzie wykorzystane na finansowanie lub refinansowanie projektów związanych z aktywami węglowymi.

Spłata kredytu nastąpi po pięciu latach od daty zawarcia umowy. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową (WIBOR) powiększoną o marżę banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie zaciągnęła zadłużenia w ramach wspomnianej umowy.

Po dniu bilansowym w styczniu i lutym 2020 roku Spółka uruchomiła całość dostępnego finansowania.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG oraz umowy kredytu konsorcjalnego

Po dniu bilansowym, w dniu 16 marca 2020 roku Spółka zawarła z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tysięcy złotych, a w dniu 25 marca 2020 roku umowę kredytu konsorcjalnego z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, o czym szerzej w nocie w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego.

Kredyty w rachunku bieżącym

Spółka posiada dostępne finansowanie w ramach kredytów w rachunkach bieżących. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo kredytów w rachunkach bieżących wynosiło 21 210 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku 767 tysięcy złotych). Dostępne finansowanie oraz saldo kredytów w rachunkach bieżących w podziale na poszczególne umowy zostało przedstawione w nocie 38.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

29.3. Kowenanty w umowach dotyczących zadłużenia

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawno-finansowej (kowenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Kluczowym kowenantem jest wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (dla krajowych umów kredytów długoterminowych oraz krajowych programów emisji obligacji), który określa poziom zadłużenia pomniejszonego o środki pieniężne w relacji do generowanej EBITDA. Maksymalna dopuszczalna wartość wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA wynosi 3,5. Wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA kalkulowany jest na bazie danych skonsolidowanych.

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 roku wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA, stanowiący kowenant w krajowych umowach kredytów długoterminowych oraz krajowych programach emisji obligacji, obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 2,81 w związku z czym kowenant nie został przekroczony.

W listopadzie 2019 roku, Spółka wykupiła obligacje TPEA1119, których warunki emisji określały dopuszczalny poziom wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA jako 3,0x przy nieco innej definicji tego kowenantu. Zasadniczą różnicą w porównaniu do definicji zawartych w obowiązujących umowach finansowania, warunki emisji TPEA1119 zawierały definicję wskaźnika uwzględniającą w zadłużeniu Grupy zobowiązania wynikające z wyemitowanych obligacji podporządkowanych oraz wpływ MSSF 16 *Leasing*.

Zgodnie ze stanem na dzień 30 czerwca 2019 roku wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA liczony zgodnie z definicją zawartą w warunkach emisji obligacji na okaziciela serii TPEA1119, wyemitowanych w dniu 4 listopada 2014 roku na łączną kwotę 1 750 000 tysięcy złotych osiągnął poziom 3,04, tym samym przekroczył dopuszczalny maksymalny poziom 3,0, określony w warunkach emisji serii TPEA1119. Niniejsze zdarzenie mogło stanowić podstawę do żądania wcześniejszego wykupu obligacji serii TPEA1119 pod warunkiem udzielenia zgody na takie działanie przez zgromadzenie obligatariuszy. Do dnia wykupu obligacji serii TPEA1119, co miało miejsce 4 listopada 2019 roku, nie doszło do żądania wcześniejszego wykupu obligacji przez obligatariuszy. Fakt przekroczenia przez wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (liczony wg definicji zawartej w warunkach emisji serii TPEA1119) poziomu 3,0 nie powodował i nie powoduje naruszenia innych umów finansowania zawartych przez Spółkę i nie wywołuje negatywnych konsekwencji związanych z tymi umowami.

Pozostałe warunki umów finansowania również nie zostały naruszone.

29.4. Pożyczki od spółki zależnej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość bilansowa zobowiązania wobec jednostki zależnej Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. z tytułu otrzymanej pożyczki wynosiła 710 956 tysięcy złotych (166 950 tysięcy euro), w tym naliczone na dzień bilansowy odsetki 2 125 tysięcy złotych (499 tysięcy euro). Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa pożyczki wynosiła 730 747 tysięcy złotych (169 941 tysięcy euro), w tym naliczone na dzień bilansowy odsetki 15 051 tysięcy złotych (3 500 tysięcy euro).

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, Spółka dokonała spłaty odsetek od pożyczki w łącznej wysokości 9 296 tysięcy euro (40 089 tysięcy złotych).

Zobowiązanie Spółki dotyczy pożyczki długoterminowej udzielonej na podstawie umowy zawartej w grudniu 2014 roku pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a spółką zależną TAURON Sweden Energy AB (publ) (obecnie Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o.). Pożyczka oprocentowana jest stałą stopą procentową, a płatność odsetek dokonywana jest w

okresach rocznych – w grudniu każdego roku – do momentu całkowitej spłaty pożyczki. Termin spłaty pożyczki wynikający z umowy to 29 listopada 2029 roku.

29.5. Usługa cash pool

W celu optymalizacji zarządzania środkami pieniężnymi i płynnością finansową oraz optymalizacji przychodów i kosztów finansowych Grupa TAURON stosuje mechanizm usługi cash pool. W dniu 9 października 2017 roku została zawarta z PKO Bank Polski S.A. umowa świadczenia usługi cash poolingu rzeczywistego z terminem obowiązywania do dnia 17 grudnia 2020 roku, zgodnie z którą TAURON Polska Energia S.A. pełni funkcję agenta. Warunki oprocentowania zostały ustalone na warunkach rynkowych.

Salda należności i zobowiązań powstałych w wyniku transakcji cash pool przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	525 938	803 677
Należności z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych w ramach usługi cash pool	11 466	5 256
Odpis aktualizujący	(62 226)	(212 400)
Razem Należności	**475 178**	**596 533**
Zobowiązania z tytułu pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	1 204 453	2 036 679
Zobowiązania z tytułu odsetek od pożyczek otrzymanych w ramach usługi cash pool	964	1 841
Razem Zobowiązania	**1 205 417**	**2 038 520**

Nadwyżki środków pieniężnych posiadane w ramach struktury cash pool są lokowane na oprocentowanych rachunkach bankowych lub lokatach terminowych.

29.6. Zobowiązania z tytułu leasingu

W związku z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing* Spółka ujęła na dzień 1 stycznia 2019 roku zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 41 496 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 8 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 36 191 tysięcy złotych. Zobowiązanie dotyczy prawa wieczystego użytkowania gruntu, najmu pomieszczeń biurowych i magazynowych, miejsc parkingowych oraz samochodów.

Wiekowanie zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku

Termin spłaty przypadający w okresie *(od dnia bilansowego)*	Stan na 31 grudnia 2019
do 1 roku	9 339
od 1 do 5 lat	29 116
od 5 do 10 lat	331
od 10 do 20 lat	662
powyżej 20 lat	3 356
Wartość niezdyskontowana opłat leasingowych	**42 804**
Dyskonto	(6 613)
Wartość bieżąca opłat leasingowych	**36 191**

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, zgodnie z MSR 17 *Leasing*, Spółka nie posiadała zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

30. Rezerwy na świadczenia pracownicze

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych - wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę;
- odpraw pośmiertnych;
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego;
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	2,10%	3,00%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	8,98%	7,91%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,50%	3,50%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	3,50%	3,50%
Pozostały średni okres zatrudnienia	22,67	16,80

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**2 389**	**1 502**	**141**	**4 032**
Koszty bieżącego zatrudnienia	410	265	25	**700**
Zyski i straty aktuarialne, *w tym*:	410	895	83	**1 388**
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	299	523	48	**870**
powstałe na skutek innych zmian	111	372	35	**518**
Wypłacone świadczenia	-	(12)	(1)	**(13)**
Koszty odsetek	65	45	4	**114**
Bilans zamknięcia	**3 274**	**2 695**	**252**	**6 221**
Długoterminowe	2 995	2 684	250	**5 929**
Krótkoterminowe	279	11	2	**292**

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**2 037**	**1 316**	**124**	**3 477**
Koszty bieżącego zatrudnienia	359	254	22	**635**
Zyski i straty aktuarialne, *w tym*:	86	(98)	(6)	**(18)**
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	6	-	-	**6**
powstałe na skutek innych zmian	80	(98)	(6)	**(24)**
Wypłacone świadczenia	(145)	(10)	(1)	**(156)**
Koszty odsetek	52	40	2	**94**
Bilans zamknięcia	**2 389**	**1 502**	**141**	**4 032**
Długoterminowe	2 155	1 492	140	**3 787**
Krótkoterminowe	234	10	1	**245**

Analiza wrażliwości

Analizę wrażliwości wyników wyceny na dzień 31 grudnia 2019 roku na zmianę podstawowych założeń aktuarialnych o 0,5 punktu procentowego przedstawia tabela poniżej:

Tytuł rezerwy	Wycena na dzień 31 grudnia 2019	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	3 274	3 462	3 103	3 107	3 456
Taryfa pracownicza	2 695	3 058	2 387	2 390	3 051
ZFŚS	252	284	222	222	283
Razem	**6 221**	**6 804**	**5 712**	**5 719**	**6 790**

31. Pozostałe rezerwy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Na dzień bilansowy Spółka ujmuje rezerwę na ryzyko niekorzystnego zakończenia trwającego postępowania kontrolnego.

W okresie sprawozdawczym Spółka tworzyła również rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku stan pozostałych rezerw dotyczy rezerwy na ryzyka podatkowe w związku z trwającymi postępowaniami kontrolnymi. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka rozpoznała rezerwę z tego tytułu w wysokości 77 094 tysiące złotych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosi 72 894 tysiące złotych. Zwiększenie rezerwy o kwotę 4 200 tysięcy złotych dotyczy odsetek naliczonych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. Spółka jest stroną postępowań kontrolnych wszczętych przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS") w zakresie podatku od towarów i usług. Czas trwania postępowań kontrolnych był wielokrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS, a następnie Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego. Aktualne nowe terminy zakończenia postępowań zostały wyznaczone na dzień 24 i 28 kwietnia 2020 roku oraz 22 maja 2020 roku.

32. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 689	2 447
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	8 006	7 859
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń po okresie pełnienia funkcji członka Zarządu/kadry kierowniczej	251	825
Pozostałe rozliczenia	5 910	5 573
Razem	**16 856**	**16 704**
Długoterminowe	-	103
Krótkoterminowe	16 856	16 601

33. Zobowiązania wobec dostawców

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania krótkoterminowe wobec dostawców wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku największe saldo zobowiązań wobec dostawców stanowiły zobowiązania wobec spółek zależnych TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i TAURON Wytwarzanie S.A. oraz spółki Skarbu Państwa - Polskiej Grupy Górniczej S.A. i wynosiły odpowiednio 150 454 tysiące złotych, 51 887 tysięcy złotych i 43 517 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku największe saldo zobowiązań wobec dostawców stanowiły zobowiązania wobec spółki zależnej TAURON Wytwarzanie S.A. oraz wobec Spółki Skarbu Państwa Węglokoks S.A. i wynosiły odpowiednio 113 292 tysiące złotych i 100 711 tysięcy złotych.

34. Pozostałe zobowiązania finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się m.in. zobowiązania wobec spółek z tytułu rozliczeń Podatkowej Grupy Kapitałowej, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane oraz zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i aktywów niematerialnych, które wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, ze względu na nieistotny wpływ dyskonta.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu rozliczenia podatku dochodowego spółek z PGK	212 598	90 490
Wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane	16 164	464
Zobowiązania z tytułu rozliczeń giełdowych	10 669	-
Wynagrodzenia, potrącenia z tytułu wynagrodzeń oraz inne zobowiązania wobec pracowników	7 571	7 325
Prowizje dotyczące zadłużenia	7 564	9 758
Depozyty uzupełniające z tytułu rozliczeń giełdowych	104	248 480
Pozostałe	33 200	32 755
Razem	**287 870**	**389 272**
Długoterminowe	15 126	17 626
Krótkoterminowe	272 744	371 646

Depozyty uzupełniające stanowią środki otrzymane przez Spółkę z tytułu bieżących rozliczeń giełdowych, w związku ze zmianą wyceny zawartych kontraktów terminowych typu futures otwartych na dzień bilansowy. Spadek wartości depozytów uzupełniających w kwocie 248 376 tysięcy złotych dotyczy w głównej mierze transakcji zawieranych na zagranicznych rynkach giełdowych na dostawę uprawnień do emisji CO_2 i wynika głównie z rozliczenia kontraktów terminowych na CO_2 w grudniu 2019 roku oraz ze spadku cen uprawnień w stosunku do okresu porównywalnego.

35. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach pozostałych zobowiązań niefinansowych prezentowane są głównie rozrachunki z tytułu podatków i opłat, które obejmują:

- Rozrachunki z tytułu VAT;
- Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i ubezpieczeń społecznych;
- Opłaty środowiskowe i inne rozliczenia publiczno-prawne.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Podatek VAT	215 605	17 756
Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 186	1 860
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	5 200	4 973
Pozostałe	44	37
Razem	**223 035**	**24 626**

Wzrost zobowiązań z tytułu VAT wynika ze zmiany przepisów dotyczących opodatkowania sprzedaży uprawnień do emisji CO_2. Na podstawie zmienionych przepisów od listopada 2019 roku sprzedaż uprawnień do emisji CO_2 została objęta mechanizmem podzielonej płatności i tym samym została objęta stawką VAT 23%. Wcześniej sprzedaż uprawnień do emisji CO_2 była objęta mechanizmem odwrotnego obciążenia.

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Obowiązujące przepisy mogą również zawierać niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w niniejszym sprawozdaniu finansowym mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

36. Istotne pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych

36.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu należności	(777 570)	(243 133)
Zmiana stanu zapasów	260 223	(211 159)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów	(121 826)	354 023
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	942	23 386
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych	152	2 110
Zmiana stanu rezerw	5 001	4 695
Zmiana stanu kapitału obrotowego	**(633 078)**	**(70 078)**

36.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie udziałów i akcji

Wydatki na nabycie udziałów i akcji w kwocie 863 047 tysięcy złotych związane są z przekazaniem przez Spółkę środków na podwyższenie kapitału poniższych spółek:

- TEC3 Sp. z o.o. w kwocie 600 025 tysięcy złotych;
- Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 250 000 tysięcy złotych;
- EEC Magenta Sp. z o.o. 2 ASI spółka komandytowo–akcyjna w kwocie 10 926 tysięcy złotych;
- EEC Magenta Sp. z o.o. ASI spółka komandytowo–akcyjna w kwocie 1 046 tysięcy złotych;
- TEC1 Sp. z o.o. w kwocie 725 tysięcy złotych;
- TEC2 Sp. z o.o. w kwocie 225 tysięcy złotych;
- Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 100 tysięcy złotych.

Udzielenie pożyczek

Udzielenie pożyczek w kwocie 1 281 444 tysięcy złotych obejmowało:

- udzielenie pożyczki spółce zależnej TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 1 770 000 tysięcy złotych;
- zmianę stanu pożyczek udzielonych spółkom zależnym w ramach umowy cash pool o długoterminowym charakterze zaangażowania w kwocie (511 781) tysięcy złotych;
- udzielenie pożyczki dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 23 225 tysięcy złotych.

Nabycie obligacji

Wydatki na nabycie obligacji w kwocie 420 000 tysięcy złotych związane są z zakupem obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez spółkę zależną TAURON Wydobycie S.A.

Wykup obligacji

Wpływy z tytułu wykupu obligacji w kwocie 1 190 000 tysięcy złotych związane są z wykupem obligacji wewnątrzgrupowych wyemitowanych przez spółki zależne:

- TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 790 000 tysięcy złotych;
- TAURON Dystrybucja S.A w kwocie 300 000 tysięcy złotych;
- TAURON Ciepło Sp. z o.o. w kwocie 100 000 tysięcy złotych.

Odsetki otrzymane

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Odsetki otrzymane od dłużnych papierów wartościowych	334 996	269 028
Odsetki otrzymane od udzielonych pożyczek	320	20 149
Razem	**335 316**	**289 177**

36.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wykup dłużnych papierów wartościowych

Wydatki związane z wykupem obligacji w kwocie 2 420 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 29.1 niniejszego sprawozdania finansowego dotyczyły:

- obligacji o wartości nominalnej 1 750 000 tysięcy złotych, wykupionych zgodnie z terminem wykupu obligacji z programu TPEA 1119;
- obligacji o wartości nominalnej 400 000 tysięcy złotych, wykupionych zgodnie z terminem wykupu obligacji z programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku;
- wcześniejszego wykupu trzech serii obligacji objętych przez BGK o łącznej wartości nominalnej 270 000 tysięcy złotych.

Spłata pożyczek/kredytów

Wydatki z tytułu spłaty kredytów w kwocie 862 318 tysiące złotych dotyczyły spłaty:

- dwóch transz kredytu na podstawie umowy zawartej z Konsorcjum banków w kwocie 700 000 tysięcy złotych;
- rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 162 318 tysięcy złotych.

Odsetki zapłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	(290 531)	(233 275)
Odsetki zapłacone od kredytów	(74 793)	(29 109)
Odsetki zapłacone od pożyczek	(40 085)	(39 398)
Odsetki zapłacone od leasingu	(400)	(196)
Pozostałe odsetki	(72)	-
Razem	**(405 881)**	**(301 978)**

Zaciągnięte kredyty

Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów w kwocie 5 150 000 tysięcy złotych dotyczyły, o którym szerzej w nocie 29.2 niniejszego sprawozdania finansowego:

- uruchomienia transz kredytu na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w kwocie 1 000 000 tysięcy złotych;
- uruchomienia transz kredytu na podstawie umowy zawartej z Konsorcjum banków w kwocie 4 150 000 tysięcy złotych.

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w kwocie 500 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 29.1 niniejszego sprawozdania finansowego, dotyczyły:

- emisji obligacji podporządkowanych objętych przez BGK w kwocie 400 000 tysięcy złotych;
- emisji obligacji w kwocie 100 000 tysięcy złotych z programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku.

INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

37. Instrumenty finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa finansowe posiadane przez Spółkę zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są do następujących kategorii instrumentów finansowych:

- aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie;
- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała żadnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia w oparciu o charakterystykę przepływów pieniężnych (test SPPI) oraz model biznesowy, w oparciu o który dane aktywo finansowe jest zarządzane.

Spółka wycenia instrumenty kapitałowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka dzieli zobowiązania finansowe na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni bilansowe według zamortyzowanego kosztu.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Spółka dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka wycenia do wartości godziwej aktywa i zobowiązania zaklasyfikowane do aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej oraz ujawnia wartość godziwą pozostałych instrumentów finansowych. Metodologia wyceny wartości godziwej została przedstawiona poniżej.

Spółka dokonuje odpisu z tytułu oczekiwanej utraty wartości w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych, a następnie aktualizuje wartość odpisu na każdy dzień sprawozdawczy. Spółka ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe na składnikach aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym głównie na należności od odbiorców i udzielone pożyczki. Metodologia wyceny została opisana w notach 21 i 38.1.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

37.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Aktywa finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	**6 569 821**	**6 569 821**	**6 733 497**	**6 828 930**
Należności od odbiorców	1 472 462	1 472 462	819 563	819 563
Obligacje	-	-	5 236 292	5 331 725
Pożyczki udzielone Cash Pool	475 178	475 178	596 533	596 533
Inne pożyczki udzielone	4 621 558	4 621 558	26 088	26 088
Inne należności finansowe	623	623	55 021	55 021
2 Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	**1 592 623**	**1 592 623**	**1 120 916**	**1 120 916**
Instrumenty pochodne	86 067	86 067	216 165	216 165
Udziały i akcje długoterminowe	48 136	48 136	46 066	46 066
Pożyczki udzielone	216 018	216 018	199 256	199 256
Inne należności finansowe	292 052	292 052	167 441	167 441
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	26 622	26 622	26 063	26 063
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	923 728	465 925	465 925
3 Instrumenty pochodne zabezpieczające	**19 462**	**19 462**	**4 178**	**4 178**
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	**21 796 047**		**21 029 990**	
Udziały i akcje w jednostkach zależnych	21 380 195		20 614 138	
Udziały i akcje w jednostkach współzależnych	415 852		415 852	
Razem aktywa finansowe, *w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:*	**29 977 953**		**28 888 581**	
Aktywa trwałe	**26 914 435**		**26 975 445**	
Udziały i akcje	21 844 183		21 076 056	
Obligacje i pożyczki udzielone	5 047 552		5 852 741	
Instrumenty pochodne	20 352		43 844	
Pozostałe aktywa finansowe	2 348		2 804	
Aktywa obrotowe	**3 063 518**		**1 913 136**	
Należności od odbiorców	1 472 462		819 563	
Obligacje i pożyczki udzielone	265 202		205 428	
Instrumenty pochodne	85 177		176 499	
Pozostałe aktywa finansowe	316 949		245 721	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728		465 925	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	**15 193 028**	**15 483 307**	**13 893 976**	**14 028 032**
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych, *w tym:*	8 914 991	9 001 735	3 619 943	3 662 092
Zobowiązanie z tytułu pożyczki Cash Pool	1 205 417	1 205 417	2 038 520	2 038 520
Kredyty bankowe	6 998 618	7 014 391	850 676	875 511
Pożyczki od jednostki zależnej	710 956	781 927	730 747	748 061
Kredyt w rachunku bieżącym	21 210	21 210	767	767
Wyemitowane obligacje	5 544 471	5 748 006	9 358 008	9 449 915
Zobowiązania wobec dostawców	424 486	424 486	525 986	525 986
Pozostałe zobowiązania finansowe	287 819	287 819	388 936	388 936
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	51	51	336	336
2 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	**124 527**	**124 527**	**240 922**	**240 922**
Instrumenty pochodne	124 527	124 527	240 922	240 922
3 Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	**36 191**		**-**	
Zobowiązania z tytułu leasingu	36 191		-	
Razem zobowiązania finansowe, *w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:*	**15 353 746**		**14 134 898**	
Zobowiązania długoterminowe	**10 941 571**		**8 529 900**	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	10 909 597		8 474 344	
Pozostałe zobowiązania finansowe	15 126		17 626	
Instrumenty pochodne	16 848		37 930	
Zobowiązania krótkoterminowe	**4 412 175**		**5 604 998**	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	3 607 266		4 504 374	
Zobowiązania wobec dostawców	424 486		525 986	
Instrumenty pochodne	107 679		202 992	
Pozostałe zobowiązania finansowe	272 744		371 646	

Opis metodologii wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych oraz przypisanie poziomu hierarchii wartości godziwej został przedstawiony w tabelach poniżej.

Klasy aktywów/zobowiązań finansowych	Poziom wyceny wartości godziwej	Metodologia ustalania wartości godziwej
Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej		
Instrumenty pochodne, *w tym:*		
IRS i CCIRS	2	Pochodne instrumenty finansowe zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 21 niniejszego sprawozdania finansowego.
Kontrakty walutowe forward	2	
Kontrakty towarowe (forward, futures)	1	
Udziały i akcje długoterminowe	3	Spółka dokonała szacunku wartości godziwej posiadanych udziałów w spółce PGE EJ 1 Sp. z o.o. oraz akcji w spółce ElectroMobility Poland S.A. metodą skorygowanych aktywów netto, biorąc pod uwagę posiadany udział w aktywach netto, korygując wartość o istotne czynniki wpływające na wycenę takie jak dyskonto z tytułu braku kontroli oraz dyskonto z tytułu ograniczonej płynności powyższych instrumentów. W przypadku pozostałych instrumentów ze względu na fakt, że kluczowe czynniki wpływające na wartość objętych udziałów, nie zmieniły się na dzień bilansowy w stosunku do momentu początkowego ujęcia, Spółka przyjmuje koszt historyczny jako akceptowalne przybliżeniu wartości godziwej.
Pożyczki udzielone	3	Wycena wartości godziwej pożyczki dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego pożyczkobiorcy.
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	1	Wycena wartości godziwej jednostek uczestnictwa następuje w odniesieniu do bieżących notowań jednostek.
Zobowiązania finansowe, dla których wartość godziwa jest ujawniana		
Kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	2	Zobowiązania z tytułu zadłużenia o stałej stopie procentowej, tj. kredyty otrzymane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, pożyczkę uzyskaną od spółki zależnej, wyemitowane obligacje podporządkowane objęte przez Europejski Bank Inwestycyjny oraz eurooblig acje zostały wycenione w wartości godziwej. Wycena wartości godziwej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danych obligacji, pożyczki czy kredytu, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku (poza wyłączonymi z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe*) nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych i współzależnych wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły zmiany metodologii wyceny instrumentów finansowych zaprezentowanych powyżej.

Spółka klasyfikuje jako aktywo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. na podstawie porozumienia z dnia 28 lutego 2018 roku, która została szerzej opisana w nocie 20.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zmiana stanu aktywów finansowych, których wycena do wartości godziwej klasyfikowana jest na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Rok zakończony 31 grudnia 2018	
	Nienotowane udziały i akcje	Pożyczki udzielone	Nienotowane udziały i akcje	Pożyczki udzielone
Bilans otwarcia	**46 066**	**199 256**	**38 939**	**-**
Wpływ zastosowania MSSF 9 *Instrumenty finansowe*	-	-	(13 893)	150 960
Bilans otwarcia po przekształceniu	**46 066**	**199 256**	**25 046**	**150 960**
Zyski/ (straty) za okres ujęte w przychodach/kosztach finansowych	(9 902)	16 762	-	(11 581)
Zakup/zaciągnięcie	11 972	-	21 032	-
Sprzedaż/spłata	-	-	(12)	(299 100)
Rozliczenie umowy konsolidującej dług	-	-	-	358 977
Bilans zamknięcia	**48 136**	**216 018**	**46 066**	**199 256**

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z lub do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

37.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	Razem
Dywidendy	3 035	-	-	-	1 097 826	**1 100 861**
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	6 430	390 406	(405 353)	743	(1 720)	**(9 494)**
Prowizje	-	-	(20 319)	-	-	**(20 319)**
Różnice kursowe	2 647	(2 848)	28 940	-	-	**28 739**
Odpisy aktualizujące/aktualizacja wartości	(27 684)	(1 411 613)	(3 271)	34	(85 019)	**(1 527 553)**
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	17	-	-	-	-	**17**
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(18 144)	-	-	-	-	**(18 144)**
Przychody/(koszty) finansowe netto	**(33 699)**	**(1 024 055)**	**(400 003)**	**777**	**1 011 087**	**(445 893)**
Aktualizacja wartości	21 386	(1 278)	-	-	-	**20 108**
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(34 054)	-	-	-	-	**(34 054)**
Przychody/(koszty) operacyjne netto	**(12 668)**	**(1 278)**	**-**	**-**	**-**	**(13 946)**
Zmiana wyceny IRS	-	-	-	15 179	-	**15 179**
Pozostałe całkowite dochody	**-**	**-**	**-**	**15 179**	**-**	**15 179**

**Spółka ujmuje przychody i koszty z tytułu instrumentów pochodnych towarowych w działalności operacyjnej. Przychody i koszty z tytułu pozostałych instrumentów pochodnych ujmowane są w przychodach/kosztach finansowych.*

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	Razem
Dywidendy	2 400	-	-	-	817 037	**819 437**
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	4 789	327 620	(298 796)	1 202	(196)	**34 619**
Prowizje	-	-	(22 993)	-	-	**(22 993)**
Różnice kursowe	(7 480)	1 419	(112 082)	-	-	**(118 143)**
Odpisy aktualizujące/aktualizacja wartości	(9 505)	27 043	(11 994)	-	(2 469 069)	**(2 463 525)**
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	1 642	-	-	-	-	**1 642**
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(6 078)	-	-	-	-	**(6 078)**
Przychody/(koszty) finansowe netto	**(14 232)**	**356 082**	**(445 865)**	**1 202**	**(1 652 228)**	**(1 755 041)**
Aktualizacja wartości	(17 534)	680	-	-	-	**(16 854)**
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	16 910	-	-	-	-	**16 910**
Przychody/(koszty) operacyjne netto	**(624)**	**680**	**-**	**-**	**-**	**56**
Zmiana wyceny IRS	-	-	-	(24 297)	-	**(24 297)**
Pozostałe całkowite dochody	**-**	**-**	**-**	**(24 297)**	**-**	**(24 297)**

**Spółka ujmuje przychody i koszty z tytułu instrumentów pochodnych towarowych w działalności operacyjnej. Przychody i koszty z tytułu pozostałych instrumentów pochodnych ujmowane są w przychodach/kosztach finansowych.*

38. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe zarządzane jest na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A., co oznacza, że w ramach zarządzania ryzykiem finansowym Spółka realizuje funkcje przypisane jej jako członkowi Grupy TAURON oraz funkcje zarządcze, kontrolne i monitorujące przypisane jej jako jednostce centralnej.

Rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych, na które narażona jest Spółka w ramach prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym:

  - ryzyko zmian stóp procentowych;

  - ryzyko zmian kursów walutowych;

  - ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa posiadanych przez Spółkę.

Rodzaje ryzyk związanych z instrumentami finansowymi, na jakie narażona jest Spółka i Grupa TAURON wraz z opisem ekspozycji na ryzyko i sposobu zarządzania ryzykiem prezentuje poniższa tabela.

Ekspozycja na ryzyko	Zarządzanie ryzykiem	Regulacja
	Ryzyko kredytowe	
Możliwość poniesienia straty z tytułu niewywiązania się partnerów handlowych z zobowiązań kontraktowych. Ekspozycja kredytowa dzieli się na ekspozycję z tytułu płatności (kwota jaka może zostać utracona w wyniku braku zapłaty za towar lub usługę) i ekspozycję zastąpienia (kwota jaka może zostać utracona w wyniku niezrealizowania dostawy towaru lub wykonania usługi).	Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu ograniczanie strat wynikających z pogorszenia sytuacji finansowej kontrahentów Grupy TAURON oraz minimalizację ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości. Transakcje handlowe o istotnej wartości poprzedza ocena wiarygodności kredytowej kontrahenta, obejmująca analizę ekonomiczno-finansową podmiotu. Na podstawie przeprowadzonej oceny kontrahentowi przyznaje się limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji kredytowej rozumianej jako kwota, która może zostać utracona, jeśli kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań umownych w określonym czasie (z uwzględnieniem wartości wniesionych zabezpieczeń). Ekspozycję kredytową wylicza się na aktualny dzień i dzieli się ją na ekspozycję z tytułu płatności i ekspozycję zastąpienia. Grupa TAURON posiada zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym, co oznacza, iż każdy właściciel ryzyka w sposób aktywny odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym, jakie powstaje w obrębie jego zakresu działalności, jednak kontrola, monitorowanie oraz raportowanie odbywa się na poziomie Spółki. Funkcjonująca Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON określa zasady zarządzania mające skutecznie zminimalizować wpływ tego ryzyka na realizację celów strategicznych Grupy. Na podstawie wartości ekspozycji oraz oceny kondycji finansowej poszczególnych klientów wartość ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa TAURON, jest wyliczana z wykorzystaniem metod statystycznych, według których oblicza się wartość narażoną na ryzyko na podstawie rozkładu prawdopodobieństwa straty całkowitej.	Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON
	Ryzyko płynności	
Możliwość utraty lub ograniczenia zdolności do regulowania bieżących wydatków ze względu na nieadekwatną wielkość lub strukturę płynnych aktywów w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych lub niedostateczny poziom rzeczywistych wpływów netto z działalności operacyjnej.	Sytuacja płynnościowa Spółki oraz Grupy TAURON jest na bieżąco monitorowana pod kątem ewentualnych odchyleń od zakładanych planów, a dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, których kwota istotnie przewyższa oczekiwane zapotrzebowanie w krótkim okresie, mityguje ryzyko utraty płynności. W tym celu Spółka stosuje określone zasady wyznaczania pozycji płynnościowej zarówno poszczególnych spółek, jak i całej Grupy TAURON, co pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej, zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami (mechanizm cash pool), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących. Spółka zarządza również ryzykiem finansowania rozumianym jako brak możliwości pozyskania nowego finansowania, wzrost kosztów finansowania oraz ryzyko wypowiedzenia dotychczasowych umów finansowania. W ramach minimalizacji ryzyka finansowania TAURON prowadzi politykę pozyskiwania finansowania dla Grupy TAURON z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do planowanej daty jego wykorzystania, tj. do 24 miesięcy przed planowanym zapotrzebowaniem. Taka polityka ma na celu przede wszystkim zapewnienie elastycznego doboru źródeł finansowania i wykorzystania sprzyjających warunków rynkowych, a także zmniejszenie ryzyka konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań na niekorzystnych warunkach finansowych.	Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON
	Ryzyko rynkowe - ryzyko zmian stóp procentowych i kursów walutowych	
Możliwość negatywnego wpływu na wyniki Grupy poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian stóp procentowych lub kursów walutowych.	Grupa TAURON zarządza ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON. Głównym celem zarządzania tymi ryzykami jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych TAURON i Grupy TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. TAURON w przypadkach, w których jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, wykorzystuje instrumenty pochodne, których charakterystyka pozwala na zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON wprowadza zasady rachunkowości zabezpieczeń, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON
	Ryzyko rynkowe - ryzyko zmian cen	
Nieplanowana zmienność wyniku operacyjnego Grupy TAURON wynikająca z fluktuacji cen rynków towarowych w poszczególnych obszarach działalności handlowej Grupy TAURON.	W celu efektywnego zarządzania stworzono system zarządzania ryzykiem handlowym powiązany organizacyjnie i informacyjnie z funkcjonującą na poziomie Grupy TAURON strategią zabezpieczenia pozycji handlowej. Polityka wprowadza system wczesnego ostrzegania oraz system limitowania ekspozycji na ryzyko w poszczególnych obszarach handlowych. Podstawową miarę operacyjną ryzyka rynkowego w Grupie TAURON stanowi miara wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk) określająca maksymalną dopuszczalną zmianę wartości pozycji w zadanym horyzoncie czasowym i na określonym poziomie prawdopodobieństwa.	Polityka zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON

38.1. Ryzyko kredytowe

Poniższa tabela przedstawia główne klasy aktywów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego.

Klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności od odbiorców	1 472 462	819 563
Pożyczki udzielone i obligacje	5 312 754	6 058 169
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	465 925
Instrumenty pochodne	105 529	220 343
Inne należności finansowe	292 675	222 462

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

38.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców

Spółka na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe generowane w ramach prowadzonej działalności zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON. W wyniku przeprowadzanej analizy wiarygodności kredytowej kontrahentów o istotnej ekspozycji kredytowej, zawieranie transakcji handlowych skutkujących wzrostem ekspozycji kredytowej powyżej przyznanego limitu ekspozycji, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia.

Zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Spółka szacuje i ujmuje w wyniku finansowym odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. W przypadku kontrahentów strategicznych ryzyko jest szacowane w oparciu o ratingi przyznane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Dla pozostałych kontrahentów Spółka oczekuje, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwana strata kredytowa dla należności od odbiorców jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy z uwzględnieniem elementu forward looking.

Ekspozycję Spółki na ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców, w tym wiekowanie należności od odbiorców oraz informacje odnośnie odpisów aktualizujących i koncentracji ryzyka zaprezentowano w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

38.1.2 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

W odniesieniu do udzielonych pożyczek, wycenianych według zamortyzowanego kosztu, Spółka szacuje ryzyko niewypłacalności pożyczkobiorców w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa kalkulowana jest przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie.

Na potrzeby określenia horyzontu kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, weryfikowany jest fakt znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym od momentu początkowego ujęcia tego aktywa finansowego.

Przy analizie wystąpienia znacznego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem Spółka bierze pod uwagę między innymi następujące przesłanki:

- wewnętrzny lub zewnętrzny rating kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest o ponad dwa stopnie ratingowe niższy (gorszy) od ratingu kontrahenta w momencie początkowego ujęcia;
- prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy w horyzoncie 1 roku jest co najmniej dwukrotnie większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę początkowego ujęcia;
- przeterminowanie należności z tytułu danego aktywa przekraczają 30 dni.

W przypadku, w którym należność od danego kontrahenta znajduje się w przedziale przeterminowania przekraczającym 90 dni, przyjmowane jest założenie o niewykonaniu zobowiązania przez kontrahenta, tj. prawdopodobieństwo niewypłacalności przypisane do kontrahenta wynosi 100%. Pożyczki udzielone przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie były przeterminowane.

Zgodnie ze stosowanym modelem wyceny oczekiwanych strat kredytowych Spółka ujmuje i aktualizuje na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej. W ocenie Spółki nie istnieje dodatkowe

ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na oczekiwane straty kredytowe ujętym dla poszczególnych pozycji pożyczek udzielonych.

Wycena pożyczki udzielonej wspólnemu przedsięwzięciu Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. klasyfikowanej w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy o wartości bilansowej 216 018 tysięcy złotych uwzględnia wpływ ryzyka kredytowego. Pożyczka została zabezpieczona poprzez weksel in blanco z porozumieniem wekslowym.

Ekspozycję Spółki na ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami, w tym informacje odnośnie odpisów aktualizujących, ich zmian i powodów zmian oraz podział na poszczególne stopnie tworzenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe, zgodnie ze stosowanymi w Spółce ratingami zaprezentowano poniżej oraz w nocie 20 niniejszego sprawozdania finansowego.

Pożyczki i obligacje wyceniane według zamortyzowanego kosztu z podziałem na ratingi stosowane w Spółce

	Rok zakończony 31 grudnia 2019				Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Stopień 1 - odpis w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych - bez utraty wartości	Stopień 2 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - bez utraty wartości	Stopień 3 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - z utratą wartości	Razem	Stopień 1 - odpis w kwocie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych - bez utraty wartości	Stopień 2 - odpis na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia - bez utraty wartości	Razem
AAA do A	3 014 527	-	-	**3 014 527**	-	-	**-**
A- do BBB-	160 997	-	-	**160 997**	3 522 439	-	**3 522 439**
BB+ do BB	666 984	320 020	-	**987 004**	675 217	423 278	**1 098 495**
BB- do B	652 422	11 362	-	**663 784**	631 754	-	**631 754**
B- do D	5 230	96 903	268 576	**370 709**	-	986 554	**986 554**
Wartość brutto	**4 500 160**	**428 285**	**268 576**	**5 197 021**	**4 829 410**	**1 409 832**	**6 239 242**
odpis aktualizujący	(27 883)	(68 806)	(3 596)	**(100 285)**	(27 730)	(352 599)	**(380 329)**
Wartość netto	**4 472 277**	**359 479**	**264 980**	**5 096 736**	**4 801 680**	**1 057 233**	**5 858 913**

38.1.3 Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Spółka realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Są to banki posiadające oceny ratingowe na poziomie inwestycyjnym.

Udział trzech banków, w których Spółka posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 73%, z czego najwięcej środków pieniężnych utrzymywane było na rachunkach w Deutsche Bank Polska S.A. – 62%.

Instrumenty pochodne

Podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające oceny ratingowe na poziomie inwestycyjnym. Spółka dywersyfikuje banki, z którymi zawiera transakcje pochodne.

Instrumenty pochodne, dla których aktywem bazowym są aktywa niefinansowe, objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, dotyczą transakcji typu futures (rynek giełdowy) i forward (rynek pozagiełdowy). Zgodnie z regulacjami giełdowymi funkcjonują odpowiednie mechanizmy zabezpieczające – depozyty początkowe i uzupełniające. W ramach depozytów uzupełniających Spółka na bieżąco przekazuje i otrzymuje środki pieniężne z tytułu zmiany wyceny instrumentów, co oznacza, że na dzień bilansowy w przypadku transakcji futures ryzyko kredytowe zasadniczo nie występuje.

W przypadku instrumentów pozagiełdowych występuje ryzyko kredytowe związane z możliwością niewypłacalności drugiej strony umowy. W związku z tym, transakcje handlowe o istotnej wartości poprzedza ocena wiarygodności kredytowej kontrahenta, obejmująca analizę ekonomiczno-finansową podmiotu. Na podstawie przeprowadzonej oceny kontrahentowi przyznaje się limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji kredytowej. Zawieranie transakcji handlowych skutkujących wzrostem ekspozycji kredytowej powyżej przyznanego limitu ekspozycji, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON.

Inne należności finansowe

Inne należności finansowe przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Depozyty początkowe oraz uzupełniające z tytułu rozliczeń giełdowych	209 466	163 495
Wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane	82 951	4 213
Należności z tytułu rozliczenia podatku dochodowego spółek z PGK	-	54 458
Inne	258	296
	292 675	**222 462**

Główną pozycję stanowią depozyty początkowe oraz inne wniesione zabezpieczenia wynikające z transakcji zawieranych na giełdach. Mechanizmy funkcjonowania giełdy i stosowane zabezpieczenia w ocenie Spółki zasadniczo eliminują ryzyko kredytowe.

38.2. Ryzyko związane z płynnością

Spółka utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością, elastycznością i kosztem finansowania poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania, które pozwalają na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizują negatywne skutki jego materializacji. Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji instrumentów finansowania, ale przede wszystkim dąży do zabezpieczenia finansowania i utrzymania zdolności spółek Grupy TAURON do wywiązywania się z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań w okresie krótko i długoterminowym. Zarządzanie ryzykiem płynności jest powiązane z planowaniem i monitorowaniem przepływów pieniężnych w krótkim i długim okresie i podejmowaniu czynności dla zapewnienia środków finansowych na prowadzenie działalności spółek Grupy.

Grupa TAURON prowadzi scentralizowaną politykę w zakresie zarządzania finansami dzięki czemu możliwe jest efektywne zarządzanie obszarem w ramach całej Grupy TAURON. W Grupie TAURON została wdrożona między innymi *Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON*, dzięki której następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności przez Grupę, jak i każdą ze spółek wchodzących w skład Grupy TAURON oraz zmniejsza się koszty finansowe. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej Grupy TAURON pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej.

Dodatkowo, w celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON stosuje mechanizm cash pool. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash pool spółki Grupy TAURON, posiadające krótkotrwałe niedobory środków, mogą korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe, bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Spółka posiada również dostępne finansowanie w ramach zawartych umów kredytów w rachunku bieżącym. Saldo wykorzystania na poszczególne dni bilansowe prezentuje tabela poniżej.

Kredyty w rachunku bieżącym

	Bank	Cel	Waluta	Kwota dostępnego finansowania w walucie	Data spłaty	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
						w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
limit intraday	PKO BP	limit intraday	PLN	300 000	17.12.2020		-		-
kredyt w rachunku	PKO BP	finansowanie bieżącej działalności	PLN	300 000	29.12.2020		-		-
	BGK	finansowanie transakcji na uprawnienia do emisji CO_2, energię elektryczną i gaz na giełdach europejskich	EUR	45 000	31.12.2020	4 804	20 456	-	-
	mBank	finansowania depozytów zabezpieczających oraz transakcji na produkty commodities	USD	200	31.03.2020	198	754	204	767
Razem							**21 210**		**767**

Wykorzystanie kredytów walutowych ma na celu mitygację ryzyka kursowego związanego z zawieranymi w walutach obcych transakcjami handlowymi.

Poza kredytami w rachunku bieżącym, Spółka posiada przede wszystkim dostępne finansowanie w ramach umowy kredytu konsorcjalnego, który jest wykorzystywany na cele ogólnokorporacyjne, w tym na zabezpieczenie bieżącej sytuacji płynnościowej Grupy. Na dzień bilansowy Spółka posiadała również dostępne finansowanie w ramach Umowy Kredytu Intesa.

Po dniu bilansowym, Spółka zawarła nowe umowy finansowania (szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego):

- umowę kredytu z SMBC Bank EU AG;

- umowę programową z Santander Bank Polska S.A. umożliwiającą pozyskanie finansowania w ramach przeprowadzenia emisji obligacji na rynku krajowym;
- umowę kredytu konsorcjalnego z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce.

Prowadzona polityka w zakresie pozyskiwania źródeł finansowania umożliwia przede wszystkim zwiększenie możliwości otrzymania finansowania, obniżenie kosztu kapitału zewnętrznego, redukcję ilości i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy TAURON oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskiwanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa TAURON posiadała znaczną ilość zawartych na giełdzie kontraktów terminowych na zakup uprawnień do emisji CO_2, w tym głównie z przeznaczeniem do umorzenia przez jednostki wytwórcze Grupy. Pozycja w zakresie uprawnień do emisji CO_2 zawarta na giełdzie generuje ryzyko związane z koniecznością zapewnienia środków celem bieżącego wnoszenia depozytów uzupełniających, których wielkość jest ściśle powiązana z ilością wolumenu utrzymywanego na rynku giełdowym oraz bieżącymi cenami rynkowymi uprawnień do emisji CO_2. Zagrożeniem w tym przypadku jest redukcja cen rynkowych poniżej średniej ceny portfelowej. W związku z tym, biorąc pod uwagę znaczną zmienność cenową w latach 2018 i 2019 oraz potencjalne istotne zmiany cen w przyszłości, Grupa identyfikuje ryzyko płynności związane z koniecznością wnoszenia środków pieniężnych na depozyty uzupełniające. Zmiana ceny o 1 EUR/Mg oznacza możliwą zmianę depozytu uzupełniającego o około 56 000 tysięcy złotych przy wolumenie około 13,0 mln Mg.

W związku z silną dodatnią korelacją pomiędzy cenami CO_2 a cenami energii elektrycznej na rynku polskim, spadek cen CO_2 może spowodować również redukcję cen energii elektrycznej. Grupa posiada naturalnie długą pozycję (long) dla energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii, głównie z przeznaczeniem na potrzeby zabezpieczenia sprzedaży do klientów Grupy TAURON. Zmiana ceny o 1 zł/MWh oznacza możliwą zmianę depozytu uzupełniającego w zależności od posiadanej pozycji o około 23 000 – 50 000 tysięcy złotych przy pozycji rocznej netto około 23 TWh. Gwałtowny spadek cen CO_2 i w konsekwencji energii elektrycznej może powodować istotny wzrost wymaganych depozytów na giełdach ICE i TGE, co w konsekwencji może wymagać angażowania środków pieniężnych i negatywnie wpływać na wskaźniki płynnościowe Grupy TAURON.

W 2019 roku Spółka posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Tabele poniżej przedstawiają wiekowanie wymagalności zobowiązań finansowych Spółki według niezdyskontowanych umownych płatności.

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Wartość bilansowa	Umowne niezdyskontowane płatności	Z tego umowne niezdyskontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	**14 480 672**	**(16 722 064)**	(2 879 285)	(975 809)	(643 883)	(3 884 113)	(1 984 541)	(6 354 433)
Zobowiązania wobec dostawców	**424 486**	**(424 486)**	(424 486)	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	**51**	**(51)**	(51)	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	**287 819**	**(287 819)**	(256 632)	(16 061)	(2 500)	(2 500)	(5 000)	(5 126)
Zobowiązania z tytułu leasingu	**36 191**	**(42 804)**	(2 436)	(6 904)	(8 978)	(8 577)	(11 561)	(4 348)
Pochodne zobowiązania finansowe								
Instrumenty pochodne - towarowe	**81 819**	**(29 676)**	(24 602)	(4 950)	(124)	-	-	-
Instrumenty pochodne - walutowe	**29 823**	**(29 823)**	(2 505)	(19 911)	(7 407)	-	-	-
Instrumenty pochodne - CCIRS	**12 885**	**(49 267)**	-	(6 207)	(6 188)	(6 120)	(12 326)	(18 426)
Razem	**15 353 746**	**(17 585 990)**	**(3 589 997)**	**(1 029 842)**	**(669 080)**	**(3 901 310)**	**(2 013 428)**	**(6 382 333)**

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Wartość bilansowa	Umowne niezdyskontowane płatności	Z tego umowne niezdyskontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	**12 978 718**	**(15 858 668)**	(2 497 449)	(2 322 357)	(2 435 940)	(579 729)	(1 026 724)	(6 996 469)
Zobowiązania wobec dostawców	**525 986**	**(525 986)**	(525 986)	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	**336**	**(336)**	(325)	(11)	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	**388 936**	**(388 936)**	(368 794)	(2 517)	(2 500)	(2 500)	(5 000)	(7 625)
Pochodne zobowiązania finansowe								
Instrumenty pochodne - towarowe	**233 303**	**(124 112)**	(76 640)	(16 490)	(30 982)	-	-	-
Instrumenty pochodne - walutowe	**2 479**	**(2 479)**	86	(2 565)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - CCIRS	**5 140**	**(50 950)**	-	(5 627)	(5 713)	(5 695)	(11 253)	(22 662)
Razem	**14 134 898**	**(16 951 467)**	**(3 469 108)**	**(2 349 567)**	**(2 475 135)**	**(587 924)**	**(1 042 977)**	**(7 026 756)**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała udzielone spółkom powiązanym gwarancje, poręczenia i zabezpieczenia na łączną kwotę 1 404 068 tysięcy złotych (nie wliczając zastawów rejestrowych i finansowych na udziałach), na dzień 31 grudnia 2018 roku – 1 340 248 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku najistotniejszą pozycję stanowi gwarancja korporacyjna udzielona spółce zależnej do kwoty 168 000 tysięcy euro (715 428 tysięcy złotych) oraz gwarancja bankowa w kwocie 517 500 tysięcy złotych wystawiona na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego, o czym szerzej w nocie 40 niniejszego sprawozdania finansowego.

Gwarancje i zabezpieczenia udzielone przez Spółkę stanowią zobowiązania warunkowe i nie wpływają w istotnym stopniu na ryzyko płynności Spółki.

38.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wiąże się z możliwością negatywnego wpływu na wyniki Spółki poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian cen rynkowych.

Spółka identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe;
- ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa posiadanych przez Spółkę.

38.3.1 Ryzyko stopy procentowej

Spółka narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółka jest również narażona na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Spółkę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów finansowych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem stopy procentowej związanej z zadłużeniem o zmiennej stopie procentowej Spółka zawarła transakcje typu swap procentowy (IRS), o czym szerzej w nocie 21 niniejszego sprawozdania finansowego.

Ze względu na stosowaną przez Spółkę dynamiczną strategią zarządzania ryzykiem finansowym, w której pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy związane z ekspozycją na zmienną stopę procentową WIBOR 6M ryzyko zmiany stóp procentowych dla części przepływów odsetkowych zostało ograniczone poprzez zawarte transakcje zabezpieczające IRS. W związku z tym, część wartości bilansowej zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu, których zmienność przepływów odsetkowych została zabezpieczona poprzez swap procentowy, w tabelach poniżej została zaprezentowana łącznie z wyceną tych instrumentów zabezpieczających w ramach pozycji o oprocentowaniu stałym.

Na ryzyko zmian stóp procentowych narażone są również instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej: IRS, CCIRS oraz pożyczka udzielona Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania

Instrumenty finansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2019			Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe						
Obligacje	-	-	**-**	5 236 292	-	**5 236 292**
Pożyczki udzielone	4 832 577	480 177	**5 312 754**	222 756	599 121	**821 877**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	923 728	**923 728**	-	465 925	**465 925**
Instrumenty pochodne - IRS	19 462	-	**19 462**	4 178	-	**4 178**
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	-	21 210	**21 210**	-	767	**767**
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	3 603 661	5 311 330	**8 914 991**	1 581 423	2 038 520	**3 619 943**
Wyemitowane obligacje	5 043 940	500 531	**5 544 471**	5 800 380	3 557 628	**9 358 008**
Instrumenty pochodne - CCIRS	12 885	-	**12 885**	5 140	-	**5 140**
Zobowiązania z tytułu leasingu	36 191	-	**36 191**	-	-	**-**

Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Spółka wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Spółki odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Spółka stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Spółka posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

Spółka identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR USD, przy czym na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku narażenie na zmianę stopy EURIBOR i LIBOR USD było nieistotne. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2019 roku			
			WIBOR + 38 pb		WIBOR -38 pb	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*
Pożyczki udzielone	5 312 754	696 195	(8 093)	-	8 608	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	923 728	3 476	-	(3 476)	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	19 462	-	37 204	-	(37 204)
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	8 914 991	7 509 499	(28 536)	-	28 536	-
Wyemitowane obligacje	5 544 471	1 890 467	(7 184)	-	7 184	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	12 885	6 098	-	(6 098)	-
Razem			**(34 239)**	**37 204**	**34 754**	**(37 204)**

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2019 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2018 roku			
			WIBOR + 34 pb		WIBOR -34 pb	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*
Pożyczki udzielone	821 877	798 377	(6 767)	-	7 204	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	465 925	465 925	873	-	(873)	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	4 178	-	10 315	-	(10 315)
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	3 619 943	2 038 520	(6 931)	-	6 931	-
Wyemitowane obligacje	9 358 008	5 656 342	(19 232)	-	19 232	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	5 140	6 618	-	(6 618)	-
Razem			**(25 439)**	**10 315**	**25 876**	**(10 315)**

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2018 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

38.3.2 Ryzyko walutowe

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Spółki na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku. Istotna ekspozycja Spółki dotyczy zmiany kursu EUR/PLN, głównie ze względu na finansowanie zewnętrzne zaciągnięte w EUR. Ekspozycja Spółki na zmiany kursu pozostałych walut nie jest istotna.

Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR	
		w walucie	w PLN
Aktywa finansowe			
Należności od odbiorców	1 472 462	285	1 214
Inne należności finansowe	292 675	49 784	212 005
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	1 503	6 400
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	14 214	60 531
Razem	**2 794 394**	**65 786**	**280 150**
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	8 914 991	166 950	710 957
Kredyt w rachunku bieżącym	21 210	4 804	20 456
Wyemitowane obligacje	5 544 471	683 776	2 911 861
Zobowiązania wobec dostawców	424 486	267	1 137
Pozostałe zobowiązania finansowe	287 819	2 530	10 774
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	13 206	56 238
Razem	**15 317 504**	**871 533**	**3 711 423**
Pozycja walutowa netto		**(805 747)**	**(3 431 273)**

Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR	
		w walucie	w PLN
Aktywa finansowe			
Należności od odbiorców	819 563	327	1 406
Inne należności finansowe	222 462	38 731	166 543
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	465 925	48 019	206 482
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	35 511	152 697
Razem	**1 728 293**	**122 588**	**527 128**
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	3 619 943	169 941	730 747
Wyemitowane obligacje	9 358 008	686 463	2 951 789
Zobowiązania wobec dostawców	525 986	174	748
Pozostałe zobowiązania finansowe	388 936	57 866	248 824
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	39 493	169 820
Razem	**14 133 795**	**953 937**	**4 101 928**
Pozycja walutowa netto		**(831 349)**	**(3 574 800)**

TAURON Polska Energia S.A. wykorzystuje w ramach zarządzania ryzykiem walutowym kontrakty terminowe typu forward. Celem transakcji zawieranych w roku 2019 było zabezpieczenie Spółki przed ryzykiem walutowym powstającym w toku prowadzonej działalności handlowej, przede wszystkim z tytułu zakupu uprawnień do emisji CO_2 oraz zabezpieczanie ekspozycji walutowej generowanej przez płatności odsetkowe od pozyskanego finansowania w walucie EUR.

Wycena w wartości godziwej walutowych kontraktów terminowych typu forward (na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny w wysokości 29 823 tysiące złotych) oraz kontraktów CCIRS (na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny w wysokości 12 885 tysięcy złotych) narażona jest na ryzyko zmian kursu EUR/PLN. Transakcje zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Spółka wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Spółka wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Spółki odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

Spółka identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursu walutowego EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CZK/PLN. Istotne narażenie na ryzyko występuje w przypadku EUR, pozostałe waluty nie generują istotnego ryzyka dla Spółki. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursu walutowego EUR/PLN w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2019 roku	
			EUR/PLN	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +4,24%	kurs EUR/PLN -4,24%
Należności od odbiorców	1 472 462	1 214	51	(51)
Inne należności finansowe	292 675	212 005	8 989	(8 989)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	6 400	271	(271)
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	60 531	2 567	(2 567)
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	8 914 991	710 957	(30 145)	30 145
Kredyt w rachunku bieżącym	21 210	20 456	(867)	867
Wyemitowane obligacje	5 544 471	2 911 861	(123 463)	123 463
Zobowiązania wobec dostawców	424 486	1 137	(48)	48
Pozostałe zobowiązania finansowe	287 819	10 774	(457)	457
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	98 946	79 408	(79 408)
Razem			**(63 694)**	**63 694**

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2019 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2018 roku	
			EUR/PLN	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +5,85%	kurs EUR/PLN -5,85%
Należności od odbiorców	819 563	1 406	82	(82)
Inne należności finansowe	222 462	166 543	9 743	(9 743)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	465 925	206 482	12 079	(12 079)
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	152 697	8 933	(8 933)
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	3 619 943	730 747	(42 749)	42 749
Wyemitowane obligacje	9 358 008	2 951 789	(172 680)	172 680
Zobowiązania wobec dostawców	525 986	748	(44)	44
Pozostałe zobowiązania finansowe	388 936	248 824	(14 556)	14 556
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	177 439	38 838	(38 838)
Razem			**(160 354)**	**160 354**

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2018 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Spółki na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

38.3.3 Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa

Towarowe instrumenty pochodne

Spółka zawiera transakcje pochodne, dla których instrumentem bazowym są towary lub surowce. Narażenie Spółki na ryzyko cenowe w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych wiąże się z ryzykiem wahań wartości godziwej tych instrumentów na skutek zmian cen surowców/towarów, na których te instrumenty są oparte. Spółka ogranicza ryzyko cenowe związane z towarowymi instrumentami pochodnym poprzez zawieranie transakcji przeciwstawnych. Ryzyko ogranicza się do otwartych transakcji na zakup lub sprzedaż danego towaru lub surowca, tzn. dotyczy niezbilansowanej pozycji w portfelu.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku portfel zawartych kontraktów jest w całości zbilansowany. Minimalizuje to ryzyko rynkowe w portfelu towarowych instrumentów pochodnych. Potwierdziły to wyniki przeprowadzonej analizy wrażliwości, które wskazały na nieistotny wpływ potencjalnych możliwych zmian cen uprawnień do emisji na wynik finansowy brutto Spółki.

Jednostki uczestnictwa

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych o wartości bilansowej 26 622 tysiące złotych. Instrumenty te wyceniane są na dzień bilansowy do wartości godziwej przez wynik finansowy, w związku z czym narażone są na ryzyko zmiany cen tych instrumentów.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskazały na nieistotny wpływ potencjalnych możliwych zmian wartości notowań na wynik finansowy brutto Spółki.

39. Ryzyko operacyjne

Spółka narażona jest na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów w odniesieniu do otwartej pozycji rynkowej.

Ryzyko operacyjne handlowe zarządzane jest na poziomie Grupy TAURON, co zostało opisane w nocie 49 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. Spółka zarządza ryzykiem handlowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON.

Ekspozycję Spółki na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów energii elektrycznej i gazu. Wolumen oraz koszty zakupu energii elektrycznej i gazu przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2019		2018	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Energia elektryczna	MWh	38 811 497	9 371 915	38 870 705	7 207 929
Gaz	MWh	3 595 490	351 085	3 203 779	297 451
Razem			**9 723 000**		**7 505 380**

W zakresie obrotu węglem Spółka nie jest narażona na ryzyko cen, ponieważ działa jak pośrednik i uzyskuje przychody wyłącznie z tytułu pośrednictwa w obrocie.

INNE INFORMACJE

40. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania warunkowe Spółki wynikały głównie z zabezpieczeń i gwarancji udzielonych spółkom powiązanym i przedstawiały się następująco:

Rodzaj zobowiązania warunkowego	Spółka, na rzecz której udzielono zobowiązania warunkowego	Beneficjent	Data obowiązywania		Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
					Waluta	PLN	Waluta	PLN
gwarancja korporacyjna	Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (dawniej TAURON Sweden Energy AB (publ))	Obligatariusze obligacji	3.12.2029	EUR	168 000	715 428	168 000	722 400
	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Przedsiębiorcy oraz odbiorcy, którzy zawarli umowę z TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. na podstawie koncesji na obrót energią elektryczną udzielonej przez Prezesa URE	-			-		16 400
weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową	TAURON Wytwarzanie S.A.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	15.12.2022			40 000		40 000
	TAURON Ciepło Sp. z o.o.		15.12.2022			30 000		30 000
zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	TAMEH Czech s.r.o. TAMEH POLSKA Sp. z o.o.	RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	31.12.2028[1]			415 852		415 852
umowa poręczenia	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	15.06.2021			914		914
			31.12.2023			293		293
	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Doradcy Funduszy	28.09.2025			2 500		2 500
		Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	31.12.2020			33 024		33 024
	TAURON Wytwarzanie S.A.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	bezterminowo			5 000		5 000
	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	30.11.2020			20 000		20 000
	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.	30.07.2020			1 667		1 667
		Bank Gospodarstwa Krajowego	30.01.2021			9 959		9 959
			30.07.2020-24.04.2021	USD	4 993	18 962		-
zobowiązanie wobec banku CaixaBank S.A. wynikające z wystawionych przez bank gwarancji na rzecz spółek zależnych	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Elektrobudowa S.A.	-			-		12 300
	inne spółki zależne	różne podmioty	31.12.2019[2]-28.07.2029			8 821		1 791
zobowiązanie wobec MUFG Bank, Ltd. wynikające z wystawionej przez bank gwarancji na rzecz spółki współzależnej	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	11.04.2020			517 500		444 000

[1] Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.
[2] Na mocy zawartego aneksu termin obowiązywania gwarancji bankowej dla PKP S.A. w kwocie 106 tysięcy złotych przypadający na dzień 31 grudnia 2019 roku został wydłużony do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Najistotniejsze pozycje zobowiązań warunkowych dotyczą:

- Gwarancja korporacyjna na kwotę 168 000 tysięcy euro

  Gwarancja korporacyjna udzielona została w 2014 roku celem zabezpieczenia obligacji Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (wyemitowanych przez TAURON Sweden Energy AB (publ)). Gwarancja obowiązuje do dnia 3 grudnia 2029 roku, tj. dnia wykupu obligacji i opiewa na kwotę 168 000 tysięcy euro (715 428 tysięcy złotych), a beneficjentami gwarancji są obligatariusze, którzy nabyli wyemitowane obligacje.

- Zastawy rejestrowe i finansowe na udziałach

  Na mocy umowy z dnia 15 maja 2015 roku, aneksowanej w dniu 15 września 2016 roku, TAURON Polska Energia S.A. ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., stanowiących około 50% udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG, tj. zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 1 370 000 tysięcy

złotych. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności.

Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Wartość bilansowa udziałów w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 415 852 tysiące złotych.

- Weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi

  Spółka wystawiła dwa weksle in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi o łącznej wartości 70 000 tysięcy złotych celem zabezpieczenia umów pożyczek otrzymanych przez spółki zależne od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zabezpieczenie w postaci weksli obowiązuje do czasu spłaty przez spółki zależne wszelkich zobowiązań względem pożyczkodawcy. Weksle obowiązują do dnia 15 grudnia 2022 roku. Na dzień bilansowy kwota pozostała do spłaty z tytułu pożyczek, których zabezpieczeniem są przedmiotowe weksle, wynosi 12 000 tysięcy złotych.

- Zobowiązanie wobec MUFG Bank, Ltd.

  Na zlecenie Spółki, MUFG Bank, Ltd. wystawił gwarancję bankową będącą zabezpieczeniem wierzytelności Banku Gospodarstwa Krajowego, wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy pożyczkobiorcą Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. a Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A.

  Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku zobowiązanie warunkowe wobec MUFG Bank, Ltd. wynikające z tytułu wystawionej gwarancji bankowej wynosiło odpowiednio 517 500 tysięcy złotych i 444 000 tysiące złotych. Gwarancja bankowa w wysokości 444 000 tysięcy złotych obowiązywała do dnia 11 kwietnia 2019 roku. W dniu 7 lutego 2019 roku, na zlecenie Spółki, został wystawiony aneks do gwarancji bankowej, na mocy którego od dnia 12 kwietnia 2019 roku kwota gwarancji została podwyższona do kwoty 517 500 tysięcy złotych, a okres obowiązywania został przedłużony do dnia 11 kwietnia 2020 roku. Aneks do gwarancji bankowej został wystawiony na podstawie umowy o limit gwarancyjny z dnia 5 lutego 2019 roku z MUFG Bank, Ltd. a zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 lipca 2020 roku.

  Po dniu bilansowym, w dniu 28 stycznia 2020 roku Spółka zawarła umowę o limit gwarancyjny z MUFG Bank, Ltd. w ramach której, na zlecenie Spółki, do gwarancji bankowej wystawionej na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego do kwoty 517 500 tysięcy złotych został wystawiony aneks wydłużający okres obowiązywania gwarancji do dnia 11 kwietnia 2021 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2021 roku.

  W związku z wystawioną gwarancją Spółka ujęła zobowiązanie w kwocie oczekiwanych strat kredytowych, którego wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 15 265 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku 11 994 tysiące złotych).

Istotne pozycje zobowiązań warunkowych Spółki z tytułu postępowań sądowych oraz zawartych umów:

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W 2015 roku spółki należące do grup: in.ventus, Polenergia oraz Wind Invest wytoczyły przeciwko spółce Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. powództwa o stwierdzenie bezskuteczności złożonych przez Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oświadczeń o wypowiedzeniu umów zawartych z ww. spółkami na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych. W toku postępowań sądowych spółki powodowe rozszerzają powództwa poprzez zgłaszanie roszczeń odszkodowawczych i roszczeń z kar umownych związanych z wypowiedzeniem umów. W dniu 2 września 2019 roku spółka Amon Sp. z o.o. (należąca do grupy Polenergia) wystąpiła z nowymi pozwami zawierającymi roszczenia odszkodowawcze w łącznej wysokości 29 009 tysięcy złotych. Po dniu bilansowym, w dniu 24 lutego 2020 roku, Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. otrzymała pismo stanowiące zmianę powództwa Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o., w którym obok roszczenia pierwotnego wniesiono o zasądzenie roszczeń w łącznej kwocie 34 464 tysiące złotych, o czym szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: spółki grupy in.ventus – 20 397 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 115 566 tysięcy złotych (w tym Amon Sp. z o.o. – 69 488 tysięcy złotych, Talia Sp. z o.o. – 46 078 tysięcy złotych), spółki grupy Wind Invest – 322 313 tysięcy złotych.

W sprawie z powództwa spółki Amon Sp. z o.o. w dniu 25 lipca 2019 roku został wydany w sprawie wyrok częściowy i wstępny, w którym sąd ustalił, że oświadczenia Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i Amon Sp. z o.o. na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 roku pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony. Sąd uznał ponadto, żądanie Amon Sp. z o.o. zapłaty odszkodowania za usprawiedliwione co do zasady, przy czym nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania. Wyrok jest nieprawomocny. Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 25 października 2019 roku wniosła apelację od wyroku.

Po dniu bilansowym, w dniu 6 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał podobny wyrok częściowy i wstępny w postępowaniu wszczętym przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. przez Talia Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego.

Powyższe częściowe i wstępne wyroki, nie zmieniają oceny Grupy, zgodnie z którą szanse przegrania sprawy nie są wyższe od szansy jej wygrania.

W sprawie z powództwa spółki Amon Sp. z o.o. z dnia 2 września 2019 roku, Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w dniu 4 listopada 2019 roku złożyła odpowiedź na pozew, domagając się oddalenia powództwa w całości. Wstępna ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność.

W sprawie z wniosku spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. o udzielenie zabezpieczenia roszczeń o ustalenie, że wypowiedzenia umów długoterminowych złożonych przez Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. są bezskuteczne, Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 6 listopada 2019 roku częściowo uwzględnił wniosek o zabezpieczenie poprzez nakazanie Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wykonywania w całości postanowień umów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z ich treścią, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., toczącej się przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia jest prawomocne. Postanowienie to nie przesądza merytorycznie o zasadności powództwa, co może nastąpić dopiero w prawomocnym wyroku, a jedynie tymczasowo reguluje stosunki stron na czas trwania postępowania. Mając na uwadze konieczność realizowania postanowienia o zabezpieczeniu, o którym mowa powyżej spółka utworzyła na dzień bilansowy rezerwę na umowy rodzące obciążenia w kwocie 4 213 tysięcy złotych.

Pozostałe postępowania toczą się przed sądami pierwszej instancji (w tym jedno postępowanie, które zostało skierowane mocą wyroku sądu drugiej instancji do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji).

Uwzględniając aktualny stan spraw sądowych i okoliczności im towarzyszące, Grupa ocenia, iż szanse przegrania pozostałych spraw sądowych związanych z powództwami zarówno w zakresie stwierdzenia bezskuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu oraz zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych, jak i roszczeń odszkodowawczych nie są wyższe od szans wygrania przedmiotowych spraw, w związku z czym nie tworzy rezerwy na koszty z nimi związane (za wyjątkiem rezerwy utworzonej na postępowanie z powództwa spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. o czym mowa powyżej).

W związku z transakcją zakupu w dniu 3 września 2019 roku spółek należących do grupy in.ventus (opisaną szerzej w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego), sprawy z powództw spółek z grupy in.ventus wszczętych przeciwko spółce Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. zostały przez sąd zawieszone, na zgodny wniosek stron.

Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko TAURON Polska Energia S.A.

W latach 2017 i 2018 spółki należące do grup: in.ventus, Polenergia oraz Wind Invest wytoczyły przeciwko spółce TAURON Polska Energia S.A. pozwy o zapłatę odszkodowania oraz o ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji. Podstawą faktyczną żądań pozwów, według twierdzeń stron powodowych, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia oraz rzekome kierowanie przez TAURON Polska Energia S.A. tym procesem.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: spółki grupy in.ventus – 12 286 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 78 855 tysięcy złotych, spółki grupy Wind Invest – 129 947 tysięcy złotych.

Ponadto, spółki powodowe wskazują w swych pozwach na następujące wartości szacowanych szkód, które mogą powstać w przyszłości: spółki grupy in.ventus – 35 706 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 265 227 tysięcy złotych, spółki grupy Wind Invest – 1 119 363 tysiące złotych.

Sądem właściwym dla rozpoznania pozwów jest Sąd Okręgowy w Katowicach. Wszystkie postępowania toczą się przed sądami pierwszej instancji. Postępowania toczone z powództw grupy Wind Invest toczą się przy drzwiach zamkniętych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse przegranej nie są wyższe niż szanse wygranej.

W związku z transakcją zakupu w dniu 3 września 2019 roku spółek należących do grupy in.ventus (opisanych szerzej w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego) sprawy z powództw spółek z grupy in.ventus wszczętych przeciwko TAURON Polska Energia S.A. zostały przez sąd zawieszone, na zgodny wniosek stron.

Ponadto, przeciwko TAURON Polska Energia S.A. toczyło się postępowanie z powództwa spółki Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. Przedmiotem sprawy było żądanie złożenia do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych tytułem odwrócenia niebezpieczeństwa grożącej szkody. Spółka szanse na pozytywne rozstrzygnięcie sporu oceniała pozytywnie. Sprawa została zakończona (na skutek cofnięcia pozwu przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. postępowanie umorzono - postanowienie sądu z dnia 29 listopada 2019 roku).

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.

W dniu 28 lutego 2017 roku spółka zależna TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu długoterminowych umów na zakup przez spółkę zależną praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Stroną zawartych w 2008 roku umów są spółki z grupy in.ventus. Umowy uległy wypowiedzeniu wobec nieosiągnięcia przez strony porozumienia w ramach renegocjacji kontraktowych w trybie przewidzianym w umowach. Szacowana na lata 2017-2023 całkowita wartość zobowiązań umownych TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynikająca z wypowiedzianych umów, na dzień wypowiedzenia wyniosłaby około 417 000 tysięcy złotych netto.

W dniu 7 marca 2019 roku Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) wytoczył przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. pozew o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz kar umownych naliczonych w związku z wypowiedzeniem wyżej wymienionych umów. Przedmiotem żądania pozwu była zapłata przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. na rzecz banku łącznej kwoty 232 879 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 7 marca 2019 roku do dnia zapłaty, w tym odszkodowania na łączną kwotę 36 252 tysiące złotych i kar umownych na łączną kwotę 196 627 tysięcy złotych.

W związku z transakcją zakupu farm wiatrowych (o czym szerzej w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego) w dniu 4 września 2019 roku Hamburg Commercial Bank AG oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyły w Sądzie Okręgowym w Krakowie pismo procesowe, w którym bank cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z czym strony wspólnie wniosły o umorzenie powyższego postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył postępowanie i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Postanowienie sądu

jest prawomocne.

W 2018 roku do spółki zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wpłynęły zawiadomienia w sprawach z wniosków dwóch spółek z grupy Polenergia przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o zawezwanie do próby ugodowej co do łącznej kwoty 78 855 tysięcy złotych, tytułem odszkodowania za rzekomą szkodę wyrządzoną spółkom z grupy Polenergia, w skutek bezpodstawnego zerwania długoterminowej umowy zawartej pomiędzy tymi spółkami a Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. Spółki wskazały we wnioskach, że Spółka, Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz likwidatorzy spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wyrządzili i nadal wyrządzają szkodę spółkom z grupy Polenergia, a TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. z tej szkody świadomie skorzystała i - według spółek z grupy Polenergia - ponosi za nią odpowiedzialność. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. uznała żądania spółek z grupy Polenergia jako bezzasadne, w związku z czym nie doszło do zawarcia ugód. Na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji prawnej w ocenie Zarządu TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. brak jest podstaw do utworzenia rezerwy z tytułu powyższej sprawy.

Roszczenie wobec PGE EJ 1 Sp. z o.o.

W dniu 13 marca 2015 roku konsorcjum w składzie WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc, WorleyParsons Group Inc (dalej: „konsorcjum WorleyParsons"), będące wykonawcą badań w ramach procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowej przez PGE EJ 1 Sp. z o.o. (dalej: „umowa"), zgłosiło w związku z umową - w wezwaniu do zapłaty względem PGE EJ 1 Sp. z o.o. - roszczenia na łączną kwotę 92 315 tysięcy złotych. W następstwie tego, w dniu 15 kwietnia 2015 roku Spółka (jako wspólnik posiadający 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o.) zawarła porozumienie z PGE EJ 1 Sp. z o.o. oraz pozostałymi jej udziałowcami (tj. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz ENEA S.A.), które reguluje wzajemne relacje stron tego porozumienia związane z tymi roszczeniami, w tym zasady zapewnienia ewentualnych dodatkowych środków dla PGE EJ 1 Sp. z o.o. przez jej udziałowców.

Spółka ocenia, że wynikające z tego porozumienia potencjalne dodatkowe zaangażowanie finansowe Spółki w PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie będzie wyższe niż procentowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w PGE EJ1 Sp. z o.o.

W listopadzie 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył PGE EJ 1 Sp. z o.o. pozew konsorcjum WorleyParsons na kwotę około 59 mln złotych, rozszerzony następnie w 2017 i 2019 roku do kwoty około 128 mln złotych.

PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie uznało zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń, a ewentualne ich zasądzenie przez sąd uważa za mało prawdopodobne. Spółka nie tworzy rezerwy w związku z powyższymi zdarzeniami.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE") – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Hutą Łaziska S.A. („Huta") przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE. Aktualnie proces toczy się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty (wstrzymane w dniu 11 października 2001 roku z powodu nieregulowania zobowiązań płatniczych przez Hutę) na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku, w szczególności po cenie 67 zł/MWh, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalający apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. W dniu 15 listopada 2001 roku (po wydaniu przez Prezesa URE wyżej wspomnianej decyzji z 14 listopada 2001 roku, i w związku z pogłębiającym się zadłużeniem Huty wobec GZE z tytułu dostaw energii elektrycznej) GZE ponownie wstrzymał dostawy. W związku z tym wstrzymaniem Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Pozwem z dnia 12 marca 2007 roku Huta domaga się od GZE i Skarbu Państwa - Prezesa URE (in solidum) zasądzenia kwoty 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku.

W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od dnia 27 listopada 2012 roku sprawa była przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji. Wyrokiem z dnia 28 maja 2019 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił w całości powództwo Huty oraz orzekł o zwrocie przez Hutę na rzecz każdego z pozwanych kosztów postępowania. Wyrok nie jest prawomocny. Huta wniosła apelację (datowaną na 25 lipca 2019 roku), zaskarżając powyższy wyrok w całości oraz wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanych na rzecz Huty kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. W odpowiedzi na apelację z dnia 9 sierpnia 2019 roku Spółka wniosła o oddalenie apelacji w całości jako oczywiście bezpodstawnej oraz zasądzenie od Huty na rzecz Spółki kosztów postępowania apelacyjnego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy prawnej roszczeń, jak również biorąc pod uwagę powyższy wyrok, Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

Sprawa z powództwa ENEA S.A.

Sprawa z powództwa ENEA S.A. („ENEA") przeciwko TAURON Polska Energia S.A., zawisła od 2016 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach, dotyczy zapłaty kwoty 17 086 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Podstawą faktyczną roszczenia ENEA są zarzuty dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z możliwymi błędami w zakresie wyznaczenia zagregowanych danych pomiarowo – rozliczeniowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. (jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, OSD), stanowiących podstawę rozliczeń ENEA i Spółki ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z tytułu niezbilansowania na Rynku Bilansującym w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku. W toku postępowania na wniosek ENEA nastąpiło dopozwanie (tj. wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych) siedmiu sprzedawców, dla których TAURON Polska Energia S.A. pełniła funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na terenie obszaru dystrybucji ENEA Operator Sp. z o.o. w 2012 roku. Wśród dopozwanych podmiotów znalazły się dwie spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., tj.: TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 4 934 tysiące złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty), oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 3 480 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty). Żądanie zapłaty kwot wskazanych w zdaniu poprzednim, jak również kwot dochodzonych od pozostałych pięciu sprzedawców, zostało zgłoszone przez stronę powodową na wypadek oddalenia powództwa przeciwko TAURON Polska Energia S.A. Sprawa jest przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji.

Spółka nie utworzyła rezerwy, ponieważ uważa, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy dla Spółki wynosi poniżej 50%. Rezerwy w ciężar kosztów utworzyły spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., w łącznej kwocie 5 730 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz w łącznej kwocie 4 074 tysiące złotych w przypadku TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. Kwoty powyższych utworzonych przez spółki zależne rezerw dotyczą należności głównej, odsetek zaktualizowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz kosztów prowadzonego postępowania.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku roszczenie o zapłatę przez Spółkę wynosi 17 086 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Na wypadek oddalenia powództwa przeciwko Spółce roszczenie o zapłatę przez spółki Grupy wynosi łącznie 8 414

tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku ENEA S.A. o wezwanie danej spółki Grupy do wzięcia udziału w sprawie do dnia zapłaty. W związku z przedłożeniem w trakcie postępowania nowych danych pomiarowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. można przypuszczać, że kwoty roszczeń dochodzonych przeciwko Spółce lub spółkom Grupy mogą ulec zmianie.

Ujęcie zaangażowania Funduszy w spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W umowie inwestycyjnej podpisanej przez Spółkę z Funduszami Inwestycji Zamkniętych zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju przewidziano szereg sytuacji, których wystąpienie stanowi istotne naruszenie umowy ze strony Spółki. Powyższe sytuacje, z których część pozostaje poza bezpośrednią kontrolą Spółki, obejmują m.in. wystąpienie zdarzeń a o charakterze prawnym, zdarzeń odnoszących się do sytuacji finansowej Grupy TAURON, podejmowanych przez Grupę decyzji o charakterze inwestycyjnym i operacyjnym w zakresie finansowania i budowy bloku 910 MW, jak również zdarzeń dotyczących przyszłej eksploatacji bloku. Ewentualne istotne naruszenie umowy ze strony spółek Grupy może prowadzić do potencjalnej konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym zobowiązania do wykupu od Funduszy Inwestycji Zamkniętych posiadanych przez te Fundusze udziałów w spółce zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., w kwocie zainwestowanej przez Fundusze w udziały, powiększonej o uzgodniony zwrot oraz premię za istotne naruszenie i pomniejszonej o dokonane dystrybucje środków przez Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. do Funduszy. Po dniu bilansowym w dniu 6 marca 2020 roku Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. otrzymała informację od wykonawcy dotyczącą zmiany szacowanego terminu oddania bloku 910 MW do eksploatacji co zostało opisane szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego. Ponadto po dniu bilansowym, w dniu 27 marca 2020 roku zawarty został aneks do umowy inwestycyjnej, usuwający z katalogu istotnych naruszeń umowy ze strony Spółki naruszenia odwołujące się do wskaźników zadłużenia w połączeniu z jednoczesną zmianą umowy wspólników, polegającą na przyznaniu Funduszom szczególnych uprawnień w przypadku przekroczenia uzgodnionych poziomów tych wskaźników. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Spółka nie identyfikuje po swojej stronie ryzyka istotnego naruszenia umowy i stoi na stanowisku, iż nie ma realnych możliwości, w tym w przyszłości wystąpienia istotnych naruszeń umowy pozostających poza bezpośrednią kontrolą Spółki. W związku z powyższym Grupa, mając na uwadze zapisy MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja*, nie rozpoznaje zaangażowania Funduszy jako zobowiązania lecz jako udziały niekontrolujące.

Na dzień bilansowy Fundusze Inwestycji Zamkniętych posiadają udziały spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 880 000 tysięcy złotych.

41. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Najistotniejsze rodzaje zabezpieczeń stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia			Data obowiązywania	Umowa/transakcja
	Waluta		PLN		
Oświadczenia o poddaniu się egzekucji			2 550 000	20.12.2032	Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 31 lipca 2013 roku
			240 000	31.12.2023	Program Emisji Obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku
			600 000	30.06.2034	Program Emisji Obligacji Podporządkowanych w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 6 września 2017 roku
			621 000	31.07.2020	Umowa z dnia 5 lutego 2019 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.
			600 000	17.12.2021	Umowa rachunku bankowego (limit intraday) w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
			360 000	29.12.2021	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
	EUR	24 000	102 204	31.12.2021	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 8 maja 2017 roku
	EUR	50 000	212 925		
	USD	750	2 848	29.03.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w mBank S.A. z dnia 26 marca 2019 roku
			1 500 000	31.12.2036	Umowa kredytu bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 19 grudnia 2018 roku
			96 000	27.05.2024	Umowy ramowe zawarte z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe z dnia 27 maja 2019 roku
			24 000	27.05.2029	
			7 284 000	31.12.2025	Umowa kredytu bankowego z konsorcjum banków z dnia 19 czerwca 2019 roku
Pełnomocnictwa do rachunków bankowych			80 000	26.05.2023	Umowy ramowe zawarte z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe z dnia 27 maja 2019 roku
			20 000	26.05.2028	
			300 000	17.12.2020	Umowa rachunku bankowego (limit intraday) w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
			300 000	29.12.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
	EUR	45 000	191 633	31.12.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 8 maja 2017 roku
Gwarancje bankowe			61 000	31.01.2020	Gwarancje bankowe wystawione przez CaixaBank S.A. na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. jako zabezpieczenie transakcji zawieranych na Towarowej Giełdzie Energii
Weksle in blanco na zabezpieczenie własnych zobowiązań			7 559	-	Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z zawartych umów o dofinansowanie

W dniu 20 grudnia 2019 roku został zawarty aneks do Umowy kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego przedłużający okres jego obowiązywania do dnia 31 grudnia 2020 roku, na mocy którego udzielono nowego pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym w kwocie 45 000 tysięcy euro z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2020 roku (dotychczasowe pełnomocnictwo wygasło w dniu 31 grudnia 2019 roku).

Po dniu bilansowym:

- w dniu 8 stycznia 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A. (opisanej szerzej w nocie 29.2 niniejszego sprawozdania finansowego), do kwoty 900 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2027 roku;

- w dniu 7 lutego 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy o limit gwarancyjny zawartej w dniu 28 stycznia 2020 roku z bankiem MUFG Bank, Ltd. do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2021 roku;
- w dniu 22 stycznia i 20 lutego 2020 roku Caixabank S.A. wystawił aneksy do obowiązujących gwarancji bankowych wystawionych na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A., na mocy których termin ważności gwarancji został przedłużony odpowiednio do dnia 29 lutego 2020 roku a następnie do dnia 31 marca 2020 roku. Dodatkowo, w dniu 25 marca 2020 roku Caixabank S.A. wystawił aneksy do gwarancji w łącznej kwocie 50 000 tysięcy złotych, na mocy których ważność tych gwarancji została przedłużona do dnia 30 kwietnia 2020 roku, zaś gwarancja w kwocie 11 000 tysięcy złotych wygasła z końcem marca 2020 roku;
- w dniu 16 marca 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu z SMBC Bank EU AG zawartej w dniu 16 marca 2020 roku (opisanej szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego), do kwoty 600 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2028 roku;
- w dniu 18 marca 2020 roku Bank Gospodarstwa Krajowego, na mocy zawartej w dniu 13 marca 2020 roku umowy o udzielanie gwarancji w ramach linii z dostępnym limitem w wysokości 500 000 tysięcy złotych, wystawił na zlecenie Spółki gwarancje bankowe na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. w łącznej kwocie 500 000 tysięcy złotych, z terminami obowiązywania od dnia 18 marca 2020 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku (w kwocie 300 000 tysięcy złotych), do dnia 31 lipca 2020 roku (w kwocie 100 000 tysięcy złotych) oraz do dnia 31 sierpnia 2020 roku (w kwocie 100 000 tysięcy złotych). Zabezpieczeniem zawartej umowy jest pełnomocnictwo do rachunków bankowych oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 600 000 tysięcy złotych z termin obowiązywania do dnia 14 marca 2023 roku;
- w dniu 26 marca 2020 roku Spółka podpisała oświadczenia o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu konsorcjalnego z dnia 25 marca 2020 roku zawartej z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (opisanej szerzej w nocie 49 niniejszego sprawozdania finansowego), do łącznej kwoty 600 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2030 roku.

Zabezpieczenie transakcji na Towarowej Giełdzie Energii S.A.

W celu zabezpieczenia zobowiązań Spółki wynikających z transakcji zawieranych przez Spółkę na Towarowej Giełdzie Energii S.A. zawarte zostały umowy przewłaszczenia uprawnień do emisji CO_2 na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”):

- umowa z dnia 5 listopada 2019 roku zawarta pomiędzy Spółką a IRGiT, na mocy której Spółka zdeponowała na rachunku w Rejestrze Unii ilość 1 000 000 ton posiadanych uprawnień do emisji CO_2;
- dwie umowy z dnia 18 grudnia 2019 roku zawarte pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Wytwarzanie S.A. a IRGiT, na mocy których spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. dokonała przewłaszczenia na rzecz IRGiT uprawnień będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A. w łącznej ilości 9 795 035 ton.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedmiot ustanowionego zabezpieczenia wynosi łącznie 10 795 035 ton uprawnień do emisji CO_2. Po dniu bilansowym, w lutym 2020 roku zawarte zostały nowe umowy przewłaszczenia uprawnień do emisji CO_2 oraz część uprawnień została zwrócona do TAURON Wytwarzanie S.A. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji stan zabezpieczeń wniesionych na rzecz IRGiT wynosi 6 084 453 ton uprawnień do emisji CO_2.

W przypadku zbycia przez IRGiT uprawnień do emisji CO_2 stanowiących przedmiot przewłaszczenia, co jest możliwe jedynie w ściśle określonych w umowach sytuacjach, związanych z niezaspokojeniem przez Spółkę uzasadnionych roszczeń innych członków Izby lub IRGiT, Spółka jest zobowiązana do zakupu i przekazania na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. uprawnień do emisji CO_2 w terminie umożliwiającym wypełnienie przez spółkę zależną obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO_2 za rok 2019.

W dniu 10 lutego 2020 roku pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. a IRGiT oraz pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. a IRGiT zawarto dwie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie dotyczące praw majątkowych świadectw pochodzenia. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji na mocy zawartych umów spółki zależne złożyły w Rejestrze Świadectw Pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. dyspozycję blokady posiadanych praw majątkowych w łącznej liczbie 3 352 058,31 MWh.

42. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiada istotnych zobowiązań inwestycyjnych.

43. Informacja o podmiotach powiązanych

43.1. Transakcje z udziałem spółek powiązanych oraz spółek Skarbu Państwa

Spółka zawiera transakcje ze spółkami powiązanymi przedstawionymi w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego. Ponadto ze względu na fakt, że głównym akcjonariuszem Spółki jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Spółki i dokonywane są na warunkach rynkowych.

Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami oraz stan należności i zobowiązań zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody od spółek zależnych	**12 328 267**	**9 842 724**
Przychody z działalności operacyjnej	10 831 010	8 701 280
Przychody z tytułu dywidendy	1 065 648	800 777
Inne przychody operacyjne	5 463	7 241
Inne przychody finansowe	426 146	333 426
Przychody od spółek współzależnych	**145 866**	**59 109**
Przychody od spółek Skarbu Państwa	**253 360**	**164 556**
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami zależnymi	**(1 928 766)**	**(2 145 541)**
Koszty działalności operacyjnej	(1 884 774)	(2 094 757)
Koszty finansowe	(43 992)	(50 784)
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami współzależnymi	**(9 149)**	**(4 958)**
Koszty poniesione w związku z transakcjami ze spółkami Skarbu Państwa	**(954 395)**	**(1 000 560)**

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone spółkom zależnym oraz należności od spółek zależnych	**8 322 763**	**7 045 063**
Należności od odbiorców	1 434 004	777 825
Pożyczki udzielone w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	532 174	806 301
Inne pożyczki udzielone oraz obligacje	6 351 775	5 403 709
Należności z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	-	54 454
Inne należności finansowe	178	178
Inne należności niefinansowe	4 632	2 596
Pożyczki udzielone spółkom współzależnym oraz należności od spółek współzależnych	**388 189**	**354 744**
Należności od spółek Skarbu Państwa	**25 912**	**21 346**
Zobowiązania wobec spółek zależnych	**2 392 415**	**3 078 690**
Zobowiązania wobec dostawców	264 063	236 030
Pożyczki otrzymane w ramach usługi cash pool wraz z naliczonymi odsetkami	1 189 214	2 021 198
Inne pożyczki otrzymane	710 956	730 747
Zobowiązania z tytułu Podatkowej Grupy Kapitałowej	212 446	90 490
Inne zobowiązania finansowe	15 015	18
Inne zobowiązania niefinansowe	721	207
Zobowiązania wobec spółek współzależnych	**633**	**225**
Zobowiązania wobec spółek Skarbu Państwa	**73 399**	**166 901**

Przychody od jednostek zależnych zawierają przychody ze sprzedaży węgla do TAURON Wytwarzanie S.A.,TAURON Ciepło Sp. z o.o. i Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów są prezentowane po pomniejszeniu o koszty nabycia, w wartości nadwyżki stanowiącej wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa, o czym mowa w nocie 11 niniejszego sprawozdania finansowego.

W zakresie przychodów ze sprzedaży wynikających z transakcji ze spółkami Skarbu Państwa w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku największym kontrahentem TAURON Polska Energia S.A. była spółka PSE S.A. Sprzedaż dla tego kontrahenta stanowiła 76% ogółu przychodów od spółek Skarbu Państwa.

W zakresie kosztów poniesionych w związku z transakcjami ze spółkami Skarbu Państwa w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku największymi kontrahentami TAURON Polska Energia S.A. były Polska Grupa Górnicza S.A., Węglokoks S.A. oraz Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. Koszty dla tych kontrahentów stanowiły 96% ogółu kosztów poniesionych w transakcjach zakupu ze spółkami Skarbu Państwa.

Spółka dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, Spółka nie traktuje dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązanym.

43.2. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Wysokość wynagrodzeń oraz innych świadczeń członków Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej Spółki wypłaconych lub należnych do wypłaty w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zarząd Jednostki	**5 209**	**5 661**
Krótkoterminowe świadczenia (wraz z narzutami)	4 650	4 931
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	541	695
Inne	18	35
Rada Nadzorcza Jednostki	**898**	**833**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	898	833
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	**17 805**	**16 370**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	15 707	14 330
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	933	898
Inne	1 165	1 142
Razem	**23 912**	**22 864**

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Spółka tworzy rezerwy na świadczenia przysługujące z tytułu rozwiązania stosunku pracy członkom Zarządu i pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej, które mogą być wypłacone lub należne do wypłaty w kolejnych okresach sprawozdawczych. Powyższa tabela uwzględnia kwoty wypłacone i należne do wypłaty do dnia 31 grudnia 2019 roku.

W Spółce nie występują transakcje dotyczące pożyczek z ZFŚS udzielanych członkom Zarządu, członkom Rady Nadzorczej oraz pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej.

44. Zarządzanie kapitałem i finansami

Zarządzanie kapitałem i finansami odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem i finansami. Zarządzanie kapitałem i finansami na poziomie Grupy zostało szerzej opisane w nocie 53 Dodatkowych Not Objaśniających Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

45. Struktura zatrudnienia

Poniższa nota prezentuje przeciętne zatrudnienie w okresach rocznych zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku i dnia 31 grudnia 2018 roku.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Administracja	385	366
Pion sprzedaży	95	90
Razem	**480**	**456**

Powyższa tabela nie obejmuje osób objętych umowami o świadczenie usług zarządzania.

46. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w punkcie 6. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

47. Podział sprawozdania finansowego na rodzaje działalności zgodnie z Art. 44 Prawa energetycznego

Zgodnie z art. 44 pkt 2 Ustawy Prawo energetyczne, TAURON Polska Energia S.A. będąc przedsiębiorstwem energetycznym jest zobowiązany do dokonania ujawnienia w ramach informacji dodatkowej niniejszego sprawozdania finansowego w postaci wykazania odpowiednich pozycji bilansu oraz rachunków zysków i strat w podziale na poszczególne rodzaje działalności.

Zgodnie z art. 44 pkt 2 ustawy Spółka zidentyfikowała dwa rodzaje działalności, tj. Obrót paliwami gazowymi oraz Pozostała działalność.

Zasady sporządzania sprawozdania z całkowitych dochodów (rachunku zysków i strat) w podziale na rodzaje działalności

Spółka prowadzi ewidencję księgową pozwalają na odrębne obliczenie kosztów i przychodów oraz wyniku finansowego dotyczącego powyższych działalności.

Spółka wyodrębniła w sposób bezpośredni przychody ze sprzedaży oraz koszt własny sprzedanych towarów, materiałów i usług związane z poszczególnymi rodzajami prowadzonej działalności.

Koszty sprzedaży związane z obsługą całości procesu sprzedaży prowadzonego przez Spółkę, zostały podzielone w proporcji do osiągniętych przez Spółkę przychodów ze sprzedaży.

Pozostała działalność operacyjna oraz działalność finansowa została zidentyfikowana jako związana z pozostałą działalnością Spółki.

Koszty ogólnego zarządu Spółki ponoszone są na rzecz całej Grupy Kapitałowej, i w związku z powyższym zostały wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozycje nieprzypisane, gdyż ich podział na poszczególne rodzaje działalności spółki nie ma merytorycznego uzasadnienia. Jako pozycje nieprzypisane zaprezentowano także obciążenie wyniku finansowego Spółki podatkiem dochodowym od osób prawnych.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na rodzaje działalności za rok obrotowy 2019

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody ze sprzedaży	353 537	10 327 040	-	**10 680 577**
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(350 901)	(10 080 238)	-	**(10 431 139)**
Zysk brutto ze sprzedaży	**2 636**	**246 802**	**-**	**249 438**
Koszty sprzedaży	(795)	(23 241)	-	**(24 036)**
Koszty ogólnego zarządu	**-**	**-**	(121 636)	**(121 636)**
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-	(2 664)	-	**(2 664)**
Zysk (strata) operacyjna	**1 841**	**220 897**	**(121 636)**	**101 102**
Przychody z tytułu dywidendy	-	1 100 861	-	**1 100 861**
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	-	389 809	-	**389 809**
Koszty odsetkowe od zadłużenia	-	(407 866)	-	**(407 866)**
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	-	(94 920)	-	**(94 920)**
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	-	(1 394 812)	-	**(1 394 812)**
Pozostałe przychody i koszty finansowe	-	(40 381)	-	**(40 381)**
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	**1 841**	**(226 412)**	**(121 636)**	**(346 207)**
Podatek dochodowy	**-**	**-**	(116 623)	**(116 623)**
Zysk (strata) netto	**1 841**	**(226 412)**	**(238 259)**	**(462 830)**

Sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na rodzaje działalności za rok obrotowy 2018

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody ze sprzedaży	282 828	8 335 814	-	**8 618 642**
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(280 241)	(8 192 407)	-	**(8 472 648)**
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	**2 587**	**143 407**	**-**	**145 994**
Koszty sprzedaży	(679)	(20 013)	-	**(20 692)**
Koszty ogólnego zarządu	**-**	**-**	(98 716)	**(98 716)**
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-	(3 927)	-	**(3 927)**
Zysk (strata) operacyjna	**1 908**	**119 467**	**(98 716)**	**22 659**
Przychody z tytułu dywidendy	-	819 437	-	**819 437**
Przychody odsetkowe od obligacji i pożyczek	-	327 447	-	**327 447**
Koszty odsetkowe od zadłużenia	-	(298 602)	-	**(298 602)**
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	-	(2 469 069)	-	**(2 469 069)**
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	-	15 493	-	**15 493**
Pozostałe przychody i koszty finansowe	-	(149 648)	-	**(149 648)**
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	**1 908**	**(1 635 475)**	**(98 716)**	**(1 732 283)**
Podatek dochodowy	**-**	**-**	22 430	**22 430**
Zysk (strata) netto	**1 908**	**(1 635 475)**	**(76 286)**	**(1 709 853)**

Zasady sporządzania sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) w podziale na rodzaje działalności

Spółka wyodrębniła bezpośrednio należności od odbiorców i zobowiązania wobec dostawców, pozostałe należności i zobowiązania oraz instrumenty pochodne związane z poszczególnymi rodzajami działalności prowadzonymi przez Spółkę.

Kapitały własne, rezerwy na świadczenia pracownicze, środki pieniężne, rozrachunki z tytułu podatków i opłat oraz aktywa/ zobowiązania z tytułu podatku odroczonego zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozycje nieprzypisane.

Pozostałe składniki aktywów i pasywów, związane są z pozostałą działalnością spółki.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku, w podziale na rodzaje działalności

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
AKTYWA				
Aktywa trwałe, *w tym:*	**530**	**26 986 642**	**23 418**	**27 010 590**
Udziały i akcje	-	21 844 183	-	**21 844 183**
Obligacje i pożyczki udzielone	-	5 047 552	-	**5 047 552**
Instrumenty pochodne	104	20 248	-	**20 352**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	23 418	**23 418**
Pozostałe aktywa finansowe	426	1 922	-	**2 348**
Aktywa obrotowe, *w tym:*	**33 938**	**2 261 383**	**1 179 218**	**3 474 539**
Należności od odbiorców	33 291	1 439 171	-	**1 472 462**
Należności z tytułu podatku dochodowego	-	-	255 490	**255 490**
Obligacje i pożyczki udzielone	-	265 202	-	**265 202**
Instrumenty pochodne	644	84 533	-	**85 177**
Pozostałe aktywa finansowe	3	316 946	-	**316 949**
Pozostałe aktywa niefinansowe	-	6 167	-	**6 167**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	923 728	**923 728**
SUMA AKTYWÓW	**34 468**	**29 248 025**	**1 202 636**	**30 485 129**
PASYWA				
Kapitał własny	**-**	**-**	**14 808 177**	**14 808 177**
Zobowiązania długoterminowe, *w tym:*	**-**	**10 941 571**	**5 929**	**10 947 500**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	10 909 597	-	**10 909 597**
Instrumenty pochodne	-	16 848	-	**16 848**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	5 929	**5 929**
Zobowiązania krótkoterminowe, *w tym:*	**4 127**	**4 501 998**	**223 327**	**4 729 452**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	3 607 266	-	**3 607 266**
Zobowiązanie wobec dostawców	3 379	421 107	-	**424 486**
Pozostałe zobowiązania finansowe	104	272 640	-	**272 744**
Instrumenty pochodne	644	107 035	-	**107 679**
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	-	-	223 035	**223 035**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	292	**292**
SUMA PASYWÓW	**4 127**	**15 443 569**	**15 037 433**	**30 485 129**

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku, w podziale na rodzaje działalności

	Gaz	Pozostała działalność	Pozycje nieprzypisane	Razem
AKTYWA				
Aktywa trwałe, *w tym:*	**923**	**27 017 397**	**148 180**	**27 166 500**
Udziały i akcje	-	21 076 056	-	**21 076 056**
Obligacje	-	5 043 981	-	**5 043 981**
Pożyczki udzielone	-	808 760	-	**808 760**
Instrumenty pochodne	63	43 781	-	**43 844**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	148 180	**148 180**
Pozostałe aktywa finansowe	860	1 944	-	**2 804**
Aktywa obrotowe, *w tym:*	**32 858**	**1 829 050**	**484 582**	**2 346 490**
Należności od odbiorców	31 812	787 751	-	**819 563**
Należności z tytułu podatku dochodowego	-	-	13 921	**13 921**
Obligacje	-	192 311	-	**192 311**
Pożyczki udzielone	-	13 117	-	**13 117**
Instrumenty pochodne	31	176 468	-	**176 499**
Pozostałe aktywa finansowe	1 015	244 706	-	**245 721**
Pozostałe aktywa niefinansowe	-	5 110	4 736	**9 846**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	465 925	**465 925**
SUMA AKTYWÓW	**33 781**	**28 846 447**	**632 762**	**29 512 990**
PASYWA				
Kapitał własny	**-**	**-**	**15 259 836**	**15 259 836**
Zobowiązania długoterminowe, *w tym:*	**27**	**8 529 976**	**3 787**	**8 533 790**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	8 474 344	-	**8 474 344**
Instrumenty pochodne	27	37 903	-	**37 930**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	3 787	**3 787**
Zobowiązania krótkoterminowe, *w tym:*	**10 886**	**5 683 607**	**24 871**	**5 719 364**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	4 504 374	-	**4 504 374**
Zobowiązania wobec dostawców	10 819	515 167	-	**525 986**
Pozostałe zobowiązania finansowe	36	371 610	-	**371 646**
Instrumenty pochodne	31	202 961	-	**202 992**
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	-	-	24 626	**24 626**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	245	**245**
SUMA PASYWÓW	**10 913**	**14 213 583**	**15 288 494**	**29 512 990**

48. Pozostałe istotne informacje

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w sprawie roszczeń Abener Energia S.A. wobec Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku wydany został wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie w sprawie z powództwa Abener Energia S.A. („Abener") przeciwko spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. („ECSW") będącej wspólnym przedsięwzięciem Grupy TAURON, w której Spółka posiada, pośrednio poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A., 50% akcji w kapitale zakładowym.

Postępowanie przed Sądem Arbitrażowym dotyczyło roszczenia o zapłatę, o ustalenie stosunku prawnego oraz o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w związku z rozwiązanym kontraktem zawartym pomiędzy Abener (generalny wykonawca) i ECSW (zamawiający) na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Na mocy wyroku Sądu Arbitrażowego ECSW została zobowiązana do zapłaty na rzecz Abener kwoty 333 793 tysiące złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami postępowania arbitrażowego. W dniu 24 czerwca 2019 roku ECSW wniosła skargę do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie od ww. wyroku. Postępowanie w przedmiocie skargi jest w toku.

W dniu 15 lipca 2019 roku ECSW otrzymała wniosek Abener skierowany do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie o stwierdzenie wykonalności wyroku. Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2019 roku Sąd Apelacyjny w Rzeszowie odroczył rozpoznanie sprawy z wniosku o stwierdzenie wykonalności do czasu zakończenia postępowania w przedmiocie skargi.

W dniu 20 grudnia 2019 roku ECSW otrzymała nowy pozew wniesiony przez Abener do Sądu Arbitrażowego. Przedmiotem żądania pozwu jest zapłata przez ECSW na rzecz Abener łącznej kwoty 156 447 tysięcy złotych oraz 537 tysięcy euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem odszkodowania wynikającego z zażądania i uzyskania przez ECSW kosztem Abener wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu lub ewentualnie zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia uzyskanego przez ECSW kosztem Abener w związku z uzyskaniem wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu. Gwarancja została udzielona ECSW przez Abener zgodnie z kontraktem zawartym pomiędzy stronami na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Odpowiedź na pozew została złożona przez ECSW w dniu 20 marca 2020 roku. Ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność. Postępowanie arbitrażowe jest w toku.

W dniu 30 grudnia 2019 roku ECSW złożyła wezwanie na arbitraż o zapłatę przez Abener kwoty 177 853 tysiące złotych oraz 461 tysięcy euro wraz z odsetkami, tytułem odszkodowania za szkodę odpowiadającą kosztom usunięcia wad, usterek i niedoróbek robót, dostaw i usług nienależycie wykonanych przez Abener w ramach kontraktu na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Postępowanie jest w toku.

Kontrakt na budowę bloku gazowo-parowego zawarty pomiędzy ECSW a Abener nie zawiera regulacji zobowiązujących Spółkę do zapłaty w jakiejkolwiek formie za ECSW wynagrodzenia na rzecz Abener.

Przyjęcie aktualizacji kierunków strategicznych Strategii Grupy TAURON

W dniu 27 maja 2019 roku Zarząd Spółki przyjął, a Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała aktualizację kierunków strategicznych będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025. Zaktualizowane kierunki strategiczne uwzględniają zmiany w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, w którym działa Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. Biorąc pod uwagę konieczność transformacji energetycznej Grupy, optymalizacji portfela inwestycyjnego oraz utrzymanie stabilności finansowej podjęto decyzję o przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji m.in. opcji strategicznej obejmującej uelastycznienie portfela aktywów Grupy poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania Grupy na paliwo, reorganizację segmentu Wytwarzanie i portfela inwestycji kapitałowych. W ramach tej opcji rozważa się m.in. rynkową weryfikację zbycia Zakładu Górniczego Janina należącego do spółki zależnej TAURON Wydobycie S.A. oraz udziałów spółki zależnej TAURON Ciepło Sp. z o.o.

W efekcie powyższych zdarzeń Spółka uruchomiła projekty mające na celu rynkową weryfikację możliwości sprzedaży ww. aktywów oraz ewentualną kontynuację procesu sprzedaży. W dniu 10 grudnia 2019 roku Spółka podjęła decyzję o zakończeniu procesu poszukiwania potencjalnego inwestora zainteresowanego nabyciem Zakładu Górniczego Janina z powodu nieotrzymania w wyznaczonym terminie ofert zakupu. Na dzień bilansowy Spółka oceniła, że w stosunku do udziałów w TAURON Ciepło Sp. z o.o. nie są spełnione wynikające z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana* warunki w zakresie klasyfikacji powyższych składników majątku jako przeznaczonych do zbycia, w szczególności nie są spełnione wymogi prawne uznania sprzedaży powyższych aktywów za wysoce prawdopodobną.

Aukcja główna rynku mocy na rok dostaw 2024

W dniu 6 grudnia 2019 roku odbyła się aukcja główna rynku mocy na okres dostaw przypadający na rok 2024. Aukcja została przeprowadzona przez PSE S.A. zgodnie z ustawą z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy. Opublikowana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w Biuletynie Informacji Publicznej cena zamknięcia aukcji wyniosła: 259,87 zł/kW/rok a spółki Grupy TAURON zawarły umowy na całkowity wolumen obowiązków mocowych wynoszący 573,5 MW.

Aukcje rynku mocy zostały opisane szerzej w nocie 2.6 Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

49. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Połączenie spółki TAURON Dystrybucja Serwis S.A. ze spółką Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 29 października 2019 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TAURON Dystrybucja Serwis S.A. z siedzibą we Wrocławiu oraz Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach podjęły uchwały w sprawie połączenia TAURON Dystrybucja Serwis S.A. (spółka przejmująca) ze spółką Magenta Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmowana).

W dniu 2 stycznia 2020 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy we Wrocławiu.

Dopłaty do kapitałów spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 8 stycznia 2020 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. podjęło uchwałę o wniesieniu dopłat do kapitałów spółki w kwocie 8 016 tysięcy złotych. Środki pieniężne w ramach dopłat zostały wniesione przez Spółkę w dniu 10 stycznia 2020 roku.

Ustanowienie programu emisji obligacji

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 6 lutego 2020 roku zawarł z Santander Bank Polska S.A. umowę programową, na podstawie której został ustanowiony program emisji obligacji („Program”).

W ramach Programu Spółka ma możliwość wyemitowania obligacji maksymalnie do kwoty 2 000 000 tysięcy złotych, przy czym wartość emisji będzie każdorazowo ustalana na moment podjęcia decyzji o emisji. Obligacje będą miały formę zdematerializowanych, niezabezpieczonych papierów wartościowych na okaziciela, denominowanych w złotych,

z terminem wykupu od 5 do 10 lat (włącznie). Zamiarem Spółki jest wprowadzenie obligacji do obrotu i notowań w alternatywnym systemie obrotu Catalyst prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Środki z emisji obligacji będą wspierały realizację transformacji energetycznej Grupy, w tym zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w jego strukturze wytwórczej.

Warunki emisji obligacji, w tym dotyczące terminu wykupu oraz wysokości i sposobu wypłaty oprocentowania zostaną określone dla poszczególnych serii emitowanych obligacji. Warunki emisji obligacji emitowanych w ramach Programu będę zawierały wskaźniki zrównoważonego rozwoju w postaci wskaźnika redukcji emisji CO_2 oraz wskaźnika zwiększenia mocy w OZE. Poziom realizacji określonych wartości progowych niniejszych wskaźników będzie wpływał na poziom marży odsetkowej obligacji.

Zamiarem Spółki jest dokonanie pierwszej emisji obligacji w okresie trzech miesięcy od daty zawarcia umowy programowej. Ostateczne decyzje w sprawie poszczególnych emisji obligacji w ramach Programu zostaną zatwierdzone odpowiednimi zgodami korporacyjnymi Spółki i będą uzależnione od warunków rynkowych.

Rozszerzenie powództwa związanego z wypowiedzeniem umów długoterminowych oraz wyrok Sądu Okręgowego dotyczący spółki zależnej Polska Energia–Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 24 lutego 2020 roku spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. zostało doręczone pismo stanowiące zmianę powództwa Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o., w którym obok roszczenia pierwotnego wniesiono także o zasądzenie:

- łącznej kwoty 6 233 tysiące złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obejmującej kary umowne naliczone z tytułu nienabycia przez Polską Energię-Pierwszą Kompanię Handlową Sp. z o.o. praw majątkowych uzyskanych przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. dla energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od kwietnia 2017 roku do czerwca 2019 roku oraz odszkodowanie z tytułu niewykonania umowy sprzedaży energii w okresie od dnia 1 czerwca 2017 roku do dnia 24 września 2017 roku oraz
- łącznej kwoty 28 231 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obejmującej kary umowne naliczone z tytułu nienabycia przez Polską Energię-Pierwszą Kompanię Handlową Sp. z o.o. praw majątkowych uzyskanych przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. dla energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od kwietnia 2017 roku do lutego 2019 roku oraz odszkodowanie z tytułu niewykonania umowy sprzedaży energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od dnia 25 września 2017 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku.

W dniu 6 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok częściowy i wstępny w postępowaniu wytoczonym w 2015 roku przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. przez Talia Sp. z o.o., w którym :

- ustalił, że oświadczenia spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i Talia Sp. z o.o. na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 roku pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony oraz
- uznał żądanie zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia za usprawiedliwione co do zasady, przy czym w żadnej mierze nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania.

Wyrok jest nieprawomocny. Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 12 marca 2020 roku złożyła do sądu wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, celem jego analizy i złożenia apelacji.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 2 marca 2020 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 4 551 tysięcy złotych. Wszystkie udziały zostały objęte przez Spółkę za łączną kwotę 455 100 tysięcy złotych. W dniu 5 marca 2020 roku Spółka przekazała środki na podwyższanie kapitału. Udział Spółki w kapitale zakładowym oraz w głosach na Walnym Zgromadzeniu po powyższej transakcji zmieni się i będzie wynosił 85,88%.

Podwyższenie kapitału zakładowego w spółce EEC Magenta Sp. z o.o. ASI spółka komandytowo-akcyjna

W dniu 2 marca 2020 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki EEC Magenta spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ASI spółka komandytowo-akcyjna podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 6 tysięcy złotych poprzez utworzenie 5 750 nowych akcji o wartości nominalnej 1 złotych każda. Spółka objęła

1 432 akcji za cenę 100 złotych za każdą akcję, tj. za łączną kwotę 143 tysiące złotych. W dniu 11 marca 2020 roku Spółka przekazała środki na podwyższanie kapitału. Udział Spółki w kapitale zakładowym oraz w głosach na Walnym Zgromadzeniu po powyższej transakcji nie zmieni się i będzie wynosił 24,9%.

Zmiana terminu oddania do eksploatacji bloku energetycznego o mocy 910 MW

W dniu 6 marca 2020 roku spółka zależna Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. otrzymała informację od spółki RAFAKO S.A. dotyczącą zmiany szacowanego terminu oddania bloku energetycznego o mocy 910 MW („Blok") w Jaworznie do eksploatacji.

W związku z powstałym podczas ostatniej fazy testów Bloku uszkodzeniem jednego z elementów kotła, Konsorcjum RAFAKO S.A. - MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. będące wykonawcą Bloku, projektantem kotła oraz podmiotem odpowiedzialnym za uruchomienie kotła wskazało, że zaistniała konieczność przesunięcia terminu oddania Bloku do eksploatacji. Generalny Wykonawca przedstawił harmonogram działań związany z naprawą palników, ich ponownym montażem oraz ruchem regulacyjnym i próbnym Bloku. Według zaktualizowanego harmonogramu, uwzględniającego pewne rezerwy czasowe, Generalny Wykonawca szacuje, że przekazanie Bloku do eksploatacji powinno nastąpić do końca lipca 2020 r. Zastosowana w realizowanej inwestycji technologia jest sprawdzonym rozwiązaniem dla kotłów pyłowych wielkiej mocy (bloki o podobnej technologii pracują w Polsce poprawnie od wielu lat). Zgodnie z najlepszą wiedzą Spółki, wynikającą z zapewnień wykonawcy Bloku posiadającego niezbędną wiedzę, kompetencje i doświadczenie w zakresie podobnych inwestycji, zaistniała awaria wynika m.in. z nietypowych warunków pracy kotła w trakcie rozruchu Bloku po jego budowie podczas ruchu regulacyjnego i ruchu próbnego, w czasie którego trwa optymalizacja parametrów eksploatacyjnych Bloku. Dodatkowo Spółka została zapewniona przez ekspertów Wykonawcy, iż pozostałe, główne elementy konstrukcyjne inwestycji, których uszkodzenie mogłoby spowodować dalsze przesunięcie terminu oddania inwestycji, nie zostały naruszone (tego rodzaju awarie występowały niejednokrotnie na innych obiektach, a po zdiagnozowaniu przyczyn i zastosowaniu środków zaradczych obiekty te pracują poprawnie). W związku z wpływem epidemii COVID-19 na działalność Grupy opisanym szerzej poniżej, Spółka nie identyfikuje na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji trudności w zakresie możliwości dotrzymania opisanego powyżej terminu oddania bloku do eksploatacji, spowodowanych wpływem epidemii.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 16 marca 2020 roku zawarł z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tysięcy złotych, z której środki mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Grupy, z wyłączeniem budowy, nabywania, rozbudowy jakichkolwiek elektrowni węglowych oraz refinansowania wszelkich zaciągniętych zobowiązań finansowych lub wydatków poniesionych na takie cele.

W dniu 23 marca 2020 roku Spółka dokonała ciągnienia środków w ramach przedmiotowej umowy w wysokości 500 000 tysięcy złotych. Spłata kredytu nastąpi w terminie pięciu lat od daty zawarcia umowy kredytu. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o stałą stopę procentową.

Podpisanie umowy kredytu konsorcjalnego

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 25 marca 2020 roku zawarł umowę kredytu konsorcjalnego na kwotę 500 000 tysięcy złotych z bankiem Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce.

Środki z umowy kredytu mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Spółki i Grupy TAURON, z wyłączeniem finansowania wszelkich nowych projektów związanych z aktywami węglowymi.

Zgodnie z umową kredytu okres finansowania to 5 lat od daty zawarcia umowy kredytu z możliwością dwukrotnego przedłużenia o rok, tj. maksymalnie do 7 lat („Okres Finansowania"). Spółka będzie mogła wykorzystać środki w ciągu całego Okresu Finansowania (po spełnieniu standardowych dla tego typu finansowania warunków zawieszających). Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR, odpowiednią dla danego okresu odsetkowego, powiększoną o marżę uzależnioną m.in. od stopnia wykorzystania kredytu oraz wypełnienia proekologicznych warunków umownych, tj. redukcji emisyjności oraz zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w strukturze wytwórczej Grupy TAURON.

Wpływ epidemii COVID-19 na Grupę TAURON

W pierwszym kwartale 2020 roku zaobserwowano w Polsce przyrost zachorowań na COVID-19. W związku z tym w kraju wprowadzono liczne ograniczenia mające na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Sytuacja ta powoduje zaburzenia w systemie gospodarczym i administracyjnym w Polsce. Analogiczna sytuacja obserwowana jest w pozostałych krajach na świecie, w tym w krajach głównych partnerów handlowych Polski. W efekcie

epidemia może znacząco ograniczać aktywność gospodarczą, zwłaszcza w pierwszej połowie 2020 roku, wpływając na pracę zakładów przemysłowych oraz firm z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, a także zakłócać funkcjonowanie całego systemu gospodarczego kraju. W konsekwencji w średniej i długiej perspektywie epidemia może wpływać na stan krajowej, europejskiej, jak również globalnej koniunktury, wpływając na wzrost gospodarczy w Polsce w roku 2020 i latach kolejnych.

W wyniku epidemii obserwuje się zmiany w otoczeniu rynkowym, w szczególności polegające na zmianach cen instrumentów finansowych oraz towarowych. W szczególności obniżeniu ulegają ceny uprawnień do emisji CO_2 oraz w konsekwencji ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym. W zakresie czynników finansowych obserwuje się osłabienie złotówki oraz spadek stóp procentowych, w tym interwencyjne obniżenie referencyjnej stopy procentowej NBP o 50 punktów bazowych.

Sytuacja związana z COVID-19 w szczególności będzie wpływać na poziom zapotrzebowania na energię elektryczną w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym oraz wolumeny dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej w Grupie TAURON. Jednocześnie sytuacja ta może powodować obniżenie produkcji w obszarze wytwarzania konwencjonalnego oraz spadek zapotrzebowania na węgiel kamienny. Spadki cen na rynku energii elektrycznej oraz produktów powiązanych, biorąc pod uwagę posiadaną pozycję na poszczególnych rynkach, mogą powodować wzrost depozytów uzupełniających i przekładać się na poziom angażowanych środków pieniężnych. Wprowadzane w kraju ograniczenia mogą ponadto powodować możliwe zakłócenia w realizacji projektów prowadzonych w Grupie TAURON. W związku ze skutkami epidemii można spodziewać się zaburzeń finansowych u klientów Grupy, tj. osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw, jak i dużych podmiotów. Może to spowodować problemy z regulowaniem bieżących płatności za energię elektryczną, ciepło i gaz, o czym świadczy wzrost wniosków o odroczenie płatności. Zmiany wysokości stóp procentowych będą z kolei wpływać na koszty wynikające z zawartych umów finansowania opartych o zmienną stopę procentową, a także w latach kolejnych na poziom przychodu regulowanego z tytułu zwrotu z zaangażowanego kapitału w obszarze dystrybucji.

Powyższe zdarzenia mogą istotnie wpływać na działalność Grupy TAURON, w tym na poziom osiąganych przychodów i ponoszonych kosztów, a w konsekwencji na płynność finansową oraz poziom zadłużenia Grupy. Niemniej jednak możliwe skutki na chwilę obecną są trudne do oszacowania. Istotny będzie czas trwania epidemii, jej nasilenie i zasięg, a także jej wpływ na wzrost gospodarczy w Polsce w krótkim, średnim i długim terminie. Istotne również będą działania regulacyjne mające na celu wprowadzenie mechanizmów łagodzących skutki COVID-19. Grupa TAURON mając świadomość zagrożeń związanych z sytuacją epidemiologiczną, podejmuje aktywne działania mające na celu minimalizację wpływu bieżącej i spodziewanej sytuacji gospodarczej, jak również zabezpieczenie się przed zdarzeniami o charakterze ekstremalnym.

Niezależnie od skutków gospodarczych, bieżąca sytuacja wpływa na działalność operacyjną poszczególnych obszarów biznesowych poprzez zwiększoną absencję pracowników, wzrost kosztów funkcjonowania wynikających z konieczności spełnienia warunków epidemiologicznych (koszty zakupu materiałów, koszty zmian organizacyjnych), jak również relacje z kluczowymi podwykonawcami i kontrahentami Grupy. W tym zakresie Grupa TAURON podejmuje szereg działań zapobiegawczych w zakresie organizacyjnym i materialnym mających na celu ochronę pracowników poszczególnych spółek Grupy oraz utrzymanie ciągłości działania infrastruktury krytycznej. W szczególności powołano na poziomie Spółki dominującej dedykowany zespół zarządzania kryzysowego, którego celem jest ocena sytuacji w poszczególnych obszarach działalności oraz przygotowanie szczegółowych planów na wypadek zakłócenia ciągłości kluczowych procesów funkcjonujących w Grupie. W poszczególnych spółkach Grupy powstały zespoły kryzysowe odpowiadające za koordynację i realizację działań zapobiegających zakłóceniom działalności podstawowej w wyniku oddziaływania ryzyk związanych z COVID-19. Dokonano niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy zmian organizacji pracy w spółkach. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie odnotowano zakłóceń o charakterze operacyjnym w żadnej ze spółek Grupy TAURON.

Należy podkreślić, iż sytuacja związana z COVID-19 jest bardzo zmienna. Zarząd Spółki na bieżąco monitoruje i będzie nadal monitorować potencjalny wpływ oraz podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić wszelkie negatywne skutki oddziaływania COVID-19 dla Grupy TAURON.

Epidemia COVID-19 jest zdarzeniem po dniu bilansowym nie wymagającym dokonania korekt na dzień bilansowy i w związku z powyższym nie była uwzględniana w dokonywanej przez Grupę ocenie przesłanek utraty wartości aktywów, założeniach przyjętych do testów na utratę wartości aktywów, dokonanym szacunku oczekiwanych strat kredytowych ani w innych dokonanych przez Grupę istotnych szacunkach na dzień bilansowy.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 30 marca 2020 roku

Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Oliwia Tokarczyk	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Dyrektor Wykonawczy
ds. Rachunkowości i Podatków

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

z działalności TAURON Polska Energia S.A.
oraz Grupy Kapitałowej TAURON
za rok obrotowy 2019

SPIS TREŚCI

1. TAURON POLSKA ENERGIA S.A. I GRUPA KAPITAŁOWA TAURON ... 6

1.1. Podstawowe informacje o TAURON Polska Energia S.A. i Grupie Kapitałowej TAURON ... 6
1.2. Segmenty działalności ... 7
1.3. Organizacja oraz struktura Grupy Kapitałowej TAURON ... 8

1.3.1. Jednostki podlegające konsolidacji ... 8
1.3.2. Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON ... 9
1.3.3. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe z innymi podmiotami ... 11
1.3.4. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe ... 11

1.4. Strategia i Priorytety strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON ... 13

1.4.1. Misja, Wizja i wartości Grupy Kapitałowej TAURON ... 13
1.4.2. Strategia Grupy Kapitałowej TAURON na lata 2016-2025 ... 14
1.4.3. Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON ... 16
1.4.4. Szanse i zagrożenia ... 17
1.4.5. Perspektywiczne cele i założenia finansowe Strategii ... 17
1.4.6. Realizacja Strategii i priorytety Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. ... 19

1.5. Charakterystyka polityki i kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON ... 21

1.5.1. Realizacja inwestycji strategicznych ... 22
1.5.2. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych ... 26
1.5.3. Kierunki rozwoju innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej ... 26
1.5.4. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju ... 27

1.6. Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON ... 31

1.6.1. Założenia Modelu Biznesowego i Operacyjnego Grupy TAURON ... 31
1.6.2. Zasady zarządzania TAURON Polska Energia S.A. ... 31
1.6.3. Zasady zarządzania Grupą Kapitałową TAURON ... 31
1.6.4. Obszary Biznesowe Grupy Kapitałowej TAURON ... 32
1.6.5. Zmiany w zasadach zarządzania TAURON Polska Energia S.A. i Grupą Kapitałową TAURON ... 33

2. DZIAŁALNOŚĆ TAURON POLSKA ENERGIA S.A. I GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON ... 36

2.1. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy ... 36

2.1.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena ... 36
2.1.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena ... 36

2.1.2.1. Otoczenie makroekonomiczne ... 36
2.1.2.2. Otoczenie rynkowe ... 37
2.1.2.3. Otoczenie regulacyjne ... 43
2.1.2.4. Otoczenie konkurencyjne ... 51

2.2. Czynniki istotne dla rozwoju ... 54
2.3. Podstawowe produkty, towary i usługi ... 55
2.4. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia ... 57

2.4.1. Rynki zbytu ... 57
2.4.2. Źródła zaopatrzenia - paliwa ... 61

2.5. Kalendarium ... 62
2.6. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność 63
2.7. Nagrody i wyróżnienia ... 72
2.8. Informacja dotycząca zatrudnienia w TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupie Kapitałowej TAURON 74

2.8.1. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia ... 74
2.8.2. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON ... 75
2.8.3. Rozwój i szkolenia ... 77
2.8.4. Dialog społeczny ... 81

2.9. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) ... 81

2.9.1. Wpływ na środowisko naturalne ... 82

2.9.1.1. Polityka środowiskowa ... 83
2.9.1.2. Polityka klimatyczna ... 85
2.9.2. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON 86

2.10. Działalność sponsoringowa ... 87

3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON ... 89

3.1. Cel i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON ... 89
3.2. Strategia zarządzania ryzykiem ... 89

3.2.1. Proces zarządzania ryzykiem ... 90
3.2.2. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem (role i odpowiedzialności) ... 91
3.2.3. Zasady kontroli i monitorowania ryzyka ... 93
3.2.4. Narzędzia zarządzania ryzykiem ... 93
3.2.5. Model ryzyk ... 93
3.2.6. Ocena adekwatności i funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem ... 94

3.3. Zarządzanie głównymi ryzykami Grupy Kapitałowej TAURON ... 94

3.3.1. Zarządzanie ryzykiem handlowym ... 94
3.3.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym ... 95
3.3.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ... 96
3.3.4. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ... 96
3.3.5. Zarządzanie ryzykiem regulacyjnym ... 97
3.3.6. Zarządzanie ryzykiem w projektach ... 98

3.4. Opis najistotniejszych kategorii ryzyk związanych z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej TAURON ... 99
3.5. Klasyfikacja ryzyka w poszczególnych Segmentach działalności ... 105

3.5.1. Segment Wydobycie ... 105
3.5.2. Segment Wytwarzanie ... 105
3.5.3. Segment Dystrybucja ... 106
3.5.4. Segment Sprzedaż ... 106
3.5.5. Pozostała działalność ... 107
3.5.6. Mapa kategorii ryzyk ... 107

4. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ... 109

4.1. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym ... 109
4.2. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok ... 114
4.3. Podstawowe wskaźniki finansowe oraz Alternatywne Pomiary Wyników ... 114
4.4. Zasady sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego ... 114

5. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON ... 115

5.1. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON ... 115
5.2. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON według Segmentów działalności ... 116

5.2.1. Segment Wydobycie ... 116
5.2.2. Segment Wytwarzanie ... 117
5.2.3. Segment Dystrybucja ... 119
5.2.4. Segment Sprzedaż ... 120
5.2.5. Pozostała działalność ... 122

5.3. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ... 123

5.3.1. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej 123
5.3.2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów ... 127
5.3.3. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych ... 130

5.4. Istotne pozycje pozabilansowe ... 132
5.5. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok ... 134
5.6. Podstawowe wskaźniki finansowe oraz Alternatywne Pomiary Wyników ... 134
5.7. Najistotniejsze dane finansowe i operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON za ostatnie 5 lat ... 136
5.8. Czego możemy oczekiwać w 2020 r. ... 139
5.9. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowo-majątkowa ... 139
5.10. Zasady sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ... 140

6. INFORMACJA O FIRMIE AUDYTORSKIEJ ... 141

7. ZASOBY I INSTRUMENTY FINANSOWE ... 142

7.1. Wpływy z emisji papierów wartościowych ... 142
7.2. Instrumenty finansowe ... 143

7.2.1. Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej ... 143
7.2.2. Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym ... 143

7.3. Ocena zarządzania zasobami finansowymi ... 143

8. AKCJE I AKCJONARIAT TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ... 145

8.1. Struktura akcjonariatu ... 145
8.2. Polityka dywidendowa ... 145
8.3. Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących ... 145
8.4. Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu ... 145
8.5. Nabycie akcji własnych ... 145
8.6. Programy akcji pracowniczych ... 146
8.7. Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie ... 146
8.8. Relacje inwestorskie ... 149

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO ... 151

9.1. Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego ... 151
9.2. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono ... 151
9.3. Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych ... 152
9.4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji ... 154
9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne ... 154
9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu ... 154
9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych ... 155
9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz uprawnienia tych osób ... 155

9.8.1. Zarząd ... 155
9.8.2. Rada Nadzorcza ... 156

9.9. Opis zasad zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A. ... 158
9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania ... 159
9.11. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących TAURON Polska Energia S.A. oraz ich komitetów ... 160

9.11.1. Zarząd ... 160
9.11.2. Rada Nadzorcza ... 162
9.11.3. Komitet Audytu ... 168
9.11.4. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń ... 170
9.11.5. Komitet Strategii ... 171
9.11.6. Opis działania Komitetów Rady Nadzorczej ... 172

9.12. Opis polityki różnorodności stosowanej do organów TAURON Polska Energia S.A. ... 172

10. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ... 174

11. POLITYKA WYNAGRODZEŃ OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ... 175

11.1. System wynagradzania członków Zarządu i kluczowych menedżerów ... 175

11.1.1. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń członków Zarządu ... 175
11.1.2. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów ... 177
11.1.3. Zasady, warunki i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A. i jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON ... 178
11.1.4. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie ... 179
11.1.5. Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące członkom Zarządu i kluczowym menedżerom 179
11.1.6. Informacja o zmianach w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku obrotowego ... 179
11.1.7. Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa. 179
11.2. System wynagradzania członków Rady Nadzorczej ... 180

12. POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA ... 182

12.1. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej ... 182
12.2. Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON ... 185

12.2.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON ... 185
12.2.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe ... 186
12.2.3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek ... 186
12.2.4. Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje ... 188

Załącznik A: SŁOWNIK POJĘĆ I WYKAZ SKRÓTÓW ... 193

Załącznik B: SPIS TABEL I RYSUNKÓW ... 200

1. TAURON POLSKA ENERGIA S.A. I GRUPA KAPITAŁOWA TAURON

Na podstawie art. 55 ust. 2a *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. 2019 r. poz. 351) oraz § 71 ust. 8 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. *w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim* (Dz. U. 2018 r. poz. 757), TAURON Polska Energia S.A. sporządziła sprawozdanie Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w formie jednego dokumentu.

Równocześnie wskazuje, że na podstawie art. 49b ust. 9 i art. 55 ust. 2c *Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. 2019 r. poz. 351) Spółka sporządziła Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej TAURON zgodnie z wymogami określonymi w art. 49b ust. 2-8 ww. ustawy, w formie odrębnego dokumentu.

1.1. Podstawowe informacje o TAURON Polska Energia S.A. i Grupie Kapitałowej TAURON

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej TAURON jest TAURON Polska Energia S.A. (zwana w dalszej części niniejszego sprawozdania Spółką lub TAURON), która została utworzona w dniu 6 grudnia 2006 r. w ramach realizacji *Programu dla elektroenergetyki*. Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 8 stycznia 2007 r. pod firmą Energetyka Południe S.A. Zmianę firmy Spółki na obecną, tj. TAURON Polska Energia S.A. zarejestrowano w dniu 16 listopada 2007 r.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. (Grupa Kapitałowa TAURON) jest pionowo zintegrowaną grupą energetyczną zlokalizowaną w południowej części Polski. Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej leżącego wyłącznie w gestii Operatora Systemu Przesyłowego - OSP), tj. w obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz sprzedaży energii elektrycznej i ciepła.

Rysunek nr 1. Grupa Kapitałowa TAURON

1.2. Segmenty działalności

Działalność operacyjna, zgodnie z obowiązującym *Modelem Biznesowym i Operacyjnym Grupy TAURON* (Model Biznesowy), prowadzona jest w jednostkach zdefiniowanych jako: Centrum Korporacyjne, 7 Obszarów Biznesowych: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż oraz Centra Usług Wspólnych (CUW).

Szczegółowa informacja dotycząca Modelu Biznesowego została przedstawiona w pkt 1.6. niniejszego sprawozdania.

Dla potrzeb raportowania wyników Grupy Kapitałowej TAURON przyporządkowano działalność Grupy Kapitałowej TAURON do następujących 5 Segmentów, nazywanych również w niniejszym sprawozdaniu Obszarami:

Segment Wydobycie obejmujący głównie wydobycie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego w Polsce, która to działalność prowadzona jest przez TAURON Wydobycie S.A. (TAURON Wydobycie).

Segment Wytwarzanie obejmujący głównie wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym w procesie spalania i współspalania biomasy oraz w elektrowniach wodnych i wiatrowych. Segment ten obejmuje również wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż ciepła. Działalność w tym Segmencie prowadzona jest przez TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie), TAURON Ciepło sp. z o.o. (TAURON Ciepło) oraz TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA). W tym Segmencie ujęta jest również TAURON Serwis sp. z o.o. (TAURON Serwis), zajmująca się głównie działalnością remontową urządzeń wytwórczych, Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. (Nowe Jaworzno Grupa TAURON) odpowiedzialna za budowę bloku energetycznego w Jaworznie, Marselwind sp. z o.o. (Marselwind) oraz TEC1 sp. z o.o. (TEC1), TEC2 sp. z o.o. (TEC2) i TEC3 sp. z o.o. (TEC3), które przejęły 5 farm wiatrowych należących do grupy in.ventus, zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej z OZE.

Segment Dystrybucja obejmujący dystrybucję energii elektrycznej z wykorzystaniem sieci dystrybucyjnych położonych w południowej Polsce. Działalność prowadzona jest przez TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja). W tym Segmencie ujęta jest również TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o. (TAURON Dystrybucja Pomiary), zajmująca się głównie obsługą techniczną układów pomiarowych energii elektrycznej oraz pozyskiwaniem danych pomiarowych.

Segment Sprzedaż obejmujący sprzedaż energii elektrycznej i gazu ziemnego do klientów końcowych oraz handel hurtowy energią elektryczną, gazem ziemnym i produktami pochodnymi, jak również obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO_2, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia będącymi potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, w kogeneracji, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw efektywności energetycznej oraz paliwami, a od stycznia 2019 r. również sprzedaż usług oświetleniowych. Działalność w tym Segmencie prowadzona jest przez: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż), TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE) oraz TAURON Czech Energy s.r.o. (TAURON Czech Energy). Od stycznia 2019 r. do tego Segmentu została włączona TAURON Dystrybucja Serwis S.A. (TAURON Dystrybucja Serwis), która do końca 2018 r. przypisana była do Segmentu Dystrybucja. Działalność tej spółki obejmuje usługi świadczone dla klientów biznesowych i indywidualnych w zakresie m.in. oświetlenia ulicznego, eksploatacji sieci SN/nN, budowy stacji ładowania pojazdów elektrycznych.

Pozostała działalność obejmująca m.in.: obsługę klientów Grupy Kapitałowej TAURON, świadczenie usług wsparcia dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rachunkowości, zarządzania kadrami i teleinformatyki, prowadzoną przez TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta), jak również działalność związaną z wydobyciem kamienia, w tym kamienia wapiennego na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa, a także w zakresie produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych, prowadzoną przez Kopalnię Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o. (KW Czatkowice). W Segmencie tym ujmowane są również: Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. (Finanse Grupa TAURON) (która przejęła TAURON Sweden Energy AB publ), zajmująca się działalnością finansową, Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o. (Bioeko Grupa TAURON), zajmująca się głównie zagospodarowywaniem ubocznych produktów spalania i wydobycia węgla, pozyskiwaniem, transportem i przetwarzaniem biomasy, Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o. (Wsparcie Grupa TAURON), zajmująca się głównie administracją nieruchomości, ochroną mienia, a także obsługą techniczną pojazdów oraz Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. (PEPKH).

Poniższy rysunek przedstawia lokalizację kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON oraz obszar dystrybucyjny, na którym działalność prowadzi TAURON Dystrybucja, jako Operator Systemu Dystrybucyjnego (OSD).

Rysunek nr 2. Lokalizacja kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON

1.3. Organizacja oraz struktura Grupy Kapitałowej TAURON

Na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania do kluczowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz jednostki dominującej TAURON, zaliczały się 32 spółki zależne, objęte konsolidacją, wskazane w pkt 1.3.1. niniejszego sprawozdania. Ponadto Spółka w sposób bezpośredni lub pośredni posiadała udziały w pozostałych 49 spółkach.

1.3.1. Jednostki podlegające konsolidacji

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniającą spółki objęte konsolidacją, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Rysunek nr 3. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniająca spółki objęte konsolidacją, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

[1]Udział w TAURON Dystrybucja Pomiary oraz Wsparcie Grupa TAURON posiadany jest przez TAURON w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja. Spółka jest użytkownikiem udziałów TAURON Dystrybucja Pomiary.
[2]We wskazanych spółkach komandytowych: TEC1 jest Komplementariuszem, TEC3 jest Komandytariuszem.

1.3.2. Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON

W 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania miały miejsce następujące zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON:

Zawiązanie spółki Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. oraz jej transgraniczne połączenie z TAURON Sweden Energy AB (publ)

W dniu 23 stycznia 2019 r. została zawiązana spółka Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, której kapitał zakładowy na dzień zawiązania wynosił 100 000 zł i dzielił się na 2 000 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, które zostały objęte w całości przez TAURON.

W dniu 15 lutego 2019 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, następnie w dniu 23 sierpnia 2019 r. zarejestrował połączenie Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. (spółka przejmująca) z TAURON Sweden Energy AB (publ) (spółka przejmowana).

Powyższe zdarzenie było wynikiem podjęcia uchwał dotyczących transgranicznego połączenia ww. spółek przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (ZW) Finanse Grupa TAURON w dniu 6 maja 2019 r. oraz Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy TAURON Sweden Energy w dniu 17 maja 2019 r.

W wyniku połączenia kapitał zakładowy Finanse Grupa TAURON został podwyższony z kwoty 100 000 zł do kwoty 200 000 zł, tj. o kwotę 100 000 zł w drodze ustanowienia 2 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy. TAURON w zamian za każde 3 350 akcji w kapitale zakładowym TAURON Sweden Energy otrzymał 1 udział w podwyższonym kapitale zakładowym Finanse Grupa TAURON, tj. łącznie za 6 700 000 akcji w TAURON Sweden Energy otrzymał 2 000 udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Finanse Grupa TAURON.

TAURON Sweden Energy została wykreślona ze szwedzkiego rejestru spółek.

Celem powyższych działań była wewnętrzna restrukturyzacja mająca na celu uproszczenie (i tym samym usprawnienie) struktury Grupy Kapitałowej TAURON, a co za tym idzie osiągnięcie z tego tytułu istotnych korzyści organizacyjnych oraz ekonomicznych przez Grupę Kapitałową TAURON.

Zawiązanie spółek TEC1 sp. z o.o., TEC2 sp. z o.o. oraz TEC3 sp. z o.o. oraz nabycie polskich i niemieckich spółek osobowych

W dniu 4 marca 2019 r. zostały zawiązane następujące spółki: TEC1 sp. z o.o., TEC2 sp. z o.o. i TEC3 sp. z o.o., wszystkie z siedzibą w Katowicach.

Na dzień zawiązania kapitał zakładowy każdej z powyższych spółek wynosił 25 000 zł i dzielił się na 500 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, które zostały objęte w całości przez TAURON.

W dniu 12 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółki TEC1 sp. z o.o. i TEC2 sp. z o.o., następnie w dniu 29 kwietnia 2019 r. zarejestrował spółkę TEC3 sp. z o.o.

W dniu 3 września 2019 r. została podpisana dokumentacja transakcyjna dotycząca nabycia przez spółki w 100% zależne od TAURON, tj.: TEC1, TEC2, TEC3, 5 farm wiatrowych należących do grupy in.ventus. Podmioty te nabyły polskie spółki osobowe będące właścicielami farm wiatrowych oraz niemieckie spółki osobowe będące ich komandytariuszami. Uwzględniając powyższe, od dnia 3 września 2019 r. w skład Grupy Kapitałowej TAURON weszło 20 następujących spółek:

- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno I spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno II spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno III spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno IV spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno V spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno VI spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Śniatowo spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Dobrzyń spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Gołdap spółka komandytowa,
- TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ino 1 spółka komandytowa,
- SCE Wind Mogilno 2008 I GmbH & Co. KG,
- SCE Wind Mogilno 2008 II GmbH & Co. KG,
- SCE Wind Mogilno 2008 III GmbH & Co. KG,
- SCE Wind Mogilno 2008 IV GmbH & Co. KG,
- SCE Wind Mogilno 2008 V GmbH & Co. KG,
- SCE Wind Mogilno 2008 VI GmbH & Co. KG,
- Windpark Sniatowo GmbH & Co. KG,
- Windpark Dobrzyn 2008 GmbH & Co. KG,
- Windpark Goldap GmbH & Co. KG,
- Windpark Ino 1 GmbH & Co. KG.

Powyższe działania wpisują się w aktualizację kierunków strategicznych będących uzupełnieniem *Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025*, która przewiduje znaczące zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze zainstalowanych mocy wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON.

Połączenie TAURON Dystrybucja Serwis S.A. z Magenta Grupa TAURON sp. z o.o. (Magenta Grupa TAURON)

W dniu 2 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował połączenie TAURON Dystrybucja Serwis S.A. (spółka przejmująca) z Magenta Grupa TAURON sp. z o.o. (spółka przejmowana).

Powyższe zdarzenie było wynikiem podjęcia w dniu 29 października 2019 r. uchwał, dotyczących połączenia ww. spółek, przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (WZ) TAURON Dystrybucja Serwis oraz Nadzwyczajne ZW Magenta Grupa TAURON.

W wyniku połączenia kapitał zakładowy TAURON Dystrybucja Serwis został podwyższony z kwoty 9 494 173 zł do kwoty 9 535 649 zł, tj. o kwotę 41 476 zł w drodze utworzenia 41 476 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda. TAURON, jako jedyny wspólnik Magenta Grupa TAURON, w zamian za 30 000 udziałów w kapitale zakładowym Magenta Grupa TAURON otrzymał 41 476 akcji w podwyższonym kapitale zakładowym TAURON Dystrybucja Serwis.

Połączenie TAURON Dystrybucja Serwis i Magenta Grupa TAURON miało na celu integrację zasobów i kompetencji oraz optymalizację efektywności operacyjnej w Grupie Kapitałowej TAURON poprzez integrację podmiotów wzajemnie się uzupełniających w zakresie tworzenia i wdrażania nowych rozwiązań w Grupie Kapitałowej TAURON oraz w ich sprzedaży na rynek zewnętrzny w postaci różnego rodzaju produktów i usług.

W dniu 3 marca 2020 r. Nadzwyczajne WZ TAURON Dystrybucja Serwis podjęło uchwałę o zmianie firmy spółki na: TAURON Nowe Technologie S.A. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zmiana firmy spółki nie została jeszcze zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Nabycie przez TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. 100% udziałów AVAL-1 sp. z o.o.

W dniu 2 stycznia 2020 r. TAURON EKOENERGIA nabyła 100% udziałów AVAL-1 sp. z o.o. (AVAL-1) z siedzibą w Szczecinie tj. 50 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i łącznej wartości 5 000 zł. AVAL-1 realizuje projekt budowy farmy fotowoltaicznej o mocy 6 MW w gminie Choszczno w województwie zachodniopomorskim.

Realizacja inwestycji jest zgodna z założeniami zaktualizowanych kierunków strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON, zakładających zwiększenie udziału źródeł nisko- oraz zeroemisyjnych w strukturze wytwórczej Grupy Kapitałowej TAURON do ponad 65% w 2030 r.

Szczegółowa informacja dotycząca projektu budowy farmy fotowoltaicznej w gminie Choszczno została przedstawiona w pkt 1.4.6. niniejszego sprawozdania.

1.3.3. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe z innymi podmiotami

Oprócz powiązań kapitałowych ze spółkami przedstawionymi w pkt 1.3.1. niniejszego sprawozdania do istotnych spółek współzależnych, w których Spółka posiadała bezpośredni lub pośredni udział, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., zaliczyć należy spółki wymienione w poniższej tabeli.

Tabela nr 1. Wykaz istotnych spółek współzależnych, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Spółka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział TAURON w kapitale i organie stanowiącym spółki
1.	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.[1]	Stalowa Wola	Wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%
2.	TAMEH HOLDING sp. z o.o.[2]	Dąbrowa Górnicza	Działalność firm centralnych i holdingów	50,00%
3.	TAMEH POLSKA sp. z o.o.[2]	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót energią elektryczną i ciepła	50,00%
4.	TAMEH Czech s.r.o.[2]	Ostrawa, Republika Czeska	Produkcja, handel i usługi	50,00%

[1]Udział w Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (EC Stalowa Wola) posiadany jest przez TAURON w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie.
[2]Spółki tworzą grupę kapitałową. TAURON posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH HOLDING sp. z o.o. (TAMEH HOLDING), która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA sp. z o.o. (TAMEH POLSKA) oraz TAMEH Czech s.r.o. (TAMEH Czech).

1.3.4. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe

Objęcie lub nabycie udziałowych papierów wartościowych w ramach spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Poniższa tabela przedstawia zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 2. Zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Spółka	Wartość dokapitalizowania (łączna cena objęcia akcji / udziałów)	Spółka obejmująca akcje / udziały	Wartość nominalna objętych akcji / udziałów	Data podjęcia uchwały przez ZW / WZ	Struktura kapitału zakładowego po podwyższeniu
1.	Łagisza Grupa TAURON sp. z o.o.	**100 000 zł**	TAURON Wytwarzanie	1 000 zł	11.01.2019 r.	TAURON Wytwarzanie 100%
2.	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	**256 925 000 zł**	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych - Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (FIIKFIZAN)	2 569 250 zł	25.02.2019 r.	TAURON 92,86% FIIKFIZAN 7,14%
3.	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	**83 075 000 zł**	FIIKFIZAN	830 750 zł	12.07.2019 r.	FIIKFIZAN 7,62%
		440 000 000 zł	Polski Fundusz Rozwoju Inwestycje Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (PFR IFIZ)	4 400 000 zł		PFR IFIZ 7,62%
		250 000 000 zł	TAURON	2 500 000 zł		TAURON 84,76%
4.	Finanse Grupa TAURON	**100 000 zł[1]**	TAURON	2 000 zł	06.05.2019 r.	TAURON 100%
5.	TEC1	**700 000 zł**	TAURON	7 000 zł	02.09.2019 r.	TAURON 100%
6.	TEC2	**200 000 zł**	TAURON	2 000 zł	02.09.2019 r.	TAURON 100%
7.	TEC3	**600 000 000 zł**	TAURON	6 000 000 zł	02.09.2019 r.	TAURON 100%

Lp.	Spółka	Wartość dokapitalizowania (łączna cena objęcia akcji / udziałów)	Spółka obejmująca akcje / udziały	Wartość nominalna objętych akcji / udziałów	Data podjęcia uchwały przez ZW / WZ	Struktura kapitału zakładowego po podwyższeniu
8.	TAURON Dystrybucja Serwis	**41 476 zł**[2]	TAURON	41 476 zł	29.10.2019 r.	TAURON 100%
9.	AVAL-1	**4 500 000 zł**	TAURON EKOENERGIA	450 zł	27.02.2020 r.	TAURON EKOENERGIA 100%
10.	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	**455 100 000 zł**	TAURON	91 020 zł	02.03.2020 r.	TAURON 85,88%
						FIIKFIZAN 7,06%
						PFR IFIZ 7,06%

[1]Wartość podwyższenia kapitału zakładowego Finanse Grupa TAURON w wyniku transgranicznego połączenia Finanse Grupa TAURON (spółka przejmująca) z TAURON Sweden Energy (spółka przejmowana),
[2]Wartość podwyższenia kapitału zakładowego TAURON Dystrybucja Serwis w wyniku połączenia TAURON Dystrybucja Serwis (spółka przejmująca) z Magenta Grupa TAURON (spółka przejmowana).

Wniesienie dopłat do kapitału spółki Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o.

W wykonaniu uchwały Nadzwyczajnego ZW PEPKH z dnia 8 stycznia 2020 r., dotyczącej nałożenia na TAURON, jako jedynego wspólnika obowiązku wniesienia dopłat, w dniu 10 stycznia 2020 r. TAURON wniósł dopłaty do kapitału zakładowego powyższej spółki w łącznej wysokości 8 016 tys. zł.

Uchwała Nadzwyczajnego ZW została podjęta w związku z toczącym się postępowaniem koncesyjnym przed Urzędem Regulacji Energetyki (URE) o udzielenie PEPKH nowej koncesji na obrót energią elektryczną. Wniesienie dopłat miało na celu spełnienie wymogów Prezesa URE odnośnie posiadania przez PEPKH określonego poziomu środków finansowych.

Objęcie lub nabycie udziałowych papierów wartościowych w pozostałych spółkach z udziałem kapitałowym TAURON

Poniższa tabela przedstawia zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w pozostałych spółkach z udziałem kapitałowym TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 3. Zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w pozostałych spółkach z udziałem kapitałowym TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Spółka	Wartość dokapitalizowania (łączna cena objęcia akcji / udziałów)	Spółka obejmująca akcje / udziały	Wartość nominalna objętych akcji / udziałów	Data podjęcia uchwały przez ZW / WZ	Struktura kapitału zakładowego po podwyższeniu
1.	EEC Magenta spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ASI spółka komandytowo - akcyjna (EEC Magenta ASI)	**107 200 zł**	EEC Ventures spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa (EEC Ventures)	1 072 zł	15.01.2019 r.	EEC Ventures 3%
		2 577 600 zł	PFR Starter Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (PFR Starter FIZ)	25 776 zł		PFR Starter FIZ 72,1%
		890 200 zł	TAURON	8 902 zł		TAURON 24,9%
2.	EEC Magenta ASI	**18 800 zł**	EEC Ventures	188 zł	23.08.2019 r.	EEC Ventures 3%
		450 600 zł	PFR Starter FIZ	4 506 zł		PFR Starter FIZ 72,1%
		155 600 zł	TAURON	1 556 zł		TAURON 24,9%
3.	EEC Magenta spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 ASI spółka komandytowo - akcyjna (ECC Magenta 2 ASI)	**99 557 zł**	EEC Ventures 2	2 933 zł	25.01.2019 r.	EEC Ventures 2 2,95%
		4 874 200 zł	PFR NCBR CVC FIZAN	48 742 zł		PFR NCBR CVC FIZAN 49,02%
		4 775 100 zł	TAURON	47 751 zł		TAURON 48,03%
4.	EEC Magenta 2 ASI	**128 118 zł**	EEC Ventures 2	3 774 zł	27.09.2019 r.	EEC Ventures 2 2,95%
		6 279 000 zł	PFR NCBR CVC FINAN	62 790 zł		PFR NCBR CVC FIZAN 49,02%
		6 150 900 zł	TAURON	61 509 zł		TAURON 48,03%
5.	EEC Magenta ASI	**17 200 zł**	EEC Ventures	172 zł	02.03.2020 r.	EEC Ventures 3%
		414 600 zł	PFR Starter FIZ	4146 zł		PFR Starter FIZ 72,1%
		143 200 zł	TAURON	1432 zł		TAURON 24,9%

Pozostałe najistotniejsze inwestycje w aktywa finansowe o charakterze kapitałowym na dzień 31 grudnia 2019 r. obejmują zaangażowanie w następujące podmioty:

1. Spółka Ciepłowniczo Energetyczna Jaworzno III sp. z o.o. (SCE Jaworzno III) o wartości bilansowej 30 386 tys. zł,
2. Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Tychy sp. z o.o. (PEC Tychy) o wartości bilansowej 23 801 tys. zł,
3. Energetyka Cieszyńska sp. z o.o. o wartości bilansowej 13 773 tys. zł,
4. PGE EJ 1 sp. z o.o. (PGE EJ 1) o wartości bilansowej 14 402 tys. zł,
5. ElectroMobility Poland S.A. (ElectroMobility Poland) o wartości bilansowej 11 847 tys. zł,
6. EEC Magenta 2 ASI o wartości bilansowej 10 950 tys. zł.

Główne inwestycje w aktywa finansowe

Do inwestycji Grupy Kapitałowej TAURON w aktywa finansowe zrealizowanych w okresie sprawozdawczym należy udzielenie przez TAURON pożyczki dla spółki współzależnej EC Stalowa Wola w wysokości 5 175 tys. zł. z terminem spłaty do dnia 30 czerwca 2033 r.

Do inwestycji Grupy Kapitałowej TAURON w aktywa finansowe kontynuowanych w 2019 r. należy zaliczyć:

- utrzymanie przez TAURON inwestycji w jednostkach uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Na dzień bilansowy wartość jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wyniosła 26 622 tys. zł,
- współfinansowanie przez TAURON spółki współzależnej EC Stalowa Wola w formie pożyczek. Na dzień bilansowy łączna wartość pożyczek udzielonych EC Stalowa Wola wyniosła 336 661 tys. zł,
- współfinansowanie przez Spółkę PGE EJ 1 w formie pożyczek. Na dzień bilansowy łączna wartość pożyczek udzielonych na rzecz PGE EJ 1 wyniosła 7 740 tys. zł.

Inwestycje w aktywa finansowe zostały sfinansowanie ze środków własnych i środków pozyskanych w ramach modelu finansowania funkcjonującego w Grupie Kapitałowej TAURON.

Po dniu bilansowym, w dniu 11 lutego 2020 r. Spółka umorzyła wszystkie posiadane jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

1.4. Strategia i Priorytety strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON

Rok 2019 był okresem kontynuacji realizacji *Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025* (Strategia), która została przyjęta przez Zarząd TAURON i pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą Spółki w dniu 2 września 2016 r.

Od daty przyjęcia Strategii zmianie uległo część jej założeń, przede wszystkim skonkretyzowały się regulacje istotnie wpływające na działalność biznesową Grupy Kapitałowej TAURON, m.in. *ustawa o rynku mocy*, *ustawa o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji*, *ustawa prawo energetyczne*, *ustawa o elektromobilności* oraz regulacje dotyczące wymagań jakościowych dla paliw stałych. Trwają również prace nad ostatecznym kształtem *Polityki Energetycznej Polski do 2040 r*.

Z uwagi na powyższe w dniu 27 maja 2019 r. Zarząd Spółki przyjął, a Rada Nadzorcza Spółki pozytywnie zaopiniowała, *Aktualizację kierunków strategicznych w Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025* (Aktualizacja kierunków strategicznych), będących uzupełnieniem Strategii. Aktualizacja kierunków strategicznych uwzględnia wpływ ww. dokumentów oraz kluczowych zmian regulacyjnych, na Grupę Kapitałową TAURON i zakłada tzw. *Zielony Zwrot TAURONA*, czyli zrównoważoną transformację Grupy Kapitałowej TAURON w kierunku wiodącej niskoemisyjnej grupy energetycznej w Polsce.

1.4.1. Misja, Wizja i wartości Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia definiuje Misję i Wizję oraz określa kluczowe wartości Grupy Kapitałowej TAURON:

MISJA GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

„Z pasją i zaangażowaniem dostarczamy nowoczesne rozwiązania, które dają energię w ciągle zmieniającym się świecie"

WIZJA GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

„Jesteśmy firmą, która najlepiej w polskiej branży energetycznej odpowiada na potrzeby klientów"

Misja i Wizja najlepiej opisują zamierzenia strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON, która w rozwoju sprzedaży produktów i usług dostosowanych do potrzeb klientów dostrzega duży potencjał wzrostu. Grupa Kapitałowa TAURON dostosowuje swój profil w celu pełnej koncentracji na kliencie, dostrzegając potencjał nowych produktów, kompatybilnych usług, nowoczesnych kanałów kontaktu jako odpowiedzi na potrzeby klientów.

Kluczowe wartości, które wspierają realizację Strategii to *Partnerstwo, Rozwój, Odwaga* (PRO), które odzwierciedlają sposób, w jaki Grupa Kapitałowa TAURON chce osiągać cele biznesowe. Istotna w ramach *Partnerstwa* jest orientacja na klientów, budowa trwałych relacji i zaangażowanie. *Rozwój* oznacza nastawienie na

innowacyjność, rozwój kompetencji, umiejętności i wiedzy oraz poszukiwanie coraz lepszych rozwiązań, wychodząc naprzeciw klientom i podnosząc jakość usług. *Odwaga* oznacza śmiałość i otwartość, determinację oraz zaangażowanie i pasję w realizacji wspólnych celów.

1.4.2. Strategia Grupy Kapitałowej TAURON na lata 2016-2025

Strategia przyjęta na lata 2016-2025 zapewnia stabilność finansową oraz perspektywę wzrostu, przy jednoczesnym wsparciu stabilności systemu elektroenergetycznego. Zakłada się, że długoterminowy rozwój będzie opierał się na rozwiązaniach bazujących na relacjach z klientami. Misja i Wizja odzwierciedlają taki kierunek zarządzania oraz wpisują się w koncepcję rozwoju zorientowanego na klienta.

Strategia charakteryzuje podejście do rozwoju poszczególnych Segmentów działalności Grupy Kapitałowej TAURON, dzieląc je na takie, które Grupa Kapitałowa TAURON planuje mocno rozwijać, takie, które będą stanowiły podstawę stabilności finansowej oraz na takie, gdzie konieczny jest mocny akcent na efektywność kosztową. W Aktualizacji kierunków strategicznych, Grupa Kapitałowa TAURON podkreśliła koncentrację na rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych przy jednoczesnym uelastycznieniu portfela aktywów Grupy Kapitałowej TAURON. Powyższe odzwierciedla konieczność transformacji energetycznej Grupy Kapitałowej TAURON i zwiększenie potencjału inwestycyjnego dla rozwoju OZE, co w połączeniu ze zmienioną filozofią zarządzania i ukierunkowaniem na klienta i jego potrzeby pozwala na budowę innowacyjnej, otwartej na nowe wyzwania Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia podstawy wzrostu wartości Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 4. Podstawy wzrostu wartości Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia wyznacza trzy priorytety, które zakładają przekształcenie Grupy Kapitałowej TAURON w dostosowany do potrzeb rynku i klienta, rozwijający się koncern energetyczny docelowo zapewniający swoim akcjonariuszom zwrot z zainwestowanego kapitału:

Aktualizacja kierunków strategicznych potwierdziła aktualność priorytetów Grupy Kapitałowej TAURON, akcentując konieczność budowy silnej grupy kapitałowej poprzez:

- transformację miksu energetycznego, i kierunkowe dążenie do ponad 65% udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze wytwórczej Grupy Kapitałowej TAURON w 2030 r.,
- optymalizację aktywów węglowych i portfela inwestycji kapitałowych.

Strategia i Aktualizacja kierunków strategicznych wskazują, że nadrzędnym celem w obszarze inwestycji jest dostosowanie portfela inwestycyjnego do potrzeb rynku. Aktualizacja podkreśliła konieczność zwiększenia potencjału inwestycyjnego dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Założono, że działania będą zorientowane na:

- optymalizację struktury aktywów we wszystkich obszarach działalności oraz dostosowanie do wymogów środowiskowych,
- inwestycje w rozwój i modernizację sieci dystrybucyjnej oraz nisko- i zeroemisyjne źródła wytwórcze,
- realizację projektów inwestycyjnych, które gwarantują oczekiwany poziom zwrotu z kapitału i nie są obciążone istotnymi ryzykami rynkowymi,

- wykorzystanie pozabilansowych form finansowania, w szczególności poprzez angażowanie partnerów zewnętrznych,
- inwestowanie w przedsięwzięcia w sektorach pokrewnych do energetyki (w szczególności usług) w celu uzupełnienia łańcucha wartości, w którym działa TAURON oraz w tzw. nową energetykę m.in. energetykę prosumencką, rozwiązania Smart Home, Smart City, elektromobilność i usługi okołoenergetyczne.

Poniższa tabela przedstawia cele strategiczne oraz perspektywy rozwoju w poszczególnych Segmentach działalności.

Tabela nr 4. Cele strategiczne oraz perspektywy rozwoju w poszczególnych Segmentach działalności

Cele strategiczne	Perspektywy rozwoju
Segment Wydobycie	
Głównym celem dla Segmentu Wydobycie jest stabilne dostarczanie konkurencyjnego kosztowo i odpowiedniego pod względem jakości paliwa oraz dostosowanie poziomu wydobycia do planowanego zapotrzebowania na paliwo w Grupie Kapitałowej TAURON. Cele wyznaczone w Strategii są realizowane poprzez działania takie jak: • optymalizacja kosztów i nakładów inwestycyjnych, • wzbogacanie trójproduktowe w Zakładzie Górniczym Sobieski (ZG Sobieski) i Zakładzie Górniczym Janina (ZG Janina), • rozbudowa linii do paczkowania ekogroszku, przygotowanie paliwa dedykowanego dla jednostek wytwórczych. W ramach Aktualizacji kierunków strategicznych przyjęto opcję strategiczną polegającą na przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji zbycia ZG Janina.	Wprowadzanie dalszych obostrzeń z zakresu ochrony środowiska, jakości paliw stałych wprowadzanych do obrotu, podatków oraz przepisów samorządowych (w tym antysmogowych) stanowią wyzwanie dla sektora. Regulacje energetyczno - klimatyczne skutkują sukcesywnym obniżaniem konkurencyjności energetyki węglowej. Kierunki rozwoju branży wydobywczej będą silnie skorelowane także z wytycznymi zawartymi w rządowych dokumentach: *Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.* (projekt) oraz *Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030*. W powyżej wskazanych dokumentach przedstawiono rosnące znaczenie OZE, w tym morskiej energetyki wiatrowej, nowych technologii i stopniową zmianę miksu wytwórczego kraju kosztem energetyki konwencjonalnej.
Segment Wytwarzanie	
Głównymi celami dla Segmentu Wytwarzanie są: • dla TAURON Wytwarzanie: zbudowanie optymalnego, z punktu widzenia rentowności i ryzyka, portfela aktywów wytwórczych oraz jego efektywna eksploatacja, • dla TAURON EKOENERGIA: podniesienie rentowności aktywów wytwórczych i przygotowanie opcji na zyskowny rozwój obszaru, • dla TAURON Ciepło: uzyskanie zwrotu z zainwestowanego kapitału dzięki wzrostowi rynku i satysfakcji klientów. Cele wyznaczone w Strategii są realizowane poprzez: • optymalizacja kosztów i nakładów inwestycyjnych i zatrudnienia, • optymalizacja majątku produkcyjnego, • sprzedaż zbędnych aktywów nieprodukcyjnych, • projekty inwestycyjne wpływające na unowocześnienie floty wytwórczej. Aktualizacja kierunków strategicznych wskazała, że priorytetem jest odstawienie wszystkich wyeksploatowanych bloków węglowych (klasy 120 MW - do końca 2020 r. i klasy 200 MW - po 2025 r.) i utrzymanie aktywów otrzymujących wsparcie regulacyjne. W portfelu wytwórczym docelowo pozostaną nowoczesne jednostki konwencjonalne: Łagisza 460 MW i Jaworzno 910 MW W zakresie OZE przygotowywane są opcje dla rozwoju instalacji OZE poprzez budowę własnych źródeł, zakup działających instalacji oraz gotowych projektów. Aktualizacja kierunków strategicznych wzmocniła istotność rozwoju czystej energii, która będzie podstawą budowy wartości Grupy Kapitałowej TAURON. Zaangażowanie w energetykę nisko- i zero emisyjną jest realizowane poprzez: • inwestycje w lądowe farmy wiatrowe: dodatkowe 900 MW do 2025 r., • inwestycje w farmy fotowoltaiczne: dodatkowe 300 MW do 2025 r., • gotowość do udziału w projektach farm wiatrowych offshore. W zakresie wytwarzania, dystrybucji i obrotu ciepłem istotnymi działaniami jest likwidacja niskiej emisji, poszukiwanie rozwiązań w obszarze kogeneracji oraz poprawa poziomu wykorzystania istniejącej infrastruktury. W ramach Aktualizacji kierunków strategicznych założono rynkową weryfikację opcji zbycia TAURON Ciepło. Dodatkowo, zakłada się sprzedaż udziałów w EC Stalowa Wola i PGE EJ 1.	Zaostrzająca się polityka energetyczno-klimatyczna Unii Europejskiej (UE) połączona ze wzrostem cen uprawnień do emisji CO_2 wyznaczają kierunek rozwoju energetyki. Ograniczanie systemów wsparcia dla energetyki konwencjonalnej oraz perspektywa braku możliwości skorzystania z derogacji ETS oznacza trwałą utratę rentowności dla tych jednostek. Ograniczanie finansowania zarówno instalacji węglowych, jak i grup kapitałowych posiadających aktywa węglowe oraz zawężająca się baza ubezpieczycieli majątku węglowego obniża finansowy sens utrzymywania majątku konwencjonalnego. W grudniu 2019 r. Komisja Europejska zaprezentowała *Europejski Zielony Ład* - plan działań mający na celu wdrożenie strategii prowadzącej do osiągnięcia neutralności klimatycznej na poziomie UE do 2050 r. Zakłada się wzrost krajowej produkcji energii elektrycznej, w tym z OZE. Obserwuje się dynamiczny rozwój fotowoltaiki, związany przede wszystkim z uruchomieniem programów wsparcia, w tym dla prosumentów. Według SolarPower Europe Polska w 2019 r. znalazła się na V miejscu w UE pod względem przyrostu nowych mocy fotowoltaicznych. W 2020 r. szacowany jest kolejny rekord przyrostu nowych mocy PV. Dodatkowym czynnikiem wspierającym rozwój jest możliwość pozyskania środków na inwestycje z dedykowanych funduszy przewidywanych na lata 2021-2030. Rozwój inwestycji OZE dotyczyć będzie również elektrowni wiatrowych na lądzie, a w dłuższej perspektywie na morzu. Zmiany technologiczne dla farm wiatrowych przy sprzyjających regulacjach przełożą się na repowering instalacji, a tym samym na zwiększenie mocy i poprawę efektywności ich wykorzystania. Kluczową kwestią będzie zapewnienie bezpieczeństwa pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). Wprowadzono w Polsce rynek mocy, który jest jednym z elementów wspierających transformację polskiej energetyki. Szansą dla energetyki konwencjonalnej jest uzyskanie odstępstw od wymogów dostosowania jednostek wytwórczych do *Konkluzji BAT*. Na rynku ciepła, polityka kraju ukierunkowana na wsparcie kogeneracji i poprawę jakości powietrza może przełożyć się na wzrost inwestycji i rozwój tego obszaru. Ważnym czynnikiem jest wzrost świadomości społecznej, aktywność samorządów w walce ze smogiem oraz krajowe programy pomocowe. Z drugiej strony możliwości rozwoju rynku ciepłowniczego są ograniczone z uwagi na poprawę efektywności energetycznej budynków oraz wzrost konkurencji ze strony coraz efektywniejszych urządzeń ogrzewania indywidualnego. Należy uwzględnić też ograniczanie finansowania i ubezpieczenia inwestycji węglowych.

Cele strategiczne	Perspektywy rozwoju
Segment Dystrybucja	
Głównym celem Segmentu Dystrybucja jest utrzymanie pozycji lidera na rynku polskim w dziedzinie bezpieczeństwa i efektywności funkcjonowania sieci. Coroczny poziom nakładów inwestycyjnych w Segmencie Dystrybucja sięga 2 mld zł. Realizowane są głównie zadania związane z przyłączeniem nowych odbiorców oraz modernizacją i rozbudową sieci. Prowadzone są działania ukierunkowane na zapewnienie elastyczności sieci oraz uproszczenie procedur związanych z przyłączeniami nowych odbiorców. Realizowane inwestycje dostosowują majątek dystrybucyjny do rosnącej ilości energii generowanej przez źródła odnawialne, a także przygotowują sieci do współpracy z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych. Zrealizowano Program *Jedna Dystrybucja*, na który składają się projekty optymalizujące procesy działania w spółce, w tym: działania wpływające na poprawę zadowolenia klientów i poprawę wizerunku firmy.	Kontynuowane będą działania zapewniające niezawodności dostaw energii elektrycznej oraz uproszczenie procedur związanych z przyłączeniami nowych odbiorców i mikroinstalacji. Realizowane inwestycje pozwolą na dostosowanie majątku dystrybucyjnego Grupy Kapitałowej TAURON do rosnącej ilości energii generowanej przez rozproszone źródła odnawialne, a także na przygotowanie sieci do współpracy z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych. Rozwój Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie inteligentnych sieci oraz liczników pozwoli wprowadzić dodatkowe funkcjonalności zarówno po stronie dystrybutora, jak i klienta. Na rozwój Segmentu Dystrybucja w znaczny sposób wpłynie możliwość pozyskania środków pomocowych zarówno dla poprawy bezpieczeństwa sieci, jak i działalności badawczo-rozwojowej (B+R). Działania Segmentu Dystrybucja zależne są od wprowadzanych przez Prezesa URE nowych elementów polityki regulacyjnej. Istotne zmiany w funkcjonowaniu Segmentu Dystrybucja mogą wynikać ze zmian w prawie energetycznym.
Segment Sprzedaż	
Głównym celem Segmentu Sprzedaż jest osiągnięcie pozycji lidera w relacjach z klientami poprzez wysoką jakość obsługi oraz przywództwo produktowe. Wdrażane są inicjatywy tj. m.in.: wzrost potencjału sprzedażowego poprzez przekształcenie kanałów obsługi w zintegrowane kanały kontaktu z klientami, wzrost wartości sprzedaży produktów i usług do klientów masowych poprzez rozwój oferty produktowej oraz technik sprzedaży, rozwój produktów i budowę kanałów kontaktu w zakresie produktów specjalistycznych oraz oferty partnerskiej skierowanej do segmentu klientów masowych. Aktualizacja kierunków strategicznych potwierdziła kontynuację rozwoju nowych produktów i usług okołoenergetycznych, w tym: • dla klientów biznesowych: doradztwo i zarządzanie majątkiem i infrastrukturą energetyczną, usługi audytu energetycznego i poprawy efektywności, • dla klientów instytucjonalnych: produkty i usługi w zakresie Smart City, elektromobilności, ograniczania niskiej emisji, multiutility.	Działania konkurencji oraz rosnące oczekiwania klientów wpływają na rozwijanie oferty produktowej oraz utrzymanie najwyższych standardów obsługi klienta. Rosnąca świadomość klientów wpływa na wzrost wymagań w zakresie oferowanych produktów oraz szybkości i jakości obsługi. Grupa Kapitałowa TAURON systematycznie rozwija ofertę produktową, dopasowując ją do oczekiwań klientów indywidualnych i biznesowych oraz rozwija kanały komunikacji zarówno na poziomie platform cyfrowych, jak i kontaktów bezpośrednich. Firmy konkurencyjne oferują na rynku produkty, które często są bardzo podobne do oferowanych przez Segment Sprzedaż. Przy zbliżonych ofertach cenowych walka o klienta będzie się toczyć na poziomie nowatorskich propozycji produktów i usług, w szczególności na płaszczyźnie platform komunikacji z klientem i jakości obsługi.

1.4.3. Kluczowe wyzwania dla Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia i Aktualizacja kierunków strategicznych są odpowiedzią Grupy Kapitałowej TAURON na wyzwania stawiane przez otoczenie biznesowe i wymagania klientów sektora energetycznego:

Regulacje
Polityka dekarbonizacyjna UE i kolejne regulacje zmierzające do ograniczenia emisji, wprowadzenie modelu regulacji jakościowej w dystrybucji, zmiany w systemie wsparcia dla instalacji OZE oraz działania UE w kierunku wspólnego rynku energii elektrycznej i neutralności klimatycznej.

Rynek
Zmieniające się prognozy cen energii elektrycznej i węgla kamiennego, dostępność węgla kamiennego, popyt na energię elektryczną, zapotrzebowanie na moc, rosnąca konkurencja na rynku detalicznym, rosnący poziom generacji z OZE, ograniczanie finansowania inwestycji węglowych jak i grup kapitałowych posiadających aktywa węglowe.

Klient
Wzrost świadomości klientów i wymagań w zakresie zaspokajania potrzeb oraz kompleksowości oferty, wzrost oczekiwań w zakresie jakości i dostępności obsługi klienta.

Technologia
Spadające ceny technologii odnawialnych i rozproszonych, rosnąca konkurencyjność tych źródeł wobec źródeł konwencjonalnych, zmiana roli dystrybucji w związku z rozwojem energetyki rozproszonej, rozwój technologii smart, mikrogeneracji i magazynowania energii.

Przewidywana jest transformacja energetyki systemowej w kierunku zdecentralizowanego wytwarzania, wzrostu roli połączeń transgranicznych, magazynów energii oraz nowych usług energetycznych, jak np. „wirtualne elektrownie", zarządzanie popytem lub generacja rozproszona. Powyższy kierunek zmian wpływa zarówno na Segment Dystrybucja, który musi się zmierzyć z technologiami smart, infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych, generacją rozproszoną, w tym prosumencką oraz dwukierunkowymi przepływami, przy

jednoczesnym wzroście jakości i bezpieczeństwa dostaw, jak i na Segment Wytwarzanie, którego transformacja będzie zmierzać w kierunku funkcji regulacyjnej i stabilizującej system elektroenergetyczny.

1.4.4. Szanse i zagrożenia

Poniższa tabela przedstawia szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON, z uwzględnieniem sytuacji sektora na koniec 2019 r.

Tabela nr 5. Szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Szanse	Zagrożenia
Regulacje	
1. Wprowadzenie rynku dwutowarowego - dodatkowe przychody za utrzymywanie mocy wytwórczych. 2. Wsparcie elektrycznej mobilności (wzrost konsumpcji energii elektrycznej). 3. Wprowadzenie rozwiązań prawnych wspierających ograniczenie niskiej emisji (np. ogrzewanie systemowe). 4. Nowe regulacje dotyczące wsparcia dla kogeneracji. 5. Wykorzystanie środków pomocowych na rozwój działalności Grupy Kapitałowej TAURON.	1. Zaostrzająca się polityka energetyczno-klimatyczna UE. 2. Wzrost kosztów wytwarzania energii w źródłach konwencjonalnych wynikający m.in. z kosztów środowiskowych i polityki dekarbonizacyjnej. 3. Brak stabilności i przewidywalności regulacji dla źródeł OZE oraz niepewna przyszłość źródeł OZE opartych na technologii spalania i współspalania biomasy. 4. Konieczność ponoszenia dodatkowych wydatków z tytułu zmian w prawie energetycznym.
Rynek	
1. Dostęp do największej, wśród firm energetycznych w Polsce, bazy klientów. 2. Wejście w okołoenergetyczne segmenty rynku w oparciu o posiadane kompetencje. 3. Komercjalizacja innowacyjnych rozwiązań wypracowanych w ramach działalności B+R. 4. Własna baza wydobywcza pozwalająca na stabilizację i przewidywalność kosztu paliwa.	1. Spadek marży i mniejsze obciążenia pracy aktywów konwencjonalnych (pogorszenie rentowności, modernizacje lub odstawienia starych jednostek z uwagi na wejście do systemu nowych wysokosprawnych bloków i wymogi *Konkluzji BAT*. 2. Utrata wolumenu i rentowności Segmentu Sprzedaż. 3. Presja na ceny energii przy rosnących wolumenach wymiany transgranicznej. 4. Ograniczanie finansowania inwestycji węglowych i grup kapitałowych posiadających aktywa węglowe. 5. Wzrost cen towarów i usług negatywnie wpływający na efektywność inwestycyjną.
Klient	
1. Przewaga konkurencyjna w zakresie jakości obsługi klienta. 2. Segmentacja klientów i oferowanie dodatkowych produktów zgodnie z oczekiwaniami klientów. 3. Rosnąca świadomość i oczekiwania klienta w kierunku kompleksowej, spersonalizowanej oferty dodatkowych usług i produktów. 4. Poszerzenie oferty usług dla klientów w oparciu o posiadane kompetencje i zaufanie do marki TAURON. 5. Rozwój nowoczesnych i zintegrowanych kanałów sprzedaży oraz obsługi klienta. 6. Nowe kompetencje i modele biznesowe w oparciu o działalność B+R. 7. Utrzymanie trendu wzrostowego zużycia energii elektrycznej przez odbiorców końcowych. 8. Budowa kompetencji i przewag konkurencyjnych w nowych obszarach działalności.	1. Możliwa utrata klientów związana ze wzrostem liczby konkurentów oferujących klientom podobne produkty oraz ze względu na niskie bariery wejścia na rynek sprzedaży energii elektrycznej. 2. Spadek lojalności klientów - aktywne działania konkurencji. 3. Większa świadomość i wymagania klientów odnośnie jakości obsługi i oferty produktowej. 4. Niezależność energetyczna odbiorców (prosumenci, wyspy energetyczne, magazyny energii, klastry). 5. Budowa własnych źródeł wytwarzania przez odbiorców energochłonnych jako wynik ograniczania kosztów energii elektrycznej. 6. Ucieczka emisji - przenoszenie działalności gospodarczej do innych krajów ze względu na koszt energii. 7. Poniesienie wysokich nakładów na wdrażanie nowych platform obsługi oraz rozwój kanałów kontaktu.
Technologie	
1. Postępujący i zauważalny spadek cen technologii odnawialnych. 2. Rozwój technologii magazynowania, technologii inteligentnych i związanych z wytwarzaniem rozproszonym. 3. Dodatkowe usługi dla klientów związane z nowymi technologiami (Internet Rzeczy, taryfy dynamiczne, wirtualne elektrownie). 4. Opracowanie i wdrożenie (komercjalizacja) własnych innowacyjnych rozwiązań dających przewagę konkurencyjną.	1. Konieczność dostosowania sieci do wzrostu generacji rozproszonej (przepływy dwukierunkowe). 2. Pojawienie się konkurencyjnych kosztowo technologii wytwarzania energii elektrycznej w państwach sąsiadujących z Polską. 3. Rosnąca ilość cyberzagrożeń oraz infrastruktury podatnej na takie ataki. 4. Mnoga liczba standardów komunikacji, problemy z zapewnieniem oczekiwanych celów dla realizowanych projektów.

1.4.5. Perspektywiczne cele i założenia finansowe Strategii

Na etapie przygotowywania Strategii założono, że działania w niej określone pozwolą osiągnąć wyznaczone kluczowe cele dla Grupy Kapitałowej TAURON, tj:

1. EBITDA powyżej 4 mld w 2020 r.
2. Dotrzymanie kowenantu dług netto/EBITDA poniżej 3,5x.
3. Utrzymanie wysokiego wskaźnika CSI.
4. Elektrownie z pozytywnymi przepływami finansowymi do 2020 r.
5. Utrzymanie bazy klientów.
6. Lider marży jednostkowej wśród czterech największych sprzedawców energii w Polsce.
7. Nowe biznesy będą stanowić przynajmniej 25% przychodów/marży w 2025 r.

Działania zaplanowane na najbliższe lata pozwolą zahamować spadek zyskowności. Odbędzie się to poprzez optymalizację działań w Segmencie Wydobycie i Segmencie Wytwarzanie przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności w Segmencie Dystrybucja.

Aktualizacja kierunków strategicznych wskazała docelową strukturę aktywów wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON. Zakładany kierunkowo miks energetyczny Grupy Kapitałowej TAURON jest efektem inwestycji w aktywa nisko- i zeroemisyjne oraz zmniejszeniem liczby jednostek węglowych, co zostało zaprezentowane na poniższym rysunku.

Rysunek nr 5. Kierunkowa transformacja energetyczna Grupy Kapitałowej TAURON

Naturalną konsekwencją zmiany struktury mocy zainstalowanej w Grupie Kapitałowej TAURON będzie istotne ograniczenie emisji CO_2, co pozwoli uplasować się wśród najbardziej odpowiedzialnych ekologicznie spółek energetycznych. Kierunkowo zakłada się osiągnięcie jednostkowej emisji CO_2 znacznie poniżej 550 kg/MWh

Poniższy rysunek przedstawia kierunkową zakładaną emisyjność jednostkową Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 6. Kierunkowa zakładana emisyjność jednostkowa Grupy Kapitałowej TAURON

1.4.6. Realizacja Strategii i priorytety Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Wynikiem realizacji Strategii są podjęte działania i osiągnięte wartości celów strategicznych, Programu Poprawy Efektywności oraz Inicjatyw Strategicznych.

Poniższa tabela przedstawia realizowane w 2019 r. cele strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 6. Realizowane w 2019 r. cele strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Cel strategiczny	Realizacja w 2019 r.
1.	EBITDA powyżej 4 mld w 2020 r.	Cel realizowany jest poprzez podstawową działalność segmentów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON. W 2019 r. uzyskano EBITDA na poziomie 3,6 mld zł.
2.	Kowenant dług netto/EBITDA poniżej 3,5x	Dotrzymanie kowenantów jest efektem zarówno działań wpływających na poprawę wyników finansowych, jak i działań zmierzających do poprawy efektywności inwestycyjnej. W ramach Strategii zoptymalizowano portfel inwestycyjny oraz pozyskano nowoczesne finansowanie w postaci emisji obligacji hybrydowych. Na koniec 2019 r. wskaźnik dług netto/EBITDA wyniósł 2,8 x.
3.	Utrzymanie wysokiego wskaźnika CSI	Grupa Kapitałowa TAURON jest liderem branży w zakresie jakości obsługi klienta. Coroczne badania satysfakcji klientów potwierdzają wysoki poziom zadowolenia klientów Grupy Kapitałowej TAURON. Wyniki badania CSI z grudnia 2019 r. były następujące: dla gospodarstw domowych 83 pkt, dla małych i średnich przedsiębiorstw 78 pkt, a dla klientów biznesowych 78 pkt.
4.	Elektrownie z pozytywnymi przepływami finansowymi do 2020 r.	Osiągnięcie tego celu będzie wynikiem szeregu działań podejmowanych w ramach Grupy Kapitałowej TAURON, m.in.: optymalizacji kosztów i nakładów na jednostki wytwórcze, strategii handlowej Grupy Kapitałowej TAURON, jak również oddziaływania otoczenia zewnętrznego zarówno regulacyjnego, jak i rynkowego. Istotny, dodatni wpływ na uzyskanie pozytywnych przepływów finansowych jednostek wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON od 2021 r. będą miały zagwarantowane przychody, uzyskane w ramach wygranych aukcji głównych rynku mocy.
5.	Utrzymanie bazy klientów	Grupa Kapitałowa TAURON jest największym w kraju dystrybutorem i drugim co do wielkości sprzedawcą energii elektrycznej. Utrzymanie bazy klientów stanowi dla Grupy Kapitałowej TAURON platformę długofalowego wzrostu i jest realizowane przez zarówno działania poprawiające jakość świadczonych usług, m.in. rozwój kanałów komunikacji z klientem, jak i szeroką ofertę produktową. Na koniec 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON świadczyła usługi dla ok. 5,5 mln klientów Segmentu Sprzedaż i 5,65 mln klientów Segmentu Dystrybucja.
6.	Lider marży jednostkowej wśród 4 największych sprzedawców energii w Polsce	Utrzymanie pozycji lidera opiera się zarówno na utrzymaniu wysokiego wolumenu sprzedawanej energii eklektycznej, jak i zdolności do generowania pozytywnego wyniku ekonomicznego. Grupa Kapitałowa TAURON, koncentrując się na kliencie, buduje szeroką, rentowną bazę produktów i usług. Według danych za III kwartały 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON utrzymała pozycję lidera marży jednostkowej wśród 4 największych spółek krajowych kalkulowanej jako wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż przypadający na energię elektryczną sprzedaną do odbiorców końcowych.
7.	Nowe biznesy mają stanowić przynajmniej 25% przychodów/marży w 2025 r.	Największym projektem w ramach realizacji celu jest budowa szerokopasmowego dostępu do Internetu. Projekt ten składa się z realizowanego w 7 regionach południowej Polski Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC) oraz budowy struktur umożliwiających wykorzystanie potencjału biznesowego infrastruktury w ramach Centrum Usług Biznesowych w TAURON Obsługa Klienta. Atrakcyjność projektu zwiększa wartość dofinansowania, które wynosi 187 mln zł. W zakresie rozwoju eMobility Grupa Kapitałowa TAURON realizuje usługę carsharingu oraz buduje infrastrukturę do ładowania samochodów elektrycznych. Na koniec 2019 r. zrealizowano 49 stacji ładowania, na koniec realizowanego etapu sieć zostanie powiększona do 150 stacji. W 2019 r. uruchomiono projekty związane z budową silników kogeneracyjnych w 2 modelach: ESCO dla zewnętrznego klienta oraz modelu zakładającym zoptymalizowanie wykorzystania metanu uzyskanego z wyrobisk górniczych w Zakładzie Górniczym Brzeszcze (ZG Brzeszcze).

Zapewnienie stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON

Zapewnienie stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON realizowane jest poprzez Program Poprawy Efektywności, realizację Inicjatyw Strategicznych oraz poprawę efektywności inwestycyjnej.

Realizację Programu Poprawy Efektywności zakończono w 2018 r. W wyniku realizacji programu uzyskano oszczędności w wysokości 1 719 mln zł, co stanowi 132% zaplanowanych oszczędności, z czego 1 067 mln zł wpłynęło na EBITDA, a 652 mln zł wynikało z redukcji nakładów inwestycyjnych.

W ramach realizacji Inicjatyw Strategicznych i racjonalizacji nakładów inwestycyjnych na lata 2017-2020 założono uzyskanie efektów finansowych na poziomie 3,4 mld zł.

Poniższy rysunek przedstawia założenia Inicjatyw Strategicznych i racjonalizację inwestycji w latach 2017-2020.

Rysunek nr 7. Założenia Inicjatyw Strategicznych i racjonalizacja inwestycji w latach 2017-2020

W 2019 r. Inicjatywy Strategiczne przyniosły efekt finansowy na poziomie 1 103 mln zł, z czego 566 mln zł wpłynęło na EBITDA, a 537 mln zł wynikało z redukcji nakładów inwestycyjnych (w tym 426 mln zł z tytułu wstrzymania budowy bloku gazowo-parowego klasy 413 MWe z członem ciepłowniczym w Elektrowni Łagisza w Będzinie). Największy udział w osiągniętych oszczędnościach miał Obszar Wytwarzanie (395 mln zł) oraz Obszar Sprzedaż (135 mln zł). Uzyskane efekty narastająco do końca 2019 r. wyniosły 3 537 mln zł, z czego 1 536 mln zł pozytywnie wpłynęło na EBITDA, a 2 001 mln zł pochodziło z redukcji nakładów inwestycyjnych.

Poniższy rysunek przedstawia realizację Inicjatyw Strategicznych w latach 2017-2019.

Rysunek nr 8. Realizacja Inicjatyw Strategicznych w latach 2017-2019 (narastająco)

Zgodnie z Aktualizacją kierunków strategicznych utrzymanie stabilności finansowej wspierane ma być przez rynkową weryfikację opcji strategicznych: dezinwestycje w Obszarze Wydobycia i Obszarze Ciepła. W 2019 r. podjęto decyzję o przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji zbycia ZG Janina. Decyzja ta miała na celu uelastycznienie portfela aktywów TAURON poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania na paliwo. W dniu 10 grudnia 2019 r. zakończono proces poszukiwania potencjalnego inwestora zainteresowanego nabyciem ZG Janina z uwagi na brak ofert kupna. Opcja strategiczna dostosowania poziomu produkcji paliwa do przyszłych potrzeb jednostek wytwórczych węglowych, które pozostaną w Grupie Kapitałowej TAURON pozostaje aktualna i trwają prace o charakterze koncepcyjno-analitycznym, których efektem powinny być alternatywne rozwiązania. Dodatkowo prowadzone są prace nad przygotowaniem i wdrożeniem programu naprawczego dla TAURON Wydobycie.

Projekt sprzedaży aktywów TAURON Ciepło jest w trakcie realizacji, którego termin finalizacji planowany jest na 2020 r.

Budowa silnej grupy kapitałowej

Grupa Kapitałowa TAURON ma bogatą ofertę produktów i usług dla klientów. Działania na rzecz rozwoju Segmentu Sprzedaż są również wspierane poprzez dedykowane projekty w ramach *Strategicznej Agendy Badawczej* przyjętej przez Zarząd Spółki w 2018 r. Trwają prace nad udoskonalaniem wysokich standardów obsługi klienta oraz rozwojem nowoczesnych i zintegrowanych kanałów sprzedaży i obsługi klienta.

Ważnym ogniwem łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON jest baza aktywów regulowanych obejmujących działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej oraz ciepła. Znacząca część nakładów inwestycyjnych jest przeznaczana na budowę i modernizację sieci dystrybucyjnej. W 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON zainwestowała w Segment Dystrybucja łącznie 1 785 mln zł, przy jednoczesnym wdrożeniu inicjatyw poprawiających efektywność kosztową i organizacyjną tego Segmentu. Główne działania polegały na ujednolicaniu procesów i systemów oraz wdrożeniu optymalnej i spójnej struktury TAURON Dystrybucja.

W zakresie Segmentu Wydobycie i Segmentu Wytwarzanie, w 2019 r. kontynuowano działania poprawiające efektywność ekonomiczną posiadanych aktywów wytwórczych dzięki optymalizacji kosztów i nakładów inwestycyjnych, zatrudnienia, majątku produkcyjnego oraz sprzedaży zbędnych aktywów nieprodukcyjnych i realizowaniu projektów inwestycyjno-modernizacyjnych. W ramach dostosowania jednostek wytwórczych do wymogów *Konkluzji BAT* prowadzone są inwestycje modernizacyjne. W wyniku zawarcia umów, będących konsekwencją uczestnictwa w przeprowadzonych aukcjach rynku mocy, jednostki wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON będą otrzymywały dodatkowe przychody. W ramach Aktualizacji kierunków strategicznych opracowano i przyjęto nowe harmonogramy odstawień bloków klasy 120 MW i 200 MW.

W ramach realizacji założeń nowej zielonej polityki TAURON we wrześniu 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON nabyła 5 farm wiatrowych o łącznej mocy zainstalowanej 180 MW, dzięki czemu podwojone zostały moce zainstalowane w technologii wiatrowej. Dzięki przejęciu farm wiatrowych TAURON znalazł się na drugim miejscu wśród polskich grup energetycznych pod względem mocy zainstalowanej z lądowych wiatrowych elektrowni zawodowych.

W grudniu 2019 r. TAURON EKOENERGIA podpisała umowę na zakup projektu farmy fotowoltaicznej - elektrownia słoneczna Choszczno o planowanej mocy zainstalowanej 6 MW. Planowany termin oddania elektrowni do użytku to IV kwartał 2020 r. Jednocześnie trwają prace związane z przygotowaniem do rozwoju instalacji fotowoltaicznych na terenach Grupy Kapitałowej TAURON niewykorzystanych gospodarczo.

Wdrożenie zmian organizacyjnych wspierających realizację Strategii

Podstawą modelu operacyjnego jest zarządzanie procesowe oraz podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy zdefiniowane jednostki: Centrum Korporacyjne, Obszary Biznesowe i CUW. W ramach kultury innowacyjnej, obok tradycyjnie pojmowanej działalności B+R, duże znaczenie zyskała współpraca Grupy Kapitałowej TAURON ze startupami. Nową propozycją Grupy Kapitałowej TAURON dla startupów jest program akceleracyjny *TAURON Progres* umożliwiający szybkie przedstawienie rozwiązania ekspertom, bez oczekiwania na otwarcie naboru zgłoszeń.

1.5. Charakterystyka polityki i kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON

Strategia wyznacza kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON w krótszej i dłuższej perspektywie. Priorytetem jest utrzymanie stabilnej sytuacji finansowej i zbudowanie solidnych fundamentów do wzrostu w zmiennym otoczeniu. W Aktualizacji kierunków strategicznych dodatkowo podkreślono znaczenie transformacji miksu energetycznego, w tym rozwój źródeł nisko- i zeroemisyjnych oraz optymalizację portfela inwestycji kapitałowych.

Strategia wyznacza priorytetowe kierunki działalności innowacyjnej i B+R, które będą bazą do rozwoju nowych produktów i usług w dłuższej pespektywie. Dla osiągnięcia tego celu Grupa Kapitałowa TAURON przyjęła nowy model działalności innowacyjnej i B+R, tworząc dedykowaną centralną organizację do zarządzania i koordynowania powyższej działalności.

W dłuższej perspektywie Strategia zakłada pełne wykorzystywanie potencjału zawartego w aktywach Grupy Kapitałowej TAURON, co ma sprzyjać innowacjom, kulturze organizacyjnej oraz przede wszystkim koncentracji na potrzebach klientów. Biorąc pod uwagę konieczność transformacji energetycznej Grupy Kapitałowej TAURON, optymalizacji portfela inwestycyjnego oraz utrzymania stabilności finansowej w ramach Aktualizacji kierunków strategicznych podjęto decyzję o przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji opcji strategicznych.

Poniższy rysunek przedstawia przyjęte opcje strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 9. Opcje strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON

1.5.1. Realizacja inwestycji strategicznych

Główne inwestycje strategiczne w realizacji

Poniższa tabela przedstawia działania, jakie prowadzono w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania w związku z realizacją głównych inwestycji strategicznych.

Tabela nr 7. Stan realizacji głównych inwestycji strategicznych prowadzonych w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
1.	Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW_e na parametry nadkrytyczne w Jaworznie **Wykonawca:** Konsorcjum RAFAKO S.A. i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. **Planowana data zakończenia inwestycji:** III kwartał 2020 r. **Poziom zaawansowania:** 97% **Nakłady poniesione:** 5 347,5 mln zł	Projekt budowy bloku 910 MW znajduje się w ruchu próbnym. W I półroczu 2019 r. po przekazaniu głównych układów technologicznych zrealizowano szereg prób i testów, osiągnięto gotowość do podania mediów, co umożliwiło prowadzenie dalszych prac rozruchowych. Wykonano układ nawęglania i układ torowy w stopniu umożliwiającym składowanie węgla na placu odkładczym, jak również jego podanie na blok. Wykonane prace na układach technologicznych umożliwiły przeprowadzenie w maju 2019 r. czyszczenia chemicznego części ciśnieniowej bloku. W lipcu 2019 r. po raz pierwszy rozpalono kocioł przy użyciu palników olejowych oraz rozpoczęto proces suszenia wymurówki żaroodpornej, zastosowanej w miejscach szczególnie narażonych na działanie erozji popiołowo-żużlowej. W październiku 2019 r. zakończono proces parowego czyszczenia części ciśnieniowej bloku, następnie przywrócono układy technologiczne po dmuchaniu oraz dokonano zesprzęglenia wału turbiny i generatora. W listopadzie 2019 r. zakończono realizację programu prób i testów ruchu regulacyjnego dla gospodarek pozablokowych. W grudniu 2019 r. zrealizowano pierwsze podanie pary na turbozespół oraz wykonano synchronizację z KSE. Rozpoczęto realizację programu prób i testów ruchu regulacyjnego dla części blokowej. W dniu 19 grudnia 2019 r. zawarto aneks z Generalnym Wykonawcą, który: • rozszerzył zakres umowny o wykonanie dodatkowych zadań, w tym m.in. przeprowadzenie działań optymalizacyjnych w kierunku rozszerzenia pola paliwowego celem uelastycznienia warunków pracy bloku oraz zagwarantowania spełnienia przyszłych wymagań środowiskowych dla rozszerzonego pola paliwowego, • zakładał, że przejęcie bloku do eksploatacji nastąpi do dnia 31 stycznia 2020 r., • wprowadził definicję okresu przejściowego (do maja 2020 r.), w którym Wykonawca przeprowadzi dodatkowe optymalizacje i badania na pracującym obiekcie w celu spełnienia przez blok zmienionych i nowych Gwarantowanych Parametrów Technicznych, • podwyższył cenę netto określoną w umowie o kwotę 52,3 mln zł do kwoty 4 537,8 mln zł. Zmiana warunków umowy z Konsorcjum nie spowodowała przekroczenia zakładanego łącznego poziomu budżetu, jaki przewidziano na realizację inwestycji, tj. 6 158 mln zł. W dniu 30 stycznia 2020 r. Generalny Wykonawca poinformował o zmianie terminu oddania bloku do eksploatacji na dzień 4 lutego 2020 r. Wskazana data nie została dotrzymana, o czym Generalny Wykonawca poinformował raportem bieżącym. Z kolei w dniu 13 lutego 2020 r. Generalny Wykonawca przekazał informację że podczas ostatniej fazy testów bloku doszło do uszkodzenia jednego z elementów kotła. W związku z powyższym Konsorcjum poinformowało w dniu 6 marca 2020 r., iż szacuje, że oddanie bloku do eksploatacji powinno nastąpić do dnia 31 lipca 2020 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Generalny Wykonawca był w trakcie analizy przyczyn wystąpienia awarii.

Lp.	Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
2.	Budowa bloku gazowo-parowego o mocy 449 MW_e wraz z członem ciepłowniczym o mocy 240 MW_t w Stalowej Woli (Inwestycja realizowana z udziałem partnera strategicznego - Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG)). **Wykonawca:** odstąpiono od kontraktu z Abener Energia S.A. (Abener Energia). Dokończenie realizacji projektu realizowane jest w formule EPCM (menadżer kontraktu) - konsorcjum firm Energopomiar Gliwice - Energoprojekt Katowice **Planowana data zakończenia inwestycji:** II kwartał 2020 r. **Poziom zaawansowania:** 86% **Nakłady poniesione:** 1 260,4 mln zł	W ramach ogłoszonych przez EC Stalowa Wola przy wsparciu EPCM przetargów na wybór wykonawców bloku gazowo-parowego zakończono wybór we wszystkich postępowaniach. Prace na budowie są prowadzone przez wszystkich wykonawców. Zakończono montaż rurociągów parowych, instalacji pomocniczych oraz innych konstrukcji stalowych. Zakończono montaż mechaniczny. Na ukończeniu są także drobne prace budowlane i wykończeniowe. Pomyślnie przeprowadzono trawienie bloku oraz rozpoczęto przygotowania do dmuchania. W 2019 r. wykonawca rezerwowego źródła ciepła, wykonał wielobranżowe prace projektowe niezbędne do realizacji inwestycji. Kompletna dokumentacja techniczna została przekazana. Zrealizowano główne prace konstrukcyjno-budowlane niezbędne do posadowienia kotłów na fundamentach. W lipcu 2019 r. zrealizowano dostawy na budowę wszystkich kotłów, które zostały posadowione na docelowych fundamentach. Na ukończeniu są pozostałe prace montażowe technologii i AKPiA. Trwają przygotowania do przeprowadzenia rozruchu gorącego i ruchu regulacyjnego Rezerwowego Źródła Ciepła. W dniu 4 marca 2020 r. przeprowadzono pierwszą synchronizację turbiny gazowej z siecią elektryczną. Rozpoczęto proces dmuchania. Grupa rozruchowa systematycznie testuje i uruchamia poszczególne układy bloku gazowo-parowego, które zostały zrealizowane przez pierwotnego wykonawcę projektu Abener Energia. W wyniku przeprowadzonej przez EPCM inwentaryzacji zidentyfikowano błędy montażowe, w następstwie których niezbędne było zdemontowanie rurociągów parowych, a następnie ich wykonanie na nowo i ponowny montaż. W rezultacie dokonano weryfikacji harmonogramu projektu i określono nowy termin oddania bloku do eksploatacji pierwotnie na I kwartał 2020 r., a następnie wskutek ponownej weryfikacji na II kwartał 2020 r. Całkowity budżet projektu pozostaje bez zmian i wynosi 1,4 mld zł.
3.	Budowa Szybu „Grzegorz" (TAURON Wydobycie) wraz z infrastrukturą (powierzchniową i dołową) oraz wyrobiskami towarzyszącymi. **Wykonawca:** Konsorcjum Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. (dawniej: KOPEX Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A.), FAMUR Pemug sp. z o.o. (zadanie główne - Etap I), LINTER S.A. **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2023 r. **Poziom zaawansowania:** 47% **Nakłady poniesione:** 258,6 mln zł	W 2019 r. kontynuowano drążenie wyrobisk na poziomie 800m. Do końca marca 2020 r. wydrążono 327/2120 m wyrobisk oraz 107/238 m pochylni wentylacyjnej na poziomie 800 m. Na poziomie 540 m w 2019 r. wydrążono 967 m wyrobisk do Szybu „Grzegorz". Prace zostały wstrzymane ze względu na uskok. Obecnie trwają prace związane z przejściem uskoku. Przygotowano technologię przejścia uskoku wraz z jego odwodnieniem. Uzyskano pozytywną opinię Wyższego Urzędu Górniczego. W IV kwartale 2019 r. rozpoczęto przechodzenie uskoku, po przejściu którego nastąpi wznowienie drążenia w stronę szybu w celu zbicia. W IV kwartale 2019 r. oraz styczniu 2020 r. kontynuowano głębienie szybu w strefie zmrożeniowej. W listopadzie 2019 r. wykonano stopę szybu na poziomie -45m wraz z betonacją obudowy ostatecznej. Do marca 2020 r. zgłębiono szyb i wykonano obudowę zewnętrzną do głębokości -74,4/-870 m.
4.	Budowa poziomu 800 m w ZG Janina (TAURON Wydobycie). **Wykonawca:** Konsorcjum Mostostal Zabrze GPBP S.A. i SIEMAG TECBERG POLSKA S.A. (Budowa docelowej infrastruktury powierzchniowej i dołowej wraz z górniczym wyciągiem szybowym Szybu Janina VI), KOPEX S.A. i KOPEX Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. (zadanie zakończone - drążenie szybu) **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2021 r. **Poziom zaawansowania:** 79% **Nakłady poniesione:** 409,1 mln zł	W IV kwartale 2019 r. osiągnięto docelową wysokość wieży szybowej +62 m. Wykonano elewację wieży oraz zamontowano suwnicę celem montażu maszyny wyciągowej. Rozpoczęto dostawy wyposażenia w tym dostarczono maszynę wyciągową. Wykonano estakadę dojścia załogi do nowobudowanej wieży, która łączy nową oraz starą infrastrukturę. W ramach projektu zmodernizowano Zakład Mechanicznej Przeróbki Węgla w klasie 20-2 mm o nową osadzarkę. Wykonano również projekt głównego odwodnienia poziomu 800 m. Do marca 2020 r. zabudowano silnik maszyny wyciągowej. Prowadzone są prace instalacyjne związane z ogrzewaniem, wentylacją, okablowaniem, stolarką.) W 2019 r. ukończono prace modernizacyjne głównej stacji transformatorowej oraz głównej stacji zasilania. Stacja zasilania została przygotowana do podłączenia 3 linii zasilania. Kontynuowany jest proces drążenia wyrobisk na poziomie 800 m przez oddział własny kopalni. Dodatkowo jest przygotowywany przetarg na drążenie wyrobisk poziomu 800 m, którego ogłoszenie ze względu na optymalizację zakresu zostało przeniesione na 2020 r.
5.	Program Inwestycyjny Brzeszcze **Wykonawcy:** TRANS-JAN, Konsorcjum FAMUR i KOPEX Machinery, Konsorcjum FAMUR z KPRGiBSz, Konsorcjum MAS z Carbospec, Elektrometal Cieszyn **Planowana data zakończenia Programu:** 2025 r. **Poziom zaawansowania:** 61% **Nakłady poniesione:** 295,1 mln zł	W 2019 r. prowadzono eksploatację pokładu 510. W związku z uniezależnieniem w 2019 r. sieci wentylacji od Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. kontynuowane są prace zmieniające i poprawiające efektywność układu wentylacji. Zakończono budowę stacji sprężarek głównych oraz stacji zrzutu mieszaniny wodno-popiołowej. W czerwcu 2019 r. ukończono jedno z kluczowych zadań - budowę kanału wód słonych. W 2019 r. ukończono i oddano do eksploatacji obiekt drobnej sprzedaży węgla i kanał wód słonych. Zmodernizowano obudowę zmechanizowaną dla ścian 194 i 125.. Do marca 2020 r. w ramach programu wydrążono i zrekonstruowano łącznie 5492 m wyrobisk.
6.	Uciepłownienie bloku nr 10 oraz budowa kotłów szczytowo-rezerwowych w Łagiszy **Wykonawca:** GE Power (modernizacja turbozespołu parowego), Mostostal Warszawa (uciepłownienie bloku wraz z modernizacją części	Zakończono modernizację turbozespołu parowego oraz uciepłownienie z dostosowaniem stacji. Układy zostały przebadane, uruchomione i przekazane do eksploatacji w IV kwartale 2019 r. W zakresie kotłowni szczytowo-rezerwowej trwają końcowe montaże oraz przygotowania do rozruchu i przeprowadzenia ruchu regulacyjnego. W zakresie

Lp.	Inwestycja	Stan realizacji inwestycji
	ciepłowniczej), SBB Energy (budowa kotłowni szczytowo-rezerwowej). **Planowana data zakończenia inwestycji:** IV kwartał 2019 r. / II kwartał 2020 r. **Poziom zaawansowania:** 90% **Nakłady poniesione:** 109,2 mln zł	zbiorników olejowych trwają prace związane z montażem dennic oraz płaszcza zewnętrznego w tym montaż instalacji olejowej. Część zadania została oddana do eksploatacji w IV kwartale 2019 r. Przekazanie do eksploatacji kotłowni planowane jest na I kwartał 2020 r.
7.	Program Likwidacji Niskiej Emisji (PLNE) na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej **Wykonawca:** Wykonawcy wybierani na konkretne etapy prac. **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2023 r. **Poziom zaawansowania:** 14% **Nakłady poniesione:** 15,7 mln zł	PLNE realizowany jest na terenie Będzina, Chorzowa, Czeladzi, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Siemianowic Śląskich, Sosnowca i Świętochłowic. PLNE przeszedł restrukturyzację. W związku z niespełnieniem przez TAURON Ciepło warunków z oświadczeń zapisanych w Umowie o dofinansowanie pierwotnego PLNE oraz gwałtownego wzrostu cen usług wykonawczych, spółka w dniu 22 marca 2019 r. wypowiedziała umowy o dofinansowanie. Po analizie doświadczeń z poprzedniego Programu, TAURON Ciepło w dniu 25 czerwca 2019 r. złożyła nowy wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) o dofinansowanie PLNE. WFOŚiGW pozytywnie ocenił wniosek spółki i przyznał dofinansowanie na nowy zakres realizacji w postaci 22 MW_t w obszarze konurbacji śląsko-dąbrowskiej w kwocie ponad 32 mln zł. Nową umowę z WFOŚiGW zawarto w dniu 31 stycznia 2020 r.
8.	TAURON Internet (POPC) - realizacja projektu na wygranych obszarach (7 projektów na terenie obszarów: Rybnickiego, Katowickiego i Tyskiego, Oświęcimskiego, Krakowskiego, Wałbrzyskiego A, Wałbrzyskiego B, Sosnowieckiego) **Wykonawca:** Atem Polska sp. z o.o. (Katowice-Tychy), MZUM sp. z o.o. (Sosnowiec), Atem Polska sp. z o.o. (Wałbrzych A), Mediamo Sp. z o.o. (Oświęcim), MX3 sp. z o.o. (Rybnik), MZUM sp. z o.o. (Wałbrzych B), ZICOM sp. z o.o. (Kraków-Tarnów) **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2021 r. **Poziom zaawansowania:** 5% **Nakłady poniesione:** 15,3 mln zł	POPC polega na wykonaniu infrastruktury podłączenia gospodarstw domowych do sieci Internetu o wysokiej przepustowości (minimum 30 MB/s). Produktem końcowym projektu będzie świadczenie usług hurtowych umożliwiających podłączenie klientów końcowych przez operatorów detalicznych. W 2019 r. wyłoniono wykonawców na wszystkie obszary objęte dofinansowaniem. Wykonano inwentaryzację szkół na wszystkich obszarach i przekazano aktualizację do Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Każdy z wykonawców przedstawił koncepcję realizacji prac oraz przystąpił do realizacji. W IV kwartale 2019 r. każdy z wykonawców osiągnął kamień milowy w postaci 50% realizacji zakresu budowy infrastruktury pasywnej dla szkół oraz 25% w zakresie budowy infrastruktury sieciowej. W IV kwartale 2019 r. przeprowadzono badanie rynku na potrzeby przetargu na budowę sieci szkieletowej. W styczniu 2020 r. wyłoniono wykonawcę budowy sieci szkieletowej. W 2020 r. wszyscy wykonawcy rozpoczęli zabudowę sieci światłowodowej. Do marca 2020 r. wykonawcy rozpoczęli aktywne przyłączanie szkół oraz zabudowy szaf terminalu linii światłowodowej .
9.	Program dostosowania jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie do warunków pracy obowiązujących po 2021 r. **Wykonawca:** Wykonawcy wybierani dla poszczególnych projektów. **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2021 r. **Poziom zaawansowania:** 19,1% **Nakłady poniesione:** 42,8 mln zł	W ramach programu planowane jest zmodernizowanie następujących jednostek wytwórczych z poniższym zakresem: • Elektrownia Jaworzno II, bloki nr 2 i 3 - budowa instalacji odsiarczania spalin (IOS). Wykonano i zabezpieczono wszystkie fundamenty. Zakontraktowano wszystkie główne dostawy. Zawieszono umowę z wykonawcą z uwagi na uzyskanie odstępstwa od *Konkluzji BAT*, • Elektrownia Jaworzno III, bloki nr 1, 3, 5 - budowa instalacji odazotowania spalin (SCR). Odebrano prace projektowe dla bloku nr 3, uzyskano pozwolenie na budowę dla bloków nr 1 i 5, dostarczono wymiennik ciepła i reaktor, wykonano fundamenty oraz zakończono montaż głównej i pomocniczej konstrukcji dla bloku nr 3, zakończono prace budowlane dotyczące instalacji podawania reagenta. Wykonawca zakontraktował wszystkie główne dostawy i większość podwykonawców, • Elektrownia Łaziska, bloki nr 9, 10, 11, 12 - modernizacja SCR. Zakończono montaż katalizatorów (2 z 4). Wykonawca zakontraktował wszystkie główne dostawy i większość podwykonawców, • Elektrownia Łaziska, bloki nr 11 i 12 - modernizacja IOS. Zakończono prace adaptacyjne istniejącego komina w zakresie podestów. Trwa produkcja przewodu spalin z tworzyw sztucznych. Wykonawca zakontraktował wszystkie główne dostawy i większość podwykonawców, • Elektrownia Łaziska - modernizacja oczyszczalni ścieków. Wykonano testy obiektowe doboru chemii optymalizując zakres prac, przeprowadzono dialog techniczny z potencjalnymi wykonawcami, podjęto decyzję o realizacji modernizacji w zoptymalizowanym zakresie w 2021 r., • Elektrownia Siersza - dostosowanie istniejących SCR. Unieważniono powtórzone postępowanie przetargowe, opracowano plan naprawczy spełnienia Operacyjnego Kamienia Milowego Rynku Mocy, • Elektrownia Łagisza - budowę IOS zastąpiono wykonaniem instalacji do podawania suchych addytywów. Przeprowadzono postępowanie przetargowe. Wstrzymano realizację projektu z uwagi na otrzymane odstępstwa od *Konkluzji BAT*.
10.	Program dostosowania jednostek wytwórczych TAURON Ciepło do warunków pracy obowiązujących po 2021 r. **Wykonawca:** Wykonawcy wybierani dla poszczególnych projektów. **Planowana data zakończenia inwestycji:** 2021 r. **Poziom zaawansowania:** 7,5% **Nakłady poniesione:** 1,4 mln zł	W ramach programu planowano zmodernizowanie następujących zakładów wytwórczych z poniższym zakresie: • Zakład Wytwarzania Katowice (ZW Katowice) - budowa półsuchej instalacji oczyszczania spalin, • Zakład Wytwarzania Tychy (ZW Tychy) - budowa półsuchej instalacji oczyszczania spalin. Uzyskano odstępstwa od *Konkluzji BAT*, w następstwie czego konieczność realizacji instalacji oczyszczania spalin stała się bez przedmiotowa. Rozwiązano umowy z Wykonawcami i rozpoczęto procedurę zamknięcia Programu BAT.

Pozostałe projekty inwestycyjne

Projekt związany z budową elektrowni jądrowej

W 2019 r. PGE EJ 1 realizowała zakres prac fazy wstępnej projektu związanej z prowadzeniem badań środowiskowych i lokalizacyjnych w lokalizacjach Żarnowiec i Lubiatowo-Kopalino.

Projekt jest realizowany na podstawie Umowy Wspólników zawartej w 2014 r. przez TAURON, ENEA S.A. (ENEA) oraz KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM Polska Miedź) (Partnerzy Biznesowi) z Polską Grupa Energetyczną S.A. (PGE). Zgodnie z powyższą umową każdy z Partnerów Biznesowych posiada po 10% udziałów w PGE EJ 1 - spółce celowej, która jest odpowiedzialna za przygotowanie i realizację inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji elektrowni jądrowej.

Umowa Wspólników reguluje zasady współpracy przy realizacji projektu, w tym zobowiązanie stron do wspólnego, w proporcji do posiadanych udziałów, sfinansowania działań przypadających w ramach etapu rozwoju projektu.

W listopadzie 2018 r. TAURON otrzymał pismo od PGE, w którym niniejsza spółka wyraziła wstępne zainteresowanie nabyciem wszystkich udziałów w PGE EJ 1, których właścicielem jest TAURON. W odpowiedzi na pismo TAURON wyraził wstępne zainteresowanie sprzedażą wszystkich posiadanych udziałów w PGE EJ 1. W I kwartale 2019 r. prowadzono rozmowy i negocjacje między stronami w przedmiotowej sprawie.

W dniu 17 kwietnia 2019 r. TAURON otrzymał pismo od PGE, w którym niniejsza spółka poinformowała, iż odstąpiła od procesu nabycia udziałów w PGE EJ 1 będących w posiadaniu mniejszościowych wspólników PGE EJ 1.

Wobec powyższego, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kontynuowane są działania w ramach fazy wstępnej projektu. Następne decyzje dotyczące projektu, w tym decyzja odnośnie deklaracji dalszego uczestnictwa poszczególnych stron (w tym TAURON) w kolejnym etapie projektu, zostaną podjęte po zakończeniu fazy wstępnej.

Projekt zgazowania węgla

Projekt Coal2Gas polega na rozpoznaniu obszaru budowy instalacji zgazowania węgla kamiennego z Grupą Azoty S.A. (Grupa Azoty) na potrzeby chemii - amoniak lub metanol.

W I półroczu 2019 r. kontynuowano prace w zakresie spraw formalnych niezbędnych do realizacji projektu przez TAURON oraz Grupę Azoty. W styczniu 2019 r. została podpisana Umowa Wspólników, natomiast w maju, sierpniu i listopadzie 2019 r. aneksy zmieniające terminy zawiązania spółki celowej.

W listopadzie 2019 r. decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wydano zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na utworzenie przez TAURON oraz Grupę Azoty wspólnego przedsiębiorcy. Kolejnym krokiem będzie decyzja Zarządu TAURON w sprawie powołania spółki celowej.

Projekt budowy bloku gazowo-parowego klasy 413 MW_e wraz z członem ciepłowniczym o mocy ok. 250 MW_t, w TAURON Wytwarzanie Oddział Elektrownia Łagisza w Będzinie

We wrześniu 2016 r. zgodnie ze Strategią, w ramach priorytetu zapewnienia stabilności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON, wstrzymano projekt budowy bloku gazowo-parowego klasy 413 MW_e z członem ciepłowniczym w TAURON Wytwarzanie Oddział Elektrownia Łagisza w Będzinie, z uwagi na utratę uzasadnienia biznesowego. Aktualnie Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi analizy, jak również prace umożliwiające ewentualne wznowienie projektu. Podjęcie decyzji inwestycyjnej bazować będzie z jednej strony na ocenie rentowności projektu, a z drugiej na możliwościach finansowych Grupy Kapitałowej TAURON. Nie wyklucza się możliwości zaangażowania partnera kapitałowego do realizacji projektu. Z uwagi na planowane aukcje rynku mocy, Grupa Kapitałowa TAURON zakłada podjęcie ostatecznej decyzji w przedmiocie wznowienia realizacji projektu w 2020 r.

Nakłady inwestycyjne

W 2019 r. nakłady inwestycyjne Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły 4 128 mln zł i były wyższe o 8% od poniesionych w 2018 r., kiedy wyniosły ok. 3 838 mln zł (bez inwestycji kapitałowych). Wynika to przede wszystkim ze wzrostu nakładów w Segmentach Wytwarzanie, Wydobycie oraz Pozostała działalność.

Poniższa tabela przedstawia wybrane nakłady inwestycyjne poniesione w 2019 r., największe w ujęciu wartościowym, w ramach Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 8. Nakłady inwestycyjne, największe w ujęciu wartościowym, poniesione w 2019 r. w ramach Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON

Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne (mln zł)
Dystrybucja	
Modernizacja i odtworzenie istniejących sieci	996
Budowa nowych przyłączy	667

Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne (mln zł)
Wytwarzanie	
Budowa bloku o mocy 910 MW_e na parametry nadkrytyczne w Jaworznie	1 020
Nakłady odtworzeniowo-modernizacyjne i komponenty w TAURON Wytwarzanie	215
Uciepłownienie Elektrowni Łagisza	104
Dostosowanie jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie do *Konkluzji BAT*	42
Odtworzenie stacji przygotowania wody zdemineralizowanej SUW	32
Przyłączenia nowych obiektów	27
Inwestycje związane z rozwojem i utrzymaniem sieci ciepłowniczych	25
Przyłączenie obiektów ogrzewanych ze źródeł niskiej emisji do sieci ciepłowniczych	6
Wydobycie	
Przygotowanie przyszłej produkcji	185
Budowa Szybu „Grzegorz" wraz z budową infrastruktury i wyrobiskami towarzyszącymi	94
Budowa poziomu 800m w ZG Janina	81
Program inwestycyjny w ZG Brzeszcze	70
Pozostała działalność	
Zakup farm wiatrowych - inwestycja kapitałowa	601

Szczegółowe informacje dotyczące poniesionych nakładów inwestycyjnych w poszczególnych Segmentach działalności Grupy Kapitałowej TAURON, zostały przedstawione w pkt 5.2. niniejszego sprawozdania.

1.5.2. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Inwestycje strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON oraz ich finansowanie są zarządzane centralnie na poziomie Spółki. Na podstawie przeprowadzonych analiz w zakresie planowanych nakładów inwestycyjnych i posiadanych środków, Zarząd Spółki ocenia, że Grupa Kapitałowa TAURON jest w stanie sfinansować obecne i przyszłe zamierzenia inwestycyjne ujęte w Strategii ze środków generowanych z działalności operacyjnej oraz pozyskując finansowanie.

Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji instrumentów finansowania oraz dąży do zabezpieczenia finansowania i utrzymania zdolności spółek Grupy Kapitałowej TAURON do wywiązywania sią zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań w okresie krótko i długoterminowym w tym zamierzeń inwestycyjnych. Podejmowane są czynności w zakresie pozyskania nowych źródeł finansowania czego efektem jest m.in. zawarta w dniu 6 lutego 2020 r. umowa programowa z Santander Bank Polska S.A. umożliwiająca emisję obligacji na rynku krajowym oraz zawarta w dniu 16 marca 2020 r. umowa o kredyt z bankiem SMBC BANK EU AG.

Szczegółowa informacja dotycząca zawarcia powyższych umów została przedstawiona w pkt 2.6. niniejszego sprawozdania.

1.5.3. Kierunki rozwoju innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej

Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna (B+R+I), znajduje swoje odzwierciedlenie w *Strategicznej Agendzie Badawczej* przyjętej przez Zarząd Spółki w 2018 r. Zgodnie z priorytetowymi kierunkami działalności B+R+I w Grupie Kapitałowej TAURON wprowadzono portfelowe zarządzanie projektami B+R.

Strategiczna Agenda Badawcza wpisuje się w 4 kierunki działalności B+R+I założone w Strategii.

Poniższy rysunek przedstawia priorytetowe kierunki rozwoju działalności B+R+I.

Rysunek nr 10. Kierunki rozwoju działalności B+R+I

Strategiczna Agenda Badawcza jest dokumentem, który w precyzyjny sposób opisuje kierunki rozwoju innowacji i stanowi uszczegółowienie Strategii. Dla każdego kierunku utworzono odrębny portfel projektów, w ramach których określono kluczowe wyzwania, cele rozwojowe oraz obszary badawcze. Taka konstrukcja *Strategicznej Agendy Badawczej* wspiera wybór konkretnych projektów i odrzucenie innych, jak również pozwoli na optymalną alokację zasobów finansowych. *Strategiczna Agenda Badawcza* obejmuje następujące portfele: Klient i Jego Potrzeby, Inteligentne Usługi Sieciowe, Energetyka Rozproszona oraz Niskoemisyjne Technologie Wytwarzania. Tym samym działalność B+R+I w Grupie Kapitałowej TAURON jest realizowana i rozwijana w oparciu o kompletne i szczegółowe założenia o charakterze strategicznym - z jasno zdefiniowanymi celami i osadzonymi w horyzoncie czasowym rezultatami.

Strategiczna Agenda Badawcza jest zgodna i komplementarna wobec pozostałych dokumentów strategicznych, opracowywanych lub przyjętych w Grupie Kapitałowej TAURON.

1.5.4. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W 2019 r. na funkcjonowanie obszaru B+R+I przeznaczono ok. 40 mln zł. Uruchomiono 18 projektów (w tym: 9 startupów) we wszystkich obszarach biznesowych. Na koniec 2019 r. w czterech portfelach Obszaru Badań i Innowacji realizowano 67 projektów o łącznej wartości przekraczającej 178 mln zł. Na realizację części z tych projektów Grupa Kapitałowa TAURON pozyskała dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych o łącznej wartości niemal 48 mln zł.

Poniższa tabela przedstawia wybrane projekty B+R realizowane w 2019 r. przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON współfinansowane ze źródeł zewnętrznych.

Tabela nr 9. Wybrane projekty B+R realizowane w 2019 r. przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON współfinansowane ze źródeł zewnętrznych

Lp.	Projekty/programy/zadania	Źródło współfinansowania
1.	**Projekt CO_2-SNG** - chemiczna akumulacja energii poprzez produkcję metanu z wychwyconego CO_2.	Wspólnota Wiedzy i Innowacji EIT InnoEnergy
	Projekt POLYGEN - wykorzystanie układu poligeneracyjnego przetwarzającego w procesie zgazowania lokalnie dostępne paliwa (w 2019 r. zaprzestano realizacji projektu).	
2.	Opracowanie i przetestowanie adaptacyjnego systemu magazynowania energii elektrycznej w oparciu o drugie życie baterii pochodzących z pojazdów elektrycznych.	

Lp.	Projekty/programy/zadania	Źródło współfinansowania
	System oceny propagacji i poprawy parametrów jakości energii elektrycznej w sieciach dystrybucyjnych.	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR)
	Opracowanie platformy pozwalającej na zagregowanie potencjału wytwórczego i regulacyjnego rozproszonych źródeł energii odnawialnej i zasobników energii oraz wybranych kategorii odbiorów sterowalnych.	
	Zintegrowany System Diagnostyki Sieciowej.	
	Opracowanie przemysłowej konstrukcji węglanowych ogniw paliwowych oraz ceramicznych elektrolizerów dających możliwość integracji z instalacjami energetycznymi power-to-gas.	
	Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych.	
	Platforma zarządzania danymi z zaawansowanej infrastruktury pomiarowej.	
	Model funkcjonowania energetyki rozproszonej 2.0 - samobilansujące się obszary sieci elektroenergetycznej.	
	Opracowanie innowacyjnego systemu skutecznego monitorowania i wspierania urządzeń zabezpieczeniowych spełniających założenia DMS.	
	Opracowanie i wdrożenie procesu technologicznego przetwarzania odpadów z kotłów fluidalnych z wykorzystaniem CO_2 do produkcji zamiennika cementu.	
	Budowa hybrydowego system ograniczenia emisji składników kwaśnych i popiołów lotnych ze spalin.	
	Opracowanie zaawansowanej technologii do monitoringu i predykcyjnej analizy stanu technicznego kotła w celu zwiększenia niezawodności jednostki kotłowej.	
3.	**Projekt TEXMIN** - wpływ ekstremalnych zjawisk pogodowych na działalność górniczą.	Fundusz Badawczy dla Węgla i Stali Unii Europejskiej
	Projekt RECOVERY - ocena zarządzania środowiskiem oraz działań mających na celu jego ochronę i naprawę używając narzędzi do analizy stanu ekosystemu.	
4.	**Projekt MOBISTYLE** - rozwiązania technologiczne, które pozwolą pozytywnie wpłynąć na zachowania klientów poprzez podniesienie świadomości i poczucia własności u konsumentów.	Horyzont 2020: Program Ramowy w zakresie badań naukowych oraz innowacji
	Projekt UtilitEE - wdrożenie rozwiązania, które zwiększy efektywność zużycia energii poprzez aktywne angażowanie klientów w swoje zachowania dotyczące zużycia energii z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz mechanizmów DSM.	
	Projekt GEMINI+ - wypracowanie projektu wysokotemperaturowego reaktora jądrowego chłodzonego gazem (HTGR) do produkcji energii elektrycznej i ciepła.	

Projektem, który łączy działania B+R TAURON, TAURON Dystrybucja, TAURON EKOENERGIA i TAURON Sprzedaż jest **Projekt M-GRID 2.0 - „Model funkcjonowania energetyki rozproszonej 2.0"**. W jego ramach przygotowywana jest demonstracja samobilansującego się obszaru sieci elektroenergetycznej. Celem projektu jest opracowanie technologii budowy lokalnych sieci elektroenergetycznych, których głównymi zaletami są ograniczenie strat podczas dystrybucji energii oraz poprawa niezawodności i elastyczności systemu. Pozyskana wiedza oraz doświadczenie w zakresie budowy oraz eksploatacji mikrosieci pozwoli na zaoferowanie nowego rodzaju usług TAURON klientom zewnętrznym, a także wdrożenie rozwiązania w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. W 2019 r. opracowywano dokumentację konieczną do uruchomienia przetargu na budowę mikrosieci oraz dokonywano międzybranżowych ustaleń z przedstawicielami poszczególnych członków konsorcjum. Pozyskano także prawa do dysponowania gruntem w wybranej lokalizacji w Bytomiu.

Jednym z istotnych przedsięwzięć B+R realizowanych w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON był **Projekt CO_2-SNG** dotyczący przetwarzania CO_2 powstającego w procesie spalania paliw w instalacjach przemysłowych w syntetyczny gaz ziemny (SNG). Projekt jest realizowany przez międzynarodowe konsorcjum zrzeszające polskie i francuskie podmioty, którego liderem jest TAURON Wytwarzanie. Opracowywany proces polega na reakcji CO_2 z wodorem powstającym w procesie elektrolizy, która zasilana jest tanią, nadwyżkową energią pochodzącą z OZE (w dolinach obciążeń systemu elektroenergetycznego). Projekt zakłada, że może to być sposób na przechowywanie nadwyżki energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, a jednocześnie perspektywiczne rozwiązanie dla zagospodarowania CO_2 wytwarzanego w instalacjach Grupy Kapitałowej TAURON. W 2019 r. prowadzono intensywną kampanię badawczą z wykorzystaniem zbudowanej w ramach projektu instalacji pilotowej zlokalizowanej w Elektrowni Łaziska, wykorzystując CO_2 wychwycone ze spalin bloku węglowego klasy 200 MW. Powyższe badania zostały zakończone w IV kwartale 2019 r. i tym samym rozpoczęto ostatni etap projektu, tj. analizy w zakresie wykonalności instalacji demonstracyjnej o skali wielokrotnie większej niż zastosowana w instalacji pilotowej (tzw. up-scaling). Powyższy projekt stanowi bazę dla projektu TENNESSEE.

Celem **Projektu TENNESSEE** jest udoskonalenie procesu magazynowania energii w postaci chemicznej - substytutu gazu ziemnego, skutkującego poprawą parametrów eksploatacyjnych instalacji docelowej, głównie poprzez wyższą sprawność elektrolizy wysokotemperaturowej oraz zastosowanie węglanowych ogniw paliwowych do wychwytu CO_2 ze spalin. W efekcie możliwe będzie znaczne zmniejszenie ilości dostarczanej do układu wychwytu energii z elektrowni. Powyższy projekt przyczyni się w szczególności do obniżenia energochłonności przypadającej na jednostkę wytwarzanego SNG.

Rok 2019 był okresem intensywnego przygotowania jednostek wytwórczych do ***Konkluzji BAT***, również poprzez działania B+R. W celu ograniczenia nakładów finansowych na dostosowanie bloków węglowych do *Konkluzji BAT*, prowadzono program testów różnego rodzaju sorbentów aby obniżyć emisję szkodliwych zanieczyszczeń. Wtrysk

sorbentów testowano na blokach z kotłami fluidalnymi elektrowni Łagisza, Siersza, Jaworzno III - Elektrownia II (TAURON Wytwarzanie) oraz w ZW Tychy (TAURON Ciepło). W trakcie podawania sorbentów prowadzono szeroki zakres badań laboratoryjnych i pomiarów emisji w spalinach. Na ich podstawie możliwe było potwierdzenie skuteczności testowanej technologii.

W zakresie rozwoju nowych produktów, w 2019 r. został uruchomiony **Program HEMS** adresowany do klientów detalicznych. Celem programu jest przygotowanie Grupy Kapitałowej TAURON do pozyskiwania nowego strumienia przychodów dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON, poprzez wypracowanie strategii, organizacji oraz modelu świadczenia usług i sprzedaży produktów w ramach HEMS w oparciu o istniejące, a także nowe produkty i usługi. W ramach programu rozpoczęto realizację 3 następujących projektów:

1. Strona internetowa i e-doradztwo,
2. Zarzadzanie Komfortem Termicznym,
3. Społeczność Ekspertów.

TAURON w 2019 r. kontynuował zainicjowane wcześniej prace związane z **Internetem Rzeczy**. Realizowano działania nakierowane na wypracowanie i wdrożenie usług na potrzeby inteligentnego miasta z wykorzystaniem technologii Internetu Rzeczy. Wdrożenie tego typu rozwiązań będzie pierwszym w Polsce przedsięwzięciem, które wykorzystuje Internet Rzeczy na skalę kilkusettysięcznego miasta.

Wdrożenie zakłada kompleksową optymalizację wykorzystania i budowę nowych usług na bazie infrastruktury miejskiej, komunalnej, energetycznej i telekomunikacyjnej, co będzie możliwe dzięki zastosowaniu sieci czujników dostarczających informacji ułatwiających zarządzanie poszczególnymi funkcjami aglomeracji. Wykorzystywana jest istniejąca infrastruktura dystrybucyjna Grupy Kapitałowej TAURON w celu świadczenia zaawansowanych usług technologicznych dla mieszkańców i biznesu. W 2019 r. uruchomiono platformę zbierającą dane z infrastruktury czujnikowej. Testowane są funkcjonalności dotyczące pomiaru jakości powietrza wraz z modułem predykcji zanieczyszczeń, jak również usługa inteligentnego parkingu, która wspomaga mieszkańców w znajdywaniu wolnych miejsc parkingowych. Monitoruje się również stopień zapełnienia koszy na śmieci, wpływając na optymalizację procesu zbierania odpadów.

W 2019 r. zakończono realizację **Projektu MDM**, realizowanego wspólnie przez TAURON Dystrybucja oraz firmę Future Processing sp. z o.o. Celem projektu było opracowanie Platformy do zarządzania danymi z zaawansowanej infrastruktury pomiarowej, umożliwiającej prowadzenie zaawansowanych analiz dużych zbiorów danych pomiarowych w oparciu o innowacyjne modele matematyczne i statystyczne. W wyniku realizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych projektu został wytworzony i przetestowany Prototyp Systemu (Platforma MDM). W kolejnym kroku planuje się wdrożenie wytworzonego prototypu do działalności TAURON Dystrybucja na tzw. obszarze zrealizowanego Projektu AMI Smart City Wrocław, po dostosowaniu prototypu do potrzeb wdrożenia produkcyjnego, w tym m.in. aktualnych wymogów w zakresie bezpieczeństwa dla systemów informatycznych.

W 2019 r., obok tradycyjnie pojmowanej działalności B+R, w ramach Grupy Kapitałowej TAURON podjęto szereg prac służących dalszemu rozwojowi współpracy ze startupami.

Kontynuując model współpracy wypracowany w poprzednich latach w ramach **Programu Pilot Maker**, TAURON prowadził intensywne działania w ramach uruchomionego w 2018 r. programu Pilot Maker Elektro ScaleUp dedykowanego rozwojowi elektromobilności. Rozwijane rozwiązania dotyczą bezpośrednio realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON projektów rozwoju sieci punktów ładowania, usług carsharingu pojazdów elektrycznych oraz dotyczą monitoringu pracy sieci elektroenergetycznej, a także kluczowych maszyn i urządzeń w punktach wytwórczych i odbiorczych energii, które są głównymi ogniwami systemu sieci ładowania e-aut. W trakcie naboru do powyższego programu przeanalizowano ponad 60 pomysłów. Do współpracy zaproszono 5 startupów, z którymi zrealizowane zostały projekty pilotażowe z wykorzystaniem infrastruktury spółek Grupy Kapitałowej TAURON. W ramach powyższego programu przedmiotem testów był m.in. startup ELMODIS oferujący zaawansowany moduł monitorowania, diagnostyki i predykcji uszkodzeń z wbudowanymi obwodami dla potrzeb sygnalizacji niebezpieczeństwa uszkodzenia urządzeń i maszyn elektrycznych ze szczególnym uwzględnieniem silników elektrycznych. Rozwiązanie zostało przetestowane na 15 wytypowanych urządzeniach w Elektrowni Jaworzno III.

W dniu 30 stycznia 2019 r. TAURON podpisał z Krakowskim Parkiem Technologicznym umowę na udział w **Programie akceleracyjnym KPT ScaleUp**. Program stanowi realizację założeń programu ScaleUp ogłoszonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, którego celem jest inicjowanie i prowadzenie przedsięwzięć wdrożeniowych u odbiorcy technologii (tutaj: TAURON), ukierunkowanych na wykorzystanie nowych, innowacyjnych technologii i rozwiązań w zakresie obszarów: Internet Rzeczy, Smart Home, Smart City, Inteligentne Usługi Sieciowe. W trakcie naboru do powyższego programu przeanalizowano ponad 100 pomysłów, z czego z 34 startupami zostały przeprowadzone wywiady pogłębione. W 2019 r. rozpoczęto prace nad rozwojem 2 rozwiązań. Jednym z perspektywicznych projektów pilotażowych prowadzonych w ramach powyższego programu były prace nad rozwojem wykorzystania funkcjonalności inteligentnej wtyczki, prowadzone we współpracy z firmą S-labs sp. z o.o. Rozwijane rozwiązanie bazuje na urządzeniu Smart Plug, które współpracuje z systemem analitycznym agregującym dane pomiarowe, co umożliwia m.in. pomiar zużycia energii elektrycznej przez

podłączone do niego urządzenie. Użytkownik poza informacją o bieżącym zużyciu energii otrzymuje również możliwość sterowania podłączonym urządzeniem przez smartphone czy tworzenia kalendarza wyłączeń, co ułatwia efektywne wykorzystanie np. urządzeń grzewczych.

W 2019 r. został uruchomiony **Program akceleracyjny TAURON PROGRES**, będący elementem systemu *Open Innovation*, do którego rozpoczęto oficjalny nabór w dniu 21 maja 2019 r. Powyższy program adresowany jest do podmiotów, które dysponują innowacyjnym pomysłem z obszarów wskazanych w *Strategicznej Agendzie Badawczej* oraz chętnych do współpracy przy rozwoju innowacyjnych rozwiązań, pozwalających na poszerzenie obecnej oferty spółek Grupy Kapitałowej TAURON o nowe produkty i usługi, ale również mających wpływ na usprawnienie procesów produkcji i świadczenie usług oferowanych już na rynku. TAURON PROGRES to platforma otwarta na pomysły nie tylko młodych przedsiębiorców, ale też osób fizycznych, jednostek badawczych, z mniejszym i większym doświadczeniem biznesowym. Platforma umożliwia dotarcie z informacją bezpośrednio do TAURON, jak i do odpowiednich ekspertów Grupy Kapitałowej TAURON oraz umożliwia szybkie przedstawienie rozwiązania, bez oczekiwania na otwarcie naboru zgłoszeń. Zgodnie z założeniami programu, uczestnicy mają możliwość przetestowania swoich rozwiązań z wykorzystaniem infrastruktury Grupy Kapitałowej TAURON.

Budując strategiczną pozycję Grupy Kapitałowej TAURON w obszarze startupów, TAURON przeprowadził w 2019 r. pierwsze **inwestycje w ramach EEC Magenta** - utworzonego w 2018 r. funduszu typu CVC. EEC Magenta zainwestowała 13 mln zł w spółkę Reliability Solutions sp. z o.o. specjalizującą się w przewidywaniu i minimalizowaniu skutków awarii. W odniesieniu do TAURON rozwiązania oferowane przez Reliability Solutions sp. z o.o. posłużą poprawie efektywności technicznej i ekonomicznej kluczowych jednostek wytwórczych. Powyższe przedsięwzięcie jest pierwszą inwestycją funduszu EEC Magenta zbudowanego przez TAURON, PFR Ventures, NCBR oraz EEC Ventures. Zebrane środki finansowe zostaną wykorzystane przez firmę na rozwój i ekspansję na rynki krajów Europy Zachodniej.

W dniu 26 maja 2019 r., w trakcie tegorocznej edycji wydarzenia IMPACT, TAURON ogłosił **udział w Programie Govtech**. Program ten ma na celu umożliwienie współpracy ministerstwom, samorządom, spółkom Skarbu Państwa, ze startupami i małymi przedsiębiorstwami, które w drodze trybu konkursowego zostaną wyłonione jako docelowi wykonawcy zadań (Wyzwań) przygotowanych przez zleceniodawców. TAURON zgłosił zapotrzebowanie na stworzenie systemu i aplikacji oceniającej możliwość i potencjał instalacji fotowoltaicznych. Rezultatem działań podjętych w ramach konkursu ma być zwiększenie udziału energii uzyskiwanej z OZE, w szczególności z ogniw fotowoltaicznych, w całkowitym bilansie energetycznym. Wyzwanie to również ma na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa dotyczącej OZE i korzyści finansowych wynikających z użycia tej technologii. W grudniu 2019 r. zakończył się I etap konkursu, który wyłonił 5 laureatów zakwalifikowanych do II etapu konkursu. W trakcie II etapu zostanie wyłoniony finalista, który będzie realizował aplikację w finalnej postaci.

W 2019 r. kontynuowano **współpracę z amerykańskim Electric Power Research Institute**, w ramach której TAURON uczestniczy w 2 programach badawczych w zakresie magazynowania energii oraz identyfikacji potrzeb odbiorców energii elektrycznej. Wybrane obszary współpracy są dla Grupy Kapitałowej TAURON szczególnie istotne i wynikają wprost ze zidentyfikowanych w Grupie Kapitałowej TAURON wyzwań technologicznych. Magazynowanie energii jest jednym z najważniejszych wyzwań dla dystrybucji i efektywnej energetyki rozproszonej, a zrozumienie potrzeb klienta wspiera kluczowe z punktu widzenia Strategii relacje z klientami.

W projekcie magazynowania energii wykorzystuje się nowoczesne narzędzia pozwalające na szacowanie kosztów instalacji i funkcjonowania magazynów, czy oprogramowanie umożliwiające zweryfikowanie korzyści i wymagań przy konkretnych przypadkach magazynowania energii. Rozwiązania te stanowią wsparcie dla realizacji projektów B+R TAURON, tj. budowy magazynu w celu zasilania odbiorców energii bez przerw, drugiego życia baterii, mikrosieci czy mechanizmów redukcji popytu DSR.

Udział w programie identyfikacji potrzeb odbiorców energii elektrycznej umożliwia spółkom Grupy Kapitałowej TAURON szybszą i precyzyjną identyfikację potrzeb klientów, a tym samym budowę portfolio usług i produktów energetycznych, dostosowanych do zmieniających się trendów rynkowych. Program pozwoli też w większym stopniu dostosować do oczekiwań klientów produkty i usługi rozwijane dopiero w nowych liniach biznesowych, takich jak elektromobilność czy Smart Home.

W 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON realizowała także **prace w ramach EIT InnoEnergy**, w szczególności polskiego węzła InnoEnergy Central Europe sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. W strukturach EIT InnoEnergy, TAURON ma status Partnera Stowarzyszonego. Jednym z obszarów zainteresowań TAURON są tzw. czyste technologie węglowe. Jednocześnie prowadzenie badań i koordynacja działań w tym obszarze są głównymi zadaniami spółki InnoEnergy Central Europe sp. z o.o., której TAURON jest jednym z udziałowców. W 2019 r. przedstawiciele TAURON byli także zaangażowani w prace EIT InnoEnergy związane z ewaluacją projektów/inicjatyw proponowanych do realizacji przez innych partnerów działających w strukturach EIT InnoEnergy zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

1.6. Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON

Grupa Kapitałowa TAURON jest w pełni zintegrowaną grupą energetyczną, której model biznesowy obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości: od wydobycia, przez wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż do klientów końcowych, uzupełniony o ekosystem innowacji i rozwój nowych biznesów, ściśle powiązanych z działalnością w sektorze energetycznym.

Grupę Kapitałową TAURON tworzą wybrane spółki, które zarządzane są łącznie jako jednolity organizm gospodarczy złożony z autonomicznych spółek prawa handlowego, na czele którego stoi TAURON jako jednostka dominująca.

W 2019 r. obowiązywał *Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON* przyjęty przez Zarząd Spółki w dniu 23 stycznia 2018 r.

Model Biznesowy określa model zarządzania Grupą Kapitałową TAURON, definiuje wysokopoziomową architekturę procesów oraz zawiera wytyczne odnośnie wskaźników efektywności jednostek tworzących Grupę Kapitałową TAURON.

1.6.1. Założenia Modelu Biznesowego i Operacyjnego Grupy TAURON

Kluczowe założenia Modelu Biznesowego to budowa wartości Grupy Kapitałowej TAURON, koncentracja na klientach, czytelny podział obowiązków i odpowiedzialności, efektywna wymiana informacji, wykorzystanie wiedzy pracowników, zmienność Modelu Biznesowego oraz spójność organizacyjna Grupy Kapitałowej TAURON.

Model Biznesowy jest elementem realizacji Strategii i poprzez ustrukturyzowanie działań, ułożenie ich w logiczne, współdziałające procesy biznesowe, pozwala optymalizować budowanie wartości Grupy Kapitałowej TAURON jako całości, wykorzystując efekty skali prowadzonego biznesu i synergii wynikających ze współpracy poszczególnych ogniw łańcucha wartości.

1.6.2. Zasady zarządzania TAURON Polska Energia S.A.

Zgodnie z postanowieniami *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach* (Regulamin Zarządu), Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem Spółki, niezastrzeżone przepisami prawa oraz postanowieniami *Statutu TAURON Polska Energia S.A.* (Statut Spółki) dla WZ lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu Spółki. Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem.

Szczegółowa informacja dotycząca spraw należących do kompetencji Zarządu jako organu kolegialnego została przedstawiona w pkt 9.8.1. niniejszego sprawozdania.

Zgodnie z *Regulaminem Organizacyjnym TAURON Polska Energia S.A.* (Regulamin Organizacyjny) Spółką kieruje Zarząd Spółki bezpośrednio oraz poprzez prokurentów, Dyrektorów Zarządzających, Dyrektorów Wykonawczych, lub osoby zajmujące inne stanowiska bezpośrednio podlegające członkom Zarządu Spółki.

Spółka realizuje swoje zadania poprzez:

1. wydzielone jednostki organizacyjne:
   - Obszary biznesowe, obejmujące samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne podlegające bezpośrednio Dyrektorom Wykonawczym. Pracą Dyrektorów Wykonawczych kierują członkowie Zarządu Spółki bezpośrednio lub za pośrednictwem Dyrektorów Zarządzających,
   - Zespoły, będące jednostkami organizacyjnymi podlegającymi Dyrektorom Wykonawczym lub Dyrektorom Zarządzającym. Pracami Zespołu kieruje Kierownik Zespołu,
2. samodzielne stanowiska pracy:
   - Dyrektorzy Zarządzający, którzy zarządzają i kierują pracą podległych Dyrektorów Wykonawczych, Zespołów lub stanowisk pracy,
   - Dyrektorzy Wykonawczy, którzy zarządzają i kierują pracą podległych Zespołów lub stanowisk pracy tworzących dany obszar biznesowy Spółki,
   - inne samodzielne stanowiska pracy, które mogą zostać powierzone w szczególności Pełnomocnikom, Inspektorom, Rzecznikom, Koordynatorom lub Specjalistom,
3. tymczasowe organizacje - Zespoły Projektowe, powoływane w celu realizacji zadań i projektów Spółki.

1.6.3. Zasady zarządzania Grupą Kapitałową TAURON

Podstawowym aktem normatywnym Grupy Kapitałowej TAURON jest przyjęty przez Zarząd Spółki *Kodeks Grupy TAURON*, który reguluje jej funkcjonowanie, zapewniając realizację celów, poprzez specjalnie zaprojektowane rozwiązania w zakresie zarządzania podmiotami Grupy Kapitałowej TAURON, w tym w szczególności określania celów działalności spółek umożliwiających osiągnięcie efektów zakładanych w Strategii.

Regulacje wdrożone w 2016 r. wraz z Modelem Biznesowym, zaktualizowane w 2018 r., wprowadziły w Grupie Kapitałowej TAURON zarządzanie procesowe, którego istotą jest ciągłe poszukiwanie i wdrażanie usprawnień i jasny oraz transparentny podział kompetencji i odpowiedzialności. Procesy podlegają odpowiednim modyfikacjom w celu poprawy ich efektywności oraz stanowią organizację nadrzędną wobec struktury organizacyjnej poszczególnych spółek i przebiegają horyzontalnie przez całą Grupę Kapitałową TAURON.

Celem wdrożonego zarządzania procesowego jest uzyskanie synergii działań realizowanych w różnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, dzielenie się i wykorzystanie najlepszych praktyk, standaryzacja i automatyzacja procesów, a także zapewnienie spójności działań w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w celu wsparcia realizacji Strategii.

Członkowie Zarządu zarządzają przypisanymi im megaprocesami. Właścicielami megaprocesów są wskazani dyrektorzy zarządzający i wykonawczy w TAURON.

Dokumentacja procesowa (mapy, diagramy i karty procesów) wyznacza i opisuje kompetencje decyzyjne oraz czynności podejmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne w różnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Właściciele megaprocesów dekomponują je na procesy niższego rzędu wyznaczając im właścicieli. Każdy proces ma swojego właściciela i mierniki procesowe wyznaczone przez właściciela procesu wyższego rzędu. Dokumentacja procesowa określa także przebiegi i kompetencje decyzyjne dla działań powtarzalnych, operacyjnych procesów wraz z opisami wymienionych produktów i usług. Kompetencje i zależności procesowe opisane w dokumentacji procesowej są uzupełnieniem kompetencji wynikających ze struktury organizacyjnej poszczególnych spółek i wspierają działanie spółek Grupy Kapitałowej TAURON jako jednolitego organizmu.

W ramach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują stałe Komitety Grupy Kapitałowej TAURON, w tym:

1. Komitet Inwestycyjny,
2. Komitet Ryzyka,
3. Komitet Nowych Biznesów,
4. Komitet Digitalizacji,
5. Komitet Sponsoringu,
6. Komitet Płynności w Grupie TAURON.

Powyższe Komitety zostały powołane w celu umożliwienia prowadzenia działalności według założeń jednolitości operacyjnej, zgodnie z prawem i interesem Grupy Kapitałowej TAURON oraz jej interesariuszy.

W ramach Modelu Biznesowego zidentyfikowano 23 megaprocesy przebiegające przez wszystkie jednostki Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę procesów realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy).

Rysunek nr 11. Struktura procesów realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy)

1.6.4. Obszary Biznesowe Grupy Kapitałowej TAURON

Zgodnie z obowiązującym Modelem Biznesowym wdrożono podział ról i odpowiedzialności, oparty na przypisaniu kompetencji procesowych, pomiędzy:

nadrzędną jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za zarządzanie działalnością Grupy Kapitałowej TAURON i podejmowanie najważniejszych decyzji mających wpływ na Grupę Kapitałową TAURON, Obszary Biznesowe, CUW i spółki należące do Grupy Kapitałowej TAURON,

OBSZARY BIZNESOWE

7 obszarów podstawowej działalności Grupy Kapitałowej TAURON zdefiniowanych zgodnie z ogniwami łańcucha wartości produkcji energii elektrycznej i ciepła: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, OZE, Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż,

CENTRA USŁUG WSPÓLNYCH

jednostki odpowiedzialne za świadczenie określonych usług wsparcia (np. rachunkowość, IT, kadry i płace, ubezpieczenia, obsługa klienta, ochrona) na rzecz pozostałych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 12. Struktura Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON

Centra Usług Wspólnych Grupy Kapitałowej TAURON

Centralizacja usług wsparcia ma na celu odciążenie Centrum Korporacyjnego oraz Obszarów Biznesowych od realizacji procesów niezwiązanych bezpośrednio z prowadzoną działalnością operacyjną (tzw. procesy wsparcia), a także obniżenie kosztów realizacji tych procesów dzięki korzyściom skali i wzrostowi efektywności operacyjnej. W strukturze Grupy Kapitałowej TAURON, CUW ulokowane zostały w: TAURON Obsługa Klienta, TAURON Ubezpieczenia sp. z o.o. (TAURON Ubezpieczenia) oraz Wsparcie Grupa TAURON.

1.6.5. Zmiany w zasadach zarządzania TAURON Polska Energia S.A. i Grupą Kapitałową TAURON

Zmiany w zasadach zarządzania Spółką

W dniu 25 października 2019 r. w wyniku zachodzących zmian w otoczeniu biznesowym Spółki, mając na celu optymalizację, usprawnienie i wzmocnienie procesów zarządczych w TAURON oraz uelastycznienie procesów komponowania samodzielnych stanowisk pracy i jednostek organizacyjnych podlegających członkom Zarządu Spółki, Zarząd Spółki przyjął a Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła nowe brzmienie Regulaminu Organizacyjnego.

W powyższym Regulaminie Organizacyjnym, który wszedł w życie z dniem 15 listopada 2019 r., dotychczasowe „Piony" zastąpiono „Obszarami biznesowymi" zarządzanymi przez Dyrektorów Wykonawczych, wprowadzono możliwość powołania w uzasadnionych przypadkach, jednego spośród Dyrektorów Wykonawczych na stanowisko Dyrektora Zarządzającego, w celu zarządzania zbliżonymi merytorycznie Obszarami biznesowymi oraz ustanowiono, że przyporządkowania Obszarów biznesowych poszczególnym członkom Zarządu Spółki dokonywać będzie Rada Nadzorcza Spółki lub w przypadku jego braku, przyporządkowanie będzie następować w drodze uchwały Zarządu Spółki.

Poniższy rysunek przedstawia schemat organizacyjny TAURON, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Rysunek nr 13. Schemat organizacyjny TAURON według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

W związku z nowym Regulaminem Organizacyjnym dokonano również niezbędnych modyfikacji zakresów funkcji poszczególnych Obszarów biznesowych w strukturze organizacyjnej Spółki.

Z dniem 15 listopada 2019 r. w drodze uchwały Zarządu Spółki dokonano przyporządkowania członkom Zarządu Spółki, w sposób bezpośredni oraz za pośrednictwem powołanych w tym samym dniu Dyrektorów Zarządzających, poszczególnych Obszarów biznesowych oraz samodzielnych stanowisk pracy bezpośrednio podlegających członkom Zarządu Spółki.

Poniższy rysunek przedstawia schemat podziału odpowiedzialności członków Zarządu Spółki, według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Rysunek nr 14. Schemat podziału odpowiedzialności członków Zarządu Spółki według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Do obszarów podległych członkom Zarządu Spółki za pośrednictwem Dyrektorów Zarządzających należą:

- Obszar Korporacyjny, Obszar Strategii oraz Obszar Komunikacji i Marketingu przyporządkowany Prezesowi Zarządu za pośrednictwem Dyrektora Wykonawczego ds. Prawnych pełniącego funkcję Dyrektora Zarządzającego,
- Obszar Obrotu, Obszar Handlu Paliwami oraz Obszar Zarzadzania Portfelem przyporządkowany Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansów za pośrednictwem Dyrektora Wykonawczego ds. Operatora Rynku i Obsługi Handlu pełniącego funkcję Dyrektora Zarządzającego,
- Obszar Fuzji, Przejęć i Dezinwestycji oraz Obszar Badań i Rozwoju przyporządkowany Wiceprezesowi Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju za pośrednictwem Dyrektora Wykonawczego ds. Projektów Inwestycyjnych pełniącego funkcję Dyrektora Zarządzającego.

Zmiany w zasadach zarządzania Grupą Kapitałową TAURON

W ramach prac związanych z wdrożeniem Modelu Biznesowego, w 2019 r. zakończono działania związane z zaprojektowaniem i wdrożeniem kluczowych procesów w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, prowadzących działalność operacyjną, tj. TAURON Dystrybucja Serwis, TAURON Dystrybucja Pomiary, TAURON Serwis, TAURON Ekoserwis, TAURON Sprzedaż GZE, TAURON Ubezpieczenia, Wsparcie Grupa TAURON, Bioeko Grupa TAURON, SCE Jaworzno III oraz Spółka Usług Górniczych sp. z o.o. (SUG).

Uzgodniono mapy i diagramy oraz punkty styków dla procesów przebiegających w TAURON oraz pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka dokonała weryfikacji procesów w skali całej Grupy Kapitałowej TAURON w celu zapewnienia wysokiej jakości i spójności opracowanych procesów.

W 2019 r. wdrożono także proces robotyzacji oraz ścieżkę inicjowania usprawnień przez uczestników procesów, co wpłynęło na intensyfikację procesu optymalizacji w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Rozpoczęto prace związane z wdrożeniem oceny dojrzałości procesowej w Grupie Kapitałowej TAURON, w tym zaprojektowano narzędzie - Model dojrzałości procesowej Grupy Kapitałowej TAURON oraz przeprowadzono pilotażową ocenę wybranych procesów spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Wszystkie te działania miały na celu wskazanie obszarów do dalszej poprawy w szczególności uwzględniając kwestie optymalizacji biznesowej i odpowiedzi na ryzyka fizyczne i ryzyka przejścia.

Wdrożone dokumentacja i narzędzia procesowe oraz pozyskane w Grupie Kapitałowej TAURON kompetencje w zakresie zarządzania procesowego i optymalizacji procesów w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON stwarzają warunki do dalszego poszukiwania usprawnień i podnoszenia efektywności działań.

2. DZIAŁALNOŚĆ TAURON POLSKA ENERGIA S.A. I GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

2.1. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

2.1.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena

Na działalność i wyniki Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wpływały m.in. następujące czynniki wewnętrzne:

1. aktualizacja kierunków strategicznych i konsekwentna realizacja Strategii oraz osiąganie założonych efektów finansowych i niefinansowych,
2. działania w zakresie optymalizacji procesów we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej TAURON,
3. decyzje w zakresie realizacji kluczowych projektów inwestycyjnych,
4. wdrożenie *Planu Strategicznego Zarządzania Aktywami na lata 2018-2025* - jednego z fundamentalnych dokumentów stanowiących trzon zintegrowanego systemu zarządzania majątkiem w Grupie Kapitałowej TAURON,
5. realizacja inwestycji w zakresie dostosowania elektrowni Grupy Kapitałowej TAURON do tzw. *Konkluzji BAT* poprzez redukcję, począwszy od 2021 r., emisji związków siarki i azotu oraz chloru i rtęci lub uzyskanie odstępstw,
6. działania lojalnościowe w zakresie utrzymania obecnych klientów oraz działania marketingowe w zakresie pozyskiwania nowych klientów,
7. scentralizowany obszar zarządzania finansami w Grupie Kapitałowej TAURON, wspomagany takimi narzędziami, jak: centralny model finansowania, polityka zarządzania płynnością finansową z cash poolingiem, polityka zarządzania ryzykiem w obszarze finansowym, polityka ubezpieczeniowa,
8. możliwość pozyskania finansowania dłużnego na rynkach międzynarodowych,
9. działalność Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) mająca na celu przede wszystkim optymalizację realizacji obowiązków związanych z rozliczaniem podatku dochodowego od osób prawnych przez kluczowe spółki Grupy Kapitałowej TAURON,
10. zarządzanie przez TAURON procesami zakupowymi, w szczególności zakupami paliw na potrzeby podmiotów wytwórczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON,
11. warunki geologiczno-górnicze wydobycia węgla kamiennego,
12. awarie urządzeń, instalacji i sieci należących do Grupy Kapitałowej TAURON,
13. zakup 5 farm wiatrowych należących do grupy in.ventus.

Szczegółowa informacja dotycząca wpływu powyższych czynników na osiągnięty w 2019 r. wynik finansowy została przedstawiona w pkt 4 i 5 niniejszego sprawozdania. Efekty tego wpływu widoczne są zarówno w krótkiej, jak i dłuższej perspektywie.

W trakcie 2019 r. nie zaistniały istotne nietypowe zdarzenia o charakterze wewnętrznym mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy.

W 2019 r. zakłady górnicze należące do TAURON Wydobycie, z uwagi na problemy górniczo-geologiczne dostarczyły do spółek z Grupy Kapitałowej TAURON wolumen węgla mniejszy o ok. 371 tys. Mg od wielkości umownej (z uwzględnieniem dopuszczalnej tolerancji) co stanowiło ok. 11% wielkości umownej.

2.1.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena

Na działalność i wyniki TAURON oraz Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wpłynęły następujące czynniki zewnętrzne:

1. otoczenie makroekonomiczne,
2. otoczenie rynkowe,
3. otoczenie regulacyjne,
4. otoczenie konkurencyjne.

2.1.2.1. Otoczenie makroekonomiczne

Podstawowym obszarem działalności Grupy Kapitałowej TAURON jest rynek polski, w ramach którego Grupa Kapitałowa TAURON korzysta z pozytywnych trendów na nim panujących, jak również odczuwa skutki ich zmian. Sytuacja makroekonomiczna zarówno w poszczególnych sektorach gospodarki, jak i na rynkach finansowych, jest istotnym czynnikiem mającym wpływ na osiągane przez Grupę Kapitałową TAURON wyniki.

Rok 2019 był pozytywny pod względem światowej koniunktury gospodarczej, chociaż widoczne było spowolnienie niektórych światowych gospodarek. Tempo wzrostu gospodarczego w strefie euro stabilizuje się na relatywnie niskim poziomie. Spowolnienie wzrostu gospodarczego zanotowano m.in w Stanach Zjednoczonych (USA),

głównie w wyniku osłabienia przemysłu i niepewności dotyczącej polityki handlowej i w Chinach ze względu na napięcia handlowe i słaby popyt globalny oraz w Niemczech i we Włoszech.

W Polsce zanotowano wysoki wzrost gospodarczy chociaż nasilają się sygnały jego osłabienia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wskaźnik Produktu Krajowego Brutto (PKB) Polski w 2019 r. ukształtował się na poziomie 4,1%, jednak w kolejnych kwartałach spodziewane jest stopniowe osłabienie jego dynamiki ze względu na utrzymujące się obniżenie aktywności gospodarczej w strefie euro.

Głównym czynnikiem podtrzymującym koniunkturę w Polsce będzie konsumpcja prywatna, korzystna sytuacja pracowników na rynku pracy w tym: wysoka dynamika wynagrodzeń (na poziomie ok. 7% r/r), podwyżka płacy minimalnej, czy utrzymanie się niskiego poziomu bezrobocia (na poziomie 5,2% w 2019 r.) Siłę nabywczą gospodarstw domowych ograniczy natomiast wyższa inflacja. Wskaźnik cen konsumpcyjnych (Wskaźnik CPI) za 2019 r. wyniósł 2,3% (r/r).

Czynnikami wpływającymi negatywnie na wzrost krajowego PKB jest spowolnienie dynamiki wzrostu inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz inwestycji sektora prywatnego, a także przewidywany nieznaczny ujemny wkład eksportu netto.

Według danych Narodowego Banku Polskiego (NBP) w sektorze energetycznym zakłada się utrzymanie cen surowców energetycznych. W grudniu 2019 r. i styczniu 2020 r. Prezes URE zatwierdził taryfy dla energii elektrycznej dla gospodarstw domowych. Wzrosty cen łącznych energii i dystrybucji wynoszą ok. 10%. Prognozuje się, że ta podwyżka cen nie będzie miała wpływu na poziom zużycia energii w tym sektorze.

Według danych Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (PSE) 2019 r. był pierwszym od 2012 r. kiedy zanotowano spadek krajowego zużycia energii elektrycznej brutto. W 2019 r. zużycie energii elektrycznej wyniosło 169,39 TWh i było o 1,54 TWh niższe niż w 2018 r. (-0,9% r/r). Popyt na energię został pokryty produkcją w elektrowniach krajowych, która wyniosła 158,77 TWh (-3,9% r/r), rekordowo wysokim importem z krajów ościennych na poziomie 10,62 TWh (+85,7%) oraz zwiększoną generacją z OZE. Jedynie w elektrowniach wiatrowych, ze względu na dobre warunki wietrzne, w 2019 r. wyprodukowano o 2,23 TWh więcej energii niż w 2018 r. (+19,1% r/r). Dodatkowo szybki rozwój mocy w źródłach fotowoltaicznych wpływa na wzrost autokonsumpcji energii zmniejszając zapotrzebowanie na dostawy z sieci. W 2019 r. zanotowano o 11,76 TWh (-8,9% r/r) spadek generacji energii w krajowych elektrowniach na węgiel kamienny i brunatny.

2.1.2.2. Otoczenie rynkowe

Energia elektryczna

W 2019 r. cena energii elektrycznej na Rynku Dnia Następnego (RDN), Towarowej Giełdy Energii S.A. (TGE) ukształtowała się na poziomie 229,31 PLN/MWh i była wyższa o 2,82% (+6,28 PLN/MWh) w stosunku do 2018 r. Średnia cena rozliczeniowa na Rynku Bilansującym (RB) wyniosła 234,84 PLN/MWh i była wyższa o 3,08% (+7,01 PLN/MWh) w stosunku do 2018 r.

Czynnikami, które wspierały wzrost cen na RDN i RB były utrzymująca się wysoka cena uprawnień do emisji CO_2 oraz stabilne ceny surowców energetycznych (węgla, ropy).

W związku z oddaniem do eksploatacji nowych jednostek konwencjonalnych, m.in. w Elektrowni Opole, bilans mocy w systemie elektroenergetycznym poprawił się i wzrósł o 1800 MW.

Analizując średnie miesięczne ceny na RDN należy stwierdzić, że najniższe ceny odnotowano w grudniu 2019 r. ze średnią ceną na poziomie 189,45 PLN/MWh i wysoką generacją ze źródeł wiatrowych (1,66 TWh), natomiast najwyższe ceny wystąpiły w sierpniu 2019 r. ze średnią ceną 267,22 PLN/MWh i najniższą generacją ze źródeł wiatrowych (0,55 TWh).

Połączenie spadku zużycia energii elektrycznej z rekordową ilością energii, która została zaimportowana do polskiego systemu elektroenergetycznego oraz wzrostem produkcji energii elektrycznej w elektrowniach wiatrowych istotnie wpłynęło na spadek produkcji energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych.

W 2019 r. odnotowano spadek produkcji energii z elektrowni na węgiel kamienny do poziomu 78,19 TWh (-4,19 TWh r/r i -5,08%). Nastąpił również wyraźny spadek produkcji w elektrowniach opalanych węglem brunatnym do poziomu 41,50 TWh, czyli o 7,57 TWh mniej niż w 2018 r. (-15,43% r/r), głównie z powodu trwałego wyłączenia bloku BEL 2-01 w Elektrowni Bełchatów o mocy zainstalowanej 370 MW oraz remontu 3 bloków w Elektrowni Turów. Spadek produkcji energii elektrycznej na węglu kamiennym i brunatnym był również wynikiem większej produkcji w elektrowniach gazowych, których produkcja w ujęciu rocznym wzrosła o 2,51 TWh do poziomu 12,10 TWh. Produkcja energii z elektrowni wiatrowych w 2019 r. osiągnęła również rekordowe 13,90 TWh (wzrost o 19,05% r/r). Zmiana struktury wytwarzania energii elektrycznej w Polsce w 2019 r. wywołała silny trend spadkowy w odniesieniu do cen energii zarówno na rynku SPOT, jak i Rynku Terminowym Towarowym (RTT).

Poniższy rysunek przedstawia średnie miesięczne ceny energii elektrycznej na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury w 2019 r.

Rysunek nr 15. Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury w 2019 r.

Na terminowym energii elektrycznej referencyjny kontrakt terminowy z dostawą w 2020 r. (BASE_Y-20) przez niemal cały 2019 r. znajdował się w wyraźnym trendzie bocznym. Pod koniec 2019 r., w związku silną presja cenową wywołaną niskimi cenami na rynku SPOT, nastąpiło przełamanie cen i spadek poniżej ważnego poziomu wsparcia 250 PLN/MWh. BASE_Y-20 w 2019 r. notowany był w przedziale z maksimum 285,02 PLN/MWh (w dniu 2 sierpnia 2019 r.) oraz z minimum 239,90 PLN/MWh (w dniu 9 grudnia 2019 r.)

Średnia cena ważona wolumenem obrotu kontraktu BASE_Y-20 notowanego w 2019 r. mimo wyraźnego spadku pod koniec 2019 r. ukształtowała się na relatywnie wysokim poziomie 266,46 PLN/MWh, i tym samym była wyższa o 24,84 PLN/MWh (+10,3%) w stosunku do notowań kontraktu BASE_Y-19 w analogicznym okresie 2018 r. Łączny wolumen obrotu BASE_Y-20 na rok przed dostawą wyniósł 115,68 TWh, a więc o niemal 10 TWh mniej niż obrót produktem BASE_Y-19 na rok przed dostawą w 2018 r.

Podobną zmiennością cen charakteryzował się kontrakt PEAK5_Y-20, którego średnia cena ważona wolumenem obrotu na rok przed dostawą wyniosła 323,94 PLN/MWh i była niższa o 22,83 PLN/MWh (-6,58%) niż średnia cena kontraktu notowana w ubiegłym roku PEAK5_Y-19. Niższa średnia cena PEAK5_Y-20 to efekt niskich cen PEAK na rynku RDN oraz istotnego wzrostu mocy zainstalowanej w fotowoltaice.

Poniższy rysunek przedstawia wyniki obrotu kontraktem BASE Y-20.

Rysunek nr 16. Obrót kontraktem BASE Y-20

Ropa naftowa i węgiel

Rok 2019 charakteryzował się względnie niskimi cenami ropy na światowych rynkach. Średnia ważona wolumenem cena ropy naftowej Brent na giełdzie ICE w 2019 r. wyniosła 64,06 USD/baryłkę i była o 7,8 USD/baryłkę niższa w stosunku do 2018 r., co oznacza spadek ceny ropy naftowej Brent o 10,9% w ujęciu r/r. Ropa naftowa Brent była

najtańsza w IV kwartale 2019 r., kiedy jej średnia ważona wolumenem cena wyniosła jedynie 62,01 USD/baryłkę. Maksimum notowań (68,22 USD/baryłkę) zostało osiągnięte w II kwartale 2019 r.

W 2019 r. łączny wolumen obrotu wyniósł ponad 62 800 tys. baryłek, podczas gdy w 2018 r. wyniósł ponad 66 100 tys. baryłek, co oznacza 5% spadek.

Głównymi czynnikami, które miały wpływ na sytuację popytowo-podażową na rynkach ropy naftowej były wydarzenia o znaczeniu globalnym.

W 2019 r. były prowadzone negocjacje handlowe pomiędzy USA a Chinami, które uległy intensyfikacji pod koniec IV kwartału 2019 r. Na początku sierpnia 2019 r. USA nałożyły na Chiny dodatkowe cła, konsekwencją czego było nałożenie przez Chiny swoich ceł na wybrane towary amerykańskie. Obawy przed ogólnoświatową recesją spowodowaną słabością gospodarczą w Chinach i zaognieniem konfliktu handlowego na całym świecie spowodowały, że cena ropy naftowej spadła na początku 2019 r. do wartości nieco ponad 52 USD/baryłkę.

W IV kwartale 2019 r. wydobycie ropy naftowej w USA osiągnęło rekordowy poziom 12 900 tys. baryłek dziennie. W grudniu 2019 r. na posiedzeniu OPEC zwiększono ograniczenie produkcji ropy naftowej z 1 200 tys. do 1 700 tys. baryłek dziennie, które powinno zacząć obowiązywać w I połowie 2020 r. Równocześnie Arabia Saudyjska zdecydowała się na kolejne cięcia o 400 tys. baryłek dziennie, dzięki czemu efektywna redukcja zwiększyła się sumarycznie do liczby 2 100 tys. baryłek dziennie.

Kolejnym istotnym wydarzeniem wpływającym na ceny ropy naftowej był atak na rafinerie ropy naftowej w Arabii Saudyjskiej, w wyniku którego we wrześniu 2019 r. nastąpił wzrost ceny ropy naftowej do poziomu niemal 72 USD/baryłkę. Jednak po przywróceniu pełnej produkcji cena po kilkunastu dniach ponownie spadła do poziomu poniżej 65 USD/baryłkę.

W I kwartale 2019 r. zanotowano spadek cen węgla ARA w granicach od 86,60 USD/Mg do 71,5 USD/Mg. Spadki cen były spowodowane głównie przez działania Chin polegające na zwiększeniu krajowego wydobycia połączonego z uruchamianiem nowych zdolności wytwórczych elektrowni atomowych, jak również konflikt handlowy pomiędzy USA a Chinami, który wywarł wpływ na wycenę surowców energetycznych.

Wzrost wydobycia węgla w Chinach, spadek zapotrzebowania na węgiel w Niemczech, Francji, Hiszpanii oraz Wielkiej Brytanii spowodowany spadkiem produkcji energii elektrycznej na węglu kamiennym do poziomu 4,7 TWh (14,4 TWh w kwietniu 2018 r.) doprowadziły do wzrostu zapasów w portach ARA do rekordowych poziomów. Wpłynęło to na przyspieszenie spadków notowań cen węgla ARA, które w maju 2019 r. osiągnęły poziom ok. 62 USD/Mg, natomiast ceny węgla importowanego z Rosji osiągnęły najniższy poziom od początku 2019 r. sięgający 48,08 USD/Mg.

W Europie wskutek czerwcowych prognoz pogody dla okresu letniego nastąpił wzrost notowań kontraktów ARA, w obawie przed z ryzykiem pojawienia się niskiego stanu wód, który mógłby podobnie jak w 2018 r., doprowadzić do uniemożliwienia transportu węgla do elektrowni drogą rzeczną. Powyższy wzrost został zanegowany przez uczestników rynku w rezultacie czego, już w sierpniu 2019 r., cena węgla zbliżyła się ponownie do 62 USD/Mg.

We wrześniu 2019 r. zanotowano wzrost wyceny węgla ARA, który był spowodowany przygotowywaniem się uczestników rynku do sezonu zimowego, jednakże wraz z upływem czasu i pojawiającymi się nowymi prognozami pogody, notowania charakteryzowały się większą zmiennością. Ceny gazu, które w zestawieniu z polityką klimatyczno-energetyczną doprowadziły do zmniejszonego zainteresowania węglem w przemyśle i energetyce doprowadziły do spadku notowań cen węgla poniżej 60 USD/Mg (minimum cenowe dla 2019 r. osiągnęło wartość 56,15 USD/Mg) czyli poziomów nieobserwowanych na rynku od 2016 r.

Gaz ziemny

Rok 2019 przyniósł znacznie niższe ceny gazu w stosunku do 2018 r. Średnia cena na RDN gazu na TGE w 2019 r. wyniosła 68,06 PLN/MWh i była o ok. 37 PLN/MWh niższa niż w 2018 r. Kontrakt z dostawą w dniu następnym był szczególnie nisko wyceniony w czerwcu 2019 r. i wówczas jego średnia miesięczna ważona wolumenem cena wyniosła 50 PLN/MWh, najdroższy był natomiast w styczniu 2019 r., w którym średnia miesięczna ważona wolumenem cena tego kontraktu przekroczyła 100 PLN/MWh. Powodem niskich cen były przede wszystkim rekordowe poziomy napełnienia magazynów, rekordowy import LNG do Polski oraz Europy oraz stosunkowo łagodna zima. Najniższą cenę, tj. 38,73 PLN/MWh, odnotowano w dniu 7 września 2019 r.

Na RDB średnioważona cena gazu była o ok. 37 PLN/MWh niższa niż w 2018 r. Kontrakt na rynku RDB najtańszy był w czerwcu 2019 r. i wówczas jego średnia ważona wolumenem cena wyniosła 49,52 PLN/MWh, natomiast najdroższy był w styczniu 2019 r., kiedy średnia ważona wolumenem cena osiągnęła poziom 100,65 PLN/MWh.

Na RTT dla gazu najdroższym miesiącem był styczeń 2019 r., kiedy średnioważone ceny niektórych kontraktów miesięcznych, kwartalnych, sezonowych i rocznego osiągnęły wartości maksymalne powyżej 100 PLN/MWh. Najtańszym miesiącem był grudzień 2019 r., kiedy niektóre z kontraktów osiągnęły ceny minimalne zbliżone do 60 PLN/MWh. Przyczyną niskich cen były ciepła końcówka roku oraz nadpodaż na europejskich rynkach gazu, do której przyczyniły się duże i regularne dostawy skroplonego gazu ziemnego.

Analizując łączny wolumen obrotu na RTT, najmniejszy sumaryczny wolumen odnotowano w lutym 2019 r. (poziom poniżej 5 000 tys. MWh), natomiast największy odnotowano w sierpniu 2019 r. (ponad 13 600 tys. MWh).

Średnioważona cena referencyjnego kontraktu rocznego GAS_BASE_Y-20 w 2019 r. wyniosła 89,96 PLN/MWh. Maksymalna wartość została osiągnięta na początku kwietnia 2019 r. i wyniosła 103,43 PLN/MWh, natomiast minimalna została osiągnięta pod koniec 2019 r. i wyniosła 67,63 PLN/MWh. Łączny wolumen obrotu na TGE w 2019 r. wyniósł ponad 146,1 TWh wobec 143,3 TWh w 2018 r., co oznacza wzrost o niemal 2% w ujęciu r/r.

Największy udział w obrocie gazem w 2019 r. miał rynek terminowy, na którym wygenerowany został wolumen na poziomie ponad 123 TWh. Na rynku SPOT łączny obrót kontraktami na dzień następny wyniósł niemal 17,0 TWh (spadek 3,7% r/r). Spadek miał miejsce również na RDB, na którym obrót wyniósł niecałe 5,7 TWh wobec 6,1 TWh w 2018 r. (spadek o 6,3% r/r).

Import LNG w 2019 r. (z Kataru, Norwegii i USA) wzrósł o ponad 0,7 mld m^3 (wzrost o 32% r/r) i osiągnął poziom ok. 3,3 mld m^3 (po regazyfikacji) w stosunku do 2018 r., kiedy sprowadzono ok. 2,5 mld m^3 LNG (po regazyfikacji). Był to najwyższy import LNG w historii Polski.

Kluczowymi wydarzeniami na rynku gazu była decyzja rządu holenderskiego o całkowitym wygaszeniu największego lądowego pola gazowego w Europie, w holenderskim Groningen, do końca roku gazowego 2022, jak również niedotrzymanie terminu oddania do końca 2019 r. drugiej nitki gazociągu podmorskiego Nord Stream 2 oraz przedłużenie umowy tranzytowej gazu rosyjskiego przez terytorium Ukrainy.

Poniższy rysunek przedstawia średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-20 w 2019 r. na TGE.

Rysunek nr 17. Średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-20 w 2019 r. na TGE

Uprawnienia do emisji CO_2

Rok 2019 dla rynku uprawnień do emisji CO_2 charakteryzował się znaczną zmiennością notowań. Ceny uprawnień do emisji CO_2 kształtowały się w zakresie od 18,40 EUR/Mg do 29,95 EUR/Mg. W okresie zaledwie kilku dni od początku roku notowania powyższych uprawnień spadły z 25 EUR/Mg do poziomu 21,86 EUR/Mg, pomimo ograniczenia podaży w aukcjach pierwotnych.

Istotnymi wydarzeniami, które wpłynęły na notowania EUA w styczniu 2019 r. było m.in. głosowanie przez Parlament Brytyjski za odrzuceniem umowy w sprawie BREXITU, co bezpośrednio przełożyło się na wzrost niepewności na rynku oraz przedstawienie przez Niemiecką Komisję Węglową wstępnego planu, określającego datę wycofania węgla w energetyce w Niemczech.

Kolejnymi istotnymi wydarzeniami wywołującymi dużą zmienność cenową na rynku były m.in. przyjęcie przez Komisję Europejską zaktualizowanej listy sektorów narażonych na ucieczkę emisji, która zacznie obowiązywać w IV okresie rozliczeniowym systemu EU ETS, przegłosowanie w dniu 26 lutego 2019 r. przez Komisję ds. Środowiska Parlamentu Europejskiego projektu rezolucji dotyczącej długoterminowej ścieżki niskoemisyjnego rozwoju UE do 2050 r. oraz poinformowanie w dniu 27 lutego 2019 r. przez Ministra ds. Energetyki i Zielonego Wzrostu Wielkiej Brytanii o prowadzonych pracach zmierzających do utworzenia osobnego (dedykowanego wyłącznie dla Wielkiej Brytanii) systemu handlu uprawnieniami do emisji CO_2, który ma być gotowy w 2021 r. i połączony z systemem EU ETS. Przedmiotowe działanie wynika z faktu iż po BREXICIE, Wielka Brytania straci decyzyjność w ramach zasad funkcjonowania systemu handlu emisjami w Europie.

W kwietniu 2019 r., notowania EUA kształtowały się w zakresie od 21 EUR/Mg do 27,85 EUR/Mg. Przyczyną tak dużej zmienności rynkowej była wydłużająca się niepewność dotycząca BREXITU, jak również termin corocznego rozliczenia emisji w systemie. Na podstawie danych pochodzących z rozliczenia systemu, w dniu 15 maja 2019 r. Komisja Europejska ogłosiła szacunkową wartość nadwyżki uprawnień do emisji CO_2 znajdujących się w obiegu w 2018 r., która wyniosła 1,65 mld uprawnień.

Z uwagi na prognozowane wysokie temperatury w Europie dla okresu letniego w czerwcu 2019 r. zanotowano trend wzrostowy cen EUA, przy jednoczesnym pojawieniu się informacji o spadku emisyjności systemu o 3,9%. W dniu 12 czerwca 2019 r., Polska ogłosiła sprzedaż dodatkowych uprawnień w kolejnym roku, których wolumen został określony na 49,52 mln uprawnień do emisji CO_2. W lipcu 2019 r., notowania osiągnęły poziom 29,95 EUR/Mg, który był historycznie najwyższy w trakcie II i III fazy systemu EU ETS. Dodatkowym czynnikiem, który w tym okresie szczególnie wpłynął na wzrost notowań, była informacja o możliwej kasacji uprawnień w Niemczech dla elektrowni, które w ramach planu przedstawionego przez Komisję Węglową miały zostać wyłączone.

We wrześniu 2019 r. na rynek powróciły standardowe wolumeny aukcyjne dzięki czemu podaż przewyższyła popyt a notowania kontynuowały korektę. W październiku 2019 r. notowania EUA były pod wpływem informacji związanych z Wielką Brytanią. W grudniu 2019 r. notowania EUA osiągnęły poziom 24,64 EUR/Mg.

Poniższy rysunek przedstawia wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2019 r.

Rysunek nr 18. Wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2019 r.

Prawa Majątkowe

Ze względu na trwające prace nad nowelizacją *ustawy z dnia 15 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii*, w 2019 r. ceny certyfikatów PMOZE_A (zielone certyfikaty) były wrażliwe na każdą pojawiającą się informację, dotyczącą dotychczasowego systemu wsparcia OZE. W I kwartale 2019 r., po pojawieniu się w projekcie nowelizacji propozycji nowego sposobu liczenia opłaty zastępczej, ceny zielonych certyfikatów spadły o 50%. Indeks TGEozea od początku 2019 r. obniżył się z poziomu 152,50 PLN/MWh do 80,82 PLN/MWh. W II i III kwartale 2019 r., po wstrzymaniu powyższej propozycji, ceny zielonych certyfikatów oscylowały w przedziale od 124,15 PLN/MWh do 135,99 PLN/MWh. IV kwartał 2019 r. był dla cen zielonych certyfikatów okresem wzrostowym, w którym ceny oscylowały w przedziale od 134,60 PLN/MWh do 150,27 PLN/MWh. Średnioważona cena zielonych certyfikatów w 2019 r. wyniosła 132,19 PLN/MWh (wzrost o ponad 27% wobec 2018 r.) i była wyższa od obowiązującej opłaty zastępczej o niecałe 2%. Wartość opłaty zastępczej w 2018 r. wynosiła 129,78 PLN/MWh, przy obowiązku przedstawienia certyfikatów PMOZE_A do umorzenia na poziomie 18,5%. Wolumen obrotu w tym okresie wyniósł 11 226 GWh i był niższy o ponad 23% w stosunku do 2018 r. Bilans rejestru PMOZE_A na koniec grudnia 2019 r. osiągnął nadwyżkę w wysokości 32,16 TWh. Przy uwzględnieniu certyfikatów zablokowanych do umorzenia bilans ten spada o ponad 7,67 TWh, do poziomu 24,49 TWh (wzrost o 10,2% r/r).

Ceny certyfikatów potwierdzających wytworzenie energii z biogazu rolniczego PMOZE-BIO-2019 (błękitne certyfikaty), dla których wymiar obowiązku w 2019 r. wynosił 0,5%, plasowały się niezmiennie w okolicach opłaty zastępczej, która wyniosła 300,03 PLN/MWh. W pierwszych 5 miesiącach 2019 r. ceny tych certyfikatów były stabilne i oscylowały w przedziale od 300,01 PLN/MWh do 302,44 PLN/MWh. W III kwartale 2019 r. zauważalna była większa zmienność cenowa. Od końca czerwca 2019 r. ceny zaczęły spadać, w lipcu 2019 r. wyniosły 285,45 PLN/MWhn, natomiast od sierpnia 2019 r. ceny indeksu TGEozebio utrzymywały się w tendencji wzrostowej i wróciły w okolice opłaty zastępczej. Ostatecznie, średnia ważona wartość indeksu TGEozebio na koniec 2019 r. ukształtowała się na poziomie 300,11 PLN/MWh i była niższa o prawie 4% od średnioważonej ceny z 2018 r. Łączny

wolumen obrotu wyniósł 513,11 GWh, a bilans rejestru PMOZE_BIO na koniec 2019 r. osiągnął poziom 440 GWh. Przy uwzględnieniu certyfikatów zablokowanych do umorzenia stan ten zmniejszył się do 397 GWh.

Średnioważona cena praw majątkowych potwierdzających wytworzenie w 2018 r. energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji gazowej PMGM-2018 (żółte certyfikaty) w I półroczu 2019 r. wyniosła 110,48 PLN/MWh. Ceny dla tego kontraktu wahały się od 99,27 PLN/MWh w czerwcu 2019 r. do 114,38 PLN/MWh w maju 2019 r. Obowiązująca opłata zastępcza wynosiła 115 PLN/MWh.

Ceny dla kogeneracji węglowej PMEC-2018 (czerwone certyfikaty) oscylowały nieco poniżej opłaty zastępczej, która wynosiła 9 PLN/MWh, dopiero od drugiej połowy czerwca 2019 r. ceny spadły do 3,96 PLN/MWh. Średnioważona cena ukształtowała się na poziomie 8,58 PLN/MWh.

Dla produkcji energii podczas spalania metanu PMMET-2018 (fioletowe certyfikaty) ceny do końca czerwca 2019 r. notowały się w przedziale cenowym od 55 PLN/MWh do 58,05 PLN/MWh, utrzymując się na stabilnych poziomach. Średnioważona cena dla I półrocza 2019 r. wyniosła 55,22 PLN/MWh, przy obowiązującej opłacie zastępczej na poziomie 56 PLN/MWh.

Ceny certyfikatów PMEF (białe certyfikaty) przez I półrocze 2019 r. utrzymywały się w tendencji spadkowej. W czerwcu 2019 r. ceny powyższych certyfikatów spadły aż o 94,2%, z poziomu 440,47 PLN/toe do 25,56 PLN/toe, natomiast w grudniu 2019 r., ze względu na *ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*, która wydłużyła termin ich ważności, ceny białych certyfikatów wzrosły do 1 740,00 PLN/toe. Średnioważona cena certyfikatów PMEF za 2019 r. ostatecznie wyniosła 1 012,39 PLN/toe (wzrost o 57,4% r/r). Poziom ten był znacznie niższy od obowiązującej opłaty zastępczej, która wynosiła w minionym roku 1653,75 PLN/toe.

Ceny dla rejestrów PMEF-2019 i PMEF_F utrzymywały się na wysokich poziomach w okolicach opłaty zastępczej. Jednak ze względu na zmiany regulacyjne w czerwcu 2019 r. ceny spadły do poziomu 1 300 PLN/toe dla kontraktu PMEF-2019 oraz 1 359,14 PLN/toe dla kontraktu PMEF_F. Jednak po wprowadzonych zmianach regulacyjnych ceny obu kontraktów powróciły do poziomów opłaty zastępczej. Średnioważone ceny kontraktów PMEF-2019 oraz PMEF_F w 2019 r. wyniosły odpowiednio 1 565,86 PLN/toe oraz 1 628,09 PLN/toe.

Poniższe rysunki przedstawiają indeksy praw majątkowych, tzw. zielonych, błękitnych, żółtych, czerwonych i fioletowych certyfikatów.

Rysunek nr 19. Indeksy praw majątkowych

2.1.2.3. Otoczenie regulacyjne

Regulacje krajowe

Nowelizacja ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Ceny Energii)

Z początkiem 2019 r. weszła w życie *ustawa z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw*, której celem jest ochrona odbiorców energii elektrycznej przed znaczącym wzrostem kosztów zaopatrzenia w energię elektryczną w 2019 r. Poza obniżeniem stawki akcyzy oraz stawek opłaty przejściowej, powyższa ustawa wprowadziła „zamrożenie" w 2019 r. cen i stawek opłat wynikających z taryf i cenników energii elektrycznej stosowanych przez spółki obrotu energią elektryczną na poziomie cen i opłat stosowanych w 2018 r.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych utrzymała prawo do obniżonych cen energii elektrycznej na okres całego 2019 r.:

1. odbiorcom końcowym w gospodarstwach domowych - bez konieczności podejmowania przez nich dodatkowych czynności,
2. mikroprzedsiębiorcom i małym przedsiębiorcom, szpitalom, jednostkom sektora finansów publicznych oraz innym państwowym jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej (tzw. odbiorcy o szczególnym statusie) - pod warunkiem złożenia właściwego oświadczenia.

Średni i duzi przedsiębiorcy w II półroczu 2019 r. byli uprawnieni do wsparcia polegającego na dofinansowaniu cen energii elektrycznej w ramach pomocy *de minimis*, pod warunkiem złożenia, w ustawowo określonym terminie, w spółce obrotu, która jest stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej albo umowy kompleksowej z danym odbiorcą końcowym, oświadczenia potwierdzającego status takiego odbiorcy. Odbiorcy należący do sektorów i podsektorów energochłonnych mogli skorzystać z systemu wsparcia przewidzianego w *ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych*.

Po czerwcowej nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym, za okres:

1. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 30 czerwca 2019 r. przedsiębiorstwa energetyczne oraz odbiorcy końcowi dokonujący samodzielnie zakupu energii elektrycznej na giełdzie towarowej uzyskali uprawnienie do otrzymania tzw. kwoty różnicy ceny,
2. od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.:
   - spółkom obrotu sprzedającym energię elektryczną odbiorcom o szczególnym statusie przysługiwała tzw. rekompensata finansowa, w związku ze świadczeniem usługi w ogólnym interesie gospodarczym,
   - odbiorcy końcowi będący średnimi i dużymi przedsiębiorstwami (z wyłączeniem przedsiębiorstw energochłonnych) mieli możliwość ubiegania się o dopłatę do zakupionej w tym okresie energii elektrycznej (tzw. dofinansowanie).

Otrzymanie zwrotu kwoty różnicy ceny, rekompensaty finansowej i dofinansowania wymaga wniosku uprawnionego podmiotu. Wsparcie, którego zasady obliczania są określone w przepisach wykonawczych do ustawy, jest finansowane ze środków Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny dysponowanego przez Ministra Energii (od dnia 15 listopada 2019 r. Ministerstwo Aktywów Państwowych), którym zarządza Zarządca Rozliczeń S.A.

W dniu 19 lipca 2019 r. Minister Energii wydał *rozporządzenie w sprawie sposobu obliczania kwoty różnic ceny i rekompensaty finansowej oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia*, które weszło w życie w dniu 14 sierpnia 2019 r. Dodatkowo w dniu 28 sierpnia 2019 r. Minister Energii opublikował *obwieszczenie w sprawie pozostałych kosztów jednostkowych oraz stawki dofinansowania*, które określa dla przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem: koszty własne prowadzenia działalności gospodarczej, koszty bilansowania charakterystyki zapotrzebowania na energię elektryczną oraz marże uzależnione od łącznego wolumenu sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym. W oparciu o przepisy ww. rozporządzenia Ministra Energii, Prezes URE publikuje informacje o wysokości pozostałych kosztów jednostkowych stanowiących części składowe służące do obliczenia kwoty różnicy ceny oraz rekompensaty finansowej.

Ceny energii elektrycznej (dla odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych korzystających z taryfy TAURON Sprzedaż jako sprzedawcy z urzędu) oraz stawki usług dystrybucyjnych obowiązujące w 2020 r. zostały ustalone i zatwierdzone przez Prezesa URE zgodnie ze standardowymi mechanizmami ich wyznaczania wynikającymi z Prawa energetycznego. Obecnie trwają prace legislacyjne nad wprowadzeniem nowego mechanizmu rekompensat wzrostu cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych będącymi gospodarstwami domowymi.

Ustawa o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych

W dniu 19 lipca 2019 r. została uchwalona *ustawa o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych*, która weszła w życie z dniem 29 sierpnia 2019 r. Na podstawie powyższej ustawy przedsiębiorstwom energochłonnym przysługują rekompensaty ze względu na wzrost cen energii wynikający z rosnących kosztów uprawnień do emisji. Korzystanie z powyższego systemu wsparcia wyklucza korzystanie z systemu wsparcia wprowadzonego na mocy *ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw*. Z tych względów w 2019 r. przedsiębiorcy energochłonni mogli wybrać tylko jeden z ww. systemów wsparcia. Jednocześnie, zgodnie z *ustawą o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych*, w przypadku złożenia przez dane przedsiębiorstwo energochłonne oświadczenia o zrzeczeniu się uprawnienia do stosowania przez przedsiębiorstwo energetyczne cen i stawek opłat za energię elektryczną na poziomie z dnia 30 czerwca 2018 r.:

- przedsiębiorstwo energochłonne będzie musiało zwrócić kwoty, jakie uzyskało dzięki temu mechanizmowi, jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne dostosowało swoje ceny i stawki opłat za energię elektryczną,
- przedsiębiorstwo energetyczne będzie zwolnione z obowiązku dostosowania swoich cen i stawek opłat za energię elektryczną dla takiego przedsiębiorstwa energochłonnego - jeżeli jeszcze tego nie uczyniło.

Ustawa o efektywności energetycznej

Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych

dokonała też istotnej zmiany w *ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej*. Polega ona na przedłużeniu do dnia 30 czerwca 2021 r. terminu, w jakim świadectwa efektywności energetycznej wydane na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy o efektywności energetycznej (tzw. świadectwa przetargowe) będą uwzględniane w realizacji obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw efektywności energetycznej.

Nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii

W dniu 19 lipca 2019 r. została uchwalona *ustawa o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw.* Do istotnych zmian, które zostały wprowadzone przedmiotową nowelizacją, należą:

1. wydłużenie okresu obowiązywania systemów wsparcia przewidzianych ustawą do dnia 30 czerwca 2039 r.,
2. objęcie definicją „prosumenta" przedsiębiorców, pod warunkiem że sprzedaż energii elektrycznej z własnej mikroinstalacji nie będzie przedmiotem przeważającej działalności gospodarczej danego przedsiębiorcy,
3. wydłużenie terminów (liczonych od dnia zamknięcia sesji aukcji) w jakich uczestnik aukcji będzie zobowiązany do sprzedaży po raz pierwszy energii elektrycznej wytworzonej w instalacji OZE, która powstanie lub zostanie zmodernizowana po dniu przeprowadzenia aukcji,
4. rozszerzenie o przedsiębiorców, tzw. systemu opustów o mikroinstalacje o mocy zainstalowanej większej niż 10 kW,
5. zwiększenie poziomu mocy zainstalowanej mikroinstalacji, który nie może zostać przekroczony w przypadku przeprowadzenia modernizacji takiej instalacji, z 40 kW do 50 kW,
6. zwiększenie maksymalnego poziomu mocy zainstalowanej uprawniającej instalacje biogazowe oraz hydroenergetyczne do korzystania z tzw. systemu FIP z 1 MW do 2,5 MW,
7. umożliwienie uczestnictwa w systemach wsparcia FIT i FIP instalacjom wykorzystującym biomasę,
8. zwiększenie maksymalnego wieku urządzeń wchodzących w skład instalacji OZE dopuszczonych do korzystania z aukcyjnego systemu wsparcia z 18 miesięcy do 24 miesięcy - dla fotowoltaiki, z 24 miesięcy do 33 miesięcy - dla energetyki wiatrowej zlokalizowanej na lądzie oraz z 36 miesięcy do 42 miesięcy - dla innego rodzaju technologii (z wyłączeniem energetyki wiatrowej zlokalizowanej na morzu).

Powyższa ustawa określa także minimalną wielkość udziału energii elektrycznej z OZE w całkowitej rocznej ilości sprzedaży energii elektrycznej na 2020 r. w wysokości:

1. 19,50% - w odniesieniu do energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego przed dniem wejścia w życie rozdziału 4 ustawy lub innych niż biogaz rolniczy OZE lub uiszczonej opłaty zastępczej,
2. 0,50% - w odniesieniu do energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego od dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy lub ekwiwalentnej ilości energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia biogazu rolniczego lub uiszczonej opłaty zastępczej.

Ponadto, w powyższej nowelizacji zawarto przepisy określające maksymalną ilość energii elektrycznej i jej wartość przeznaczoną do sprzedaży w aukcjach na 2019 r. oraz warunki przeprowadzenia aukcji na zakup energii z instalacji OZE w 2019 r.

Większość przepisów ustawy weszła w życie z dniem 29 sierpnia 2019 r. Dla części przepisów *vacatio legis* zostało wydłużone do 2020 r., a w stosunku do części regulacji, mogących potencjalnie wywierać wpływ na unijny rynek wewnętrzny, rozpoczęto procedurę notyfikacji Komisji Europejskiej zmian w programie pomocowym. Pismem z dnia 31 października 2019 r. Komisja Europejska poinformowała, że ocenia zmiany w systemie aukcyjnym OZE wprowadzone ustawą jako zmiany o charakterze czysto administracyjnym, niepowodujące konieczności powiadomienia Komisji Europejskiej o nowej pomocy.

Rozporządzenia wykonawcze do ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji

W 2019 r. zakończył się proces uzupełniania *ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji* o akty wykonawcze. W związku z powyższym opublikowano następujące rozporządzenia do ww. ustawy:

1. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie maksymalnej ilości i wartości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji objętej wsparciem oraz jednostkowych wysokości premii gwarantowanej w 2019 r. oraz 2020 r.*, które weszło w życie z dniem 17 września 2019 r.,
2. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie maksymalnych wartości kosztów inwestycyjnych oraz kosztów operacyjnych wybudowania i funkcjonowania nowej porównywalnej jednostki kogeneracji*, które weszło w życie z dniem 17 września 2019 r.,
3. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie wartości referencyjnych dla nowych i znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji w 2019 r.*, które weszło w życie z dniem 17 września 2019 r.,
4. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 6 września 2019 r. w sprawie metodyki rozstrzygania naboru na premię kogeneracyjną indywidualną oraz wartości współczynników uwzględnianych przy naborze*, które weszło w życie z dniem 1 października 2019 r.,

5. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 22 września 2019 r. w sprawie zakresu danych niezbędnych do wyliczania premii gwarantowanej indywidualnej oraz premii kogeneracyjnej, w tym sposobu uwzględnienia wartości otrzymanej pomocy publicznej*, które weszło w życie z dniem 15 października 2019 r.,
6. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 września 2019 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych na potrzeby korzystania z systemu wsparcia oraz szczegółowego zakresu obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji*, które weszło w życie z dniem 15 października 2019 r.,
7. *rozporządzenie Ministra Energii z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie wartości referencyjnych dla nowych i znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracyjnych w roku 2020*, które weszło w życie z dniem 3 grudnia 2019 r.,
8. *rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie wysokości stawki opłaty kogeneracyjnej na rok 2020*, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Celem powyższych rozporządzeń jest umożliwienie wdrożenia mechanizmu wsparcia dla jednostek wytwórczych wytwarzających energię elektryczną z wysokosprawnej kogeneracji.

Nowelizacja ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw

W dniu 4 lipca 2019 r. została uchwalona *ustawa o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw*, która weszła w życie 24 sierpnia 2019 r. Do zasadniczych celów ustawy należy wdrożenie i wprowadzenie do stosowania przepisów prawa UE normujących zasady handlu uprawnieniami do emisji, w tzw. czwartym okresie rozliczeniowym, oraz usunięcie wątpliwości interpretacyjnych powstałych przez niemal 3 lata stosowania ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, a także dostosowanie regulacji w zakresie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych do aktualnych warunków gospodarczo-społecznych. Powyższa ustawa m.in:

1. wprowadza przepisy dotyczące przydziału uprawnień do emisji na produkcję inną niż produkcja energii elektrycznej w okresie rozliczeniowym 2021-2030 oraz w kolejnych okresach rozliczeniowych,
2. wprowadza zmiany w zakresie rozliczania kosztów inwestycyjnych dla zadań ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym, w tym możliwość bilansowania wydanych uprawnień do emisji dla zadań zaprzestanych bądź takich, które nie doprowadziły do realizacji zatwierdzonych wskaźników zgodności z kosztami innych zrealizowanych zadań inwestycyjnych,
3. nakłada obowiązek opracowywania planów metodyki monitorowania i przedkładania tych planów przez prowadzących instalację do zatwierdzenia właściwemu organowi (plany będą opiniowane przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami),
4. zakłada uproszczenie i przyspieszenie procedury ubiegania się o przydział uprawnień do emisji w przypadku instalacji nowej, przez przekazanie dotychczasowych uprawnień ministra właściwego do spraw środowiska na rzecz Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami,
5. ogranicza do 5 lat obowiązek sporządzania i wprowadzania do Krajowej bazy raportów o wielkości emisji,
6. ma na celu wyeliminowanie szeregu wątpliwości interpretacyjnych, które pojawiły się w czasie stosowania ustawy w dotychczasowym kształcie.

Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

Od końca 2018 r. trwa proces konsultacji publicznych projektu ustawy zmieniającej *ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz niektóre inne ustawy*. W toku procesu legislacyjnego akt przechodził zmiany i obecnie projekt datowany jest na dzień 30 stycznia 2020 r. Do najistotniejszych dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON zmian ujętych w projekcie należy zaliczyć propozycję:

1. wprowadzenia centralnego systemu informacji rynku energii służącego do realizacji procesów rynku energii elektrycznej, które zostaną określone na podstawie rozporządzenia ministra właściwego do spraw energii,
2. nałożenia na OSD obowiązku instalacji do dnia 31 grudnia 2028 r. liczników zdalnego odczytu skomunikowanych z systemem zdalnego odczytu w co najmniej 80% łącznej liczby punktów poboru energii u odbiorców końcowych, posiadających układ pomiarowy bezpośredni, przyłączonych do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV zgodnie z harmonogramem określonym w ustawie,
3. nałożenia na OSD, stanowiącego część przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, obowiązku posiadania oddzielnych służb od służb, z których korzysta pozostała część przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, przy czym jedyny wyjątek przewidziano dla obsługi administracyjnej,
4. wprowadzenia regulacji odnośnie relacji znaku towarowego OSD do znaku towarowego sprzedawcy będącego częścią tego samego przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo,
5. przyznania Prezesowi URE uprawnienia do zobowiązania stron, w drodze decyzji, do zmiany treści umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych/energii elektrycznej, zawartej pomiędzy sprzedawcą a OSP/OSD, w celu umożliwienia sprzedawcy sprzedaży paliw gazowych/energii elektrycznej lub świadczenia usługi kompleksowej odbiorcom przyłączonym do sieci tego operatora, w razie konieczności zapewnienia ochrony interesów odbiorców końcowych, równoważenia interesów stron lub przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję,

6. określenia zasad uznawania i funkcjonowania zamkniętych systemów dystrybucyjnych oraz magazynów energii elektrycznej, w tym zasad przyłączania magazynów do sieci, oraz zobowiązania OSD do ujmowania w swoim planie rozwoju przedsięwzięć w zakresie wykorzystania magazynów energii elektrycznej, o ile dany OSD uzna, że jest to uzasadnione technicznie dla zapewnienia dostaw energii elektrycznej, oraz wykaże, że wykorzystanie magazynu energii elektrycznej przyniesie korzyści i nie będzie się wiązało z niewspółmiernie wysokimi kosztami,
7. wzmocnienia pozycji konsumentów energii, w tym poprzez: skrócenie procesu zmiany sprzedawcy energii do 7 dni, zobowiązanie sprzedawców energii lub gazu do zapewnienia publicznego dostępu do aktualnie obowiązujących przepisów określających prawa konsumenta energii, wprowadzenie zakazu zawierania umów sprzedaży lub umów kompleksowych dostarczania paliw gazowych lub energii elektrycznej z odbiorcami w gospodarstwach domowych poza lokalem przedsiębiorstwa pod rygorem nieważności umowy, wprowadzenie szczegółowych przepisów określających zasady wnoszenia zabezpieczenia majątkowego roszczeń osób trzecich mogących powstać wskutek niewłaściwego prowadzenia działalności objętej koncesją,
8. rozszerzenia katalogu przypadków, w których Prezesowi URE przysługuje uprawnienie do zmiany bądź cofnięcia właściwej koncesji, na sytuacje, w których:
   - wydana została przez Prezesa UOKiK decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w stosunku do podmiotu działającego na podstawie tejże koncesji,
   - przedsiębiorstwo energetyczne przestało dawać rękojmię prawidłowego wykonywania działalności,
9. wprowadzenia niezbędnych definicji lub doprecyzowania obowiązujących przepisów celem usunięcia zidentyfikowanych luk lub wątpliwości interpretacyjnych.

Rozporządzenie Ministra Energii w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2024 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2021

W dniu 2 sierpnia 2019 r. zostało opublikowane *rozporządzenie Ministra Energii w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2024 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2021*. Zgodnie z *ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy* rozporządzenie określiło w szczególności takie parametry, jak:

1. wielkości wyznaczające popyt w danej aukcji,
2. ceny maksymalne dla tzw. cenobiorców,
3. maksymalną liczbę rund w danej aukcji,
4. jednostkowe poziomy nakładów inwestycyjnych przesądzające o kwalifikacji danych jednostek rynku mocy, jako nowych lub modernizowanych.

Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług (VAT)

W dniu 1 września 2019 r. weszły w życie zmiany w *ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* uchwalone *ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.* Zmiany te wprowadziły tzw. białą listę podatników VAT, tj. prowadzony przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej wykaz podatników zarejestrowanych jako podatnicy VAT zawierający także dane o rachunkach bankowych wskazanych przez te podmioty do rozliczeń.

W dniu 1 listopada 2019 r. weszły w życie uchwalone *ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw* przepisy wprowadzające obowiązek stosowania tzw. mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment) odnośnie obrotu towarami i usługami wskazanymi w załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Powyższe zmiany przewidują sankcje (obowiązujące od dnia 1 stycznia 2020 r.) za brak dokonania zapłaty przy użyciu mechanizmu podzielonej płatności w odniesieniu do ww. towarów i usług, a także za prowadzenie rozliczeń za pomocą innych niż wskazane na białej liście podatników VAT rachunków bankowych. Do sankcji tych należą:

1. niemożność zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kwot zapłaconych na rachunki inne niż widniejące na białej liście podatników VAT lub uiszczonych z pominięciem mechanizmu podzielonej płatności w przypadku istnienia prawnego obowiązku zastosowania tego mechanizmu (towary i usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy o VAT),
2. solidarna odpowiedzialność z podatnikiem za zobowiązania podatkowe dotyczące VAT w części podatku przypadającej proporcjonalnie na dostawę towarów lub usług, za którą zapłata została dokonana na rachunek inny niż widniejący na białej liście podatników VAT.

Regulacje Unii Europejskiej

Pakiet zimowy *Czysta energia dla wszystkich Europejczyków*

W dniu 26 marca 2019 r. Parlament Europejski, a w dniu 22 maja 2019 r. Rada formalnie zaakceptowały wypracowaną treść porozumień politycznych dotyczących 4 pozostałych elementów *Pakietu Zimowego* (akty opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE w czerwcu 2019 r.), tj.:

1. dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (*Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r.*),

2. rozporządzenia w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r.*),
3. rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylającego dyrektywę 2005/89/WE (*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 z dnia 5 czerwca 2019 r.*),
4. rozporządzenia ustanawiającego Agencję UE ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r.*).

Rozporządzenie EMIR REFIT

W dniu 28 maja 2019 r. zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym UE *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/834 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do obowiązku rozliczania, zawieszania obowiązku rozliczania, wymogów dotyczących zgłaszania, technik ograniczania ryzyka związanego z kontraktami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które nie są rozliczane przez kontrahenta centralnego, rejestracji repozytoriów transakcji i nadzoru nad nimi, a także wymogów dotyczących repozytoriów transakcji* (Rozporządzenie EMIR REFIT).

Powyższe rozporządzenie wywiera wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON przede wszystkim w obszarach obowiązków raportowych kontraktów pochodnych oraz progów centralnego rozliczania takich kontraktów.

W pierwszym obszarze przewidziano możliwość odstąpienia od raportowania kontraktów pochodnych, zawartych przez kontrahentów niefinansowych w ramach tej samej grupy kapitałowej, do repozytorium transakcji, pod następującymi łącznymi warunkami: obaj kontrahenci objęci są w pełni tą samą konsolidacją, podlegają właściwym procedurom z zakresu scentralizowanej oceny, pomiaru i kontroli ryzyka oraz jednostka dominująca nie jest kontrahentem finansowym. Zastosowanie wskazanego zwolnienia wymaga jednak powiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego. Zwolnienie obowiązuje o ile wskazany organ w terminie 3 miesięcy nie uzna, iż ww. warunki nie zostały spełnione.

W drugim obszarze Rozporządzenie EMIR REFIT nakłada na kontrahentów niefinansowych obowiązek obliczenia, na dzień wejścia w życie ww. rozporządzenia (tj. na dzień 17 czerwca 2019 r.), a następnie co 12 miesięcy, zagregowanej średniej pozycji w kontraktach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Przeprowadzone obliczenia mają zastosowanie do celów ustalenia pozycji grupy kapitałowej względem obowiązku rozliczania kontraktów z udziałem kontrahenta centralnego, czyli o tzw. statusie NFC+ lub NFC-. Ponadto, wprowadzono obowiązek stron kontraktu pochodnego do wzajemnego informowania o ww. statusie w dokumentacji kontraktowej.

Rozporządzenie w sprawie Funduszu Innowacyjnego, projekt rozporządzenia wykonawczego w sprawie Funduszu Modernizacyjnego

W dniu 28 maja 2019 r. zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym UE *Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/856 z dnia 26 lutego 2019 r. uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do działania funduszu innowacyjnego*. Wskazany fundusz został ustanowiony na mocy art. 10a ust. 8 znowelizowanej dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w UE oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE w celu wspierania projektów demonstrujących wysoce innowacyjne technologie, procesy lub produkty, wykazujących znaczący potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych. Projekty te musi cechować jednak odpowiedni poziom dojrzałości i skalowalności. Dostępna kwota finansowania ma odpowiadać wartości rynkowej co najmniej 450 mln uprawnień do emisji CO_2.

Powyższe rozporządzenie określa niezbędne zasady operacyjne funkcjonowania funduszu takie jak: cele operacyjne funduszu, formy udzielanego wsparcia, procedury składania wniosków o udzielenie wsparcia, procedury i kryteria wyboru projektów, zasady wypłacania wsparcia, zarządzania funduszem, sprawozdawczości, monitorowania, oceny, kontroli i jawności dotyczących działania funduszu. Przewidziano możliwość przekazania niektórych działań wdrożeniowych, takich jak organizacja zaproszenia do składania wniosków, wstępny wybór projektów lub zarządzanie umowami dotyczącymi dotacji, organom wykonawczym. Jako podstawową formę finansowania inwestycji z funduszu przewidziano dotacje, mogące wynosić do 60% wartości kosztów. Dla projektów w małej skali (poniżej 7,5 mln euro) zaproponowano rozszerzoną możliwość finansowania.

W 2019 r. został opracowany projekt rozporządzenia wykonawczego określającego zasady funkcjonowania Funduszu Modernizacyjnego, będącego drugim funduszem przewidzianym w dyrektywie 2003/87/WE na cele finansowania transformacji energetycznej. Fundusz będzie funkcjonował w okresie 2021-2030 i ma być zasilany środkami ze sprzedaży uprawnień do emisji CO_2, które zostaną przeznaczone na modernizację systemów energetycznych oraz poprawę efektywności energetycznej w państwach członkowskich UE, w których PKB na mieszkańca w 2013 r. wynosiło mniej niż 60% średniej w UE. Na obszary priorytetowe, do których należą:

1. wytwarzanie i użytkowanie energii z OZE,
2. poprawa efektywności energetycznej (z wyjątkiem efektywności energetycznej wskutek wytwarzania energii ze stałych paliw kopalnych),

3. magazynowanie energii i modernizacja sieci energetycznej, w tym systemów ciepłowniczych,
4. zwiększenie połączeń międzysystemowych,
5. wspieranie sprawiedliwych przemian w regionach węglowych państw beneficjentów Funduszu Modernizacyjnego, w tym w zakresie redukcji negatywnych skutków społecznych,

ma zostać przeznaczonych nie mniej niż 70% środków Funduszu Modernizacyjnego.

Ustalenie ostatecznej treści i publikacja ww. rozporządzenia planowane są w 2020 r.

Opinia Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanawiająca wytyczne dla obliczania wielkości emisji CO_2 warunkującej udział jednostek w mechanizmach rynku mocy

W dniu 19 grudnia 2019 r. Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki opublikowała opinię nr 22/2019 zawierającą techniczne wytyczne w sprawie obliczania wartości wskazanych w akapicie pierwszym art. 22 ust. 4 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej*. Wartości te warunkują możliwość objęcia danej jednostki rynku mocy obowiązkiem mocowym lub otrzymywania przez nią wynagrodzenia za wykonywanie obowiązku mocowego. W ostatecznej wersji opinii nie zawarto postanowień dotyczących rozszerzenia katalogu emisji uwzględnianych w liczeniu dopuszczalnych wskaźników emisji o metan i tlenek diazotu.

Europejski Zielony Ład

W dniu 11 grudnia 2019 r. Komisja Europejska przedstawiła założenia tzw. *Europejskiego Zielonego Ładu* (COM(2019) 640 final) - strategii działań nakierowanych na: bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, powstrzymanie zmian klimatu, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Osiągnięciu celu w postaci neutralności klimatycznej Europy do 2050 r. mają służyć m.in. następujące środki, realizowane sukcesywnie od 2020 r.:

1. uchwalenie pierwszego europejskiego prawa o klimacie - mapa drogowa tej regulacji została przedstawiona do konsultacji przez Komisję Europejską w dniu 9 stycznia 2020 r., w której wskazano, że celem prawa o klimacie ma być w szczególności zapewnienie ambitnej i sprawiedliwej polityki klimatycznej UE, przyczynienie się do implementacji porozumienia paryskiego oraz wytyczenie długoterminowej prawnej ścieżki dojścia do osiągnięcia celu neutralności klimatycznej przez UE w 2050 r.,
2. wyznaczenie nowych celów w zakresie emisji zanieczyszczeń do 2030 r.,
3. przyjęcie nowej strategii przemysłowej (w wielu sektorach gospodarki, w tym w energetyce) i planu działania UE na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym,
4. opracowanie i przyjęcie planu inwestycyjnego na rzecz zrównoważonej Europy dla zapewnienia realizacji celów wyznaczonych w zakresie klimatu i energii na okres do 2030 r. - przewiduje się finansowanie inwestycji na przeciwdziałanie zmianom klimatu ze środków w wysokości co najmniej 25% budżetu długoterminowego UE oraz finansowanie ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI),
5. przyjęcie strategii w sprawie zielonego finansowania, celem włączenia sektora prywatnego w finansowanie zielonej transformacji,
6. objęcie systemem ETS nowych sektorów,
7. przegląd dyrektywy w sprawie opodatkowania energii pod kątem kwestii środowiskowych,
8. promocja celów i norm unijnych w obszarze ochrony środowiska na forum światowym, w tym podczas konwencji ONZ w sprawie różnorodności biologicznej i klimatu,
9. wprowadzenie mechanizmu (funduszu) sprawiedliwej transformacji z przeznaczeniem na wspieranie regionów o gospodarce opartej głównie na działalności skutkującej znacznymi emisjami CO_2, w szczególności poprzez programy pozwalające na zdobywanie nowych kwalifikacji zawodowych i tworzenie miejsc pracy w nowych sektorach gospodarki.

Wymogi w zakresie zrównoważonego finansowania:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje

W dniu 18 grudnia 2019 r. Parlament Europejski i Rada osiągnęły porozumienie dotyczące *Rozporządzenia w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje*, mającego wprowadzić pierwszy na świecie system klasyfikacji (tzw. zieloną listę) dla zrównoważonych działalności gospodarczych (Taksonomia). Rozporządzenie w sprawie Taksonomii ma ustanowić ogólne ramy pozwalające na określenie, w jednolity i zharmonizowany sposób, jakie działania gospodarcze można uznać za zrównoważone pod względem środowiskowym. Powyższe rozporządzenie przewiduje wydanie dalszych aktów delegowanych, precyzujących i rozwijających jego normy. Obowiązanymi do stosowania Taksonomii od grudnia 2021 r. będą: UE, państwa członkowskie, uczestnicy rynku finansowego oferujący produkty finansowe (poprzez obowiązek ujawniania informacji o tym, w jaki sposób i w jakim zakresie inwestycje leżące u podstaw ich produktu finansowego wspierają działalność gospodarczą spełniającą wszystkie kryteria dla zrównoważonego rozwoju środowiska), spółki finansowe i niefinansowe objęte raportowaniem niefinansowym. W szczególności spółki objęte raportowaniem niefinansowym będą zobowiązane do ujawniania, w jaki sposób i w jakim rozmiarze ich działalność stanowi działalność zrównoważoną środowiskowo w rozumieniu rozporządzenia, w tym jaki jest udział przychodów z takiej

działalności, udział wydatków CAPEX i OPEX. Podmioty niespełniające odpowiednich wymogów mogą być narażone na wyższe koszty finansowania działalności i inwestycji. Taksonomia będzie mogła być również stosowana dobrowolnie przez innych uczestników rynku, w tym podmioty pozyskujące środki finansowe na prowadzenie zrównoważonych środowiskowo działalności.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych

Rozporządzenie *Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych* wprowadza jednolite wymagania w zakresie sposobu uwzględniania przez inwestorów instytucjonalnych (takich jak np. podmioty zarządzające aktywami, zakłady ubezpieczeń, fundusze emerytalne lub doradcy inwestycyjni) czynników ESG - czyli czynników środowiskowych, społecznych i związanych z ładem korporacyjnym - w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych. Dokładne wymogi w tym zakresie zostaną sprecyzowane w aktach delegowanych Komisji Europejskiej.

Zgodnie z powyższym rozporządzeniem podmioty zarządzające aktywami i inwestorzy instytucjonalni będą musieli wykazać zgodność swoich inwestycji z celami ESG i ujawnić sposób spełnienia tych wymogów. Uczestnicy rynku finansowego i doradcy finansowi w swoich działaniach, w tym w ramach badania *due diligence*, będą mieli obowiązek wprowadzać i stale oceniać nie tylko ryzyka finansowe, ale także ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, które mogłyby mieć istotny negatywny wpływ na zwrot z inwestycji lub doradztwo. Ryzyko dla zrównoważonego rozwoju oznacza zdarzenie lub warunki środowiskowe, społeczne lub związane z zarządzaniem, które - jeżeli wystąpią - mogłyby mieć istotny negatywny wpływ na wartość inwestycji. Uczestnicy rynku finansowego i doradcy finansowi będą także zobowiązani określić w swoich strategiach, w jaki sposób uwzględniają te ryzyka i publikować te strategie, a także posiadać procedury uwzględniania głównych niekorzystnych skutków ryzyk dla zrównoważonego rozwoju oraz publikować na swoich stronach internetowych informacje na temat tych procedur wraz z opisem głównych niekorzystnych skutków. Oceny ryzyka dla zrównoważonego rozwoju powinny stać się elementem informacji ujawnianych przed zawarciem umowy przez doradców finansowych. W przypadku stwierdzenia, że w odniesieniu do danego produktu finansowego nie występują ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, rozporządzenie wprowadza obowiązek wskazania uzasadnienia takiego stwierdzenia, a w przypadku stwierdzenia wystąpienia takiego ryzyka - obowiązek ujawnienia informacji, w ujęciu jakościowym albo ilościowym, na temat zakresu, w jakim takie ryzyka mogłyby wpłynąć na wynik danego produktu finansowego. Powyższe rozporządzenie ustanawia także zharmonizowaną definicję „zrównoważonych inwestycji" zakładającą, że spółki, w których dokonano inwestycji, stosują dobre praktyki w zakresie zarządzania oraz zapewniają przestrzeganie zasady ostrożności - „nie czyń poważnych szkód" środowiskowych ani społecznych. Rozporządzenie stosuje się, co do zasady, od dnia 10 marca 2021 r. (niektóre jego przepisy mają obowiązywać od dnia 1 stycznia 2022 r.).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2089 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej oraz unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego, a także ujawniania informacji dotyczących wskaźników referencyjnych w związku z kwestiami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2089 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej oraz unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego, a także ujawniania informacji dotyczących wskaźników referencyjnych w związku z kwestiami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju wprowadza 2 nowe kategorie wskaźników referencyjnych niskoemisyjności:

1. wskaźnik referencyjny transformacji klimatycznej, mający stanowić niskoemisyjną alternatywę dla powszechnie stosowanych wskaźników referencyjnych,
2. specjalistyczny wskaźnik referencyjny, którego portfele inwestycyjne będą zgodne z celem określonym w porozumieniu paryskim zakładającym ograniczenie wzrostu temperatury na świecie do 1,5˚C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej.

Nowe kategorie mają stanowić dobrowolne oznaczenia dla ułatwienia wyboru inwestorom, którzy chcą przyjąć strategię inwestycyjną korzystną dla klimatu. Mają one odzwierciedlać ślad węglowy przedsiębiorstw i zapewnić inwestorom informacje na temat śladu węglowego portfela inwestycji. Nowe wskaźniki będą miały istotny wpływ na przepływy inwestycyjne, w tym tworzenie produktów inwestycyjnych, mierzenie ich wyników oraz opracowywanie strategii alokacji aktywów. Komisja Europejska została upoważniona do przyjęcia aktów delegowanych, w celu określenia norm minimalnych dotyczących ww. wskaźników.

Powyższe rozporządzenie nakłada obowiązek na wszystkich administratorów wskaźników referencyjnych, z wyjątkiem administratorów wskaźników referencyjnych stóp procentowych oraz walutowych wskaźników referencyjnych, do ujawniania w oświadczeniu dotyczącym wskaźnika referencyjnego, czy wskaźniki referencyjne lub grupy takich wskaźników realizują cele z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego oraz czy administrator wskaźników referencyjnych oferuje takie wskaźniki.

Opisane powyżej rozporządzenia mogą wpłynąć na warunki pozyskiwania finansowania przez Grupę Kapitałową TAURON.

XBID

W dniu 19 listopada 2019 r. TGE uruchomiła Europejski RDB Energii Elektrycznej SIDC w modelu XBID. XBID to projekt mający na celu stworzenie jednolitego transgranicznego rynku energii elektrycznej dla dnia bieżącego w ramach UE (obecnie łączy 21 krajów). Celem projektu jest podniesienie efektywności obrotu na europejskim rynku dnia bieżącego przez wykorzystanie istniejących transgranicznych zdolności przesyłowych w handlu giełdowym. Umożliwia on kojarzenie zleceń uczestników rynku w formule notowań ciągłych (24 godziny na dobę), lokalnie oraz w dowolnej strefie cenowej będącej w zasięgu projektu, o ile dostępne są transgraniczne zdolności przesyłowe. Transakcje na tym rynku są zawierane w walucie EUR, a rozliczenia pomiędzy TGE a uczestnikami polskiego rynku są prowadzone przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. (IRGiT) w walucie PLN. Wypracowany przez IRGiT model rozliczeń i rozrachunku RDB, dostosowany odpowiednio do wymagań modelu XBID, pozwoli zoptymalizować koszty zabezpieczeń wnoszonych przez członków IRGiT.

Uruchomienie jednolitego rynku dla dnia bieżącego na obszarze Europy Zachodniej i Północnej nastąpiło w czerwcu 2018 r. W przypadku krajów Europy Centralnej i Wschodniej uruchomienie tego rynku miało miejsce w IV kwartale 2019 r. i polegało na połączeniu z działającym wcześniej rynkiem XBID rynków energii elektrycznej: Polski, Niemiec, Czech, Austrii, Węgier, Rumunii, Bułgarii, Słowenii, Chorwacji, Szwecji i Litwy. W Polsce XBID wdrażany jest przez PSE, we współpracy z giełdami: TGE, EPEX SPOT i EMCO.

2.1.2.4. Otoczenie konkurencyjne

Obecnie na rynku energetycznym w Polsce, oprócz Grupy Kapitałowej TAURON, działają trzy duże, zintegrowane pionowo grupy energetyczne: PGE, ENEA oraz ENERGA S.A. (ENERGA). Ponadto, swoją działalność na terenie Warszawy prowadzi spółka innogy Polska zarządzająca warszawską siecią elektroenergetyczną.

Poniższy rysunek przedstawia otoczenie konkurencyjne Grupy Kapitałowej TAURON według dostępnych danych za 2018 r.

Rysunek nr 20. Otoczenie konkurencyjne Grupy Kapitałowej TAURON według dostępnych danych za 2018 r.

Według danych za III kwartały 2019 r., w podsektorze wytwarzania energii elektrycznej skonsolidowane grupy energetyczne (PGE, TAURON, ENEA, ENERGA) posiadały 68% udziału w rynku.

Grupa Kapitałowa TAURON jest w pełni zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym, które wykorzystuje synergie płynące z rozmiaru i zakresu prowadzonej działalności.

Grupa Kapitałowa TAURON kontroluje łańcuch wartości od wydobycia węgla kamiennego do dostarczenia energii elektrycznej do klientów końcowych. Prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej), tj. w obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz sprzedaży i obrotu energią elektryczną i ciepłem.

Poniższy rysunek przedstawia informacje o EBITDA w strukturze według głównych segmentów.

Rysunek nr 21. EBITDA - szacunkowa struktura według głównych segmentów w 2018 r.[1]

[1]Dla zachowania porównywalności prezentowanych segmentów, w Segmencie Wytwarzanie zaprezentowano także Wydobycie, OZE i Ciepło.
Źródło: Raporty okresowe Spółek

Wytwarzanie

Grupa Kapitałowa TAURON kluczowym producentem energii elektrycznej w Polsce

Udział Grupy Kapitałowej TAURON w krajowym rynku wytwarzania energii elektrycznej, mierzony produkcją energii elektrycznej brutto, po III kwartałach 2019 r. wyniósł ok. 9%. Grupa Kapitałowa TAURON jest trzecim największym wytwórcą energii elektrycznej na polskim rynku. Aktywa wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON są skoncentrowane w południowej Polsce. W tym też regionie znajdują się złoża węgla kamiennego, którym opalane są elektrownie i elektrociepłownie Grupy Kapitałowej TAURON. Położenie aktywów wytwórczych w pobliżu złóż węgla pozwala na optymalizację kosztów związanych z transportem tego surowca.

Na koniec 2019 r. aktywa wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON to w 87% jednostki opalane węglem kamiennym, z czego 10% to nowoczesne wysokosprawne jednostki wytwórcze. Łączna moc zainstalowana Grupy Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2019 r. to prawie 5,2 GW. Moc zainstalowana w elektrowniach wiatrowych to 7,4%, w elektrowniach wodnych 2,6%, w jednostkach wytwórczych opalanych biomasą 2,8% łącznej mocy zainstalowanej w Grupie Kapitałowej TAURON.

Na tle kraju, po III kwartałach 2019 r., moc zainstalowana w jednostkach wytwórczych węglowych Grupy Kapitałowej TAURON stanowiła ok. 14% w całości mocy zainstalowanej wszystkich jednostek wytwórczych opartych na węglu kamiennym i brunatnym w Polsce. W zakresie mocy zainstalowanej w elektrowniach wiatrowych, biomasowych i biogazowych oraz wodnych, udział Grupy Kapitałowej TAURON wyniósł odpowiednio: ok. 7%, 13% i 6%.

Według danych po III kwartałach 2019 r. największym wytwórcą energii elektrycznej w Polsce jest Grupa PGE, której udział w krajowym rynku produkcji energii elektrycznej w III kwartale 2019 r. wynosił ok. 39%, z mocą zainstalowaną równą 16,2 GW. Drugim co do wielkości producentem energii w Polsce jest ENEA, z udziałem w rynku wynoszącym ok. 18% i mocą zainstalowaną 6,3 GW. ENERGA natomiast posiada największy na polskim rynku udział wyprodukowanej energii elektrycznej z OZE - ponad 1,0 TWh w łącznej produkcji własnej wynoszącej 2,8 TWh (36% udział OZE). Łączna moc zainstalowana Grupy ENERGA wynosi 1,4 GW.

Poniższe rysunki przedstawiają informacje o mocy zainstalowanej i wytworzonej energii elektrycznej za III kwartały 2019 r.

Rysunek nr 22. Produkcja energii elektrycznej brutto - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r.

Rysunek nr 23. Moc zainstalowana – szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r.

Źródło: Agencja Rynku Energi S.A. (ARE), informacje spółek opublikowane na stronach internetowych

Dystrybucja

Grupa Kapitałowa TAURON jest liderem na rynku polskim pod względem ilości klientów dystrybucji oraz wolumenu dystrybuowanej energii elektrycznej

Grupa Kapitałowa TAURON jest największym dystrybutorem energii elektrycznej w kraju. Udział TAURON Dystrybucja w dystrybucji energii elektrycznej do klientów końcowych w III kwartałach 2019 r. wyniósł ok. 35%. Sieci dystrybucyjne Grupy Kapitałowej TAURON obejmują ponad 18% powierzchni kraju. W 2019 r. wolumen energii dostarczonej do odbiorców końcowych wyniósł 51,7 TWh. Grupa Kapitałowa TAURON jest największym dystrybutorem energii w Polsce także pod względem przychodów z działalności dystrybucyjnej.

Należy podkreślić, iż działalność dystrybucyjna Grupy Kapitałowej TAURON, ze względu na naturalny monopol na wyznaczonym obszarze, jest źródłem stabilnych i przewidywalnych przychodów stanowiących istotną część skonsolidowanych przychodów całej Grupy Kapitałowej TAURON. Obszar geograficzny dystrybucji energii elektrycznej, na którym historycznie działają spółki z Segmentu Dystrybucja i Segmentu Sprzedaż, to obszar charakteryzujący się dużym uprzemysłowieniem i gęstym zaludnieniem, dzięki czemu sieć dystrybucyjna jest bardzo dobrze wykorzystana. W 2019 r. liczba klientów Segmentu Dystrybucja wyniosła 5,65 mln.

Poniższy rysunek przedstawia szacunkowy udział w rynku udziału poszczególnych grup energetycznych w zakresie dystrybucji energii elektrycznej według danych za III kwartały 2019 r.

Rysunek nr 24. Dystrybucja energii elektrycznej - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r.

Źródło: ARE, informacje spółek opublikowane na stronach internetowych

Sprzedaż

Grupa Kapitałowa TAURON jest drugim największym sprzedawcą energii elektrycznej w Polsce

Grupa Kapitałowa TAURON posiada 25% udział w rynku sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych w Polsce. Wolumen sprzedaży detalicznej energii elektrycznej Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wyniósł 33,7 TWh. Liczba klientów Segmentu Sprzedaż Grupy Kapitałowej TAURON to ponad 5,5 mln.

Największym sprzedawcą detalicznym jest Grupa PGE, z 33% udziałem w rynku. Pozostałe dwie grupy ENEA i ENERGA posiadają po 15% udziału na rynku.

W segmencie sprzedaży energii elektrycznej dla gospodarstw domowych poszczególne grupy energetyczne związane są geograficznie przede wszystkim z obszarami, na których pełnią funkcję sprzedawcy z urzędu. Konieczność przedkładania do zatwierdzenia taryf dla gospodarstw domowych do Prezesa URE wpływa na ograniczone możliwości pozycjonowania cen w ofertach produktowych, a co za tym idzie, na ich atrakcyjność dla

klientów. Ograniczenia te nie dotyczą klientów biznesowych i instytucjonalnych. W tych sektorach istnieje szersza i bardziej otwarta konkurencja.

Poniższy rysunek przedstawia szacunkowy udział w rynku poszczególnych grup energetycznych w zakresie sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych według danych za III kwartały 2019 r.

Rysunek nr 25. Sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców końcowych - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r.

Źródło: ARE, informacje spółek opublikowane na stronach internetowych

Poniższa tabela przedstawia informacje o mocy zainstalowanej oraz wolumenie wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej po III kwartałach 2019 r. oraz udziały w rynku krajowym.

Tabela nr 10. Moc zainstalowana, produkcja, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej według grup energetycznych po III kwartałach 2019 r.

Lp.	Grupa	Moc zainstalowana		Wytwarzanie[1]		Dystrybucja		Sprzedaż	
		Ilość (GW)	Udział (%)	Ilość (TWh)	Udział (%)	Ilość (TWh)	Udział (%)	Ilość (TWh)	Udział (%)
1.	PGE	16,2	34,5	47,6	39,0	27,1	25,4	32,8	33,3
2.	TAURON	5,2	11,0	10,4	8,5	37,4	35,0	25,0	25,3
3.	ENERGA	1,4	2,9	2,8	2,3	16,6	15,5	14,7	14,9
4.	ENEA	6,3	13,4	21,8	17,8	14,8	13,8	14,4	14,6
5.	Pozostali	17,8	38,2	39,6	32,4	11,0	10,3	11,7	11,9
	Suma	**46,9**	**100,0**	**122,2**	**100,0**	**106,9**	**100,0**	**98,6**	**100,0**

[1]Ilość wytworzonej energii elektrycznej brutto po III kwartałach 2019 r.
Źródło: ARE, informacje spółek opublikowane na stronach internetowych, szacunki własne w przypadku spółek publikujących produkcję netto

2.2. Czynniki istotne dla rozwoju

Najistotniejszy wpływ na działalność TAURON oraz Grupy Kapitałowej TAURON wywierać będą, podobnie jak miało to miejsce w przeszłości, następujące czynniki:

1. sytuacja makroekonomiczna, szczególnie w Polsce, jak również sytuacja ekonomiczna obszaru, na którym Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność oraz na poziomie UE i gospodarki globalnej, w tym zmiany stóp procentowych, kursów walutowych itp., mające wpływ na wycenę aktywów i zobowiązań wykazywanych przez Spółkę w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
2. otoczenie polityczne, szczególnie w Polsce oraz UE, w tym stanowiska i decyzje instytucji i urzędów administracji państwowej, np.: UOKiK, URE oraz Komisji Europejskiej,
3. zmiany regulacji dotyczących sektora energetycznego, a także zmiany w otoczeniu prawnym, w tym: prawa podatkowego, handlowego, ochrony środowiska,
4. zmiana polityk instytucji finansowych w zakresie finansowania energetyki opartej na węglu,
5. wprowadzenie mechanizmu wynagradzania zdolności wytwórczych (tzw. rynek mocy), w szczególności wpływ wyników aukcji głównych na dostawy energii elektrycznej na lata 2021-2024 oraz decyzje dotyczące wygaszania mechanizmów operacyjnej rezerwy mocy i interwencyjnej rezerwy zimnej,
6. system wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w dedykowanych źródłach (kolorowe certyfikaty), skutkujący z jednej strony kosztami umorzenia certyfikatów u sprzedawców energii elektrycznej odbiorcom końcowym, z drugiej strony przychodami ze sprzedaży certyfikatów u wytwórców energii,
7. nowy system wsparcia OZE, tzw. aukcje OZE,
8. sytuacja w sektorze elektroenergetycznym, w tym aktywność i działania konkurencji na rynku energetycznym,
9. liczba i cena uprawnień do emisji CO_2,
10. ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym,

11. poziom taryfy dotyczącej sprzedaży energii dla gospodarstw domowych (grupa taryfowa G) na 2020 r. zatwierdzany przez Prezesa URE,
12. ceny surowców energetycznych w Polsce i na świecie,
13. wymagania w zakresie ochrony środowiska będące konsekwencją zmian w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*, tzw. uchwał antysmogowych,
14. planowane zmiany regulacji dotyczących *ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* m.in. wymagań jakościowych dla paliw stałych,
15. postęp naukowo-techniczny,
16. zapotrzebowanie na energię elektryczną i pozostałe produkty rynku energetycznego, z uwzględnieniem zmian wynikających z sezonowości i warunków pogodowych.

2.3. Podstawowe produkty, towary i usługi

TAURON Polska Energia S.A.

TAURON, jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej TAURON, pełni funkcję konsolidującą i zarządczą w Grupie Kapitałowej TAURON. W wyniku wdrożenia Modelu Biznesowego oraz centralizacji funkcji, TAURON skupił wiele kompetencji dotyczących funkcjonowania spółek Grupy Kapitałowej TAURON i prowadzi obecnie działalność m.in. w obszarach:

1. hurtowego handlu energią elektryczną, gazem i produktami powiązanymi, w szczególności w zakresie obsługi handlowej spółek, zabezpieczenia potrzeb w zakresie paliw, uprawnień do emisji CO_2 oraz świadectw pochodzenia energii,
2. zarządzania zakupami,
3. zarządzania finansami,
4. zarządzanie majątkiem,
5. zarządzania ryzykiem korporacyjnym,
6. zarządzania modelem funkcjonowania IT,
7. koordynowania prac B+R realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON,
8. doradztwa w zakresie rachunkowości i podatków,
9. obsługi prawnej,
10. audytu.

Powyższe funkcje są stopniowo ograniczane w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Taka centralizacja ma na celu poprawę efektywności w Grupie Kapitałowej TAURON.

Podstawową działalnością Spółki, poza zarządzaniem Grupą Kapitałową TAURON, jest hurtowy obrót energią elektryczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie koncesji na obrót energią elektryczną wydanej przez Prezesa URE na okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

Spółka koncentruje się na zakupie i sprzedaży energii elektrycznej na potrzeby zabezpieczenia pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON oraz obrocie hurtowym energią elektryczną. W 2019 r. Spółka kupiła i sprzedała 38,8 TWh energii elektrycznej. Głównym kierunkiem sprzedaży energii elektrycznej realizowanej przez TAURON w roku obrotowym 2019 były: TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE, do których sprzedano 90% zakupionej energii elektrycznej. Powyższe spółki prowadzą sprzedaż detaliczną energii elektrycznej - do klientów końcowych w związku z czym TAURON nie jest uzależniony od żadnego z odbiorców energii elektrycznej. Pozostali odbiorcy (przedsiębiorstwa obrotu spoza Grupy Kapitałowej TAURON, giełdy) stanowili poniżej 8% przychodów.

W zakresie obrotu hurtowego energią elektryczną pod koniec grudnia 2019 r. wdrożono zmiany w modelu handlu w Grupie Kapitałowej TAURON. Spółka przejęła działalność w zakresie obrotu energią elektryczną od spółki wytwórczej TAURON Wytwarzanie i zcentralizowała tę działalność na poziomie TAURON. Realizacja tego zadania wymagała zmian w strukturze organizacyjnej Spółki oraz w regulacjach wewnętrznych i wewnątrzkorporacyjnych. Podyktowane to było wymogami TGE odnośnie działania na rzecz innej spółki z grupy kapitałowej oraz unijnymi regulacjami REMIT i MAR. W związku z powyższym zawarto Umowę świadczenia usług SLA w zakresie działania handlowego przez TAURON na rzecz TAURON Wytwarzanie, na podstawie której Spółka świadczy m.in. usługę *market access*, w ramach której działa na TGE w imieniu własnym na rzecz TAURON Wytwarzanie oraz realizuje dla tej spółki obligo giełdowe.

Dodatkową działalnością Spółki jest hurtowy obrót gazem ziemnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie koncesji na obrót paliwami gazowymi wydanej przez Prezesa URE na okres od dnia 4 maja 2012 r. do dnia 4 maja 2022 r. W 2019 r. Spółka kupiła i sprzedała 3,6 TWh paliwa gazowego. Spółka koncentruje się na sprzedaży gazu ziemnego na potrzeby sprzedażowe TAURON Sprzedaż, do której sprzedano 52% zakupionego paliwa gazowego. Pozostały wolumen został sprzedany głównie na giełdzie (38%). Inni odbiorcy stanowili poniżej 10%.

W kompetencjach Spółki jest również zarządzanie na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej stanowiącymi potwierdzenie wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych (w tym w źródłach wykorzystujących biogaz rolniczy) oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw efektywności energetycznej. W 2019 r. Spółka nie realizowała obrotu prawami majątkowymi, obrót ten był realizowany przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON zobowiązane do umorzenia ww. praw majątkowych.

TAURON jest centrum kompetencyjnym w zakresie zarządzania i handlu uprawnieniami do emisji CO_2 dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Dzięki centralizacji handlu emisjami uzyskano efekt synergii polegający na optymalizacji kosztów wykorzystania zasobów podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON. Realizując powyższe cele w zakresie handlu uprawnieniami do emisji CO_2, Spółka aktywnie uczestniczy w handlu na londyńskiej giełdzie ICE, lipskiej giełdzie EEX oraz na rynku OTC. Wraz z centralizacją tej funkcji, TAURON odpowiada za rozliczanie spółek w zakresie uprawnień do emisji CO_2, zabezpieczenie potrzeb emisyjnych spółek zależnych z uwzględnieniem przyznanych uprawnień oraz wsparcie w procesie pozyskania darmowych uprawnień na kolejne okresy. W 2019 r. Spółka kupiła i sprzedała 16,4 mln Mg, w tym do TAURON Wytwarzanie 54%, do TAURON Ciepło 10% oraz poza Grupę Kapitałową TAURON 36% wolumenu (zakup i sprzedaż uprawnień na giełdach oraz z podmiotami zewnętrznymi).

TAURON aktywnie uczestniczy w konsultacjach aktów prawnych na szczeblu krajowym i europejskim, jak również wspiera spółki Obszaru Wytwarzanie w procesie rozliczania nakładów inwestycyjnych na zadania ujęte w Krajowym Planie Inwestycyjnym na potrzeby pozyskiwania darmowych uprawnień.

TAURON pełni funkcję Operatora Rynku oraz podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz klientów zewnętrznych. Realizowanie tych funkcji odbywa się na podstawie umowy przesyłowej zawartej z OSP - PSE.

W 2019 r. wartość usług handlowych związanych z energią elektryczną świadczonych przez Spółkę osiągnęła poziom 54,8 mln zł, w tym 96% w Grupie Kapitałowej TAURON (najwięksi odbiorcy: TAURON Sprzedaż 82%, TAURON Wytwarzanie 10%) oraz 4% na rynku.

Spółka obecnie dysponuje, na zasadach wyłączności, zdolnościami wytwórczymi w zakresie handlowo-technicznym, odpowiada za optymalizację wytwarzania, tj. dobór jednostek wytwórczych do ruchu oraz odpowiedni rozdział obciążeń w celu realizacji zawartych kontraktów z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych jednostek wytwórczych oraz ograniczeń sieciowych i innych, w różnych horyzontach czasowych. W ramach usług dla Segmentu Wytwarzanie Spółka uczestniczy w przygotowaniu planów remontów, planów mocy dyspozycyjnych oraz planów produkcji dla jednostek wytwórczych w różnych horyzontach czasowych oraz ich uzgadnianiu z właściwym operatorem sieci. TAURON rozwija również kompetencje w zakresie funkcji Operatora Rynku dla gazu w oparciu o umowę przesyłową z GAZ - System S.A. W lipcu 2015 r. TAURON, jako jeden z pierwszych podmiotów w kraju, uruchomił grupę bilansową dla podmiotów handlujących gazem.

W 2019 r. TAURON przeprowadził w imieniu spółek Grupy Kapitałowej TAURON certyfikację ogólną jednostek fizycznych istniejących i planowanych, a następnie certyfikację jednostek rynku mocy do aukcji na 2024 r. w ramach wdrażanego rynku mocy. Dzięki temu jednostki fizyczne wytwórcze i sterowanego odbioru w Grupie Kapitałowej TAURON mogły wziąć udział w aukcji przeprowadzonej w grudniu 2019 r., co pozwala na uzyskanie przychodów z tego mechanizmu dla Grupy Kapitałowej TAURON w 2024 r. Aktualnie TAURON prowadzi certyfikacje jednostek rynku mocy wytypowanych do udziału w aukcjach dodatkowych na 2021 r.

Zgodnie z przyjętym Modelem Biznesowym, Spółka sprawuje funkcję zarządczą w zakresie zarządzania zakupami paliw produkcyjnych na potrzeby podmiotów wytwórczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

Grupa Kapitałowa TAURON

Podstawowymi produktami Grupy Kapitałowej TAURON są energia elektryczna i ciepło oraz węgiel kamienny. Dodatkowo Grupa Kapitałowa TAURON zajmuje się obrotem towarami: energią elektryczną i produktami rynku energetycznego oraz węglem i gazem, jak również świadczy usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej, w tym odbiorcom końcowym, dystrybucji i przesyłu ciepła oraz inne usługi powiązane z prowadzoną działalnością.

Poniższa tabela przedstawia wolumeny produkcji i sprzedaży w Grupie Kapitałowej TAURON za lata 2019-2017.

Tabela nr 11. Wolumeny produkcji i sprzedaży za lata 2019-2017

Lp.	Wolumeny produkcji i sprzedaży	j.m.	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
1.	Produkcja węgla handlowego	mln Mg	3,78	5,01	6,45	75%
2.	Sprzedaż węgla przez Segment Wydobycie	mln Mg	3,80	4,87	6,77	78%
3.	Wytwarzanie energii elektrycznej (produkcja brutto), w tym:	TWh	13,88	16,21	18,41	86%
4.	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym:	TWh	1,38	0,97	1,3	142%
	Produkcja z biomasy	*TWh*	*0,34*	*0,25*	*0,29*	*136%*
	Produkcja elektrowni wodnych i wiatrowych	*TWh*	*1,04*	*0,72*	*1,01*	*144%*
5.	Wytwarzanie ciepła	PJ	10,85	11,29	12,2	96%
6.	Sprzedaż energii elektrycznej i ciepła przez Segment Wytwarzanie	TWh	13,16	15,68	19,61	84%
		PJ	14,55	15,23	16,38	96%
7.	Dystrybucja energii elektrycznej	TWh	51,73	51,97	51,37	100%

Lp.	Wolumeny produkcji i sprzedaży	j.m.	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
8.	Sprzedaż energii elektrycznej przez Segmenty Sprzedaż i Wytwarzanie	TWh	33,73	34,52	34,94	98%
9.	Liczba klientów - Dystrybucja	tys.	5 651	5 598	5 533	101%

Wartościowe ujęcie powyższych wolumenów sprzedaży zostało przedstawione w pkt 5 niniejszego sprawozdania.

2.4. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia

2.4.1. Rynki zbytu

Sprzedaż węgla

W Grupie Kapitałowej TAURON sprzedaż węgla prowadzona jest przez TAURON w zakresie zaopatrzenia spółek wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON oraz przez TAURON Wydobycie w zakresie sprzedaży na rynek krajowy oraz do TAURON.

TAURON, mając na celu realizację zadań w zakresie obrotu paliwami (węglem), w 2019 r. kontynuował sprzedaż paliw wyłącznie dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON tj.: TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło i Nowe Jaworzno Grupa TAURON, w oparciu o zakup paliw z rynku i z własnej Grupy Kapitałowej TAURON - od spółki TAURON Wydobycie.

Szczegółowa informacja dotycząca zakupu paliw została przedstawiona w pkt 2.4.2. niniejszego sprawozdania.

TAURON Wydobycie sprzedaje węgiel z własnego wydobycia i produkcji, który jest oferowany do sprzedaży na rynku w sortymentach grubych, średnich oraz miałach energetycznych, a także metanu jako kopaliny towarzyszącej ze złoża Brzeszcze.

W zależności od sortymentu węgiel posiada następujące parametry handlowe:

- kaloryczność od 19 MJ/kg do 30 MJ/kg,
- zawartość popiołu od 6,5% do 31,5%,
- zawartość siarki od 0,2% do 1,2%.

TAURON Wydobycie prowadzi sprzedaż węgla w dwóch kierunkach:

1. sprzedaż miałów węglowych i mułów węglowych na potrzeby elektrowni i elektrociepłowni, w większości z Grupy Kapitałowej TAURON (poprzez Spółkę),
2. sprzedaż sortymentów grubych, średnich oraz niewielkiej ilości miałów za pośrednictwem zorganizowanej w całym kraju sieci handlowej, głównie na rynek krajowy.

Sprzedaż węgla z TAURON Wydobycie realizowana jest głównie w południowej i centralnej Polsce, w szczególności w województwach: śląskim, małopolskim, podkarpackim, świętokrzyskim i dolnośląskim, zarówno do przedsiębiorstw jak i odbiorców indywidualnych.

W 2019 r. sprzedaż węgla kamiennego przez TAURON Wydobycie wyniosła ok. 3,8 mln Mg, w tym 3,0 mln Mg (ok. 80%) do TAURON na potrzeby spółek Segmentu Wytwarzanie Grupy Kapitałowej TAURON. W porównaniu z 2018 r. oznacza to spadek o 18% i wynika z niższej produkcji węgla handlowego przez poszczególne zakłady górnicze. Największy spadek zanotowano w ZG Sobieski, co wynikało m.in. z wykonania dodatkowych prac górniczych w celu wyzbrojenia kompleksu ścianowego oraz pożaru w rabunku ściany 547. Mniejsze wydobycie na pozostałych zakładach jest efektem pogorszonych warunków geologiczno-górniczych.

Zestawienie zrealizowanych przez Spółkę dostaw węgla w 2019 r. zawiera poniższy rysunek.

Rysunek nr 26. Zestawienie zrealizowanych przez Spółkę dostaw węgla w 2019 r. (w mln Mg)

Sprzedaż wytworzonej energii elektrycznej i ciepła

Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła (działalność Segmentu Wytwarzanie) w ramach Grupy Kapitałowej TAURON realizowane jest w:

- elektrowniach i elektrociepłowniach opalanych węglem kamiennym oraz biomasą,
- elektrowniach wodnych,
- farmach wiatrowych.

W ramach Segmentu Wytwarzanie prowadzony jest również obrót, dystrybucja i przesył ciepła.

Łączna moc elektryczna zainstalowana jednostek wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON wyniosła na koniec 2019 r. 5,2 GW_e mocy elektrycznej i 2,4 GW_t mocy cieplnej.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę mocy elektrycznej zainstalowanej według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. (w stosunku do 2018 r. wzrosła moc zainstalowana w farmach wiatrowych o 180 MW).

Rysunek nr 27. Struktura mocy elektrycznej zainstalowanej Segmentu Wytwarzanie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

W 2019 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON wyprodukowały 13,9 TWh energii elektrycznej (w tym z OZE 1,4 TWh), tj. o 14% mniej w stosunku do 2018 r., w którym produkcja energii elektrycznej wyniosła 16,2 TWh (w tym z OZE 1,0 TWh). Jest to konsekwencją niższej sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej r/r i przyjętej strategii handlowej. Wyższa produkcja z OZE wynika z korzystniejszych warunków wietrznych i hydrologicznych oraz zwiększenia mocy zainstalowanej w farmach wiatrowych w 2019 r.

Sprzedaż energii elektrycznej z własnej produkcji razem z energią zakupioną do odsprzedaży wyniosła w 2019 r. 13,2 TWh, co oznacza spadek wobec 2018 r. o 16%.

W 2019 r. wytworzona przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON energia elektryczna została sprzedana na rynku krajowym, przede wszystkim do spółek Segmentu Sprzedaż Grupy Kapitałowej TAURON (38%), jak również na TGE (38%) i na RB (PSE Operator) (24%). W 2019 r. istotnie wyższy, w stosunku do 2018 r., był udział sprzedaży energii elektrycznej na TGE (ze względu na zwiększenie poziomu obliga giełdowego).

Sprzedaż ciepła spółek Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wyniosła 14,6 PJ i była o 4% niższa w stosunku do 2018 r. Udział sprzedaży ciepła wytwarzanego w źródłach własnych w łącznej wielkości sprzedaży ciepła wynosił 60% w 2019 r. Rynkiem zbytu ciepła wytwarzanego przez elektrownie należące do TAURON Wytwarzanie jest Górny Śląsk i Zagłębie, a także część województwa podkarpackiego - miasta Stalowa Wola i Nisko zasilane z Elektrowni Stalowa Wola oraz województwa małopolskiego - część miasta Trzebinia zasilana z Elektrowni Siersza.

Ciepło jest sprzedawane głównie za pośrednictwem dystrybutorów ciepła: TAURON Ciepło, SCE Jaworzno III, PEC Tychy i innych, a na rynku podkarpackim - Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej sp. z o.o. oraz ENESTA sp. z o.o. Niewielkie ilości ciepła są sprzedawane bezpośrednio odbiorcom zlokalizowanym w sąsiedztwie spółek wytwórczych.

Z kolei rynek sprzedaży ciepła TAURON Ciepło - głównie dla celów: ogrzewania, przygotowania ciepłej wody użytkowej, technologicznych, obejmuje zróżnicowanych odbiorców: Sektor spółdzielczy (47%), Sektor prywatny - wspólnoty mieszkaniowe oraz domy jednorodzinne (15%), Sektor komunalny (17%), Sektor urzędy i instytucje (11%) oraz Sektor przemysłowy i pozostałe (10%).

Ponadto spółki wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON uzyskują świadectwa pochodzenia z tytułu produkcji energii elektrycznej z OZE, które są następnie nabywane przez spółki Segmentu Sprzedaż i przedstawiane Prezesowi URE do umorzenia.

Sprzedaż usług dystrybucji energii elektrycznej

Sprzedaż usług dystrybucji energii elektrycznej w Grupie Kapitałowej TAURON prowadzona jest przez TAURON Dystrybucja będącą, na podstawie decyzji Prezesa URE, OSD działającym w warunkach monopolu naturalnego.

Rynek regulowany, na którym działa TAURON Dystrybucja, obejmuje działalność 5 dużych OSD, którzy podlegają pełnemu modelowi regulacyjnemu. Każdy OSD działa na określonym w koncesji obszarze działania. Po zmianach w prawie, na rynku tym działa również stu kilkudziesięciu małych OSD, mających niewielki udział w rynku, w stosunku do których Prezes URE stosuje uproszczony model regulacyjny. Ich działalność ma charakter lokalny, uzależniony od posiadanej infrastruktury technicznej. Jednym z większych podmiotów posiadających koncesję na działalność dystrybucyjną na terenie całego kraju jest PKP Energetyka sp. z o.o.

Usługi dystrybucji energii elektrycznej TAURON Dystrybucja świadczy dla ok. 5 651 tys. odbiorców końcowych. Powyższa spółka obejmuje swoją działalnością obszar o powierzchni ok. 57 tys. km^2, położony głównie w województwach: dolnośląskim, małopolskim, opolskim i śląskim, a ponadto w województwach: łódzkim, podkarpackim i świętokrzyskim. Funkcje operacyjne realizuje 11 oddziałów zlokalizowanych w Bielsku-Białej, Będzinie, Częstochowie, Gliwicach, Jeleniej Górze, Krakowie, Legnicy, Opolu, Tarnowie, Wałbrzychu i Wrocławiu.

W wolumenie dostawy usług dystrybucyjnych 96,6% stanowi sprzedaż odbiorcom taryfowym w zakresie poszczególnych poziomów napięć: wysokiego (grupa A), średniego (grupa B) i niskiego (C, G, R). Całkowity wolumen energii elektrycznej dostarczonej odbiorcom taryfowym w 2019 r., w ramach sprzedaży usług dystrybucyjnych, przyłączonym do sieci TAURON Dystrybucja, wyniósł 51,7 TWh (z doszacowaniem) i był nieznacznie niższy w porównaniu do 2018 r. o ok. -0,2 TWh, tj. o -0,5%.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę dystrybucji energii elektrycznej według grup taryfowych w 2019 r.

Rysunek nr 28. Struktura dystrybucji energii elektrycznej według grup taryfowych w 2019 r.

Sprzedaż usług dystrybucji realizowana jest na podstawie zawartych z odbiorcami umów kompleksowych oraz umów o świadczenie usług dystrybucji. Pierwszy typ umowy obejmuje zarówno sprzedaż energii elektrycznej przez spółki Segmentu Sprzedaż, jak też dostawy tej energii przez spółkę pełniącą funkcję OSD. Drugi typ umowy reguluje wyłącznie dostawy energii elektrycznej przez spółkę pełniącą funkcję OSD. W przypadku tego rodzaju umów zakup energii elektrycznej uregulowany jest w odrębnych umowach sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez odbiorcę z wybranym przez niego sprzedawcą.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna energii elektrycznej oraz gazu

Sprzedaż energii elektrycznej w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, gazem ziemnym i pozostałymi produktami rynku energetycznego oraz w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej i gazu ziemnego prowadzona jest przez spółki Segmentu Sprzedaż.

Działalność **w zakresie handlu hurtowego** prowadzona przez TAURON, obejmuje głównie sprzedaż hurtową energii elektrycznej, obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO_2, prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz gazem ziemnym, przede wszystkim na potrzeby zabezpieczenia pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON.

TAURON aktywnie uczestniczy w aukcjach wymiany międzysystemowej przesyłu energii na granicach polsko-czeskiej, polsko-niemieckiej i polsko-słowackie obsługiwanych przez biuro aukcyjne CAO. Obrót na rynku niemieckim w zakresie handlu instrumentami finansowymi typu futures odbywa się głównie za pośrednictwem giełdy EEX. Natomiast na rynku czeskim i słowackim obrót odbywa się za pośrednictwem spółki zależnej TAURON Czech Energy. Ponadto Spółka działa na giełdach OTE a.s. (Czechy) i OKTE a.s. (Słowacja)

Spółka działa na rynkach hurtowych w kraju i za granicą, jak również realizuje sprzedaż na rynku bieżącym SPOT oraz na RTT. Spółka jest aktywnym uczestnikiem TGE oraz platformy OTC prowadzonej przez londyńskiego brokera energii Tradition Financial Services.

W zakresie **hurtowego obrotu paliwami gazowymi** Spółka jest aktywnym uczestnikiem na rynku gazu prowadzonym przez TGE, realizuje transakcje na rynku bieżącym SPOT, jak i na produktach RTT. Prowadzi działalność w zakresie proprietary trading na międzynarodowej giełdzie gazu POWERNEXT Pegas. (od dnia

1 stycznia 2020 r. The European Energy Exchange). Spółka obecna jest w hubach: GASPOOL, New Connect Germany i Tittle Transfer Facility. TAURON działa na zagranicznych rynkach dzięki umowom zawartym przez Spółkę z niemieckimi operatorami systemów przesyłowych: GASCADE Gastransport oraz ONTRAS Gastransport GmbH oraz czeskiego NET4GAS s.r.o.

Ponadto Spółka jest uczestnikiem giełdy Intercontinental Exchange na hubie National Balancing Point. Dostęp do hubów jest konsekwencją działania, mającego na celu zwiększenie kompetencji gazowych TAURON i dostępu do nowych źródeł. Sukcesywnie zwiększa się też wolumen transakcji zawieranych przez Spółkę na rynku pozagiełdowym OTC. Działając na rynku gazu Spółka zabezpiecza dostawy surowca dla podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON, ponadto na RTT prowadzona jest działalność proptradingowa wykorzystująca zmienność cen gazu do generowania dodatkowych marż.

TAURON jest również uczestnikiem europejskiej platformy handlu przepustowościami PRISMA European Capacity Platform GmbH, gdzie dokonuje się zakupów przepustowości międzysystemowych. W zakresie rezerwacji przepustowości na rynku krajowym Spółka działa jako uczestnik platformy aukcyjnej GSA GAZ-SYSTEM Aukcje.

Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej i gazu ziemnego do klientów końcowych prowadzona jest przez TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE.

Stosowana przez Grupę Kapitałową TAURON segmentacja klientów (klienci strategiczni, biznesowi i masowi), uzależniona od wielkości zużywanej energii elektrycznej, ma na celu dostosowanie oferty produktowej, kanałów sprzedażowych i komunikacji marketingowej do oczekiwań występujących w danym segmencie klientów.

Poniższa tabela prezentuje kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON wynikające ze stosowanej segmentacji i specyfiki prowadzonej przez nich działalności.

Tabela nr 12. Kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Grupa klientów	Opis klientów
1.	Klienci strategiczni	Klienci o rocznym potencjale zużycia energii nie mniejszym niż 40 GWh lub będący strategicznymi partnerami biznesowymi Grupy Kapitałowej TAURON, tj. podmioty głównie z sektora przemysłu ciężkiego, m.in.: hutniczego, chemicznego, wydobywczego, samochodowego.
2.	Klienci biznesowi	Klienci o rocznym potencjale zużycia powyżej 250 MWh (nie będący konsumentami) lub dokonujący zakupu energii w oparciu o przepisy *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*, tj. podmioty z pozostałych sektorów przemysłu, wytwórcy sprzętu, odbiorcy z przemysłu spożywczego, sektora publicznego, przemysłu budowlanego oraz sektora usług komunalnych.
3.	Klienci masowi - małe i średnie przedsiębiorstwa	Klienci zajmujący się działalnością sprzedażową, usługową, bankową, gastronomiczną i drobni przedsiębiorcy.
4.	Klienci masowi - gospodarstwa domowe	Gospodarstwa domowe.

W 2019 r. spółki sprzedażowe działały w otoczeniu rynkowym, w którym poziom konkurencyjności w poszczególnych segmentach nie zmienił się znacząco w porównaniu z latami poprzednimi. W 2019 r. rynek gospodarstw domowych (klient indywidualny) pozostawał objęty obowiązkiem zatwierdzania cen sprzedaży energii elektrycznej przez Prezesa URE.

Według danych URE, od połowy 2007 r. do grudnia 2019 r., tj. od początku okresu liberalizacji rynku energii, odnotowano ok. 657 tys. gospodarstw domowych oraz ok. 210 tys. podmiotów instytucjonalnych, które zmieniły sprzedawcę energii elektrycznej.

W segmencie instytucji i podmiotów gospodarczych (klient biznesowy) konkurencja jest znaczna, a firmy już od kilku lat korzystają z uwolnienia cen energii elektrycznej. Postęp liberalizacji spowodował, że coraz lepiej uświadomiony klient biznesowy oczekuje konkurencyjnych rozwiązań. Wzmożona aktywność sprzedażowa firm energetycznych wywiera coraz większą presję cenową. Klienci biznesowi chętnie korzystają z możliwości zmiany sprzedawcy. Efektem tej sytuacji są działania z zakresu ochrony własnej bazy klientów przed działaniami konkurencji poprzez wprowadzenie umów lojalizujących.

W segmencie gospodarstw domowych, w którym ilość zmian sprzedawcy stanowi niewielki odsetek, upatrywany jest duży potencjał. W 2019 r. zmiany sprzedawcy dokonało ponad 61,5 tys. odbiorców energii elektrycznej (w tym: ok. 8,9 tys. podmiotów instytucjonalnych oraz ok. 52,6 tys. gospodarstw domowych). W 2019 r. dynamika zmian sprzedawcy spadła względem 2018 r. w przypadku gospodarstw domowych o 9%, a w przypadku podmiotów instytucjonalnych o 30%.

W 2019 r. oferta sprzedażowa TAURON Sprzedaż dla segmentu biznesowego obejmowała 2 media: energię elektryczną i paliwo gazowe. Powyższa spółka kontynuowała działania ukierunkowane na budowanie lojalności klientów, przy czym szczególny nacisk położony był na budowę oferty spełniającej oczekiwania klientów. Klientom zaoferowano do wyboru szereg produktów uwzględniających ich potrzeby oraz specyfikę poboru energii elektrycznej, wśród nich produkty ekologiczne, giełdowe i techniczne.

W 2019 r. kontynuowano sprzedaż produktu *TAURON Giełda* zbudowanego w oparciu o ceny rynkowe wyznaczane na podstawie notowań indeksów RTT TGE. Ponadto, w celu intensyfikacji kontraktacji energii elektrycznej i gazu,

utrzymano w ofercie produkt *TAURON Multipakiet*, który zapewniał jednoczesną kontraktację klientów w zakresie obu mediów w trakcie jednych negocjacji biznesowych. Dużym powodzeniem cieszył się produkt *Wakacje od faktury*, którego sprzedaż w 2019 r. w stosunku do poprzedniego wzrosła prawie czterokrotnie.

W 2019 r. obserwowany był również proces migrowania klientów segmentu masowego (klienci indywidualni oraz małe i średnie przedsiębiorstwa) z obszaru taryfowego do produktowego. Na koniec 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON sprzedawała energię na podstawie umów gwarantujących warunki handlowe w ustalonym okresie do 43% klientów segmentu (umowy lojalizujące), a 57% klientów kupowało energię po cenach taryfowych.

Kluczowym elementem oferty handlowej dla klientów masowych w 2019 r. były produkty łączone *Elektryk* oraz *Serwisant* oparte o funkcjonalność assistance, z których skorzystało ponad 1,5 mln klientów (wdrożono pakiety medyczne, rozszerzono funkcjonalność produktu *Serwisant 24h PLUS*).

Ponadto w 2019 r. gama produktów kierowanych do klientów została rozszerzona o produkty specjalistyczne, np. *TAURON Smart Home*, którego sprzedaż w 2019 r. wyniosła 16 tys. sztuk. Produkty assistance będą stanowiły podstawę oferty także w 2020 r.

W 2019 r. sprzedaż detaliczna energii elektrycznej przez spółki Segmentu Sprzedaż na rzecz ponad 5,5 mln klientów wyniosła 33,7 TWh, czyli 98% poziomu osiągniętego w 2018 r., w którym sprzedaż wyniosła 34,5 TWh. Spadek wolumenu sprzedaży zanotowano przede wszystkim w Segmencie Klientów biznesowych, co związane było z utratą klientów oraz ze spadkiem zapotrzebowania lub ilości punktów poboru energii klientów będących w portfelu spółek sprzedażowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat wolumenu sprzedanej w 2019 r. energii elektrycznej przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzące działalność w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej oraz liczby klientów, w rozbiciu na poszczególne ich segmenty.

Tabela nr 13. Wolumen sprzedanej energii elektrycznej detalicznej oraz liczba klientów w 2019 r.

Lp.	Rodzaj klientów	Wolumen sprzedanej energii elektrycznej (TWh)	Liczba klientów (tys.)
1.	Klienci strategiczni	6,3	0,6
2.	Klienci biznesowi	12,4	195
3.	Klienci masowi, w tym:	11,9	5 317
	gospodarstwa domowe	*9,6*	*4 931*
4.	Sprzedaż do TAURON Dystrybucja na pokrycie różnic bilansowych	2,8	0,001
5.	Pozostałe (eksport, potrzeby własne)	0,4	-
	Segment Sprzedaż	**33,7**	**5 512**

2.4.2. Źródła zaopatrzenia - paliwa

Węgiel (rynek krajowy)

Grupa Kapitałowa TAURON zaopatruje się w węgiel wyłącznie na rynku krajowym.

Spółka w 2019 r. kontynuowała zakup i obrót węgla i mułu węglowego na potrzeby TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło i Nowe Jaworzno Grupa TAURON na podstawie umów zawartych z dostawcami spoza Grupy Kapitałowej TAURON:

1. Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. (65%[1]),
2. Węglokoks S.A. (16%[1]),
3. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (10%[1]),
4. Grupa CZH S.A. (3%[1]),
5. EP Coal Trading Polska S.A. (2%[1]),
6. HALDEX S.A. (2%[1]),
7. TRANSLIS Sp. z o.o. (1%[1]),
8. Synergio Group S.A. (0,4%[1]).

[1]udziały dostawców w całkowitej wartości dostaw węgla.

Łącznie od dostawców spoza Grupy Kapitałowej TAURON Spółka kupiła 3,9 mln ton węgla.

Dodatkowo Spółka kupowała węgiel oraz muł węglowy na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepła przez Segment Wytwarzanie ze spółki TAURON Wydobycie - łącznie dostarczono 3,0 mln ton

Poniższy rysunek przedstawia ilość zakupionego węgla oraz mułu węglowego w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Rysunek nr 29. Zakup węgla i mułu węglowego w 2019 r. (w mln Mg)

W 2019 r. 44% dostaw węgla do produkcji energii elektrycznej i ciepła zostało zaspokojone węglem z własnych zakładów górniczych TAURON Wydobycie. Pozostała część zapotrzebowania została pokryta ze źródeł zewnętrznych, w których największy udział miała Polska Grupa Górnicza S.A. oraz Węglokoks S.A.

TAURON nie jest powiązany kapitałowo z ww. spółkami.

Gaz (rynek krajowy i zagraniczny)

Grupa Kapitałowa TAURON za pośrednictwem giełdy zaopatruje się w paliwo gazowe na rynku krajowym.

Spółka jest aktywnym uczestnikiem na rynku gazu prowadzonym przez TGE, realizuje transakcje na rynku bieżącym SPOT, jak i na produktach RTT.

TAURON prowadzi też działalność w zakresie proprietary trading na międzynarodowej giełdzie gazu POWERNEXT Pegas (od dnia 1 stycznia 2020 r. The European Energy Exchange) oraz jest obecna w hubach: GASPOOL, New Connect Germany i Tittle Transfer Facility.

Ponadto Spółka jest uczestnikiem giełdy Intercontinental Exchange w hubie National Balancing Point. Sukcesywnie zwiększa się też wolumen transakcji zawieranych przez Spółkę na rynku pozagiełdowym OTC.

Działając na rynku gazu Spółka zabezpiecza dostawy surowca dla podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON.

2.5. Kalendarium

Poniższy rysunek przedstawia kalendarium prezentujące wybrane wydarzenia związane z działalnością TAURON oraz Grupy Kapitałowej TAURON, które miały miejsce w 2019 r.

Rysunek nr 30. Kalendarium

STYCZEŃ - LUTY

- Podpisanie umowy z Krakowskim Parkiem Technologicznym sp. z o.o. na udział w projekcie akceleracyjnym pn. KPT Scale Up, w ramach działania 2.5 Programy akceleracyjne Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020 realizowanego przez Polską Agencję Przedsiębiorczości.

MARZEC - KWIECIEŃ

- Zakończenie projektu pn. *Wdrożenie regulacji RODO w Grupie TAURON*.
- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za 2018 r.
- Przyjęcie *Założeń i kierunków działania IT w latach 2019-2021*.
- Przyjęcie *Polityki przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON*.
- Uruchomienie projektu pn. *Wdrożenie wymagań ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa w Grupie TAURON*.

MAJ - CZERWIEC

- Odbycie Zwyczajnego WZ TAURON.
- Uchwalenie zmian Statutu Spółki.
- Aktualizacja *Portfela Inwestycyjnego Grupy TAURON na lata 2018-2021.*
- Przyjęcie *Polityki Zarządzania Procesowego w Grupie TAURON.*
- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za I kwartał 2019 r.
- Przyjęcie *Aktualizacji kierunków strategicznych w Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025.*
- Uruchomienie projektu mającego na celu rynkową weryfikację możliwości sprzedaży posiadanych przez TAURON udziałów w TAURON Ciepło i ewentualną kontynuację procesu sprzedaży.
- Uruchomienie projektu mającego na celu analizę oraz wyznaczenie optymalnego scenariusza i warunków, a następnie weryfikację rynkową możliwości sprzedaży części aktywów wydobywczych TAURON Wydobycie i ewentualną kontynuację procesu sprzedaży.
- Uruchomienie *Programu Zintegrowanego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy w Grupie TAURON*.
- Przystąpienie TAURON do Związku Pracodawców Grupy TAURON mającego na celu ochronę praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych Pracodawców Grupy TAURON.

LIPIEC - SIERPIEŃ

- Uruchomienie *Programu Zarządzania Energetyką Domową* oraz projektów wchodzących w skład Programu w zakresie rozwoju nowych produktów i usług w obszarze Klient.
- Rozpoczęcie drążenia 870 m szybu głębinowego na budowie Szybu „Grzegorz".
- Uruchomienie projektu pn. *Opracowanie kompleksowej metodyki oceny Systemu Kontroli Wewnętrznej.*
- Rozpoczęcie gorącego rozruchu bloku 910 MW w Jaworznie poprzez pierwsze odpalenie palników kotła olejem lekkim.
- Publikacja multimedialnego *Raportu Zintegrowanego za 2018 r.*

- Zakończenie *Programu Jedna Dystrybucja.*
- Zakończenie projektu pn. *Reorganizacja obszaru Ubocznych Produktów Spalania oraz Ubocznych Produktów Wydobycia w Grupie TAURON*.
- Przyjęcie *Polityki Własności Intelektualnej Grupy TAURON oraz Regulaminu Zarządzania Własnością Intelektualną w Grupie TAURON.*

WRZESIEŃ - PAŹDZIERNIK

- Przyjęcie *Założeń do planowania w Grupie TAURON na lata 2020-2029 z perspektywą do roku 2040*.
- Zakup 5 farm wiatrowych o łącznej mocy 180 MW należących do grupy in.ventus.
- Przystąpienie TAURON do Związku Pracodawców Energetyki Polskiej.
- Uruchomienie pierwszej w Polsce cyfrowej stacji elektroenergetycznej Oborniki Śląskie przez TAURON Dystrybucja.
- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2019 r.
- Podpisanie przez TAURON Dystrybucja oraz Ministerstwo Energii (od dnia 15 listopada 2019 r. Ministerstwo Aktywów Państwowych) porozumienia dotyczącego współpracy sektora energetycznego na rzecz zwiększenia cyberbezpieczeństwa kraju.
- Udział TAURON w rządowym programie GovTech, którego celem jest utworzenie alternatywy dla klasycznego postępowania przetargowego przy pozyskiwaniu nowoczesnych rozwiązań dla sektora publicznego i firm.
- Przyznanie TAURON w konkursie *The Best Annual Report 2018,* organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków, nagrody specjalnej *The Best of The Best za Raport roczny za 2018,* pierwszej nagrody za multimedialny Raport Zintegrowany 2018 oraz wyróżnienia za najlepsze oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.
- Ukończenie prac nad nowoczesną konstrukcją wieży szybowej Szybu „Janina VI" w ZG Janina.

LISTOPAD - GRUDZEŃ

- Uruchomienie unikalnej w sektorze górniczym, nowoczesnej infrastruktury związanej z zagospodarowaniem wody z głębin kopalni w ZG Sobieski.
- Publikacja wyników finansowych TAURON i Grupy Kapitałowej TAURON za III kwartał 2019 r.
- Przyjęcie *Polityki Klimatycznej dla Grupy TAURON.*
- Odbycie Nadzwyczajnego WZ TAURON.
- Udział w aukcji głównej rynku mocy na rok 2024.
- Pierwsza synchronizacja z Krajową Siecią Elektroenegetyczną bloku o mocy 910 MW w Jaworznie.

2.6. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność

Poniżej wymieniono ważniejsze zdarzenia i dokonania mające znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, które wystąpiły w 2019 r., jak również miały miejsce do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania. Dodatkowo do powyższych zdarzeń należy zaliczyć zawarcie umów znaczących dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON, szczegółowo przedstawionych w pkt 12.2.1. niniejszego sprawozdania.

Ważniejsze zdarzenia biznesowe w 2019 r.

Przyjęcie Aktualizacji kierunków strategicznych w Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025

W dniu 27 maja 2019 r. Zarząd Spółki przyjął, a Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała Aktualizację kierunków strategicznych będących uzupełnieniem Strategii. Zaktualizowane kierunki strategiczne uwzględniają zmiany w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, w którym działa Grupa Kapitałowa TAURON.

Zgodnie z obowiązującą Strategią i przyjętą Aktualizacją kierunków strategicznych wzrost wartości Grupy Kapitałowej TAURON oparty będzie przede wszystkim na: regulowanym i stabilnym segmencie Dystrybucji, rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych, konwencjonalnych aktywach wytwórczych otrzymujących wsparcie, sprzedaży produktów oraz usług energetycznych i okołoenergetycznych dostosowanych do potrzeb klientów.

Dzięki realizacji planowanych działań możliwe będzie zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze wytwórczej Grupy Kapitałowej TAURON z 10% w 2018 r. do blisko 30% w 2025 r. i ponad 65% w 2030 r.

Biorąc pod uwagę konieczność transformacji energetycznej Grupy Kapitałowej TAURON, optymalizacji portfela inwestycyjnego oraz utrzymanie stabilności finansowej podjęto decyzję o przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji następujących opcji strategicznych:

1. rozwój nisko- i zeroemisyjnej energetyki, przede wszystkim poprzez inwestycje w OZE. Do 2025 r. Grupa Kapitałowa TAURON planuje inwestycje w farmy wiatrowe na lądzie (dodatkowe 900 MW), farmy fotowoltaiczne (dodatkowe 300 MW) i rozpoczęcie procesu zaangażowania w budowę morskich farm wiatrowych. Wzrost mocy w źródłach odnawialnych Grupy Kapitałowej TAURON może odbywać się w różnych modelach biznesowych. Dla części planowanych projektów zakłada się pozyskanie partnerów finansowych i realizację inwestycji z ok. 20% udziałem kapitałowym Grupy Kapitałowej TAURON i możliwością zarządzania tymi aktywami przez Grupę Kapitałową TAURON,
2. uelastycznienie portfela aktywów Grupy Kapitałowej TAURON poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej TAURON na paliwo, reorganizację Segmentu Wytwarzanie i portfela inwestycji kapitałowych. W ramach tej opcji rozważa się rynkową weryfikację zbycia ZG Janina oraz TAURON Ciepło, sprzedaż akcji/udziałów w: EC Stalowa Wola i PGE EJ 1. W zakresie energetyki konwencjonalnej przewiduje się trwałe wyłączenie bloków klasy 120 MW i po 2025 r. bloków klasy 200 MW.

Poszczególne opcje strategiczne będą wdrażane wyłącznie w przypadku potwierdzenia opłacalności przyjętych rozwiązań, z uwzględnieniem możliwości finansowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Na obecnym etapie Aktualizacja kierunków strategicznych nie wiąże się ze zmianą celów określonych w Strategii.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 23/2019 z dnia 27 maja 2019 r.

Aktualizacja informacji dotyczących budowy bloku energetycznego w Jaworznie

W dniu 17 września 2019 r. Nowe Jaworzno Grupa TAURON otrzymała wniosek konsorcjum RAFAKO S.A. - MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. stanowiący zaproszenie do negocjacji w sprawie rozszerzenia zakresu prac określonych w umowie na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MWe na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III - Elektrownia II.

Konsorcjum zaproponowało wykonanie dodatkowych prac, które pozytywnie wpłyną na parametry techniczno-środowiskowe bloku oraz umożliwią rozszerzenie tzw. pola paliwowego bloku (dopuszczenie szerszego asortymentu węgla), co pozwoli optymalizować koszty produkcji energii elektrycznej. W ocenie Konsorcjum prace dodatkowe przyniosą Grupie Kapitałowej TAURON wymierne korzyści finansowe i eksploatacyjne. Konsorcjum wskazało, że zgoda TAURON na ewentualne rozszerzenie zakresu prac może mieć wpływ na harmonogram realizacji budowy bloku i wartość powyższej umowy.

W związku z powyższym Nowe Jaworzno Grupa TAURON przystąpiło do negocjacji propozycji przedstawionych przez Konsorcjum, których główna część, dotycząca rozszerzenia zakresu prac określonych w powyższej umowie, na poziomie zespołów negocjacyjnych zakończyła się w dniu 17 października 2019 r.

W wyniku negocjacji uzgodniono, że Konsorcjum wykona dodatkowe zadania, w tym: przeprowadzi działania optymalizacyjne w kierunku rozszerzenia pola paliwowego celem uelastycznienia warunków pracy bloku oraz zagwarantowania spełnienia przyszłych wymagań środowiskowych, m.in. dostarczy dodatkową warstwę katalizatora i instalację dozowania addytywu do instalacji odsiarczania spalin w celu redukcji emisji rtęci. Dodatkowo Konsorcjum po oddaniu bloku do eksploatacji przeprowadzi działania optymalizacyjne mające na celu weryfikację spełniania przez blok zmienionych parametrów technicznych. Dzięki rozszerzeniu zakresu prac możliwe będzie obniżenie poziomu substancji emitowanych przez blok do środowiska, a rozszerzone pole paliwowe umożliwi Grupie TAURON większą elastyczność kontraktacji węgla.

W związku z powyższym uzgodniono, że niezbędne będzie wprowadzenie zmian do umowy, w szczególności dotyczących jej wartości oraz harmonogramu realizacji budowy bloku. Ustalono, że cena netto określona w umowie zostanie zwiększona o kwotę 52,3 mln zł do kwoty 4 537,8 mln zł, a przejęcie bloku do eksploatacji nastąpi do 31 stycznia 2020 r.

Zmiana warunków umowy, o której mowa powyżej nie spowoduje przekroczenia zakładanego łącznego poziomu nakładów, jakie przewidziano na realizację tej inwestycji, tj. 6,2 mld zł.

Aneks pomiędzy Nowe Jaworzno Grupa TAURON a Konsorcjum został podpisany w dniu 19 grudnia 2019 r.

O powyższych zdarzeniach TAURON informował w raportach bieżących: nr 37/2019 z dnia 17 września 2019 r., nr 40/2019 z dnia 17 października 2019 r. oraz nr 57/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r.

Decyzja o dopuszczeniu oferentów do badania due diligence spółki TAURON Ciepło sp. z o.o.

W dniu 22 listopada 2019 r. Zarząd TAURON podjął decyzję o dopuszczeniu oferentów do badania due diligence TAURON Ciepło, które może zakończyć się złożeniem ofert wiążących. Decyzja ta została podjęta m.in. na podstawie otrzymanych wstępnych, niewiążących ofert nabycia TAURON Ciepło (Transakcja).

Zawarcie ewentualnej Transakcji będzie wymagało w szczególności uzyskania stosownych zgód korporacyjnych oraz zgód instytucji finansujących działalność Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka dopuszcza możliwość anulowania procesu zmierzającego do zawarcia Transakcji.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 49/2019 z dnia 22 listopada 2019 r.

Decyzja o zakończeniu procesu poszukiwania potencjalnego inwestora zainteresowanego nabyciem Zakładu Górniczego Janina

W dniu 10 grudnia 2019 r. Zarząd TAURON podjął decyzję o zakończeniu trwającego od maja 2019 r. procesu poszukiwania potencjalnego inwestora zainteresowanego nabyciem ZG Janina z powodu nieotrzymania w wyznaczonym terminie ofert zakupu.

Jednocześnie TAURON poinformował, że będzie prowadził prace o charakterze koncepcyjno-analitycznym, których efektem powinna być realizacja kierunku strategicznego mającego na celu uelastycznienie portfela aktywów Grupy Kapitałowej TAURON poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej TAURON na paliwo.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 53/2019 z dnia 10 grudnia 2019 r.

Wstępne wyniki aukcji głównej rynku mocy na 2024 r. podane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

W dniu 10 grudnia 2019 r. TAURON poinformował o przekazaniu przez PSE wstępnych wyników aukcji głównej mocy na okres przypadający na rok 2024, przeprowadzonej w dniu 6 grudnia 2019 r. w ramach mechanizmu rynku mocy, w której wzięły udział spółki Grupy Kapitałowej TAURON.

Zgodnie z informacjami opublikowanymi przez PSE cena zamknięcia powyższej aukcji wyniosła 259,87 zł/kW/rok, a spółki Grupy Kapitałowej TAURON zawarły umowy mocowe na całkowity wolumen obowiązków mocowych wynoszący 573,5 MW, w tym umowy na:

- 5 lat (tj. na lata 2024-2028) z obowiązkiem mocowym na poziomie 505 MW, z których szacowane przez Spółkę roczne przychody wyniosą 131,23 mln zł,
- 2 lata (tj. na lata 2024-2025) z obowiązkiem mocowym na poziomie 29 MW, z których szacowane przez Spółkę roczne przychody wyniosą 7,54 mln zł,
- 1 rok (tj. na rok 2024) z obowiązkiem mocowym na poziomie 39,5 MW, z których szacowane przez Spółkę roczne przychody wyniosą 10,26 mln zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Spółka oszacowała, że przychody Grupy Kapitałowej TAURON wynikające z ww. aukcji wyniosą:

- w 2024 r.: 149,04 mln zł,
- w 2025 r.: 138,77 mln zł r,
- w latach 2026-2028 (łącznie): 393,70 mln zł.

Zgodnie z *ustawą z 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy* ostateczne wyniki powyższej aukcji zostaną ogłoszone przez Prezesa URE w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej tego organu w pierwszym dniu roboczym następującym po 21 dniu od dnia zakończenia ww. aukcji. Do czasu ogłoszenia ostatecznych wyników aukcji, umowy mocowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON są zawarte pod warunkiem zawieszającym.

W przypadku, wystąpienia różnicy pomiędzy ostatecznymi a wstępnymi wynikami powyższej aukcji, Spółka przekaże do publicznej wiadomości odpowiednio skorygowane dane.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 54/2019 z dnia 10 grudnia 2019 r.

Ostateczne wyniki aukcji głównej na rok dostaw 2024 zostały ogłoszone przez Prezesa URE w dniu 30 grudnia 2019 r.

Ważniejsze zdarzenia korporacyjne w 2019 r.

Żądanie akcjonariuszy dotyczące umieszczenia określonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółki

Spółka otrzymała od akcjonariuszy reprezentujących powyżej 1/20 kapitału zakładowego TAURON żądania umieszczenia dodatkowych punktów w porządku obrad Zwyczajnego WZ Spółki zwołanego na dzień 8 maja 2019 r., w tym:

1. w dniu 11 marca 2019 r. od KGHM Polska Miedź punktu dotyczącego podjęcia uchwał w sprawie dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki,
2. w dniu 16 kwietnia 2019 r. od Ministra Energii, wykonującego uprawnienia akcjonariusza Skarbu Państwa, punktów: podjęcie uchwał w sprawie zmiany uchwały nr 5 Nadzwyczajnego WZ z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu oraz podjęcie uchwał w sprawie zmiany Statutu Spółki.

KGHM Polska Miedź poinformowała, że zamierza zaproponować dokonanie zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki i odpowiednie wnioski przedstawi na Zwyczajnym WZ.

Minister Energii w uzasadnieniu do punktu dotyczącego podjęcia uchwał w sprawie zmiany uchwały nr 5 Nadzwyczajnego WZ z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu m.in podał, iż dokonanie aktualizacji ogólnego katalogu Celów Zarządczych dla Zarządu TAURON uzasadnione jest planowanym zakończeniem realizacji w 2019 r. większości Celów Zarządczych, a co za tym idzie mogącymi wystąpić w przyszłości problemami w zakresie ich uszczegóławiania przez Radę Nadzorczą.

W uzasadnieniu do punktu dotyczącego podjęcia uchwał w sprawie zmiany Statutu Spółki, Minister Energii wskazał na konieczność dokonania zmian postanowień implementowanych do Statutu Spółki w 2017 r. w związku z nowelizacją *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*.

O powyższych zdarzeniach TAURON informował w raportach bieżących: nr 5/2019 z dnia 11 marca 2019 r. oraz nr 11/2019 z dnia 16 kwietnia 2019 r.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki

W dniu 8 maja 2019 r. odbyło się Zwyczajne WZ Spółki, które podjęło uchwały m.in. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego TAURON za rok obrotowy 2018, skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy

Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2018, sprawozdania Zarządu z działalności TAURON oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2018, pokrycia straty netto za rok obrotowy 2018, udzielenia absolutorium członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, odwołania oraz powołania nowych członków Rady Nadzorczej, aktualizacji ogólnego katalogu celów zarządczych członków Zarządu Spółki poprzez zmianę wcześniejszej uchwały Nadzwyczajnego WZ z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu, zmian Statutu Spółki.

Stratę netto Spółki za rok obrotowy 2018 w kwocie 1 709 852 955,76 zł postanowiono pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

Zwyczajne WZ Spółki dokonało zmian w składzie osobowym Rady Nadzorczej poprzez:

- odwołanie ze składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego i Pawła Pampuszko, oraz
- powołanie do składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Rafała Pawełczyka i Katarzyny Taczanowskiej.

O zwołaniu Zwyczajnego WZ i treści projektów uchwał TAURON informował w raportach bieżących: nr 9/2019 i nr 10/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r. oraz nr 14/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r.

O podjętych uchwałach Zwyczajnego WZ TAURON informował w raporcie bieżącym nr 18/2019 z dnia 8 maja 2019 r.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki

W dniu 21 listopada 2019 r. oraz 6 grudnia 2019 r. odbyło się Nadzwyczajne WZ Spółki które podjęło uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu oraz zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej Spółki poprzez powołanie do składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Grzegorza Peczkisa.

O zwołaniu Nadzwyczajnego WZ, zmianach w porządku obrad oraz treści projektów uchwał Spółka informowała w raportach bieżących: nr 41/2019 i nr 42/2019 z dnia 24 października 2019 r., nr 43/2019 z dnia 30 października 2019 r. oraz nr 45/2019 z dnia 31 października 2019 r.

O podjętych uchwałach Nadzwyczajnego WZ TAURON informował w raportach bieżącym: nr 47/2019 z dnia 21 listopada 2019 r. oraz nr 51/2019 z dnia 6 grudnia 2019 r.

Pozostałe ważniejsze wydarzenia w 2019 r.

Wytoczenie powództwa przeciwko TAURON Sprzedaż sp. z o.o. i umorzenie postępowania

W dniu 7 marca 2019 r. spółka TAURON Sprzedaż otrzymała odpis pozwu wniesionego przeciwko spółce przez Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) z siedzibą w Hamburgu.

Przedmiotem żądania pozwu była zapłata przez TAURON Sprzedaż na rzecz Hamburg Commercial Bank AG łącznej kwoty 232 878 578,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem:

- odszkodowania (na łączną kwotę 36 251 978,36 zł) z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz
- kar umownych (na łączną kwotę 196 626 600 zł) naliczonych w związku z wypowiedzeniem ww. umów.

Hamburg Commercial Bank AG dochodził roszczeń wynikających z nabycia w drodze przelewu wierzytelności przysługujących, według jego twierdzeń, pierwotnie spółkom grupy in.ventus, tj.:

- in.ventus sp. z o.o. EW Dobrzyń sp.k.,
- in.ventus sp. z o.o. INO 1 sp.k.,
- in.ventus sp. z o.o. EW Gołdap sp.k.

Sądem właściwym dla rozpoznania powództwa był Sąd Okręgowy w Krakowie. Wstępna ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia w ocenie TAURON Sprzedaż wskazywała na całkowitą bezzasadność dochodzonych roszczeń.

O wypowiedzeniu przez TAURON Sprzedaż długoterminowych umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych TAURON informował w raporcie bieżącym nr 6/2017 z dnia 28 lutego 2017 r.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 4/2019 z dnia 7 marca 2019 r.

W dniu 3 września 2019 r. Hamburg Commercial Bank AG dokonał cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z czym strony wspólnie wniosły o umorzenie postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 r. sąd umorzył postępowanie. Postanowienie sądu stało się prawomocne w dniu 19 września 2019 r.

Potwierdzenie ratingów i ich perspektyw oraz nadanie ratingu obligacjom hybrydowym

W dniu 17 kwietnia 2019 r. agencja ratingowa Fitch Ratings (Fitch) potwierdziła długoterminowe ratingi TAURON w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB" z perspektywą stabilną oraz nadała rating w walucie krajowej na poziomie „BB+" oraz rating krajowy na poziomie „BBB+(pol)" obligacjom hybrydowym Spółki o wartości 400 mln zł wyemitowanym w dniu 29 marca 2019 r. w ramach programu emisji obligacji hybrydowych z 2017 r. zawartego z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Pełna lista ocen ratingowych obejmuje:

- długoterminowe ratingi w walucie krajowej i zagranicznej potwierdzone na poziomie „BBB"; perspektywa stabilna,
- krótkoterminowe ratingi w walucie krajowej i zagranicznej potwierdzone na poziomie „F3",
- krajowy rating długoterminowy potwierdzony na poziomie „A+(pol)"; perspektywa stabilna,
- rating niezabezpieczonego i niepodporządkowanego zadłużenia w walucie zagranicznej dla euroobligacji o wartości 500 mln euro potwierdzony na poziomie „BBB",
- krajowy rating niezabezpieczonego i niepodporządkowanego zadłużenia potwierdzony na poziomie „A+(pol)",
- rating obligacji hybrydowych o wartości 190 mln euro (EBI) potwierdzony na poziomie „BB+",
- rating obligacji hybrydowych o wartości 750 mln zł (EBI) potwierdzony na poziomie „BB+",
- rating programu emisji obligacji hybrydowych o wartości 400 mln zł (BGK) potwierdzony na poziomie „BB+",
- rating krajowy programu emisji obligacji hybrydowych o wartości 400 mln zł (BGK) potwierdzony na poziomie „BBB+(pol)",
- nadanie ratingu w walucie krajowej obligacjom hybrydowym o wartości 400 mln zł (BGK) na poziomie „BB+",
- nadanie ratingu krajowego obligacjom hybrydowym o wartości 400 mln zł (BGK) na poziomie „BBB+(pol)".

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 12/2019 z dnia 17 kwietnia 2019 r.

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w sprawie roszczeń Abener Energia S.A. wobec Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

W dniu 25 kwietnia 2019 r. Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie wydał wyrok w sprawie z powództwa Abener Energia przeciwko EC Stalowa Wola.

Postępowanie przed Sądem Arbitrażowym dotyczyło roszczenia o zapłatę, o ustalenie stosunku prawnego oraz o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w związku z rozwiązanym kontraktem zawartym pomiędzy Abener Energia i EC Stalowa Wola na budowę bloku gazowo-parowego o mocy ok. 400 MW z członem ciepłowniczym w EC Stalowa Wola.

Na mocy wyroku Sądu Arbitrażowego EC Stalowa Wola została zobowiązana do zapłaty na rzecz Abener Energia kwoty 333 793 359,31 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami postępowania arbitrażowego.

Od wyroku Sądu Arbitrażowego przysługiwała skarga do sądu powszechnego o uchylenie wyroku sądu polubownego (arbitrażowego).

Po analizie wyroku i jego uzasadnienia, w dniu 24 czerwca 2019 r. EC Stalowa Wola wniosła do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie skargę o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego.

Jednocześnie Abener Energia złożył wniosek o stwierdzenie wykonalności i nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Arbitrażowego.

W dniu 5 sierpnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wydał postanowienie, w którym odroczył rozpoznanie wniosku Abener Energia o stwierdzenie wykonalności i nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Arbitrażowego z dnia 25 kwietnia 2019 r.

Rozpoznanie powyższego wniosku zostało odroczone przez Sąd Apelacyjny do czasu rozpoznania skargi EC Stalowa Wola o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego.

O powyższych zdarzeniach TAURON informował w raportach bieżących: nr 16/2019 z dnia 2 maja 2019 r. oraz nr 29/2019 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Obniżenie kapitału własnego TAURON Dystrybucja S.A.

W dniu 28 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany w zakresie obniżenia wysokości kapitału zakładowego TAURON Dystrybucja.

Powyższe zdarzenie było efektem umorzenia 1 766 522 akcji własnych odkupionych przez TAURON Dystrybucja od akcjonariuszy mniejszościowych w trybie art. 418^1 Kodeksu spółek handlowych (Ksh) (przymusowy odkup akcji). Wartość nominalna umorzonych akcji wynosi 35 330,44 zł. Cenę odkupu ustalono każdorazowo zgodnie z art. 418^1 § 6 Ksh tj. jako równowartość wartości przypadających na akcję aktywów netto TAURON Dystrybucja wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między akcjonariuszy. W wyniku umorzenia udział TAURON w kapitale zakładowym TAURON Dystrybucja wynosi 99,75%.

Wyrok Sądu Okręgowego dotyczący spółki Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o.

W dniu 25 lipca 2019 r. TAURON poinformował, że Sąd Okręgowy w Gdańsku w postępowaniu wytoczonym w 2015 r. przeciwko spółce PEPKH przez Amon sp. z o.o. (Amon), wydał wyrok częściowy i wstępny, którym ustalił, że oświadczenia PEPKH o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy PEPKH i Amon na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 r. pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony, oraz uznał żądanie zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia za usprawiedliwione co do zasady, przy czym nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania.

Wyrok został wydany w pierwszej instancji i jest nieprawomocny. PEPKH nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 25 października 2019 r. złożyła apelację.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 26/2019 z dnia 25 lipca 2019 r.

Wytoczenie powództwa przeciwko Polskiej Energi - Pierwszej Kompani Handlowej sp. z o.o.

W dniu 2 września 2019 r. TAURON poinformował o otrzymaniu przez PEPKH odpisu pozwu wniesionego przeciwko PEPKH przez Amon.

Przedmiotem żądania pozwu jest zapłata przez PEPKH na rzecz Amon łącznej kwoty 29 009 189,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem:

- odszkodowania na łączną kwotę 1 576 475,44 zł z tytułu niewykonania przez PEPKH Umowy Sprzedaży Praw Majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii - farmie wiatrowej w miejscowości Łukaszów w okresie od dnia 1 sierpnia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.,
- odszkodowania na łączną kwotę 27 432 713,94 zł z tytułu niewykonania przez PEPKH Umowy Sprzedaży Energii Elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii - farmie wiatrowej w miejscowości Łukaszów w okresie od dnia 25 września 2017 r. do dnia 31 lipca 2019 r.

O wypowiedzeniu przez PEPKH wyżej wskazanych umów długoterminowych TAURON informował w raporcie bieżącym nr 7/2015 z dnia 19 marca 2015 r.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 33/2019 z dnia 2 września 2019 r.

W dniu 4 listopada 2019 r. PEPKH złożyła odpowiedź na pozew, domagając się oddalenia powództwa w całości. Wstępna ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność.

Informacja dotycząca skutków zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryfy dla energii elektrycznej dla klientów grup taryfowych G na 2020 r.

W dniu 17 grudnia 2019 r. TAURON poinformował, że dokonał oceny wpływu zatwierdzonej w dniu 17 grudnia 2019 r. przez Prezesa URE taryfy dla energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON.

Prezes URE zatwierdził cenę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G dla TAURON Sprzedaż na poziomie średnio 289,37 zł za MWh. Taryfa G będzie obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 r. Odbiorcami w grupach taryfowych G są przede wszystkim gospodarstwa domowe.

Biorąc pod uwagę zatwierdzoną cenę sprzedaży energii elektrycznej oraz działając zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, TAURON zidentyfikował konieczność utworzenia w IV kwartale 2019 r. rezerwy na umowy rodzące obciążenia w Segmencie Sprzedaż, która została wstępnie oszacowana na poziomie od 230 mln zł do 280 mln zł.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 56/2019 z dnia 17 grudnia 2019 r.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON dokonała aktualizacji rezerwy na umowy rodzące obciążenia w Segmencie Sprzedaż do wysokości 237 445 tys. zł, co zostało szerzej przedstawione w nocie 39.2 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

Wpłynięcie pozwu przeciwko Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

W dniu 20 grudnia 2019 r. EC Stalowa Wola otrzymała pozew wniesiony do Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie przez Abener Energia.

Przedmiotem żądania pozwu jest zapłata przez EC Stalowa Wola na rzecz Abener Energia łącznej kwoty 156 446 842,98 zł oraz 536 839,02 euro (co stanowi równowartość 2 287 148,96 zł według kursu NBP z dnia 20 grudnia 2019 r.) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem odszkodowania wynikającego z zażądania i uzyskania przez EC Stalowa Wola kosztem Abener Energia wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu lub ewentualnie zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia uzyskanego przez EC Stalowa Wola kosztem Abener

Energia w związku z uzyskaniem wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu. Gwarancja została udzielona EC Stalowa Wola przez Abener Energia zgodnie z kontraktem zawartym pomiędzy Abener Energia (generalny wykonawca) i EC Stalowa Wola (zamawiający) na budowę bloku gazowo-parowego o mocy elektrycznej brutto ok. 450 MW w Stalowej Woli.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 59/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r.

EC Stalowa Wola przystąpiła do analizy treści pozwu i w dniu 20 marca 2020 r. złożyła odpowiedź na pozew. Wstępna ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność.

Ważniejsze wydarzenia po 31 grudnia 2019 r.

Aktualizacja informacji dotyczących budowy bloku energetycznego w Jaworznie.

W dniu 30 stycznia 2020 r. TAURON otrzymał od Nowe Jaworzno Grupa TAURON informację o zmianie terminu oddania do eksploatacji bloku energetycznego o mocy 910 MWe na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III - Elektrownia II. Wykonawca bloku, tj. Konsorcjum RAFAKO S.A. - MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. poinformował Nowe Jaworzno Grupa TAURON, że blok osiągnie gotowość do przejęcia do eksploatacji w dniu 4 lutego 2020 r. Biorąc pod uwagę otrzymaną od Konsorcjum informację, Nowe Jaworzno Grupa TAURON przeprowadziła wewnętrzną analizę wykonalności harmonogramu budowy bloku. Uwzględniając przebieg testów technicznych i ruchu próbnego bloku, Nowe Jaworzno Grupa TAURON oceniła, że oddanie bloku do eksploatacji powinno nastąpić do dnia 15 lutego 2020 r.

W dniu 13 lutego 2020 r. Nowe Jaworzno Grupa TAURON otrzymała pismo z E003B7 sp. z o.o. (spółka zależna RAFAKO S.A.), w którym w szczególności zostało wskazane, że podczas ostatniej fazy testów bloku doszło do uszkodzenia jednego z elementów kotła. W rezultacie nie było możliwe oddanie bloku do eksploatacji w terminie wskazanym powyżej. Aktualnie trwają prace zespołu składającego się z przedstawicieli wykonawcy oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON w celu ustalenia zakresu prac i czasu niezbędnego do wymiany uszkodzonych elementów.

W dniu 6 marca 2020 r. Nowe Jaworzno Grupa TAURON otrzymała informację od RAFAKO S.A. dotyczącą szacowanego terminu oddania bloku do eksploatacji. Konsorcjum RAFAKO S.A. - MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. oszacowało, że oddanie bloku do eksploatacji powinno nastąpić do dnia 31 lipca 2020 r.

O powyższych zdarzeniach TAURON informował w raportach bieżących: nr 2/2020 z dnia 30 stycznia 2020 r., nr 4/2020 z dnia 13 lutego 2020 r. oraz 7/2020 z dnia 6 marca 2020 r.

Ustanowienie programu emisji obligacji

W dniu 6 lutego 2020 r. TAURON zawarł z Santander Bank Polska S.A. umowę programową, na podstawie której został ustanowiony program emisji obligacji, w ramach którego TAURON ma możliwość wyemitowania obligacji maksymalnie do kwoty 2 000 000 tys. zł, przy czym wartość emisji będzie każdorazowo ustalana na moment podjęcia decyzji o emisji.

Obligacje w ramach powyższego programu będą emitowane na podstawie *ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach*. Tryb oferowania obligacji w ramach powyższego programu nie będzie się wiązał z obowiązkiem sporządzenia prospektu. Obligacje będą miały formę zdematerializowanych, niezabezpieczonych papierów wartościowych na okaziciela, denominowanych w złotych, z terminem wykupu od 5 do 10 lat włącznie. Zamiarem Spółki jest wprowadzenie obligacji do obrotu i notowań w alternatywnym systemie obrotu Catalyst prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW).

Środki z emisji obligacji będą wspierały realizację transformacji energetycznej Grupy Kapitałowej TAURON, w tym zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w jego strukturze wytwórczej, a w szczególności zostaną przeznaczone na:

- finansowanie kosztów budowy/nabycia projektów OZE,
- finansowanie dystrybucji, jak i ogólnej działalności korporacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON związanej z OZE lub transformacją energetyczną na zeroemisyjną,
- finansowanie kosztów budowy lub nabycia projektów, w których paliwem jest biomasa lub gaz,
- refinansowanie zadłużenia Grupy Kapitałowej TAURON zaciągniętego w celu sfinansowania powyższych przedsięwzięć.

Środki z emisji obligacji nie będą mogły zostać przeznaczone na finansowanie nowych i istniejących bloków węglowych, działalności TAURON Wydobycie oraz działalności TAURON Wytwarzanie w przypadku innych przedsięwzięć niż wskazane powyżej.

Warunki emisji obligacji, w tym dotyczące terminu wykupu oraz wysokości i sposobu wypłaty oprocentowania zostaną określone dla poszczególnych serii emitowanych obligacji.

Warunki emisji obligacji emitowanych w ramach powyższego programu będą zawierały wskaźniki zrównoważonego rozwoju w postaci wskaźnika redukcji emisji CO_2 oraz wskaźnika zwiększenia mocy w OZE. Poziom realizacji określonych wartości progowych niniejszych wskaźników będzie wpływał na poziom marży odsetkowej obligacji.

Zamiarem TAURON jest dokonanie pierwszej emisji obligacji w okresie 3 miesięcy od daty zawarcia ww. umowy. Ostateczne decyzje w sprawie poszczególnych emisji obligacji w ramach powyższego programu zostaną zatwierdzone odpowiednimi zgodami korporacyjnymi TAURON i będą uzależnione od warunków rynkowych.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 3/2020 z dnia 6 lutego 2020 r.

Wyrok Sądu Okręgowego dotyczący spółki Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o.

W dniu 6 marca 2020 r. TAURON poinformował, że Sąd Okręgowy w Gdańsku w postępowaniu wytoczonym w 2015 r. przeciwko spółce PEPKH przez Talia sp. z o.o. (Talia), wydał wyrok częściowy i wstępny, którym ustalił, że oświadczenia PEPKH o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy PEPKH i Talia na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 r. pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony, oraz uznał żądanie zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia za usprawiedliwione co do zasady, przy czym w żadnej mierze nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania.

Wyrok został wydany w pierwszej instancji i jest nieprawomocny. PEPKH nie zgadza się z wyrokiem.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 6/2020 z dnia 6 marca 2020 r.

W dniu 12 marca 2020 r. PEPKH złożyła do sądu wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, celem jego analizy i złożenia apelacji.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG

W dniu 16 marca 2020 r. TAURON zawarł z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tys. zł, z której środki mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Spółki, z wyłączeniem budowy, nabywania, rozbudowy jakichkolwiek elektrowni węglowych oraz refinansowania wszelkich zaciągniętych zobowiązań finansowych lub wydatków poniesionych na takie cele.

Zgodnie z powyższą umową Spółka będzie mogła wykorzystać środki w ciągu 2 miesięcy od daty zawarcia przedmiotowej umowy (po spełnieniu standardowych dla tego typu finansowania warunków zawieszających).

Spłata kredytu nastąpi w terminie 5 lat od daty zawarcia powyższej umowy. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o stałą stopę procentową.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 8/2020 z dnia 16 marca 2020 r.

Podpisanie porozumienia w sprawie wstępnych warunków współpracy pomiędzy TAURON oraz PFR w zakresie inwestycji w OZE.

W dniu 23 marca 2020 r. TAURON zawarł porozumienie z funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi, których częścią portfela inwestycyjnego zarządza PFR.

Powyższe porozumienie określa wstępne warunki rozważanej współpracy pomiędzy TAURON i PFR w zakresie inwestycji w OZE. Spółka i PFR uzgodniły, że ww. inwestycje będą prowadzone jako wspólne inwestycje w aktywa w segmencie OZE, tzw. inwestycje bezpośrednie, a także dopuściły możliwość inwestycji w spółki z obszaru cleantech. Porozumienie określa ogólne warunki przeprowadzania inwestycji bezpośrednich, w których minimalny poziom każdorazowej inwestycji PFR w spółkę należącą w 100% do TAURON będącą właścicielem portfela projektów inwestycyjnych o odpowiedniej wielkości na etapie gotowości do budowy, w ujęciu łącznych docelowych nakładów inwestycyjnych tej spółki będzie wynosił nie mniej niż 50 mln zł i realizowany będzie poprzez kolejne dokapitalizowania na potrzeby realizacji nakładów inwestycyjnych. Ponadto TAURON i PFR obowiązywać będzie okres ograniczenia w rozporządzaniu udziałami w powyższej spółce o długości między 5 a 7 lat od momentu nabycia przez PFR udziałów w danej spółce. Dokapitalizowania będą każdorazowo następować w formie i proporcjach zapewniających TAURON docelowy udział na poziomie co najmniej 50% + 1 udział/akcja, a PFR udział nie więcej niż 50% - 1 udział/akcja.

Zasadniczym celem inwestycji będą projekty lądowych farm wiatrowych oraz farm fotowoltaicznych ulokowanych w Polsce. Strony przewidują możliwość pozyskania dodatkowego partnera przez sprzedaż udziałów lub przystąpienie do spółki należącej do TAURON.

Ostateczne warunki współpracy pomiędzy TAURON i PFR w zakresie inwestycji bezpośrednich będą każdorazowo ustalane w dokumentacji transakcyjnej dotyczącej poszczególnych inwestycji.

Porozumienie ma charakter intencjonalny i nie stanowi wiążącego zobowiązania stron, nie powoduje powstania zobowiązań finansowych, nie zobowiązuje ani nie gwarantuje żadnej ze stron porozumienia wyłączności w zakresie inwestycji OZE ani nie wyklucza możliwości samodzielnych inwestycji, jak i współpracy ze stronami trzecimi.

Potencjalna realizacja celu opisanego w powyższym porozumieniu wpisuje się w ogłoszoną w dniu 27 maja 2019 r. Aktualizację kierunków strategicznych, która przewiduje znaczące zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze zainstalowanych mocy wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 11/2020 z dnia 23 marca 2020 r.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej TAURON

W dniu 24 marca 2020 r. Minister Aktywów Państwowych działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 1 i 3 Statutu Spółki z dniem 24 marca 2020 r.:

- odwołał ze składu Rady Nadzorczej Spółki Agnieszkę Woźniak,
- powołał do składu Rady Nadzorczej Spółki Andrzeja Śliwkę.

O powyższych zdarzeniach TAURON informował w raporcie bieżącym nr 12/2020 z dnia 24 marca 2020 r. Informacje o powołanym członku Rady Nadzorczej Spółki zostały przekazane raportem bieżącym nr 14/2020 z dnia 30 marca 2020 r.

Podpisanie umowy kredytu konsorcjalnego

W dniu 25 marca 2020 r. TAURON zawarł umowę kredytu konsorcjalnego na kwotę 500 000 tys. zł z bankiem Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. Oddział w Polsce.

Zgodnie z powyższą umową pozyskane środki mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON z wyłączeniem finansowania wszelkich nowych projektów związanych z aktywami węglowymi.

Okres finansowania został ustalony na 5 lat od daty zawarcia powyższej umowy z możliwością dwukrotnego przedłużenia o rok, tj. maksymalnie do 7 lat. Spółka będzie mogła wykorzystać środki w ciągu całego okresu finansowania (po spełnieniu standardowych dla tego typu finansowania warunków zawieszających).

Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR, odpowiednią dla danego okresu odsetkowego, powiększoną o marżę uzależnioną m.in. od stopnia wykorzystania kredytu oraz wypełnienia proekologicznych warunków umownych, tj. redukcji emisyjności oraz zwiększania udziału OZE w strukturze wytwórczej Grupy Kapitałowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 13/2020 z dnia 25 marca 2020 r.

2.7. Nagrody i wyróżnienia

W 2019 r. TAURON oraz spółki Grupy Kapitałowej TAURON otrzymały następujące nagrody i wyróżnienia:

Przyznanie TAURON nagrody specjalnej *The Best of The Best*, I nagrody za raport zintegrowany oraz wyróżnienia za najlepsze oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w konkursie *The Best Annual Report* organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków.

Przyznanie TAURON nagrody w kategorii *Lider Ekologii w Energetyce* za przyczynienie się w znacznym stopniu do projektów proekologicznych podczas V konferencji *Sustainable Economy Summit* organizowanej przez Executive Club.

Przyznanie TAURON tytułu *Transparentna Spółka Roku z Indeksu WIG20* za przejrzystość prowadzenia biznesu i jakość komunikacji z rynkiem w III edycji rankingu zorganizowanego przez Gazetę Giełdy i Inwestorów *Parkiet* oraz Instytut Rachunkowości i Podatków.

Wyróżnienie TAURON za ciągłą i wysoką jakość komunikacji z inwestorami w konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych w ramach Konferencji Wall Street 23.

Przyznanie TAURON III miejsca w konkursie *Najlepsze relacje inwestorskie według inwestorów indywidualnych w 2018 r.* spółek z indeksu WIG30 organizowanym przez Gazetę Giełdy i Inwestorów *Parkiet* oraz Izbę Domów Maklerskich.

Przyznanie Prezesowi Zarządu TAURON statuetki *Bursztyn Polskiej Energetyki* za skuteczne działania w zakresie rozwoju i bezpieczeństwa polskiej gospodarki i energetyki w kraju i za granicą podczas Ogólnopolskiego Szczytu Energetycznego w Gdańsku.

Przyznanie Grupie Kapitałowej TAURON nagrody w kategorii *Pomysł Compliance Roku* za Kampanię Antykorupcyjną Grupy TAURON w konkursie *Polskie Compliance Awards 2019* organizowanym przez Instytut Compliance.

Przyznanie TAURON Dystrybucja głównej nagrody w kategorii *Producent Roku* za m.in. rekordową liczbę odnawialnych źródeł energii przyłączonych do sieci energetycznej w konkursie *Liderzy Świata Energii* będącego wspólną inicjatywą Konferencji Energetycznej EuroPOWER i Kongresu OZE POWER.

Przyznanie TAURON Wydobycie tytułu *Solidna Firma 2018* za terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz poszanowanie ekologii i praw konsumenta przyznawanego przez Kapitułę Programu Gospodarczo-Konsumenckiego Solidna Firma.

Przyznanie TAURON XXIII miejsca (VIII miejsca wśród polskich firm) w rankingu największych firm Europy Środkowo-Wschodniej *TOP 500 CEE 2019* organizowanym przez Coface przy współudziale z dziennika *Rzeczpospolita*.

Przyznanie TAURON nagrody *Dźwigacz Kultury*, jako Sponsorowi Strategicznemu Festiwalu Muzyki Filmowej przez Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Przyznanie KW Czatkowice statuetki *Źródło Sukcesu* za wybitne osiągnięcia i działalność na rzecz lokalnej społeczności przez Gminę Krzeszowice.

Przyznanie TAURON nagrody *Diament Top Industry* w kategorii *Mecenas Start-upu* za kompleksowe wsparcie rozwoju młodych firm oraz rozwijanie działań stymulujących przedsiębiorczość w obszarze przemysłu w Polsce podczas Konferencji *Top Industry Summit* organizowanej przez Executive Club pod patronatem Ministerstwa Cyfryzacji i Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

Wyróżnienie 25 dobrych praktyk, realizowanych przez TAURON w 2018 r. w raporcie *Odpowiedzialny biznes w Polsce 2018. Dobre praktyki* autorstwa Forum Odpowiedzialnego Biznesu i tym samym zdobycie przez Grupę TAURON miejsca w pierwszej dziesiątce 180 przedsiębiorstw o największej liczbie dobrych praktyk.

Uznanie Obszaru Projektów Inwestycyjnych TAURON jednym z dwóch najlepszych biur zarządzania projektami w Europie w konkursie *Europe PMO of the Year 2019* organizowanym przez International Project Management Association Polska.

Przyznanie Nowe Jaworzno Grupa TAURON I miejsca w konkursie *Buduj Bezpiecznie 2019* za budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Jaworznie organizowanym przez Okręgowy Inspektorat

Przyznanie TAURON nagrody specjalnej *The Heart Corporate Innowation Awards2018* za odwagę i chęć do zmian, a także pracę w dziedzinie innowacji i wprowadzanie nowych rozwiązań technologicznych w branży energetycznej organizowanej przez The Heart.

Przyznanie Zespołowi Bezpieczeństwa IT TAURON II miejsca w konkursie *Grid NetWars* podczas konferencji CC4ES zorganizowanej przez CERT PSE wraz z ekspertami ze Stanów Zjednoczonych.

2.8. Informacja dotycząca zatrudnienia w TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupie Kapitałowej TAURON

Przeciętne zatrudnienie w TAURON w 2019 r. wynosiło 480 etatów, co oznacza wzrost o 24 etaty w stosunku do zatrudnienia w 2018 r., w którym przeciętne zatrudnienie wynosiło 456 etaty.

Poniższy rysunek przedstawia poziomy przeciętnego zatrudnienia w TAURON, w etatach (w zaokrągleniu do pełnego etatu) w 2018 r. i 2019 r.

Rysunek nr 31. Przeciętne zatrudnienie w TAURON w 2018 r. i 2019 r. według etatów

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. wynosiło 25 916 etatów, co oznacza wzrost o 294 etaty względem zatrudnienia w 2018 r., w którym przeciętne zatrudnienie wynosiło 25 622 etaty. Wzrost ten spowodowany był m.in. dostosowaniem etatyzacji do zapotrzebowania na ochronę obiektów spółek Grupy Kapitałowej TAURON, realizacją inicjatyw strategicznych i rozwojem aktywności handlowej. Z uwagi na zmianę charakteru działalności dane dotyczące TAURON Dystrybucja Serwis zostały wykazane w Obszarze Sprzedaż za 2018 r. i 2019 r. W poprzednich okresach sprawozdawczych informacje te były wykazywane w Obszarze Dystrybucja.

Poniższy rysunek przedstawia poziomy przeciętnego zatrudnienia w Grupie Kapitałowej TAURON w etatach (w zaokrągleniu do pełnego etatu), w podziale na poszczególne Segmenty działalności w 2018 r. oraz w 2019 r.

Rysunek nr 32. Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne Segmenty działalności w 2018 r. i w 2019 r. według etatów

2.8.1. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia

W 2019 r. w ramach Grupy Kapitałowej TAURON zatrudniono 1 723 pracowników.

Poniższa tabela przedstawia kluczowe dane dotyczące zatrudnienia w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela nr 14. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia	j.m.	TAURON		Grupa Kapitałowa TAURON	
			31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2019 r.
1.	Stan zatrudnienia według segmentów, w tym:	osoby	464	487	25 829	26 086
	Segment Wydobycie	*osoby*	*-*	*-*	*6 651*	*6 811*
	Segment Wytwarzanie	*osoby*	*-*	*-*	*4 890*	*4 780*
	Segment Dystrybucja	*osoby*	*-*	*-*	*9 291*	*9 270*
	Segment Sprzedaż	*osoby*	*464*	*487*	*869*[1]	*917*[1]
	Pozostała Działalność	*osoby*	*-*	*-*	*4 128*	*4 308*
2.	Stan zatrudnienia według wykształcenia, w tym:	%	100	100	100	100
	Wykształcenie wyższe	*%*	*96,8*	*97,5*	*33,2*	*33,8*
	Wykształcenie średnie	*%*	*3,2*	*2,5*	*43,1*	*43,3*
	Wykształcenie zasadnicze	*%*	*0,0*	*0,0*	*21,6*	*20,9*
	Wykształcenie podstawowe	*%*	*0,0*	*0,0*	*2,1*	*2,0*
3.	Stan zatrudnienia według wieku, w tym:	%	100	100	100	100
	Do 30 lat	*%*	*11,6*	*13,8*	*8,4*	*9,0*
	30 - 40 lat	*%*	*43,3*	*38,0*	*22,4*	*22,3*
	40 - 50 lat	*%*	*34,5*	*37,0*	*31,0*	*30,1*
	50 - 60 lat	*%*	*9,1*	*9,0*	*32,5*	*32,2*
	Powyżej 60 lat	*%*	*1,5*	*2,2*	*5,7*	*6,4*
4.	Stan zatrudnienia według płci, w tym:	%	100	100	100	100
	Kobiety	*%*	*44,4*	*45,0*	*21,5*	*21,4*
	Mężczyźni	*%*	*55,6*	*55,0*	*78,5*	*78,6*

[1]*Wartość uwzględniająca stan zatrudnienia w TAURON*

2.8.2. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON

Wdrożona w Grupie Kapitałowej TAURON *Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON* koncentruje się na pozyskiwaniu, rozwijaniu i utrzymaniu kompetencji, które są kluczowe dla efektywności organizacyjnej i osiągania celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON.

Nadrzędnym celem Grupy Kapitałowej TAURON jest wspieranie kadry kierowniczej, aby sprawnie wdrażała zaproponowane zmiany oraz promowała nowe inicjatywy. Grupa Kapitałowa TAURON tworzy warunki do rozwoju wiedzy i umiejętności oraz kreuje środowisko pracy oparte na współpracy i partnerstwie, w którym innowacyjność i optymalizacja są podstawą działania.

Podejmowane inicjatywy w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie Kapitałowej TAURON skupiają się wokół ciągłej poprawy procesów zarządzania zasobami ludzkimi, tak aby dostosowywać je do zmieniającego się otoczenia biznesowego. Elementem stałym ww. zmian jest rozwijanie i wzmacnianie wśród pracowników postaw zgodnych z wartościami Grupy Kapitałowej TAURON, tj. *Partnerstwa, Rozwoju, Odwagi*. To podstawowe założenie pozwala na budowanie kultury organizacyjnej, która umożliwia pracownikom podejmowanie i realizację nowych wyzwań (projektów), poszukiwanie innowacji, zwiększanie efektywności w ramach wykonywania codziennych zadań oraz podnoszenie poziomu satysfakcji z pracy.

Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON definiuje misję oraz wizję w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi (HR):

MISJA W OBSZARZE HR

„Działamy proaktywnie, tworzymy i wdrażamy Procesy i narzędzia odzwierciedlające potrzeby biznesu"

WIZJA W OBSZARZE HR

„Jesteśmy profesjonalnym partnerem dla kadry kierowniczej i pracowników w budowaniu efektywnej firmy, w oparciu o jasne zasady i nowoczesne narzędzia"

W 2019 r. w wyniku aktualizacji kierunków strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON poddano weryfikacji wyzwania i cele HR, wynikające ze zmian w sektorze energetycznym, a w szczególności działania, jakie stoją przed Grupą Kapitałową TAURON w związku z koncepcją *Zielony Zwrot TAURONA*. Efektem wspólnych prac przedstawicieli obszaru HR z wiodących spółek Grupy Kapitałowej TAURON było wyznaczenie obszarów priorytetowych dla rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego Grupy Kapitałowej TAURON, a następnie przypisanie do ww. priorytetów zadań, mających na celu usprawnienie najistotniejszych procesów HR, wzmocnienie zdolności organizacji do kreowania i szybkiego reagowania na zmiany biznesowe poprzez zapewnienie optymalnej ilości i jakości kompetencji oraz nadanie kierunku działaniom zaplanowanym na lata 2020-2023 przez obszar HR. Zdiagnozowane priorytety to: rekrutacja i onboarding, szkolenia, zarządzanie wiedzą i wiekiem, rozmowa rozwojowa, zarządzanie potencjałem, współpraca z oświatą, outplacement oraz employer branding.

Poniższy rysunek przestawia 8 zidentyfikowanych obszarów priorytetowych dla rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 33. Osiem obszarów priorytetowych dla rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego Grupy Kapitałowej TAURON

Polityka rekrutacji, selekcji i adaptacji Pracowników Spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Standardy procesu rekrutacji oraz wdrożenia nowych pracowników w Grupie Kapitałowej TAURON reguluje *Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON* określająca spójne i jednolite założenia w zakresie doboru oraz wdrażania pracowników w Spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

W celu dostosowania się do zmian zachodzących na rynku pracy, Grupa Kapitałowa TAURON podejmuje szereg inicjatyw, które wzmacniają wizerunek Grupy Kapitałowej TAURON jako dobrego i pożądanego pracodawcy, do których należą m.in.:

Targi Pracy

Stałym elementem działań promujących Grupę Kapitalową TAURON w środowisku akademickim jest udział w Targach Pracy organizowanych przez uczelnie wyższe. W 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON promowała swoje oferty m.in. w trakcie 2 edycji Giełdy Pracodawców i Przedsiębiorczości organizowanej przez Politechnikę Śląską w Gliwicach oraz podczas Targów Pracy organizowanych przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Udział w powyższych inicjatywach umożliwił promowanie aktualnych ofert pracy, praktyk i staży ze wszystkich spółek Grupy Kapitałowej TAURON, a także kultury organizacyjnej oraz postaw i wartości jakimi kieruje się Grupa Kapitałowa TAURON na co dzień.

Program poleceń pracowniczych

W 2019 r. w Grupie Kapitalowej TAURON uruchomiony został Program poleceń pracowniczych, którego celem jest pozyskanie kandydatów o wymaganym potencjale, tj. o pożądanych kwalifikacjach zawodowych i kompetencjach, w oparciu o polecenia osób, które są już zatrudnione w organizacji. Powyższy program jest dodatkowym działaniem rekrutacyjnym, pozwalającym na dotarcie do większej liczby kandydatów poprzez zaangażowanie pracowników Grupy Kapitałowej TAURON.

Infolinia rekrutacyjna Grupy Kapitałowej TAURON

Wychodząc naprzeciw kandydatom zainteresowanym pracą w Grupie Kapitałowej TAURON, z końcem 2019 r. uruchomiona została infolinia rekrutacyjna dla kandydatów do pracy w Grupie Kapitałowej TAURON. Głównym celem funkcjonowania infolinii jest zachęcenie do podjęcia współpracy osób z kwalifikacjami zgodnymi z aktualnym zapotrzebowaniem Grupy Kapitałowej TAURON. Bezpośredni kontakt z konsultantami infolinii umożliwia szybkie uzyskanie informacji o dostępnych ofertach pracy, szczegółach dotyczących wymagań na oferowanych stanowiskach, przebiegu procesu rekrutacyjnego oraz informacji o świadczeniach czy benefitach oferowanych w Grupie Kapitałowej TAURON.

Uruchomieniu infolinii towarzyszyła akcja promująca inicjatywę pod hasłem *Pracuj w TAURONIE. Dołącz do grona naszych fachowców!*.

2.8.3. Rozwój i szkolenia

Aktualne trendy rynkowe oraz rozwój technologiczny, zmiany zachodzące zarówno w zakresie globalnym, jak i lokalnym, konkurencyjny rynek oraz zwiększające się wymagania, zarówno ze strony klientów instytucjonalnych, jak i indywidualnych wymuszają znacznie większą dynamikę oraz elastyczność w zakresie działań rozwojowych. Rozwijanie i doskonalenie pracowników jest trwale wpisane w Strategię, a realizacja działań rozwojowych odbywa się na podstawie regulaminów podnoszenia kwalifikacji pracowników, funkcjonujących w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. W Grupie Kapitałowej TAURON wszelkie działania rozwojowe realizowane są według zasady 70-20-10 (zasada efektywnego uczenia się), zgodnie z którą:

70% działań rozwojowych powinno być związanych ze zdobywaniem doświadczeń na stanowisku, m.in. poprzez delegowanie pracownikowi nowych lub dodatkowych zadań oraz uprawnień, poszerzanie zakresu odpowiedzialności, udział w zespołach zadaniowych czy projektowych,

20% działań rozwojowych to uczenie się od innych, w tym także bieżące wsparcie i regularna informacja zwrotna bezpośredniego przełożonego i współpracowników,

10% działań rozwojowych to udział w różnych formach aktywności edukacyjnych i szkoleniowych (wewnętrznych i zewnętrznych).

Pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON mają do wyboru szeroki wachlarz możliwości rozwojowych zewnętrznych m.in. w formie udziału w konferencjach branżowych, seminariach, warsztatach, szkoleniach specjalistycznych, szkoleniach e-learningowych czy kursach językowych oraz wewnętrznych, które organizowane są z wykorzystaniem wiedzy i kompetencji pracowników Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższa tabela przedstawia kluczowe dane dotyczące szkoleń pracowników w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela nr 15. Kluczowe dane dotyczące szkoleń pracowników w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Kluczowe dane dotyczące szkoleń pracowników	TAURON		Grupa TAURON	
		31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2019 r.
1.	Średnia liczba godzin szkoleniowych na jednego pracownika według grup stanowiskowych, w tym:	177	176	125	109
	Zarząd i Dyrektorzy	*85*	*88*	*63*	*45*
	Stanowiska kierownicze	*53*	*51*	*33*	*32*
	Pracownicy administracyjni	*30*	*28*	*12*	*14*
	Stanowiska robotnicze	*9*	*9*	*17*	*18*
2.	Liczba godzin szkoleniowych na jednego pracownika według płci, w tym:	16 771	16 766	456 179	477 618
	Kobiety	*6 961*	*6 624*	*77 305*	*79 871*
	Mężczyźni	*9 810*	*10 142*	*378 874*	*397 747*

Grupa Kapitałowa TAURON od wielu lat podejmuje szereg inicjatyw mających na celu promowanie organizacji wśród uczniów, studentów i absolwentów, w ramach których organizuje programy praktyk i staży oraz konkursy o tematyce związanej z Grupą Kapitałową TAURON, współpracuje z kadrą naukową w szkołach i na uczelniach wyższych, z organizacjami studenckimi, biurami karier i kołami naukowymi, oraz bierze udział w sympozjach i konferencjach naukowych.

Inicjatywy, działania rozwojowe i wspierające rozwój

Rozmowa rozwojowa

W 2019 r. zostały zainicjowane działania zmierzające do wdrożenia nowego procesu HR tj. *Rozmowy rozwojowej*. Celem inicjatywy jest rozwój organizacji poprzez budowanie kultury dialogu pomiędzy przełożonym a pracownikiem oraz możliwość koncentracji na rozwoju pracowników zgodnie z jego potrzebami oraz możliwościami i potrzebami biznesowymi organizacji. *Rozmowa rozwojowa* opiera się na funkcjonującym *Modelu Kompetencyjnym Grupy TAURON* i zakłada potrzebę ciągłego rozwoju tych kompetencji w odniesieniu do zmieniających się wyzwań biznesowych. *Rozmowa rozwojowa* to narzędzie do planowania pożądanego kształtu zespołu, zapewniającego efektywną realizację celów biznesowych, ale także przestrzeń do wyrażania troski o pracownika oraz dostrzeżenia jego działań. Dla pracownika to przede wszystkim poczucie realnego wpływu na własny rozwój oraz mobilizacja i zaangażowanie do osiągania celów. *Rozmowa rozwojowa* pozwala wzmacniać kluczowe kompetencje, budować kulturę opartą na wartościach korporacyjnych, zwiększyć efektywność pracowników oraz odpowiednio zarządzać ich potencjałem.

Działania wspierające rozwój

Rozwój kompetencji pracowników to niezmiennie jeden z filarów Grupy Kapitałowej TAURON.

W 2019 r. została zainicjowana kolejna III edycja Studiów podyplomowych organizowanych przy współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim pn. *Zarządzanie zakupami w biznesie*, których głównym założeniem jest podniesienie kwalifikacji zakupowych, negocjacyjnych i handlowych wśród pracowników Obszaru Zakupów. W obecnej edycji udział bierze 32 uczestników.

Uwzględniając szereg realizowanych i planowanych inwestycji, w latach 2018-2019 został zorganizowany autorski roczny program szkoleniowy poświęcony zarządzaniu projektami inwestycyjnymi w Grupie Kapitałowej TAURON pn. *Akademia PM,* mający na celu poszerzenie kompetencji pracowników w zakresie zarządzania projektami. W programie *Akademii PM* znalazły się m.in. szkolenia dotyczące zarządzania projektami, realizacji procesu inwestycyjnego, narzędzi IT wspierających Kierowników Projektów, komunikacji oraz zarządzania zespołem. W 2019 r. z programu skorzystało 15 pracowników z 5 spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Potwierdzeniem kompetencji był egzamin IPMA, który wszyscy uczestnicy zaliczyli z wynikiem pozytywnym, otrzymując renomowany certyfikat IPMA level D.

Uniwersytet Otwarty Grupy TAURON

Uniwersytet Otwarty Grupy TAURON, to cykl wykładów prowadzonych nieustannie od 2014 r.

Celem powstania i kontynuowania idei *Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON* jest zapewnienie pracownikom dostępu do wiedzy oraz informacji na bieżące tematy zarówno biznesowe, jak i związane z rozwojem osobistym. Dodatkowo, inicjatywa ta pozwala na stworzenie platformy wymiany poglądów oraz doświadczeń pracowników z różnych spółek i w efekcie zwiększenie integracji pomiędzy pracownikami.

W 2019 r., w ramach *Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON,* zrealizowano 5 wykładów, w których wzięło udział łącznie 2 654 pracowników Grupy Kapitałowej TAURON. Dzięki uruchomieniu możliwości transmitowania wykładów do różnych lokalizacji, liczba słuchaczy zwiększyła się o ponad 1,5 tys. pracowników.

Szczególnie istotnym, z punktu widzenia aktualizacji kierunków strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON, wydarzeniem był wykład dotyczący zmian klimatycznych, prowadzony przez eksperta z zakresu nauki o klimacie. Podczas wykładu ponad 600 pracowników Grupy Kapitałowej TAURON miało okazję zapoznać się z naukowymi podstawami związanymi z ociepleniem klimatu, dowiedzieć się jakie są jego przyczyny oraz jakie problemy mogą wyniknąć z dużych i szybkich zmian klimatycznych. Uczestnicy wykładu otrzymali praktyczne wskazówki, jakie działania należy podjąć, także w sferze prywatnej, aby ograniczać negatywny wpływ na zmiany klimatyczne.

Akademia Trenerów Wewnętrznych

Akademia Trenerów Wewnętrznych jest inicjatywą wspomagającą rozwój pracowników przy wykorzystaniu wewnętrznych zasobów. Trenerem Wewnętrznym jest pracownik Grupy Kapitałowej TAURON, który chętnie dzieli się ekspercką wiedzą z innymi, a przy tym rozwija swój potencjał trenerski. TAURON wspiera działania mające na celu odpowiedni dobór oraz przygotowanie dydaktyczne trenerów wewnętrznych do prowadzenia szkoleń. Trener osobiście zaangażowany jest w badanie potrzeb szkoleniowych, projektuje szkolenie i wspiera proces wdrożenia nowych kompetencji w organizacji. W 2019 r. 83 Trenerów Wewnętrznych zrealizowało łącznie 167 szkoleń dla ponad 1,8 tys. pracowników Grupy Kapitałowej TAURON.

E-learning

Oprócz szkoleń realizowanych metodą tradycyjną Grupa Kapitałowa TAURON zapewnia swoim pracownikom stałe podnoszenie kompetencji w formie szkoleń e-learningowych. Zaletą tej formy edukacji jest elastyczność w zakresie realizacji oraz dostosowanie do indywidualnego tempa przyswajania wiedzy przez pracownika. Formuła szkoleń e-learningowych znacznie obniża koszty szkoleń, przy jednoczesnym umożliwieniu ich odbycia przez większą liczbę pracowników oraz pozwala zadbać o aspekty proekologiczne w porównaniu z tradycyjną formułą szkoleń.

W 2019 r., w ramach platformy e-learningowej, pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON odbyli szereg szkoleń, w tym obligatoryjnych, m.in. z zakresu bezpieczeństwa w sieci, usług TAURONA, regulacji RODO, znajomości Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu czy zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, a także fakultatywnych specjalistycznych, w tym z zakresu obsługi narzędzi IT wspomagających codzienną pracę, aspektów prawnych, finansowych czy wzmacniających umiejętności interpersonalne. Łącznie w 2019 r. ponad 14 tys. pracowników odbyło 48 tys. szkoleń e-learningowych.

Staże i praktyki

Praktyki studenckie stanowią dla Grupy Kapitałowej TAURON swoistą metodę rozwoju ukierunkowaną na doskonalenie kompetencji studentów i absolwentów studiów wyższych, która umożliwia powiązanie wiedzy teoretycznej z zagadnieniami życia zawodowego. Udział w programach praktyk i staży daje możliwość zdobycia pierwszego doświadczenia oraz przygotowuje uczniów i studentów do wejścia na rynek pracy. Dzięki programom staży i praktyk Grupa Kapitałowa TAURON realizuje swoje długofalowe cele związane z pozyskaniem najlepszych, z punktu widzenia potrzeb biznesowych i kultury organizacyjnej, uczniów, studentów i absolwentów. W 2019 r. z programów praktyk i staży w Grupie Kapitałowej TAURON skorzystały 653 osoby.

Stałe miejsce wśród inicjatyw związanych ze współpracą ze środowiskiem akademickim ma również *Program stażowy Grupy Kapitałowej TAURON „Przyłącz się”*, którego celem jest przygotowanie najzdolniejszych studentów krajowych uczelni wyższych do wejścia na rynek pracy, umożliwienie uczestnikom stażu wszechstronnego rozwoju zawodowego w zakresie współczesnej energetyki, poznanie systemu organizacji przedsiębiorstwa, uwarunkowań i reguł obowiązujących w przedsiębiorstwie oraz kształtowanie właściwego stosunku do wykonywanych zadań tj.: dbanie o jakość i terminowość wykonywania zadań, rozwój własnej inicjatywy czy nabycie umiejętności współpracy w zespole. W 2019 r. zrealizowano II edycję powyższego programu, w której wzięło udział 20 stażystów, odbywających staż w 8 spółkach Grupy Kapitałowej TAURON tj.: TAURON, TAURON Wydobycie, TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, TAURON Obsługa Klienta, TAURON Sprzedaż, TAURON Dystrybucja i KW Czatkowice.

W trakcie 5-miesięcznych staży studenci i absolwenci uczelni partnerskich TAURON mieli okazję zapoznać się z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON, wartościami jakimi kieruje się TAURON, modelem kompetencyjnym oraz mieli możliwość uczestniczenia w dedykowanym warsztacie integracyjnym.

Program Ambasador Grupy TAURON

W 2019 r. kontynuowano II edycję *Programu Ambasador Grupy TAURON*, którego głównym celem jest angażowanie studentów w proces budowania pozytywnego wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON w środowisku akademickim oraz zainteresowanie ofertą praktyk, staży i pracy najlepszych studentów i absolwentów. W ramach edycji 9 Ambasadorów z 6 uczelni partnerskich realizowało autorskie działania promocyjne na swoich uczelniach. W wyniku współpracy z ambasadorami, zorganizowane zostały dodatkowe inicjatywy tj.: wycieczka studentów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie do sztolni ZG Janina połączona z wykładem na temat historii kopalni, stosowanej technologii i prowadzonych działań inwestycyjnych oraz udział ekspertów marki w ramach organizowanego wspólnie z Wydziałem Energii i Paliw, wydarzenia *TAURON wyzwala energię*. W ramach wydarzenia studenci mogli m.in. wziąć udział w testowej rozmowie kwalifikacyjnej, skonsultować swoje CV, a także zapoznać się z Grupą Kapitałową TAURON oraz z aktualnymi ofertami staży i pracy w jej zakładach górniczych.

Klasy patronackie

TAURON współpracuje z klasami patronackimi, których celem jest kształcenie w tych zawodach, które są kluczowe dla organizacji, promując tym samym zatrudnienie w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON po zakończeniu edukacji formalnej. Inicjatywa ta umożliwia uczniom naukę zawodu w rzeczywistym środowisku pracy poprzez organizację zajęć praktycznych i staży zawodowych oraz angażowanie w proces nauczania swoich specjalistów z przygotowaniem dydaktycznym i wieloletnim stażem w Grupie Kapitałowej TAURON. W klasach patronackich odbywa się kształcenie w takich zawodach jak, m.in.: technik górnictwa podziemnego, technik energetyk, technik elektryk, technik mechatronik, technik elektronik i technik przeróbki kopalin stałych. Do końca 2019 r. TAURON

objął swoim patronatem 47 klas, w tym 3 klasy w 2019 r. Klasy, którym patronuje TAURON, liczą łącznie 300 uczniów.

Projekt POWER

W latach 2018-2019 Grupa Kapitałowa TAURON aktywnie zaangażowała się w realizację projektu *Wypracowanie modelu programu kształcenia zawodowego i praktycznego w branży elektrycznoenergetycznej* w zakresie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) w ramach działania 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki. Celem projektu było przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu, w tym: opracowanie ram jakości staży i praktyk dla uczniów realizujących kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem europejskich ram staży zawodowych oraz opracowanie modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika.

W okresie od marca do czerwca 2019 r., w ramach powyższego projektu, zrealizowano pilotażowe programy praktyk zawodowych w 4 spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, tj.: TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, TAURON Dystrybucja Oddział w Częstochowie i TAURON Dystrybucja Oddział w Opolu. Pilotaż objął swoim zasięgiem 103 uczniów z 4 szkół, kształcących w zawodzie technika elektryka.

W projekt zaangażowało się blisko 100 szkół i centrów kształcenia zawodowego z branży elektroenergetycznej z całej Polski, sieć pracodawców, a także zespół doradców zawodowych posiadających wieloletnie doświadczenie w opracowywaniu programów oświatowych związanych ze szkolnictwem zawodowym.

W efekcie współpracy całego otoczenia biznesowego i społecznego Grupy Kapitałowej TAURON powstały innowacyjne modele kształcenia.

Wszystkie wypracowane produkty zostały poddane weryfikacji podczas seminarium zorganizowanego w listopadzie 2019 r., w którym uczestniczyło ponad 100 nauczycieli reprezentujących szkoły partnerskie Grupy Kapitałowej TAURON, 50 przedstawicieli biznesu oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, Śląskiego Kuratorium Oświaty, Instytutu Badań Edukacji, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

BRANŻA
elektryczno-energetyczna

WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA PROJEKTU:
741 631,04 zł

OKRES REALIZACJI PROJEKTU:
VII 2018 - XII 2019

Katowice Miasto Fachowców

W 2019 r. TAURON wziął udział w II edycji projektu *Katowice Miastem Fachowców*, organizowanego przez Urząd Miasta Katowice. Głównym celem projektu było zachęcenie młodzieży stojącej przed wyborem dalszej ścieżki edukacji do podejmowania kształcenia w szkołach technicznych i branżowych I stopnia, pokazanie perspektyw zawodowych związanych z kształceniem zawodowym i technicznym oraz zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie dualnego systemu kształcenia. W trakcie II edycji blisko 450 uczniów ze szkół podstawowych w Katowicach odwiedziło zakłady wytwarzania Grupy Kapitałowej TAURON. Podczas wizyt uczniowie mieli możliwość poznania specyfiki pracy w danym zawodzie, praktycznych zasad funkcjonowania firmy, umiejętności wykorzystywanych na danym stanowisku, a także szansę uzyskania informacji o możliwości zatrudnienia w przedsiębiorstwie oraz sposobie rekrutacji nowych pracowników.

Badanie zadowolenia pracowników

W kwietniu 2019 r. została przeprowadzona II edycja *Badania zadowolenia pracowników Grupy Kapitałowej TAURON* w kluczowych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. W ramach badania każdy z ponad 25 tys. pracowników miał możliwość oceny poszczególnych aspektów pracy w spółce oraz w Grupie Kapitałowej TAURON, poprzez udzielenie odpowiedzi na 39 pytań w anonimowej ankiecie dotyczących m.in. środowiska pracy, zadowolenia, zaangażowania, komunikacji i relacji w miejscu pracy.

W badaniu wzięło udział 55% pracowników Grupy Kapitałowej TAURON (tj. 14 234 osób). Wśród pracowników biorących udział w badaniu 84% zadeklarowało bardzo wysokie zaangażowanie w realizację swoich zadań oraz uzyskiwanie jak najlepszych efektów pracy, 75% zadeklarowało, że docenia atmosferę panującą w dziale / zespole oraz relacje ze współpracownikami, 70% pozytywnie oceniło warunki pracy na swoim stanowisku, 66% zadeklarowało, że lubi swoją pracę i ogólnie są zadowoleni z pracy w spółce i 64% pozytywnie oceniło kadrę kierowniczą, zarówno w zakresie komunikacji kierowniczej, rozumianej jako udzielanie informacji zwrotnej na temat realizowanych zadań czy przekazywanie istotnych informacji na temat spółki oraz postaw kierowniczych, wyrażających się poprzez budowanie trwałych i dobrych relacji i dotrzymywanie wspólnych ustaleń.

Promocja zdrowego stylu życia

W Grupie Kapitałowej TAURON w trosce o swoich pracowników inwestuje się w opiekę medyczną oraz programy zachęcające do wzmożonej aktywności fizycznej, wdraża dopasowane do potrzeb pracowników inicjatywy prozdrowotne i promuje zdrowy tryb życia. W 2019 r. zorganizowano szereg akcji wskazujących jak dbać o zdrowie i zapobiegać chorobom zawodowym czy cywilizacyjnym m.in.:

- konkurs fotograficzny zrealizowany przez Wsparcie Grupa TAURON o tematyce sportowej *Jestem aktywny/a - dbam o zdrowie*, mający na celu zachęcenie pracowników do dzielenia się swoimi sposobami na zachowanie dobrej kondycji i zdrowia,
- cykl warsztatów organizowanych dla pracowników TAURON Obsługa Klienta z zakresu zarządzania stresem i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, prowadzonych przez psychologa w 12 lokalizacjach spółki,
- wykłady dla pracowników TAURON Obsługa Klienta dotyczące tzw. Diety OFFICE, połączone z indywidualnymi konsultacjami dietetycznymi, których celem było promowanie zdrowego stylu życia oraz instruktaż prawidłowej postawy.

Szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej

Szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej dedykowane są pracownikom poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Celem powyższych szkoleń jest przekazanie wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu postępowania i reagowania w sytuacjach zagrażających ludzkiemu zdrowiu i życiu. W programach szkoleń poruszane są zagadnienia z zakresu podstaw prawnych i zasad postępowania w miejscu zagrożenia, a także bloki tematyczne związane z poszczególnymi rodzajami urazów. Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych ratowników medycznych z wieloletnim doświadczeniem. W 2019 r. przeprowadzono 2 200 szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

2.8.4. Dialog społeczny

Zarząd TAURON prowadzi konstruktywny i otwarty dialog ze stroną społeczną, którego głównym celem jest zachowanie wysokiej jakości i skuteczności wzajemnej współpracy.

Przedstawiciele strony społecznej podczas regularnych spotkań i konsultacji informowani są o zagadnieniach związanych z:

- sytuacją ekonomiczno-finansową Grupy Kapitałowej TAURON,
- realizacją inicjatyw strategicznych,
- realizowanymi Programami Dobrowolnych Odejść w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON,
- kwestiami dotyczącymi spraw pracowniczych w Grupie Kapitałowej TAURON.

W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON prowadzona jest równolegle bieżąca komunikacja zarządów z organizacjami związkowymi działającymi u danego pracodawcy. TAURON bierze aktywny udział w spotkaniach na szczeblu krajowym z przedstawicielami strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców (np. w ramach prac Zespołu Trójstronnego ds. Branży Energetycznej).

Dodatkowo podejmowane są działania ukierunkowane na wzrost świadomości biznesowej oraz promowanie postaw proefektywnościowych i angażujących. W 2019 r. odbyły się warsztaty dla strony społecznej Grupy Kapitałowej TAURON *Wartościowa rozmowa rozwojowa*.

2.9. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)

Fundamentalnym założeniem koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w Grupie Kapitałowej TAURON jest oparcie sukcesu przedsiębiorstwa na jego długofalowym, zrównoważonym rozwoju. Przejawem tego podejścia jest integrowanie, już na poziomie strategicznym, czynników finansowych i pozafinansowych, w tym aspektów ochrony środowiska, wpływu społecznego i ładu organizacyjnego. Wynika to z przekonania, że biznes, aby mógł istnieć i rozwijać się, powinien być prowadzony w sposób uwzględniający zarówno aspekty ekonomiczne, jak i interes społeczny czy ekologiczny, a pomiędzy każdym z nich musi zachodzić równowaga.

W związku z powyższym cele rozwojowe Grupy Kapitałowej TAURON opierają się na modelu 3P, odnoszącym się do zysku ekonomicznego (profit), ludzi związanych z firmą (people) oraz troski o ekologiczny wymiar działalności (planet). W Grupie Kapitałowej TAURON postulat dążenia do zrównoważonego rozwoju realizowany jest przez *Strategię Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025* (Strategia Zrównoważonego Rozwoju), przyjętą przez Zarząd Spółki w dniu 1 sierpnia 2017 r.

Realizowana w 2019 r. Strategia Zrównoważonego Rozwoju wyznacza 5 podstawowych obszarów działań (kierunków):

1. **Niezawodność i jakość dostaw produktów i usług do klienta** - celem Grupy Kapitałowej TAURON jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii dla klientów oraz zbudowanie oferty produktów i usług, dostosowanej do ich oczekiwań, a także promowanie innowacyjności.

2. **Zorientowanie na klienta i jego potrzeby** - celem Grupy Kapitałowej TAURON jest utrzymywanie dobrych relacji z klientami, troska o najwyższe standardy, obsługi, jak i kompleksowość i jakość kierowanej do nich oferty. Miernikami efektywności podejmowanych przez Grupę Kapitałową TAURON działań są wzrost lojalności i zadowolenia klientów czy spadek liczby reklamacji.
3. **Ochrona środowiska** - celem Grupy Kapitałowej TAURON jest efektywne gospodarowanie, odzysk i powtórne wykorzystanie zasobów, wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego (ISO, EMAS), inwestowanie w nowoczesne technologie, ciągłe modernizowanie aktywów produkcyjnych, optymalizowanie procesów produkcji, podnoszenie efektywności wykorzystywania zasobów, edukowanie społeczeństwa i stawianie wymagań dostawcom.
4. **Bezpieczeństwo pracy, kultura etyczna i zaangażowanie pracowników** - celem Grupy Kapitałowej TAURON jest budowanie trwałych relacji z pracownikami w oparciu o różnorodność, poczucie bezpieczeństwa, możliwości rozwoju oraz łączenia ról społecznych i zawodowych, a także tworzenie warunków pracy mających zminimalizować wskaźnik wypadkowości.
5. **Partnerstwo społeczno-biznesowe** - celem Grupy Kapitałowej TAURON jest wyznaczanie najwyższych standardów branżowych w zakresie etyki biznesu i ochrony środowiska. Działania skoncentrowane są na prowadzeniu projektów z zakresu zaangażowania społecznego, promowaniu tematyki CSR wśród interesariuszy i zachęcaniu ich do odpowiedzialności, a także prowadzeniu transparentnej polityki komunikacyjnej z otoczeniem.

W ramach każdego kierunku zostało wyznaczonych łącznie 18 zobowiązań, które Grupa Kapitałowa TAURON zamierza wypełnić do końca 2025 r. Z kolei dla każdego zobowiązania sformułowane zostały kluczowe inicjatywy, wspierające ich realizację.

Sprawozdania z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju, publikowane są corocznie w ramach Raportu Zintegrowanego na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Zmiany w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON

W III kwartale 2019 r. rozpoczęto prace nad aktualizacją Strategii Zrównoważonego Rozwoju, będącą spójnym planem działań z zakresu społecznej odpowiedzialności, opartym na zaktualizowanej Strategii i badaniu realnych potrzeb wszystkich grup interesariuszy.

Głównymi celami dokumentu, którego przyjęcie zostało zaplanowane w II kwartale 2020 r. są:

- dążenie do jeszcze większej spójności celów biznesowych i społecznych oraz do osiągnięcia pozycji lidera w zakresie CSR i zrównoważonego rozwoju w sektorze energetycznym w Polsce,
- zrównoważona transformacja w kierunku wiodącej, niskoemisyjnej grupy energetycznej,
- czysta energia i poszukiwanie nowych ścieżek rozwoju.

Zgodnie z przyjętą Aktualizacją kierunków strategicznych oraz koncepcją *Zielony Zwrot TAURONA*, zrównoważony rozwój wartości Grupy Kapitałowej TAURON oparty będzie przede wszystkim na:

- regulowanym i stabilnym Segmencie Dystrybucja,
- rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych,
- konwencjonalnych aktywach wytwórczych,
- sprzedaży produktów oraz usług energetycznych i okołoenergetycznych dostosowanych do potrzeb klientów,
- nowoczesnej kulturze zarządzania oraz przyjaznym, opartym na zasadach różnorodności i zgodności środowisku pracy,
- budowaniu trwałych relacji ze społecznościami lokalnymi poprzez rozwijanie inicjatyw z zakresu partnerstwa społeczno-biznesowego.

2.9.1. Wpływ na środowisko naturalne

Ochrona środowiska w branży energetyczno-wydobywczej jest obszarem ściśle kontrolowanym i regulowanym przez przepisy unijne i krajowe oraz prawo lokalne. W związku z tym, działania w zakresie wpływu na środowisko są silnie związane z działalnością biznesową Grupy Kapitałowej TAURON, zwłaszcza w kontekście współczesnych wyzwań dotyczących minimalizacji oddziaływania na nie w całym łańcuchu dostaw. Mając na względzie zasady zrównoważonego rozwoju, spółki Grupy Kapitałowej TAURON optymalizują procesy gospodarowania posiadanymi zasobami (wodą, surowcami i materiałami), a także prowadzą aktywną politykę gospodarowania odpadami.

Grupa Kapitałowa TAURON bierze odpowiedzialność za dbanie o środowisko naturalne i konsekwencję korzystania z zasobów naturalnych dla dobra obecnego i przyszłych pokoleń oraz podkreśla gotowość do podejmowania działań wykraczających poza obowiązki prawne.

Potwierdzeniem powyższych działań są *Polityka środowiskowa Grupy TAURON* przyjęta przez Zarząd Spółki w lipcu 2017 r. oraz *Polityka Klimatyczna Grupy TAURON* przyjęta przez Zarząd Spółki w listopadzie 2019 r.

Część spółek Grupy Kapitałowej TAURON posiada wdrożony certyfikowany system zarządzania środowiskowego według normy ISO14001. TAURON Wytwarzanie, reprezentująca konwencjonalne wytwarzanie energii, dodatkowo otrzymała Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu EMAS, unijny system certyfikacji środowiskowej, służący

tworzeniu w organizacji kultury zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego zarządzania dostępnymi zasobami i energią, funkcjonujący w oparciu o *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie*.

2.9.1.1. Polityka środowiskowa

Przyjęta przez Zarząd Spółki w 2017 r. *Polityka Środowiskowa Grupy TAURON* (Polityka środowiskowa) określa podejście Grupy Kapitałowej TAURON do zarządzania kwestiami związanymi z wpływem wywieranym przez jej działalność na środowisko naturalne, w tym kierunek jej działań środowiskowych oraz zasady, jakimi będzie się kierować w kwestiach dotyczących środowiska. Polityka środowiskowa jest punktem odniesienia względem którego oceniane są wszystkie działania spółek Grupy Kapitałowej TAURON w obszarze ochrony środowiska i zarządzania środowiskowego.

W Polityce środowiskowej udokumentowane zostały wartości i wizja jakimi kieruje się Grupa Kapitałowa TAURON w zakresie oddziaływania na środowisko naturalne.

Główną zasadą Polityki środowiskowej jest ograniczanie zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego oddziaływania na środowisko oraz prowadzenie odpowiedzialnej komunikacji zapewniającej zrozumienie działań Grupy Kapitałowej TAURON, mogących wywierać wpływ na środowisko.

Grupa Kapitałowa TAURON, zgodnie z przepisami i praktykami administracyjnymi obowiązującymi na obszarze swojego działania, bierze pod uwagę potrzeby związane z ochroną środowiska oraz działa w sposób przyczyniający się do osiągnięcia szerszego celu jakim jest zrównoważony rozwój, a w szczególności wdrożenie gospodarki obiegu zamkniętego.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę świadectw pochodzenia dla energii odnawialnej (PMOZE) w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Rysunek nr 34. Struktura świadectw pochodzenia dla energii odnawialnej, PMOZE w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. (MWh)

Ze względu na różne profile produkcyjne i usługowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON ich wpływ na środowisko jest istotnie zróżnicowany, w wyniku czego zasady Polityki środowiskowej są przenoszone w indywidualnych dokumentach wewnętrznych poszczególnych spółek, adekwatnie do ich roli w systemie wartości Grupy Kapitałowej TAURON.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań na środowisko jest skutecznie realizowana przy uwzględnieniu specyfiki sektora, rozwoju techniki oraz dostępu do technologii przyjaznych środowisku.

Grupa Kapitałowa TAURON na bieżąco monitoruje główne aspekty bezpośredniego i pośredniego wpływu na środowisko swojej działalności operacyjnej.

Poniższa tabela przedstawia roczne wielkości emisji SO_2, NO_X, pyłów i CO_2 z energetycznego spalania paliw za 2019 r.

***Tabela nr 16.* Roczne wielkości emisji SO_2, NO_X, pyłów i CO_2 z energetycznego spalania paliw za 2019 r.**

Lp.	Nazwa spółki	Emisja SO_2 (Mg)	Emisja NO_X (Mg)	Emisja Pyłów (Mg)	Emisja CO_2 (Mg)
1.	TAURON Wytwarzanie w tym:	8 313	9 124	441	10 562 024
	Oddział Jaworzno III	*1 999*	*3 383*	*92*	*4 576 575*
	Oddział Łaziska	*2 355*	*2 316*	*86*	*3 026 691*
	Oddział Łagisza	*737*	*1 034*	*48*	*1 174 996*
	Oddział Siersza	*1 263*	*962*	*75*	*1 177 875*

Lp.	Nazwa spółki	Emisja SO_2 (Mg)	Emisja NO_X (Mg)	Emisja Pyłów (Mg)	Emisja CO_2 (Mg)
	Oddział Stalowa Wola	*1 959*	*1 429*	*140*	*605 887*
2.	TAURON Ciepło w tym:	2 016	1 276	137	1 624 744
	ZW Bielsko-Biała	*720*	*268*	*21*	*427 472*
	ZW Kamienna Góra	*48*	*19*	*6*	*14 990*
	ZW Katowice	*580*	*549*	*88*	*757 246*
	ZW Tychy	*430*	*351*	*14*	*351 331*
	Centralna Ciepłownia Olkusz	*125*	*46*	*3*	*34 519*
	Centralna Cieplownia Zawiercie	*96*	*33*	*3*	*29 241*
	Pozostałe (lokalne ciepłownie)	*17*	*10*	*2*	*9 945*
3.	KW Czatkowice	0,03	0,8	8,4	8 449
	Suma	**10 329**	**10 401**	**586,4**	**12 195 217**
	Spadek względem 2018 r.	**20%**	**17%**	**21%**	**17%**

Wielkości emisji SO_2, NO_X, pyłów i CO_2 z energetycznego spalania paliw w Grupie Kapitałowej TAURON kształtują się znacznie poniżej poziomów określonych jako maksymalne dopuszczalne roczne ładunki substancji wprowadzanych do powietrza według pozwoleń. Powyższe wynika z faktu, że wszystkie pracujące jednostki wytwórcze TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło osiągają poziom stężeń SO_2, NO_2, i pyłu poniżej wartości dopuszczalnych, a poziomy stężeń SO_2 i NO_2 dla bloków klasy 200 MW i kotłów biomasowych są już obecnie zbliżone do wartości granicznych określonych w *Konkluzjach BAT*, które będą obowiązywały od 2021 r.

Grupa Kapitałowa TAURON bierze odpowiedzialność za dbanie o środowisko naturalne i konsekwencje korzystania z jego zasobów. W 2019 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON naliczyły opłaty w łącznej kwocie ok. 32 891 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2019 r. w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

***Tabela nr 17.* Wysokość szacowanych opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2019 r.**

Lp.	Nazwa spółki	Opłaty[1] za gospodarcze korzystanie ze środowiska należne za 2019 r. (tys. zł)
1.	TAURON Wytwarzanie	14 882
2.	TAURON Wydobycie	14 856,5
3	TAURON Ciepło	2 910,3
4.	TAURON Dystrybucja	181,5
5.	KW Czatkowice	55,2
6.	TAURON Dystrybucja Serwis	< 0,8
7.	TAURON Obsługa Klienta	1,6
8.	TAURON EKOENERGIA	< 0,8
9.	TAURON Sprzedaż	< 0,8
10.	Bioeko Grupa TAURON	4
	Suma	**32 891,1**

[1]*częściowo dane szacunkowe, nie zamknięto rozliczenia rocznego*

Gospodarka produktami ubocznymi

W trosce o środowisko naturalne Grupa Kapitałowa TAURON minimalizuje ilość deponowanych w środowisku odpadów poprzez wprowadzanie ich na rynek w celu ich wykorzystywania jako substytutów materiałów naturalnych.

W 2019 r. wytworzono 4 mln Mg ubocznych produktów procesowych pochodzących z energetycznego spalania oraz wydobycia węgla, z czego aż 51% zostało wprowadzone na rynek jako pełnowartościowe produkty do

wykorzystania m.in. w budownictwie, drogownictwie, górnictwie czy rolnictwie. Pozostała część odpadów została przekazana dalszym uprawnionym odbiorcom, z którymi spółki Grupy Kapitałowej TAURON mają podpisane umowy gwarantujące ich dalsze gospodarcze wykorzystanie m.in. w rekultywacji, makroniwelacji i wypełnianiu pustek poeksploatacyjnych w górnictwie.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę wprowadzania na rynek popiołów, żużli, gipsu i kruszyw wydobywczych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Rysunek nr 35. Struktura wprowadzania na rynek popiołów, żużli, gipsu i kruszyw wydobywczych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Grupa Kapitałowa TAURON dąży do wdrożenia modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Planuje się, aby maksimum wytwarzanych odpadów procesowych wykorzystywać w ramach Grupy Kapitałowej TAURON, ograniczając tym samym zużycie surowców naturalnych oraz ograniczając ślad węglowy produktu.

TAURON Wytwarzanie w 2019 r. wprowadziło na rynek aż 88% popiołów i żużli energetycznych, jako produkty uboczne, pochodzących z 6 elektrowni systemowych do wykorzystania w budownictwie, drogownictwie, górnictwie i rolnictwie. Pozostałe 12% odpadów zostało wykorzystanych gospodarczo.

W zakładach energetycznych Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wytworzono 120 tys. Mg popiołów, które trafiły do kopalń jako cenny surowiec do wykorzystania w prewencji przeciwpożarowej. Popioły pochodzące z elektrowni i elektrociepłowni Grupy Kapitałowej TAURON pokrywają 100% zapotrzebowania na popioły do prewencji pożarowej w kopalniach TAURON Wydobycie.

W TAURON Ciepło 100% odpadów tj. 231 tys. Mg popiołów, popiołów fluidalnych i żużli, jest wykorzystywanych gospodarczo. Prawie 0,6 mln Mg popiołów lotnych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON jest stosowanych jako wyroby budowlane, uszlachetniacze do betonów poprawiające ich plastyczność, zapobiegające spękaniu, czy podwyższające odporność betonu na korozję chemiczną. Popioły są również zamiennikiem kruszyw naturalnych oraz przyczyniają się do powstania wysokospecjalistycznych betonów lekkich.

TAURON Wydobycie przetwarza odpady powydobywcze dzięki czemu otrzymywane są pełnowartościowe kruszywa budowlane i drogowe. W 2019 r. trafiło na rynek 569 tys. Mg kruszyw oraz materiałów wyprodukowanych na bazie odpadów powydobywczych.

Wszystkie powyższe działania przyczyniają się do ograniczania wykorzystywania zasobów naturalnych np. piasku czy żwiru.

2.9.1.2. Polityka klimatyczna

W listopadzie 2019 r. została przyjęta przez Zarząd Spółki *Polityka klimatyczna Grupy TAURON* (Polityka klimatyczna), której celem jest przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON, poprzez uczciwą transformację w kierunku osiągnięcia w przyszłości neutralności klimatycznej.

Skuteczne przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój to dwa główne postulaty Polityki klimatycznej, która wpisuje się w założenia koncepcji *Zielony Zwrot TAURONA*.

Polityka klimatyczna stanowi dla Grupy Kapitałowej TAURON podstawę zarządzania swoją działalnością tak, aby ograniczyć ryzyka związane z klimatem, zmniejszyć negatywny wpływ Grupy Kapitałowej TAURON na klimat oraz zmaksymalizować pozytywne skutki zmian klimatu w całym łańcuchu wartości.

Jednym z istotniejszych zobowiązań w tym zakresie jest deklaracja wsparcia działań na rzecz ograniczania globalnego ocieplenia poprzez utrzymanie wzrostu temperatury poniżej 2°C względem poziomów z okresu przedindustrialnego.

Polityka klimatyczna odnosi się do wszelkiego rodzaju aktywności oraz działalności realizowanych w ramach łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON, których skutki wpływają na zmiany klimatu, bądź stanowią ich implikację, a w szczególności obejmując: działania umożliwiające ograniczenie globalnego ocieplenia oraz działania w zakresie adaptacji Grupy Kapitałowej TAURON do zachodzących zmian klimatu.

W 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON dokonała aktualizacji kierunków strategicznych, co stanowi pierwsze działanie w ramach docelowego przeglądu i dostosowania Strategii w kierunku ograniczenia ryzyka związanego z transformacją energetyki oraz wykorzystania oczekiwań rynkowych związanych z klimatem.

Zależność Grupy Kapitałowej TAURON od kapitału naturalnego różni się w zależności od Obszaru Biznesowego Grupy Kapitałowej TAURON. Obszary Wydobycia, Wytwarzania i Ciepła uzależnione są od zasobów paliw kopalnych, które są mało wrażliwe na zmiany klimatu, a ich fizyczna dostępność nie jest uzależniona od tempa ocieplenia klimatu. Obszar OZE, w zakresie generowania energii w elektrowniach wodnych, jest silnie narażony na ryzyka postojów lub ograniczania produkcji w wyniku długotrwałych susz, przekładających się na zmniejszanie się zasobów wód powierzchniowych w dorzeczach, gdzie zlokalizowane są elektrownie wodne. TAURON EKOENERGIA na bieżąco monitoruje te zjawiska i posiada inwentaryzację aktywów najbardziej narażonych na takie ograniczenia.

2.9.2. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON

W celu jak najlepszego wykorzystania dźwigni wartości wyznaczonych w ramach Strategii oraz Aktualizacji kierunków strategicznych, a także efektywnej (od strony uwzględnienia poszczególnych kapitałów) realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju, określono następujące kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON:

1. wskaźniki związane z niezawodnością i jakością dostaw produktów i usług klienta,
2. wskaźniki związane ze zorientowaniem na klienta i jego potrzeby,
3. wskaźniki związane z ochroną środowiska,
4. wskaźniki związane z bezpieczeństwem pracy, kulturą etyczną i zaangażowaniem pracowników,
5. wskaźniki związane z partnerstwem społeczno-biznesowym.

Poniższa tabela przedstawia kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2018-2019.

Tabela nr 18. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2018-2019

Lp.	Wskaźnik efektywności	Nazwa kapitału / element powiązania z kapitałem	Charakter wskaźnika	j.m.	Wartość wskaźnika	
					2018	2019
1.	Niezawodność i jakość dostaw produktów i usług do klienta, w tym:					
	Liczba klientów w Obszarze Dystrybucja indywidualnych i biznesowych	Kapitał finansowy / WRA Segmentu Dystrybucja, nakłady inwestycyjne, przepływy z działalności operacyjnej	Stymulanta	liczba	234 175	221 335
	Liczba przypadków niezgodności oraz reklamacji produktów i usług z zakresu informowania	Kapitał finansowy / przepływy z działalności operacyjnej, zysk netto, długoterminowy rating	Destymulanta	liczba	0	0
	SAFI[1]	Kapitał finansowy / przepływy z działalności operacyjnej	Destymulanta	minuty	0,33	0,28
2.	Zorientowanie na klienta i jego potrzeby, w tym:					
	Liczba klientów Obszaru Sprzedaż indywidualnych i biznesowych	Kapitał finansowy / przychody ze sprzedaży, EBITDA, marża EBITDA, zysk netto, długoterminowy rating	Stymulanta	liczba	5 459 918	5 511 946
	Wskaźnik CSI	Kapitał społeczny / wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON	Stymulanta	-	81	83
3.	Ochrona środowiska, w tym:					
	Procentowy udział mocy zainstalowanej w oparciu o OZE do całkowitej mocy zainstalowanej	Kapitał produkcyjny / moc zainstalowana w elektrowniach i elektrociepłowniach wodnych, wiatrowych, słonecznych oraz na biomasę	Stymulanta	%	10	12
	Procentowy udział produkcji energii elektrycznej w oparciu o OZE do sumy wyprodukowanej energii elektrycznej	Kapitał produkcyjny / produkcja energii elektrycznej w elektrowniach i elektrociepłowniach wodnych, wiatrowych, słonecznych oraz na biomasę	Stymulanta	%	7	11
		Kapitał produkcyjny / produkcja ciepła w elektrociepłowniach na biomasę	Stymulanta	%	5	6
	Emisja bezpośrednia gazów cieplarnianych	Kapitał naturalny / emisja bezpośrednia gazów cieplarnianych	Destymulanta	Mg	14 629 722	12 215 945

Lp.	Wskaźnik efektywności	Nazwa kapitału / element powiązania z kapitałem	Charakter wskaźnika	j.m.	Wartość wskaźnika	
					2018	2019
	Całkowita waga wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne (w tym: uboczne produkty spalania i wydobycia)	Kapitał naturalny / całkowita ilość odpadów innych niż niebezpieczne	Destymulanta	Mg	3 103 596	1 366 974
	Liczba spotkań z organizacjami związkowymi w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON	Kapitał intelektualny, Kapitał społeczny, Kapitał ludzki / budowanie relacji opartych na dialogu, kultura organizacyjna oparta na wartościach PRO	Stymulanta	liczba	249	329
4.	Bezpieczeństwo pracy, kultura etyczna i zaangażowanie pracowników, w tym:					
	Liczba pracowników	Kapitał ludzki / liczba pracowników, liczba szkoleń przeprowadzonych przez Trenerów Wewnętrznych Kapitał intelektualny / wiedza i kompetencje pracowników Kapitał społeczny / edukacja i rozwój pracowników	Nominanta	liczba	25 829	26 086
	Częstość wypadków w pracy[2]	Kapitał społeczny / kultura organizacyjna oparta o wartości PRO	Destymulanta	-	8,1	7,8
	Udział kobiet wśród pracowników	Kapitał ludzki / udział kobiet wśród pracowników Kapitał społeczny / wdrożona i stosowana Polityka Różnorodności oraz Polityka Poszanowania Praw Człowieka	Nominanta	%	21,5	21,4
	Liczba godzin szkoleniowych	Kapitał ludzki / liczba godzin szkoleniowych	Stymulanta	tys.	449	478
5.	Partnerstwo społeczno-biznesowe, w tym:					
	Liczba inicjatyw lokalnych i społecznych	Kapitał społeczny / wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta	liczba	147	158
	Liczba umów z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu	Kapitał społeczny / wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON, budowa trwałych relacji i aktywny dialog z otoczeniem, wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta	liczba	9	11
	Liczba spotkań ze społecznościami lokalnymi w celu przekazania informacji na temat prowadzonej działalności i jej wpływu na mieszkańców		Stymulanta	liczba	Stale, zgodnie z bieżącą działalnością	Stale, zgodnie z bieżącą działalnością
	Liczba wydarzeń sportowych i kulturalnych zorganizowanych dla pracowników		Stymulanta	liczba	16	18

[1]Wartość SAFI liczona jest według wzoru: liczba przerw u odbiorców / liczba obsługiwanych odbiorców / rok
[2]Wskaźnik częstości wypadków liczony jest według wzoru: (liczba wypadków przy pracy x 100) / średnie zatrudnienie w roku

2.10. Działalność sponsoringowa

W 2019 r. działalność sponsoringowa w Grupie Kapitałowej TAURON była prowadzona w oparciu o *Plan prowadzenia działalności sponsoringowej przez Grupę TAURON w 2019 r.*, przyjęty przez Zarząd Spółki i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą Spółki.

Głównym celem działalności sponsoringowej w Grupie Kapitałowej TAURON jest wspieranie jej celów biznesowych określonych w Strategii.

Działalność sponsoringowa była prowadzona na podstawie wynegocjowanych umów, zawierających zestandaryzowane zapisy. W 2018 r. rozpoczęto wprowadzanie do umów sponsoringowych zasady premiowania za osiągnięty wynik promocyjny, uzależniając wypłatę istotnych części wynagrodzenia od mierzalnej efektywności zrealizowanych umów.

Ponadto, działalność ta była na bieżąco monitorowana, analizowana i raportowana poprzez szczegółowe sprawozdania z realizacji umów sponsoringowych, badania i analizy prowadzone w cyklach kwartalnym, półrocznym i rocznym przez wyspecjalizowane podmioty zewnętrzne oraz nadzór wewnętrzny.

Zgodnie z wdrożonymi procedurami dokonywana była ocena efektywności prowadzonych działań poprzez badania opinii, pomiar wielkości i wartości ekspozycji marki w mediach w kontekście prowadzonych działań, a także pomiar wpływu na postawy prosprzedażowe z raportowaniem osiągniętych wyników.

Niezależny podmiot badawczy oszacował wstępnie w wyniku pomiaru efektywności promocyjnej uzyskany ekwiwalent reklamowy w odniesieniu do działań zakończonych w 2019 r. Zestawiając tak uzyskaną wartość

sumaryczną do sumy wszystkich nakładów wynikających z odnośnych umów sponsoringowych, uzyskano współczynnik zwrotu ROI (tutaj rozumiany jako porównanie ekwiwalentu reklamowego z nakładami na realizację umowy) na poziomie ok. 4,2. Oznacza to, że każda złotówka wydatkowana na te cele przyniosła korzyści promocyjne Grupie Kapitałowej TAURON, których wartość jest niezależnie, wstępnie oszacowana na ok. 4,20 zł.

Potwierdzeniem efektywności prowadzonych działań jest wysokie pozycjonowanie marki TAURON w niezależnym raporcie badawczym *Sponsoring Monitor 2019*. Według tego opracowania TAURON zajmuje 8 lokatę w zestawieniu TOP 10 sponsorów ogółem. W rankingu, będącym wynikiem badań opinii, sklasyfikowano kilkaset marek, TAURON odnotował bardzo dobry wynik w tym zestawieniu. Z uwagi na relatywnie niski poziom wydatków na sponsoring w Grupie Kapitałowej TAURON, pozycja w tym zestawieniu może być postrzegana jako wysoka.

W 2019 r. działalność sponsoringowa objęła łącznie 17 projektów z 15 kontrahentami. Wstępne dane dotyczące osiągniętych ekwiwalentów reklamowych dotyczących działań zakończonych w 2019 r. wskazują, że najlepsze wyniki osiągnęły działania tj. 76. Tour de Pologne. Spośród projektów mających status w trakcie realizacji, przez co rozumie się umowy, które zostały zawarte, ale nie zostały zakończone, wysokim potencjałem charakteryzowały się działania takie jak sponsorowanie TAURON Areny Kraków.

3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON

3.1. Cel i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON

Ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON rozumiane jest jako niepewne zdarzenie lub grupa zdarzeń, które, jeśli zajdą, będą miały wpływ na osiągnięcie zdefiniowanych celów strategicznych dla Grupy Kapitałowej TAURON, zarówno w sposób negatywny (zagrożenie), jak i pozytywny (szansa, okazja).

Dbając o realizację obowiązującej Strategii, Spółka realizuje proces zarządzania ryzykiem występującym w działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem należy zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa działalności Grupy Kapitałowej TAURON. W szczególności zarządzanie ryzykiem ma zapewnić Grupie Kapitałowej TAURON zwiększenie przewidywalności osiągnięcia celów strategicznych, w tym stabilne kreowanie wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON:

- obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości,
- zapewnia centralizację funkcji pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka, a także możliwość oceny pełnego profilu ryzyka w organizacji i spójne zasady zarządzania nim,
- zapewnia niezależność funkcji podejmowania ryzyka od jego kontroli i monitoringu,
- zapewnia jasny podział kompetencji i odpowiedzialności, w szczególności poprzez wprowadzenie funkcji właścicielstwa ryzyka,
- jest procesem aktywnym, nakierowanym na odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń, pozwalającą na podejmowanie działań prewencyjnych,
- jest procesem systematycznym i nieustannie doskonalonym, co pozwala na bieżąco dostosowywać go do specyfiki i struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON, jak również do zmieniającego się otoczenia,
- kładzie duży nacisk na budowanie świadomości, szkolenia i zachęcanie pracowników do wykorzystywania wiedzy o ryzykach w codziennych działaniach,
- współtworzy w Grupie Kapitałowej TAURON system kontroli wewnętrznej, stanowiąc obok funkcji zapewnienia zgodności oraz zarządzania bezpieczeństwem element modelu trzech linii obrony.

3.2. Strategia zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON System zarządzania ryzykiem korporacyjnym (System ERM) stanowi zbiór zasad, standardów oraz narzędzi pozwalających na realizację podstawowego celu zarządzania ryzykiem, jakim jest szeroko rozumiane zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON. System ERM regulowany jest poprzez *Strategię Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie TAURON* (Strategia ERM), która definiuje ramy i zasady zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON oraz ma na celu zapewnienie spójności zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, które zostały uszczegółowione w odrębnych regulacjach, dostosowanych do specyfiki poszczególnych grup zagrożeń.

W Grupie Kapitałowej TAURON w ramach Systemu ERM wyodrębnia się następujące ryzyka specyficzne, dla których określane są odrębne polityki dostosowane do charakteru i specyfiki danej grupy zagrożeń:

1. Ryzyko handlowe,
2. Ryzyko finansowe,
3. Ryzyko kredytowe,
4. Ryzyko operacyjne,
5. Ryzyko regulacyjne,
6. Ryzyko w projektach.

Poniższy rysunek przedstawia podstawową klasyfikację ryzyka korporacyjnego.

Rysunek nr 36. Podstawowa klasyfikacja ryzyka korporacyjnego

Centrum Systemu ERM stanowi proces zarządzania ryzykiem obejmujący ciągłe działania tj. identyfikacja ryzyka, jego pomiar oraz opracowanie i wdrażanie reakcji na ryzyko. Architektura Systemu ERM obejmuje ponadto elementy, które mają zapewnić skuteczne funkcjonowanie procesu, w tym: organizację Systemu ERM, zasady kontroli i monitorowania ryzyka, model ryzyk, narzędzia zarządzania ryzykiem oraz ocenę adekwatności i funkcjonowania Systemu ERM.

Poniższy rysunek przedstawia konstrukcję funkcjonującego w Grupie Kapitałowej TAURON Systemu ERM.

Rysunek nr 37. Konstrukcja funkcjonującego w Grupie Kapitałowej TAURON Systemu ERM

3.2.1. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym zapewnia całościowe i spójne zasady zarządzania ryzykiem powiązane między sobą metodycznie i informacyjnie. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym to ciągłe działania obejmujące identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, planowanie reakcji na ryzyko, wdrażanie przyjętej reakcji na ryzyko oraz komunikację pomiędzy uczestnikami procesu zarządzania ryzykiem.

Poniższy rysunek przedstawia proces zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 38. Proces zarządzania ryzykiem

Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu potencjalnych zdarzeń mogących wpłynąć na realizację celów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON. Głównym zadaniem tego kroku jest sporządzenie lub aktualizacja listy ryzyk, które mogą mieć wpływ na osiąganie celów biznesowych. Zidentyfikowane ryzyka są opisane zgodnie z przyjętą metodyką oraz mają określony kontekst informujący o wpływie ich materializacji na cele biznesowe.

Ocena ryzyka polega na określeniu możliwych finansowych i niefinansowych skutków materializacji ryzyka wpływającego na realizację określonych celów oraz na przypisaniu mu klasy ryzyka określającej istotność ryzyka w punktu widzenia jego wpływu na realizację celów.

Planowanie polega na przygotowaniu dedykowanych reakcji dla zidentyfikowanego ryzyka celem osiągnięcia pożądanych rezultatów. Planowane działania stanowiące przygotowaną reakcję na ryzyko są uzależnione i dostosowane do bieżącego poziomu Kluczowych Wskaźników Ryzyka (Wskaźniki KRI), a w szczególności tych spośród nich, które pełnią role Wskaźników Wczesnego Ostrzegania (Wskaźniki EWI).

Wdrażanie reakcji na ryzyko polega na wprowadzeniu w życie przygotowanych w procesie planowania reakcji na zidentyfikowane ryzyko. Zdefiniowany zestaw działań w ramach reakcji na ryzyko określony w procesie planowania jest uzależniony od bieżącego poziomu Wskaźników EWI. Wdrażanie kolejnych działań w ramach reakcji na ryzyko wymaga prowadzenia bieżącego monitorowania wskaźników ryzyka, które ma dostarczyć informacji, który zestaw działań powinien być realizowany oraz jednocześnie informować o tym, czy prowadzone działania są efektywne, a zarządzanie ryzykiem przynosi założony efekt polegający na utrzymywaniu wartości Wskaźników EWI w obszarze akceptacji.

Komunikacja polega na ciągłym przepływie informacji pomiędzy uczestnikami procesu, który ma zapewnić pełną wiedzę na temat bieżącego stanu ryzyka oraz skuteczności działań prowadzonych w ramach reakcji na ryzyko. Elementem tego procesu jest również okresowe raportowanie o ryzyku.

3.2.2. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem (role i odpowiedzialności)

Kluczowym założeniem systemu zarządzania ryzykiem jest jasny i precyzyjny podział zadań oraz odpowiedzialności, zapewniający brak powstawania konfliktu interesów. W szczególności system gwarantuje niezależność funkcji podejmowania ryzyka od jego kontroli i monitoringu. Jest to realizowane poprzez centralizację funkcji kontrolnej na poziomie Spółki dominującej w organizacyjnym i funkcjonalnym odseparowaniu funkcji podejmowania ryzyka. Zasady funkcjonujące w Grupie Kapitałowej TAURON wprowadzają funkcję właściciela ryzyka, tj. osoby odpowiedzialnej za zarządzanie danym ryzykiem oraz opracowanie i wdrożenie skutecznej reakcji na zagrożenie. Natomiast funkcja kontrolna, koordynacja procesu, jak również odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem została umiejscowiona w Spółce dominującej w Obszarze Dyrektora Wykonawczego ds. Ryzyka.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem szczególną rolę pełni Komitet Ryzyka jako zespół ekspercki, który w sposób stały i ciągły inicjuje, analizuje, monitoruje, kontroluje, wspiera i nadzoruje funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. W skład Komitetu Ryzyka wchodzą osoby posiadające odpowiednią wiedzę o Spółce i jej otoczeniu oraz niezbędne kwalifikacje i umocowania. Zadaniem Komitetu Ryzyka jest wyznaczanie norm i standardów zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON oraz nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem. W obrębie Komitetu Ryzyka wydzielone zostały dwa odrębne zespoły dla obszaru ryzyka handlowego oraz obszaru ryzyka finansowego i kredytowego. Komitet Ryzyka nadzoruje bezpośrednio realizację procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym.

Poniższy rysunek przedstawia powiązanie poszczególnych ról w kontekście Strategii ERM oraz pozostałych dokumentów szczegółowo regulujących System ERM w Grupie Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 39. Powiązanie poszczególnych ról w kontekście Strategii ERM oraz dokumentów regulujących System ERM

W ramach Systemu ERM szczegółowo zdefiniowano role i odpowiedzialności wszystkich uczestników systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON, które zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 19. Opis ról i odpowiedzialności uczestników Systemu ERM

Lp.	Uczestnik	Role i odpowiedzialności uczestnika
1.	Rada Nadzorcza TAURON	• Ocena Systemu ERM, zwłaszcza jego adekwatności i skuteczności. • Uprawnienie do kontroli działań Spółki w zakresie zarządzania ryzykiem korporacyjnym, pod kątem zgodności z oczekiwaniami akcjonariuszy, organów nadzorczych i regulacyjnych.
2.	Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON	Monitorowanie skuteczności Systemu ERM.
3.	Zarząd TAURON	• Ocena adekwatności, skuteczności i efektywności Systemu ERM. • Podejmowanie formalnych decyzji dotyczących kluczowych elementów zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON, w tym zatwierdzanie listy ryzyk, dla których Zarząd Spółki będzie pełnił funkcję Właściciela Ryzyka. • Zatwierdzanie tolerancji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON i limitów globalnych dla ryzyk kluczowych. • Zarządzanie ryzykami o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON.

Lp.	Uczestnik	Role i odpowiedzialności uczestnika
4.	Komitet Ryzyka	• Nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. • Kontrola ekspozycji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON. • Opiniowanie i rekomendowanie Zarządowi Spółki kształtu poszczególnych elementów infrastruktury zarządzania ryzykiem. • Określanie tolerancji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON i limitów globalnych dla kluczowych ryzyk, a także wnioskowanie do Zarządu Spółki o ich akceptację lub zmianę. • Nadzorowanie przygotowania kwartalnej informacji dla Zarządu Spółki na temat wszystkich istotnych zagadnień dotyczących ryzyka w Grupie Kapitałowej TAURON.
5	Dyrektor Wykonawczy ds. Ryzyka	• Koordynacja procesu zarządzania ryzykiem na wszystkich szczeblach i we wszystkich obszarach działalności organizacji. • Odpowiedzialność za rozwój Systemu ERM (metod, procesów i procedur identyfikacji, oceny, monitorowania i kontroli zagrożeń). • Wspieranie i nadzór uczestników systemu w realizacji zarządzania ryzykiem oraz ocena jej efektywności. • Sporządzanie i przekazywanie raportów o ryzyku do uprawnionych uczestników procesu zarządzania ryzykiem. • Działania na rzecz budowy kultury organizacyjnej i podnoszenia świadomości w zakresie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON.
6.	Dyrektor Wykonawczy ds. Audytu i Kontroli	Cykliczny przegląd poprawności zaprojektowania i wdrożenia oraz efektów działań w ramach Systemu ERM.
7.	Zarząd spółki zależnej	• Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem w ramach spółki zależnej. • Promowanie kultury zarządzania ryzykiem w spółce zależnej. • Odpowiedzialność za właściwe reakcje na ryzyka oraz ich skuteczność. • Wyznaczanie Właścicieli Ryzyk w danej spółce zależnej. • Zatwierdzanie w uzasadnionych przypadkach planów reakcji na ryzyko i podejmowanie bieżących decyzji dotyczących postępowania z ryzykiem w przypadku przekroczenia ustalonych wartości ryzyka (progu eskalacji).
8.	Właściciel Ryzyka	• Odpowiedzialność za działania związane z realizacją procesu zarządzania ryzykiem w ramach powierzonego obszaru odpowiedzialności, w kontekście wpływu na bieżącą działalność, jak i na realizację celów strategicznych, operacyjnych i finansowych jednostki. • Odpowiedzialność za przygotowanie planu i wdrożenie reakcji na ryzyko w przypadku przekroczenia jego ustalonych wartości, a także za komunikację i raportowanie w ramach realizowanego zarządzania ryzykiem.

Poniższy rysunek przedstawia przepływ informacji w obrębie kluczowych uczestników procesu zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 40. Przepływ informacji w obrębie kluczowych uczestników procesu zarządzania ryzykiem

3.2.3. Zasady kontroli i monitorowania ryzyka

Przyjęte zasady kontroli i monitoringu ryzyka mają na celu ograniczenie ekspozycji Grupy Kapitałowej TAURON na czynniki mogące niekorzystnie wpływać na jej funkcjonowanie. Podstawowym narzędziem kontroli ryzyka jest zatwierdzana przez Zarząd Spółki Tolerancja na ryzyko, która określa maksymalną dopuszczalną wartość ekspozycji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON.

W procesie określania Tolerancji na ryzyko brana jest pod uwagę specyfika i zakres działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Jej wysokość określana jest wartościowo, a zasady pomiaru poszczególnych ryzyk w organizacji określono tak, by zapewnić spójność pomiaru ryzyka ze stosowaną definicją tolerancji. Tolerancja na ryzyko stanowi podstawę do alokacji jej wysokości na limity globalne dedykowane do pojedynczego lub wielu ryzyk specyficznych. Następnie w obrębie zarządzania ryzykiem specyficznym alokowane są na limity operacyjne. Podstawowym założeniem jest zagwarantowanie niezależności podejmowania ryzyka od jego kontroli, co gwarantuje bezpieczeństwo funkcjonowania organizacji.

Uzupełniające narzędzie służące do monitorowania ryzyka i jego kontroli stanowi System Wczesnego Ostrzegania oparty o katalog Wskaźników KRI oraz Wskaźników EWI.

Funkcjonujący w oparciu o ww. wskaźniki system umożliwia odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń poprzez pomiar przyczyn poszczególnych zagrożeń. Jednocześnie system ten pozwala na odpowiednio wczesne podejmowanie działań zaradczych, przed faktyczną materializacją poszczególnych zagrożeń.

3.2.4. Narzędzia zarządzania ryzykiem

Stosowane w Grupie Kapitałowej TAURON narzędzia zarządzania ryzykiem pozwalają na skuteczną realizację poszczególnych etapów tego procesu. Grupa Kapitałowa TAURON stosuje w szczególności następujące narzędzia:

1. **Kwestionariusz identyfikacji / przeglądu ryzyk** - dokument w formie tabelarycznego formularza określającego informacje jakie powinny być zebrane w procesie identyfikacji lub cyklicznego przeglądu ryzyka,
2. **Kartę ryzyka** - dokument zawierający szczegółowe informacje na temat zidentyfikowanego ryzyka,
3. **Rejestr ryzyka** - tabelaryczne zestawienie ryzyk związanych z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON, zawierające w szczególności ich opisy, kategorie oraz wycenę,
4. **Plany reakcji na ryzyko** - dokument zawierający przygotowany plan działań, których odpowiednio wczesne uruchomienie pozwoli na redukcję ekspozycji na dane ryzyko do akceptowalnego poziomu przed jego wystąpieniem, jak również ograniczy skutki ryzyka w momencie jego materializacji,
5. **Formularz oceny ryzyka** - tabelaryczne zestawienie szczegółowych informacji na temat pomiaru ryzyka obejmujące m.in. określenie wpływu i powiązanego z nim prawdopodobieństwa materializacji ryzyka oraz informację o bieżącym poziomie parametrów pomiaru ryzyka (KRI/EWI).

3.2.5. Model ryzyk

Model ryzyk określa spójną klasyfikację ryzyka, umożliwiając jego jednolite i kompleksowe ujęcie na poziomie całej Grupy Kapitałowej TAURON. Każde zidentyfikowane ryzyko przyporządkowywane jest do określonych kategorii i podkategorii.

Poniższa tabela przedstawia główne kategorie i podkategorie ryzyk, zgodnie z obowiązującym Modelem ryzyk.

Tabela nr 20. Główne kategorie i podkategorie ryzyk, zgodnie z obowiązującym Modelem ryzyk

Lp.	Główne kategorie ryzyk	Główne podkategorie ryzyk	Opis głównych podkategorii ryzyk
1.	Ryzyko handlowe	Handel	Ryzyka określające rynkową zmienność cen rynku energii elektrycznej i produktów powiązanych, na którą narażone jest przedsiębiorstwo.
2.	Ryzyko finansowe i kredytowe	Finanse i kredyt	Ryzyka związane ze zmianami kursów walut, stóp procentowych jak również ryzyko niewywiązania się Kontrahentów Grupy Kapitałowej TAURON z zobowiązań kontraktowych.
3.	Ryzyko operacyjne	Otoczenie	Ryzyka określające wpływ otoczenia zewnętrznego na realizację celów Grupy Kapitałowej TAURON.
		Technologia infrastruktura i bezpieczeństwo	Ogół zdarzeń mających niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo pracowników, informacji oraz infrastrukturę wytwarzającą, przesyłową, wydobywczą czy informatyczną.
		Pracownicy i kultura organizacyjna	Ryzyka związane z zagadnieniami pracowniczymi i kulturą organizacji.
		Compliance	Ryzyka związane z brakiem zgodności, nadużyciami wewnętrznymi i zewnętrznymi jak również zachowaniami nieetycznymi.
		Klienci i kontrahenci	Ryzyka związane ze zmiennością rynku dostaw/usług, niewywiązywanie się klienta/kontrahenta z zobowiązań umownych oraz niekorzystnych zmian lub wypowiadania umów handlowych przez klientów wpływających zarówno na wolumen jak i marżę.
4.	Ryzyko regulacyjne	Regulacje	Ryzyka określające niekorzystny wpływ zmian legislacji na poziomie krajowym oraz europejskim mających bezpośredni wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON.

3.2.6. Ocena adekwatności i funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest procesem systematycznym i podlegającym ciągłemu doskonaleniu tak, aby na bieżąco dostosowywać go do specyfiki i struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON oraz zmieniającego się otoczenia. Podlega on również cyklicznej wewnętrznej oraz niezależnej ocenie adekwatności i przeglądom:

- System ERM podlega ciągłym przeglądom pod kątem jego adekwatności i dopasowania do struktury i specyfiki działania Grupy Kapitałowej TAURON, jak również zmieniającego się otoczenia,
- Dyrektor Wykonawczy ds. Ryzyka, nie rzadziej niż raz w roku, sporządza raport z oceny adekwatności architektury Systemu ERM dla członków Komitetu Ryzyka,
- Dyrektor Wykonawczy ds. Audytu i Kontroli, w ramach sprawowania nadzoru instytucjonalnego (trzecia linia obrony), cyklicznie przeprowadza niezależną kontrolę zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON pod kątem właściwego stosowania zasad przez uczestników procesu, jak również jego adekwatności i skuteczności.

Poniższy rysunek przedstawia główne kategorie ryzyk określonych przez Grupę Kapitałową TAURON wraz z liczbą kluczowych zagrożeń.

Rysunek nr 41. Liczba monitorowanych ryzyk w podziale na podkategorie

3.3. Zarządzanie głównymi ryzykami Grupy Kapitałowej TAURON

Spółka aktywnie zarządza wszystkimi ryzykami dążąc do wyeliminowania lub maksymalnego ograniczenia ich potencjalnego negatywnego wpływu, w szczególności na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.

3.3.1. Zarządzanie ryzykiem handlowym

Ryzyko handlowe zgodnie z funkcjonującą *Polityką zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON* rozumiane jest jako możliwość poniesienia straty lub uzyskania korzyści z tytułu zmiany cen na rynkach towarowych i produktów powiązanych. Ryzyko handlowe, z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, stanowi jedno z kluczowych ryzyk w Grupie Kapitałowej TAURON. W skład Grupy Kapitałowej TAURON wchodzą spółki zarówno z Obszaru Wydobycie, Obszaru Wytwarzanie, jak również Obszaru Sprzedaż. W związku z występowaniem przeciwstawnych pozycji w ww. Obszarach ryzyko w określonym stopniu naturalnie się dywersyfikuje, z uwagi jednak na niepełne zbilansowanie ww. Obszarów, jak również odmienny charakter ekspozycji Grupa Kapitałowa TAURON wykazuje wrażliwość na zmienność cen energii elektrycznej, gazu oraz produktów powiązanych.

W celu efektywnego zarządzania tą grupą ryzyk stworzono system zarządzania ryzykiem handlowym powiązany organizacyjnie i informacyjnie z funkcjonującą na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON strategią zabezpieczenia pozycji handlowej. W szczególności funkcjonująca *Polityka zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON* wprowadza system wczesnego ostrzegania oraz system limitowania ekspozycji na ryzyko w poszczególnych obszarach handlowych. Podstawową miarę operacyjną ryzyka rynkowego w Grupie Kapitałowej TAURON stanowi miara wartości narażonej na ryzyko VaR określająca maksymalną dopuszczalną zmianę wartości pozycji w zadanym horyzoncie czasowym i na określonym poziomie prawdopodobieństwa. VaR stanowi dynamiczną miarę ryzyka, która w odróżnieniu od miar statycznych charakteryzuje się własnością wyprzedzającą, pozwalającą na określanie możliwych negatywnych skutków jeszcze przed ich faktycznym wystąpieniem. Obszar ryzyka, mając jednak świadomość pewnych ograniczeń tego typu miar statystycznych, korzysta również z szeregu uzupełniających miar ryzyka służących zapewnieniu bezpiecznego funkcjonowania obszarów handlowych.

Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem handlowym przewiduje ścisły podział kompetencji, w ramach którego zarządzanie ryzykiem jest zdecentralizowane, przy czym sterowanie i kontrola ryzyka odbywa się centralnie z poziomu TAURON. W szczególności elementem struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem handlowym jest podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON na Front, Middle oraz Back Office. Taki podział zadań ma na celu zapewnienie niezależności funkcji operacyjnych realizowanych przez Front Office od funkcji kontroli ryzyka realizowanego przez Obszar Ryzyka oraz zapewnia odpowiedni poziom elastyczności operacyjnej. Na potrzeby procesu zarządzania ryzykiem zakłada się takie umiejscowienie odpowiedzialności, aby zapewnić optymalne podejście do danego typu zagrożenia, wykorzystując w szczególności efekt skali oraz efekt synergii. Stosowane podejście zapewnia efektywność prowadzonych procesów handlowych oraz właściwy nadzór nad jednym z głównych procesów biznesowych prowadzonych w ramach Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 42. Podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON

3.3.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa TAURON, w ramach zarządzania ryzykiem finansowym, zarządza ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej, w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON*. Głównym celem zarządzania tymi ryzykami jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. TAURON w przypadkach, w których jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, wykorzystuje instrumenty pochodne, których charakterystyka pozwala na zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń.

W obrębie ryzyk finansowych Grupa Kapitałowa TAURON identyfikuje i aktywnie zarządza również ryzykiem utraty płynności rozumianym jako utrata lub ograniczenie zdolności do regulowania bieżących wydatków ze względu na nieadekwatną wielkość lub strukturę płynnych aktywów w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych lub niedostateczny poziom rzeczywistych wpływów netto z działalności operacyjnej. Sytuacja płynnościowa Grupy Kapitałowej TAURON jest na bieżąco monitorowana pod kątem ewentualnych odchyleń od zakładanych planów, a dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, których kwota istotnie przewyższa oczekiwane zapotrzebowanie w krótkim okresie, mityguje ryzyko utraty płynności. Wdrożona *Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON* określa zasady wyznaczania pozycji płynnościowej zarówno poszczególnych spółek, jak i całej Grupy Kapitałowej TAURON, co pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami (mechanizm cash pool), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących.

TAURON, w ramach identyfikowanych ryzyk finansowych, zarządza również ryzykiem finansowania rozumianym jako brak możliwości pozyskania nowego finansowania, wzrost kosztów finansowania oraz ryzyko wypowiedzenia dotychczasowych umów finansowania. W ramach minimalizacji ryzyka finansowania TAURON prowadzi politykę pozyskiwania finansowania dla Grupy Kapitałowej TAURON z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do planowanej daty jego wykorzystania, tj. do 24 miesięcy przed planowanym zapotrzebowaniem. Oznacza to posiadanie przez Grupę Kapitałową TAURON podpisanych programów gwarantowanego finansowania bądź też zabezpieczenie tego finansowania poprzez zgromadzenie środków na rachunkach Grupy Kapitałowej TAURON.

Taka polityka ma na celu przede wszystkim zapewnienie elastycznego doboru źródeł finansowania i wykorzystania sprzyjających warunków rynkowych a także zmniejszenie ryzyka konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań na niekorzystnych warunkach finansowych. Polityka TAURON obejmuje również standaryzację kowenantów i zapisów umów finansowania w najbardziej kluczowych elementach dokumentacji.

3.3.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe zgodnie z funkcjonującą *Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON* jest rozumiane jako możliwość poniesienia straty lub uzyskania korzyści z tytułu niewywiązania się partnerów handlowych ze zobowiązań kontraktowych jak również wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości w związku z pogorszeniem ich sytuacji finansowej. Grupa Kapitałowa TAURON posiada zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym, jednak kontrola, limitowanie i raportowanie tej kategorii ryzyka odbywa się centralnie, na poziomie Spółki dominującej. Funkcjonująca *Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON* określa zasady zarządzania ryzykiem kredytowym na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON, mające skutecznie zminimalizować wpływ tego ryzyka na realizację celów Grupy Kapitałowej TAURON.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma postać sterowania poziomem ekspozycji kredytowej, generowanej w momencie zawierania kontraktów przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON. Generalną zasadą jest, że przed zawarciem istotnego kontraktu podmiot poddawany jest badaniu kondycji finansowej i otrzymuje limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji z tytułu zaangażowania handlowego. Ekspozycja kredytowa jest w tym kontekście rozumiana jako kwota, która może zostać utracona, jeśli kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań w określonym czasie (z uwzględnieniem wartości wniesionych przez niego zabezpieczeń). Ekspozycję kredytową wylicza się na aktualny dzień i dzieli się ją na ekspozycję z tytułu płatności i ekspozycję zastąpienia.

Poniższy rysunek przedstawia składowe ekspozycji kredytowej.

Rysunek nr 43. Składowe ekspozycji kredytowej

Na podstawie wartości ekspozycji oraz oceny kondycji finansowej poszczególnych klientów wartość ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa TAURON, jest wyliczana z wykorzystaniem metod statystycznych, według których oblicza się wartość narażoną na ryzyko na podstawie rozkładu prawdopodobieństwa straty całkowitej CVaR.

3.3.4. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne, zgodnie z funkcjonującą *Polityką zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie TAURON* jest rozumiane jako możliwość poniesienia straty lub uzyskania korzyści wskutek nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub w wyniku zdarzeń zewnętrznych. Obejmuje ono także ryzyko reputacji oraz ryzyko braku zgodności. Ryzyko operacyjne, z uwagi na specyficzny charakter zagrożeń oraz możliwości zarządzania nim, stanowi odrębną grupę ryzyka występującego w działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Przedmiotowe ryzyko jest zjawiskiem złożonym, występuje w każdym procesie i rodzaju działalności, jest wielowymiarowe i dotyczy różnego rodzaju działań i operacji. W szczególności poziom ekspozycji na czynniki ryzyka operacyjnego jest powiązany z wielkością i złożonością struktury organizacyjnej, liczbą i złożonością systemów IT oraz z liczbą prowadzonych procesów biznesowych. Ryzyko operacyjne charakteryzuje się brakiem możliwości całkowitej eliminacji jego źródeł, a analiza jego czynników i parametrów (m.in. częstości i dotkliwości), a także ich ocena wymaga stosowania złożonych metod pomiaru i analizy.

W celu skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa Kapitałowa TAURON stosuje odpowiednie narzędzia, do których w szczególności zalicza się: globalny limit na ryzyko operacyjne, profil ryzyka operacyjnego, bazę zdarzeń operacyjnych, funkcjonujący w szerokim zakresie system wczesnego ostrzegania, bazę zdarzeń operacyjnych oraz powiązany system limitów operacyjnych.

Poniższy rysunek przedstawia narzędzia systemu zarządzania ryzykiem.

Rysunek nr 44. Narzędzia systemu zarządzania ryzykiem

Globalny limit na ryzyko operacyjne jest podstawowym narzędziem kontroli ryzyka operacyjnego i stanowi alokację tolerancji na ryzyko przyjętej w Grupie Kapitałowej TAURON. Limit globalny na ryzyko operacyjne może być w dalszej kolejności alokowany na poszczególne obszary działalności Grupy Kapitałowej TAURON, podkategorie ryzyka operacyjnego, jak również na poszczególne ryzyka operacyjne.

Profil ryzyka operacyjnego ma na celu identyfikację obszarów, procesów lub działań nadmiernie eksponowanych na zagrożenia wynikające z poszczególnych czynników ryzyka operacyjnego. Wyraża się w szczególności w wymiarze strukturalnym obejmującym rodzaje zdarzeń operacyjnych, strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej TAURON i procesy oraz w wymiarze skali obejmującym oszacowane potencjalne straty uwzględniające w szczególności historyczne wartości strat rzeczywistych, jak również narzędzia wykorzystywane w celu mitygacji zagrożeń. Na potrzeby pomiaru ryzyka operacyjnego i określenia Profilu ryzyka operacyjnego, poszczególne rodzaje ryzyka operacyjnego dzielone są (ze względu na charakter ich występowania) na ryzyka ciągłe oraz jednorazowe.

System Wczesnego Ostrzegania definiowany jest w celu monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego dla każdego zidentyfikowanego zagrożenia. Z zestawu Wskaźników KRI, wyodrębniane są Wskaźniki EWI jako te, które podlegają stałej kontroli pod kątem wyznaczonych dla nich progów ostrożnościowych, tj. progu akceptacji, mitygacji i eskalacji.

Baza zdarzeń operacyjnych tworzona jest na potrzeby identyfikacji nowych czynników ryzyka oraz równolegle celem określenia profilu ryzyka w Grupie Kapitałowej TAURON. Pozwala ona na ewidencję przypadków charakteryzujących się potencjalną bądź rzeczywistą stratą dla organizacji. Celem prowadzenia bazy zdarzeń operacyjnych jest określenie częstotliwości oraz dotkliwości poszczególnych czynników ryzyka operacyjnego oraz obszarów i procesów, w których występują.

Kwestionariusz identyfikacji ryzyka to dokument w formie tabelarycznego formularza stanowiący narzędzie wspierające realizację procesu zarządzania ryzykiem w zakresie identyfikacji ryzyka, określający szczegółowe informacje, jakie powinny być zebrane w tym procesie.

3.3.5. Zarządzanie ryzykiem regulacyjnym

Ryzyko regulacyjne zgodnie z funkcjonującą *Polityką zarządzania ryzykiem regulacyjnym w Grupie TAURON* rozumiane jest jako możliwość poniesienia straty lub uzyskania korzyści z tytułu planowanych lub nieplanowanych zmian istniejących lub stanowienia nowych regulacji, które mogą mieć wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON. Ryzyko regulacyjne, z uwagi na specyficzny charakter zagrożeń oraz ograniczone możliwości zarządzania nim, stanowi odrębną kategorię ryzyka korporacyjnego, na które narażona jest Grupa Kapitałowa TAURON w ramach prowadzonej działalności. Zarządzanie ryzykiem regulacyjnym opiera się o Proces zarządzania ryzykiem regulacyjnym i stanowi uszczegółowienie Procesu zarządzania ryzykiem określonego w Strategii ERM.

Do głównych przyczyn ryzyka regulacyjnego zalicza się:

1. niestabilność otoczenia prawnego,
2. zmianę polityki regulacyjnej na poziomach krajowym i europejskim,
3. postępującą integrację europejskiego rynku energii,
4. niepewną sytuację polityczną,
5. znaczące podwyższenie wymagań w zakresie konkretnej regulacji.

Głównym celem zarządzania ryzykiem regulacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON jest minimalizacja strat oraz maksymalizacja korzyści z tytułu planowanych lub nieplanowanych zmian istniejących regulacji lub stanowienia nowych regulacji mogących wpływać na funkcjonowanie organizacji. W rezultacie pozwala to na sprowadzenie potencjalnych zagrożeń do poziomu możliwie neutralnego dla osiągnięcia celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON. Zarządzanie ryzykiem regulacyjnym ma również na celu budowanie kultury i świadomości wśród

pracowników Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie podejmowanego ryzyka, a także ciągłego doskonalenia procesu zarządzania tym ryzykiem.

Ryzyko regulacyjne pojawia się w momencie wystąpienia przesłanek o zmianach regulacyjnych np. wejście w życie dyrektywy unijnej, która będzie implementowana do polskiego porządku prawnego, czy stanowiska ustawodawcy deklarujące zmiany regulacyjne. Zarządzanie ryzykiem regulacyjnym nie ustaje w momencie wejścia w życie określonej regulacji, od którego często oczekiwane są rozporządzenia wykonawcze precyzujące jej sposób implementacji, lecz od momentu obowiązywania wymogów regulacyjnych (okres od wejścia w życie aktu prawnego do początku obowiązywania wymogów regulacyjnych jest okresem przejściowym). Wówczas zarządzanie ryzykiem regulacyjnym przechodzi w ryzyko braku zgodności monitorowane w ramach ryzyka braku zgodności.

Poniższy rysunek przedstawia cykl życia ryzyka regulacyjnego.

Rysunek nr 45. Cykl życia ryzyka regulacyjnego

Zgodnie z klasyfikacją ryzyka regulacyjnego w ramach *Polityki zarządzania ryzykiem regulacyjnym w Grupie TAURON* wyodrębnionych zostało 12 obszarów ryzyk regulacyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON. Klasyfikacja prowadzona jest w oparciu o wyodrębnienie jednorodnych grup regulacji według ich wpływu na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, z uwzględnieniem możliwości podejmowania skutecznej reakcji na ryzyko. Obszary ryzyk regulacyjnych podzielone są na 2 podstawowe kategorie:

1. **Ryzyka regulacyjne sektorowe** - ryzyka regulacyjne, które mogą mieć wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON związaną z wytwarzaniem oraz sprzedażą energii elektrycznej i cieplnej. W ramach tej kategorii autonomicznie występują również ryzyka związane z dystrybucją energii elektrycznej oraz wydobyciem surowców.
2. **Ryzyka regulacyjne pozasektorowe** - ryzyka regulacyjne, które mogą mieć wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON związaną m.in. z prawem zamówień publicznych, bezpieczeństwem informacji lub obszarem zgodności, ochroną danych osobowych, prawem pracy, prawem rachunkowym i podatkowym, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz zarządzaniem korporacyjnym.

3.3.6. Zarządzanie ryzykiem w projektach

Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi szereg inwestycji w wielu obszarach swojej działalności. Projekty te z uwagi na skalę i często skomplikowany charakter realizacji stanowią źródło zagrożeń mogących mieć wpływ na harmonogram, budżet lub jakość produktów końcowych. Systematyczne stosowanie zapisów *Polityki Zarządzania Ryzykiem w Projektach w Grupie TAURON* ma na celu mitygację tych ryzyk, wspierając jednocześnie realizację celów strategicznych organizacji. Regulacja ta, w szczególności, określa podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w projektach, zapewniając w tej sferze spójność, kompleksowość podejścia oraz jednoznaczność rozumienia. Celem podejmowanych działań jest osiągnięcie wymaganego prawdopodobieństwa realizacji projektu przy zachowaniu określonego harmonogramu, budżetu i jakości otrzymanych produktów. Celem nadrzędnym jest uzyskanie oczekiwanych korzyści wynikających z realizacji projektu i realizacja celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON.

Zarządzanie ryzykiem w projektach dotyczy również zarządzania ryzykiem wynikającym z projektów i mającym wpływ na organizację. Proces zarządzania ryzykiem wynikającym z projektów obejmuje identyfikację, wycenę tych ryzyk, określanie i monitorowanie wskaźników wczesnego ostrzegania oraz planowanie i wdrażanie działań związanych z zarządzaniem tymi ryzykami. Dla ryzyk mających wpływ na organizację, wyceny ryzyka dokonuje się w wartości bezwzględnej wpływu ze wskazaniem okresu wpływu z podziałem na poszczególne okresy obrachunkowe, w odniesieniu do założonej EBITDA lub przyjmowanych w organizacji założeń do projekcji długoterminowych. Dla najważniejszych ryzyk mających wpływ na organizację opracowywane są Plany reakcji na ryzyko i Plany rezerwowe. Ocena ryzyk dla projektów i wynikających z projektów dla organizacji uwzględniana jest w trakcie podejmowania kluczowych decyzji związanych z uruchomieniem i realizacją tych projektów.

Poniższy rysunek przedstawia model zarządzania ryzykiem w projektach.

Rysunek nr 46. Model zarządzania ryzykiem w projektach

3.4. Opis najistotniejszych kategorii ryzyk związanych z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej TAURON

Poniższa tabela przedstawia najistotniejsze kategorie ryzyk zidentyfikowanych dla Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 21. Najistotniejsze kategorie ryzyk zidentyfikowanych dla Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
Handel				
1.	Ryzyko rynkowe	Ryzyko związane ze zmianą warunków rynkowych funkcjonowania spółek Grupy Kapitałowej TAURON w szczególności w skutek zaostrzenia polityki klimatycznej UE, rosnącej świadomości ekologicznej społeczeństwa, działań wspierających efektywność energetyczną (odejście od węgla jako paliwa, rozwój prosumentów, wsparcie termoizolacji i budowy własnych źródeł energii i ciepła) skutkujące spadkiem marży w Obszarze Wytwarzanie (CDS/wolumen) oraz wzrostem kosztów i spadkiem przychodów.	↗	• Codzienny pomiar i raportowanie pozycji portfelowych. • Bieżące monitorowanie poziomu S-P, VaR oraz Stop Lossa. • Przyjęcie optymalnej strategii handlowej. • Wdrożenie mechanizmów zabezpieczania pozycji. • Kontrola dotrzymania mandatów ryzyka z określonymi limitami.
Finanse i kredyt				
2.	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko związane z niekorzystnym wpływem stóp na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.	→	• Bieżący monitoring wielkości ekspozycji narażonej na ryzyko w celu minimalizacji negatywnych skutków zmian stóp procentowych. • Transfer ryzyka poprzez wykorzystanie instrumentów pochodnych.
3.	Ryzyko kursu walutowego	Ryzyko związane z niekorzystnym wpływem zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.	→	• Bieżący monitoring wielkości ekspozycji narażonej na ryzyko w celu minimalizacji negatywnych skutków zmian kursów walut. • Transfer ryzyka poprzez wykorzystanie instrumentów pochodnych.
4.	Ryzyko płynności	Ryzyko związane z brakiem zdolności Grupy Kapitałowej TAURON do bieżącego regulowania zobowiązań.	→	• Dywersyfikacja źródeł finansowania wraz z aranżowaniem gwarantowanych programów finansowania i zapewnieniem alternatywnych źródeł finansowania. • Realizacja polityki centralnego finansowania. • Analiza rynku oraz dostępności źródeł finansowania. • Monitowanie harmonogramów i terminu ogłoszenia programu finansowania.
5.	Ryzyko finansowania	Ryzyko związane z utrudnieniami dostępu do kapitału, zmianą warunków pozyskania i obsługi finansowania	↗	• Dywersyfikacja źródeł finansowania wraz z aranżowaniem gwarantowanych programów finansowania i zapewnieniem alternatywnych źródeł finansowania.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		zaciągniętego i planowanego (w tym z powodu zaostrzenia polityki klimatycznej UE).		• Realizacja polityki centralnego finansowania. • Analiza rynku oraz dostępności źródeł finansowania. • Monitorowanie harmonogramów i terminu ogłoszenia programu finansowania. • Stopniowe wycofywanie antropogenicznych źródeł emisji gazów cieplarnianych pochodzących z paliw kopalnych poprzez rozwój energetyki odnawialnej oraz zero i niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. • Aktywne poszukiwanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących wpływ działalności Grupy Kapitałowej TAURON na zmiany klimatu.
6.	Ryzyko podatkowe	Ryzyko związane z błędną lub nieterminową realizacją zobowiązań podatkowych.	→	• Działania zgodne z przepisami prawa (ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych). • Opiniowanie zdarzeń gospodarczych przez doradców podatkowych Grupy Kapitałowej TAURON. • Wspólnie ustalane stanowiska na poziomie TAURON. • Stosowanie jednolitych zasad rozliczeń spółek wewnątrz PGK. • Sporządzanie dokumentacji podatkowej dla transakcji pomiędzy spółkami PGK a podmiotami powiązanymi poza PGK wymagających takiej dokumentacji zgodnie z ustawą CIT, oraz kontrola innych transakcji w celu potwierdzenia ich rynkowości.
7.	Ryzyko kredytowe	Ryzyko związane z możliwością występowania należności przeterminowanych lub zawarcia kontraktu z kontrahentem, który może okazać się niewypłacalny.	→	• Regularne monitorowanie sytuacji finansowej kontrahentów. • Cykliczne scoringi klientów, ocena kredytowa każdego klienta przed złożeniem oferty / zawarciem kontraktu. • Stosowanie zabezpieczeń w umowach handlowych.
Otoczenie				
8.	Ryzyko reputacji	Ryzyko związane z aktualnym i przyszłym wpływem na dochody i kapitał firmy wynikającym z negatywnej oceny opinii publicznej w tym związane z niepodążaniem za trendami rynkowymi związanymi z ochroną klimatu.	→	• Stały monitoring zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych Spółki. • Monitoring mediów, budowa kontaktów i relacji z mediami w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. • Przygotowanie procedur komunikowania Spółki z otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym. • Dążenie do zmiany profilu działalności na zero i niskoemisyjną.
9.	Ryzyko koncesji	Ryzyko związane z brakiem możliwości prowadzenia działalności w wyniku przedłużającego się procesu uzyskania koncesji lub otrzymania zmian posiadanych koncesji oraz niekorzystnymi zmianami prawnymi regulującymi prowadzenie działalności koncesjonowanej.	→	• Bieżąca kontrola prawidłowej realizacji obowiązków koncesyjnych. • Monitorowanie zmian w aktach prawnych pod kątem obowiązków koncesyjnych. • Wsparcie prawne procesu związanego z przedłużeniem koncesji i jej pozyskaniem.
10.	Ryzyko makroekonomiczne	Ryzyko związane ze zmianą sytuacji ekonomicznej kraju, niestabilnością rynków finansowych powodujących w efekcie spadek zapotrzebowania na energię elektryczną.	↗	• Dywersyfikacja źródeł przychodów. • Analiza rynku oraz stosowanie działań wyprzedzających na przewidywany kryzys lub spadek dynamiki wzrostu gospodarczego.
11.	Ryzyko zmian klimatu	Ryzyko związane z zaostrzeniem polityki klimatycznej UE, jak również wymogów środowiskowych wynikających ze zmian klimatycznych, działaniami wspierającymi efektywność energetyczną (rozwój prosumentów, wsparcie termoizolacji, budowa własnych źródeł energii i ciepła, odejście od węgla jako paliwa), zmianą warunków funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON (konieczność dostosowania firmy do wyzwań zmian wynikających ze zmian klimatu). Skutki ryzyka to: utrudnienia lub wzrost kosztów pozyskania kapitału do finansowania działalności opartej na paliwach kopalnych, konieczność ponoszenia dodatkowych nakładów na skutek zmian klimatycznych (transformacja majątku), utrudnienie lub wzrost kosztów ubezpieczenia majątku opartego na paliwach kopalnych, wzrost kosztów opłat środowiskowych oraz konieczność poniesienia dodatkowych nakładów inwestycyjnych na dostosowanie majątku do wymogów środowiskowych, wzrost ceny uprawnień do emisji CO_2, spadek marży w segmencie energetyki konwencjonalnej, spadek zapotrzebowania na energię w wyniku efektywności energetycznej i rozwoju	↗	• Stosowanie *Polityki klimatycznej Grupy TAURON*. • Określenie i aktualizacja i realizacja Strategii. • Aktualizacja *Strategicznej Agendy Badawczej Grupy TAURON*. • Dostosowanie Strategii Inwestycyjnej Grupy TAURON do wytycznych wynikających z *Polityki klimatycznej Grupy TAURON* i Strategii inwestycyjnej. • Aktualizacja i wdrażanie Strategii zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		energetyki prosumenckiej, spadek zapotrzebowania na dotychczas oferowane produkty oferowane przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON, ograniczenie lub wyłączenie działalności opartej o paliwa kopalne i węglany, konieczność restrukturyzacji zatrudnienia wynikająca ze zmiany profilu działalności, utrudnienia wszelkich procedur administracyjnych z udziałem społeczeństwa przez organizacje pozarządowe, spadek wartości przedsiębiorstwa, niemożność zaspokojenia oczekiwań rynku w wyniku braku oczekiwanych produktów w portfelu.		
Technologia, infrastruktura i bezpieczeństwo				
12.	Ryzyko środowiskowe	Ryzyko związane z wpływem prowadzonej działalności biznesowej na środowisko naturalne i korzystaniem z jego zasobów w tym w szczególności utratą kontroli nad procesem uniemożliwiającym zapobieganie ponadnormatywnym zanieczyszczeniom, uszkodzeniom, zakłóceniom lub awariom instalacji lub urządzeń skutkującym negatywnie na środowisko. Ryzyko związane również z możliwością: braku aktualności decyzji środowiskowych, deponowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub niezgodnie z warunkami eksploatacji obiektów do tego przeznaczonych, wystąpienia sytuacji kryzysowej (np. pożar, przemieszczenie mas ziemnych, zjawiska ekstremalne), wykorzystania odpadów niezgodnie z dopuszczonym kierunkiem przeznaczenia, braku właściwych zabezpieczeń ograniczających negatywny wpływ działalności Grupy Kapitałowej TAURON na środowisko, uwolnienia substancji niebezpiecznych do środowiska, protestów społecznych. Skutki ryzyka to: degradacja środowiska naturalnego oraz kary za niedotrzymanie wymagań środowiskowych, konieczność ich usunięcia, ograniczenie produkcji, opóźnienia w realizacji inwestycji, zanieczyszczenie źródeł wody w sposób uniemożliwiający ich wykorzystanie, zniszczenie siedliska, obiektu lub obszaru cennego przyrodniczo - kompensacja przyrodnicza, ograniczenia dalszego rozwoju biznesowego, utrata wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON, ograniczenie możliwości korzystania z finansowych programów pomocowych. Ryzyko obejmuje również wzrost wymogów środowiskowych wynikających z zaostrzenia polityki klimatycznej UE.	→	• Przyjęcie i wdrożenie *Polityki Środowiskowej Grupy TAURON*. • Prowadzenie działalności biznesowej oddziaływującej na środowisko zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. • Bieżący nadzór nad dotrzymaniem warunków decyzji środowiskowych. • Utrzymywanie wymaganego poziomu sprawności urządzeń redukujących zanieczyszczenia. • Częsta ocena zgodności działań z wymaganiami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. • Realizacja inwestycji ze sfery ochrony środowiska w celu minimalizacji skutków niekorzystnego wpływu prowadzonej działalności wydobywczej i przeróbczej na środowisko i klimat. • Aktywne poszukiwanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących wpływ działalności Grupy Kapitałowej TAURON na zmiany klimatu.
13.	Ryzyko pogodowe	Ryzyko związane z częstszym występowaniem temperatur oscylujących wokół 0°C zimą, większą intensywnością opadów mogąca powodować powodzie o każdej porze roku, opadami o nierównomiernym charakterze, skutkującymi dłuższymi okresami bezopadowymi, przerywanymi gwałtownymi opadami, nasileniem się procesów ewaporacji, wzrostem częstotliwości i intensywności huraganów, silnymi wiatrami z towarzyszącymi im incydentalnie trąbami powietrznymi i wyładowaniami atmosferycznymi, częstszym występowaniem susz oraz związanych z tym ograniczeniami w dostępie do wody, a także zwiększonym ryzykiem pożarów, bardzo wysokim zagrożeniem osłabienia drzewostanów, przez co drzewa będą bardziej podatne na uszkodzenia powodowane wiatrem.	↗	• Modernizacja budowli wodnych mająca na celu optymalizację sposobu wykorzystania zasobów wodnych. • Przygotowanie planów remontowych, przeglądów i na czynności serwisowe z elastycznymi zapisami dotyczącymi terminów wykonania prac. • Stały monitoring wietrzności i oblodzenia łopat wiatraków. • Stały nadzór techniczny nad pracą poszczególnych wiatraków prowadzony przez firmy eksploatujące farmy. • Monitoring i analiza nowych rozwiązań technologicznych ograniczających wpływ niekorzystnych warunków pogodowych na wielkość produkowanej energii elektrycznej. • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do konsekwencji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmienności warunków pogodowych w szczególności w Obszarach Biznesowych wrażliwych na te czynniki.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		Skutki ryzyka to w szczególności: zwiększone koszty usuwania awarii, spadek wolumenu sprzedaży energii i ciepła, spadek wolumenu produkcji, pogorszenie wskaźników jakościowych i wpływ na przychód regulowany.		
14.	Ryzyko majątku firmy	Ryzyko związane z awariami maszyn i urządzeń, awariami sieci dystrybucyjnych (energia elektryczna, ciepło) powodowanymi m.in. przez zdarzenia losowe w tym związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (burze, powodzie, huraganowe wiatry, fale upałów, pożary) będące następstwem m.in. zmian klimatu.	➔	• Optymalizacja nakładów inwestycyjnych na odtworzenie majątku, czynne monitorowanie stanu maszyn, urządzeń i instalacji. • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i kultury pracy pracowników poprzez organizowanie kursów i szkoleń. • Reagowanie na sytuację awaryjną poprzez obsługę techniczną oraz automatykę zabezpieczającą. • Ubezpieczenie majątku od zdarzeń losowych (z wyłączeniem majątku pod ziemią). • Wprowadzenie narzędzi informatycznych w obszarze doskonalenia monitoringu i zarządzania wskaźnikami awaryjności. • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do konsekwencji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmienności warunków pogodowych w szczególności w Obszarze Dystrybucja.
15.	Ryzyko IT	Ryzyka związane z bezpieczeństwem infrastruktury informatycznej, awariami infrastruktury IT.	➔	• Opracowanie i utrzymywanie planów zapewnienia ciągłości funkcjonowania infrastruktury IT. • Okresowa identyfikacja i kategoryzacja zasobów IT w oparciu o cele dotyczące przywracania usług. • Stosowanie rozwiązań IT o odpowiednich parametrach technicznych, zapewniających akceptowalny poziom niezawodności i sprawności działania (w tym również urządzenia UPS, modem GSM, telefony komórkowe). • Planowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu ciągłości funkcjonowania i bezpieczeństwa infrastruktury IT. • Przechowywanie i ochrona zapasowych danych.
16.	Ryzyko bezpieczeństwa i ochrony mienia	Ryzyko związane z naruszeniem integralności maszyn/urządzeń oraz bezpieczeństwem informacji obejmującym jej niewłaściwe przetwarzanie i nieuprawnione ujawnianie.	➔	• Monitorowanie realizacji opracowanych planów ochrony obiektów podlegających obowiązkowej ochronie. • Utrzymywanie i aktualizacja procedur/planów awaryjnych. • Nadzór nad przestrzeganiem obowiązujących zasad ochrony informacji. • Regularne szkolenia pracowników w zakresie obowiązujących procedur bezpieczeństwa.
17.	Ryzyko geologiczne	Ryzyko związane z wpływem czynników geologicznych na działalność wydobywczą.	➔	• Wykonywanie otworów kontrolnych dla lepszego rozpoznania zalegania pokładów węgla. • Kontynuowanie działań profilaktycznych w zagrożonych rejonach dla poprawy warunków geologiczno-górniczych i ochrony przed zagrożeniami naturalnymi (w tym m.in. strzelanie wyprzedzające mające na celu rozprężenie górotworu).
Pracownicy i kultura organizacyjna				
18.	Ryzyko sporów społecznych	Ryzyko związane ze sporami zbiorowymi, strajkami, konfliktami społecznymi będącymi następstwem braku satysfakcji pracowników z sytuacji ekonomicznej i społecznej.	➔	• Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie planowanych zmian. • Prowadzenie polityki dialogu ze Stroną Społeczną. • Przygotowanie i realizowanie rozwiązań motywacyjnych dla pracowników. • Standaryzacja zadań i wymagań wobec pracowników. • Budowanie kultury organizacyjnej opartej na wartościach. • Prowadzenie aktywnej komunikacji wewnętrznej w sprawach pracowniczych.
19.	Ryzyko kadrowe	Ryzyko związane z zagadnieniami pracowniczymi, w tym również z kwestią różnorodności, partycypacji, warunkami zatrudnienia i pracy, stosunkami ze związkami zawodowymi oraz poszanowaniem prawa wolności do zrzeszania się, zarządzania kapitałem ludzkim, zarządzania ścieżkami kariery i rekrutacją, systemami szkoleń, zdrowiem i bezpieczeństwem w pracy jak również w dłuższej perspektywie koniecznością restrukturyzacji zatrudnienia powodowaną zmianami klimatycznymi wymuszającymi zmianę profilu działalności. Skutkiem materializacji ryzyka mogą być przerwy lub zakłócenia w pracy operacyjnej, skargi pracownicze, spory zbiorowe, strajki, utrata wyspecjalizowanej kadry i trudności w jej odtworzeniu.	➔	• Przyjęcie i realizacja *Polityki Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Polityki przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON*. • Dbałość o rozwój kompetencji pracowników, w tym poprzez udział w szkoleniach. • Prowadzenie konsultacji z organizacjami społecznymi w Grupie Kapitałowej TAURON. • Realizacja polityki kadrowej w oparciu o *Model Kompetencyjny Grupy TAURON* oraz obowiązujące regulacje w zakresie wynagrodzeń i prawa pracy (Regulamin Wynagradzania, Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy, Regulamin Pracy). • Przyjęcie i wdrożenie *Polityki Różnorodności w Grupie TAURON*. • Przyjęcie i wdrożenie *Polityki Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON*.
20.	Ryzyko braku należytej staranności pracowników	Ryzyko związane z nieprzestrzeganiem procedur i brakiem należytej staranności pracowników przy wykonywaniu obowiązków służbowych.	➔	• Stosowanie *Polityki Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON*. • Systematyczne okresowe szkolenia pracowników.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
				• Analiza powtarzających się przypadków błędów i pomyłek pracowników, podejmowanie systemowych działań zaradczych.
21.	Ryzyko BHP	Ryzyko związane z zapewnieniem zdrowia i bezpieczeństwa w pracy. Skutkiem materializacji ryzyka jest uraz pracownika, utrata zdrowia lub nadmierna ekspozycja pracownika na czynniki szkodliwe dla zdrowia, odszkodowania wypłacane z tytułu uszczerbku na zdrowiu.	➔	• Priorytetyzacja bezpieczeństwa pracowników, klientów, wykonawców i interesariuszy w podejmowanych działaniach biznesowych, • Przyjęcie i realizacja *Polityki BHP Grupy TAURON*, • Zapewnianie optymalnych warunków pracy, • Prowadzenie aktywnego monitorowania warunków pracy oraz poprawności jej organizacji, • Podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy, • Prowadzenie szkoleń, wdrażanie i doskonalenie systemu zarządzania BHP.
22.	Ryzyko komunikacji	Ryzyko związane z przekazywaniem nierzetelnych, nieprawdziwych informacji lub brakiem ich przekazywania w określonym czasie.	➔	• Budowanie relacji ze stroną społeczną w Grupie Kapitałowej TAURON i ścisła współpraca z Rzecznikiem Dialogu Społecznego. • Wykorzystywanie i rozwój dostępnych narzędzi komunikacji w celu przekazywania istotnych informacji do pracowników Grupy Kapitałowej TAURON. • Przy przekazywaniu istotnych informacji - organizacja spotkań bezpośrednich kadry zarządzającej z pracownikami. • Bieżące monitorowanie sytuacji i zdarzeń w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON mogących wywołać niepokój społeczny. • Cykliczne spotkania z przedstawicielami spółek zajmującymi się komunikacją wewnętrzną w celu wymiany informacji. • Opracowanie Strategii komunikacyjnej dla Grupy TAURON.
Compliance				
23.	Ryzyko nadużyć wewnętrznych	Ryzyko związane z przywłaszczeniem lub wykorzystywaniem majątku Spółki, jego dewastacją, kradzieżą, wykorzystywaniem pozycji służbowej do uzyskiwania korzyści osobistych skutkujące stratami finansowymi, sankcjami karnymi i administracyjnymi, odpowiedzialnością karną i cywilnoprawną.	➔	• Działania edukacyjne i szkoleniowe wśród pracowników, w tym obowiązkowe szkolenie e-learnignowe w zakresie Systemu Zarządzania Zgodnością w Grupie TAURON. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć. • Prowadzenie postępowań wyjaśniających przez Pełnomocnika ds. Zgodności lub Koordynatorów ds. Zgodności. • Budowa kultury organizacyjnej opartej na wartościach i zasadach Grupy Kapitałowej TAURON. • Przyjęcie i realizacja *Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Zasad przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON*.
24.	Ryzyko nadużyć zewnętrznych	Ryzyko związane z wystąpieniem nadużycia zewnętrznego, które ma wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON poprzez: ujawnianie informacji osobom nieuprawnionym, utratę informacji, szpiegostwo handlowe, zamach terrorystyczny i ataki hakerów, wyłudzenia podatkowe, kradzież, wandalizm, fałszerstwo, pranie brudnych pieniędzy, zamach terrorystyczny.	➔	• Podnoszenie świadomości pracowników poprzez szkolenia i kampanie informacyjne o istniejących zagrożeniach nadużyć zewnętrznych. • Przyjęcie i wdrożenie *Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON*. • Wdrożenie klauzul antykorupcyjnych do umów z kontrahentami. • Przyjęcie i realizacja *Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON*. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć. • Monitoring współpracy z kontrahentami oraz badanie ich wiarygodności w Grupie Kapitałowej TAURON. • Propagowanie najlepszych praktyk, doskonalenie procedur, prowadzenie szkoleń oraz stosowanie *Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON* i funkcjonowanie systemu zgłaszania nadużyć. • Budowa kultury organizacyjnej opartej na wartościach i zasadach Grupy Kapitałowej TAURON.
25.	Ryzyko zachowań nieetycznych oraz mobbingu	Ryzyko związane z występowaniem zachowań nieetycznych skutkujących w szczególności brakiem współpracy, złą atmosferą w zespole, mobbingiem, molestowaniem, obrażaniem, dyskryminacją pracowników.	➔	• Przyjęcie i realizacja *Polityki Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Polityki przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON*. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć. • Prowadzenie postępowań wyjaśniających przez Pełnomocnika ds. Zgodności lub Koordynatorów ds. Zgodności w zakresie anonimowych zgłoszeń dotyczących mobbingu i dyskryminacji. • Rozpatrywanie zgłoszeń w zakresie mobbingu lub dyskryminacji przez Komisję Etyki. • Propagowanie najlepszych praktyk, doskonalenie procedur, prowadzenie szkoleń oraz stosowanie *Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON* i funkcjonowanie systemu zgłaszania nadużyć. • Budowa kultury organizacyjnej opartej na wartościach i zasadach Grupy Kapitałowej TAURON.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
				• Przyjęcie i realizacja *Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Zasad przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON*.
26.	Ryzyko prawne	Ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, błędną interpretacją nowych przepisów i regulacji, wymogami nakładanymi przez regulatora i organy nadzorujące. Skutkiem materializacji ryzyka mogą być kary finansowe, odpowiedzialność karna i cywilnoprawna, utrata wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON.	➔	• Przyjęcie i realizacja *Polityki Zgodności Grupy TAURON*. • Stały monitoring otoczenia prawnego i zmian przepisów prawa w zakresie regulacji pozasektorowych związanych z bezpieczeństwem informacji lub obszarem zgodności celem minimalizacji wystąpienia ryzyka braku zgodności. • Monitorowanie procesu wdrożenia lub wdrożenie wymaganych przepisami prawa zmian do regulacji wewnętrznych. • Powoływanie lub udział w grupach roboczych mających na celu dostosowanie organizacji do zmian wynikających z otoczenia prawnego. • Konsultacje z właściwymi jednostkami organizacyjnymi z zakresu projektowanych regulacji kluczowych dla obszaru zgodności. • Szkolenia pracowników ze zmian w przepisach prawa i regulacji wewnętrznych.
27.	Ryzyko niedotrzymania zapisów umownych	Ryzyko związane z niedotrzymaniem zapisów umownych dotyczących parametrów umowy lub niewywiązanie się z realizacji umowy.	➔	• Aktualizacja i dostosowanie wzorców umów do zmian prawnych. • Monitorowanie reklamacji i postepowań URE/UOKiK. • Optymalizacja procesów.
28.	Ryzyko ochrony danych osobowych	Ryzyko związane z niewłaściwym przechowywaniem i przetwarzaniem danych osobowych skutkujące niepożądanym wyciekiem lub naruszeniem praw podmiotów danych z zakresu ochrony danych osobowych.	➔	• Określenie i wdrożenie odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych zapewniających odpowiedni stopień bezpieczeństwa danych osobowych. • Monitorowanie przestrzegania przepisów prawa o ochronie danych osobowych. • Podnoszenie poziomu świadomości pracowników w zakresie ochrony danych osobowych, zgodnie z obowiązującymi regulacjami. • Określenie i wdrożenie procesu obsługi żądań podmiotów danych, zgodnie z obowiązującymi w Grupie Kapitałowej TAURON regulacjami oraz dokumentacją procesową. • Informowanie i doradzanie z zakresu ochrony danych osobowych pracownikom organizacji.
Klienci i kontrahenci				
29.	Ryzyko obsługi klienta	Ryzyko związane z niewywiązywaniem się ze standardów obsługi klienta powodujące niezadowolenie klienta z obsługi, reklamacje klientów, utratę klientów.	➔	• Monitorowanie i analiza wskaźników zadowolenia klienta zewnętrznego oraz wskaźników dotyczących reklamacji. • Podejmowanie działań dodatkowych np. w obszarze regulacji wewnętrznych określających standardy postępowań jako wynik analizy wskaźników. • Podejmowanie działań dodatkowych np. wprowadzenie nowych regulacji wewnętrznych w celu poprawy standardów obsługi klienta. • Rozwój kompetencji i umiejętności opiekunów klienta kluczowego. • Ciągłe podnoszenie standardów obsługi klienta.
30.	Ryzyko realizacji umów przez wykonawców i podwykonawców	Ryzyko związane z nienależytym wywiązywaniem się wykonawców i podwykonawców ze zleconych prac, odstąpieniem od realizacji umowy i związanymi z tym opóźnieniami, zmianami budżetu, zakresu.	➔	• Zawieranie z wykonawcami i podwykonawcami umów zgodnych ze standardami Grupy Kapitałowej TAURON. • Analiza realizacji przedmiotu umowy, badanie jakości usług wykonywanych przez wykonawców i podwykonawców. • Ocena kondycji finansowej i wiarygodności wykonawców i podwykonawców.
31.	Ryzyko wolumenu i marży	Ryzyko związane ze spadkiem wolumenu sprzedaży produktów oferowanych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON w szczególności w skutek rozwoju energooszczędności, ocieplania budynków, rozwoju prosumentów, wpływu czynników klimatycznych powodujących istotne odchylenie temperatury od wartości planowanych. Skutki ryzyka to przede wszystkim utrata przychodów w poszczególnych segmentach działalności Grupy Kapitałowej TAURON wynikająca ze zmniejszonego zapotrzebowania.	➔	• Bieżąca aktualizacja oferty, wprowadzenie do sprzedaży produktów typu multipakiet, • Prowadzenie działań marketingowych, pozyskiwanie nowych klientów, • Działania skupione na utrzymaniu aktualnych klientów i odzyskaniu utraconych.
32.	Ryzyko procesu zakupowego	Ryzyko związane z prowadzonymi postępowaniami zakupowymi, ich błędną realizacją, nieplanowanym wzrostem kosztów zakupu, uwzględniające metody zapobiegania łamaniu praw człowieka przez partnerów biznesowych, przeciwdziałaniu korupcji i nadużyć w procesie zakupowym oraz przestrzegania standardów etyczno-moralnych w trakcie jego realizacji. Skutkiem materializacji ryzyka są	➔	• Przyjęcie i wdrożenie *Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON*. • Przyjęcie i realizacja *Polityki Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON*. • Standaryzacja zasad prowadzenia postępowań w procesie zakupowym i jego transparentność. • Budowanie trwałych relacji z kontrahentami, opartych na zaufaniu i wzajemnym szacunku.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		niekorzystne umowy zakupowe, konieczność unieważnienia postępowań przetargowych, utrata wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON i wiarygodności wobec interesariuszy.		• Oczekiwanie od kontrahentów przestrzegania przepisów prawa, standardów etycznych i dobrych praktyk handlowych, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad dyskryminacji i nierównego traktowania, poszanowania praw człowieka i godności pracowników, przejrzystej polityki personalnej, ochrony środowiska, uczciwej konkurencji, zapobiegania i zwalczania nadużyć oraz bezpieczeństwa i ochrony informacji. • Stosowanie wzorców umów i klauzul standardowych do umów w zakresie przestrzegania praw człowieka przez partnerów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.
Regulacje				
33.	Ryzyko regulacyjne	Ryzyko związane ze zmianą obowiązujących lub wprowadzeniem nowych regulacji dotyczących działalności Grupy Kapitałowej TAURON oraz koniecznością dostosowania się do zmian regulacyjnych w szczególności wynikających ze znaczącego podwyższenia wymagań w zakresie konkretnej regulacji w tym wymogów środowiskowych wynikających ze zmian klimatycznych, wsparciem dla działań proklimatycznych (rozwój prosumentów, termoizolacje, rozwój własnych źródeł wytwórczych). Skutki ryzyka to przede wszystkim: utrata przychodów w poszczególnych segmentach działalności Grupy Kapitałowej TAURON, wzrost kosztów działalności w wyniku konieczności dostosowania się do zmian legislacyjnych.	↗	• Bieżąca analiza projektów rozporządzeń i ustaw. • Aktywny udział w pracach zespołów opiniujących projekty i proponujących optymalne rozwiązania. • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego i mixu energetycznego Grupy Kapitałowej TAURON do wytwarzania energii odnawialnej oraz zero i niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii elektrycznej.

3.5. Klasyfikacja ryzyka w poszczególnych Segmentach działalności

3.5.1. Segment Wydobycie

Segment Wydobycie, w szczególności w zakresie wydobycia węgla kamiennego, jest narażony na oddziaływanie szeregu czynników ryzyka, których materializacja znacznie utrudnia lub całkowicie redukuje zdolności wydobywcze w poszczególnych zakładach górniczych. Do najistotniejszych ryzyk operacyjnych należą:

1. ryzyko niekorzystnych warunków geologiczno-górniczych charakteryzujące się np. niekorzystnym zaleganiem węgla w pokładzie węgla, uskokami, czy nadmiernym występowaniem kamienia,
2. ryzyko braku terminowego uruchomienia ścian polegające na braku przygotowania z odpowiednim wyprzedzeniem frontów wydobywczych,
3. ryzyko awarii majątku związane z przestojami w wydobyciu węgla związanymi z występowaniem awarii maszyn i urządzeń,
4. ryzyko występowania naturalnych zagrożeń geologiczno-górniczych związane z przestojami wydobycia spowodowanymi pojawieniem się tąpań, pożarów endogenicznych, metanu w złożu, zbyt dużego napływu wody.

Do istotnych ryzyk w Segmencie Wydobycie zaliczyć należy również zagrożenia wynikające z otoczenia regulacyjnego, w tym sukcesywne wprowadzanie nowych wymogów środowiskowych zaostrzających normy emisyjne w elektrowniach węglowych, co będzie skutkowało spadkiem zapotrzebowania na węgiel o niskich parametrach jakościowych.

Na Segment Wydobycie istotny wpływ będzie mieć również polityka klimatyczna, która zakłada odejście od technologii wytwarzania opartym na węglu celem redukcji zanieczyszczeń i osiągnięcia w długiej perspektywie neutralności klimatycznej na obszarze UE, co w efekcie spowoduje konieczność stopniowego wygaszania produkcji węgla. Ponadto w ostatnim okresie intensyfikacji ulega wycofywanie się instytucji finansowych z finansowania aktywów opartych o paliwa kopalne, co skutkuje ograniczeniem możliwości finansowania nowych inwestycji w Segmencie Wydobycie.

3.5.2. Segment Wytwarzanie

Segment Wytwarzanie narażony jest w szczególności na ryzyka rynkowe, regulacyjne oraz techniczno - organizacyjne, których oddziaływanie w najbliższych latach będzie miało znaczący wpływ na wyniki Segmentu.

W ramach ryzyka rynkowego istotnymi czynnikami ryzyka są stopniowo ograniczająca się marża CDS oraz plany integracji europejskiego rynku energii elektrycznej (wzrost importu energii elektrycznej). Ponadto istotny wpływ na Obszar Wytwarzanie ma rozwój technologii OZE i coraz wyższy udział tej energii w pokrywaniu zapotrzebowania na energię elektryczną, co skutkuje wypieraniem konwencjonalnych jednostek wytwórczych. Również import

energii oraz wprowadzanie do systemu nowych mocy węglowych, których sprawność jest zdecydowanie wyższa od bloków klasy 200 MW, powoduje, że wykorzystanie jednostek wytwórczych tej klasy w Segmencie Wytwarzanie będzie spadać.

W zakresie czynników operacyjnych najistotniejszym zagrożeniem jest ryzyko braku dotrzymania planowanej dyspozycyjności bloków, które jest ściśle związane z awaryjnością bloków, dużą zmiennością obciążenia bloków oraz zwiększoną częstotliwością uruchomień czy wykorzystaniem paliwa o nieodpowiedniej jakości.

Na Segment Wytwarzanie istotny wpływ będą mieć również czynniki klimatyczne, w tym polityka klimatyczna, która zakłada docelowe odejście od technologii wytwarzania na węglu celem redukcji zanieczyszczeń, co w konsekwencji będzie powodować spadek rentowności tego segmentu działalności. Czynniki klimatyczne ponadto będą wpływać na wzrost średniej temperatury powietrza w ciągu roku, co z kolei wpływać będzie na zmniejszenie przychodów ze sprzedaży ciepła. Ponadto w ostatnim okresie intensyfikacji ulega wycofywanie się instytucji finansowych z finansowania aktywów opartych o paliwa kopalne, co skutkuje ograniczeniem możliwości finansowania nowych inwestycji w Segmencie Wytwarzanie.

Do istotnych czynników ryzyka w najbliższym okresie zaliczyć należy planowane modernizacje bloków, których celem będzie dostosowanie bloków do nowych wymogów środowiskowych zapisanych w *Konkluzjach BAT*. Przeprowadzenie modernizacji na istniejących obiektach generuje pojawienie się ryzyk projektowych oraz organizacyjnych związanych m.in. z możliwością wzrostu kosztów modernizacji czy zmniejszeniem dyspozycyjności bloków.

W dłuższej perspektywie ryzyka regulacyjne, w tym dalsze zaostrzenie wymogów środowiskowych spowoduje konieczność transformacji w Segmencie Wytwarzanie, zarówno w aspektach technicznych, jak i społecznych.

3.5.3. Segment Dystrybucja

Do jednego z najważniejszych zagrożeń Segmentu Dystrybucja zaliczyć należy ryzyko sprzedaży usług dystrybucyjnych związane z wolumenem dostaw energii elektrycznej, i w konsekwencji spadkiem przychodów ze świadczenia usług dystrybucyjnych dla poszczególnych grup odbiorców. Istotnymi przyczynami tego ryzyka są zarówno czynniki makroekonomiczne tj. spadek zapotrzebowania na energię spowodowany spowolnieniem gospodarczym, jak również czynniki wynikające z kwestii klimatycznych, tj. wzrost świadomości odbiorców w zakresie ograniczania energochłonności oraz gwałtowny rozwój energetyki prosumenckiej.

Równie istotne ryzyko związane jest z wystąpieniem niekorzystnego odchylenia kosztów operacyjnych dotyczącego braku pokrycia kosztów działalności w okresie objętym taryfą, a w szczególności kosztów operacyjnych i kosztów zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej.

W zakresie operacyjnym istotnym ryzykiem dla Segmentu Dystrybucja jest ryzyko awarii majątku tj. ryzyko związane z utrzymaniem dyspozycyjności sieci przesyłowych oraz kosztów wynikających z usuwania awarii będących następstwem m.in. zmian klimatycznych wywołujących wzrost częstotliwości i intensywności huraganów, silnych wiatrów z towarzyszącymi im incydentalnie trąbami powietrznymi i wyładowaniami atmosferycznymi powodującymi awarie sieci dystrybucyjnych.

W perspektywie średnio i długoterminowej istotnymi ryzykami dla Segmentu Dystrybucja są ryzyko niekorzystnej zmiany konstrukcji i parametrów decydujących o wysokości taryfy (czynnikami tego ryzyka są m.in wskaźnik WACC, wartość nakładów inwestycyjnych, wskaźniki różnicy bilansowej i wysokość stawek opłat przesyłowych), kwestie dotrzymania wskaźników jakościowych dystrybucji wpływających na przychód regulowany oraz planowana zmiana modelu taryfowania dystrybucji.

3.5.4. Segment Sprzedaż

W Segmencie Sprzedaż Grupa Kapitałowa TAURON identyfikuje i zarządza ryzykami związanymi ze sprzedażą energii elektrycznej do klientów końcowych, w tym również do klientów kluczowych (ryzyko wolumenu z podziałem na poszczególne segmenty klientów, ryzyko marży, profilu i niezbilansowania).

Istotnym zagrożeniem dla realizacji założonych celów Segmentu Sprzedaż jest ryzyko wolumenu związane z brakiem realizacji założonego wolumenu sprzedaży energii elektrycznej. Przyczynami tego ryzyka są czynniki otoczenia konkurencyjnego, czynniki makroekonomiczne tj. spadek zapotrzebowania na energię spowodowany spowolnieniem gospodarczym oraz wzrostem cen energii elektrycznej. Ponadto wpływ na to ryzyko mają wzrost świadomości klientów, tendencja wzmacniania ochrony praw konsumentów i presja regulacyjna na ograniczenie wzrostów cen.

Równolegle zagrożeniem Segmentu Sprzedaż jest ryzyko rynkowe związane z dużą zmiennością cen energii elektrycznej, gazu oraz produktów powiązanych. Ryzyko to w konsekwencji zmian ceny, jak również obserwowanej płynności rynku energii elektrycznej wpływa na wysokość uzyskiwanej marży poprzez działania w zakresie zabezpieczenia kosztu sprzedaży.

Do najważniejszych ryzyk regulacyjnych w Segmencie Sprzedaż zaliczyć należy ryzyko taryfy, w szczególności związane z ograniczeniem przez Prezesa URE kosztów Spółki do poziomu kosztów uzasadnionych i niepokrycie

ponoszonych kosztów w taryfie na dany rok. Skutkiem materializacji jest ograniczenie planowanego przychodu, rentowności i środków na rozwój potencjału spółki.

W dłuższej perspektywie zagrożeniem dla stabilności realizacji celów Segmentu Sprzedaż są czynniki klimatyczne, a w szczególności gwałtowny rozwój energetyki prosumenckiej. Ryzyko rozwoju rynku prosumentów związane jest z przyrostem produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji, skutkującym wzrostem kosztów obsługi prosumentów oraz utratą wolumenu sprzedaży i zaplanowanej marży na sprzedaży energii elektrycznej.

3.5.5. Pozostała działalność

Pozostałe jednostki organizacyjne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej TAURON świadczą przede wszystkim usługi wsparcia dla wymienionych wcześniej Segmentów. Główne ryzyka jakie występują w Pozostałej działalności dotyczą zapewnienia dostępności i bezpieczeństwa usług IT, szeroko rozumianego zarządzania zgodnością, ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa i ochrony mienia.

Na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON do istotnych zagrożeń dotykających całości łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON zaliczyć należy ryzyko finansowania wynikające z sukcesywnego wycofywania się instytucji finansowych z finansowania działalności opartej o paliwa kopalne, kwestie regulacyjne i polityczne związane w szczególności z kwestiami ochrony środowiska i klimatu, ryzyka zawiązane z zarządzaniem zasobami ludzkimi i oczekiwaniami strony społecznej w zakresie wzrostu wynagrodzeń, jak również prowadzone przeciwko TAURON spory sądowe.

3.5.6. Mapa kategorii ryzyk

Poniższa tabela przedstawia klasyfikację ryzyk według segmentów działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Wskazane poniżej kategorie ryzyka są spójne z przyjętym w Grupie Kapitałowej TAURON Modelem ryzyk przedstawionym w pkt 3.2.5. niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 22. Klasyfikacja ryzyk według segmentów działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Ryzyko	Termin			Segment działalności[1]				
		Krótki	Średni	Długi	Segment Wydobycie	Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja	Segment Sprzedaż	Pozostała działalność
1.	Ryzyko rynkowe	x	x	x	5	5	3	5	0
2.	Ryzyko stopy procentowej	x	x	x	2	2	4	2	4
3.	Ryzyko kursu walutowego	x	x		1	2	2	1	1
4.	Ryzyko płynności	x	x	x	4	4	2	2	2
5.	Ryzyko finansowe	x	x	x	5	5	3	3	3
6.	Ryzyko podatkowe	x			3	3	3	3	3
7.	Ryzyko kredytowe	x	x		1	1	4	4	1
8.	Ryzyko reputacji	x	x	x	2	2	3	3	2
9.	Ryzyko koncesji	x	x	x	3	3	3	3	0
10.	Ryzyko makroekonomiczne	x	x	x	4	4	5	5	2
11.	Ryzyko zmian klimatu	x	x	x	5	5	4	4	4
12.	Ryzyko środowiskowe	x			2	2	1	0	0
13.	Ryzyko pogodowe	x			1	3	3	2	0
14.	Ryzyko majątku firmy	x			5	5	4	0	1
15.	Ryzyko IT	x			3	3	3	3	3
16.	Ryzyko bezpieczeństwa i ochrony mienia	x			2	3	3	1	2
17.	Ryzyko geologiczne	x			5	0	0	0	0
18.	Ryzyko sporów społecznych	x			4	4	4	3	2
19.	Ryzyko kadrowe	x	x		3	2	3	2	2
20.	Ryzyko braku należytej staranności pracowników	x			2	2	2	2	2
21.	Ryzyko BHP	x			3	3	2	1	1
22.	Ryzyko komunikacji	x			2	2	2	2	1

Lp.	Ryzyko	Termin			Segment działalności[1]				
		Krótki	Średni	Długi	Segment Wydobycie	Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja	Segment Sprzedaż	Pozostała działalność
23.	Ryzyko nadużyć wewnętrznych	x			2	2	2	2	2
24.	Ryzyko nadużyć zewnętrznych	x			3	3	3	3	3
25.	Ryzyko zachowań nieetycznych oraz mobbingu	x			2	2	2	2	2
26.	Ryzyko prawne	x			3	3	3	2	2
27.	Ryzyko niedotrzymania zapisów umownych	x			2	2	2	2	2
28.	Ryzyko ochrony danych osobowych	x			2	2	3	3	3
29.	Ryzyko obsługi klienta	x			1	1	3	3	1
30.	Ryzyko realizacji umów przez wykonawców i podwykonawców	x			2	2	2	1	2
31.	Ryzyko wolumenu i marży	x	x		4	4	5	4	2
32.	Ryzyko procesu zakupowego	x			2	2	3	1	2
33.	Ryzyko regulacyjne	x	x	x	5	5	4	3	2

[1]wartości oznaczające wpływ poszczególnych ryzyk na Segmenty działalności Grupy Kapitałowej TAURON: 0 - neutralny, 1 - nieistotny na poziomie Spółki, 2 - istotny na poziomie Spółki, 3 - poważny na poziomie Spółki, 4 - istotny na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON, 5 - poważny na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON

4. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

4.1. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniższa tabela przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów w latach 2019-2017 sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).

Tabela nr 23. Roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów w latach 2019-2017 sporządzone według MSSF

Sprawozdanie z całkowitych dochodów sporządzone według MSSF (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Przychody ze sprzedaży	**10 680 577**	**8 618 642**	**7 792 025**	**124%**
Koszt własny sprzedanych towarów, materiałów i usług	(10 431 139)	(8 472 648)	(7 414 707)	123%
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	**249 438**	**145 994**	**377 318**	**171%**
Koszty sprzedaży	(24 036)	(20 692)	(23 309)	116%
Koszty ogólnego zarządu	(121 636)	(98 716)	(88 751)	123%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(2 664)	(3 927)	(2 470)	68%
Zysk (strata) operacyjny	**101 102**	**22 659**	**262 788**	**446%**
Marża zysku operacyjnego (%)	*0,9%*	*0,3%*	*3,4%*	*360%*
Przychody finansowe	1 490 670	1 146 884	1 017 258	130%
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(407 866)	(298 602)	(334 638)	137%
Aktualizacja wartości udziałów i akcji	(94 920)	(2 469 069)	(134 372)	4%
Aktualizacja wartości obligacji i pożyczek	(1 394 812)	15 493	0	-
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(40 381)	(149 648)	108 529	27%
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	**(346 207)**	**(1 732 283)**	**919 565**	**-**
Marża zysku przed opodatkowaniem (%)	*(3,2)%*	*(20,1)%*	*11,8%*	-
Podatek dochodowy	(116 623)	22 430	(65 214)	-
Zysk (strata) netto	**(462 830)**	**(1 709 853)**	**854 351**	**27%**
Marża zysku netto (%)	*(4,3)%*	*(19,8)%*	*11,0%*	-
Pozostałe całkowite dochody netto	**11 171**	**(19 666)**	**(6 713)**	**-**
Łączne całkowite dochody	**(451 659)**	**(1 729 519)**	**847 638**	**26%**
EBITDA	**114 198**	**27 287**	**268 220**	**419%**
Marża EBITDA (%)	*1,1%*	*0,3%*	*3,4%*	*338%*

W 2019 r. Spółka osiągnęła zysk operacyjny na poziomie 101 mln zł, wyższy od uzyskanego w 2018 r., przede wszystkim z uwagi na osiągnięcie przez TAURON wyższych marż na działalności handlowej, w szczególności na obrocie energią elektryczną oraz na prawach do emisji CO_2.

W 2019 r., podobnie jak w 2018 r., w wyniku działalności finansowej zostały ujęte odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych, w związku z przeprowadzonymi testami na utratę wartości udziałów i akcji oraz obligacji i pożyczek na dzień 30 czerwca oraz 31 grudnia 2019 r. Szczegółowa informacja została przedstawiona w dalszej części niniejszego sprawozdania.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raportach bieżących nr 30/2019 z dnia 19 sierpnia 2019 r. oraz nr 5/2020 z dnia 4 marca 2020 r.

Przychody

Poniższa tabela przedstawia przychody ze sprzedaży Spółki w latach 2019-2017.

Tabela nr 24. Przychody ze sprzedaży Spółki w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Przychody ogółem	**12 248 381**	**9 815 952**	**8 963 044**	**125%**
Przychody ze sprzedaży	**10 680 577**	**8 618 642**	**7 792 025**	**124%**
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów:	**10 526 854**	**8 506 398**	**7 664 715**	**124%**
Energia elektrycznej (bez wyłączenia akcyzy)	9 468 482	7 555 021	7 117 988	125%
Gaz	347 631	277 887	190 507	125%
Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	701 607	666 306	336 566	105%
Pozostałe	9 134	7 184	19 654	127%
Przychody ze sprzedaży usług:	**153 723**	**112 244**	**127 310**	**137%**
Sprzedaż usług handlowych	110 256	67 014	52 711	165%
Pozostałe	43 467	45 230	74 599	96%
Przychody z pozostałej działalności operacyjnej	**2 089**	**1 698**	**1 427**	**123%**
Przychody z działalności finansowej	**1 565 715**	**1 195 612**	**1 169 592**	**131%**
Przychody z tytułu dywidendy	1 100 861	819 437	560 832	134%
Przychody z tytułu odsetek od obligacji i pożyczek	389 809	327 447	456 426	119%
Pozostałe przychody finansowe	75 045	48 728	152 334	154%

W łącznej wartości przychodów 86% stanowią przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, natomiast 13% stanowią przychody finansowe, co wynika z wdrożonego modelu biznesowego oraz centralizacji funkcji przez TAURON.

Przyjęte rozwiązanie ma na celu zabezpieczenie pozycji zakupowych i sprzedażowych podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON, pełnienie funkcji Operatora Rynku i podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz optymalne zarządzanie m.in. prawami majątkowymi oraz uprawnieniami do emisji CO_2.

Stosunkowo duży udział przychodów z tytułu odsetek od obligacji i pożyczek jest efektem wdrożonego centralnego modelu finansowania oraz *Polityki zarządzania płynnością Grupy TAURON* wraz z funkcjonującym w Grupie Kapitałowej TAURON cash poolingiem, co pozwala efektywnie zarządzać finansami wszystkich spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Na osiągnięty w okresie sprawozdawczym poziom przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów wpłynęły:

1. wyższe przychody ze sprzedaży energii elektrycznej na skutek wyższych cen sprzedaży energii elektrycznej (25,3%) w porównaniu do 2018 r.,
2. wzrost przychodów ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (sprzedaż do spółek Grupy Kapitałowej TAURON na cele umorzenia uprawnień w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych) w wyniku wzrostu cen sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarniach,
3. wyższe przychody ze sprzedaży gazu ziemnego z uwagi na wzrost cen i wolumenu sprzedaży.

W ramach przychodów ze sprzedaży usług TAURON rozpoznaje przychody z tytułu:

1. usług związanych z energią elektryczną (+279% w porównaniu do 2018 r. przede wszystkim ze względu na rozpoczęcie świadczenia usługi zarządzania portfelem na rzez spółek Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r.),
2. zarządzania portfelem uprawnień do emisji CO_2 (+44% w porównaniu do 2018 r.),
3. pośrednictwa w transakcjach zakupu węgla z rynku dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON (-17% w porównaniu do 2018 r. ze względu na niższe wolumeny dostaw),
4. korzystania ze znaku towarowego przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON.

Ze względu na prowadzoną działalność holdingową, Spółka wykazuje istotne przychody finansowe. Ich wzrost o 31% jest wynikiem głównie wyższych przychodów z tytułu dywidend (o 34%), wyższych odsetek od obligacji i pożyczek (o 19%) oraz pozostałych przychodów finansowych (o 54%, w tym ujęto dodatnie różnice kursowe oraz wycenę instrumentów finansowych).

Działalność Spółki w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2019 r. i dnia 31 grudnia 2018 r. wynosiła odpowiednio 35 974 tys. zł i 97 502 tys. zł.

Koszty

Poniższa tabela przedstawia wielkość i strukturę kosztów poniesionych przez Spółkę w latach 2019-2017.

Tabela nr 25. Wielkość i struktura kosztów poniesionych przez Spółkę w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Koszty ogółem	**(12 594 588)**	**(11 548 235)**	**(8 043 479)**	**109%**
Koszt sprzedanych towarów, materiałów i usług	(10 431 139)	(8 472 648)	(7 414 707)	123%
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(145 672)	(119 408)	(112 060)	122%
Koszty pozostałej działalności operacyjnej	(4 753)	(5 625)	(3 897)	84%
Koszty działalności finansowej	(2 013 024)	(2 950 554)	(512 815)	68%

W 2019 r. łączne koszty działalności Spółki stanowiły 109% poziomu kosztów z 2018 r., głównie w wyniku wzrostu kosztów sprzedanych towarów, materiałów i usług, które stanowią największy udział w sumie kosztów (83%). Największy wpływ na wzrost tych kosztów o 23% w porównaniu do 2018 r. miały wyższe koszty zakupu energii elektrycznej, wynikające z wyższej ceny zakupu energii elektrycznej (o 28,2%). Na wzrost kosztów Spółki wpłynęło także ujęcie w kosztach finansowych w 2019 r. skutków utworzenia odpisów aktualizujących wartość obligacji i pożyczek udzielonych spółkom zależnym, przy czym w 2019 r. ujęto skutki utworzenia odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji spółek zależnych w kwocie niższej niż w 2018 r.

W 2019 r., w stosunku do 2018 r., wyższe o 22% były koszty sprzedaży i ogólnego zarządu. Wzrost dotyczył głównie kosztów wynagrodzeń w związku z wyksięgowaniem kosztów pod przychody z tytułu użytkowania udziałów w 2018 r. zmniejszających wartość porównywaną oraz ogólnym wzrostem wynagrodzeń w 2019 r. Dodatkowo w 2019 r. został ujęty wpływ MSSF 16 *Leasing* i przekładający się na wyższy poziom amortyzacji.

W kosztach pozostałej działalności operacyjnej ujęte są głównie składki na rzecz organizacji branżowych oraz darowizny, a spadek wartości kosztów o 16% wynika głównie z obniżenia wysokości składek na rzecz organizacji branżowych w stosunku do 2018 r.

W kosztach finansowych ujęto głównie:

- nadwyżkę utworzonych i odwróconych odpisów aktualizujących wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych,
- aktualizację obligacji i pożyczek,
- odsetki od zadłużenia.

Przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2019 r. oraz 31 grudnia 2019 r. testy na utratę udziałów i akcji oraz pożyczek i obligacji wewnątrzgrupowych wykazały:

- zasadność utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości udziałów w TAURON Ciepło w wysokości 168 mln zł,
- zasadność odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości udziałów w TAURON EKOENERGIA w wysokości 185 mln zł,
- zasadność utworzenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości akcji w TAURON Wydobycie w kwocie 99 mln zł,
- zasadność obniżenia wartości bilansowej aktywów finansowych (akcje i instrumenty finansowania dłużnego) z tytułu zaangażowania w spółce zależnej TAURON Wydobycie.

W rezultacie przeprowadzonych w 2019 r. testów na utratę wartości oraz wyceny na dzień bilansowy powyższych aktywów finansowych wynik finansowy przed opodatkowaniem roku 2019 obniża się o 1 510 mln zł.

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2019 r. testy na trwałą utratę wartości uwzględniały następujące przesłanki:

- długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej aktywów netto,
- zmiany w zakresie światowych cen surowców energetycznych, energii elektrycznej oraz dynamiczne wzrosty cen uprawnień do emisji CO_2,
- dużą zmienność cen energii na rynku terminowym i utrzymujące się problemy z brakiem płynności,
- działania regulacyjne mające na celu ograniczenie wzrostu cen energii dla klientów końcowych,
- zwiększone ryzyka w zakresie produkcji węgla handlowego,
- skutki wyników dotychczasowych aukcji OZE oraz bardzo dynamicznego rozwoju podsektora prosumentów i mikroinstalacji w związku z uruchomionymi programami wsparcia,
- skutki wprowadzenia zapisów pakietu zimowego, w tym standardu emisyjnego, niekorzystnie wpływającego na możliwość uczestnictwa w rynku mocy jednostek węglowych po dniu 1 lipca 2025 r.,

- zaostrzanie norm emisyjności i utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej,
- spadek stopy wolnej od ryzyka.

Ponadto utworzono odpis aktualizujący udziały w PGE EJ 1 w wysokości 4 mln zł, odpis aktualizujący akcje w ElectroMobility Poland w wysokości 6 mln zł, odpis aktualizujący udziały spółki Finanse Grupa TAURON w wysokości 24 mln zł, a także odwrócono odpis aktualizujący udziały TAURON Sweden Energy w wysokości 21 mln zł.

Sytuacja majątkowa i finansowa Spółki

Poniższa tabela przedstawia roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Spółki sporządzone według MSSF.

Tabela nr 26. Roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Spółki sporządzone według MSSF (istotne pozycje)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone według MSSF (tys. zł)	Stan na dzień 31 grudnia 2019 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	Dynamika (2019/2018)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	**27 010 590**	**27 166 500**	**27 371 684**	**99%**
Udziały i akcje	21 844 183	21 076 056	20 912 679	104%
Obligacje i pożyczki udzielone	5 047 552	5 852 741	6 392 909	86%
Aktywa obrotowe	**3 474 539**	**2 346 490**	**2 949 690**	**148%**
Zapasy	149 364	409 587	198 428	36%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 727 952	833 484	719 133	207%
Obligacje i pożyczki udzielone	265 202	205 428	562 776	129%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	923 728	465 925	721 577	198%
SUMA AKTYWÓW	**30 485 129**	**29 512 990**	**30 321 374**	**103%**
PASYWA				
Kapitał własny	**14 808 177**	**15 259 836**	**17 377 906**	**97%**
Zobowiązania długoterminowe	**10 947 500**	**8 533 790**	**9 530 787**	**128%**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	10 909 597	8 474 344	2 725 763	129%
Zobowiązania krótkoterminowe	**4 729 452**	**5 719 364**	**3 412 681**	**83%**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	3 607 266	4 504 374	2 725 763	80%
Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe	697 230	897 632	513 484	78%
SUMA PASYWÓW	**30 485 129**	**29 512 990**	**30 321 374**	**103%**

Na dzień 31 grudnia 2019 r. największy udział w sumie aktywów stanowiły aktywa trwałe (89%), gdzie dominującą pozycją jest wartość udziałów i akcji (72% udziału w sumie aktywów) oraz obligacje i pożyczki udzielone (19% w sumie aktywów).

Największy wpływ na wzrost wartości udziałów i akcji o 4% r/r miały następujące zdarzenia:

1. utworzenie spółek i podwyższenie kapitałów TEC1, TEC2 i TEC3 na kwotę 601 mln zł,
2. podwyższenie kapitału Nowe Jaworzno Grupa TAURON na kwotę 250 mln zł,
3. podwyższenie kapitału EEC Magenta ASI oraz EEC Magenta 2 ASI na kwotę 12 mln zł.

Dodatkowym czynnikiem, który wpłynął na zmianę tej pozycji bilansowej, są utworzone i odwrócone odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych. Przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2019 r. oraz 31 grudnia 2019 r. testy wykazały zasadność utworzenia lub zwiększenia już utworzonych odpisów w następujących spółkach: TAURON Ciepło w kwocie (168) mln zł i TAURON Wydobycie w kwocie (99) mln zł, a także odwrócenie odpisów aktualizujących wartość udziałów w TAURON EKOENERGIA w kwocie 185 mln zł.

W pozycji *Obligacje i pożyczki udzielone* prezentowana jest wartość obligacji wyemitowanych przez spółki zależne, nabytych przez TAURON oraz pożyczek udzielonych spółkom zależnym. W grudniu 2019 r. nastąpiła konwersja zadłużenia spółek Grupy Kapitałowej TAURON wynikająca z obligacji wewnątrzgrupowych na pożyczki wewnątrzgrupowe z zachowaniem dotychczasowych terminów zapadalności (wykupu) instrumentów finansowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitał własny wynosił odpowiednio 49% i 52% wartości pasywów ogółem.

Zobowiązania Spółki z tytułu zadłużenia na dzień 31 grudnia 2019 r. dotyczyły:

- obligacji wyemitowanych w ramach programu emisji obligacji w wysokości 5 544,5 mln zł, w tym obligacji hybrydowych podporządkowanych w wysokości 1 913,4 mln zł,
- kredytów otrzymanych z konsorcjum banków w wysokości 5 305,6 mln zł,
- kredytów otrzymanych z BGK w wysokości 998,5 mln zł,
- pożyczek od jednostek powiązanych zaciągniętych w ramach *Umowy o świadczenie usługi cash pool* w wysokości 1 205,4 mln zł,
- kredytów otrzymanych z EBI w wysokości 694,5 mln zł (wraz z odsetkami),
- pożyczki od spółki zależnej w wysokości 711,0 mln zł,
- kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 21,2 mln zł.

Ponadto zgodnie z MSSF 16 *Leasing,* w zobowiązaniach Spółki z tytułu zadłużenia ujęte jest również zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 36,2 mln zł dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntu, najmu pomieszczeń biurowych i magazynowych, miejsc parkingowych oraz samochodów.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela przedstawia sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzone według MSSF.

Tabela nr 27. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzone według MSSF (istotne pozycje)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzone według MSSF (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(346 207)	(1 732 283)	919 565	-
Korekty	(152 063)	1 607 137	(673 538)	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	**(498 270)**	**(125 146)**	**246 027**	
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Nabycie udziałów i akcji	(863 047)	(2 646 353)	(6 169 590)	33%
Nabycie obligacji	(420 000)	(160 000)	(350 000)	263%
Udzielenie pożyczek	(1 281 444)	(847 442)	(307 132)	151%
Wykup obligacji	1 190 000	1 334 920	3 547 110	89%
Spłata udzielonych pożyczek	15 600	421 225	1 000 000	4%
Dywidendy otrzymane	1 100 861	819 437	359 787	134%
Odsetki otrzymane	335 316	289 177	642 017	116%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**74 699**	**(720 432)**	**(1 353 288)**	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 420 000)	0	(1 650 000)	-
Spłata kredytów / pożyczek	(862 318)	(162 318)	(175 695)	531%
Odsetki zapłacone	(405 881)	(301 978)	(265 223)	134%
Emisja dłużnych papierów wartościowych	500 000	1 350 000	2 707 462	37%
Zaciągnięte kredyty	5 150 000	0	0	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	**1 934 525**	**844 776**	**593 470**	**229%**
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**1 510 954**	**(802)**	**(513 791)**	**-**
Różnice kursowe netto	(239)	(526)	2 038	45%
Środki pieniężne na początek okresu	**(1 560 034)**	**(1 559 232)**	**(1 045 441)**	**100%**
Środki pieniężne na koniec okresu	**(49 080)**	**(1 560 034)**	**(1 559 232)**	**3%**

Stan środków pieniężnych uzyskany z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej Spółki za 2019 r., po uwzględnieniu stanu środków pieniężnych na początek okresu, wyniósł (49,1) mln zł. Ponadto, poziom środków

pieniężnych prezentowanych w bilansie Spółki na koniec okresu w wysokości 923,7 mln zł jest wynikiem korekty środków pieniężnych, jaką stanowią salda pożyczek udzielonych i zaciągniętych realizowanych w ramach transakcji cash poolingu, ze względu na fakt, iż nie stanowią przepływów z działalności inwestycyjnej lub finansowej, służą głównie do zarządzania bieżącą płynnością finansową.

4.2. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Zarząd Spółki nie publikował prognoz wyników TAURON na 2019 r. Decyzja ta wynikała z dużej zmienności rynku i znacznej ilości czynników wpływających na jego przewidywalność.

4.3. Podstawowe wskaźniki finansowe oraz Alternatywne Pomiary Wyników

Poniższa tabela przedstawia podstawowe wskaźniki finansowe TAURON, które mogą stanowić istotne źródło informacji dla inwestorów o sytuacji finansowej i operacyjnej Spółki. Przedstawione poniżej Alternatywne Pomiary Wyników w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników, w ocenie Zarządu, prezentują dodatkowe informacje w zakresie wyników finansowych działalności Spółki. Stanowią one standardowe mierniki powszechnie stosowane w analizie finansowej, których przydatność przeanalizowano pod katem dostarczanej inwestorom informacji na temat sytuacji finansowej, efektywności finansowej oraz przepływów pieniężnych Spółki.

Tabela nr 28. Podstawowe wskaźniki finansowe TAURON

Lp.	Wyszczególnienie	Definicja	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
1.	Rentowość brutto	Wynik przed opodatkowaniem / przychody ze sprzedaży	(3,2)%	(20,1)%	11,8%	-
2.	Rentowość netto	Wynik netto / przychody ze sprzedaży	(4,3)%	(19,8)%	11,0%	-
3.	Rentowność kapitałów własnych	Wynik netto / kapitał własny na koniec okresu	(3,1)%	(11,2)%	4,9%	-
4.	Rentowność aktywów	Wynik netto / suma aktywów	(1,5)%	(5,8)%	2,8%	-
5.	EBIT (tys. zł)	Wynik z działalności operacyjnej	101 102	22 659	262 788	446%
6.	Marża EBIT	EBIT / przychody ze sprzedaży	0,9%	0,3%	3,4%	360%
7.	EBITDA (tys. zł)	Wynik z działalności operacyjnej przed amortyzacją	114 198	27 287	268 220	419%
8.	Marża EBITDA	EBITDA / przychody ze sprzedaży	1,1%	0,3%	3,4%	338%
9.	Wskaźnik płynności bieżącej	Aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	0,73	0,41	0,86	179%

Wyższy poziom wyniku EBIT osiągnięty przez Spółkę w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. wynika głównie z osiągnięcie przez TAURON wyższych marż na działalności handlowej, w szczególności na obrocie energią elektryczną oraz na prawach do emisji CO_2.

Na wartość wyniku finansowego przed opodatkowaniem oraz netto w 2019 r. miały wpływ utworzone i rozwiązane odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji w spółkach zależnych oraz wartość udzielonych pożyczek.

Poziom wyniku operacyjnego jest charakterystyczny dla spółki prowadzącej działalność związaną z zarządzaniem holdingiem (koszty związane z zarządzaniem Grupą Kapitałową TAURON ujęte są w działalności operacyjnej, natomiast przychody uzyskiwane z dywidend są odnoszone do działalności finansowej).

Zdolność Spółki do regulowania zobowiązań w 2019 r. nie była zagrożona.

4.4. Zasady sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez TAURON w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez TAURON.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego zostały przedstawione w nocie 8 *Sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

5. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

5.1. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON

Poniższy rysunek przedstawia wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2012-2019.

Rysunek nr 47. EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2012-2019

Poniższa tabela przedstawia wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne segmenty działalności za lata 2019-2017. Dane dla poszczególnych segmentów nie obejmują wyłączeń konsolidacyjnych.

Tabela nr 29. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Segmenty działalności w latach 2017-2019

EBITDA (tys. zł)	2017	2018	2019	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Wydobycie	43 913	(90 262)	(499 865)	-	(409 603)
Wytwarzanie	537 024	731 372	984 239	135%	252 867
Dystrybucja	2 282 685	2 465 537	2 605 808	106%	140 271
Sprzedaż	841 222	372 471	428 577	115%	56 106
Pozostała działalność	118 043	135 032	136 186	101%	1 154
Pozycje nieprzypisane	(78 297)	(122 066)	(55 578)	-	66 488
EBITDA Razem	**3 617 641**	**3 492 084**	**3 599 367**	**103%**	**107 283**

Poniższy rysunek przedstawia strukturę EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019.

Rysunek nr 48. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019

Największy udział w EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON mają Segmenty Dystrybucja, Wytwarzanie oraz Sprzedaż.

Poniższy rysunek przedstawia zmianę wyniku EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019.

Rysunek nr 49. Zmiana EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019

5.2. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON według Segmentów działalności

5.2.1. Segment Wydobycie

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Wydobycie w latach 2019-2017.

Tabela nr 30. Wyniki Segmentu Wydobycie w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Wydobycie					
Przychody ze sprzedaży	**944 433**	**1 266 024**	**1 541 425**	**75%**	**(321 591)**
węgiel - sortymenty grube i średnie	*236 506*	*367 449*	*509 348*	64%	(130 943)
węgiel energetyczny	*658 630*	*831 875*	*973 549*	79%	(173 245)
pozostałe przychody	*49 296*	*66 700*	*58 528*	74%	(17 404)
Zysk operacyjny	**(1 391 949)**	**(1 053 469)**	**(211 070)**	**-**	**(338 480)**
Amortyzacja i odpisy	892 084	963 207	128 034	38%	(71 123)
EBITDA	**(499 865)**	**(90 262)**	**43 913**	**-**	**(409 603)**

W 2019 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Wydobycie były niższe o 25% w porównaniu do 2018 r. za sprawą niższego wolumenu sprzedanego węgla, co wynikało z niższej produkcji węgla handlowego realizowanego przez zakłady górnicze spółki TAURON Wydobycie. Największy spadek zanotowano w ZG Sobieski, co wynikało m.in. z wykonania dodatkowych prac górniczych w celu wyzbrojenia kompleksu ścianowego oraz pożaru w rabunku ściany 547. Mniejsze wydobycie na pozostałych zakładach jest efektem pogorszonych warunków geologiczno-górniczych.

Wynik EBITDA Segmentu Wydobycie ukształtował się w 2019 r. na poziomie znacząco niższym w stosunku do 2018 r., na co wpłynęły następujące czynniki:

1. sprzedaż niższego wolumenu każdego z sortymentów węgla przeciętnie o 22% - głównie w wyniku niższej produkcji węgla handlowego,
2. niższa przeciętna cena sprzedawanych produktów przeciętnie o 4%, jako wypadkowa niższej ceny sortymentów grubych i średnich co jest pochodną sytuacji na rynku węgla, w efekcie spadku zapotrzebowania na ten surowiec oraz niewielkiego wzrostu cen sprzedawanych miałów o 1%,
3. wyższy jednostkowy koszt bezpośredni zmienny wyprodukowanego węgla, co jest wypadkową 24% spadku wolumenu oraz wyższych kosztów bezpośrednich zmiennych. Wzrost kosztów wynika z wyższych rozliczanych kosztów robót przygotowawczych, co jest związane z większą ilością węgla z chodników,
4. realizacja w 2019 r. części sprzedaży z produkcji poprzedniego okresu, natomiast w 2018 r. ujęto w aktywach bilansu część wyprodukowanego, a nie sprzedanego węgla.

Wynik EBIT Segmentu Wydobycie ukształtował się w 2019 r. na poziomie znacząco niższym niż w 2018 r. głównie z powodu odpisów aktualizujących oraz powyższych czynników.

Grupa Kapitałowa TAURON rozpoznała w wynikach 2019 r. utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek generujących przepływy pieniężne (CGU) wchodzących w skład Segmentu Wydobycie, których łączny wpływ na obciążenie wyniku operacyjnego Segmentu Wydobycie wyniósł 694 mln zł. co jest wartością niższą aniżeli ujęto w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Wydobycie za lata 2017-2019.

Rysunek nr 50. Dane finansowe Segmentu Wydobycie za lata 2017-2019

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Wydobycie wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Rysunek nr 51. Wynik EBITDA Segmentu Wydobycie

Główne inwestycje

W Segmencie Wydobycie w 2019 r. poniesiono łącznie 480 mln zł nakładów inwestycyjnych, w tym na następujące projekty inwestycyjne:

1. 94 mln zł na budowę szybu „Grzegorz" wraz z budową infrastruktury i wyrobiskami towarzyszącymi,
2. 81 mln zł na budowę poziomu 800 m w ZG Janina,
3. 70 mln zł na program inwestycyjny w ZG Brzeszcze,
4. 185 mln zł nakłady na przygotowanie przyszłej produkcji.

Pozostałe nakłady w Segmencie Wydobycie ponoszone są na przygotowanie i obsługę wydobycia (głównie zakup maszyn i urządzeń, drążenie wyrobisk, przygotowanie ścian).

5.2.2. Segment Wytwarzanie

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Wytwarzanie w latach 2019-2017.

Tabela nr 31. Wyniki Segmentu Wytwarzanie w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Wytwarzanie					
Przychody ze sprzedaży	**4 923 281**	**4 638 494**	**4 537 002**	**106%**	**284 787**
energia elektryczna	*3 793 331*	*3 598 195*	*3 484 071*	*105%*	*195 131*
ciepło	*826 638*	*833 410*	*873 777*	*99%*	*(6 772)*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*253 936*	*153 637*	*114 840*	*165%*	*100 299*
pozostałe przychody	*49 377*	*53 252*	*64 314*	*93%*	*(3 786)*

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Zysk operacyjny	**(129 097)**	**196 658**	**89 645**	**-**	**(325 755)**
Amortyzacja i odpisy	1 113 336	534 714	447 379	208%	578 622
EBITDA	**984 239**	**731 372**	**537 024**	**135%**	**252 867**

W 2019 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Wytwarzanie były wyższe o 6% w porównaniu do 2018 r. za sprawą wyższych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej (ze względu na wyższe ceny sprzedaży) i praw majątkowych (ze względu na wyższe ceny sprzedaży oraz wolumen PM OZE). Niższe przychody ze sprzedaży ciepła to konsekwencja mniejszego wolumenu sprzedaży, na co wpłynęły wyższe temperatury zewnętrzne r/r.

Wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie za 2019 r. ukształtował się na poziomie o 35% wyższym w stosunku do roku ubiegłego.

Na poziom uzyskanych wyników wpłynęły następujące czynniki:

1. wyższa marża na energii elektrycznej (energetyka konwencjonalna) - głównie ze względu na wyższy CDS r/r. Istotny wpływ na CDS w 2019 r. miało ujęcie w koszcie rezerwy tworzonej w związku z obowiązkiem przedstawienia do umorzenia uprawnień do emisji CO_2 883 tys. jednostek poświadczonej redukcji emisji CER,
2. wyższa marża na energii elektrycznej (OZE) - ze względu na wyższe ceny sprzedaży energii elektrycznej i PMOZE oraz wyższy wolumen produkcji w elektrowniach wiatrowych i wodnych,
3. niższa marża na cieple - głównie ze względu na wzrost kosztów uprawnień do emisji CO_2 i kosztów paliw, nie w pełni przeniesiony w taryfach na ciepło,
4. wynik na okazyjnym nabyciu od grupy in.ventus 5 farm wiatrowych - zdarzenie, które wpłynęło pozytywnie na wynik w 2019 r.,
5. rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze (ekwiwalent pieniężny za ulgowe korzystanie z energii elektrycznej (taryfa pracownicza), nagrody jubileuszowe i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) w TAURON Wytwarzanie - zdarzenie, które wpłynęło pozytywnie na wynik w 2018 r.,
6. pozostałe (głównie: rozwiązanie rezerw na zwrot dotacji dot. bloków biomasowych, rozwiązanie rezerw na rekultywację składowiska odpadów paleniskowych, rozwiązanie rezerwy na Program Dobrowolnych Odejść, wyższe przychody z odszkodowań, wzrost kosztów pracy wynikający z porozumienia płacowego oraz niższe koszty najmu, dzierżawy i wieczystego użytkowania gruntów w związku z wdrożeniem MSSF 16 *Leasing*).

Grupa Kapitałowa TAURON rozpoznała w wynikach 2019 r. utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowej jednostek generujących przepływy pieniężne (CGU) wchodzących w skład Segmentu Wytwarzanie, których łączny wpływ na obciążenie wyniku operacyjnego Segmentu wyniósł 610 mln zł.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Wytwarzanie za lata 2017-2019.

Rysunek nr 52. Dane finansowe Segmentu Wytwarzanie za lata 2017-2019

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Rysunek nr 53. Wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie

Główne inwestycje

W Segmencie Wytwarzanie w 2019 r. poniesiono łącznie 1 683 mln zł nakładów inwestycyjnych, w tym na następujące przedsięwzięcia inwestycyjne:

1. 1 020 mln zł na budowę nowego bloku energetycznego o mocy 910 MWe w Jaworznie,
2. 104 mln zł Uciepłownienie Elektrowni Łagisza,
3. 42 mln zł dostosowanie jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie do *Konkluzji BAT,*
4. 32 mln zł odtworzenie SDW w Elektrowni Łagisza,
5. 25 mln zł inwestycje związane z rozwojem i utrzymaniem sieci ciepłowniczych,
6. 27 mln zł przyłączenia nowych obiektów,
7. 6 mln zł na przyłączenie obiektów ogrzewanych ze źródeł niskiej emisji do sieci ciepłowniczych,
8. 215 mln zł na nakłady odtworzeniowe i komponenty remontowe w TAURON Wytwarzanie.

Ponadto w kwocie nakładów segmentu ok. 166 mln zł stanowią koszty finansowe.

Oprócz powyższych inwestycji realizowana jest inwestycja w Stalowej Woli z udziałem partnera strategicznego PGNiG. TAURON i PGNiG posiadają po 50% udziałów w spółce celowej realizującej projekt obejmujący budowę bloku gazowo-parowego o mocy 449 MWe wraz z członem ciepłowniczym o mocy 240 MWt. W styczniu 2016 r. odstąpiono od kontraktu z głównym wykonawcą firmą Abener Energia. W marcu 2017 r., dzięki spłacie dotychczasowych instytucji finansujących projekt, weszły w życie podpisane aneksy do umowy gazowej, elektrycznej, porozumienie restrukturyzujące projekt. Uzgodniono i podjęto decyzję o budowie rezerwowego źródła ciepła. W marcu 2018 r. pozyskano finansowanie od BGK i PGNiG. W wyniku przeprowadzenia szeregu analiz, m.in. z uwagi na poziom zaawansowania inwestycji zdecydowano się na formułę EPCM. Do realizacji EPCM wybrano konsorcjum firm Energopomiar Gliwice - Energoprojekt Katowice. Zakończenie realizacji tej inwestycji planowane jest na I połowę 2020 r. Przewidywane nakłady inwestycyjne na projekt (bez kosztów finansowych) wynoszą 1,4 mld zł.

5.2.3. Segment Dystrybucja

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Dystrybucja w latach 2019-2017.

Tabela nr 32. Wyniki Segmentu Dystrybucja w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017[1]	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Dystrybucja					
Przychody ze sprzedaży	**6 594 864**	**6 060 201**	**5 847 303**	**109%**	**534 663**
usługi dystrybucyjne i handlowe	*6 299 847*	*5 789 487*	*5 438 954*	*109%*	*510 360*
opłaty przyłączeniowe	*80 885*	*81 129*	*114 112*	*100%*	*(244)*
przychody z tytułu kolizji energetycznych	*45 058*	*51 399*	*37 220*	*88%*	*(6 341)*
pozostałe przychody (najem, towary i materiały, usługi budowlano-montażowe)	*169 074*	*138 186*	*257 017*	*122%*	*30 888*
Zysk operacyjny	**1 443 741**	**1 391 155**	**1 210 925**	**104%**	**52 586**
Amortyzacja i odpisy	1 162 067	1 074 382	1 071 760	108%	87 685
EBITDA	**2 605 808**	**2 465 537**	**2 282 685**	**106%**	**140 271**

[1]Dane za 2017 r. uwzględniają wyniki TAURON Dystrybucja Serwis

W 2019 r. Segment Dystrybucja, w porównaniu do 2018 r., zanotował wzrost przychodów ze sprzedaży o 9%, natomiast wzrost wyników na poziomie EBIT i EBITDA wyniósł odpowiednio 4% i 6%. Na dynamikę wyników wpłynęły poniższe przyczyny:

1. wzrost średniej stawki sprzedaży usługi dystrybucyjnej do odbiorców końcowych,
2. spadek wolumenu dostaw ogółem w tym:
   - spadek w grupie A wynikający zarówno z podjęcia przez odbiorców działań zmierzających do ograniczenia poboru energii z sieci dystrybucyjnej (szersze wykorzystanie własnych jednostek wytwórczych oraz optymalizacja zużycia energii elektrycznej) jak też ograniczenia produkcji (spółki węglowe oraz hutnictwo),
   - wzrost dostaw do odbiorców końcowych, w szczególności wśród odbiorców w grupie B w efekcie utrzymującej się korzystnej koniunktury gospodarczej głównie w I półroczu 2019 r. oraz w grupie G przede wszystkim w związku ze wzrostem o 53 tys. liczby odbiorców gospodarstw domowych,
3. wyższe koszty zakupu usług przesyłowych,

4. wyższe koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie strat różnicy bilansowej będące wypadkową wyższej ceny zakupu, mniejszego wolumenu, oraz odchylenia z tytułu doszacowania,
5. spadek przychodów z tytułu kolizji energetycznych w związku z faktem, iż w 2018 r zrealizowane zostały dwie istotne kolizje na sieci WN-110kV oraz nieznaczny spadek przychodów z opłat przyłączeniowych dotyczących przyłączeń podmiotów głównie do sieci WN,
6. wzrost opłat za przekroczenie mocy oraz ponadnormatywny pobór energii biernej.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Dystrybucja za lata 2017-2019

Rysunek nr 54. Dane finansowe Segmentu Dystrybucja za lata 2017-2019

[1]Dane za 2017 r. uwzględniają wyniki TAURON Dystrybucja Serwis

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Dystrybucja wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Rysunek nr 55. Wynik EBITDA Segmentu Dystrybucja

Główne inwestycje

W Segmencie Dystrybucja w 2019 r. poniesiono łącznie 1 785 mln zł nakładów inwestycyjnych. Główne kierunki inwestowania to:

- 996 mln zł na inwestycje związane z modernizacją i odtworzeniem sieci,
- 667 mln zł na inwestycje związane z przyłączeniem nowych odbiorców.

Ponadto, w 2019 r. poniesiono również nakłady w łącznej wysokości ok. 117 mln zł na: łączność i informatykę, budynki i budowle, środki transportu.

5.2.4. Segment Sprzedaż

Poniższa tabela przedstawia wyniki Segmentu Sprzedaż w latach 2019-2017.

Tabela nr 33. Wyniki Segmentu Sprzedaż w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017[1]	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Sprzedaż					
Przychody ze sprzedaży	**14 907 937**	**14 219 677**	**13 567 887**	**105%**	**688 260**
energia elektryczna, w tym:	*9 488 091*	*9 011 153*	*8 740 196*	*105%*	*476 938*
przychody ze sprzedaży detalicznej energii elektrycznej	*7 479 056*	*7 928 888*	*7 554 448*	*94%*	*(449 832)*

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017[1]	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	*701 607*	*666 306*	*336 566*	*105%*	*35 301*
paliwa	*1 396 300*	*1 371 117*	*1 024 912*	*102%*	*25 183*
usługa dystrybucyjna (przeniesiona)	*3 117 588*	*2 948 306*	*3 448 567*	*106%*	*169 282*
pozostałe przychody, w tym usługi handlowe	*204 351*	*222 795*	*17 641*	*92%*	*(18 444)*
Rekompensaty	952 650			-	952 650
Zysk operacyjny	**382 185**	**332 428**	**832 216**	**115%**	**49 757**
Amortyzacja i odpisy	46 392	40 043	9 006	116%	6 349
EBITDA	**428 577**	**372 471**	**841 222**	**115%**	**56 106**

[1]Dane za 2017 r. nie uwzględniają wyników TAURON Dystrybucja Serwis

W 2019 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Sprzedaż osiągnęły poziom wyższy o 5% w porównaniu z 2018 r., za sprawą wyższych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej (wyższa cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku hurtowym), wzrostu przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej oraz uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (wzrost rynkowych cen). Wyższe były również przychody ze sprzedaży paliw, w efekcie wzrostu cen sprzedaży paliwa gazowego (wyższa cena sprzedaży paliwa gazowego przy jednocześnie wyższym wolumenie).

Wynik operacyjny EBITDA oraz EBIT Segmentu Sprzedaż ukształtował się w 2019 r. na poziomie wyższym niż w roku ubiegłym, na co wpływ miały poniższe czynniki:

1. wolumen i ceny energii - ujemny wpływ na wynik spowodowany jest wzrostem rynkowych cen energii elektrycznej oraz wprowadzeniem ustawy o „zamrożeniu cen sprzedaży". Sytuacja ta przekłada się wprost na spadek marży, głównie w segmencie masowym, przy jednoczesnym spadku łącznego wolumenu sprzedaży energii elektrycznej o 1,8 TWh r/r (z 39,14 TWh do 37,36 TWh, w tym wolumenu sprzedaży detalicznej - spadek o 0,8 TWh oraz sprzedaży hurtowej - spadek o 1,0 TWh),
2. ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 r. oszacowanych korekt zmniejszających przychody od klientów, wynikających z konieczności dostosowania cen w tym okresie do zapisów znowelizowanej Ustawy,
3. ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 30 grudnia 2019 r. różnicy ceny i rekompensaty finansowej, w związku z przysługującym spółkom obrotu Grupy Kapitałowej TAURON prawem do zwrócenia się do Zarządcy Rozliczeń S.A. z wnioskami o wypłatę,
4. koszt rezerwy utworzonej na podstawie wymogów narzuconych w znowelizowanej ustawie, co szerzej opisano w nocie 12 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.* oraz wykorzystanie rezerwy na umowy rodzące straty zawiązanej w ubiegłym roku w związku z wprowadzeniem ustawy o „zamrożeniu cen sprzedaży energii elektrycznej",
5. ceny praw majątkowych - ujemny wpływ na wynik z uwagi na wzrost cen zielonych certyfikatów,
6. obowiązek umorzenia praw majątkowych - dodatni wpływ na wynik jest skutkiem braku obowiązków kogeneracyjnych w 2019 r. (w 2018 r. obowiązujący poziom umorzenia wynosił dla PMEC 23,2%, PMGM 8%, PMMET 2,3%), przy jednoczesnym wzroście obowiązku dla zielonych certyfikatów z 17,5% do 18,5% oraz utrzymania obowiązku dla PMOZE-BIO 0,50%,
7. pozostałe - ujęty wynik na sprzedaży pozostałych produktów handlowych obejmuje m.in. wynik na sprzedaży praw do emisji CO_2, świadczenie usługi oświetlenia ulicznego, wynik na pozostałej działalności operacyjnej, odpis aktualizujący wartość należności oraz koszty sprzedaży.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe Segmentu Sprzedaż za lata 2017-2019.

Rysunek nr 56. Dane finansowe Segmentu Sprzedaż za lata 2017-2019

[1]Dane za 2017 r. nie uwzględniają wyników TAURON Dystrybucja Serwis

Poniższy rysunek przedstawia wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż wraz z istotnymi czynnikami wpływającymi na zmianę r/r.

Rysunek nr 57. Wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż

Główne inwestycje

W Segmencie Sprzedaż w 2019 r. poniesiono łącznie 47 mln zł nakładów inwestycyjnych, głównie na działalność związaną z utrzymaniem i rozwojem oświetlenia ulicznego.

5.2.5. Pozostała działalność

Poniższa tabela przedstawia wyniki Pozostałej działalności w latach 2019-2017.

Tabela nr 34. Wyniki Pozostałej działalności w latach 2019-2017

Wyszczególnienie (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019/2018)
Pozostała działalność					
Przychody ze sprzedaży	**979 911**	**857 462**	**804 560**	**114%**	**122 449**
usługi obsługi klienta	*215 785*	*190 765*	*198 113*	*113%*	*25 020*
usługi wsparcia	*481 000*	*424 468*	*392 394*	*113%*	*56 532*
biomasa	*118 546*	*78 699*	*74 248*	*151%*	*39 847*
kruszywa	*106 573*	*101 495*	*101 343*	*105%*	*5 078*
pozostałe przychody	*58 007*	*62 035*	*38 462*	*94%*	*(4 028)*
Zysk operacyjny	**46 152**	**46 023**	**35 902**	**100%**	**129**
Amortyzacja i odpisy	90 034	89 009	82 141	101%	1 025
EBITDA	**136 186**	**135 032**	**118 043**	**101%**	**1 154**

Przychody ze sprzedaży Pozostałej działalności w 2019 r. były wyższe o 14% w porównaniu z 2018 r., co wynika głównie ze wzrostu przychodów ze sprzedaży biomasy oraz usług wsparcia. Ponadto zanotowano wzrost przychodów w wyniku centralizacji usług świadczonych przez CUW HR oraz sprzedaży ubocznych produktów spalania i wydobycia węgla.

Poniższy rysunek przedstawia dane finansowe spółek Pozostałej działalności na lata 2017-2019.

Rysunek nr 58. Dane finansowe spółek Pozostałej działalności za lata 2017-2019

Główne inwestycje

W spółkach Pozostałej działalności wielkość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2019 r. wyniosła łącznie 133 mln zł. Są to przede wszystkim nakłady związane z inwestycjami IT.

Ponadto poniesiono nakłady kapitałowe na zakup 5 farm wiatrowych należących do grupy in.ventus w wysokości 601 mln zł.

5.3. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

5.3.1. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Poniższa tabela przedstawia strukturę rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Tabela nr 35. Struktura rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na dzień 31 grudnia 2019 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe	**83,6%**	**87,9%**	**86,6%**
Aktywa obrotowe	**16,4%**	**12,1%**	**13,4%**
SUMA AKTYWÓW	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	43,4%	49,3%	50,3%
Udziały niekontrolujące	2,1%	0,4%	0,1%
Kapitał własny ogółem	**45,5%**	**49,7%**	**50,4%**
Zobowiązania długoterminowe	35,7%	30,7%	35,5%
Zobowiązania krótkoterminowe	18,8%	19,6%	14,0%
Zobowiązania razem	**54,5%**	**50,3%**	**49,6%**
SUMA PASYWÓW	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**
Zobowiązania finansowe	**11 394 246**	**9 421 718**	**9 059 844**
Zobowiązania finansowe netto	**10 129 572**	**8 571 889**	**8 047 158**
Wskaźnik dług netto/EBITDA	2,8x	2,5x	2,2x
Wskaźnik płynności bieżącej	0,87	0,62	0,95

Poniższe rysunki przedstawiają strukturę aktywów i pasywów.

Rysunek nr 59. Struktura aktywów

Rysunek nr 60. Struktura pasywów

W strukturze aktywów według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., podobnie jak w 2018 r., największy udział ma wartość aktywów trwałych. W strukturze majątku trwałego największy udział stanowią rzeczowe aktywa trwałe Segmentów: Dystrybucja (56%), Wytwarzanie (38%) oraz Wydobycie (4%).

W strukturze pasywów, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. największy udział mają zobowiązania (54,5%).

Poziom zadłużenia Grupy Kapitałowej TAURON utrzymuje się na bezpiecznym poziomie, na co wskazuje poziom wskaźnika zadłużenia będący poniżej wartości ustalonej z instytucjami finansującymi działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Wskaźnik płynności bieżącej oraz wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA utrzymują się na bezpiecznym poziomie.

Poniższy rysunek przedstawia wskaźnik płynności bieżącej i zadłużenie finansowe netto/EBITDA w latach 2017-2019.

Rysunek nr 61. Wskaźnik płynności bieżącej i zadłużenie finansowe netto/EBITDA w latach 2017-2019

Poniższa tabela przedstawia roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - **aktywa**.

Tabela nr 36. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - aktywa (istotne pozycje)[1]

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (tys. zł)	Stan na dzień 31 grudnia 2019 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	Dynamika (2019/2018)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	**35 052 287**	**32 596 304**	**31 048 542**	**108%**
Rzeczowe aktywa trwałe	31 099 071	29 406 667	28 079 886	106%
Aktywa obrotowe	**6 865 478**	**4 501 173**	**4 786 474**	**153%**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	823 724	909 249	150%
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	22 710	13 712	15 910	166%
SUMA AKTYWÓW	**41 917 765**	**37 097 477**	**35 835 016**	**113%**

[1]Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON wykazuje wyższą o ok. 13% sumę bilansową.

Poniższe rysunki przedstawiają zmianę stanu aktywów i aktywów obrotowych.

Rysunek nr 62. Zmiana stanu aktywów

Rysunek nr 63. Zmiana stanu aktywów obrotowych

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON, po uwzględnieniu następujących przesłanek:

1. długotrwałego utrzymywania się wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej,
2. zmian w zakresie światowych cen surowców, energii elektrycznej oraz uprawnień do emisji gazów cieplarnianych,
3. znacznej zmienności cen energii na rynku terminowym i utrzymujących się problemów z brakiem płynności,
4. działań regulacyjnych mających na celu ograniczenie wzrostu cen energii dla klientów końcowych,
5. zwiększenie ryzyka w zakresie produkcji węgla handlowego,
6. skutki wyników dotychczasowych aukcji OZE oraz bardzo dynamicznego rozwoju podsektora prosumentów i mikroinstalacji w związku z uruchomionymi programami wsparcia, ,
7. skutki wprowadzenia zapisów pakietu zimowego, w tym standardu emisyjnego, niekorzystnie wpływającego na możliwość uczestnictwa w rynku mocy jednostek węglowych po dniu 1 lipca 2025 r.,
8. zaostrzanie norm emisyjności i utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej,
9. spadku stopy wolnej od ryzyka,

ujęła odpisy aktualizujące oraz rozwiązała wcześniej utworzone odpisy dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, będące wynikiem testów na utratę wartości aktywów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 30 czerwca 2019 r., o czym Spółka informowała w raportach bieżących nr 5/2020 z dnia 4 marca 2020 r. oraz nr 9/2020 z dnia 17 marca 2020 r. Wyniki przeprowadzonych testów wykazały zasadność utworzenia odpisów aktualizujących w łącznej kwocie 1 035 mln zł (nadwyżka odpisów utworzonych nad rozwiązanymi).

Wartość aktywów trwałych wzrosła o 2 456 mln zł (8%), co jest efektem następujących zdarzeń:

1. wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych, co jest wypadkową ponoszonych nakładów na prowadzone w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe (głównie w TAURON Dystrybucja, TAURON Wytwarzanie, Nowe Jaworzno Grupa TAURON i TAURON Ciepło), a także utworzonych odpisów aktualizujących w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości aktywów,
2. ujęcia w 2019 r. w księgach rachunkowych prawa do użytkowania aktywów w związku z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing*. Jednocześnie zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa Kapitałowa TAURON zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały sporządzone w oparciu o MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing* oraz SKI 15 *Leasing operacyjny - specjalne oferty promocyjne,*
3. spadku wartości nabywanych praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej i praw do emisji gazów cieplarnianych jako skutek reklasyfikacji do aktywów obrotowych w związku ze spełnieniem przesłanek do umorzenia przedmiotowych aktywów.

Na wzrost wartości aktywów obrotowych o 2 364 mln zł (53%) miały wpływ następujące czynniki:

1. wzrost poziomu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 414 mln zł, co zostało szerzej opisane w punkcie dotyczącym rachunku przepływu pieniężnych,
2. wzrost wartości świadectw pochodzenia energii i praw do emisji gazów przeznaczonych do umorzenia o 1 084 mln zł, co jest wypadkową:
   - przeniesienia z długoterminowych aktywów niematerialnych na poczet spełnienia obowiązku ich umorzenia za bieżący okres sprawozdawczy,
   - zakupu praw majątkowych pod obowiązek przedłożenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej do umorzenia, wynikającego z przepisów *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*, oraz uprawnień do emisji CO_2 na poczet spełnienia obowiązku ich umorzenia za bieżący okres sprawozdawczy,
   - umorzenia części posiadanych świadectw pochodzenia energii i praw do emisji CO_2 w związku z realizacją ustawowego obowiązku,
3. wzrost wartości należności od odbiorców o 61 mln zł,
4. wzrost należności z tytułu podatku dochodowego o 241 mln zł w związku z powstałą nadwyżką zapłaconych zaliczek w 2019 r. ponad obciążeniem podatkowym PGK,
5. wzrost należności z tytułu pozostałych podatków i opłat o 175 mln zł, głównie w wyniku rozpoznania należności z tytułu podatku VAT,
6. wzrost wartości pozostałych aktywów finansowych o 156 mln zł, głównie na skutek ujęcia należności z tytułu rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu - dotyczy to należności z tytułu Rekompensaty finansowej za okres IV kwartału 2019 r., o czym mowa szerzej w nocie 12 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*,
7. wzrost pozostałych aktywów niefinansowych o 45 mln zł,
8. wzrost wartości zapasów o 174 mln zł, głównie w wyniku wyższego poziomu zapasów węgla w TAURON Wydobycie oraz spółkach Segmentu Wytwarzanie.

Poniższa tabela przedstawia roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - **pasywa.**

Tabela nr 37. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - pasywa (istotne pozycje)[1]

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (tys. zł)	Stan na dzień 31 grudnia 2019 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.	Dynamika (2019/2018)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	18 192 226	18 295 824	18 036 446	99%
Udziały niekontrolujące	900 434	132 657	31 367	679%
Kapitał własny ogółem	**19 092 660**	**18 428 481**	**18 067 813**	**104%**
Zobowiązania długoterminowe	14 963 274	11 382 254	12 739 852	131%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	11 830 183	8 488 210	9 501 414	139%
Zobowiązania krótkoterminowe	7 861 831	7 286 742	5 027 351	108%
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	2 484 093	2 475 167	351 382	100%
Zobowiązania razem	**22 825 105**	**18 668 996**	**17 767 203**	**122%**
SUMA PASYWÓW	**41 917 765**	**37 097 477**	**35 835 016**	**113%**

[1]Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.

Poniższe rysunki przedstawiają zmianę stanu pasywów i kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom większościowym.

Rysunek nr 64. Zmiana stanu pasywów

Rysunek nr 65. Zmiana stanu kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom większościowym

W 2019 r. istotnym źródłem finansowania majątku był kapitał własny, którego udział w ogólnej sumie pasywów wyniósł 45,5%.

Poniższe rysunki przedstawiają zmianę stanu zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych.

Rysunek nr 66. Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych

Rysunek nr 67. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych

Na wzrost wartości zobowiązań długoterminowych Grupy Kapitałowej TAURON o 3 581 mln zł (31%) miały wpływ następujące czynniki:

1. wzrost zobowiązań z tytułu zadłużenia o 3 342 mln zł, w co wynika z:
   - zastosowania od dnia 1 stycznia 2019 r. MSSF 16 *Leasing* - wpływ 938 mln zł. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych,
   - zaciągnięcia w 2019 r. kredytów i pożyczek w łącznej kwocie 4 037 mln zł, przy czym część kredytu w kwocie 1 840 dotyczy zastąpienia programu emisji obligacji umową kredytu,
2. wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 199 mln zł, co wynika z aktualizacji ich wartości na skutek zmiany przyjętej do wyliczeń stopy dyskonta,
3. wzrost rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu o 267 mln zł co jest efektem aktualizacji ich wartości na skutek zmiany przyjętej do wyliczeń stopy dyskonta,
4. spadek zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 218 mln zł.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych Grupy Kapitałowej TAURON uległa zwiększeniu o 575 mln zł (8%), na co złożyły się następujące czynniki:

1. spadek zobowiązań wobec dostawców o 280,5 mln zł,
2. wzrost rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji CO_2 o 883 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON rozpoznała rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO_2 za cały bieżący rok, podczas gdy w 2018 r. przedłożyła do umorzenia znaczną część uprawnień do emisji CO_2 przed dniem bilansowym, tj. 31 grudnia 2018 r. i w związku z powyższym rozpoznana rezerwa z tego tytułu była odpowiednio niższa,
3. spadek pozostałych zobowiązań finansowych o 213 mln zł, co wynika z rozliczenia kontraktów terminowych na CO_2 w grudniu 2019 r. w efekcie spadku cen uprawnień w stosunku do okresu porównywalnego, a także ujęcia na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 r. zobowiązania do zwrotu odbiorcom nadpłaconych kwot i ujęcia w związku z tym przez Grupę Kapitałową TAURON korekt zmniejszających przychody od klientów dotyczących 2019 r. w związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy „o zamrożeniu cen sprzedaży",
4. wzrost zobowiązań z tytułu pozostałych podatków i opłat o 183 mln zł co wynika z ujęcia większego zobowiązania z tytułu podatku VAT.

5.3.2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniższa tabela przedstawia roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów. Ze względu na zmiany w segmentach i dla zachowania porównywalności, wyniki prezentowane są za 3 lata.

Tabela nr 38. Roczne sprawozdanie z całkowitych dochodów za lata 2019-2017[1]

Sprawozdanie z całkowitych dochodów (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Przychody ze sprzedaży	**19 558 292**	**18 121 748**	**17 424 551**	**108%**
Rekompensaty	952 650			
Koszt własny sprzedaży (łącznie z kosztami sprzedaży i ogólnego zarządu), w tym:	(20 422 371)	(17 546 428)	(15 614 201)	116%
utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	*(1 275 480)*	*(815 410)*	*(40 857)*	156%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	158 936	160 519	(4 079)	99%
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	47 947	54 890	73 050	87%
Zysk (strata) operacyjny	**295 454**	**790 729**	**1 879 321**	**37%**
Marża zysku operacyjnego (%)	*1,5%*	*4,4%*	*10,8%*	*35%*
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(250 800)	(147 372)	(209 322)	170%
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(60 022)	(138 710)	87 653	43%
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	**(15 368)**	**504 647**	**1 757 652**	**-**
Marża zysku przed opodatkowaniem (%)	*(0,1)%*	*2,8%*	*10,1%*	-
Podatek dochodowy	3 685	(297 602)	(374 706)	-
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	**(11 683)**	**207 045**	**1 382 946**	**-**
Marża zysku netto (%)	*(0,1)%*	*1,1%*	*7,9%*	-
Całkowite dochody za rok obrotowy	(113 536)	182 523	1 389 312	-

Sprawozdanie z całkowitych dochodów (tys. zł)	2019	2018	2017	Dynamika (2019/2018)
Zysk przypadający:				
Akcjonariuszom jednostki dominującej	(10 908)	204 880	1 380 663	-
Udziałom niekontrolującym	(775)	2 165	2 283	-
EBIT i EBITDA				
EBIT	**295 454**	790 729	1 879 321	37%
EBITDA	**3 599 367**	3 492 084	3 617 641	103%

[1]*Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.*

Poniższy rysunek przedstawia wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2017-2019.

Rysunek nr 68. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2017-2019

W okresie sprawozdawczym zakończonym dnia 31 grudnia 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON wypracowała przychody o 8% wyższe w porównaniu do wartości uzyskanych w 2018 r., co jest wypadkową następujących czynników:

1. wyższe przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (o 12%) - głównie jako efekt 10% wzrostu średniej ceny oraz 1% spadku wolumenu sprzedanej przez Grupę Kapitałową TAURON energii elektrycznej,
2. wyższe przychody ze sprzedaży gazu (o 28%), z uwagi na wzrost cen sprzedaży gazu o 6% oraz wzrost wolumenu o 21%,
3. niższe przychody ze sprzedaży ciepła (o 1%) - niższy wolumen sprzedaży ciepła i usług przesyłowych, ze względu na wyższe temperatury otoczenia w porównaniu z 2018 r.,
4. wyższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych i handlowych (o 5%), głównie z uwagi na wzrost stawki sprzedaży usługi dystrybucyjnej do odbiorców końcowych w następstwie wprowadzenia do stosowania MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* i wyłączenie z przychodów opłaty przejściowej w 2018 r.,
5. niższe przychody ze sprzedaży węgla (o 38%) jako efekt spadku wolumenu sprzedaży węgla o 36%, przy spadku ceny sprzedaży węgla o 3% głównie z uwagi na zwiększenie udziału tańszych miałów w ogólnej sprzedaży węgla.

Ponadto w 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON otrzymała rekompensaty z tytułu zamrożenia cen energii elektrycznej - „ustawa prądowa" w wysokości 952,7 mln zł.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę przychodów ze sprzedaży (poza rekompensatą) Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019.

Rysunek nr 69. Struktura przychodów ze sprzedaży (poza rekompensatą) Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019[1]

[1]*Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.*

Poniższy rysunek przedstawia wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON i poziom realizowanych marż.

Rysunek nr 70. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON i poziom realizowanych marż w latach 2017-2019[1]

[1]Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.

W 2019 r. koszty działalności Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły 20,4 mld zł, co oznacza, że ich poziom był o 16% wyższy od poniesionych w 2018 r.

Jedną z przyczyn wzrostu kosztów było ujęcie utworzonych w 2019 r. odpisów aktualizujących dotyczących rzeczowych aktywów trwałych będących wynikiem testów na utratę wartości aktywów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 30 czerwca 2019 r., o czym Spółka informowała w raportach bieżących nr 30/2019 z dnia 19 sierpnia 2019 r., nr 5/2020 z dnia 4 marca 2020 r. oraz nr 9/2020 z dnia 17 marca 2020 r.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON ujęła odpisy aktualizujące w Segmentach Wytwarzanie i Wydobycie oraz rozwiązała w części utworzone wcześniej odpisy w Segmencie Wytwarzanie.

Łączny wpływ na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wyniósł 854,6 mln zł (nadwyżka utworzenia nad rozwiązaniem), z czego kwota 815,8 mln zł została odniesiona w koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług.

Poza powyższymi zdarzeniami o charakterze jednorazowym, na poziom kosztów Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. wpłynęły następujące czynniki:

1. wzrost kosztów amortyzacji głównie w efekcie:
   - rozpoczęcia okresu eksploatacji oddawanych do użytkowania prowadzonych w Grupie Kapitałowej TAURON inwestycji i w związku z tym rozpoczęciem umarzania ich wartości zgodnie z przyjętymi stawkami,
   - ujęcia w bieżącym okresie amortyzacji od praw do użytkowania aktywów w związku z wejściem w życie od dnia 1 stycznia 2019 r. MSSF 16 *Leasing,*
   - aktualizacji stawek amortyzacyjnych w wyniku utworzonych lub zaktualizowanych odpisów aktualizujących wartość aktywów w związku z przeprowadzonymi testami na utratę wartości,
2. wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej, głównie z tytułu wzrostu cen przeciętnie o 32%,
3. spadek kosztów pozostałych usług obcych, na co wpływ mają niższe koszty usług budowlano-montażowych w bieżącym roku z uwagi na intensyfikację prac w 2018 r. związanych z realizacją inwestycji - budowa bloku 910 MW w Jaworznie, częściowe rozwiązanie rezerwy na rekultywację odpadów paleniskowych, niższe koszty usług górniczych i najmu maszyn w związku z niższą produkcją zakładów górniczych oraz niższe koszty najmu i dzierżawy w związku z wejściem w życie od dnia 1 stycznia 2019 r. MSSF 16 *Leasing*,
4. wyższy wolumen zakupionej energii elektrycznej od kontrahentów spoza Grupy Kapitałowej TAURON oraz mniejszej produkcji energii elektrycznej przez jednostki wytwórcze,
5. wyższe koszty zużycia materiałów i energii, głównie w wyniku:
   - wyższych kosztów zużycia biomasy w związku z pracą jednostek opartych o to paliwo,
   - wyższych kosztów cen energii elektrycznej zużywanej na potrzeby różnicy bilansowej w efekcie wyższych cen,
   - niższych kosztów materiałów zużywanych w produkcji węgla handlowego i zbrojenia chodników w związku z niższym poziomem realizowanego wydobycia,
6. wzrost kosztów usługi dystrybucyjnej jako efekt wyższych kosztów zakupu usług przesyłowych (wzrost opłat sieciowych),
7. wyższe koszty obowiązku umorzenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, głównie ze względu na wzrost cen r/r (z 46 zł/Mg do 65 zł/Mg),
8. wyższe koszty pracy, z uwagi na wzrost poziomu zatrudnienia w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w związku ze zmianą modelu operacyjnego w zakresie wydobycia węgla poprzez wsparcie własnych oddziałów robót przygotowawczych, ograniczeniem pracy tymczasowej w konsekwencji zmiany obowiązujących przepisów prawnych oraz rozwojem działalności ochrony i zarządzania nieruchomościami, a także podpisanych

porozumień płacowych, wzrost kosztów rezerw aktuarialnych z uwagi na obniżenie stopy dyskonta. Dodatkowo w 2018 r. rozwiązana była rezerwa na świadczenia pracownicze (ekwiwalent pieniężny za ulgowe korzystanie z energii elektrycznej (taryfa pracownicza), nagrody jubileuszowe i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) w TAURON Wytwarzanie, co wpłynęło na obniżenie poziomu tych kosztów w okresie porównywalnym,

9. wzrost zmiany stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych, co wynika w głównej mierze ze wzrostu zapasów węgla z własnej produkcji,
10. wzrost kosztu wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki, z uwagi na wzrost zaangażowania własnych zasobów przy realizowanych inwestycjach w Grupie Kapitałowej TAURON,
11. ujęcie w bieżącym okresie sprawozdawczym przez spółki Segmentu Sprzedaż rezerw na umowy rodzące obciążenia w wysokości wyższej niż w 2018 r. Aktualizacja rezerwy utworzonej w związku z wejściem w życie *ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* wynikała z przyjęcia do kalkulacji ceny sprzedaży dla tych odbiorców na 2020 r. parametrów określonych w wezwaniu Prezesa URE, których zatwierdzenie w grudniu 2019 r. skutkuje brakiem możliwości uzyskania przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w wartości pokrywającej koszty uzasadnione prowadzenia działalności w tym zakresie (szerzej zostało to opisane w nocie 39.2 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*).

Osiągnięta w 2019 r. marża EBITDA wynosiła 18,4% i była niższa o 0,9 p.p. w porównaniu do 2018 r. Na skutek przeprowadzonych odpisów, których wartość w 2019 r. była wyższa od wartości odpisów z 2018 r., marża EBIT i marża zysku netto ukształtowały się w okresie sprawozdawczym na poziomie niższym od uzyskanych przed rokiem i wynosiły odpowiednio 1,5% i (0,1)%. Bez uwzględnienia skutków odpisów aktualizujących marża EBIT oraz zysku netto wyniosłaby w 2019 r. odpowiednio 8% i 5,2%, a dla 2018 r. 8,9% i 4,8%.

Zgodnie z przedstawionym skonsolidowanym sprawozdaniem z całkowitych dochodów, łączne całkowite dochody Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 r., uwzględniające zysk netto powiększony lub pomniejszony o zmianę wartości instrumentów zabezpieczających, różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej oraz pozostałe dochody po uwzględnieniu podatku, wyniosły (113,5) mln zł, w porównaniu do 182,5 mln zł wypracowanych w 2018 r.

5.3.3. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela przedstawia sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

Tabela nr 39. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (istotne pozycje) w latach 2017-2019[1]

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (tys. zł)	Rok zakończony 31 grudnia 2019 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2018 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2017 r.	Dynamika (2019/2018)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(15 368)	504 647	1 757 652	-
Korekty	2 050 943	1 717 974	1 801 015	119%
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	**2 035 575**	**2 222 621**	**3 558 667**	**92%**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(4 035 132)	(3 741 566)	(3 561 758)	108%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**(4 534 738)**	**(3 387 402)**	**(3 871 676)**	**134%**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 420 000)	0	(1 650 000)	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych oraz wpływy z zaciągnięcia kredytów / pożyczek	5 650 000	1 350 293	2 707 462	418%
Spłata pożyczek / kredytów	(867 360)	(168 874)	(154 918)	514%
Odsetki zapłacone	(212 556)	(160 170)	(184 550)	133%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	**2 894 792**	**1 171 400**	**759 629**	**247%**
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**395 629**	**6 619**	**446 620**	**5 977%**
Środki pieniężne na początek okresu	**807 972**	**801 353**	**354 733**	**101%**
Środki pieniężne na koniec okresu	**1 203 601**	**807 972**	**801 353**	**149%**

[1]Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.

Poniższy rysunek przedstawia przepływy pieniężne w latach 2017-2019.

Rysunek nr 71. Przepływy pieniężne w latach 2017-2019

Zrealizowana dodatnia wartość przepływów z działalności operacyjnej w 2019 r. była niższa od strumienia środków pieniężnych zrealizowanych w 2018 r. o 187 mln zł. Największy wpływ na zmianę tej pozycji rachunku przepływów pieniężnych miały następujące czynniki:

1. wypracowanie wyższego o 107 mln zł wyniku EBITDA, w którym rozpoznano mający niepieniężny charakter wynik na okazyjnym nabyciu farm wiatrowych w kwocie 120 mln zł,
2. niższy o 140 mln zł kapitał obrotowy, jest wypadkową:
   - dodatniej zmiany stanu należności głównie od odbiorców o 105 mln zł,
   - dodatniej zmiany stanu zapasów o 47 mln zł,
   - ujemnej zmiany stanu zobowiązań o 601 mln zł na skutek zmniejszenia zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2019 r. a dniem 31 grudnia 2018 r. oraz zmiany wartości depozytów uzupełniających otrzymanych przez Spółkę z tytułu bieżących rozliczeń giełdowych, w związku z rozliczeniem części kontraktów terminowych oraz zmianą wyceny pozostałych kontraktów terminowych typu futures,
   - poniesienia mniejszego wydatku na zakup uprawnień do emisji CO_2 o kwotę 456 mln zł,
   - poniesienia większego wydatku na zakup świadectw pochodzenia energii o kwotę 91 mln zł,
   - wniesienia opłaty zastępczej z tytułu spełnienia obowiązku przedłożenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej do umorzenia, wynikającego z przepisów *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* w kwocie 33 mln zł,
3. zapłata wyższego o 32 mln zł podatku dochodowego, co wynika z:
   - uiszczenia przez PGK w 2019 r. podatku dochodowego w kwocie wyższej o 101 mln zł niż w 2018 r.,
   - wpływu netto w kwocie 18 mln zł w 2019 r. z tytułu rozliczeń podatkowych za lata poprzednie,
   - zapłaty w 2018 r. przez PGK podatku dochodowego za 2017 r. w kwocie 46 mln zł,
   - zapłaty podatku dochodowego w 2018 r. przez spółki nie będące w PGK w kwocie 3 mln zł, podczas gdy w 2019 r. wartość przepływu z tego tytułu wyniosła 0,5 mln zł.

Największy wpływ na kształtowanie się strumienia środków pieniężnych o charakterze inwestycyjnym mają wydatki z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, które w okresie sprawozdawczym były wyższe o 294 mln zł od poziomu z 2018 r. Największe wydatki zostały poniesione przez Segmenty Dystrybucja i Wytwarzanie.

Dodatnia wartość środków pieniężnych o charakterze finansowym wynika z przeprowadzonej w 2019 r. emisji obligacji na łączną kwotę 500 mln zł oraz zaciągnięcia kredytów lub pożyczek na łączną kwotę 5 150 mln zł, przy jednoczesnym wykupie dłużnych papierów wartościowych za kwotę 2 420 mln zł oraz spłacie kredytów i pożyczek zaciągniętych w ubiegłych latach w kwocie 867 mln zł. W 2019 r. miało miejsce zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu i w związku z powyższym otrzymane środki pieniężne z pierwszej transzy kredytu z dnia 28 czerwca 2019 r. zostały przeznaczone na wykup obligacji o wartości nominalnej 1 840 mln zł.

Dodatkowo w ciągu 2019 r. Grupa Kapitałowa TAURON otrzymała wpływ w kwocie 780 mln zł, co jest związane z wniesieniem przez FIK FIZAN oraz PFR IFIZ wkładów pieniężnych na objęcie udziałów w podwyższonym kapitale spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON. Łączna wartość zapłaconych odsetek prezentowanych w przepływach z działalności finansowej wyniosła 213 mln zł.

Poniższy rysunek przedstawia przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Rysunek nr 72. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Grupa Kapitałowa TAURON kontynuuje proces rozwoju i nadal utrzymuje swoją pozycję rynkową. Zauważyć należy, że wartość przepływów operacyjnych wykazuje dodatnie saldo, a więc pozwala Grupie Kapitałowej TAURON samodzielnie finansować działalność bieżącą.

5.4. Istotne pozycje pozabilansowe

Pozycje pozabilansowe ujęte w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Na dzień 31 grudnia 2019 r. do istotnych zobowiązań warunkowych Grupy Kapitałowej TAURON należy zaliczyć:

1. Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych:

   1) powództwa spółek należących do grup: in.ventus, Polenergia oraz Wind Invest przeciwko PEPKH o stwierdzenie bezskuteczności złożonych przez PEPKH oświadczeń o wypowiedzeniu umów zawartych z ww. spółkami na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych.

      W dniu 2 września 2019 r. Amon (spółka należąca do grupy Polenergia) wystąpiła z nowymi pozwami zawierającymi następujące roszczenia odszkodowawcze w łącznej kwocie 29 009 tys. zł. Po dniu bilansowym, w dniu 24 lutego 2020 r., PEPKH otrzymała pismo stanowiące zmianę powództwa Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o., w którym obok roszczenia pierwotnego wniesiono o zasądzenie roszczeń w łącznej kwocie 34 464 tys. zł.

      Na dzień porządzenia niniejszego sprawozdania wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: 20 397 tys. euro (spółki grupy in.ventus), 115 566 tys. zł (spółki grupy Polenergia), 322 313 tys. zł (spółki grupy Wind Invest).

      Spółka utworzyła na dzień bilansowy rezerwę na umowy rodzące obciążenia w kwocie 4 213 tys. zł.

      Szczegółowa informacja dotycząca powyższego zdarzenia została przedstawiona w pkt 2.6 niniejszego sprawozdania.

   2) powództwa spółek należących do grup: in.ventus, Polenergia i Wind Invest przeciwko TAURON o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji. Podstawą faktyczną żądań pozwów, według twierdzeń stron powodowych, jest wypowiedzenie przez PEPKH umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia oraz rzekome kierowanie przez TAURON tym procesem.

      Wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: 12 286 tys. euro (spółki grupy in.ventus), 78 855 tys. zł (spółki grupy Polenergia), 129 947 tys. zł. (spółki grupy Wind Invest).

      Ponadto, spółki powodowe wskazują w swych pozwach na następujące wartości szacowanych szkód, które mogą powstać w przyszłości: 35 706 tys. euro (spółki grupy in.ventus), 265 227 tys. zł (spółki grupy Polenergia), 1 119 363 tys. zł. (spółki grupy Wind Invest),

   3) złożone przez TAURON Sprzedaż oświadczenia o wypowiedzeniu, zawartych ze spółkami z grupy in.ventus umów długoterminowych na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Powyższe umowy uległy wypowiedzeniu wobec nieosiągnięcia przez strony porozumienia w ramach renegocjacji kontraktowych w trybie przewidzianym w umowach. Szacowana na lata 2017-2023 całkowita wartość zobowiązań umownych TAURON Sprzedaż wynikająca z wypowiedzianych ww. umów, na dzień wypowiedzenia wyniosłaby ok. 417 000 tys. zł netto.

   4) otrzymane przez TAURON Sprzedaż zawiadomienia w sprawach z wniosków dwóch spółek z grupy Polenergia przeciwko TAURON Sprzedaż o zawezwanie do ugody co do łącznej kwoty 78 855 tys. zł, tytułem odszkodowania za rzekomą szkodę wyrządzoną spółkom z grupy Polenergia, wskutek bezpodstawnego zerwania długoterminowej umowy zawartej pomiędzy tymi spółkami a PEPKH. Spółki

wskazały we wnioskach, że Spółka, PEPKH oraz likwidatorzy PEPKH wyrządzili i nadal wyrządzają szkodę spółkom z grupy Polenergia, a TAURON Sprzedaż z tej szkody świadomie skorzystała i - według spółek z grupy Polenergia - ponosi za nią odpowiedzialność. Na posiedzeniach sądu nie doszło do zawarcia ugód.

5) powództwo Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) przeciwko TAURON Sprzedaż o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz kar umownych naliczonych w związku z wypowiedzeniem ww. umów. Przedmiotem żądania pozwu była zapłata przez TAURON Sprzedaż na rzecz banku łącznej kwoty 232 879 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym odszkodowania na łączną kwotę 36 252 tys. zł i kar umownych na łączną kwotę 196 627 tys. zł.

Szczegółowa informacja dotycząca powyższego zdarzenia została szczegółowo przedstawiona w pkt 2.6 niniejszego sprawozdania.

2. Postępowania wszczęte przez Prezesa UOKiK:

1) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż oraz TAURON Sprzedaż GZE dotyczące mechanizmu automatycznego przedłużania okresu rozliczeń opłat za sprzedaż energii elektrycznej według cennika w sytuacji braku aktywnego działania ze strony konsumenta po przedstawieniu mu nowej oferty,
2) postępowania przeciwko TAURON Sprzedaż GZE w związku z podejrzeniem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na utrudnianiu zmiany sprzedawcy energii elektrycznej,
3) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż w związku z podejrzeniem naruszania zbiorowych interesów konsumentów, poprzez stosowanie praktyk związanych z zawieraniem umów sprzedaży energii elektrycznej przez telefon,
4) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż w związku z podejrzeniem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, poprzez wprowadzanie zmian w zakresie informacji udostępnianych konsumentom we wnioskach o zawarcie lub zmianę warunków umowy kompleksowej dotyczącej energii elektrycznej,
5) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż oraz TAURON Sprzedaż GZE wzywające spółki do przekazania informacji o zawartych w 2018 r. i 2019 r. umów sprzedaży rezerwowej oraz udzielenia stosowych wyjaśnień w sprawie.

3. Postępowania wszczęte przez Prezesa URE:

1) postępowanie przeciwko TAURON Dystrybucja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z uwagi na nie utrzymywanie w należytym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz na naruszenie warunków określonych w koncesji na dystrybucję energii elektrycznej. Decyzją Prezesa URE na TAURON Dystrybucja została nałożona kara w wysokości 350 tys. zł. TAURON Dystrybucja złożyła do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) odwołanie od powyższej decyzji. Powyższa spółka utworzyła rezerwę w wysokości 351 tys. zł,
2) postępowanie przeciwko TAURON EKOENERGIA w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w związku z podejrzeniem prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w Elektrowni Wodnej Dąbie i Elektrowni Wodnej Przewóz bez wymaganych przepisami *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne* pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód do celów energetycznych. Decyzją Prezesa URE na TAURON EKOENERGIA została nałożona kara w wysokości 2 tys. zł. TAURON EKOENERGIA złożyła do Sądu Okręgowego w Warszawie odwołanie od powyższej decyzji,
3) postępowania przeciwko TAURON Sprzedaż w sprawie dostosowania warunków udzielonej koncesji na obrót energią elektryczną do aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Decyzją Prezesa URE TAURON Sprzedaż została zobowiązana do zmiany koncesji. TAURON Sprzedaż złożyła do SOKiK odwołanie od powyższej decyzji,
4) postępowania przeciwko TAURON Sprzedaż w sprawie wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego,
5) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż GZE w sprawie wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego,
6) postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż GZE w sprawie wymierzenia kar pieniężnych w związku z ujawnieniem możliwości nieprzestrzegania obowiązków określonych w art. 9a ust. 1, art. 9a ust. 8 *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne* oraz art. 12 ust. 1 *ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej*. Powyższa spółka utworzyła rezerwę w łącznej wysokości 6 320 tys. zł.

4. spór sądowy pomiędzy TAURON, jako następcą prawnym Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. (GZE) a Hutą Łaziska S.A. (Huta Łaziska) z powodu niewywiązywania się przez Hutę Łaziska z obowiązku zapłaty należności z tytułu dostaw energii, czego efektem było wstrzymanie przez GZE w 2001 r. dostaw energii elektrycznej do Huty Łaziska i tym samym roszczenie Huty Łaziska o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tys. zł za rzekome szkody wywołane wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej,

5. powództwo ENEA przeciwko TAURON oraz TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE jako dopozwanych z tytułu zarzucanego bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z rozliczeniami niezbilansowania na RB dokonywanymi ze spółką PSE w okresie od stycznia do grudnia 2012 r. Roszczenie o zapłatę przez TAURON wynosi 17 086 tys. zł. Na wypadek oddalenia powództwa przeciwko TAURON roszczenie o zapłatę przez TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE wynosi łącznie 8 414 tys. zł wraz odsetkami,
6. powództwo Galeria Galena sp. z o.o. przeciwko TAURON Wydobycie o zapłatę kwoty 22 785 tys. zł tytułem zwrotu wydatków na zabezpieczenie obiektu przed wpływami eksploatacji górniczej oraz powództwo Galeria Galena sp. z o.o. przeciwko następcom prawnym Kompani Węglowej S.A. Powyższe sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania,
7. powództwo konsorcjum: WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc oraz WorleyParsons Group Inc przeciwko PGE EJ 1 na łączną kwotę 128 mln zł. TAURON, jako wspólnik posiadający 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1, zawarł z PGE EJ 1 oraz pozostałymi udziałowcami porozumienie regulujące wzajemne relacje stron porozumienia związane z powyższym roszczeniem. Zgodnie z oceną Spółki potencjalne zaangażowanie finansowe Spółki w PGE EJ 1, wynikające z ww. porozumienia nie powinno przekroczyć 10% roszczeń konsorcjum,
8. potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Na zgłoszone spory sądowe na dzień bilansowy została utworzona rezerwa w wysokości 88 070 tys. zł. (nota 39.1 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.),
9. potencjalne wystąpienie sytuacji przewidzianych w umowie inwestycyjnej podpisanej przez Spółkę z FIZ zarządzanymi przez PFR stanowiących istotne naruszenie powyższej umowy ze strony Spółki. Ewentualne istotne naruszenie umowy ze strony spółek Grupy Kapitałowej TAURON może prowadzić do potencjalnego uruchomienia procedury, której efektem może być zażądanie (uruchomienie opcji) przez FIZ odkupu udziałów w Nowe Jaworzno Grupa TAURON, w kwocie zainwestowanej przez FIZ w udziały powiększonej o uzgodniony zwrot oraz premię za istotne naruszenie i pomniejszonej o dokonane dystrybucje środków przez Nowe Jaworzno Grupa TAURON do FIZ. Po dniu bilansowym, w dniu 27 marca 2020 r. zawarty został aneks do powyższej umowy, zmieniający katalog istotnych naruszeń umowy ze strony Spółki. Aktualnie Spółka nie identyfikuje po swojej stronie ryzyka istotnego naruszenia powyższej umowy i stoi na stanowisku, iż nie ma realnych możliwości, w tym w przyszłości wystąpienia istotnych naruszeń umowy pozostających poza bezpośrednią kontrolą Spółki. Na dzień bilansowy FIZ posiadają udziały Nowe Jaworzno Grupa TAURON w kwocie 880 000 tys. zł.

Szczegółowe informacje na temat pozycji pozabilansowych zostały przedstawione w notach 50 i 51 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

Pozycje pozabilansowe ujęte w Jednostkowym sprawozdaniu finansowym

W Jednostkowym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. zostały ujęte pozycje pozabilansowe, o których mowa powyżej w punktach 1, 4, 5, 7 oraz 9.

Szczegółowe informacje na temat wskazanych powyżej pozycji pozabilansowych zostały przedstawione w nocie 40 *Sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

5.5. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Zarząd Spółki nie publikował prognoz wyników Grupy Kapitałowej TAURON na 2019 r. Decyzja ta wynikała z dużej zmienności rynku i znacznej ilości czynników wpływających na jego przewidywalność.

5.6. Podstawowe wskaźniki finansowe oraz Alternatywne Pomiary Wyników

Poniższa tabela przedstawia podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON, które mogą stanowić istotne źródło informacji dla inwestorów o sytuacji finansowej i operacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON. Przedstawione poniżej Alternatywne Pomiary Wyników w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników, w ocenie Zarządu, prezentują dodatkowe informacje w zakresie wyników finansowych działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Stanowią one standardowe mierniki powszechnie stosowane w analizie finansowej, których przydatność przeanalizowano pod katem dostarczanej inwestorom informacji na temat efektywności finansowej, przepływów pieniężnych oraz zadłużenia Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 40. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON[1]

Wskaźniki	Definicja	2019	2018	2017
RENTOWNOŚĆ				
Marża EBIT	Wynik z działalności operacyjnej / Przychody ze sprzedaży	1,5%	4,4%	10,8%
Marża EBITDA	EBITDA / Przychody ze sprzedaży	18,4%	19,3%	20,8%
Rentowność netto	Wynik netto / Przychody ze sprzedaży	(0,1)%	1,1%	7,9%
Rentowność kapitałów własnych ROE	Wynik netto / Kapitał własny na koniec okresu	(0,1)%	1,1%	7,7%
PŁYNNOŚĆ				
Wskaźnik płynności bieżącej	Aktywa obrotowe / Zobowiązania krótkoterminowe	0,87	0,62	0,95
ZADŁUŻENIE				
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	Zobowiązania ogółem / Pasywa razem	0,54	0,50	0,50
Zadłużenie finansowe netto / EBITDA	(Zobowiązania finansowe - Środki pieniężne) / EBITDA	2,8x	2,5x	2,2x
INNE WSKAŹNIKI				
Zysk na akcję (EPS)	Wynik netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej / Liczba akcji zwykłych	(0,01)	0,12	0,79

[1]Ze względu na ograniczoną porównywalność wcześniejszych okresów dane prezentowane są w perspektywie trzyletniej. Dane obejmujące wcześniejsze okresy zostały przedstawione w pkt 5.7. niniejszego sprawozdania.

W 2019 r. wskaźnik rentowności netto Grupy Kapitałowej TAURON kształtuje się na poziomie (0,1)% na skutek ujęcia w wyniku 2019 r. salda odpisów aktualizujących wartość aktywów w kwocie wyższej niż w 2018 r. oraz wyższych kosztów odsetkowych od zadłużenia. Z uwagi na różne wartości odpisów wskaźniki te nie są porównywalne. Nie uwzględniając odpisów, wskaźnik rentowności netto osiągnął w 2019 r. 5,2%, wyższy o 0,4 p.p. od porównywalnego wskaźnika za 2018 r. w wysokości 4,8%.

Wskaźnik płynności bieżącej osiągnął na dzień 31 grudnia 2019 r. wartość wyższą niż na dzień 31 grudnia 2018 r., co świadczy o utrzymywaniu stabilnej sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia oraz wskaźnik dług netto/EBITDA obrazują udział zobowiązań w finansowaniu Grupy Kapitałowej TAURON. Aktualny poziom tych wskaźników umożliwia Grupie Kapitałowej TAURON pozyskanie finansowania zewnętrznego niezbędnego do zrealizowania planowanych inwestycji. Poziomy obydwu wskaźników potwierdzają stabilną sytuację finansową Grupy Kapitałowej TAURON.

Wskaźnik EPS (liczony w stosunku do wyniku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej) jest ujemny z uwagi na ujemny wynik finansowy netto, z przyczyn opisanych powyżej.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie wartości zadłużenia finansowego netto, którego poziom wraz z wartością EBITDA jest podstawą wyliczenia wskaźnika dług netto/EBITDA.

Tabela nr 41. Uzgodnienie wartości zadłużenia finansowego netto

Wyszczególnienie (mln zł)	2019	2018	2017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**1 265**	**850**	**1 013**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty - stan bilansowy	*1 238*	*824*	*909*
Inwestycje krótkoterminowe o terminie zapadalności do 1 roku	*27*	*26*	*103*
Długoterminowe zadłużenie finansowe	**8 982**	**6 950**	**8 710**
Długoterminowe kredyty i pożyczki oraz pozostałe	*4 728*	*703*	*902*
Długoterminowe zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	*4 255*	*6 248*	*7 808*
Krótkoterminowe zadłużenie finansowe	**2 412**	**2 471**	**350**
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki oraz pozostałe	*2 323*	*184*	*314*
Krótkoterminowe zobowiązania z tyt. wyemitowanych obligacji	*89*	*2 288*	*36*
Razem zadłużenie finansowe	**11 394**	**9 422**	**9 060**
Zadłużenie finansowe netto	**10 130**	**8 572**	**8 047**

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie wyniku na poziomie EBITDA.

Tabela nr 42. Uzgodnienie wyniku na poziomie EBITDA

Wyszczególnienie (mln zł)	2019	2018	2017
Zysk (strata) netto	**(12)**	**207**	**1 383**
Podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym	(4)	298	375
Koszty finansowe	411	369	313
Przychody finansowe	(100)	(83)	(191)
EBIT	**295**	**791**	**1 879**
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 992	1 839	1 693
Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	1 312	862	45
EBITDA	**3 599**	**3 492**	**3 618**

5.7. Najistotniejsze dane finansowe i operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON za ostatnie 5 lat

Poniższa tabela przedstawia najistotniejsze dane finansowe i dane operacyjne Grupy Kapitałowej TAURON za ostatnie 5 lat, tj. za okres 2019-2015.

Tabela nr 43. Dane finansowe i dane operacyjne za lata 2019-2015[1]

Podstawowe informacje	j.m.	2019	2018	2017	2016	2015	Zmiana (2019/2018)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów							
Przychody ze sprzedaży	mln zł	19 558	18 122	17 425	17 646	18 264	108%
Wynik operacyjny	mln zł	295	791	1 879	802	(1 901)	37%
Przychody finansowe (sumaryczne)	mln zł	100	83	191	125	81	120%
Koszty finansowe (sumaryczne)	mln zł	(25)	(11)	(313)	(418)	(368)	234%
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	mln zł	(15)	505	1 758	509	(2 188)	-
Podatek dochodowy	mln zł	4	(298)	(375)	(139)	384	-
Zysk (strata) netto przypadający:	mln zł	(12)	207	1 383	370	(1 804)	-
akcjonariuszom jednostki dominującej	*mln zł*	*(11)*	*205*	*1 381*	*367*	*(1 807)*	-
udziałom niekontrolującym	*mln zł*	*(1)*	*2*	*2*	*3*	*3*	-
EBITDA	mln zł	3 599	3 492	3 618	3 337	3 523	103%
Sprawozdanie z sytuacji finansowej							
Aktywa trwałe	mln zł	35 052	32 542	31 049	29 148	28 124	108%
Aktywa obrotowe	mln zł	6 865	4 556	4 786	4 309	3 947	151%
Kapitał własny ogółem	mln zł	19 093	18 428	18 068	16 679	16 048	104%
Zobowiązania ogółem	mln zł	22 825	18 669	17 767	16 778	16 023	122%
zobowiązania długoterminowe	*mln zł*	*14 963*	*11 382*	*12 740*	*11 969*	*8 584*	*131%*
zobowiązania krótkoterminowe	*mln zł*	*7 862*	*7 287*	*5 027*	*4 809*	*7 439*	*108%*
Zadłużenie finansowe netto[2]	mln zł	10 130	8 572	8 047	7 704	7 886	118%
Nakłady inwestycyjne	mln zł	4 128	3 838	3 474	3 817	4 175	108%
Rachunek przepływów pieniężnych							
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	mln zł	2 036	2 223	3 559	3 064	3 387	92%

Podstawowe informacje	j.m.	2019	2018	2017	2016	2015	Zmiana (2019/2018)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	mln zł	(4 535)	(3 387)	(3 872)	(3 627)	(3 942)	134%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	mln zł	2 895	1 171	760	590	(526)	247%
Środki pieniężne na koniec okresu	mln zł	1 204	808	801	355	328	149%
Wskaźniki							
Marża EBIT	%	1,5%	4,4%	10,8	4,5	(10,4)	35%
Marża EBITDA	%	18,4%	19,3%	20,8	18,9	19,3	95%
Zadłużenie finansowe netto / EBITDA	krotność	2,8x	2,5x	2,2x	2,3x	2,2x	115%
Zysk netto na akcję	zł/akcję	(0,01)	0,12	0,79	0,21	(1,03)	-
Dane operacyjne							
Produkcja węgla handlowego	mln Mg	3,78	5,01	6,45	6,37	4,91	75%
Produkcja brutto energii elektrycznej	TWh	13,88	16,21	18,41	16,80	18,56	86%
Produkcja energii elektrycznej z OZE	TWh	1,38	0,97	1,30	1,32	1,63	142%
Produkcja ciepła	PJ	10,85	11,29	12,20	11,52	11,51	96%
Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej	TWh	33,73	34,52	34,91	32,04	35,94	98%
Dystrybucja energii elektrycznej	TWh	51,73	51,97	51,37	49,68	49,20	100%
Liczba klientów (Dystrybucja)	mln	5,65	5,60	5,53	5,47	5,42	101%

[1]Prezentowane wartości nie odzwierciedlają wartości zgodnych z MSSF i nie są wprost porównywalne, ze względu na zmiany w organizacji Segmentów
[2]Bez uwzględnienia emisji obligacji hybrydowych

Poniższa tabela przedstawia wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON za ostatnie 5 lat, tj. za okres 2019-2015.

Tabela nr 44. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Segmenty działalności[1]

EBITDA (mln zł)	2019	2018	2017	2016	2015	Dynamika (2019/2018)	Zmiana (2019-2018)
Wydobycie	(500)	(90)	(83)	(82)	9	-	(410)
Wytwarzanie	984	731	537	545	755	135%	253
Dystrybucja	2 606	2 466	2 283	2 395	2 372	106%	140
Sprzedaż	429	372	841	490	380	115%	56
Pozostała działalność	136	135	118	115	100	101%	1
Pozycje nieprzypisane	*(56)*	*(122)*	*(78)*	*(126)*	*(94)*	-	66
EBITDA razem	**3 599**	**3 492**	**3 618**	**3 337**	**3 523**	**103%**	**107**

[1]Prezentowane wartości nie odzwierciedlają wartości zgodnych z MSSF i nie są wprost porównywalne, ze względu na zmiany w organizacji Segmentów

Poniższy rysunek przedstawia strukturę EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2015-2019.

Rysunek nr 73. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2015-2019

Podstawowe informacje za lata 2015-2019 według Segmentów

Poniższe rysunki przedstawiają dane finansowe za lata 2015-2019 według Segmentów.

Rysunek nr 74. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Wydobycie

Rysunek nr 75. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Wytwarzanie

Rysunek nr 76. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Dystrybucja

Rysunek nr 77. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Sprzedaż

Rysunek nr 78. Dane za lata 2015-2019 Pozostałej działalności

5.8. Czego możemy oczekiwać w 2020 r.

Rok 2020 według analityków Banku Światowego będzie okresem spowolnienia gospodarczego w światowej gospodarce. Głównymi czynnikami ryzyka dla światowej gospodarki są spowolnienie chińskiej gospodarki, osłabienie wolumenu światowego handlu, niepewności na rynkach finansowych, spadek skłonności do ryzyka oraz napięcia geopolityczne, które obejmują napięcia pomiędzy Chinami a USA, Brexit oraz konflikt pomiędzy Iranem a USA. Czynnikiem determinującym globalny PKB jest także spowolnienie wzrostu gospodarczego krajów strefy euro, z 1,1% PKB w 2019 r. do poziomu 1% w 2020 r.

Według prognoz NBP, w latach 2020-2021 dynamika krajowego PKB będzie się stopniowo obniżać. W 2019 r. tempo wzrostu w Polsce ukształtowało się na poziomie 4,1%, zaś prognoza zakłada spadek wzrostu gospodarczego w Polsce do poziomu 3,2% w 2020 i 3,1% w 2021 r.

W 2020 r. prognozuje się wzrost inflacji do poziomu 3,7%, z 2,3% odnotowanego w 2019 r., a w kolejnym roku spadek inflacji do ok. 2,7%.

Stopa bezrobocia w kraju zmalała w 2019 r. do ok. 3% głównie ze względu na wzrost zatrudnienia i spadek podaży pracy. W 2020 r. prognozowany jest wzrost stopy bezrobocia do poziomu 3,1%, z tendencją wzrostową w kolejnych latach.

W sektorze energetycznym oczekuje się utrzymania niskiego poziomu zapotrzebowania na węgiel kamienny. W ciągu 2-3 lat zapotrzebowanie może spaść nawet o ok. 9 mln ton ze względu na rosnącą produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Na poziom zapotrzebowania na paliwo węglowe ma także wpływ spadek zapotrzebowania na energię elektryczną oraz spadek produkcji energii elektrycznej w kraju i rosnący import energii. Rosnące koszty wytwarzania energii - wysokie ceny uprawnień do emisji CO2 i rosnąca konkurencyjność źródeł odnawialnych przyczynią się do obniżenia efektywności ekonomicznej w segmencie wytwarzania konwencjonalnego.

W Obszarze Sprzedaży obserwuje się wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa i zmianę podejścia klienta do sposobu konsumpcji energii elektrycznej, co wiąże się ze spadkiem zapotrzebowania na energię i wzrostem liczby prosumentów na rynku. Spodziewana jest presja na marżę w Segmencie sprzedaży w związku z kształtowaniem się cen na rynku.

W sektorze energetycznym w 2019 r. oddano do użytku większość inwestycji związanych z budową nowych mocy wytwórczych. W 2020 r. planowane jest zakończenie inwestycji w Jaworznie (910 MWe) oraz oddanie do użytku bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli (450 MWe), elektrociepłowni Żerań (497 MWe), a także elektrowni Turów (496 MWe).

W obszarze regulacyjnym prowadzone będą dalsze prace nad kluczowymi dokumentami kierunkowymi dla sektora, w tym: dalsze prace nad dokumentem i przyjęcie Polityki Energetycznej Polski do 2040 r., a także regulacji w zakresie morskiej energetyki wiatrowej, przyjęcie kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej UE w 2050 r. oraz przyjęcie na poziomie UE rozporządzenia w sprawie utworzenia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Wpływ na sektor będzie miała także zmiana polityk instytucji finansowych w zakresie finansowania energetyki opartej na węglu.

Zakłada się, że wszystkie wskazane wyżej parametry mogą być skorygowane w związku ze zmianami w światowej gospodarce wynikającymi z globalnej pandemii koronawirusa.

5.9. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowo-majątkowa

Uwzględniając bieżącą sytuację rynkową przewiduje się, że na wyniki Grupy Kapitałowej TAURON w kolejnych latach wpływ będą miały zarówno czynniki wewnętrzne, jak również zewnętrzne.

Wyniki **Segmentu Wydobycie** w perspektywie najbliższych lat będą w znacznej mierze uzależnione od stopnia realizacji inwestycji oraz wprowadzonych zmian techniczno-organizacyjnych. Spółka zakłada realizację inicjatyw restrukturyzacyjnych, które mają na celu wzrost produktywności i efektywności produkcji oraz optymalizację kosztów.

W **Segmencie Wytwarzanie** przewiduje się, iż sytuacja finansowa w perspektywie najbliższych kilku lat ulegnie poprawie w stosunku do obecnej, głównie z uwagi na uruchomienie bloku 910 MWe w 2020 r. oraz z uwagi na przychody z rynku mocy. Dodatkowe przychody z rynku mocy od 2021 r. pozwolą na zrekompensowanie nakładów poniesionych na wymagane modernizacje jednostek wytwórczych w celu ich dostosowania do *Konkluzji BAT*. W celu poprawy wyników w całym obszarze kontynuowane będą działania prowadzone w zakresie poprawy jego efektywności kosztowej. Z drugiej strony, wymagająca sytuacja rynkowa i utrzymujący się trend wzrostowy cen emisji CO_2 niosą ze sobą ryzyko degradacji marży I stopnia na energii elektrycznej oraz cieple.

W **Segmencie Dystrybucja** kluczową rolę w kształtowaniu wyniku operacyjnego odegrają: poziom wynagrodzenia z zainwestowanego kapitału oraz prowadzone działania w zakresie poprawy efektywności kosztów. Istotny wpływ na wyniki najbliższych lat będzie miała aktualizacja modelu regulacyjnego wynikającego z rozpoczęcia się w 2021 r. nowego okresu regulacyjnego, a mianowicie aktualizacja parametrów do wyznaczenia średnioważonego kosztu kapitału, współczynnika korekcyjnego wykorzystywanego do określenia uzasadnionych kosztów operacyjnych oraz współczynników różnicy bilansowej wykorzystywanych do określenia uzasadnionego wolumenu różnicy bilansowej. Niewątpliwie na sytuację finansową przedsiębiorstwa będą miały wpływ też działania rządu związane ze wspieraniem rozwoju odnawialnych źródeł i lokalnych społeczności energetycznych, ograniczaniem emisji szkodliwych substancji do powietrza oraz rozwijaniem infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych.

Segment Sprzedaż - w najbliższych latach należy mieć na uwadze ograniczenie działań ekspansyjnych przy koncentracji na celu zminimalizowania odejść klientów oraz odzyskaniu klientów utraconych w poprzednich latach, a także zagrożenia związane z poziomem taryf energii elektrycznej zatwierdzanych przez URE. Ponadto ocenia się, że wpływ regulacji tzw. ustawy prądowej był zasadniczo neutralny na wyniki finansowe 2019 r., jednakże analizując sytuację finansową, należy wziąć pod uwagę istotny wzrost cen zakupu energii elektrycznej i PMOZE na rynku, a co za tym idzie rosnącą presję na minimalne obciążenie tymi czynnikami klientów końcowych.

Pozostała działalność: głównymi odbiorcami świadczonych usług wspólnych są przede wszystkich Segmenty Dystrybucja i Sprzedaż, na rzecz których są realizowane i finalizowane projekty w zakresie obsługi klienta. Dbając jednocześnie o zachowanie najwyższego poziomu obsługi. Dodatkowo, świadczone są usługi na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie m.in. obsługi finansowo-księgowej, kadrowo-płacowej, IT, usług ochrony mienia, zarządzania flotą oraz zarządzania nieruchomościami. Działania te pozwalają na osiągnięcie efektów synergii w skali Grupy Kapitałowej TAURON oraz poprawiają efektywność kosztową.

5.10. Zasady sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF, za wyjątkiem TAURON Czech Energy, która sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej oraz spółek TEC1, TEC2, TEC 3 i spółek komandytowych wskazanych w pkt 1.3.1 niniejszego sprawozdania, które prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z *ustawą o rachunkowości*.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione w nocie 6 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

6. INFORMACJA O FIRMIE AUDYTORSKIEJ

W dniu 23 listopada 2018 r. Rada Nadzorcza, na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu, dokonała wyboru firmy audytorskiej Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa (Ernst & Young Audyt Polska) do przeprowadzenia badania i przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych TAURON za lata 2019-2021. W dniu 11 stycznia 2019 r. TAURON zawarł z Ernst & Young Audyt Polska umowę, której przedmiotem jest:

1. badanie sprawozdań finansowych Spółki za lata 2019-2021 sporządzonych zgodnie z wymogami MSSF,
2. badanie sprawozdań finansowych wybranych spółek z Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2019-2021 sporządzonych zgodnie z MSSF,
3. badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2019-2021 sporządzonych zgodnie z MSSF,
4. przegląd półroczny sprawozdań finansowych Spółki wymagany przez GPW, za okresy kończące się w dniach 30 czerwca 2019 r., 30 czerwca 2020 r. i 30 czerwca 2021 r., sporządzonych zgodnie z wymogami MSSF,
5. przegląd półroczny skonsolidowanych sprawozdań finansowych wymagany przez GPW, za okresy kończące się w dniach 30 czerwca 2019 r., 30 czerwca 2020 r. i 30 czerwca 2021 r., sporządzonych zgodnie z wymogami MSSF.

Ponadto zgodnie z umową, TAURON może skorzystać z prawa opcji polegającej na możliwości zlecenia pozostałych usług dozwolonych obejmujących: weryfikację półrocznych i rocznych pakietów konsolidacyjnych wybranych spółek z Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2019-2021 niezbędnych do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz przeprowadzenia w latach 2020 i 2021 uzgodnionych procedur dotyczących weryfikacji sprawozdania spółki zależnej z aktualizacji Wartości Regulacyjnej Aktywów (WRA) oraz Wartości Regulacyjnej Aktywów dla Systemu AMI (WRA AMI) na potrzeby wyznaczenia uzasadnionego zwrotu z zaangażowanego kapitału przez Prezesa URE na lata 2021 i 2022.

W związku ze zmianami w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON, które zostały przedstawione w pkt 1.3.2. niniejszego sprawozdania, skutkującymi koniecznością objęcia skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym dodatkowych spółek zależnych, w dniu 5 grudnia 2019 r. TAURON zawarł z Ernst & Young Audyt Polska aneks nr 1 do umowy z dnia 11 stycznia 2019 r. na mocy którego prawo opcji polegającej na możliwości zlecenia pozostałych usług dozwolonych w postaci weryfikacji rocznych i półrocznych pakietów konsolidacyjnych za lata 2019-2021 zostało poszerzone o dodatkowe spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej TAURON.

Przed 2019 r. usługi świadczone na rzecz Spółki przez Ernst & Young Audyt Polska obejmowały badania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki za lata od 2008 do 2012, za lata od 2017 do 2018 oraz przeglądy półrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki za okresy kończące się dnia 30 czerwca w poszczególnych latach od 2010 do 2012 i od 2017 do 2018 r. Spółka korzystała również, przed 2018 r., z usług doradczych i szkoleniowych świadczonych przez Ernst & Young Audyt Polska, w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa i nie powodującym ograniczenia poziomu bezstronności i niezależności audytora.

Wysokość wynagrodzenia firmy audytorskiej za usługi świadczone na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 45. Wysokość wynagrodzenia firmy audytorskiej za usługi świadczone na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Usługi świadczone na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. (tys. zł)	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 r. (tys. zł)
1.	Obowiązkowe badanie, w tym:	1318	1079
	skonsolidowanego sprawozdania finansowego	*147*	*124*
	jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki dominującej	*175*	*54*
	jednostkowych sprawozdań finansowych jednostek zależnych	*996*	*901*
2.	Inne usługi poświadczające świadczone dla Grupy Kapitałowej TAURON, w tym przegląd sprawozdań finansowych	967	585
3.	Usługi doradztwa podatkowego	0	0
4.	Pozostałe usługi (w tym szkolenia) świadczone dla Grupy Kapitałowej TAURON	0	0
	Suma	**2 285**	**1 664**

7. ZASOBY I INSTRUMENTY FINANSOWE

7.1. Wpływy z emisji papierów wartościowych

Bankowy program emisji obligacji

W ramach Programu emisji obligacji zawartego z bankami: Bank Handlowy w Warszawie S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Santander Bank Polska S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z dnia 24 listopada 2015 r. Spółka:

- wyemitowała w dniu 25 marca 2019 r. obligacje o wartości 100 000 tys. zł z terminem wykupu w dniu 25 marca 2020 r.,
- dokonała w dniu 28 czerwca 2019 r. nabycia obligacji w celu umorzenia w łącznej kwocie 1 839 400 tys. zł.

Środki z emisji zostały przeznaczone na cele ogólnokorporacyjne Grupy Kapitałowej TAURON.

Program emisji obligacji podporządkowanych

W dniu 29 marca 2019 r. Spółka wyemitowała obligacje podporządkowane (hybrydowe) w kwocie 400 000 tys. zł. w ramach programu emisji obligacji podporządkowanych zawartego z BGK z dnia 6 września 2017 r.

Okres finansowania wynosi 12 lat od daty emisji, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano na 7 lat pierwszy okres finansowania (tzw. non-call period), w którym nie będzie możliwy wcześniejszy wykup obligacji hybrydowych przez TAURON oraz nie będzie możliwa wcześniejsza ich sprzedaż przez BGK na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w dokumentacji). Umowa przewiduje również możliwość odroczenia płatności odsetek od obligacji hybrydowych, maksymalnie do dnia wykupu obligacji hybrydowych. Podporządkowany charakter obligacji sprawia, iż w przypadku upadłości lub likwidacji TAURON, zobowiązania z nich wynikające będą miały pierwszeństwo zaspokojenia jedynie przed wierzytelnościami akcjonariuszy TAURON. Emisja obligacji hybrydowych ma pozytywny wpływ na stabilność finansową TAURON, ponieważ są one wyłączone z kalkulacji wskaźnika zadłużenia, stanowiącego kowenant niektórych programów finansowania TAURON. Ponadto 50% kwoty obligacji hybrydowych będzie zaliczone przez agencję ratingową Fitch jako kapitał w modelu ratingowym, co przyniesie korzystny wpływ na ocenę ratingową TAURON. Obligacje hybrydowe uzyskały rating agencji ratingowej Fitch na poziomie BB+.

Środki z emisji zostały przeznaczone na finansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON objętych przez podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej TAURON według kolejności terminu wykupu.

Tabela nr 46. Zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON objętych przez podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej TAURON

Lp.	Emitent	Inwestor	Rodzaj i wysokość stopy procentowej	Termin emisji	Termin wykupu	Wartość nominalna (tys.)
1.	TAURON	BNP Paribas	WIBOR 6M+stała marża	25.03.2019 r.	25.03.2020 r.	3 100 PLN
				09.11.2018 r.	09.11.2020 r.	6 300 PLN
				29.02.2016 r.	29.12.2020 r.	51 000 PLN
2.	TAURON	Euroobligacje	Oprocentowanie stałe	05.07.2017 r.	05.07.2027 r.	500 000 EUR
3.	Finanse Grupa TAURON (dawniej: TAURON Sweden Energy)	Inwestorzy rynku niemieckiego	Oprocentowanie stałe	03.12.2014 r.	03.12.2029 r.	168 000 EUR
4.	TAURON	BGK	WIBOR 6M+stała marża	2014-2016	2021-2029	1 430 000 PLN
5.	TAURON	EBI	Oprocentowanie stałe	17.12.2018 r.	17.12.2030 r.	400 000 PLN
6.	TAURON	EBI	Oprocentowanie stałe	19.12.2018 r.	19.12.2030 r.	350 000 PLN
7.	TAURON	BGK	WIBOR 6M+stała marża	29.03.2019 r.	29.03.2031 r.	400 000 PLN
8.	TAURON	EBI	Oprocentowanie stałe	16.12.2016 r.	16.12.2034 r.	190 000 EUR

W dniu 4 listopada 2019 r. Spółka dokonała terminowego wykupu obligacji rynkowych serii TPEA1119.

7.2. Instrumenty finansowe

7.2.1. Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

Ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej TAURON zarządza TAURON. Centralizacja funkcji zarządzania ryzykiem finansowym ma na celu optymalizację procesu, w tym minimalizację kosztów TAURON oraz Grupy Kapitałowej TAURON w ww. zakresie. W ramach zarządzania ryzykiem finansowym TAURON w 2019 r. kontynuował zabezpieczanie ryzyka zmienności przepływów pieniężnych wynikające z posiadanego zadłużenia opartego o stopę referencyjną WIBOR.

Ponadto, w 2019 r. TAURON zabezpieczał ekspozycję walutową powstałą w toku działalności handlowej (przede wszystkim z tytułu zakupu uprawnień do emisji CO_2), zawierając kontrakty terminowe typu forward. W 2019 r. TAURON kontynuował również strategię zabezpieczania ekspozycji walutowej generowanej przez płatności odsetkowe od pozyskanego finansowania w walucie EUR zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikającą z wahań kursu walutowego.

Poniższa tabela przedstawia aktywne terminowe transakcje pochodne według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. (ze względu na przyjęty scentralizowany model zarządzania ryzykiem finansowym dotyczy wyłącznie TAURON).

Tabela nr 47. Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Rodzaj zawartych transakcji	Łączny nominał danego rodzaju transakcji (tys.)	Waluta			Termin zapadalności transakcji danego rodzaju		Wycena transakcji danego rodzaju na dzień 31 grudnia 2019 r. (tys.)
			PLN	EUR	inna	do roku	powyżej roku	
1.	IRS	2 100 000	x			x		69
		1 490 000	x				x	19 393
2.	CIRS	2 095 100	x				x	-12 885
3.	Forward	272 511		x		x		-22 436
		92 330		x			x	-7 408

W zakresie zabezpieczenia ryzyka kredytowego Grupa Kapitałowa TAURON nie stosowała instrumentów finansowych.

W ramach realizowanej *Polityki Portfelowej Grupy TAURON,* w ślad za kontraktacją sprzedaży energii elektrycznej następuje kontraktacja uprawnień do emisji CO_2. Taki sposób zabezpieczania pozycji pozwala na minimalizację ryzyka niepokrycia kosztów CO_2 w zakontraktowanej cenie energii elektrycznej. Podstawą wyznaczenia ceny sprzedaży CO_2 dla tak określonego wolumenu uprawnień jest cena giełdowa CO_2 z okresu, w którym dokonywana jest kontraktacja wolumenu CO_2.

Natomiast w ramach zarządzania ryzykiem utraty płynności stosuje się instrumenty, o których mowa w pkt 7.3. niniejszego sprawozdania.

7.2.2. Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym

Szczegółowa informacja dotycząca celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON została przedstawiona w pkt 3.3.2. niniejszego sprawozdania.

7.3. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

TAURON prowadzi scentralizowaną politykę w zakresie zarządzania finansami dzięki czemu możliwe jest efektywne zarządzanie niniejszym obszarem w ramach całej Grupy Kapitałowej TAURON. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie są odpowiednie regulacje wewnątrzkorporacyjne, a także funkcjonująca w Grupie Kapitałowej TAURON usługa cash pool, pożyczki wewnątrzgrupowe oraz działający do 2019 r. program emisji obligacji wewnątrzgrupowych. Dodatkowo system zarządzania finansami jest wspomagany centralną polityką w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej TAURON oraz centralną polityką ubezpieczeniową Grupy Kapitałowej TAURON. W tych obszarach Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętą polityką finansowania Spółka jest odpowiedzialna za pozyskiwanie finansowania dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Środki pozyskane zarówno wewnętrznie (ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON generujących nadwyżki finansowe), jak również zewnętrznie (z rynku finansowego), transferowane są do spółek z Grupy Kapitałowej TAURON zgłaszających zapotrzebowanie na finansowanie.

Prowadzona polityka w zakresie pozyskiwania źródeł finansowania umożliwia przede wszystkim zwiększenie możliwości otrzymania finansowania, obniżenie kosztu kapitału zewnętrznego, ograniczenie ustanawiania ilości i form zabezpieczeń na majątku Grupy Kapitałowej TAURON oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskiwanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek.

Drugim istotnym elementem wpływającym na efektywność zarządzania finansami jest polityka zarządzania płynnością finansową. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej Grupy Kapitałowej TAURON pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej. Powyższe wpływa zarówno na zmniejszenie kosztów finansowych, jak i zwiększenie bezpieczeństwa płynnościowego. Bieżące zarządzanie płynnością jest wspomagane przez wdrożony mechanizm cash pool. Jego zasadniczym celem jest zapewnienie bieżącej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej TAURON, przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów zewnętrznego finansowania krótkoterminowego i maksymalizowaniu przychodów finansowych z tytułu inwestowania nadwyżek pieniężnych. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash pool spółki Grupy Kapitałowej TAURON, posiadające krótkotrwałe niedobory środków, mogą korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe, bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zarówno polityka finansowania, jak i prowadzona przez TAURON polityka zarządzania płynnością Grupy Kapitałowej TAURON mają na celu, poza zwiększaniem efektywności zarządzania finansami Grupy Kapitałowej TAURON, przede wszystkim eliminowanie zagrożeń ograniczenia bądź utraty płynności finansowej Grupy Kapitałowej TAURON. Pozyskane z odpowiednim wyprzedzeniem gwarantowane źródła finansowania skutecznie zapobiegają ryzyku utraty płynności Grupy Kapitałowej TAURON.

Szczegółowa informacja dotycząca ryzyka płynności została przedstawiona w pkt 3.3.2 niniejszego sprawozdania.

Ponadto TAURON wdrożył jednolity program gwarancji bankowych. W ramach umów zawartych przez Spółkę z bankami istnieje możliwość wystawiania gwarancji na zabezpieczenie zobowiązań spółek z Grupy Kapitałowej TAURON w ramach scentralizowanych limitów. Powyższe działanie ograniczyło koszty pozyskiwanych gwarancji w ramach Grupy Kapitałowej TAURON oraz ograniczyło łączną ilość czynności niezbędnych do pozyskania gwarancji.

W 2019 r. Spółka i Grupa Kapitałowa TAURON posiadały pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Spółka dodatkowo korzysta z dostępnego kredytu w rachunku bieżącym, kredytów walutowych oraz dostępnego finansowania w ramach umowy kredytu konsorcjalnego, który jest wykorzystywany na cele ogólnokorporacyjne w tym na zabezpieczenie bieżącej sytuacji płynnościowej Grupy Kapitałowej TAURON.

Na dzień bilansowy Spółka posiadała również dostępne finansowanie w ramach umowy kredytu zawartej w dniu 19 grudnia 2019 r. z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A.

Po dniu bilansowym Spółka ponadto zawarła dodatkowe umowy finansowania:

1. w dniu 6 lutego 2020 r. umowę programową z Santander Bank Polska S.A.,
2. w dniu 16 marca 2020 r. umowę kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG.,
3. w dniu 25 marca 2020 r. umowę kredytu konsorcjalnego z bankiem Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce, oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. Oddział w Polsce.

Szczegółowa informacja dotyczą zawarcia powyższych umów została przedstawiona w pkt 2.6. niniejszego sprawozdania.

Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji instrumentów finansowania, ale przede wszystkim dąży do zabezpieczenia finansowania i utrzymania zdolności spółek Grupy Kapitałowej TAURON do wywiązywania się z bieżących jak i przyszłych zobowiązań w okresie krótko i długoterminowym. Zarządzanie ryzykiem płynności jest powiązane z planowaniem i monitorowaniem przepływów pieniężnych w krótkim i długim okresie oraz na podejmowaniu czynności dla zapewnienia środków finansowych na prowadzenie działalności spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

8. AKCJE I AKCJONARIAT TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 8 762 746 970 zł i dzielił się na 1 752 549 394 akcje o wartości nominalnej 5 zł każda, w tym 1 589 438 762 akcje zwykłe na okaziciela serii AA oraz 163 110 632 akcje zwykłe imienne serii BB.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę akcjonariatu według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Rysunek nr 79. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

8.2. Polityka dywidendowa

W ramach przyjętej w dniu 2 września 2016 r. Strategii Spółka przyjęła politykę dywidendową. TAURON w perspektywie długoterminowej planuje wypłatę dywidendy w wysokości minimum 40% skonsolidowanego zysku netto. Intencją Spółki jest zapewnienie stopy dywidendy na poziomie konkurencyjnym w stosunku do długoterminowych instrumentów dłużnych emitowanych na rynku polskim przez spółki z ratingiem inwestycyjnym. Na ostateczną rekomendację dotyczącą dywidendy wpływ będą miały dodatkowe czynniki, w tym w szczególności:

1. sytuacja płynnościowa Grupy Kapitałowej TAURON,
2. sytuacja rynkowa,
3. realizacja polityki inwestycyjnej,
4. koszt oraz możliwości pozyskania finansowania,
5. wymogi prawa oraz zapisy umów finansowych, w szczególności dotyczące nieprzekraczania określonego poziomu wskaźnika zadłużenia,
6. zapewnienie ratingu na poziomie inwestycyjnym.

Dywidenda została wypłacona przez Spółkę ostatnio w 2015 r. w wysokości 262 882 409,10 zł za rok obrotowy 2014. Począwszy od 2015 r. Spółka nie wypłacała dywidendy.

8.3. Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie posiadali akcji TAURON, jak również nie posiadali akcji lub udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką.

8.4. Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu

Spółka nie posiada informacji o istnieniu umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

8.5. Nabycie akcji własnych

W 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania TAURON Dystrybucja posiadała akcje własne, które zostały nabyte przez spółkę w celu umorzenia w ramach realizacji procedury przymusowego odkupu akcji spółki w trybie art. 418[1] Ksh. Na dzień 31 grudnia 2019 r. spółka posiadała 784 351 akcji o wartości nominalnej 0,02 zł każda i łącznej wartości nominalnej 15 687,02 zł, natomiast na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania spółka posiadała 1 033 658 akcji o wartości nominalnej 0,02 zł każda i łącznej wartości nominalnej 20 673,16 zł.

Jednocześnie wskazuje się, że w TAURON Dystrybucja rozpoczęto proces przymusowego wykupu akcji akcjonariuszy mniejszościowych w trybie art. 418 Ksh. W ramach realizacji przedmiotowego procesu, na dzień 16 kwietnia 2020 r. zostało zwołane Nadzwyczajne WZ TAURON Dystrybucja celem podjęcia uchwały w sprawie przymusowego wykupu akcji TAURON Dystrybucja będących własnością akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 5% kapitału zakładowego przez akcjonariusza większościowego - TAURON.

W 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania TAURON oraz pozostałe spółki zależne nie posiadały akcji własnych.

8.6. Programy akcji pracowniczych

W 2019 r. w Spółce nie funkcjonowały programy akcji pracowniczych.

8.7. Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie

Akcje TAURON są notowane na Rynku Głównym GPW od 30 czerwca 2010 r.

W 2019 r. kurs akcji TAURON kształtował się w przedziale od 1,43 zł do 2,44 zł (według cen zamknięcia). Kurs akcji podczas ostatniej sesji w 2018 r. osiągnął poziom 2,19 zł, a na koniec 2019 r. cena wyniosła 1,64 zł.

Mimo utrzymującego się wyraźnego wzrostu gospodarczego w Polsce, która pod tym względem pozostaje jednym z liderów w Europie, notowania na warszawskiej giełdzie nie odzwierciedlają tego trendu. W 2019 r. spadła kapitalizacja spółek z wielu sektorów, m.in sektora energetycznego, bankowego, chemicznego, spożywczego, odzieżowego, paliwowego.

Polska giełda, mimo hossy panującej na większości światowych rynków kapitałowych, odnotowała niższe obroty oraz malejącą liczbę notowanych spółek. Negatywny trend zanotowany w 2019 r. na krajowym parkiecie był pochodną czynników zewnętrznych takich jak ograniczenia handlowe pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Chinami oraz niepewność dotycząca skutków Brexitu, jak też czynników lokalnych, które znacząco podważyły zaufanie do rynku kapitałowego.

Kurs akcji TAURON podążał za negatywnymi trendami panującymi na GPW. W całym 2019 r. notowania TAURON obniżyły się o 25,1%, podczas gdy pozostałe krajowe grupy energetyczne (PGE, ENEA i ENERGA) zanotowały ponad 20% spadek kapitalizacji, a WIG-Energia zmniejszył się o18,6%.

Nastawienie inwestorów do branży energetycznej pozostawało pod silną presją otoczenia zewnętrznego i rosnącej niepewności związanej z kształtowaniem się cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych oraz zmian prawnych i regulacyjnych dotyczących tego sektora. Ponadto na wycenę spółek energetycznych istotnie wpływała zaostrzająca się globalna polityka klimatyczna, której skutkiem będzie konieczność szybkiej modyfikacji i transformacji miksu energetycznego w Polsce w kierunku OZE. Taka zmiana będzie pociągała za sobą wysokie nakłady inwestycyjne, które będą musiały zostać poniesione przez cały sektor energetyczny, jednocześnie ograniczając jego potencjał dywidendowy.

Odpowiedzią Grupy Kapitałowej TAURON na oczekiwania interesariuszy było podjęcie działań, których efektem będzie zmiana struktury produkcji energii elektrycznej, tzw. *Zielony Zwrot TAURONA*. Zmodyfikowane podejście Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie miksu energetycznego zostało określone w Aktualizacji kierunków strategicznych. Grupa Kapitałowa TAURON dąży do rozwoju nisko- i zeroemisyjnej energetyki, przede wszystkim poprzez inwestycje w OZE. Dzięki realizacji planowanych działań możliwe będzie zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze wytwórczej Grupy Kapitałowej TAURON do blisko 30% w 2025 r. i ponad 65% w 2030 r. W ramach realizacji kierunków strategicznych, we wrześniu 2019 r., Grupa Kapitałowa TAURON nabyła farmy wiatrowe o mocy zainstalowanej w wysokości 180 MW.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. akcje TAURON wchodziły w skład następujących indeksów giełdowych:

1. **WIG - indeks** obejmujący wszystkie spółki notowane na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach. Udział TAURON w indeksie WIG: 0,58%.
2. **WIG-Poland** - indeks narodowy, w którego skład wchodzą wyłącznie akcje krajowych spółek notowanych na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach. Udział TAURON w indeksie WIG-Poland: 1,21%.
3. **WIG20** - indeks obliczany na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z Rynku Głównego GPW. Udział TAURON w indeksie WIG20: 0,82%.
4. **WIG30** - indeks obejmujący 30 największych i najbardziej płynnych spółek notowanych na Rynku Głównym GPW. Udział TAURON w indeksie WIG30: 0,76%.
5. **WIG-Energia** - indeks sektorowy, w którego skład wchodzą spółki uczestniczące w indeksie WIG i jednocześnie zakwalifikowane do sektora energetyki. Udział TAURON w indeksie WIG-Energia: 13,41%.
6. **RESPECT Index** (obliczany do dnia 31 grudnia 2019 r.) - indeks grupował w swoim portfelu spółki działające zgodnie z najwyższymi standardami społecznej odpowiedzialności biznesu. Udział TAURON w RESPECT Index: 1,59%.

Od dnia 1 stycznia 2020 r. akcje TAURON są zaliczane do indeksu WIG-ESG obejmującego akcje spółek uznawanych za odpowiedzialne społecznie tj. takich, które przestrzegają zasad biznesu odpowiedzialnego społecznie, w szczególności w zakresie kwestii środowiskowych, społecznych, ekonomicznych i ładu korporacyjnego. Udział TAURON w WIG-ESG wynosi 4,95%.

Poniższa tabela przedstawia kluczowe dane dotyczące akcji Spółki w latach 2011-2019.

Tabela nr 48. Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON w latach 2011-2019

Lp.		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Kurs maksymalny (zł)	6,81	5,61	5,39	5,69	5,29	3,19	4,12	3,28	2,44
2.	Kurs minimalny (zł)	4,65	4,08	3,85	4,04	2,37	2,31	2,75	1,67	1,43
3.	Kurs ostatni (zł)	5,35	4,75	4,37	5,05	2,88	2,85	3,05	2,19	1,64
4.	Kapitalizacja na koniec okresu (mln zł)	9 376	8 325	7 659	8 850	5 047	4 995	5 345	3 838	2 874
5.	Kapitalizacja na koniec okresu (%)	2,1	1,59	1,29	1,5	0,98	0,9	0,8	0,66	0,52
6.	Wartość księgowa (mln zł)	15 922	16 839	17 675	18 107	18 837	16 349	17 880	18 967	19 168
7.	Cena/Zysk	8,1	5,5	5,5	7,8	4,2	-	3,02	3,7	13,9
8.	Cena/Wartość Księgowa	0,59	0,49	0,43	0,49	0,27	0,31	0,31	0,2	0,15
9.	Stopa zwrotu od początku roku[1] (%)	-16,73	-5,03	-3,64	20,07	-40,78	-1,04	7,02	-28,2	-25,11
10.	Stopa dywidendy (%)	2,8	6,5	4,6	3,8	5,2	-	-	-	-
11.	Wartość obrotów (mln zł)	5 575	3 199	3 104	3 135	3 063	3 199	2 737	3 104	2 001
12.	Udział w obrotach (%)	2,21	1,7	1,41	1,53	1,5	1,69	1,16	1,52	1,04
13.	Średni wolumen na sesję (szt.)	3 721 539	2 667 725	2 793 020	2 489 329	3 190 195	4 662 087	3 261 765	5 622 737	4 508 965
14.	Średnia liczba transakcji na sesję (szt.)	1 373	960	1 022	1 106	1 431	1 465	1 323	1 769	1 699

Źródło: Biuletyn Statystyczny GPW

[1]Stopa zwrotu liczona z uwzględnieniem dochodu inwestora z tytułu dywidendy i przy założeniu, że osiągany dochód dodatkowy jest reinwestowany. Metodologia zgodna z Biuletynem Statystycznym GPW.

Poniższe wykresy przedstawiają historyczne kształtowanie się kursu akcji TAURON oraz wartości obrotów, w tym na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia.

Rysunek nr 80. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartość obrotów w 2019 r.

Rysunek nr 81. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartość obrotów od debiutu giełdowego do dnia 31 grudnia 2019 r.

Rysunek nr 82. Kurs akcji TAURON na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia od debiutu giełdowego do dnia 31 grudnia 2019 r.

Rekomendacje dla akcji TAURON Polska Energia S.A.

W 2019 r. analitycy domów maklerskich i banków inwestycyjnych wydali łącznie 13 rekomendacji dla akcji TAURON, w tym:

7 Rekomendacji „kupuj”

4 Rekomendacje „trzymaj”

2 Rekomendacje „sprzedaj” / „redukuj”

Poniższa tabela przedstawia zestawienie rekomendacji wydanych w 2019 r.

Tabela nr 49. Rekomendacje wydane w 2019 r.

Lp.	Data wydania rekomendacji	Instytucja wydająca rekomendację	Rekomendacja / cena docelowa
1.	20.01.2019 r.	Citi	Trzymaj / 2,50 zł
2.	04.02.2019 r.	mBank Biuro Maklerskie	Kupuj / 3,12 zł
3.	08.02.2019 r.	Beskidzki Dom Maklerski	Redukuj / 2,18 zł
4.	02.04.2019 r.	mBank Biuro Maklerskie	Kupuj / 2,89 zł
5.	10.04.2019 r.	Societe Generale	Trzymaj / 2,10 zł
6.	18.04.2019 r.	PKO BP Biuro Maklerskie	Trzymaj / 2,00 zł
7.	13.05.2019 r.	Biuro Makerskie Santander	Trzymaj / 1,80 zł
8.	25.06.2019 r.	mBank Biuro Maklerskie	Kupuj / 2,52 zł
9.	06.09.2019 r.	Societe Generale	Kupuj / 2,30 zł
10.	09.09.2019 r.	Biuro Maklerskie Santander	Kupuj / 2,10 zł

Lp.	Data wydania rekomendacji	Instytucja wydająca rekomendację	Rekomendacja / cena docelowa
11.	10.09.2019 r.	Wood&Co	Kupuj / 2,06 zł
12.	06.11.2019 r.	mBank Biuro Maklerskie	Kupuj / 2,45 zł
13.	04.12.2019 r.	TRIGON Dom Maklerski	Sprzedaj / 1,40 zł

8.8. Relacje inwestorskie

Transparentna, rzetelna i regularna komunikacja jest podstawą prowadzonego przez TAURON programu relacji inwestorskich. Odbywa się ona nie tylko w formie działań wymaganych przepisami prawa, czyli np. poprzez publikowanie informacji w raportach bieżących i okresowych, ale jest również uzupełniana licznymi dodatkowymi aktywnościami i narzędziami kierowanymi bezpośrednio do wszystkich interesariuszy. Wysoka jakość komunikacji w konsekwencji przekłada się na wyższy poziom zaufania ze strony inwestorów, instytucji finansujących i partnerów biznesowych. Budowanie relacji z inwestorami oparte jest zarówno na wcielaniu w życie najlepszych praktyk stosowanych na całym świecie, jak i wyznaczaniu najwyższych standardów na polskim rynku kapitałowym.

W 2019 r. analitycy, dziennikarze oraz akcjonariusze mieli dostęp do szerokiego spektrum informacji o Grupie Kapitałowej TAURON za pomocą różnych narzędzi komunikacji.

W ramach programu relacji inwestorskich Spółka organizowała kwartalne konferencje wynikowe, a także uczestniczyła w konferencjach inwestorskich i roadshows w Polsce i za granicą. Podczas spotkań z inwestorami członkowie Zarządu TAURON oraz kluczowi menedżerowie prezentowali strategię Grupy Kapitałowej TAURON, omawiali najważniejsze projekty inwestycyjne, sytuację finansową a także aktualną kondycję i perspektywy sektora energetycznego.

W związku z publikacją raportów okresowych Spółka organizowała konferencje dla inwestorów i analityków, w których każdorazowo uczestniczyło kilkudziesięciu przedstawicieli rynku kapitałowego i mediów. W wydarzeniach tych można było również brać udział za pośrednictwem internetu w języku polskim i angielskim lub odsłuchać przez telefon. Zadbano również o możliwość ich prześledzenia w terminie późniejszym. Dzięki temu wszyscy zainteresowani mieli zagwarantowany równy dostęp do informacji.

Obok spotkań towarzyszących publikacji raportów okresowych, w 2019 r. członkowie Zarządu Spółki oraz przedstawiciele zespołu relacji inwestorskich wzięli udział w kilkunastu konferencjach, podczas których odbyło się kilkadziesiąt spotkań z zarządzającymi i analitykami rynku kapitałowego. Przedstawiciele TAURON spotykali się z inwestorami instytucjonalnymi w Polsce, a także w Austrii i Czechach.

Inicjatywą, która została pozytywnie oceniona przez środowisko inwestorskie było zorganizowanie, we współpracy z Biurem Maklerskim PKO BP, *Dnia Inwestora Instytucjonalnego*. W ramach wydarzenia kilkudziesięciu zarządzających funduszami odwiedziło plac budowy największej inwestycji Grupy Kapitałowej TAURON, tj. bloku energetycznego o mocy 910 MW w Jaworznie. Ponadto przedstawiciele kadry zarządzającej Grupy Kapitałowej TAURON zaprezentowali uczestnikom *Dnia Inwestora Instytucjonalnego* wybrane zagadnienia poświęcone Segmentom Wytwarzanie i Dystrybucja.

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, TAURON uczestniczył także w wydarzeniach skierowanych do inwestorów indywidualnych. Był m.in. partnerem strategicznym konferencji „WallStreet" w Karpaczu organizowanej przez Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych. W ramach regularnej komunikacji z tą liczną grupą inwestorów w 2019 r. odbyły się 4 czaty z przedstawicielami Zarządu, w których każdorazowo brało udział ok. 100 inwestorów indywidualnych.

W związku z rosnącym znaczeniem kanałów internetowych i mediów społecznościowych duży nacisk położono na rozwój w zakresie komunikacji z inwestorami. W serwisie YouTube zamieszczane były relacje z ważnych dla inwestorów wydarzeń: konferencji wynikowych, obrad WZ, dni inwestora oraz komentarze Prezesa Zarządu do wyników finansowych. Z kolei na portalu społecznościowym Facebook Spółka publikowała zapowiedzi istotnych wydarzeń. TAURON posiada także profil korporacyjny na portalu społecznościowym Twitter, gdzie pojawiają się wpisy m.in. z obszaru relacji inwestorskich. Mając świadomość, jak istotnym źródłem informacji dla inwestorów jest strona internetowa, a w szczególności zakładka *Relacje Inwestorskie*, Spółka dba o jej zawartość i aktualność zamieszczanych tam treści. Sekcja *Relacje Inwestorskie* zawiera wiele przydatnych informacji o bieżących wydarzeniach, wynikach finansowych czy strategii Grupy Kapitałowej TAURON. Zamieszczone są w niej również prezentacje i relacje wideo z konferencji podsumowujących wyniki finansowe.

Aktywność w obszarze relacji inwestorskich jest doceniana przez uczestników rynku kapitałowego i inwestorów. W 2019 r. do Spółki trafiły kolejne nagrody za wysoką jakość relacji inwestorskich.

Poniższa tabela przedstawia kalendarium wydarzeń i działań w ramach relacji inwestorskich, jakie miały miejsce w 2019 r.

Tabela nr 50. Kalendarium wydarzeń oraz działań realizowanych w ramach relacji inwestorskich w 2019 r.

Lp.	Data	Wydarzenie
1.	03.04.2019 r.	Publikacja jednostkowego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2018 r.
2.	04.04.2019 r.	Spotkanie Zarządu TAURON z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za 2018 r., Warszawa
3.	04.04.2019 r.	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
4.	11.04.2019 r.	Spotkania z zarządzającymi funduszami, IPOPEMA, Warszawa
5.	08.05.2019 r.	Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, Katowice
6.	27.05.2019 r.	Publikacja skonsolidowanego raportu za I kwartał 2019 r.
7.	28.05.2019 r.	Spotkanie Zarządu z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za I kwartał 2019 r., Warszawa
8.	29.05.2019 r.	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
9.	12.06.2019 r.	Spotkania z zarządzającym Raiffeisen Capital Management oraz analitykami Erste Securities, Warszawa
10.	09-10.09.2019 r.	Udział w konferencji 16th Annual Emerging Europe Investment Conference, Pekao Investment Banking, Warszawa
11.	25-26.09.2019 r.	Udział w konferencji Energetyka, Górnictwo i Paliwa organizowanej przez Dom Maklerski PKO BP, Kraków Dzień Inwestora w TAURON Polska Energia S.A., Jaworzno
12.	30.09.2019 r.	Publikacja skonsolidowanego raportu za I półrocze 2019 r.
13.	01.10.2019 r.	Spotkanie Zarządu TAURON z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za I półrocze 2019 r., Warszawa
14.	01.10.2019 r.	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
15.	08-10.10.2019 r.	Udział w konferencji Erste Group Investor Conference, Wiedeń, Austria
16.	13.11.2019 r.	Publikacja skonsolidowanego raportu za III kwartał 2019 r.
17.	15.11.2019 r.	Spotkanie Zarządu TAURON z analitykami i zarządzającymi funduszami związane z publikacją wyników finansowych za III kwartał 2019 r., Warszawa
18.	15.11.2019 r.	Czat dla inwestorów indywidualnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych
19.	21.11.2019 r.	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, Katowice
20.	15-16.11.2019 r.	Udział w konferencji Santander's Annual Utility / Oil & Gas / Metals & Mining Sector Conference, Warszawa
21.	04-06.12.2019 r.	Udział w konferencji WOOD's Winter Wonderland - Emerging Europe Conference, Praga, Czechy

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Działając zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5) *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim* (tj. Dz. U. 2018 r., poz. 757), Zarząd Spółki przedstawia oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2019 r.

9.1. Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego

W 2019 r. Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego, opisanym w dokumencie *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016* (Dobre Praktyki 2016), uchwalonym przez Radę Nadzorczą GPW uchwałą nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 r., które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Tekst zbioru Dobrych Praktyk 2016, którym podlega Spółka jest opublikowany na stronie internetowej GPW pod adresem: https://www.gpw.pl/dobre-praktyki.

9.2. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

W 2019 r. Spółka nie stosowała następujących zasad szczegółowych zawartych w Dobrych Praktykach 2016:

1. IV.Z.2. dotyczącej zapewnienia powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym. Zasada ta nie była stosowana, z uwagi na brak stosownych postanowień Statutu Spółki umożliwiających ww. transmisję. Aby umożliwić stosowanie przedmiotowej zasady Zarząd Spółki wystąpił z wnioskiem do Zwyczajnego WZ Spółki o uchwalenie stosownej zmiany Statutu Spółki, umożliwiającej zapewnienie powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym. Jednak Zwyczajne WZ Spółki obradujące w dniu 8 czerwca 2016 r. nie uchwaliło zmiany Statutu Spółki zaproponowanej przez Zarząd Spółki w tym zakresie,
2. VI.Z.1. dotyczącej takiego skonstruowania programów motywacyjnych, by m.in. uzależniać poziom wynagrodzenia członków Zarządu Spółki i jej kluczowych menedżerów od rzeczywistej, długoterminowej sytuacji finansowej Spółki oraz długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa. Zasada ta nie była stosowana z uwagi na obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania członków Zarządu Spółki i jej kluczowych menedżerów, który przewiduje uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki w perspektywie rocznej, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych,
3. VI.Z.2. dotyczącej powiązania wynagrodzenia członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki. Okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata. Zasada ta nie była stosowana z uwagi na obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania członków Zarządu Spółki i jej kluczowych menedżerów, który nie przewiduje powiązania wynagrodzeń z instrumentami powiązanymi z akcjami Spółki.

W 2019 r. następujące zasady szczegółowe zawarte w Dobrych Praktykach 2016 nie dotyczyły Spółki:

1. I.Z.1.10. dotycząca zamieszczania na stronie internetowej Spółki prognoz finansowych - jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowanych w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji. Zasada ta nie dotyczyła Spółki z uwagi na niepublikowanie przez Spółkę prognoz finansowych,
2. III.Z.6. stanowiąca, iż w przypadku, gdy w Spółce nie wyodrębniono organizacyjnie funkcji audytu wewnętrznego, komitet audytu (lub rada nadzorcza, jeżeli pełni funkcję komitetu audytu) co roku dokonuje oceny, czy istnieje potrzeba dokonania takiego wydzielenia. Zasada ta nie dotyczyła Spółki z uwagi na posiadanie przez Spółkę w strukturze organizacyjnej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej ds. audytu wewnętrznego.

Ponadto Zarząd Spółki przyjmując zasady szczegółowe zawarte w Dobrych Praktykach 2016, oznaczone jako: I.Z.1.3, I.Z.1.15, I.Z.1.16, II.Z.1, II.Z.6, II.Z.10.1, II.Z.10.2, II.Z.10.3, II.Z.10.4, V.Z.5, V.Z.6, VI.Z.4., wskazał sposób ich stosowania. Szczegółowy opis sposobu stosowania powyższych zasad został zawarty w *Informacji na temat stanu stosowania przez Spółkę rekomendacji i zasad zawartych w zbiorze Dobre Praktyki 2016,* zamieszczonej na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Informacja dotycząca nie stosowania rekomendacji zawartych w Dobrych Praktykach 2016

W 2019 r. Spółka nie stosowała jedynie rekomendacji zawartej w Dobrych Praktykach 2016 oznaczonej jako IV.R.2., dotyczącej umożliwienia akcjonariuszom udziału w WZ przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, z uwagi na brak takiego oczekiwania ze strony akcjonariuszy. Wyrazem tego jest nie uchwalenie przez Zwyczajne WZ Spółki obradujące w dniu 8 czerwca 2016 r. zmian do Statutu Spółki, umożliwiających zapewnienie powszechnie dostępnej transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym.

Pozostałe rekomendacje zawarte w Dobrych Praktykach 2016 były przez Spółkę stosowane w 2019 r.

9.3. Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych realizowany jest na 3 poziomach:

POZIOM I

Ogólne zasady zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową TAURON

Na podstawie przyjętych regulacji wewnętrznych spółki Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują w oparciu o regulaminy organizacyjne i posiadają zdefiniowane struktury organizacyjne, w których odpowiedzialności za czynności w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych są przypisane do właściwych jednostek biznesowych. Jednostki te zobowiązane są do bieżącej kontroli wbudowanej w realizowane zadania oraz do kontroli funkcjonalnej. Na podstawie obowiązującego w Grupie Kapitałowej TAURON Modelu Biznesowego, wdrożona została Dokumentacja Procesowa Megaprocesu 3.4 Rachunkowość, w ramach której rozpisane zostały m.in. procesy związane ze sprawozdawczością finansową Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON. Dokumentacja procesu definiuje odpowiedzialności jednostek biznesowych w ramach procesów sprawozdawczych.

POZIOM II

Zarządzanie ryzykiem

W Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje Obszar Ryzyka, którego rolą jest nadzór i kreowanie systemu zarzadzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. Funkcje te w Spółce realizują Zespoły Ryzyka Korporacyjnego, Rynkowego i Kredytowego. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie w Grupie Kapitałowej TAURON zwiększenia przewidywalności osiągnięcia celów strategicznych, w tym stabilne kreowanie wyniku finansowego poprzez odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń pozwalającą na podejmowanie działań prewencyjnych. W Grupie Kapitałowej TAURON obowiązują standardy zarządzania ryzykiem określone w *Strategii Zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie TAURON* i politykach zarządzania ryzykami specyficznymi. System ERM obejmuje wszystkie obszary działalności Grupy Kapitałowej TAURON oraz realizowane w Grupie Kapitałowej TAURON procesy biznesowe, w tym proces sporządzania sprawozdań finansowych. Ryzyka powiązane z tym procesem są zarządzane, monitorowane i raportowane w ramach Systemu ERM. Standaryzacja ma na celu zapewnienie spójności w zakresie zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, definiując główne zasady, standardy i narzędzia architektury systemu. Nadzór nad Systemem ERM w Grupie Kapitałowej TAURON sprawuje Komitet Ryzyka.

Szczegółowa informacja dotyczą systemu zarządzania ryzkiem została przedstawiona w pkt 3.2. niniejszego sprawozdania.

POZIOM III

Audyt wewnętrzny

W Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje Obszar Audytu i Kontroli, którego celem jest planowanie i realizacja zadań audytowych, obejmujących działalność o charakterze doradczym i opiniotwórczym, a także zadań kontrolnych, w tym wykonywanie zleconych kontroli doraźnych. Działalność audytowa i doradcza jest realizowana przez dwa zespoły: Zespół Audytu Strategicznego zajmujący się zadaniami o charakterze strategicznym, obejmujących swoim zakresem Grupę Kapitałową TAURON oraz Zespół Audytu Operacyjnego przeprowadzający specjalistyczne zadania o charakterze operacyjnym na poziomie poszczególnych spółek i obszarów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON. Podobnie zorganizowana jest działalność kontrolna, realizowana na poziomie grupowym przez Zespół Kontroli Wewnętrznej oraz na poziomie spółek zależnych przez kontrolerów zatrudnionych w tych spółkach. Dodatkowo w ramach Obszaru Audytu i Kontroli funkcjonuje specjalistyczna komórka specjalizująca się w kontroli obszaru IT, OT i systemów bezpieczeństwa. Taka organizacja obszaru ma na celu umożliwienie objęcia zakresem audytów i kontroli całej działalności organizacji zarówno z punktu widzenia potrzeb Grupy Kapitałowej TAURON, jak i poszczególnych spółek. Ponadto od 2018 r. Obszar Audytu i Kontroli prowadzi prace mające na celu budowę i rozwój modelu okresowej oceny funkcjonującego Systemu Kontroli Wewnętrznej w Spółce, jak i całej Grupie Kapitałowej TAURON. Wyniki oceny Systemu Kontroli Wewnętrznej prezentowane są Zarządowi oraz Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej Spółki.

Najistotniejsze aspekty w zakresie kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W celu zapewnienia jednolitych zasad rachunkowości w oparciu o MSSF zatwierdzone przez UE, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona *Polityka Rachunkowości Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.* (Polityka rachunkowości). Dokument ten jest odpowiednio aktualizowany w przypadku wystąpienia zmian w regulacjach. Zasady zawarte w Polityce rachunkowości mają zastosowanie do jednostkowych sprawozdań finansowych TAURON i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON. Spółki Grupy Kapitałowej TAURON są zobowiązane do stosowania Polityki rachunkowości przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych, które są podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON.

Ponadto, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona regulacja wewnątrzgrupowa kompleksowo regulująca zagadnienia związane z zasadami i terminami przygotowania pakietów sprawozdawczych dla celów skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Pakiety sprawozdawcze są weryfikowane przez Zespół Konsolidacji i Sprawozdawczości w jednostce dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta w trakcie przeprowadzania badania lub przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W Spółce wdrożone zostały procedury autoryzacji sprawozdań finansowych. Kwartalne, półroczne oraz roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON przed publikacją są zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Roczne sprawozdania finansowe TAURON oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON są dodatkowo przed publikacją przedstawiane do oceny Radzie Nadzorczej Spółki. Nadzór nad przygotowywaniem sprawozdań finansowych pełni Wiceprezes Zarządu ds. Finansów Spółki, natomiast za sporządzenie pakietów sprawozdawczych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON, odpowiedzialność ponoszą Zarządy spółek objętych konsolidacją.

W strukturach Rady Nadzorczej Spółki funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Szczegółowa informacja dotycząca składu, kompetencji i opisu działania Komitetu Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. została przedstawiono w pkt 9.11.3. i 9.11.6. niniejszego sprawozdania.

Systemy informatyczne oraz procesy finansowo-księgowe

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzą księgi rachunkowe stanowiące podstawę przygotowania sprawozdań finansowych w komputerowych systemach finansowo-księgowych klasy ERP, dających możliwość systemowych kontroli prawidłowości obiegu dokumentów i ujęcia zdarzeń gospodarczych. Przygotowanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego następuje przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego dla celów konsolidacji sprawozdań finansowych, zapewniającego systemową kontrolę w zakresie spójności i terminowości przygotowania danych konsolidacyjnych.

W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują rozwiązania informatyczne i organizacyjne zabezpieczające kontrolę dostępu do systemu finansowo-księgowego oraz zapewniające należytą ochronę i archiwizację ksiąg rachunkowych. Dostęp do systemów informatycznych ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami dla upoważnionych pracowników. Stosowane są mechanizmy kontrolne w procesie nadawania i zmiany uprawnień dostępowych do systemów finansowo-księgowych. Nadane uprawnienia podlegają również okresowej weryfikacji.

W związku z integracją funkcji rachunkowości i przeniesieniem obsługi finansowo-księgowej istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON do CUW R, nastąpił proces stopniowego ujednolicania procesów finansowo-księgowych w Grupie Kapitałowej TAURON. Spółki dostosowały własne procedury do przebiegu procesów finansowo-księgowych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych segmentów.

Obowiązujący w Grupie Kapitałowej TAURON Model Biznesowy wyraźnie dzieli odpowiedzialność w zakresie procesów finansowo-księgowych pomiędzy Spółką (wskazaną jako Centrum Korporacyjne) oraz podmiotami zależnymi i CUW R, wskazując, iż właścicielem procesów związanych z rachunkowością i sprawozdawczością Grupy Kapitałowej TAURON jest Centrum Korporacyjne. W zakresie zadań Centrum Korporacyjnego wskazano strategiczne funkcje związane z opracowaniem modelu funkcjonowania oraz standardów Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rachunkowości oraz nadzorowaniem realizacji standardów w obszarze rachunkowości w spółkach zależnych oraz CUW R. Ponadto wskazano, iż Spółka jako Centrum Korporacyjne jest odpowiedzialna za sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON. Wyraźny podział odpowiedzialności oraz istotny nacisk na pełnienie przez Centrum Korporacyjne funkcji nadzorczych w stosunku do CUW R oraz podmiotów zależnych ma na celu m.in. usprawnienie procesu przygotowania sprawozdań finansowych.

Poddawanie sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON badaniu i przeglądom przez niezależnego biegłego rewidenta

Roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają badaniu przez biegłego rewidenta. W 2018 r. Spółka wybrała podmiot uprawniony do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych została zawarta na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2019-2021, oraz na przeprowadzenie przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego i półrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okresy półroczne kończące się w dniach 30 czerwca 2019 r., 30 czerwca 2020 r. i 30 czerwca 2021 r.

Reguła dotycząca zmieniania firmy audytorskiej Spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON

W przyjętej w dniu 16 października 2017 r. przez Komitet Audytu *Polityce wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A.* ustanowiona została reguła w brzmieniu:

1. maksymalny czas nieprzerwanego trwania zleceń badań przeprowadzonych przez tę samą firmę audytorską lub podmiot powiązany z tą firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach UE, do której należą te firmy audytorskie, nie może przekraczać 5 lat,
2. po upływie 5-letniego okresu trwania zlecenia, firma audytorska ani żaden z członków jej sieci działający w ramach UE, nie podejmują badania w Spółce w okresie 4 kolejnych lat,
3. kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania w Spółce przez okres dłuższy niż 5 lat,
4. kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie w Spółce po upływie co najmniej 3 lat od zakończenia ostatniego badania.

9.4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji Spółki.

Tabela nr 51. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Akcjonariusze	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
1.	Skarb Państwa	526 848 384	30,06%	526 848 384	30,06%
2.	KGHM Polska Miedź	182 110 566	10,39%	182 110 566	10,39%
3.	Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	5,06%	88 742 929	5,06%

Od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego tj. od dnia 13 listopada 2019 r. do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie otrzymała zawiadomień od akcjonariuszy o wystąpieniu zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji TAURON.

9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne

W Spółce nie występują papiery wartościowe, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne wobec Spółki.

9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu zostały zawarte w § 10 Statutu Spółki, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Powyższe ograniczenia co do wykonywania prawa głosu zostały sformułowane w następujący sposób:

1. Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na WZ więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
2. Ograniczenie prawa głosu, o którym mowa w pkt 1 powyżej, nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.
3. Głosy należące do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności w rozumieniu § 10 Statutu Spółki (Zgrupowanie Akcjonariuszy) kumuluje się; w przypadku, gdy skumulowana liczba głosów przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, podlega ona redukcji. Zasady kumulacji i redukcji głosów zostały określone w pkt 6 i 7 poniżej.
4. Akcjonariuszem w rozumieniu § 10 Statutu Spółki jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na WZ na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi*, a także osoby uprawnionej do udziału w WZ mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w WZ.
5. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny na potrzeby § 10 Statutu Spółki rozumie się odpowiednio osobę:
   1) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów*, lub
   2) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, lub
   3) która wywiera (podmiot dominujący) lub, na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu *ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców*, lub
   4) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w *ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych* w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

6. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy.
7. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy do progu 10% ogółu głosów w Spółce. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

   1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogółu głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy,
   2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa w pkt 1) powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalanej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy nie będzie przekraczać 10% ogółu głosów w Spółce,
   3) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
   4) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na WZ.

8. Każdy akcjonariusz, który zamierza wziąć udział w WZ, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, ma obowiązek, bez odrębnego wezwania, o którym mowa w pkt 9 poniżej, zawiadomić Zarząd lub Przewodniczącego WZ o tym, że dysponuje bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
9. Niezależnie od postanowienia pkt 8 powyżej, w celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest osobą mającą status podmiotu dominującego lub zależnego wobec innego akcjonariusza w rozumieniu § 10 Statutu Spółki. Uprawnienie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki.
10. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w pkt 8 i 9 powyżej, do chwili usunięcia uchybienia obowiązkowi informacyjnemu, może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji; wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Statut Spółki na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie przewiduje ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki.

Jednakże zgodnie z *ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji* (Dz. U. 2020 r. poz. 117), podmiot, który zamierza nabyć lub osiągnąć istotne uczestnictwo albo nabyć dominację nad TAURON, który jest podmiotem podlegającym ochronie, obowiązany jest każdorazowo złożyć zawiadomienie organowi kontroli - ministrowi właściwemu do spraw energii o zamiarze jego dokonania, chyba że obowiązek ten spoczywa na innych pomiotach.

9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz uprawnienia tych osób

9.8.1. Zarząd

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Spółki składa się z 1 do 6 osób, w tym Prezesa i Wiceprezesów. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem I kadencji, która trwała 2 lata. Zgodnie ze Statutem Spółki każdy z członków Zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą lub WZ.

Celem wyłonienia osoby, z którą zostanie zawarta umowa o świadczenie usług zarządzania w Spółce, Rada Nadzorcza ogłasza konkurs oraz przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko Prezesa lub Wiceprezesa, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata. Kandydat na członka Zarządu musi spełniać wymogi określone w § 16 ust. 3 i 4 Statutu Spółki. Ogłoszenie o postępowaniu kwalifikacyjnym jest publikowane na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Aktywów Państwowych. Spółka powiadamia akcjonariuszy o wynikach postępowania kwalifikacyjnego.

Kompetencje Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki, nie zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu Spółki dla WZ lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu.

Zgodnie ze Statutem Spółki uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki, a w szczególności sprawy wymienione w poniższej tabeli, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 52. Kompetencje Zarządu, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Sprawy wymagające uchwały Zarządu
1. regulamin Zarządu,
2. regulamin organizacyjny przedsiębiorstwa Spółki,
3. tworzenie i likwidacja oddziałów,
4. powołanie prokurenta,
5. zaciąganie kredytów i pożyczek,
6. przyjęcie rocznych planów rzeczowo - finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej oraz Strategii Korporacyjnej Grupy Kapitałowej,
7. zaciąganie zobowiązań warunkowych w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji, poręczeń oraz wystawianie weksli, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 3 i 4 Statutu Spółki,
8. udzielanie darowizn, umorzenie odsetek lub zwolnienie z długu, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 12 i 13 Statutu Spółki,
9. nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki,
10. nabycie składników aktywów trwałych z wyjątkiem nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 40 tys. zł, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki,
11. rozporządzanie składnikami aktywów trwałych, w tym nieruchomością, użytkowaniem wieczystym lub udziałem w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym, o wartości przekraczającej 40 tys. zł, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 2 pkt 2 Statutu Spółki,
12. określenie wykonywania prawa głosu na WZ lub na ZW spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały, w sprawach należących do kompetencji WZ lub ZW tych spółek, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 4 pkt 9 i 10 Statutu Spółki,
13. zasady prowadzenia działalności sponsoringowej,
14. przyjęcie rocznego planu działalności sponsoringowej,
15. sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej albo do WZ.

9.8.2. Rada Nadzorcza

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza składa się z 5 do 9 osób powoływanych na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem I kadencji, która trwała 1 rok. Zgodnie ze Statutem Spółki członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez WZ, z zastrzeżeniem, iż:

1. w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu Spółki, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, w liczbie równej połowie maksymalnej liczby składu Rady Nadzorczej określonej w Statucie Spółki (w razie, gdyby liczba ta okazała się niecałkowita ulega ona zaokrągleniu do liczby całkowitej w dół np. 4,5 ulega zaokrągleniu do 4) powiększonej o 1 z zastrzeżeniem, że Skarb Państwa:
   1) jest zobowiązany głosować na WZ w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej odpowiadającej maksymalnej liczbie członków Rady Nadzorczej określonej w Statucie Spółki w razie zgłoszenia takiego wniosku do Zarządu przez akcjonariusza lub akcjonariuszy posiadających liczbę akcji uprawniającą do wykonywania co najmniej 5% ogółu głosów w Spółce,
   2) jest wyłączony od prawa głosowania na WZ w sprawie powołania i odwołania pozostałych członków Rady Nadzorczej, w tym niezależnych członków Rady Nadzorczej; nie dotyczy to jednak przypadku, gdy Rada Nadzorcza nie może działać z powodu składu mniejszego od wymaganego Statutem Spółki, a obecni na WZ akcjonariusze inni niż Skarb Państwa nie dokonają uzupełnienia składu Rady Nadzorczej zgodnie z podziałem miejsc w Radzie Nadzorczej, opisanym w niniejszym rozdziale,
2. w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu Spółki, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania poniżej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej,
3. powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej przez Skarb Państwa w trybie określonym w pkt 1 lub 2 powyżej, następuje w drodze oświadczenia składanego Spółce.

Zgodnie z Dobrymi Praktykami 2016, co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej spełnia kryteria niezależności. Określenie „niezależny członek rady nadzorczej" oznacza niezależność członka rady nadzorczej w rozumieniu Załącznika II do *Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej)* (2005/162/WE) oraz dodatkowych kryteriów wskazanych w Dobrych Praktykach 2016.

Członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek niezależności, o których mowa w Dobrych Praktykach 2016. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek niezależności, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę. Informacja na temat spełniania przez członków Rady Nadzorczej kryteriów niezależności zamieszczana jest na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Zgodnie ze Statutem Spółki, do zadań i kompetencji Rady Nadzorczej należą w szczególności sprawy wymienione w poniższej tabeli, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 53. Kompetencje Rady Nadzorczej, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Sprawy wymagające uchwały Rady Nadzorczej
Kompetencje opiniodawcze
1. ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami, jak i ze stanem faktycznym. Dotyczy to także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, 2. ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty, 3. składanie WZ pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej, 4. sporządzanie raz w roku i przedstawianie WZ: 1) oceny sytuacji spółki, z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego, obejmującej wszystkie istotne mechanizmy kontrolne, w tym zwłaszcza dotyczące raportowania finansowego i działalności operacyjnej, 2) sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, obejmującego co najmniej informacje na temat: składu Rady Nadzorczej i jej Komitetów, spełniania przez członków Rady Nadzorczej kryteriów niezależności, liczby posiedzeń Rady Nadzorczej i jej Komitetów, dokonanej samooceny pracy Rady Nadzorczej, 3) oceny sposobu wypełniania przez Spółkę obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, 4) oceny racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze, albo informacji o braku takiej polityki, 5. sporządzanie, wraz ze sprawozdaniem z wyników oceny rocznego sprawozdania finansowego Spółki, opinii Rady Nadzorczej w kwestii ekonomicznej zasadności zaangażowania kapitałowego Spółki dokonanego w danym roku obrotowym w innych podmiotach prawa handlowego, 6. opiniowanie Strategii Korporacyjnej Grupy Kapitałowej, 7. opiniowanie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej, 8. opiniowanie rocznego planu prowadzenia działalności sponsoringowej oraz rocznego raportu z jego realizacji, 9. opiniowanie sporządzanych przez Zarząd Spółki sprawozdań o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi public relations i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, 10. opiniowanie wniosków Zarządu w sprawach wskazanych w § 35 Statutu Spółki w wyłączeniem wniosków dotyczących członków Rady Nadzorczej, 11. opiniowanie zmiany zasad zbywania aktywów trwałych, określonych w § 38[1] Statutu Spółki.
Kompetencje stanowiące
1. wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, 2. określanie zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd Spółki rocznego planu rzeczowo-finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej, 3. zatwierdzanie planu rzeczowo-finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej, 4. przyjmowanie jednolitego tekstu Statutu Spółki, przygotowanego przez Zarząd Spółki, 5. zatwierdzanie regulaminu Zarządu, 6. zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki, 7. zatwierdzanie polityki wynagrodzeń dla grupy kapitałowej, 8. nabycie składników aktywów trwałych w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* o wartości przekraczającej: 1) 20 000 tys. zł lub 2) 5% sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 6 Statutu Spółki, 9. rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienie jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa tych składników przekracza 20 000 tys. zł lub 5% wartości sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, z zastrzeżeniem postanowień § 20 ust. 6 Statutu Spółki, a także oddanie tych składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, na podstawie czynności prawnej, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza 500 tys. zł lub 5% sumy aktywów, przy czym, oddanie do korzystania w przypadku: 1) umów najmu, dzierżawy i innych umów o oddanie składnika majątkowego do odpłatnego korzystania innym podmiotom - przez wartość rynkową przedmiotu czynności prawnej rozumie się wartość świadczeń za: rok - jeżeli oddanie składnika majątkowego nastąpiło na podstawie umowy zawartej na czas nieoznaczony, cały czas obowiązywania umowy - w przypadku umów zawieranych na czas oznaczony, 2) umów użyczenia i innych nieodpłatnych umów o oddanie składnika majątkowego do korzystania innym podmiotom - przez wartość rynkową przedmiotu czynności prawnej rozumie się równowartość świadczeń, jakie przysługiwałyby w razie zawarcia umowy najmu lub dzierżawy, za: rok - jeżeli oddanie składnika majątkowego nastąpi na podstawie umowy zawartej na czas nieoznaczony, cały czas obowiązywania umowy - w przypadku umów zawartych na czas oznaczony, 10. zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji i poręczeń majątkowych o wartości przekraczającej równowartość 20 000 tys. zł,

Sprawy wymagające uchwały Rady Nadzorczej

11. wystawianie weksli o wartości przekraczającej równowartość 20 000 tys. zł,
12. wypłata zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy,
13. objęcie albo nabycie akcji lub udziałów innej spółki, o wartości przekraczającej:
    1) 20 000 tys. zł lub
    2) 5% sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
14. zbycie akcji lub udziałów innej spółki o wartości rynkowej przekraczającej:
    1) 20 000 tys. zł lub
    2) 10% sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
15. zawarcie istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w Spółce lub podmiotem powiązanym, z zastrzeżeniem, iż powyższemu obowiązkowi nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez Spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej,
16. zawarcie umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego za świadczone usługi łącznie w tej umowie lub innych umowach zawieranych z tym samym podmiotem przekracza 500 tys. zł netto, w stosunku rocznym,
17. zmiana umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa w pkt 16 powyżej,
18. zawarcie umów o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
19. zawarcie umowy darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 tys. zł lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
20. zwolnienie z długu lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 tys. zł lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.
21. udzielanie zgody na tworzenie oddziałów Spółki za granicą,
22. określanie sposobu wykonywania prawa głosu na WZ lub na ZW spółek, w których Spółka posiada ponad 50% akcji lub udziałów, w sprawach:
    1) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jeżeli ich wartość przekracza równowartość kwoty 5 000 tys. euro w zł,
    2) rozwiązania i likwidacji spółki.
23. określenie sposobu wykonywania prawa głosu przez reprezentanta TAURON na WZ spółek, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów*, w sprawach:
    1) zawiązania przez spółkę innej spółki,
    2) zmiany statutu lub umowy oraz przedmiotu działalności spółki,
    3) połączenia, przekształcenia, podziału, rozwiązania i likwidacji spółki,
    4) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki,
    5) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
    6) umorzenia udziałów lub akcji,
    7) kształtowania wynagrodzeń członków Zarządów oraz rad nadzorczych,
    8) postanowienia dotyczącego roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
    9) o których mowa w art. 17 ust. 1 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym,* z zastrzeżeniem § 15 ust. 4 Statutu Spółki, z wyłączeniem spraw dotyczących czynności prawnych, o których mowa w § 20 ust. 6 Statutu Spółki, oraz z wyłączeniem spraw dotyczących nabycia lub rozporządzania składnikami aktywów trwałych stanowiących lub mających stanowić majątek niezbędny do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej przez spółkę będącą operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Kompetencje dotyczące Zarządu

1. powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
2. ustalanie zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu, z zastrzeżeniem § 18 Statutu Spółki,
3. zawieszanie w czynnościach członków Zarządu, z ważnych powodów,
4. delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności i ustalanie im wynagrodzenia z zastrzeżeniem, iż łączne wynagrodzenie pobierane przez oddelegowanego jako członka Rady Nadzorczej oraz z tytułu oddelegowania do czasowego sprawowania czynności członka Zarządu, nie może przekroczyć wynagrodzenia ustalonego dla członka Zarządu, w miejsce którego członek Rady Nadzorczej został oddelegowany,
5. przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka Zarządu,
6. przeprowadzanie konkursu celem wyłonienia osoby, z którą zostanie zawarta umowa o sprawowanie zarządu w Spółce i zawieranie umowy o sprawowanie zarządu w Spółce,
7. udzielanie zgody Członkom Zarządu na zajmowanie stanowisk w organach innych spółek.

Pozostałe kompetencje Rady Nadzorczej Spółki

1. zatwierdzenie rocznego sprawozdania Zarządu z nadzoru nad realizacją projektów inwestycyjnych,
2. sporządzanie sprawozdań z nadzoru realizacji przez Zarząd inwestycji, w tym zakupu aktywów trwałych, a w szczególności opiniowanie prawidłowości i efektywności wydatkowania środków pieniężnych z tym związanych,
3. przyjęcie sporządzanych przez Zarząd sprawozdań dotyczących:
    1) wydatków reprezentacyjnych, wydatków na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi public relations i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem,
    2) stosowania dobrych praktyk określonych przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 7 ust. 3 *ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym* w zakresie ładu korporacyjnego, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz sponsoringu,
4. uchwalanie regulaminu szczegółowo określającego tryb działania Rady Nadzorczej.

9.9. Opis zasad zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A.

Zmiany Statutu Spółki dokonywane są zgodnie z postanowieniami Ksh, w szczególności: zmiana Statutu Spółki następuje w drodze uchwały WZ powziętej większością 3/4 głosów, a następnie wymaga wydania przez właściwy sąd postanowienia o wpisie zmiany do rejestru przedsiębiorców. Tekst jednolity Statutu Spółki, obejmujący zmiany uchwalone przez WZ, przyjmuje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

Zgodnie ze Statutem Spółki, istotna zmiana przedmiotu działalności Spółki wymaga 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Sposób funkcjonowania WZ Spółki oraz jego uprawnienia zawarte są w Statucie Spółki oraz w *Regulaminie Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A.* (Regulamin WZ), który jest dostępny na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl/.

Sposób działania Walnego Zgromadzenia

WZ zwoływane jest przez ogłoszenie na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne. W przypadku, gdy WZ jest zwoływane przez podmiot lub organ inny niż Zarząd na podstawie przepisów Ksh, a zwołanie WZ wymaga współpracy ze strony Zarządu, Zarząd ma obowiązek dokonać wszelkich czynności określonych prawem w celu zwołania, organizacji i przeprowadzenia WZ, które odbywają się w siedzibie Spółki albo w Warszawie.

WZ otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności do otwarcia WZ upoważnieni są w kolejności: Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Prezes Zarządu, osoba wyznaczona przez Zarząd albo akcjonariusz, który zarejestrował na WZ akcje uprawniające do wykonywania największej liczby głosów. Następnie, spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w WZ wybiera się Przewodniczącego Zgromadzenia.

WZ podejmuje uchwały bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji, o ile przepisy Ksh oraz postanowienia Statutu Spółki nie stanowią inaczej. WZ może zarządzić przerwę w obradach większością 2/3 głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż 30 dni.

Przerwa w obradach WZ może mieć miejsce jedynie w szczególnych sytuacjach każdorazowo wskazanych w uzasadnieniu uchwały, sporządzanym w oparciu o powody przedstawione przez akcjonariusza wnioskującego o zarządzenie przerwy.

Uchwała WZ w sprawie zarządzenia przerwy wskazuje wyraźnie termin wznowienia obrad, przy czym termin ten nie może stanowić bariery dla wzięcia udziału we wznowionych obradach przez większość akcjonariuszy, w tym akcjonariuszy mniejszościowych.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Zgodnie ze Statutem Spółki uchwały WZ wymagają sprawy wymienione w poniższej tabeli według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 54. Kompetencje Walnego Zgromadzenia, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Sprawy wymagające uchwały Walnego Zgromadzenia
1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za ubiegły rok obrotowy oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej,
2. udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
3. podział zysku lub pokrycie straty,
4. powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
5. zawieszanie członków Zarządu w czynnościach,
6. ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 29 ust. 4 Statutu Spółki,
7. ustalanie zasad kształtowania wynagrodzenia i wysokości wynagradzania członków Zarządu z uwzględnieniem przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*,
8. zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
9. zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób. Zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
10. podwyższanie i obniżenie kapitału zakładowego Spółki,
11. emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i papierów wartościowych imiennych lub na okaziciela uprawniających ich posiadacza do zapisu lub objęcia akcji,
12. nabycie akcji własnych w przypadku, gdy wymagają tego przepisy Ksh,
13. przymusowy wykup akcji stosownie do postanowień art. 418 Ksh,
14. tworzenie, użycie i likwidacja kapitałów rezerwowych,
15. użycie kapitału zapasowego,
16. postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
17. połączenie, przekształcenie oraz podział Spółki,
18. umorzenia akcji,
19. zmiana Statutu i zmiana przedmiotu działalności Spółki,
20. rozwiązanie i likwidacja Spółki.

Zgodnie z przepisami Ksh decyzja o emisji i wykupie akcji należy do kompetencji WZ.

Opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Poniższa tabela przedstawia opis praw akcjonariuszy Spółki związanych z WZ zgodnie ze Statutem Spółki, Ksh, i Regulaminem WZ

Tabela nr 55. Opis praw akcjonariuszy związanych z Walnym Zgromadzeniem

Lp.	Prawa akcjonariuszy	Opis praw akcjonariuszy
1.	Zwołanie WZ	Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej 1/20 kapitału zakładowego, mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego WZ. Żądanie to powinno zawierać zwięzłe uzasadnienie. Może ono zostać złożone Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej, na adres e-mailowy Spółki, wskazany przez Spółkę na stronie internetowej w zakładce *Relacje inwestorskie*. Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne WZ i wyznaczyć przewodniczącego tego WZ.
2.	Umieszczenie spraw w porządku obrad WZ	Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZ. Żądanie, zawierające uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, powinno być złożone Zarządowi nie później niż na 21 dni przed wyznaczonym terminem WZ w postaci elektronicznej na adres e-mailowy Spółki, bądź w formie pisemnej na adres Spółki.
3.	Zapoznanie się z listą akcjonariuszy	Akcjonariusze mogą zapoznać się z listą akcjonariuszy w siedzibie Zarządu Spółki przez 3 dni powszednie bezpośrednio poprzedzające odbycie WZ. Akcjonariusze mogą również żądać przesłania listy akcjonariuszy nieodpłatnie pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana.
4.	Uczestnictwo w WZ	Prawo uczestniczenia w WZ mają tylko osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przed datą WZ (dzień rejestracji w WZ). W celu uczestniczenia w WZ akcjonariusze powinni zgłosić firmie inwestycyjnej prowadzącej ich rachunek papierów wartościowych żądanie wystawienia imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w WZ. Żądanie to powinno być zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu WZ oraz nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w WZ.
5.	Reprezentowanie akcjonariusza przez pełnomocnika	Akcjonariusze mogą uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Współuprawnieni z akcji mogą uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu jedynie poprzez wspólnego przedstawiciela (pełnomocnika). Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego akcjonariusza.
6.	Wybór Przewodniczącego WZ	Akcjonariusze wybierają przewodniczącego spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w WZ. Każdy z uczestników WZ ma prawo zgłosić jedną kandydaturę. Wyboru Przewodniczącego dokonuje się w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów. W przypadku, gdy zgłoszono tylko jednego kandydata, wybór może odbyć się przez aklamację.
7.	Wybór Komisji Skrutacyjnej	Każdy akcjonariusz może zgłosić nie więcej niż 3 kandydatów na członka Komisji Skrutacyjnej, wybieranej przez WZ, oraz głosować maksymalnie na 3 kandydatów.
8.	Zgłoszenie projektu uchwały	Do czasu zamknięcia dyskusji nad danym punktem porządku obrad WZ akcjonariusze mają prawo do wniesienia propozycji zmian do treści projektu uchwały proponowanego do przyjęcia przez WZ w ramach danego punktu porządku obrad lub do zgłoszenia własnego projektu takiej uchwały. Propozycje zmian lub projekty uchwał wraz z uzasadnieniem można składać pisemnie na ręce Przewodniczącego albo ustnie do protokołu obrad.
9.	Zgłoszenie sprzeciwu	Akcjonariusze, którzy głosowali przeciwko uchwale, a po jej podjęciu przez WZ chcą zgłosić swój sprzeciw, powinni bezpośrednio po ogłoszeniu wyników głosowania wyrazić sprzeciwi zażądać jego zaprotokołowania przed przystąpieniem do następnego punktu porządku obrad. W razie późniejszego zgłoszenia sprzeciwu, jednak nie później niż do zamknięcia obrad WZ, akcjonariusze powinni wskazać, przeciwko której uchwale podjętej przez WZ zgłaszają sprzeciw. Akcjonariusze zgłaszający swój sprzeciw przeciwko uchwale WZ mogą zgłosić do protokołu obrad jego zwięzłe uzasadnienie.

9.11. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących TAURON Polska Energia S.A. oraz ich komitetów

9.11.1. Zarząd

Obecna, V kadencja Zarządu, rozpoczęła swój bieg w dniu 16 marca 2017 r. Rada Nadzorcza w dniu 15 marca 2017 r. odwołała ze skutkiem na koniec dnia wszystkich członków Zarządu oraz powołała z dniem 16 marca 2017 r. członków Zarządu w skład Zarządu Spółki V wspólnej kadencji. Zgodnie ze Statutem Spółki kadencja wspólna wynosi 3 lata.

Skład osobowy Zarządu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu,
2. Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju,
3. Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu ds. Finansów.

Zmiany w składzie osobowym Zarządu w 2019 r.

Na dzień 1 stycznia 2019 r. w skład Zarządu wchodziły następujące osoby: Filip Grzegorczyk (Prezes Zarządu), Jarosław Broda (Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju), Kamil Kamiński (Wiceprezes Zarządu ds. Klienta i Wsparcia Korporacyjnego) oraz Marek Wadowski (Wiceprezes Zarządu ds. Finansów).

W dniu 21 września 2019 r. Rada Nadzorcza odwołała Kamila Kamińskiego ze składu Zarządu i pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Klienta i Wsparcia Korporacyjnego.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie miały miejsca inne zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Doświadczenie i kompetencje członków Zarządu

Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie doktoryzował się z prawa Unii Europejskiej, a następnie uzyskał habilitację z prawa gospodarczego. Absolwent studiów Executive Master of Business Administration (AESE Business School, EM Normandie, Krakowska Szkoła Biznesu UEK).

Ukończył również program Summer Advanced Course in European Law University of London, King's College, Centre of European Law; program International Business and Trade Summer School Catholic University of America - Columbus School of Law oraz École de droit français Université d'Orléans. Biegle włada językami: angielskim i francuskim.

Posiada doświadczenie zawodowe w branży paliwowo-energetycznej i administracji publicznej. W latach 2015-2016 wiceminister Skarbu Państwa odpowiedzialny za nadzór właścicielski i procesy legislacyjne oraz członek Stałego Komitetu Rady Ministrów. W latach 2011-2014 związany z Kompanią Węglową S.A. jako pełnomocnik zarządu ds. rozwoju energetyki i dyrektor ds. korporacyjnych w spółce Węglokoks Energia sp. z o.o., a w okresie 2007-2008 wiceprezes TAURON Polska Energia S.A. ds. zarządzania grupą kapitałową.

Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Jako Prezes Zarządu kieruje pracami zarządu, wykonuje prawa i obowiązki pracodawcy oraz nadzoruje obszary działalności spółki: prawny, korporacyjny, strategii oraz komunikacji i marketingu, regulacji i spraw międzynarodowych, audytu i kontroli, zasobów ludzkich, bezpieczeństwa i zgodności, Pełnomocnika ds. Zgodności oraz Rzecznika Dialogu Społecznego.

Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, posiada dyplom ukończenia studiów podyplomowych w dziedzinie zarządzania projektami w Akademii Leona Koźmińskiego.

Posiada doświadczenie w obszarze konsolidacji i funkcjonowania sektora elektroenergetycznego, prywatyzacji państwowych grup energetycznych, tworzenia procesów związanych z restrukturyzacją i budowaniem strategii oraz projektów rozwojowych podmiotów energetycznych.

Od początku kariery zawodowej związany z podmiotami sektora energetycznego, w których zajmował wysokie stanowiska menadżerskie i dyrektorskie. Doświadczenie zawodowe zdobywał pracując w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz w TAURON i GDF Suez Energia Polska. Ostatnio związany z GDF Suez Energia Polska - Katowice i z GDF Suez (Branch Energy Europe), gdzie był odpowiedzialny za analizy rynku oraz opracowanie strategii rozwoju spółki, zarządzanie regulacyjne i projekty M&A. Brał także udział w budowie strategii rozwoju działalności w obszarze sprzedaży i marketingu w Europie. Od połowy 2015 r. odpowiadał za przygotowanie strategii komercyjnej oraz kontraktu różnicowego przy projekcie nuklearnym w Wielkiej Brytanii.

Jako Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju nadzoruje pracę następujących obszarów działalności spółki: projektów inwestycyjnych, fuzji, przejęć i dezinwestycji, zarządzania majątkiem, zarządzania majątkiem wydobycia, badań i rozwoju, bezpieczeństwa i higieny pracy, ryzyka oraz Pełnomocnika ds. BHP.

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu

Absolwent Wydziału Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Ukończył także studia podyplomowe École Supérieure de Commerce Toulouse, gdzie uzyskał dyplom Mastère Spécialisé en Banque et Ingéniere Financière oraz studia Executive MBA na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie.

Posiada doświadczenie w sferze zarządzania procesami finansowymi, controllingowymi i księgowymi w przemyśle (energetyka, górnictwo, hutnictwo), jak również z zakresu finansowania inwestycji oraz międzynarodowych transakcji handlowych. Brał udział w realizacji projektów due diligence i wyceny licznych spółek (metodami dochodową, majątkową i porównawczą).

Od początku kariery zawodowej związany z podmiotami sektora energetycznego, górniczego i hutniczego, w których pełnił funkcje Prezesa lub Wiceprezesa Zarządu oraz zajmował wysokie stanowiska menadżerskie. Doświadczenia zawodowe zdobywał pracując w firmie BRE Corporate Finance S.A., Hucie Cynku Miasteczko Śląskie S.A. oraz w spółkach Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. Od 2008 r. pełniąc funkcję Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za pion finansowy w spółkach Grupy Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki

Węglowej odpowiadał m.in. za strukturyzowanie transakcji handlowych, wdrażanie polityki zabezpieczenia ryzyka walutowego, obniżanie kosztów finansowych, zarządzanie płynnością, pozyskanie finansowania od konsorcjum bankowego w postaci programu emisji obligacji. Uczestniczył również w procesie debiutu giełdowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. (wprowadzenie MSR, modyfikacja systemu informacji zarządczej, przygotowanie prospektu emisyjnego, rozmowy z inwestorami). Pełnił funkcję Prezesa Zarządu w Towarzystwie Finansowym Silesia, gdzie uczestniczył w programie emisji obligacji Kompanii Węglowej oraz zajmował się pozyskaniem finansowania dłużnego od konsorcjum banków.

Jako Wiceprezes Zarządu ds. Finansów nadzoruje pracę następujących obszarów działalności spółki: zarządzania finansami, controllingu, rachunkowości i podatków, analiz, zakupów i administracji, IT, operatora rynku i obsługi handlu, obrotu, handlu paliwami, zarządzania portfelem oraz Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Zarządu został opublikowany na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Opis działania

Zarząd Spółki działa na podstawie Ksh i innych przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz postanowień *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl. Przy wykonywaniu swoich obowiązków członkowie Zarządu kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach 2016.

Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Jeżeli Zarząd jest jednoosobowy, do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawniony jest jeden członek Zarządu albo prokurent.

Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu. Posiedzenia Zarządu zwoływane są również na wniosek większości Wiceprezesów Zarządu, jak również Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia odbywają się w siedzibie Spółki, w terminie ustalonym przez zwołującego posiedzenie. W uzasadnionych przypadkach posiedzenia Zarządu mogą odbywać się poza siedzibą Spółki. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu.

Zarząd głosuje w sposób jawny. Wynik głosowania odnotowywany jest w protokole posiedzenia. Prezes Zarządu zarządza głosowanie tajne na wniosek któregokolwiek z członków Zarządu.

Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów w obecności 3/5 składu członków Zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Głosowanie w powyższych trybach zarządza Prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu, określając termin końcowy dla oddania głosu przez członków Zarządu. Dopuszczalne jest złożenie zdania odrębnego. Odnotowywane jest ono w protokole wraz z uzasadnieniem. Decyzje Zarządu, będące postanowieniami w sprawach bieżących, nie wymagających podjęcia uchwały, są odnotowywane wyłącznie w protokole.

Wewnętrzny podział pomiędzy członków Zarządu zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary biznesowe Spółki, określone w *Regulaminie Organizacyjnym TAURON Polska Energia S.A.,* obejmujące samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne podlegające bezpośrednio Dyrektorom Wykonawczym, pracą których kierują członkowie Zarządu bezpośrednio lub za pośrednictwem Dyrektorów Zarządzających, określa Uchwała Zarządu Spółki nr 397/V/2019 z dnia 13 listopada 2019 r. *w sprawie przyporządkowania poszczególnych obszarów biznesowych Spółki oraz samodzielnych stanowisk pracy bezpośrednio podlegających Członkom Zarządu TAURON Polska Energia S.A.* z późniejszymi zmianami.

Struktura obszarów biznesowych Spółki podległych poszczególnym członkom Zarządu określona jest w schemacie podziału odpowiedzialności członków Zarządu Spółki, omówionym w pkt 1.6.5. niniejszego sprawozdania oraz opublikowanym na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

9.11.2. Rada Nadzorcza

Obecna, V kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się w dniu 29 maja 2017 r., tj. w dniu odbycia Zwyczajnego WZ Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej IV kadencji czyli za rok obrotowy 2016. Zgodnie ze Statutem Spółki jest to kadencja wspólna i wynosi 3 lata.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2019 r.

1. Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
2. Teresa Famulska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
3. Jacek Szyke - Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Barbara Łasak-Jarszak - Członek Rady Nadzorczej,
5. Grzegorz Peczkis - Członek Rady Nadzorczej,

6. Jan Płudowski - Członek Rady Nadzorczej,
7. Marcin Szlenk - Członek Rady Nadzorczej,
8. Katarzyna Taczanowska - Członek Rady Nadzorczej,
9. Agnieszka Woźniak - Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Na dzień 1 stycznia 2019 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziły następujące osoby: Beata Chłodzińska (Przewodnicząca Rady Nadzorczej), Teresa Famulska (Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej), Jacek Szyke (Sekretarz Rady Nadzorczej), Radosław Domagalski-Łabędzki (Członek Rady Nadzorczej), Barbara Łasak-Jarszak (Członek Rady Nadzorczej), Paweł Pampuszko (Członek Rady Nadzorczej), Jan Płudowski (Członek Rady Nadzorczej), Marcin Szlenk (Członek Rady Nadzorczej) oraz Agnieszka Woźniak (Członek Rady Nadzorczej).

W dniu 8 maja 2019 r. Zwyczajne WZ Spółki odwołało ze składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego oraz Pawła Pampuszko i powołało do składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Rafała Pawełczyka oraz Katarzynę Taczanowską.

W dniu 26 lipca 2019 r. wygasł mandat członka Rady Nadzorczej Spółki Rafała Pawełczyka wskutek zgonu.

W dniu 6 grudnia 2019 r. Nadzwyczajne WZ Spółki powołało do składu Rady Nadzorczej Spółki Grzegorza Peczkisa.

W dniu 24 marca 2020 r. Minister Aktywów Państwowych działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 1 i 3 Statutu Spółki odwołał ze składu Rady Nadzorczej Spółki Agnieszkę Woźniak oraz powołał do składu Rady Nadzorczej Spółki Andrzeja Śliwkę.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
2. Teresa Famulska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
3. Jacek Szyke - Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Barbara Łasak-Jarszak - Członek Rady Nadzorczej,
5. Grzegorz Peczkis - Członek Rady Nadzorczej,
6. Jan Płudowski - Członek Rady Nadzorczej,
7. Marcin Szlenk - Członek Rady Nadzorczej,
8. Andrzej Śliwka - Członek Rady Nadzorczej,
9. Katarzyna Taczanowska - Członek Rady Nadzorczej.

Informacja o niezależności członków Rady Nadzorczej

Określenie „niezależny członek rady nadzorczej" oznacza niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Załącznika nr II do *Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej)* (2005/162/WE) z uwzględnieniem *Dobrych Praktyk 2016*. Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności w rozumieniu ww. Zalecenia.

Poniższa tabela przedstawia informację o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej Spółki wymogów niezależności określonych w ww. Zaleceniu oraz *Dobrych Praktykach 2016* na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 56. Spełnienie przez członków Rady Nadzorczej Spółki wymogów niezależności, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Imię i Nazwisko	Spełnienie wymogów niezależności	
		na dzień 31 grudnia 2019 r.	na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania
1.	Beata Chłodzińska	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
2.	Teresa Famulska	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
3.	Jacek Szyke	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
4.	Barbara Łasak - Jarszak	Spełnia wymogi niezależności	Nie spełnia wymogów niezależności
5.	Grzegorz Peczkis	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
6.	Jan Płudowski	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
7.	Marcin Szlenk	Spełnia wymogi niezależności	Spełnia wymogi niezależności
8.	Andrzej Śliwka	-	Nie spełnia wymogów niezależności

Lp.	Imię i Nazwisko	Spełnienie wymogów niezależności	
		na dzień 31 grudnia 2019 r.	na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania
9.	Katarzyna Taczanowska	Nie spełnia wymogów niezależności	Nie spełnia wymogów niezależności
10.	Agnieszka Woźniak	Nie spełnia wymogów niezależności	-

Doświadczenie i kompetencje członków Rady Nadzorczej

Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Posiada uprawnienia radcy prawnego.

W latach 2001-2016 związana z Ministerstwem Skarbu Państwa, gdzie prowadziła obsługę prawną, ostatnio jako Zastępca Dyrektora w Departamencie Prawnym i Procesowym. W Ministerstwie Energii koordynowała pracami Zespołu Radców Prawnych w Biurze Prawnym. Obecnie pełni funkcję Dyrektora Działu Prawnego ds. Obsługi Prawnej Korporacyjnej i Inwestycji w spółce PKN Orlen S.A.

Doświadczenie związane z nadzorowaniem działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa zdobywała zasiadając m.in. w radach nadzorczych następujących spółek: Polska Agencja Prasowa S.A. z siedzibą w Warszawie, Centrum Techniki Okrętowej S.A. z siedzibą w Gdańsku, Chemia Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Międzynarodowa Korporacja Gwarancyjna sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 12 sierpnia 2015 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji pełni funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej, Przewodniczącej Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, a ponadto jest członkiem Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Teresa Famulska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej

Absolwentka Akademii Ekonomicznej w Katowicach, profesor nauk ekonomicznych nadany przez Prezydenta RP na wniosek Rady Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

Od 1981 r. związana z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach. Obecnie jest Kierownikiem Katedry Finansów Publicznych zajmując stanowisko profesora zwyczajnego. W latach 1998-2013 pracowała w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów, ostatnio jako dziekan, zajmując stanowisko profesora zwyczajnego.

Autorka ok. 150 publikacji krajowych i zagranicznych z problematyki finansów, głównie finansów publicznych (w tym podatki i systemy podatkowe) oraz finansów przedsiębiorstw. Obok pracy akademickiej stale współpracuje z praktyką gospodarczą uczestnicząc m.in. w kilkudziesięciu projektach naukowo-badawczych. Prowadzi liczne wykłady i szkolenia dla kadr finansowych i menedżerskich przedsiębiorstw oraz pracowników aparatu skarbowego, w ramach studiów podyplomowych oraz we współpracy m.in. z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym i Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce. Od marca 2007 r. do listopada 2018 r. pracowała w trzech kolejnych kadencjach Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego, przy czym od 2010 r. w dwóch kolejnych kadencjach pełniła funkcję Przewodniczącej. Od 2007 r. członek Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, gdzie w latach 2011-2015 była członkiem Prezydium Komitetu. Ponadto jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości, International Fiscal Association, Centrum Informacji i Organizacji Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. We wrześniu 2018 r. została wpisana na listę doradców podatkowych.

Posiada następujące nagrody i wyróżnienia: Srebrny Krzyż Zasługi, Srebrny Medal za Długoletnią Służbę, Medal Komisji Edukacji Narodowej, nagrody Ministra Edukacji Narodowej oraz Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 29 maja 2017 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji pełni funkcję Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej oraz Przewodniczącej Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Jacek Szyke - Sekretarz Rady Nadzorczej

Absolwent ekonomii na Uniwersytecie w Łodzi oraz Wydziału Elektrycznego Politechniki w Poznaniu, na której uzyskał tytuł doktora nauk technicznych.

Posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe w energetyce zawodowej, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery zawodowej poczynając od stażysty, majstra, Kierownika Działu Zabezpieczeń i Automatyki (Zakład Energetyczny Kalisz i Łódź), Dyżurnego Inżyniera Ruchu (Elektrociepłownia Łódź), do stanowiska Głównego Inżyniera (Zakład Energetyczny Łódź i Płock) i Dyrektora Naczelnego (Zakład Energetyczny Płock oraz Elektrociepłownia Siekierki). Pracował również jako Menedżer Kontraktu w Libii. Właściciel oraz Prezes firmy konsultingowej JES ENERGY.

Posiadane odznaczenia państwowe: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski. Posiadane odznaczenia resortowe: Zasłużony dla resortów: Energetyki, Budownictwa, Łączności, Pożarnictwa, Kultury i Ciepłownictwa.

Autor ponad 100 artykułów, publikacji i książek, w tym: „Wspomnienia o tradycji i zwyczajach pracy w energetyce", „O energetyce z sentymentem", „Historia Polskiej Elektroenergetyki", „Złota Księga Elektroenergetyki", „Grupa TAURON - monografia".

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 14 września 2010 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji pełni funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej oraz Przewodniczącego Komitetu Strategii Rady Nadzorczej, a także jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Barbara Łasak - Jarszak - Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Od stycznia 1997 r. do lutego 2017 r. była pracownikiem Departamentu Prawnego w Ministerstwie Skarbu Państwa. W okresie od kwietnia 1998 r. do lutego 2017 r. kierowała komórką organizacyjną w ramach Departamentu Prawnego zapewniającego obsługę prawną ministerstwa. Od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 7 stycznia 2020 r. naczelnik Wydziału ds. Mienia Państwowego i Finansów w Departamencie Skarbu Państwa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, gdzie zajmowała się m.in. problematyką związaną z nowymi zasadami zarządzania mieniem państwowym. Od dnia 8 stycznia 2020 r. zatrudniona na stanowisku naczelnika w Departamencie Nieruchomości Ministerstwa Aktywów Państwowych. Aktualnie zajmuje się prowadzeniem nadzoru właścicielskiego nad spółkami sektora związanego z rynkiem nieruchomości oraz których działalność obejmuje gospodarowanie nieruchomościami.

W latach 1999-2001 członek Komisji Dyscyplinarnej Ministerstwa Skarbu Państwa. W latach 1999-2005 zastępca rzecznika dyscypliny finansów publicznych przy Ministrze Skarbu Państwa.

Posiada wieloletnie doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, w tym: ZPP "Lenora" sp. z o.o., Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A., Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A., ŚWWG Polmos S.A., Stocznia Gdynia S.A., Archimedes S.A., PSO „Maskpol" S.A., ZG „Dom Słowa Polskiego" S.A. w likwidacji, Fundusz Rozwoju Spółek S.A., Zakłady Mięsne Nisko S.A.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 29 maja 2017 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji jest członkiem Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej.

Grzegorz Peczkis - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej na kierunku Mechanika i Budowa Maszyn. Posiada stopień naukowy doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn. Ukończył również studium podyplomowe z zarządzania przedsiębiorstwem oraz studium doskonalenia pedagogicznego dla nauczycieli akademickich.

Zdobywał doświadczenie zarówno w biznesie, jako prokurent w spółce Diapom sp. z o.o., jak i na uczelni, jako asystent, a następnie adiunkt zatrudniony na Politechnice Śląskiej.

Autor kilkudziesięciu publikacji naukowych oraz publicystycznych. Uprawniony z dziesięciu patentów przyznanych przez Urząd Patentowy RP.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 6 grudnia 2019 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji jest członkiem Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Jan Płudowski - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Ukończył również studia podyplomowe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, na Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach na kierunku zarządzanie finansami przedsiębiorstw oraz na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego na kierunku marketing i zarządzanie w przedsiębiorstwie.

Zawodowo związany z energetyką, doświadczenie zawodowe zdobywał zajmując stanowiska na wszystkich szczeblach kariery zawodowej. Pracował m.in. na stanowiskach Głównego Energetyka Okręgu (PKP Śląska Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Katowicach), Dyrektora Zakładu Energetyki Kolejowej w Katowicach oraz Naczelnika Wydziału Gospodarki Energetycznej (PKP Dyrekcja Energetyki Kolejowej w Warszawie), Dyrektora Biura Przepływu Środków Pieniężnych (PKP Energetyka sp. z o.o. w Warszawie).

W latach 2007-2008 pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Spółki Energetycznej Jastrzębie S.A.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 30 grudnia 2016 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej oraz Komitetu Strategii Rady Nadzorczej.

Marcin Szlenk - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej - magister ekonomii, specjalność Zarządzanie i Marketing oraz Finanse i Bankowość.

Ukończył program Executive MBA Uniwersytetu Warszawskiego i University of Illinois, a także Podyplomowe Studium Europejskich Stosunków Finansowo-Ekonomiczno-Prawnych w Szkole Głównej Handlowej. Od 2007 r. jest członkiem Chartered Institute of Management Accounting (CIMA). W 2016 r. ukończył program Global Management Development Programme organizowany przez Grupę Johnson Matthey.

Wieloletni kontroler i dyrektor finansowy z bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym w różnorodnych środowiskach biznesowych. W latach 1999-2002 Senior Auditor w Arthur Andersen. W latach 2002-2010 Kontroler Finansowy, najpierw w Magneti Marelli Aftermarket Sp. z o.o., a następnie Automotive Lighting Polska Sp. z o.o. (obie spółki należące do Grupy FIAT). W latach 2010-2012 pracował jako Europejski Kontroler Finansowy grupy Axeon. Od 2012 r. jest Dyrektorem Finansowym i Członkiem Zarządu Johnson Matthey Battery Systems Sp. z o.o., a od 2017 r., a w latach 2017-2018 był także Członkiem Zarządu Johnson Matthey Poland Sp. z o.o.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 16 kwietnia 2018 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Andrzej Śliwka - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Ukończył studia podyplomowe Podatki i prawo podatkowe na Uniwersytecie Gdańskim oraz aplikację radcowską przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Posiada uprawnienia radcy prawnego.

Specjalizuje się w prawie korporacyjnym, umowach gospodarczych i procesie inwestycyjnym. Ponadto w swojej dotychczasowej praktyce zajmował się również: prawem nieruchomości, badaniem due diligence, a także prowadzeniem sporów sądowych.

Obecnie pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego I w Ministerstwie Aktywów Państwowych oraz jest członkiem zespołu eksperckiego ds. zwiększenia efektywności Rad Nadzorczych wchodzącego w skład Komisji ds. reformy nadzoru właścicielskiego.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 24 marca 2020 r.

Katarzyna Taczanowska - Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, wpisana na listę radców prawnych w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie.

Posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe w obszarze obsługi prawnej podmiotów gospodarczych, którym zajmuje się od 2003 r. Była wspólnikiem w kancelarii GWW Woźny i Wspólnicy, od 2009 r. do chwili obecnej jest wspólnikiem w kancelarii Kudlak, Taczanowska-Wileńska sp.k.

W latach 2009-2012 była Dyrektorem Biura Prawnego w Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A. Zasiadała w Radach Nadzorczych PZU Życie S.A., LOT Aircraft Maintenance Services sp. z o.o. oraz IDA Management sp. z o.o.

Od lipca 2018 r. pełni funkcję Dyrektora Naczelnego ds. Korporacyjnych i Prawnych w KGHM Polska Miedź S.A.

Członkiem Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. pozostaje od dnia 8 maja 2019 r.

W Radzie Nadzorczej V kadencji jest członkiem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej został opublikowany na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej zawarty jest w Ksh, Statucie Spółki, oraz w *Regulaminie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl/.

Główną formą wykonywania przez Radę Nadzorczą nadzoru nad działalnością Spółki są posiedzenia Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej przedstawiając szczegółowy porządek obrad:

1. zgodnie z przyjętymi przez Radę Nadzorczą ustaleniami,
2. z własnej inicjatywy,
3. na pisemny wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej,
4. na pisemny wniosek Zarządu.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w siedzibie Spółki. W uzasadnionych przypadkach posiedzenie może zostać zwołane w innym miejscu.

Do zwołania posiedzenia wymagane jest pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady Nadzorczej na co najmniej 7 dni przed terminem posiedzenia Rady Nadzorczej. Z ważnych powodów Przewodniczący Rady Nadzorczej może skrócić ten termin do 2 dni, określając sposób przekazania zaproszenia. Zawiadomienia o posiedzeniu Rady Nadzorczej przekazywane są za pomocą faksu lub poczty elektronicznej. W zawiadomieniu o posiedzeniu Rady Nadzorczej Przewodniczący określa termin posiedzenia, miejsce obrad oraz szczegółowy projekt porządku obrad. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące. Rada Nadzorcza może odbywać posiedzenia bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej są obecni i nikt nie wniesie sprzeciwu do faktu odbycia posiedzenia lub do porządku obrad.

Zmiana zaproponowanego porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wniesie sprzeciwu do porządku obrad. Sprawa nieuwzględniona w porządku obrad powinna być włączona do porządku obrad następnego posiedzenia.

Udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej jest obowiązkiem członka Rady Nadzorczej. Członek Rady Nadzorczej podaje przyczyny swojej nieobecności na piśmie. Usprawiedliwienie nieobecności członka Rady Nadzorczej wymaga uchwały Rady Nadzorczej. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą uczestniczyć członkowie Zarządu Spółki, o ile Rada Nadzorcza nie wyrazi sprzeciwu. Udział członków Zarządu w posiedzeniach Rady Nadzorczej jest obowiązkowy, jeżeli zostali zaproszeni przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W posiedzeniach mogą uczestniczyć także inne osoby, jeżeli zostaną one zaproszone w powyższy sposób.

Rada Nadzorcza może zasięgać opinii radców prawnych świadczących stałą pomoc prawną na rzecz Spółki oraz, w uzasadnionych przypadkach, powoływać i zapraszać na posiedzenia Rady Nadzorczej odpowiednich ekspertów w celu zasięgnięcia opinii i podjęcia właściwej decyzji. W przypadkach, o których mowa powyżej, Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę o zleceniu pracy wybranemu ekspertowi (firmie audytorskiej, konsultingowej, kancelarii prawnej) zobowiązując Zarząd Spółki do zawarcia odpowiedniej umowy.

Posiedzenia Rady Nadzorczej prowadzi Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w przypadku jego nieobecności - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej. Z ważnych powodów, za zgodą większości członków Rady Nadzorczej obecnych na posiedzeniu, prowadzący posiedzenie ma obowiązek poddać pod głosowanie wniosek o przerwanie obrad i ustalić termin wznowienia obrad Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza podejmuje postanowienia w formie uchwał. Uchwały Rady Nadzorczej podejmowane są głównie na posiedzeniach. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni we właściwy sposób określony w Regulaminie Rady Nadzorczej. Z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, w tym Ksh, oraz postanowień Statutu Spółki, Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". W sprawach nieobjętych porządkiem obrad uchwał podjąć nie można, chyba że obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wyrazi sprzeciwu. Nie dotyczy to uchwał w sprawie usprawiedliwienia nieobecności członka Rady Nadzorczej na posiedzeniu. Głosowanie nad uchwałami jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się:

- na żądanie choćby jednego z członków Rady Nadzorczej,
- w sprawach osobowych.

Rada Nadzorcza, zgodnie ze Statutem Spółki, może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uprzedniego powiadomienia wszystkich członków Rady Nadzorczej o treści projektu uchwały. Podejmowanie uchwał w tym trybie nie dotyczy wyboru Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej, powołania lub zawieszenia w czynnościach członka Zarządu oraz odwołania tych osób, jak również innych spraw, których rozstrzygnięcie wymaga głosowania tajnego. Głosując nad uchwałą podejmowaną w powyższym trybie, członek Rady Nadzorczej wskazuje jak głosował, tj. „za", „przeciw" lub „wstrzymał się". Uchwałę z zaznaczeniem, że została podjęta w trybie pisemnym lub w trybie głosowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość, podpisuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Podjęte w tym trybie uchwały zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej z podaniem wyniku głosowania.

Dopuszcza się możliwość uczestnictwa członków Rady Nadzorczej w posiedzeniu oraz głosowania nad podejmowanymi uchwałami w ramach tego posiedzenia przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. tele- lub wideokonferencji, z zastrzeżeniem, że w miejscu obrad wskazanym w zawiadomieniu o posiedzeniu, obecnych jest co najmniej połowa jej członków i istnieje techniczna możliwość zapewnienia bezpiecznego połączenia.

Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczą w posiedzeniach oraz wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście, a przy wykonywaniu swoich obowiązków zobowiązani są do dokładania należytej staranności. Członkowie Rady Nadzorczej obowiązani są do zachowania tajemnicy wiadomości związanych z działalnością Spółki, które powzięli w związku ze sprawowaniem mandatu lub przy innej sposobności. Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegialnie.

Rada Nadzorcza może z ważnych powodów delegować poszczególnych członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych na czas oznaczony. Rada Nadzorcza może delegować swoich członków, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności. Delegowanie, o którym mowa powyżej, wymaga uzyskania zgody członka Rady Nadzorczej, który ma być delegowany.

Szczegółowy opis działalności Rady Nadzorczej w minionym roku obrotowym zawiera sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej, składane corocznie WZ i publikowane na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl.

Rada Nadzorcza może powoływać spośród swoich członków stałe lub doraźne zespoły robocze, komitety dla wykonywania określonych czynności. Stałymi komitetami Rady Nadzorczej są:

1. Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Audytu),
2. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Nominacji i Wynagrodzeń),
3. Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Strategii).

Skład, zadania oraz zasady funkcjonowania komitetów, o których mowa powyżej, określają ich regulaminy uchwalone przez Radę Nadzorczą.

9.11.3. Komitet Audytu

Członkowie Komitetu Audytu na obecną kadencję zostali powołani w dniu 20 czerwca 2017 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W 2019 r. Komitet Audytu funkcjonował w składzie pięcioosobowym.

W związku z dokonaną w 2019 r. zmianą w składzie Rady Nadzorczej Spółki V kadencji, Rada Nadzorcza dokonała zmiany w składzie Komitetu Audytu.

Skład osobowy Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Teresa Famulska - Przewodnicząca Komitetu Audytu,
2. Jan Płudowski - Członek Komitetu Audytu,
3. Marcin Szlenk - Członek Komitetu Audytu,
4. Jacek Szyke - Członek Komitetu Audytu,
5. Katarzyna Taczanowska - Członek Komitetu Audytu.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Audytu w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Na dzień 1 stycznia 2019 r. w skład Komitetu Audytu wchodzili następujący członkowie: Teresa Famulska (Przewodnicząca), Radosław Domagalski - Łabędzki, Jan Płudowski, Marcin Szlenk i Jacek Szyke.

W dniu 8 maja 2019 r. Zwyczajne WZ Spółki odwołało ze składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego.

W dniu 27 maja 2019 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała do składu Komitetu Audytu Katarzynę Taczanowską.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie miały miejsca inne zmiany w składzie Komitetu Audytu.

Informacja o niezależności członków Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Skład Komitetu Audytu jest zgodny z wymogami określonymi w *ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym*. Oceny niezależności i ustawowych wymogów co do posiadanej wiedzy i umiejętności przez poszczególnych członków Komitetu Audytu dokonała Rada Nadzorcza na podstawie stosownych oświadczeń złożonych przez członków Komitetu Audytu. Wszyscy członkowie Komitetu Audytu, za wyjątkiem Katarzyny Taczanowskiej, spełniają ustawowe wymogi co do niezależności.

Przewodnicząca Komitetu Audytu Teresa Famulska oraz Marcin Szlenk posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości oraz badania sprawozdań finansowych. Jacek Szyke i Jan Płudowski posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu energetyki, tj. branży w której działa Spółka.

Szczegółowa informacja dotycząca sposobu nabycia wiedzy i umiejętności przez członków Komitetu Audytu w ww. zakresie została przedstawiona w pkt 9.11.2. niniejszego sprawozdania.

Zadania i kompetencje Komitetu Audytu

W 2019 r. Komitet Audytu realizował zadania i kompetencje określone w aktualnie obowiązujących przepisach prawa oraz przyjętym przez Radę Nadzorczą *Regulaminie Komitetu Audytu Rady nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.*

Komitet Audytu w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem odbył łącznie 10 posiedzeń.

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Audytu według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 57. Kompetencje Komitetu Audytu, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Kompetencje Komitetu Audytu
1. monitorowanie: • procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce, • skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej, • wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej, 2. kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie, 3. dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce, 4. opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania, 5. opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem, 6. określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę, 7. przedstawianie Radzie Nadzorczej na potrzeby wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej ustawowe badanie lub przegląd sprawozdań finansowych rekomendacji, o której mowa w art. 130 ust. 2 i 3 *ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym* oraz w art. 16 ust. 2 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE*, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej, 8. informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania, 9. przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce, 10. wykonywanie innych czynności przypisanych do obowiązków komitetów audytu mocą *ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE* i *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.*

Dozwolone usługi nie będące badaniem świadczone przez firmę audytorską

Na rzecz TAURON i spółek Grupy Kapitałowej TAURON były świadczone w 2019 r. przez firmę audytorską badającą sprawozdanie finansowe następujące dozwolone usługi niebędące badaniem:

1. potwierdzona pisemnie weryfikacja rocznych i półrocznych jednostkowych pakietów konsolidacyjnych wybranych spółek Grupy Kapitałowej TAURON niezbędnych do sporządzenia rocznego i półrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
2. przeprowadzenie uzgodnionych procedur weryfikacji sprawozdania spółki zależnej TAURON Dystrybucja w związku z wymogiem oszacowania WRA oraz WRA AMI na potrzeby wyznaczenia uzasadnionego zwrotu z zaangażowanego kapitału przez Prezesa URE,
3. potwierdzona pisemnie weryfikacja rocznych jednostkowych pakietów konsolidacyjnych spółek zależnych TEC1, TEC2, TEC3 oraz polskich spółek komandytowych nabytych od grupy in.ventus, sporządzonych za rok 2019.

W związku ze świadczeniem powyższych usług Komitet Audytu dokonał oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności firmy audytorskiej Ernst & Young Audyt Polska oraz wyraził zgodę na świadczenie powyższych usług.

Główne założenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem

W 2019 r. obowiązywały przyjęte przez Komitet Audytu w dniu 16 października 2017 r. następujące regulacje, opracowane w związku z wejściem w życie *ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym*:

1. *Politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A.,*
2. *Procedurę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A.,*
3. *Politykę świadczenia w Grupie TAURON przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie rocznego sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A., podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem.*

Polityka wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. ma na celu zapewnienie zgodności wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania i przeglądu sprawozdań finansowych w Spółce z przepisami prawa. Polityka w sposób czytelny określa zasady i reguły procesu wyboru firmy audytorskiej do

badania sprawozdań TAURON jako jednostki zainteresowania publicznego, zasady procedury wyboru firmy audytorskiej, zasady sporządzania rekomendacji Komitetu Audytu dotyczącej wyboru firmy audytorskiej, jak również zasady rotacji firmy audytorskiej dokonującej badania i przeglądu sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych TAURON. Najistotniejsze założenia przyjęte w polityce to oparcie procesu wyboru audytora na obowiązujących przepisach prawa, zapewnienie przejrzystości oraz obiektywizmu procesu wyboru audytora oraz uwzględnienie w procesie wymogów niezbędnych do terminowego i prawidłowego wykonania na rzecz Spółki usług audytorskich.

Procedura wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. ma na celu zapewnienie zgodności procesu wyboru firmy audytorskiej z obowiązującymi przepisami prawa, jak również zapewnienie przeprowadzenia badania i przeglądu sprawozdań finansowych o wysokim poziomie jakościowym, w określonych ramach czasowych, przy zachowaniu niezależności, obiektywizmu, przejrzystości i wiarygodności firmy audytorskiej i biegłych rewidentów. Procedura w sposób szczegółowy i dokładny definiuje poszczególne etapy procesu wyboru firmy audytorskiej, wraz ze wskazaniem organów i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za te etapy. Ponadto procedura określa ogólne warunki udziału w postępowaniu i kryteria wyboru firmy audytorskiej jak również ramy czasowe procesu wyboru audytora. Najistotniejsze założenia przyjęte w procedurze to przyjęcie jasnego i przejrzystego, opartego na przepisach prawa podziału odpowiedzialności w procesie wyboru audytora, jak również określenie przejrzystych i niedyskryminujących warunków udziału w procedurze przetargowej oraz kryteriów wyboru firmy audytorskiej, jakie może stosować spółka.

Polityka świadczenia w Grupie TAURON przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie rocznego sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A., podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem ma na celu określenie czytelnych zasad mających służyć zachowaniu wymogu niezależności firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie w Spółce, w przypadku świadczenia przez tę firmę lub podmioty z jej sieci usług niebędących badaniem. Polityka ta określa zasady dotyczące świadczenia na rzecz podmiotów z Grupy Kapitałowej TAURON przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie w TAURON, podmioty powiązane z firmą audytorską oraz członka sieci firmy audytorskiej usług innych niż badanie lub przegląd, w szczególności warunki dopuszczalności świadczenia usług dozwolonych, zasady przeprowadzania przez Komitet Audytu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności firmy audytorskiej, jak również mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad niezależności biegłego rewidenta w Grupie Kapitałowej TAURON. Najistotniejsze założenia przyjęte w polityce obejmują określenie czytelnych zasad przeprowadzania przez Komitet Audytu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności firmy audytorskiej i wyrażania zgody na świadczenie usług innych niż badanie, opartych na zgodności z przepisami prawa i celowości świadczenia takich usług.

Rekomendacje Komitetu Audytu dotyczące wyboru firmy audytorskiej

W 2019 r. Komitet Audytu nie rekomendował Radzie Nadzorczej TAURON dokonania wyboru firmy audytorskiej.

W 2018 r. dokonano wyboru firmy audytorskiej do badania i przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych TAURON za lata 2019-2021. Rada Nadzorcza dokonała wyboru firmy audytorskiej na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu, która spełniała obowiązujące warunki i została sporządzona w następstwie przeprowadzonego przez Spółkę postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z obowiązującymi kryteriami, ze wskazaniem równocześnie na drugi podmiot alternatywny do wykonania tych czynności oraz przedstawieniem uzasadnienia preferencji wyboru rekomendowanej firmy audytorskiej.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Audytu w minionym roku obrotowym zawarty jest w sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl.

9.11.4. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

Członkowie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na obecną kadencję zostali powołani w dniu 30 czerwca 2017 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W 2019 r. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń funkcjonował w składzie trzyosobowym.

Skład osobowy Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2019 r.

1. Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
2. Barbara Łasak - Jarszak - Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
3. Agnieszka Woźniak - Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Na dzień 1 stycznia 2019 r. w skład Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń wchodzili następujący członkowie: Beata Chłodzińska (Przewodnicząca), Barbara Łasak-Jarszak oraz Agnieszka Woźniak.

W 2019 r. nie miały miejsca zmiany w składzie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

W dniu 24 marca 2020 r. Minister Aktywów Państwowych działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 1 i 3 Statutu Spółki odwołał ze składu Rady Nadzorczej Spółki Agnieszkę Woźniak.

Skład osobowy Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
2. Barbara Łasak - Jarszak - Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Zadania i kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń

Zadania i kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń w 2019 r. nie uległy zmianie.

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 58. Kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń
1. rekomendowanie Radzie Nadzorczej procedury przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych na stanowiska członków Zarządu Spółki, 2. ocena kandydatur na członków Zarządu oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii w tym zakresie, 3. rekomendowanie Radzie Nadzorczej formy oraz treści umów zawieranych z członkami Zarządu, 4. rekomendowanie Radzie Nadzorczej systemu wynagradzania i premiowania członków Zarządu, 5. rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności zawieszenia członka Zarządu z ważnych powodów, 6. rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności delegowania członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności wraz z propozycją wynagrodzenia.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń w minionym roku obrotowym zawarty jest w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl.

9.11.5. Komitet Strategii

Członkowie Komitetu Strategii zostali powołani na obecną kadencję w dniu 30 czerwca 2017 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W 2019 r. Komitet Strategii funkcjonował w okresie do dnia 26 lipca 2019 r. do 16 grudnia 2019 r. w składzie czteroosobowym, a w pozostałej części roku w składzie pięcioosobowym.

Skład osobowy Komitetu Strategii na dzień 31 grudnia 2019 r.

1. Jacek Szyke - Przewodniczący Komitetu Strategii,
2. Beata Chłodzińska - Członek Komitetu Strategii,
3. Grzegorz Peczkis - Członek Komitetu Strategii,
4. Jan Płudowski - Członek Komitetu Strategii,
5. Agnieszka Woźniak - Członek Komitetu Strategii.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Strategii w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania

Na dzień 1 stycznia 2019 r. w skład Komitetu Strategii wchodzili następujący członkowie: Jacek Szyke (Przewodniczący), Beata Chłodzińska, Paweł Pampuszko, Jan Płudowski i Agnieszka Woźniak.

W dniu 8 maja 2019 r. Zwyczajne WZ Spółki odwołało ze składu Rady Nadzorczej Spółki V wspólnej kadencji Pawła Pampuszko.

W dniu 27 maja 2019 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała do składu Komitetu Strategii Rafała Pawełczyka.

W dniu 26 lipca 2019 r. wygasł mandat członka Rady Nadzorczej Spółki Rafała Pawełczyka wskutek zgonu.

W dniu 16 grudnia 2019 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała do składu Komitetu Strategii Grzegorza Peczkisa.

W dniu 24 marca 2020 r. Minister Aktywów Państwowych działając na podstawie § 23 ust. 1 pkt 1 i 3 Statutu Spółki odwołał ze składu Rady Nadzorczej Spółki Agnieszkę Woźniak.

Skład osobowy Komitetu Strategii na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Jacek Szyke - Przewodniczący Komitetu Strategii,
2. Beata Chłodzińska - Członek Komitetu Strategii,
3. Grzegorz Peczkis - Członek Komitetu Strategii,
4. Jan Płudowski - Członek Komitetu Strategii.

Zadania i kompetencje Komitetu Strategii

Zadania i kompetencje Komitetu Strategii w 2019 r. nie uległy zmianie.

Poniższa tabela przedstawia zadania i kompetencje Komitetu Strategii według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 59. Kompetencje Komitetu Strategii, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Kompetencje Komitetu Strategii
1. ocena Strategii Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON oraz przedstawianie wyników tej oceny Radzie Nadzorczej, 2. rekomendowanie Radzie Nadzorczej zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd strategicznych planów wieloletnich, 3. ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji strategicznych na kształt aktywów Spółki, 4. monitorowanie realizacji strategicznych zadań inwestycyjnych, 5. ocena działań dotyczących dysponowania istotnymi aktywami Spółki, 6. opiniowanie dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Strategii w minionym roku obrotowym zawarty jest w sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej składanym corocznie WZ oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://www.tauron.pl.

9.11.6. Opis działania Komitetów Rady Nadzorczej

Szczegółowy opis działania Komitetów Rady Nadzorczej zawarty jest w regulaminach poszczególnych Komitetów Rady Nadzorczej Spółki.

Komitety Rady Nadzorczej są organami doradczymi i opiniotwórczymi działającymi kolegialnie w ramach struktury Rady Nadzorczej i pełnią funkcje pomocnicze oraz doradcze wobec Rady Nadzorczej. Zadania Komitetów Rady Nadzorczej są realizowane poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków, rekomendacji, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu ich zadań, w formie podjętych uchwał. Komitety Rady Nadzorczej są niezależne od Zarządu Spółki.

W skład Komitetu Audytu i Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń wchodzi od 3 do 5 członków, a w skład Komitetu Strategii wchodzi od 3 do 7 członków. Pracami poszczególnych Komitetów kieruje ich Przewodniczący.

Posiedzenia są zwoływane przez Przewodniczącego danego Komitetu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej i odbywają się w miarę potrzeb. W przypadku Komitetu Audytu posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał. Do udziału w posiedzeniach Przewodniczący danego Komitetu może zaprosić członków Rady Nadzorczej niebędących członkami Komitetu, członków Zarządu i pracowników Spółki oraz inne osoby pracujące bądź też współpracujące ze Spółką. Przewodniczący danego Komitetu lub osoba przez niego wskazana przedkłada Radzie Nadzorczej wnioski, rekomendacje i sprawozdania.

Komitety Rady Nadzorczej podejmują uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa ich członków, a wszyscy członkowie zostali właściwie zaproszeni. Uchwały Komitetów Rady Nadzorczej są przyjmowane bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". Komitety Rady Nadzorczej mogą podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Członkowie Komitetów Rady Nadzorczej mogą również brać udział w posiedzeniach Komitetów oraz głosować nad podejmowanymi uchwałami przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. telekonferencji lub wideokonferencji.

O przedkładanych Radzie Nadzorczej przez dany Komitet rekomendacjach i ocenach informowany jest Zarząd Spółki. Komitety Rady Nadzorczej co roku podają do wiadomości publicznej, za pośrednictwem Spółki, informacje o ich składzie, liczbie odbytych posiedzeń i uczestnictwie w posiedzeniach w ciągu roku oraz głównych działaniach.

Zarząd Spółki zapewnia poszczególnym Komitetom możliwość korzystania z usług doradców zewnętrznych w zakresie niezbędnym do wypełniania obowiązków Komitetów.

9.12. Opis polityki różnorodności stosowanej do organów TAURON Polska Energia S.A.

W 2019 r. obowiązywała w Spółce i Grupie Kapitałowej TAURON wdrożona w 2017 r. *Polityka różnorodności w Grupie TAURON* (Polityka różnorodności), której celem jest wzmacnianie świadomości i kultury organizacyjnej otwartej na różnorodność.

Zgodnie z powyższą Polityką różnorodności, różnorodność i otwartość są integralną częścią działań biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON. Grupa Kapitałowa TAURON stosuje politykę równego traktowania oraz dąży do zapewnienia różnorodności w zakresie płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego w odniesieniu do wszystkich pracowników, a w szczególności do organów zarządzających i jej kluczowych menadżerów. Podejmowane są również działania mające na celu zapobieganie przejawom dyskryminacji poprzez

kształtowanie właściwej atmosfery w pracy tworzenie i umacnianie pozytywnych relacji pomiędzy pracownikami oraz budowanie kultury organizacyjnej opartej na wartościach korporacyjnych PRO.

Polityka różnorodności jest również stosowana we współpracy z partnerami zewnętrznymi Grupy Kapitałowej TAURON czyli firmami, uczelniami, szkołami czy innymi podmiotami gospodarczymi.

W ramach zagadnień pracowniczych wspierających realizację kierunków wyznaczonych przez Politykę Różnorodności, w Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonują następujące regulacje:

1. *Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON*,
2. *Polityka Poszanowania Praw Człowieka* określająca zasady poszanowania praw człowieka i działań podejmowanych w kierunku zapobiegania ich łamaniu oraz wspieraniu atmosfery godności i wzajemnego szacunku,
3. Programy szkoleniowe i rozwoju kompetencji sprzyjające oraz wspierające tworzenie atmosfery do rozwoju każdego pracownika,
4. Regulacje zapewniające sprawiedliwość i obiektywizm w zakresie organizacji pracy i wynagradzania, w tym m.in.:
   - *Zasady wynagradzania w Grupie TAURON*,
   - *Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON*,
   - regulacje w zakresie świadczeń,
   - elastyczne formy czasu pracy i możliwość pracy zdalnej.
5. Programy i regulacje dedykowane kobietom zapewniające im równe szanse oraz wsparcie w łączeniu życia zawodowego z życiem prywatnym np.:
   - skrócony czas pracy dla kobiet w ciąży,
   - Program *Mama pracuje* działający w obszarze dystrybucji, którego celem jest budowanie przyjaznego środowiska pracy dla mam,
   - Program *Magentowe spotkania* realizowany w ramach akcji *Kobieca Moc* dedykowany studentkom kierunków elektrycznych, którego celem jest wsparcie dziewcząt m.in. w określeniu ścieżki zawodowej.
6. *Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON*,
7. *Model kompetencyjny Grupy TAURON*.

Szczegółowe dane i wskaźniki dotyczące różnorodności pod względem wieku, płci oraz podjęte działania i rezultaty wynikające z realizacji Polityki różnorodności zostały zamieszczone w rozdziale 2.8. niniejszego sprawozdania.

W odniesieniu do członków organów korporacyjnych TAURON, tj. Zarządu i Rady Nadzorczej, wyboru osób pełniących funkcje członków Zarządu Spółki dokonuje Rada Nadzorcza Spółki, natomiast wyboru członków Rady Nadzorczej Spółki dokonuje WZ Spółki oraz Minister Aktywów Państwowych w ramach przysługujących Skarbowi Państwa statutowych uprawnień.

Członkowie Zarządu Spółki są powoływani przez Radę Nadzorczą Spółki po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, które ma na celu sprawdzenie i ocenę ich kwalifikacji oraz wyłonienie najlepszego kandydata. Ogłoszenie o postępowaniu kwalifikacyjnym jest publikowane na stronie internetowej Spółki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Aktywów Państwowych. Do konkursu może przystąpić każdy, kto spełnia wymogi zawarte w Statucie Spółki określone przez Radę Nadzorczą Spółki zawarte w ogłoszeniu. Z uwagi na brak szczególnych wymogów dotyczących m.in. płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego, Rada Nadzorcza Spółki przy ocenie i wyborze kandydatów na członków Zarządu Spółki ma możliwość zapewnienia wszechstronności i różnorodności przy doborze członków Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w skład Zarządu Spółki wchodziło 3 mężczyzn, a w skład Rady Nadzorczej Spółki 5 kobiet i 4 mężczyzn. Struktura wiekowa członków Zarządu Spółki przedstawiała się następująco: powyżej 30-40 lat - 1 osoba, powyżej 40-50 lat - 2 osoby, a Rady Nadzorczej Spółki powyżej 40-50 lat - 5 osób, powyżej 50-60 lat - 1 osoba, powyżej 60 lat - 3 osoby.

Informacje dotyczące kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego osób powoływanych do składu Zarządu i Rady Nadzorczej TAURON są publikowane w stosownych raportach bieżących oraz na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

10. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Na podstawie art. 49b ust. 9 i art. 55 ust. 2c *Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. 2019 r. poz. 351), w miejsce oświadczenia na temat informacji niefinansowych, Spółka sporządziła Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 r., w formie odrębnego dokumentu opublikowanego na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

Powyższe Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z:

1. Art. 49b ust. 1 i art. 55 ust. 2b-e *ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.* z późniejszymi zmianami, która implementuje wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. w zakresie ujawniania informacji niefinansowych, wraz z dodatkowymi, późniejszymi wytycznymi, w tym Komunikatem Komisji Europejskiej 2019/C 209/01 z dnia 20 czerwca 2019 r. z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem,
2. wytycznymi Global Reporting Index - GRI Standards (poziom podstawowy - core).

11. POLITYKA WYNAGRODZEŃ OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH

11.1. System wynagradzania członków Zarządu i kluczowych menedżerów

11.1.1. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń członków Zarządu

System wynagrodzeń członków Zarządu TAURON

Do dnia 20 listopada 2019 r. w Spółce obowiązywały zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki określone w uchwale Nadzwyczajnego WZ TAURON z dnia 15 grudnia 2016 r. *w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu* z późniejszymi zmianami i uszczegółowione przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą z dnia 19 grudnia 2016 r. *w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A.* z późniejszymi zmianami.

Mając na celu doprecyzowanie zasad wynagradzania członków Zarządu Spółki, na żądanie akcjonariusza Spółki Skarbu Państwa, w dniu 21 listopada 2019 r. odbyło się Nadzwyczajne WZ TAURON, które w drodze uchwały określiło nowe zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki (Zasady kształtowania wynagrodzeń), tym samym uchylając zasady dotychczas obowiązujące.

Powyższe Zasady kształtowania wynagrodzeń zostały uszczegółowione przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą z dnia 27 stycznia 2020 r. *w sprawie zmiany uchwały nr 94/IV/2016 Rady Nadzorczej spółki TAURON Polska Energia S.A. z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A.*

W TAURON zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki są zgodne z przepisami *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* z późniejszymi zmianami.

Przyjęte Zasady kształtowania wynagrodzeń określają system wynagradzania członków Zarządu Spółki w powiązaniu z pozostającymi do realizacji zadaniami mającymi na celu wdrażanie przyjętej Strategii, kierunków rozwoju i planów finansowych. Nadrzędnym celem stosowanego systemu wynagrodzeń jest zapewnienie motywacyjnego charakteru wynagradzania najwyższej kadry zarządzającej oraz stworzenie podstaw do ich rozwoju.

W 2019 r. obowiązywała *Polityka wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających wraz z opisem zasad jej ustalania w TAURON Polska Energia S.A.* (Polityka wynagrodzeń) przyjęta przez Radę Nadzorczą Spółki w dniu 23 października 2017 r.

Nadrzędnymi celami Polityki wynagrodzeń są:

1. zapewnienie spójnego i motywacyjnego systemu wynagradzania członków Zarządu Spółki,
2. powiązanie zasad wynagradzania z monitorowaniem wdrażania przyjętych planów strategicznych i realizowaniem planów finansowych,
3. kształtowanie wysokości wynagradzania członków Zarządu Spółki w powiązaniu z realizowaniem postawionych celów zarządczych,
4. wzrost wartości Spółki poprzez rozwój najwyższej kadry zarządzającej,
5. doskonalenie systemów wynagradzania przekładających się na realizowanie Strategii i kierunków rozwoju.

Model wynagradzania zakłada dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia dla członków Zarządu Spółki, w którym wynagrodzenie całkowite członka Zarządu Spółki składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe i części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki, zależne od spełnienia określonych celów zarządczych KPI.

System wynagradzania członków Zarządu zakłada powiązanie części zmiennej wynagrodzenia z pozostającymi do realizacji celami zarządczymi wynikającymi z przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* z późniejszymi zmianami i ustalanymi na podstawie tych przepisów przez WZ i Radę Nadzorczą Spółki. Przyjęcie w systemie wynagradzania zależności wynagrodzenia w części zmiennej od realizacji stawianych do wykonania celów zarządczych ma na celu, w szczególności, wdrażanie przyjętej Strategii, kierunków jej rozwoju i planów finansowych, kształtuje również nową kulturę organizacyjną Spółki.

Uwzględniając obowiązujące regulacje, Rada Nadzorcza ustala wysokość wynagrodzenia dla członków Zarządu w przedziale określonym przez WZ Spółki.

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu TAURON stanowi do 60% wynagrodzenia stałego za rok obrotowy, przy założeniu realizacji celów zarządczych ustalonych przez WZ, a uszczegóławianych przez Radę Nadzorczą na dany rok obrotowy.

Wynagrodzenie zmienne za realizację celów zarządczych o charakterze finansowym przyznawane jest w oparciu o dane pochodzące z zaudytowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za dany rok obrotowy. Wynagrodzenie zmienne za realizację celów zarządczych o charakterze niefinansowym przysługuje w związku z osiągnięciem określonych celów w danym roku obrotowym na podstawie oceny ich wykonania dokonanej przez Radę Nadzorczą.

Do ogólnych celów zarządczych, ustalonych przez WZ należą:

1. osiągnięcie wskaźnika EBITDA na poziomie zatwierdzonym w Planie Rzeczowo - Finansowym na dany rok obrotowy,
2. osiągnięcie wskaźnika Dług Netto/EBITDA na poziomie zatwierdzonym w Planie Rzeczowo - Finansowym na dany rok obrotowy,
3. utrzymanie ratingu spółki TAURON na poziomie inwestycyjnym,
4. osiągnięcie efektów realizowanych programów restrukturyzacyjnych lub poprawiających efektywność Grupy Kapitałowej TAURON,
5. realizacja Strategii, inwestycji zgodnie z optymalnym z punktu widzenia rentowności projektów i kondycji Grupy Kapitałowej TAURON harmonogramem i budżetem,
6. realizacja inwestycji kluczowych dla bezpieczeństwa energetycznego, w szczególności w obszarach wytwarzania energii i dystrybucji, w tym w latach 2020-2021 inwestycji dotyczących BAT,
7. sprzedaż nowych produktów (sprzedaż produktów zawierających energię oraz produktów synergicznych do energii elektrycznej i gazu),
8. poprawa wskaźników jakościowych dotyczących obsługi klienta lub innych wskaźników operacyjnych,
9. wzrost innowacyjności Grupy Kapitałowej TAURON poprzez realizację prac badawczych, rozwojowych, pilotaży oraz wdrożeń, uwzględniający efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na ten cel.

Członkowie Zarządu Spółki nie są objęci programem premiowym opartym na kapitale Spółki, jak również nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych należących do Grupy Kapitałowej TAURON.

System wynagrodzeń członków Zarządu spółek Grupy Kapitałowej TAURON

We wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, wobec których TAURON jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* z późniejszymi zmianami, stosowane są zasady wynagradzania członków organów zarządzających zgodnie z *ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* z późniejszymi zmianami. Powyższe zostało uregulowane w przyjętej przez Zarząd TAURON *Polityce kształtowania wynagrodzeń członków organów Spółek Zależnych* oraz w *Zasadach wynagradzania członków organów korporacyjnych Spółek Zależnych.*

Zasady wynagradzania członków organów zarządzających spółek zależnych, podobnie jak w TAURON, obejmują dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia, składający się z wynagrodzenia stałego oraz z wynagrodzenia zmiennego, uzależnionego od spełnienia określonych kryteriów wynikowych tj. realizacji celów zarządczych. Uzależnienie części zmiennej wynagrodzenia od realizacji stawianych do wykonania celów zarządczych ma istotne znaczenie w procesie zarządzania Grupą Kapitałową TAURON oraz ma na celu priorytetyzację kierunków rozwoju poszczególnych spółek zależnych.

Cele zarządcze, od realizacji których uzależnione jest wynagrodzenie zmienne mogą stanowić w szczególności:

1. wzrost zysku netto albo EBITDA albo dodatnia zmiana tempa wzrostu jednego z tych wyników,
2. osiągnięcie albo zmiana wielkości produkcji albo sprzedaży,
3. wartość przychodów, w szczególności ze sprzedaży, z działalności operacyjnej, z pozostałej działalności operacyjnej lub finansowej,
4. zmniejszenie strat, obniżenie kosztów zarządu lub kosztów prowadzonej działalności,
5. realizacja strategii lub planu restrukturyzacji,
6. osiągnięcie albo zmiana określonych wskaźników, w szczególności rentowności, płynności finansowej, efektywności zarządzania lub wypłacalności,
7. realizacja inwestycji, z uwzględnieniem w szczególności skali, stopy zwrotu, innowacyjności, terminowości realizacji,
8. zmiana pozycji rynkowej spółki, liczonej jako udział w rynku lub według innych kryteriów lub relacji z kontrahentami oznaczonymi jako kluczowi według określonych kryteriów,
9. realizacja prowadzonej polityki kadrowej i wzrost zaangażowania pracowników.

Polityka wynagrodzeń i sprawozdanie o wynagrodzeniach

W dniu 16 października 2019 r. została uchwalona *ustawa o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw,* która nałożyła na WZ spółki obowiązek przyjęcia polityki wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej.

Powyższa nowelizacja określa zakres zagadnień jakie powinna zawierać ww. polityka m.in. w szczególności:

1. opis stałych i zmiennych składników wynagrodzenia, jak również premii i innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, które mogą zostać przyznane członkom zarządu i rady nadzorczej,
2. wskazanie wzajemnych proporcji składników wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 powyżej,
3. wyjaśnienie w jaki sposób warunki płacy i pracy pracowników spółki innych niż członkowie zarządu i rady nadzorczej zostały uwzględnione przy ustanowieniu polityki wynagrodzeń,
4. wskazanie okresu, na jaki zostały zawarte umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub inne umowy o podobnym charakterze z członkami zarządu i rady nadzorczej oraz wskazanie okresów i warunków wypowiedzenia tych umów, a w przypadku gdy z członkiem zarządu lub rady nadzorczej nie został zawarta umowa - wskazanie rodzaju i okresu, na jaki został nawiązany stosunek pracy łączący członka zarządu lub rady nadzorczej ze spółka oraz okresu i warunków rozwiązania tego stosunku prawnego,
5. opis głównych cech dodatkowych programów emerytalno-rentowych i programów wcześniejszych emerytur,
6. opis procesu decyzyjnego przeprowadzonego w celu ustanowienia, wdrożenia oraz przeglądu polityki wynagrodzeń,
7. opis środków podjętych w celu unikania konfliktów interesów związanych z polityką wynagrodzeń lub zarządzania takimi konfliktami interesów,
8. wskazanie, w jaki sposób polityka wynagrodzeń przyczynia się do realizacji strategii biznesowej, długoterminowych interesów i stabilności spółki.

Zgodnie z powyższą nowelizacją WZ spółki może upoważnić radę nadzorczą do uszczegółowienia elementów ww. polityki, natomiast uchwała jej dotycząca powinna być podejmowana nie rzadziej niż co 4 lata.

Na podstawie dokonanego przeglądu systemu wynagradzania, Rada Nadzorcza sporządza co roczne sprawozdanie o wynagrodzeniach oraz przedkłada WZ w celu zaopiniowania. Sprawozdanie to powinno zawierać wyniki dokonanego kompleksowego przeglądu wynagrodzeń, w tym wszystkich świadczeń, niezależnie od ich formy, otrzymanych przez poszczególnych członków zarządu i rady nadzorczej lub należnych poszczególnym członkom zarządu i rady nadzorczej w ostatnim roku obrotowym, zgodnie z ww. polityką wynagrodzeń.

Polityka wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej zostanie przyjęta przez ZWZ zatwierdzające sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2019 oraz opublikowana wraz z uchwałą w sprawie jej przyjęcia na stronie internetowej Spółki.

11.1.2. Ogólna informacja o przyjętym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów

Zasady wynagradzania oraz premiowania kluczowych menadżerów oraz innych pracowników zostały określone w *Regulaminie Wynagradzania Pracowników TAURON Polska Energia S.A.*, przyjętym do stosowania przez Zarząd Spółki.

W 2019 r. obowiązywały *Zasady wynagradzania w Grupie TAURON*, stanowiące wytyczne dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie systemów wynagradzania pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem systemu premiowania dla kluczowych menedżerów, opartego o spójny dla całej Grupy Kapitałowej TAURON system zarządzania przez cele, będący połączeniem procesu planowania, procesu mierzenia efektywności oraz procesu oceny.

Obowiązujący system wynagradzania i premiowania kluczowych menedżerów przewiduje uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON i Spółki w perspektywie rocznej, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych.

Nadrzędnym założeniem obowiązującego systemu wynagradzania jest zapewnienie optymalnego i motywującego poziomu wynagrodzenia, uzależnionego od wartości i rodzaju pracy na danym stanowisku oraz jakości pracy i efektów osiąganych przez pracowników.

Struktura wynagrodzenia składa się z następujących elementów:

1. części stałej - którą stanowi wynagrodzenie zasadnicze, ustalone zgodnie z obowiązującą w Spółce tabelą kategorii zaszeregowania i miesięcznych stawek osobistego zaszeregowania. Przyznany poziom wynagrodzenia zasadniczego odzwierciedla wartość i rodzaj pracy oraz jakość pracy pracownika, określoną przez ocenę poziomu kompetencji pracownika,
2. części zmiennej - która jest uzależniona od wyników pracy, określonych przez poziom realizacji celów i zadań w ramach systemu premiowania MBO,
3. świadczeń - które są określone w regulacjach wewnętrznych Spółki.

System premiowania MBO oparty o rynkowe mechanizmy premiowania zapewnia integrację działań kluczowych menedżerów wokół osiągnięcia celów zmierzających do realizacji Strategii, jak również celów strategicznych i kierunków rozwoju poszczególnych Spółek Grupy Kapitałowej TAURON. System ten pozwala na kaskadowanie celów ustalonych przez Zarząd Spółki na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON oraz na poziomie Spółki, na konkretne, sparametryzowane zadania dla pracowników zatrudnionych na niższych szczeblach organizacji.

Dodatkowo, system premiowania MBO został powiązany z wdrożonym w Grupie Kapitałowej TAURON zarządzaniem procesowym, m.in. poprzez powiazanie celów ze zdefiniowanymi w Grupie Kapitałowej TAURON Megaprocesami. Dzięki temu wprowadzona kultura zarządzania przez cele odzwierciedla specyfikę poszczególnych funkcji realizowanych w Spółce i umożliwia zastosowanie mechanizmów dialogu przełożonego z podwładnym podczas procesu wyznaczania i oceny realizacji celów, które przekładają się na efektywność całej organizacji.

Jednocześnie narzędzie to umożliwia precyzyjne skorelowanie KPI ustalonych dla członków Zarządu z celami, które wyznaczane są na dany rok kluczowym menedżerom Spółki. Wstępna ocena realizacji celów następuje po zakończeniu pierwszego półrocza, natomiast po zakończeniu roku członkowie Zarządu dokonują końcowej oceny realizacji celów kluczowych menedżerów.

11.1.3. Zasady, warunki i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu TAURON Polska Energia S.A. i jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON

Wynagrodzenia członków Zarządu TAURON

Wynagrodzenie Członków Zarządu Spółki jest ustalane przez Radę Nadzorczą Spółki. Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiejkolwiek innej formie, należnych lub wypłaconych przez Spółkę członkom Zarządu Spółki w 2019 r. wyniosła 4 557 tys. zł brutto.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2019 r. w podziale na składniki.

Tabela nr 60. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2019 r. w podziale na składniki

Lp.	Imię i Nazwisko	Okres pełnienia funkcji w 2019 r.	Wynagrodzenie[1] (tys. zł)	Wynagrodzenie zmienne[1] (tys. zł)	Pozostałe korzyści[1] (tys. zł)	Razem (tys. zł)
1.	Filip Grzegorczyk	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	793	407	3	1 203
2.	Jarosław Broda	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	740	444	0	1 184
3.	Kamil Kamiński	01.01.2019 r. - 21.09.2019 r.	536	436	14	986
4.	Marek Wadowski	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	740	444	0	1 184
	Suma		**2 809**	**1 731**	**17**	**4 557**

[1] *bez narzutów*

W Spółce nie występują zobowiązania wobec byłych członków Zarządu Spółki wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze.

Równocześnie wskazuje się, iż z tytułu zobowiązań Spółki w stosunku do byłych członków Zarządu TAURON, w 2019 r. wypłacono łączną kwotę w wysokości 517 tys. zł z tytułu wypłaty odszkodowań za powstrzymywanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Członkowie Zarządu TAURON w 2019 r. nie otrzymywali wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON.

W 2019 r. wszyscy członkowie Zarządu Spółki otrzymywali wynagrodzenie zgodnie z obowiązującą umową o świadczenie usług zarządzania zgodnie *z ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*.

Wynagrodzenia członków Zarządów spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Wynagrodzenia członków Zarządów spółek Grupy Kapitałowej TAURON ustalane są z uwzględnieniem skali działalności spółki, w szczególności:

1. średnioroczne zatrudnienie,
2. roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych,
3. suma aktywów bilansu na koniec roku.

Na podstawie powyższych kryteriów określa się kategorie spółek, z których wynika wysokość wynagrodzenia stałego członków organów zarządzających spółek zależnych.

Zasady kształtowania wynagrodzeń członków Zarządów spółek Grupy Kapitałowej TAURON zostały opublikowanie na stronie internetowej Spółki pod adresem: https://www.tauron.pl.

11.1.4. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie

Umowy o świadczenie usług zarządzania zawarte zarówno z członkami Zarządu TAURON, jak i członkami Zarządów poszczególnych spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON, przewidują w razie rozwiązania albo wypowiedzenia przez Spółkę z innych przyczyn niż określone w tej umowie, wypłacenie odprawy w wysokości trzykrotności części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez nich funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy.

Ponadto, w związku z dostępem członków Zarządu TAURON oraz członków Zarządów spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON do informacji poufnych, których ujawnienie mogłoby narazić Spółkę oraz spółki Grupy Kapitałowej TAURON na straty, umowy o świadczenie usług zarządzania zawierają postanowienia o zakazie konkurencji obowiązujące po ustaniu pełnienia funkcji. Na podstawie powyższych umów członkowie Zarządu zobowiązani są do powstrzymywania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej w oznaczonym okresie za co przysługuje im odszkodowanie.

Członkowie Zarządu Spółki nie zajmowali stanowisk członków Zarządów spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON przed ich powołaniem w skład Zarządu Spółki.

11.1.5. Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące członkom Zarządu i kluczowym menedżerom

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia członków Zarządu TAURON

Członkowie Zarządu zgodnie z zawartymi umowami o świadczenie usług zarządzania uprawnieni są do refinansowania przez Spółkę kosztów szkolenia do wysokości netto 15 000 zł w roku kalendarzowym oraz od lutego 2020 r. do refinansowania przez Spółkę składki podstawowej z tytułu uczestnictwa w Pracowniczym Programie Emerytalnym prowadzonym w Spółce.

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia kluczowych menedżerów

Pracownicy zatrudnieni na kluczowych stanowiskach w Spółce uprawnieni są do korzystania z następujących świadczeń i pozafinansowych składników wynagrodzenia oferowanych przez Spółkę:

1. uczestnictwa w Pracowniczym Programie Emerytalnym prowadzonym przez pracodawcę (warunek pozostawania w stanie zatrudnienia w Spółce lub w jednej ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON przez okres co najmniej 1 roku),
2. korzystania z pakietu medycznego finansowanego ze środków Spółki,
3. korzystania z przydzielonego do wyłącznej dyspozycji samochodu służbowego,
4. korzystania z dodatku pieniężnego do mieszkania w przypadku, gdy dyspozycyjność pracownika jest konieczna z uwagi na charakter pracy i zakres obowiązków a na stałe zamieszkuje w znacznej odległości od siedziby Spółki.

11.1.6. Informacja o zmianach w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku obrotowego

W dniu 8 maja 2019 r. Zwyczajne WZ Spółki dokonało zmiany uchwały Nadzwyczajnego WZ Spółki z dnia 15 grudnia 2016 r. *w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu*, poprzez zmianę ogólnych celów zarządczych.

W dniu 21 listopada 2019 r. Nadzwyczajne WZ Spółki uchyliło uchwałę Nadzwyczajnego WZ Spółki z dnia 15 grudnia 2016 r. *w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu* z późniejszymi zmianami, jednocześnie określając nowe zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki oraz ustalając nowe cele zarządcze.

Szczegółowy wykaz celów zarządczych został przedstawiony w pkt 11.1.1. niniejszego sprawozdania.

11.1.7. Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa

Stosowany system wynagradzania członków Zarządu jest zgodny z *Ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*. Zapewniony jest motywacyjny i spójny system, powiązany z monitorowaniem rocznych planów finansowych oraz przyjętej Strategii i kierunków rozwoju. Obowiązująca w Spółce *Polityka wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających wraz z opisem*

zasad jej ustalania w TAURON Polska Energia S.A. jest zgodna z zasadami Dobrych Praktyk 2016 i określa w szczególności formę, strukturę i sposób ustalania wynagrodzeń członków Zarządu.

Forma, struktura i poziom wynagrodzeń odpowiadają warunkom rynkowym i są ukierunkowane na umożliwienie rekrutacji i utrzymanie osób spełniających kryteria wymagane do zarządzania Spółką w sposób uwzględniający interes akcjonariuszy (budowanie wartości Spółki dla akcjonariuszy), jak również zapobiegają powstawaniu konfliktów interesów członków Zarządu i akcjonariuszy. Równocześnie są one skonstruowane w sposób przejrzysty dla inwestorów tak, aby budować ich zaufanie do Spółki oraz umożliwić im wyrażenie opinii we właściwym trybie.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia jest powiązana z określonymi z góry, wymiernymi celami zarządczymi, które sprzyjają długoterminowej stabilności Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON.

Kryteria, od spełnienia których zależy uzyskanie oraz wysokość zmiennych składników wynagrodzenia, są określone zgodnie z metodyką SMART, a więc wykazują takie cechy jak: precyzyjność, mierzalność, możliwość osiągnięcia, istotność i określenie w czasie.

Obowiązujący w TAURON system wynagradzania i premiowania zarówno członków Zarządu Spółki, jak i kluczowych menedżerów, wspiera realizację celów strategicznych oraz uwzględnia uzależnienie poziomu wynagrodzenia od sytuacji finansowej Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON w perspektywie rocznej.

11.2. System wynagradzania członków Rady Nadzorczej

W 2019 r. obowiązywał system wynagradzania członków Rady Nadzorczej określony w uchwale Nadzwyczajnego WZ TAURON z dnia 15 grudnia 2016 r. w *sprawie ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej z późniejszymi zmianami*, podjętej w wykonaniu przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1202).

Zgodnie z ww. uchwałą Nadzwyczajnego WZ miesięczne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej, ustalone zostało jako iloczyn podstawy wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 *ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami* oraz mnożnika:

- dla przewodniczącego Rady Nadzorczej - 1,7
- dla pozostałych członków Rady Nadzorczej - 1,5.

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie bez względu na częstotliwość formalnie zwołanych posiedzeń.

Wynagrodzenie nie przysługuje za ten miesiąc, w którym członek Rady Nadzorczej nie był obecny na żadnym z formalnie zwołanych posiedzeń z powodów nieusprawiedliwionych. O usprawiedliwieniu lub nie usprawiedliwieniu nieobecności członka Rady Nadzorczej na jej posiedzeniu decyduje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

Wynagrodzenie obliczane jest proporcjonalnie do ilości dni pełnienia funkcji w przypadku, gdy powołanie lub odwołanie nastąpiło w czasie trwania miesiąca kalendarzowego.

Spółka pokrywa koszty poniesione w związku z wykonywaniem przez członków Rady Nadzorczej powierzonych im funkcji, a w szczególności: koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej lub posiedzenia Komitetu Rady Nadzorczej i z powrotem, koszty indywidualnego nadzoru oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia.

Wynagrodzenie osób nadzorujących

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2019 r.

Tabela nr 61. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2019 r.

Lp.	Imię i Nazwisko	Okres pełnienia funkcji w 2019 r.	Wynagrodzenia (tys. zł)
1.	Beata Chłodzińska	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	102
2.	Teresa Famulska	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
3.	Jacek Szyke	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
4.	Radosław Domagalski - Łabędzki	01.01.2019 r. - 08.05.2019 r.	32
5.	Barbara Łasak - Jarszak	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
6.	Paweł Pampuszko	01.01.2019 r. - 08.05.2019 r.	32
7.	Rafał Pawełczyk	08.05.2019 r. - 26.07.2019 r.	20
8.	Grzegorz Peczkis	06.12.2019 r. - 31.12.2019 r.	6

Lp.	Imię i Nazwisko	Okres pełnienia funkcji w 2019 r.	Wynagrodzenia (tys. zł)
9.	Jan Płudowski	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
10.	Marcin Szlenk	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
11.	Katarzyna Taczanowska	08.05.2019 r. - 31.12.2019 r.	58
12.	Agnieszka Woźniak	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.	90
	Suma		**790**

W Spółce nie występują zobowiązania wobec byłych członków Rady Nadzorczej wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze.

12. POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA

12.1. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Poniższa tabela przedstawia zestawienie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej w 2019 r.

Tabela nr 62. Zestawienie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej w 2019 r.

Lp.	Strony postępowań	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
Postępowania z udziałem TAURON		
1.	Huta Łaziska (powód) TAURON (jako następca prawny GZE) i Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa URE (pozwani)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 r. w przedmiocie wznowienia dostawy energii elektrycznej do powoda.
		Wartość przedmiotu sporu: 182 060 000,00 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 12 marca 2007 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. W dniu 28 maja 2019 r. Sad Okręgowy w Warszawie wydał wyrok o oddaleniu w całości powództwa Huty Łaziska oraz orzekł o zwrocie przez Hutę Łaziska na rzecz każdego z pozwanych kosztów postępowania. Wyrok nie jest prawomocny. W dniu 25 lipca 2019 r. Huta Łaziska wniosła apelację, zaskarżając powyższy wyrok w całości.
2.	Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego (organ prowadzący) TAURON (strona)	Przedmiot postępowania: badanie rzetelności deklarowanych przez TAURON podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od kwietnia 2013 r. do września 2014 r. Głównym przedmiotem trzech postępowań kontrolnych prowadzonych przez Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego są dokonane przez TAURON odliczenia VAT naliczonego z tytułu zakupu przez TAURON energii elektrycznej na niemiecko - austriackim rynku energii od podmiotów: Castor Energy sp. z o.o. (Castor Energy) i Virtuse Energy sp. z o.o. (Virtuse Energy)
		Wartość przedmiotu postępowań (kwota odliczonego podatku VAT): 54 371 306,92 zł z czego: Castor Energy - 52 494 671,92 zł, Virtuse Energy - 1 876 635,00 zł
		Data wszczęcia postępowania: październik 2014 r., sierpień 2016 r., grudzień 2016 r.
		Stanowisko Spółki: w ocenie Spółki przy weryfikacji obu kontrahentów została dochowana należyta staranność, Spółka działała w dobrej wierze i winna mieć prawo do odliczenia podatku naliczonego od faktur dokumentujących zakup energii od kontrahentów Castor Energy i Virtuse Energy.
3.	ENEA (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę z tytułu zarzucanego bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z rozliczeniami niezbilansowania na RB dokonywanymi ze spółką PSE w okresie od stycznia do grudnia 2012 r.
		Wartość przedmiotu sporu: 17 085 846,49 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 10 grudnia 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
Pozwy związane z wypowiedzeniem przez spółkę zależną PEPKH umów dotyczących sprzedaży energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia		
4.	Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwana)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności na przyszłość.
		Wartość przedmiotu sporu: 34 746 692,31 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 30 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
5.	Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwana)	Przedmiot postępowania: sprawa o wniesienie zabezpieczenia poprzez złożenie depozytu sądowego (wyłączone do osobnego prowadzenia z postępowania z pkt 4).
		Wartość przedmiotu sporu: 183 391 495,00 zł
		Wszczęcie postępowania: 30 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia za bezzasadne. W dniu 29 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wydał wyrok o umorzeniu postępowania na skutek cofnięcia pozwu przez powoda.
6.	Gorzyca Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 39 718 323,00 zł

Lp.	Strony postępowań	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 29 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
7.	Pękanino Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 28 469 073,00 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 29 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
8.	Nowy Jarosław Wind Invest sp. z o.o. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 27 008 100,00 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 29 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
9.	in.ventus sp. z o.o. Mogilno I sp. k. (powód) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę tytułem odszkodowania na rzecz oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: 12 286 229,70 EUR (tj. 53 587 619,46 zł według średniego kursu NBP z dnia 29 czerwca 2018 r.).
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 29 czerwca 2018 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. Postepowania zawieszone przez sąd na zgodny wniosek stron o zawieszenie postępowania na podstawie art. 178 k.p.c., wskazujący, że w dniu 3 września 2019 r. został sfinalizowana transakcja, na mocy której spółki zależne od TAURON nabyły ogół praw i obowiązków wspólników w spółce powodowej oraz z uwagi na zaistniałe zmiany właścicielskie, strony zamierzają wypracować rozwiązanie umożliwiające zakończenie sporu sądowego.
10.	Amon sp. z o.o. oraz Talia sp. z o.o. (współuczestnictwo formalne po stronie powodowej) TAURON (pozwany)	Przedmiot postępowania: sprawa o zapłatę odszkodowania oraz ustalenie odpowiedzialności TAURON za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji.
		Wartość przedmiotu sporu: Amon - 47 556 025,51 zł; Talia - 31 299 182,52 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 30 kwietnia 2018 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
Postępowania z udziałem spółek Grupy Kapitałowej TAURON związane z wypowiedzeniem przez spółki zależne umów dotyczących sprzedaży energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia		
1.	Gorzyca Wind Invest sp. z o.o. Pękanino Wind Invest sp. z o.o. Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PEPKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: Gorzyca - 112 353 945,05 zł; Pękanino 64 116 908,85 zł
		Wszczęcie postępowania: Gorzyca - 18 maja 2015 r., Pękanino - 20 maja 2018 r., Dobiesław Wind Inwest - 18 maja 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
2.	Dobiesław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: 42 095 462,00 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 14 czerwca 2017 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
3.	Nowy Jarosław Wind Invest sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PEPKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: 69 282 649,20 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 3 czerwca 2015 r .
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
4.	Amon sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PEPKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: 40 478 983,22 zł

Lp.	Strony postępowań	Opis postępowań wraz z wartością przedmiotu sporu oraz stanowiskiem Spółki
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 22 maja 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. W dniu 25 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok częściowy i wstępny, w którym: • ustalił, że oświadczenia PEPKH o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy PEPKH i Amon na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 r. pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony, • uznał żądanie Amon dotyczące zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy za usprawiedliwione co do zasady, przy czym nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania. Wyrok jest nieprawomocny. PEPKH nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 25 października 2019 r. złożyła apelację.
5.	Amon sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia zasądzenia odszkodowania z tytułu niewykonywania przez PEPKH umów na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia.
		Wartość przedmiotu sporu: 29 009 189,38 zł
		Wszczęcie postępowania: 2 września 2019 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne.
6.	Talia sp. z o.o. (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia przez PEPKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: 46 078 047,43 zł
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 21 maja 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. W dniu 6 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok częściowy i wstępny, w którym: • ustalił, że oświadczenia PEPKH o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy PEPKH i Talia na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 r. pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony, • uznał żądanie Talia dotyczące zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy za usprawiedliwione co do zasady, przy czym nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania. Wyrok jest nieprawomocny. PEPKH nie zgadza się z wyrokiem złoży apelację.
7.	Mogilno III Mogilno IV Mogilno V Mogilno VI (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: żądanie ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej przez PKH oraz zasądzenia odszkodowania.
		Wartość przedmiotu sporu: Mogilno III - równowartość 3 651 402,56 EUR; Mogilno IV - równowartość 3 765 458,12 EUR; Mogilno V - równowartość 3 505 331,82 EUR; Mogilno VI - równowartość 2 231 812,61 EUR
		Wszczęcie postępowania: pozew z dnia 25 maja 2015 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. Postępowanie zawieszone przez sąd na zgodny wniosek stron o zawieszenie postępowania na podstawie art. 178 k.p.c., wskazujący, że w dniu 3 września 2019 r. została sfinalizowana transakcja, na mocy której spółki zależne od TAURON nabyły ogół praw i obowiązków wspólników w spółce powodowej oraz z uwagi na zaistniałe zmiany właścicielskie, strony zamierzają wypracować rozwiązanie umożliwiające zakończenie sporu sądowego.
8.	Mogilno I Mogilno II (powód) PEPKH (pozwany)	Przedmiot postępowania: zapłata odszkodowania za szkody powstałe w skutek niewykonania umowy sprzedaży praw majątkowych przez PEPKH.
		Wartość przedmiotu sporu: Mogilno I - równowartość 3 583 336,19 EUR; Mogilno II - równowartość 3 659 538,72 EUR
		Wszczęcie postępowania: pozwy z dnia 7 listopada 2018 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. Postępowanie zawieszone przez sąd na zgodny wniosek stron o zawieszenie postępowania na podstawie art. 178 k.p.c., wskazujący, że w dniu 3 września 2019 r. została sfinalizowana transakcja, na mocy której spółki zależne od TAURON nabyły ogół praw i obowiązków wspólników w spółce powodowej oraz z uwagi na zaistniałe zmiany właścicielskie, strony zamierzają wypracować rozwiązanie umożliwiające zakończenie sporu sądowego.
9.	Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) (powód) TAURON Sprzedaż (pozwany)	Przedmiot postępowania: zapłata odszkodowania z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz kar umownych naliczonych w związku z wypowiedzeniem ww. umów.
		Wartość przedmiotu sporu: 232 878 578,36 zł
		Wszczęcie postępowania: 7 marca 2019 r.
		Stanowisko Spółki: Spółka uznaje roszczenia zawarte w pozwie za bezzasadne. We wspólnym piśmie stron z dnia 3 września 2019 r. Powód dokonał cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z czym strony wspólnie wniosły o umorzenie postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 r. sąd umorzył postępowanie. Postanowienie jest prawomocne.

12.2. Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON

12.2.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu

W dniu 19 czerwca 2019 r. została zawarta umowa kredytu na kwotę 6 070 000 tys. zł, której stroną jest Spółka jako kredytobiorca oraz Bank Handlowy w Warszawie S.A., Santander Bank Polska S.A., CaixaBank S.A. Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. jako kredytodawcy.

Powyższa umowa zasadniczo zastąpiła program emisji obligacji do kwoty 6 270 000 tys. zł zawarty w dniu 24 listopada 2015 r. wraz z późniejszymi zmianami (Program Obligacji) z ww. bankami oraz z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A., który kontynuuje finansowanie Spółki w ramach Programu Obligacji, utrzymując zaangażowanie wynikające z objętych dotychczas obligacji, których terminy wykupu ustalone w warunkach emisji przypadają maksymalnie do końca 2020 r.

Kluczowe parametry finansowania określone w powyższej umowie, w tym poziom marży, okres obowiązywania finansowania i poziom zaangażowania finansowego poszczególnych kredytodawców nie uległy zmianie względem Programu Obligacji. W ramach umowy Spółka ma dostępne finansowanie:

- do dnia 31 grudnia 2021 r. w wysokości 6 070 000 tys. zł,
- do dnia 31 grudnia 2022 r. w wysokości 5 820 000 tys. zł.

Zgodnie z powyższą umową w dniu 28 czerwca 2019 r. Spółka dokonała ciągnienia kredytu w kwocie 1 839 600 tys. zł z przeznaczeniem na nabycie obligacji w celu umorzenia w tej samej kwocie wobec obligatariuszy będących stroną ww. umowy. Ponadto finansowanie w ramach powyższej umowy zostanie przeznaczone m.in. na realizację działań wynikających z aktualizacji kierunków strategicznych, będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025, zakładającej zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w aktywach wytwórczych Grupy TAURON.

W związku z zawarciem powyższej umowy anulowane zostało zobowiązanie banków do obejmowania obligacji emitowanych poprzez Program Obligacji, tym samym Spółka nie będzie realizowała kolejnych emisji w jego ramach.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 24/2019 z dnia 19 czerwca 2019 r.

Podpisanie dokumentacji transakcyjnej dotyczącej nabycia farm wiatrowych

W dniu 3 września 2019 r. spółki zależne TEC1, TEC2 i TEC3 podpisały dokumentację transakcyjną nabycia 5 farm wiatrowych należących do grupy in.ventus i wierzytelności przysługujących Hamburg Commercial Bank AG z siedzibą w Hamburgu wobec spółek zarządzających farmami wiatrowymi. Farmy wiatrowe zlokalizowane są w północnej Polsce i zostały uruchomione w latach 2009-2011. Ich łączna moc zainstalowana wynosi 180 MW, a średnioroczna produkcja energii elektrycznej kształtuje się na poziomie ok. 450 tys. MWh.

Powyższa transakcja została przeprowadzona w drodze nabycia przez ww. spółki zależne polskich spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych oraz niemieckich spółek osobowych będących ich komandytariuszami (Spółki Projektowe). Powyższe spółki zależne przejęły ogół praw i obowiązków dotychczasowych wspólników Spółek Projektowych przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności przysługujących Hamburg Commercial Bank AG w stosunku do Spółek Projektowych.

Łączna cena nabycia została uzgodniona w dokumentacji transakcyjnej na kwotę 137,1 mln euro i będzie podlegać korektom wynikającym w szczególności z efektów współpracy stron. Cena nabycia została skalkulowana na bazie mechanizmu „locked-box" na dzień 31 grudnia 2018 r.

Cena nabycia została zapłacona ze środków pochodzących z dokapitalizowania przez TAURON spółek TEC1, TEC2 i TEC3 nabywających powyższe Spółki Projektowe.

Powyższe warunki transakcji nabycia farm wiatrowych zostały przyjęte przez Zarząd TAURON w dniu 27 sierpnia 2019 r. W dniu 2 września 2019 r. uchwałę w sprawie określenia sposobu wykonywania prawa głosu przez wyłącznego wspólnika, tj. TAURON, na nadzwyczajnych ZW spółek TEC1, TEC2 i TEC3 w zakresie wyrażenia zgody na nabycie składników aktywów trwałych i podwyższenia kapitału zakładowego oraz objęcia udziałów w ww. spółkach zależnych przez TAURON w związku z realizacją transakcji podjęła Rada Nadzorcza TAURON. Na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez TAURON kontroli nad spółkami operującymi farmami wiatrowymi zgodę w dniu 24 lipca 2019 r. wyraził Prezes UOKiK.

Na podstawie podpisanej dokumentacji transakcyjnej, w dniu 3 września 2019 r. Hamburg Commercial Bank AG dokonał cofnięcia pozwu wniesionego przeciwko TAURON Sprzedaż, którego przedmiotem była zapłata odszkodowania w wysokości 36,3 mln zł i kar umownych w wysokości 196,6 mln zł, w związku z czym strony

wspólnie wniosły o umorzenie postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 r. sąd umorzył postępowanie. Postanowienie sądu stało się prawomocne w dniu 19 września 2019 r.

O wytoczeniu powództwa TAURON informował w raporcie bieżącym nr 4/2019 z dnia 7 marca 2019 r.

Nabycie farm wiatrowych wpisuje się w ogłoszoną 27 maja 2019 r. aktualizację kierunków strategicznych będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025, która przewiduje znaczące zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze zainstalowanych mocy wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON.

O zdarzeniach związanych z transakcją nabycia farm wiatrowych, TAURON informował w raportach bieżących: nr 27/2019 z dnia 25 lipca 2019 r., nr 31/2019 z dnia 27 sierpnia 2019 r., nr 34/2019 z dnia 2 września 2019 r. oraz nr 35/2019 z dnia 3 września 2019 r.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A.

W dniu 19 grudnia 2019 r. została zawarta umowa kredytu na kwotę 750 000 tys. zł, pomiędzy TAURON a bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A., działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce, z której środki mogą zostać przeznaczone na pokrycie wydatków inwestycyjnych Grupy Kapitałowej TAURON, w tym w szczególności na:

- szeroko rozumianą energetykę odnawialną,
- dystrybucję energii elektrycznej, w tym rozbudowę i modernizację sieci,
- refinansowanie istniejącego zadłużenia finansowego TAURON,

z zastrzeżeniem, że przedmiotowe finansowanie nie będzie wykorzystane na finansowanie lub refinansowanie projektów związanych z aktywami węglowymi.

Zgodnie z powyższą umową TAURON będzie mógł wykorzystać środki w ciągu 4 miesięcy od daty zawarcia umowy (po spełnieniu standardowych dla tego typu finansowania warunków zawieszających). Spłata kredytu nastąpi po 5 latach od daty zawarcia powyższej umowy. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR powiększoną o marżę banku.

Pozyskanie nowego źródła finansowania poprzez zawarcie umowy kredytu przyczynia się do wzmocnienia stabilności finansowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu TAURON informował w raporcie bieżącym nr 58/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r.

12.2.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi są zawierane na warunkach rynkowych.

Szczegółowe informacje na temat transakcji z podmiotami powiązanymi zostały przedstawione w nocie 52 *Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.*

12.2.3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek

Kredyty o charakterze obrotowym i pożyczki krótkoterminowe

Zgodnie z przyjętym w Grupie Kapitałowej TAURON modelem finansowania, stroną kredytów i pożyczek krótkoterminowych zaciąganych u instytucji zewnętrznych może być wyłącznie TAURON.

W Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje usługa cash pool, realizowana na podstawie zawartej z PKO BP umowy o świadczenie usługi cash pooling rzeczywisty (z dnia 9 października 2017 r. z terminem obowiązywania do dnia 17 grudnia 2020 r.). Struktura cash pool oparta jest o limity dzienne udzielane poszczególnym uczestnikom przez zarządzającego usługą agenta, którego funkcję pełni TAURON. W wyniku realizacji mechanizmu cash pool dokonywane są transfery środków pieniężnych pomiędzy rachunkami uczestników usługi a rachunkiem agenta.

W powiązaniu ze strukturą cash pool TAURON korzysta w banku PKO BP z:

- limitu over draft w kwocie 300 000 tys. zł w oparciu o zawartą z bankiem w październiku 2017 r. umowę kredytu w rachunku bieżącym, z terminem spłaty przypadającym na dzień 29 grudnia 2020 r., oraz
- limitu intraday w kwocie 300 000 tys. zł z terminem obowiązywania do dnia 17 grudnia 2020 r. Limit intraday jest limitem dziennym, który musi być w całości spłacony do końca każdego dnia, w którym był wykorzystywany.

W ramach finansowania bieżącej działalności w 2019 r. obowiązywały również:

- umowa o kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 45 000 tys. EUR zawarta z BGK w 2016 r. wraz z późniejszymi zmianami, którego termin spłaty przypada do dnia 31 grudnia 2020 r. Kwota kredytu przeznaczona jest na finansowanie depozytu zabezpieczającego oraz transakcji zakupu/sprzedaży/wymiany uprawnień do emisji CO_2, obrotu energią elektryczną oraz gazem dokonywanych na europejskich giełdach,
- zawarta w dniu 30 marca 2018 r. umowa o kredyt w rachunku bieżącym w mBanku w wysokości nieprzekraczającej 500 tys. USD, wraz z aneksem z dnia 26 marca 2019 r. w wyniku którego wartość kredytu

został obniżona do 200 tys. USD, z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności, w szczególności na finansowanie depozytu zabezpieczającego oraz transakcji realizowanych na produktach commodities. Termin spłaty kredytu przypada na dzień 31 marca 2020 r.

Wykorzystanie kredytów walutowych opisanych powyżej ma na celu mitygację ryzyka kursowego związanego z zawieranymi transakcjami handlowymi.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie umów pożyczek i kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r., według kolejności daty wymagalności i wartości na dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela nr 63. Zestawienie umów kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. (według kolejności daty wymagalności)

Lp.	Strony umowy	Rodzaj umowy	Oprocentowanie	Kwota kredytu/pożyczki (tys.)	Data umowy	Data spłaty	Saldo na dzień 31 grudnia 2019 r. (tys.)
1.	TAURON - mBank	Kredyt w rachunku	LIBOR 1M + stała marża	200 USD	27.03.0218 r.	31.03.2020 r.	199 USD
2.	TAURON - BGK	Kredyt w rachunku	EURIBOR 1M + stała marża	45 000 EUR	30.12.2015 r.	31.12.2020 r.	4 804 EUR
3.	TAURON - PKO BP	Limit intraday	Brak	300 000 PLN	09.10.2017 r.	17.12.2020 r.	0 PLN
4.	TAURON - PKO BP	Kredyt w rachunku	WIBOR O/N + stała marża	300 000 PLN	09.10.2017 r.	29.12.2020 r.	0 PLN

Kredyty oraz pożyczki o charakterze inwestycyjnym

W 2019 r. TAURON zawarł umowy kredytu:

1. do kwoty 6 070 000 tys. zł z bankami komercyjnymi: Bank Handlowy w Warszawie S.A., Santander Bank Polska S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A, jako zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu,
2. do kwoty 750 000 tys. zł z Intesa Sanpaolo S.P.A.

Szczegółowa informacja dotycząca powyższych umów została przedstawiona w pkt 12.2.1 niniejszego sprawozdania.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r., według kolejności daty wymagalności.

Tabela nr 64. Zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON obowiązujących w 2019 r. (według kolejności daty wymagalności)

Lp.	Strony umowy	Oprocentowanie	Kwota kredytu/pożyczki (tys.)	Data umowy	Data spłaty	Saldo na dzień 31 grudnia 2019 r. (tys.)
1.	KW Czatkowice - WFOŚiGW	zmienne	914 PLN	12.05.2016 r.	31.05.2021 r.	168 PLN
2.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	210 000 PLN	24.10.2011 r.	15.12.2021 r.	42 000 PLN
3.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	300 000 PLN	24.10.2011 r.	15.12.2021 r.	60 000 PLN
4.	TAURON Wytwarzanie - WFOŚiGW	Stopa bazowa + stała marża	40 000 PLN	25.10.2010 r.	15.12.2022 r.	12 000 PLN
5.	TAURON - Banki - Kredytodawcy	Stopa bazowa + stała marża	6 070 000 PLN	19.06.2019 r.	31.12.2022 r.	5 289 600 PLN
6.	KW Czatkowice - WFOŚiGW	zmienne	293 PLN	05.11.2018 r.	30.11.2023 r.	229 PLN
7.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	450 000 PLN	03.07.2012 r.	15.06.2024 r.	184 091 PLN
8.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	200 000 PLN	03.07.2012 r.	15.09.2024 r.	90 909 PLN
9.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	250 000 PLN	03.07.2012 r.	15.09.2024 r.	113 636 PLN
10.	TAURON - Intesa	Stopa bazowa + stała marża	750 000 PLN	19.12.2019 r.	19.12.2024 r.	0 PLN
11.	TAURON - EBI	Oprocentowanie stałe	295 000 PLN	18.07.2014 r.	15.03.2027 r.	221 250 PLN
12.	TAURON - BGK	WIBOR 6M + stała marża	1 000 000 PLN	19.12.2018 r.	20.12.2033 r.	1 000 000 PLN

W 2019 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON nie wypowiedziały żadnych umów kredytów i pożyczek.

W dniu 16 marca 2020 r. TAURON zawarł z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tys. zł. oraz w dniu 25 marca 2020 r. zawarł z bankiem Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce, oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. Oddział w Polsce umowę kredytu konsorcjalnego na kwotę 500 000 tys. zł.

Szczegółowa informacja dotycząca zawarcia powyższych umów została przedstawiona w pkt 2.6. niniejszego sprawozdania.

12.2.4. Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje

Udzielone pożyczki

W grudniu 2019 r. TAURON i Spółki zależne dokonały konwersji zadłużenia wynikającego z obligacji wewnątrzgrupowych na pożyczki wewnątrzgrupowe z zachowaniem terminów zapadalności pożyczek zgodnych z pierwotnymi terminami wykupu obligacji. Łączna wartość zadłużenia z obligacji wewnątrzgrupowych podlegającego konwersji na pożyczki wewnątrzgrupowe wynosiła 4 535 000 tys. zł.

Dodatkowo w 2019 r. TAURON udzielił finansowania TAURON Wydobycie w kwocie 1 400 000 tys. zł w formie 2 pożyczek z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań w cash pool oraz 3 pożyczek w łącznej kwocie 370 000 tys. zł. na spłatę zobowiązań z tytułu obligacji zgodnie z terminami ich wykupu.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie sumy pożyczek wewnątrzgrupowych udzielonych i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 65. Zestawienie sumy pożyczek wewnątrzgrupowych udzielonych i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Strony umowy	Oprocentowanie	Okres spłaty	Łączna wartość pożyczek (tys.)
1.	TAURON Ciepło - TAURON	Stałe	02.2020 r. - 09.2025 r.	975 000 PLN
2.	TAURON Dystrybucja - TAURON	Stałe	02.2020 r. - 11.2025 r.	3 000 000 PLN
3.	TAURON Ekoenergia - TAURON	Stałe	06.2025 r.	160 000 PLN
4.	TAURON Wydobycie - TAURON	Stałe	02.2020 r. - 12.2029 r.	1 970 000 PLN
5.	TAURON Wytwarzanie - TAURON	Stałe	09.2020 r.	200 000 PLN

Dodatkowo na dzień sprawozdawczy, istnieją pożyczki wewnątrzgrupowe udzielone pomiędzy spółkami projektowymi przejętymi we wrześniu 2019 r. przez Grupę Kapitałową TAURON od grupy in.ventus o łącznej wartości 125 596 tys. zł z czego odpisowi podlega kwota 48 259 tys. zł.

W 2019 r. TAURON kontynuował finansowanie:

- spółki współzależnej EC Stalowa Wola w formie pożyczek, które zostały przeznaczone na bieżącą działalność EC Stalowa Wola, finansowanie rozliczeń z tytułu podatku VAT oraz sfinansowanie porozumień zawartych przez EC Stalowa Wola z podwykonawcami,
- spółki PGE EJ 1 w formie 2 pożyczek z terminami spłaty 3 lat od daty zawarcia poszczególnych umów.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie pożyczek dla spółek współzależnych i stowarzyszonych udzielonych przez TAURON i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON, według kolejności daty wymagalności.

Tabela nr 66. Zestawienie pożyczek dla spółek współzależnych i stowarzyszonych udzielonych i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON (według kolejności daty wymagalności)

Lp.	Strony umowy	Oprocentowanie	Data umowy	Data spłaty	Kwota kapitału pożyczki na dzień 31 grudnia 2019 r. (tys.)
1.	EC Stalowa Wola - TAURON	WIBOR 1M + stała marża	11.04.2018 r.	30.09.2020 r.	5 100 PLN
2.	PGE EJ 1 - TAURON	Oprocentowanie stałe	08.11.2017 r.	06.11.2020 r.	2 940 PLN
3.	PGE EJ 1 - TAURON	Oprocentowanie stałe	02.03.2018 r.	02.03.2021 r.	4 800 PLN
4.	EC Stalowa Wola - TAURON	Oprocentowanie stałe	28.02.2018 r.	30.06.2033 r.	310 851 PLN
5.	EC Stalowa Wola - TAURON	Oprocentowanie stałe	30.03.2018 r.	30.06.2033 r.	7 000 PLN
6.	EC Stalowa Wola - TAURON	Oprocentowanie stałe	19.12.2018 r.	30.06.2033 r.	8 535 PLN
7.	EC Stalowa Wola - TAURON	Oprocentowanie stałe	12.03.2019 r.	30.06.2033 r.	5 175 PLN

Poza wymienionymi pożyczkami Spółka nie udzieliła w 2019 r. innych pożyczek.

Po dniu bilansowym, w Grupie Kapitałowej TAURON zostały udzielone pożyczki na łączną kwotę 631 175 tys. zł.

Udzielone poręczenia i gwarancje

Zasady udzielania zabezpieczeń przez TAURON i spółki zależne wynikają z obowiązujących regulacji wewnątrzkorporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie poręczeń i gwarancji korporacyjnych udzielonych przez TAURON, obowiązujących w 2019 r., w kolejności według daty obowiązywania.

Tabela nr 67. Zestawienie poręczeń i gwarancji korporacyjnych udzielonych przez TAURON i obowiązujących w 2019 r. (według daty obowiązywania)

Lp.	Beneficjent	Umowa / zabezpieczenie	Podmiot, którego zobowiązania stanowią przedmiot zabezpieczenia	Kwota zobowiązania wynikająca z umowy (tys.)	Data umowy	Data obowiązywania
1.	Przedsiębiorcy oraz odbiorcy, którzy zawarli umowę z TAURON EKOENERGIA na podstawie koncesji na obrót energią elektryczną udzielonej przez Prezesa URE	Gwarancja korporacyjna	TAURON EKOENERGIA	16 400 PLN	09.11.2017 r.	19.07.2019 r.
2.	GAZ-SYSTEM	Umowa poręczenia	EC Stalowa Wola	1 667 PLN	05.04.2017 r.	30.07.2020 r.
3.	BGK	Umowa poręczenia	EC Stalowa Wola	3 644 USD	31.10.2019 r.	30.07.2020 r.
4.	Polska Spółka Gazownictwa	Umowa poręczenia	TAURON Sprzedaż	20 000 PLN	30.03.2016 r.	30.11.2020 r.
5.	PSE	Umowa poręczenia	Nowe Jaworzno GT	33 024 PLN	29.10.2018 r.	31.12.2020 r.
6.	BGK	Umowa poręczenia	EC Stalowa Wola	9 959 PLN	08.11. 2018 r.	30.01.2021 r.
7.	BGK	Umowa poręczenia	EC Stalowa Wola	1 328 USD	31.10.2019 r.	24.04.2021 r.
8.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	914 PLN	01.06.2016 r.	15.06.2021 r.
9.	WFOŚiGW	Umowa poręczenia	KW Czatkowice	293 PLN	05.11.2018 r.	31.12.2023 r.
10.	Doradcy Funduszy	Umowa poręczenia	Nowe Jaworzno GT	2 500 PLN	29.12.2017 r.	28.09.2025 r.
11.	Obligatariusze	Gwarancja korporacyjna	TAURON Sweden Energy	168 000 EUR	03.12.2014 r.	03.12.2029 r.
12.	PSE	Umowa poręczenia	TAURON Wytwarzanie	5 000 PLN	04.08.2014 r.	bezterminowo

Poza TAURON pozostałe Spółki Grupy Kapitałowej TAURON nie udzieliły żadnych poręczeń.

W ramach obowiązujących umów ramowych na zlecenie Spółki w 2019 r. zostały wystawione gwarancje bankowe za zobowiązania spółek Grupy Kapitałowej TAURON, które na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 587 320 tys. zł. Najistotniejszą pozycję stanowi gwarancja bankowa udzielona przez MUFG Bank, Ltd. na zlecenie Spółki na zabezpieczenie wierzytelności BGK w stosunku do EC Stalowa Wola. Gwarancja obowiązuje do dnia 11 kwietnia 2020 r.

W dniu 5 lutego 2019 r. TAURON zawarł nową umowę o limit gwarancyjny z MUFG Bank, Ltd., na podstawie której został wystawiony aneks nr 1 do gwarancji bankowej na zabezpieczenie wierzytelności BGK w stosunku do EC Stalowa Wola wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 marca 2018 r. pomiędzy EC Stalowa Wola jako pożyczkobiorcą, a BGK i PGNiG jako pożyczkodawcami.

W dniu 27 maja 2019 r. Spółka zawarła umowy o limit na gwarancje bankowe z Caixabank S.A.:

1. do kwoty 80 000 tys. zł z limitem dostępności na okres 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy z zastrzeżeniem, że okres ważności gwarancji bankowych wystawionych w ramach umowy nie może przekraczać okresu obowiązywania o więcej niż 12 miesięcy,
2. do kwoty 20 000 tys. zł z limitem dostępności na okres 24 miesięcy z zastrzeżeniem, że w okresie obowiązywania umowy będą mogły być wystawiane gwarancje bankowe z maksymalnie 84 miesięcznym okresem ważności.

Powyższe umowy z Caixabank S.A., łącznie na kwotę 100 000 tys. zł, zastępują umowę o limit na gwarancje bankowe z dnia 12 lipca 2016 r., która została rozwiązana.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie udzielonych gwarancji bankowych w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r., w kolejności według końcowej daty obowiązywania.

Tabela nr 68. Zestawienie udzielonych gwarancji bankowych (według końcowej daty obowiązywania)

Lp.	Bank	Spółka	Beneficjent	Rodzaj gwarancji	Kwota (tys.)	Okres obowiązywania
1.	Santander Bank	TAURON	IRGiT	płatności	20 000 PLN	27.03.2019 r. - 31.05.2019 r.
2.	Santander Bank	TAURON	IRGiT	płatności	30 000 PLN	05.04.2019 r. - 31.05.2019 r.
3.	Santander Bank	TAURON	IRGiT	płatności	50 000 PLN	08.04.2019 r. - 31.05.2019 r.
4.	CaixaBank	TAURON	IRGiT	płatności	50 000 PLN	01.06.2019 r. - 31.07.2019 r.
5.	CaixaBank	TAURON	IRGiT	płatności	19 000 PLN	29.08.2019 r. - 30.09.2019 r.
6.	CaixaBank	TAURON	PSE	wadialna	7 906 PLN	23.09.2019 r. - 17.10.2019 r.
7.	CaixaBank	TAURON	PSE	wadialna	7 409 PLN	16.10.2019 r. - 31.10.2019 r.
8.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE	wadialna	1 925 PLN	02.08.2019 r. - 29.12.2019 r.
9.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja	ELEKTROBUDOWA	zapłaty	7 579 PLN	11.12.2019 r. - 29.12.2019 r.
10.	CaixaBank	TAURON Wydobycie	PKP	dobrego wykonania	105 PLN	01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.
11.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Welcome Airport Services	dobrego wykonania	111 PLN	22.11.2019 r. - 30.01.2020 r.
12.	CaixaBank	TAURON	IRGiT	płatności	25 000 PLN	01.08.2019 r. - 31.01.2020 r.
13.	CaixaBank	TAURON	IRGiT	płatności	25 000 PLN	27.08.2019 r. - 31.01.2020 r.
14.	CaixaBank	TAURON	IRGiT	płatności	11 000 PLN	29.08.2019 r. - 31.01.2020 r.
15.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE	wadialna	300 PLN	20.12.2019 r. - 17.02.2020 r.
16.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	S&I Poland	dobrego wykonania	488 PLN	17.04.2019 r. - 29.02.2020 r.
17.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Wodociągi Kieleckie	dobrego wykonania	253 PLN	13.11.2019 r. - 01.03.2020 r.
18.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna	dobrego wykonania	106 PLN	01.01.2019 r. - 30.03.2020 r.
19.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE Energia Ciepła	dobrego wykonania	258 PLN	01.01.2019 r. - 30.03.2020 r.
20.	CaixaBank	KW Czatkowice	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich	dobrego wykonania	48 PLN	01.01.2019 r. - 30.03.2020 r.
21.	MUFG Bank Ltd.	TAURON	BGK	płatności	517 500 PLN	12.04.2019 r. - 11.04.2020 r.
22.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Główny Instytut Górnictwa	dobrego wykonania	103 PLN	07.11.2019 r. - 31.07.2020 r.
23.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Centrum Onkologii	dobrego wykonania	947 PLN	30.07.2019 r. - 30.10.2020 r.
24.	CaixaBank	TAURON Wydobycie	PKP	dobrego wykonania	106 PLN	01.01.2019 r. - 31.12.2020 r.
25.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Akademia Wychowania Fizycznego	dobrego wykonania	251 PLN	04.11.2019 r. - 30.01.2021 r.
26.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	GPW	dobrego wykonania	703 PLN	20.12.2019 r. - 31.01.2021 r.
27.	CaixaBank	TAURON Sprzedaż	Telewizja Polska	dobrego wykonania	3 089 PLN	06.11.2019 r. - 30.04.2021 r.
28.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	S&I Poland	rękojmi i gwarancji	100 PLN	27.06.2019 r. - 25.06.2021 r.
29.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	Budimex	dobrego wykonania	107 PLN	04.11.2019 r. - 30.11.2021 r.
30.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna	dobrego wykonania	417 PLN	04.11.2019 r. - 31.03.2022 r.
31.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna	dobrego wykonania	235 PLN	12.11.2019 r. - 31.03.2022 r.
32.	CaixaBank	KW Czatkowice	PGE Energia Ciepła	dobrego wykonania	100 PLN	20.12.2019 r. - 31.03.2022 r.
33.	CaixaBank	KW Czatkowice	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich	dobrego wykonania	120 PLN	27.12.2019 r. - 31.03.2022 r.

Lp.	Bank	Spółka	Beneficjent	Rodzaj gwarancji	Kwota (tys.)	Okres obowiązywania
34.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	dobrego wykonania	50 PLN	25.06.2019 r. - 28.07.2029 r.
35.	CaixaBank	TAURON Dystrybucja Serwis	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	dobrego wykonania	50 PLN	25.06.2019 r. - 28.07.2029 r.

Poza gwarancjami wystawionymi w ramach umów ramowych TAURON, na zlecenie spółki TAURON Czech Energy banki wystawiły 4 gwarancje płatności, których zestawienie przestawia poniższa tabela.

Tabela nr 69. Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w 2019 r. na zlecenie TAURON Czech Energy (według daty obowiązywania)

Lp.	Bank	Spółka	Beneficjent	Rodzaj gwarancji	Kwota (tys.)	Data obowiązywania
1.	PKO BP Czech Branch	TAURON Czech Energy	OTE, a. s.	płatności	15 000 CZK	01.06.2019 r. - 31.05.2020 r.
2.	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia	TAURON Czech Energy	OKTE a.s.	płatności	200 EUR	01.07.2019 r - 30.06.2020 r.
3.	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia	TAURON Czech Energy	OKTE a.s.	płatności	500 EUR	01.07.2019 r. - 30.06.2020 r.
4.	PKO BP Czech Branch	TAURON Czech Energy	Slovenské elektrárne,a.s.	płatności	500 EUR	21.03.2019 r. - 31.01.2021 r.

W okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. przestały obowiązywać gwarancje bankowe udzielone przed dniem 1 stycznia 2019 r. na łączną kwotę 19 417 tys. zł.

Po dniu bilansowym Spółka zawarła:

- w dniu 28 stycznia 2020 r. umowę o limit gwarancyjny z bankiem MUFG Bank, Ltd. w ramach której, na zlecenie Spółki został wystawiony aneks nr 2 do gwarancji bankowej do kwoty 517 500 tys. zł., wydłużający okres obowiązywania gwarancji do dnia 11 kwietnia 2021 r.,
- w dniu 13 marca 2020 r. umowę o udzielenie gwarancji w ramach linii z BGK z kwotą limitu 500 000 tys. zł. Limit obowiązuje do dnia 13 marca 2021 r. i może być wykorzystywany na zabezpieczenie zobowiązań Spółki wobec IRGiT. W dniu 18 marca 2020 r. BGK wystawił na zlecenie Spółki 5 gwarancji bankowych po 100 000 tys. zł każda z okresami obowiązywania odpowiednio do dnia 30 czerwca (3 gwarancje), 31 lipca i 31 sierpnia 2020 r.

Po dniu bilansowym na zlecenie TAURON Czech Energy został wystawiony aneks do gwarancji bankowej wystawionej w 2018 r. w kwocie 30 000 CZK wydłużający okres jej obowiązywania do dnia 31 stycznia 2021 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wartość udzielonych gwarancji bankowych wynosi 1 091 913 tys. zł.

W celu zabezpieczenia realizowanych przez TAURON na TGE transakcji oraz z tytułu uczestnictwa w systemie gwarantowania rozliczeń zarządzanych przez IRGiT w dniu 18 grudnia 2019 r. zostały zawarte trójstronne umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie pomiędzy TAURON Wytwarzanie, TAURON i IRGiT. Na mocy umów TAURON Wytwarzanie przewłaszczył uprawnienia na rzecz IRGiT w ilości 9 795 035 ton.

Otrzymane poręczenia i gwarancje

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zabezpieczeń otrzymanych przez TAURON i obowiązujących według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela nr 70. Zestawienie zabezpieczeń otrzymanych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Podmiot, którego zobowiązania stanowią przedmiot zabezpieczenia	Podmiot wystawiający zabezpieczenie	Rodzaj zabezpieczenia	Kwota w walucie (tys.)	Data obowiązywania
1.	PKP CARGO S.A.	Credit Agricole Bank Polska S.A.	gwarancja	2 270 PLN	01.01.2018 r. - 30.01.2020 r.
2.	**Konsorcjum:** DB Cargo Polska S.A., CTL Logistics sp. z o.o., Rail Polska sp. z o.o.	mBank S.A.	gwarancja	201 PLN	19.12.2018 r. - 30.01.2020 r.
3.	**Konsorcjum:** DB Cargo Polska S.A., CTL Logistics sp. z o.o., Rail Polska sp. z o.o.	mBank S.A.	gwarancja	423 PLN	19.12.2018 r. - 30.01.2020 r.
4.	Rail Polska sp. z o.o.	UNIQA TU S.A.	gwarancja	100 PLN	01.01.2018 r. - 30.01.2020 r.
5.	Rail Polska sp. z o.o.	UNIQA TU S.A.	gwarancja	212 PLN	26.01.2018 r. - 30.01.2020 r.
6.	**Konsorcjum:** DB Cargo Polska S.A., CTL Logistics sp. z o.o., Rail Polska sp. z o.o.	Sopockie TU ERGO HESTIA S.A.	gwarancja	201 PLN	01.01.2018 r. - 31.01.2020 r.

Lp.	Podmiot, którego zobowiązania stanowią przedmiot zabezpieczenia	Podmiot wystawiający zabezpieczenie	Rodzaj zabezpieczenia	Kwota w walucie (tys.)	Data obowiązywania
7.	**Konsorcjum:** DB Cargo Polska S.A., CTL Logistics sp. z o.o., Rail Polska sp. z o.o.	Sopockie TU ERGO HESTIA S.A.	gwarancja	423 PLN	01.01.2018 r. - 31.01.2020 r.
8.	Polenergia Obrót S.A.	Bank Pekao S.A.	gwarancja	750 EUR	23.10.2015 r. - 31.03.2021 r.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 30 marca 2020 r.

Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Załącznik A: SŁOWNIK POJĘĆ I WYKAZ SKRÓTÓW

Poniżej zamieszczono słownik pojęć branżowych i wykaz skrótów najczęściej używanych w treści niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 71. Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
1.	Abener Energia	Abener Energia S.A. z siedzibą w Campus Palmas Altas (Sewilla).
2.	AKPiA	Automatyka, Armatura Kontrolno-Pomiarowa i Automatyka.
3.	Aktualizacja kierunków strategicznych	Dokument o tytule *Aktualizacja kierunków strategicznych w Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025* przyjęty przez Zarząd TAURON w dniu 27 maja 2019 r., będący uzupełnieniem dokumentu o tytule *Strategia Grupy TAURON na lata 2016-2025* przyjętego przez Zarząd TAURON w dniu 2 września 2016 r.
4.	Amon	Amon sp. z o.o. z siedzibą w Łebczu.
5.	ARA	Dolarowy indeks cen węgla w UE. Loco w portach Amsterdam - Rotterdam - Antwerpia.
6.	ARE	Agencja Rynku Energii S.A. z siedzibą w Warszawie.
7.	BASE (Kontrakt BASE)	Kontrakt pasmowy z dostawą energii we wszystkich godzinach okresu, np. kontrakt BASE na miesiąc marzec 2020 to dostawa takiej samej ilości energii przez wszystkie godziny miesiąca marca 2020 r.
8.	BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie.
9.	Bioeko Grupa TAURON	Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o. z siedzibą w Stalowej Woli.
10.	B+R	Badania i Rozwój.
11.	B+R+I	Badania, Rozwój i Innowacje.
12.	CAO	(ang. Central Allocation Office) - biuro aukcyjne zdolności przesyłowych wymiany transgranicznej w Europie Środkowo-Wschodniej.
13.	CAPEX	(ang. Capital Expenditures) - koszty inwestycyjne.
14.	Cash pooling	Struktura cash poolingu rzeczywistego, realizowana na podstawie umowy o zarządzanie środkami pieniężnymi, oparta jest o limity dzienne udzielane poszczególnym uczestnikom przez zarządzającego usługą agenta tj. TAURON. W wyniku realizacji mechanizmu cash poolingu dokonywane są transfery środków pieniężnych pomiędzy rachunkami uczestników usługi a rachunkiem Agenta.
15.	CC4ES	(ang. Cybersecurity Conference for Energy Sector) - Konferencja ceyberbezpieczeństwa dla sektora energetycznego.
16.	CDS	(ang. Clean Dark Spread) - wskaźnik marży stosowany do kalkulacji rentowności produkcji energii elektrycznej, uwzględniający przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz koszty paliwa i uprawnień do emisji CO_2.
17.	CER	(ang. Certified Emission Reduction) - jednostka poświadczonej redukcji emisji.
18.	Certyfikaty kolorowe	Prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w sposób podlegający na wsparciu, tzw. kolorowe certyfikaty: **zielone** - świadectwa pochodzenia energii elektrycznej z OZE, błękitne - świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z biogazu rolniczego, **żółte** - świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji ze źródeł opalanych paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej poniżej 1MW, **czerwone** - świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji (świadectwa CHP - ang. Combined Heat and Power), **fioletowe** - świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy, **białe** - świadectwa efektywności energetycznej (mechanizm stymulujący i wymuszający zachowania prooszczędnościowe).
19.	CIRS	(ang. Currency Interest Rate Swap) - transakcja polegająca na wymianie między kontrahentami płatności odsetkowych naliczanych od kwot nominowanych w różnych walutach i określanych według różnych stóp procentowych.
20.	CPI	(ang. Costumer Price Index) - wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych.
21.	CRO	Cena Rozliczeniowa Odchylenia - cena po jakiej operator systemu przesyłowego PSE rozlicza odchylenia wykonania produkcji lub poboru energii przez uczestników RB energii elektrycznej.
22.	CSI	(ang. Customer Satisfaction Index) - wskaźnik wykorzystywany w marketingu do określenia poziomu satysfakcji klienta z produktów lub usług oferowanych przez firmę.
23.	CSR	(ang. Corporate Social Responsibility) - społeczna odpowiedzialność biznesu.
24.	CUW	Centrum Usług Wspólnych (CUW R - usługi w obszarze rachunkowości, CUW HR - usługi w obszarze zasobów ludzkich, CUW IT - usługi w obszarze IT).

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
25.	CVaR	(ang. Credit Value at Risk) - miara ryzyka określająca maksymalną możliwą stratę z tytułu ryzyka kredytowego z zadanym prawdopodobieństwem i w określonym horyzoncie czasowym.
26.	CVC	(ang. Corporate Venture Capital) - inwestycje Venture Capital (VC) przeprowadzane przez fundusze VC z zamiarem osiągnięcia nie tylko celów finansowych, ale również celów strategicznych (branżowych) ustanowionych przez dużą firmę (korporację), która jest dawcą kapitału dla tego funduszu. VC to inwestycje kapitałowe dokonywane na rynku pozagiełdowym w przedsięwzięcia o charakterze biznesowym, które znajdują się we wczesnych fazach rozwoju. CVC jest rozwinięciem VC jako sposobu lokowania kapitału i ma wpływać korzystnie na cele branżowe Grupy Kapitałowej TAURON.
27.	DMS	(ang. Distribution Management System) - system zarządzania siecią dystrybucyjną.
28.	Dobre Praktyki 2016	*Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016*, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2016 r.
29.	DSM	(ang. Demand Side Management) - zarządzanie stroną popytową.
30.	DSR	(ang. Demand Side Response) - reakcja strony popytowej.
31.	EBI	Europejski Bank Inwestycyjny z siedzibą w Luksemburgu.
32.	EBIT	(ang. Earnings Before Interest and Taxes) - wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem.
33.	EBITDA	(ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) - wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem powiększony o amortyzację.
34.	EC Stalowa Wola	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli.
35.	EEC Magenta ASI	EEC Magenta spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ASI spółka komandytowo - akcyjna z siedzibą w Warszawie.
36.	EEC Magenta 2 ASI	EEC Magenta spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 ASI spółka komandytowo - akcyjna z siedzibą w Warszawie.
37.	EEC Ventures	EEC Ventures spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie.
38.	EEC Ventures 2	EEC Ventures spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie.
39.	EEX (giełda EEX)	(ang. European Energy Exchange) - europejska giełda energii w Lipsku, gdzie handlowane są kontrakty i instrumenty pochodne dla energii elektrycznej dla różnych europejskich krajów, jak również przeprowadzane są aukcje pierwotne uprawnień do emisji CO_2.
40.	ElectroMobility Poland	ElectroMobility Poland S.A. z siedzibą w Warszawie.
41.	EMAS	(ang. EcoManagement and Audit Scheme) - wspólnotowy system ekozarządzania i audytu.
42.	EMCO	(ang. Energy Management Company) - firma zajmująca się kompleksowym zarządzaniem energetycznym dla klienta.
43.	ENEA	ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu.
44.	ENERGA	ENERGA S.A. z siedzibą w Gdańsku.
45.	EPCM	(ang. Engineering Procurement, Construction Management) - usługa związana z zarządzaniem budową, inżynierią i zamówieniami (Menager Kontraktu).
46.	EPEX (giełda EPEX)	(ang. European Power Exchange SE) - giełda energii elektrycznej działająca w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Holandii, Belgii, Austrii, Szwajcarii i Luksemburgu.
47.	ERM	(ang. Enterprise Risk Management) - zarządzanie ryzykiem korporacyjnym.
48.	ESCO	(ang. Energy Service Company) - przedsiębiorstwo świadczące usługi energetyczne lub dostarczające innych środków poprawy efektywności energetycznej dla użytkownika / odbiorcy energii.
49.	ESG	(ang. Environmental, Social and Governance) - czynniki środowiskowe, społeczne oraz związane z ładem korporacyjnym wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych.
50.	EU ETS	(ang. European Union Emission Trading System) - Europejski System Handlu Uprawnieniami do Emisji CO_2.
51.	EUA	(ang. European Union Allowances) - uprawnienie do wprowadzania do powietrza ekwiwalentu, w rozumieniu art. 2 pkt 4 *ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji*, dwutlenku węgla (CO_2), które służy do rozliczenia wielkości emisji w ramach systemu i którym można rozporządzać na zasadach określonych w *Ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych*.
52.	EUR	Euro - wspólna waluta europejska wprowadzona w niektórych krajach UE.
53.	EWI	(ang. Early Warning Indicator) - wskaźniki wczesnego ostrzegania.
54.	Finanse Grupa TAURON	Finanse Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
55.	FIIK	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych - Kapitałowy.

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
56.	FIP	(ang. Feed-in premium) - system dopłat do ceny rynkowej, będący formą wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z OZE
57.	FIT	(ang. Feed-in tariff) - system taryf gwarantowanych, będący formą wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z OZE
58.	FIZ	Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.
59.	FIZAN	Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.
60.	GAZ-SYSTEM	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie.
61.	GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie.
62.	Grupa Kapitałowa TAURON	Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
63.	GUS	Główny Urząd Statystyczny.
64.	GZE	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. z siedzibą w Gliwicach.
65.	HEMS	(ang. Home Energy Management System) - system zarządzania energetyką domową.
66.	ICE (giełda ICE)	(ang. InterContinental Exchange) - giełda towarowa i finansowa, gdzie handlowane są m.in. kontrakty na ropę, węgiel, gaz ziemny, czy uprawnienia do emisji CO_2.
67.	IOS	Instalacja odsiarczania spalin.
68.	IRGIT	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie.
69.	IRS	(z ang. Interest Rate Swap) - kontrakt wymiany płatności odsetkowych, jeden z podstawowych instrumentów pochodnych, będący przedmiotem obrotu na rynku międzybankowym.
70.	KECX	Prawa majątkowe będące potwierdzeniem wytworzenia energii w wysokosprawnej kogeneracji węglowej.
71.	KGHM Polska Miedź	KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie.
72.	KGMX	Prawa majątkowe będące potwierdzeniem wytworzenia energii w wysokosprawnej kogeneracji gazowej.
73.	KMETX	Prawa majątkowe będące potwierdzeniem wytworzenia energii w wysokosprawnej kogeneracji z metanu pochodzącego z odmetanowania kopalń.
74.	Komitet Audytu	Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A..
75.	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
76.	Komitet Strategii	Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
77.	Konkluzje BAT	(ang. Best Available Techniques) - najlepsze dostępne techniki w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania LCP, ustanowione Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) nr 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r.
78.	KPI	(ang. Key Performance Indicators) - kluczowe wskaźniki efektywności, finansowe i niefinansowe wskaźniki stosowane jako mierniki w procesach pomiaru stopnia realizacji celów organizacji.
79.	KRI	(ang. Key Risk Indicator) - kluczowe wskaźniki ryzyka.
80.	KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny.
81.	Ksh	*Ustawa z dnia 15 września 200 r. Kodeks spółek handlowych*.
82.	KW Czatkowice	Kopalnia Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o. z siedzibą w Krzeszowicach.
83.	LNG	(ang. Liquefied Natural Gas) - gaz ziemny w ciekłym stanie skupienia.
84.	Łagisza Grupa TAURON	Łagisza Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
85.	Magenta Grupa TAURON	Magenta Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
86.	MAR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku
87.	Marselwind	Marselwind sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
88.	MBO	(ang. Management By Objectives) - system zarządzania przez cele, w którym Pracownik oceniany realizuje przypisane mu cele w okresie rozliczeniowym oraz jest oceniany z ich realizacji. Poziom oceny realizacji wyznaczonych celów jest podstawą do podjęcia decyzji dotyczącej nabycia przez Pracownika ocenianego prawa do premii.
89.	Ministerstwo Aktywów Państwowych	Ministerstwo Aktywów Państwowych z siedzibą w Warszawie (do dnia 15 listopada 2019 r. Ministerstwo Energii).

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
90.	Mg	Megagram - milion gramów (1 000 000 g) tj. tona.
91.	Model Biznesowy	Dokument o tytule *Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON* (będący aktualizacją *Modelu Biznesowego Grupy TAURON* przyjętego przez Zarząd TAURON w dniu 4 maja 2016 r.).
92.	MSR	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości.
93.	MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.
94.	NBP	Narodowy Bank Polski z siedzibą w Warszawie.
95.	NCBR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju z siedzibą w Warszawie.
96.	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie.
97.	Obszar Biznesowy	Siedem obszarów podstawowej działalności Grupy Kapitałowej TAURON: Handel, Wydobycie, Wytwarzanie, OZE, Ciepło, Dystrybucja i Sprzedaż.
98.	ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych z siedzibą w Nowym Jorku, powstała 24 października 1945 r. w wyniku wejścia w życie podpisanej 26 czerwca 1945 r. w San Francisco Karty Narodów Zjednoczonych.
99.	OPEC	(ang. Organization of the Petroleum Exporting Countries) - Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową z siedzibą w Wiedniu.
100.	OPEX	(ang. Operating Expenditures) - koszty operacyjne.
101.	OSD	Operator Systemu Dystrybucyjnego.
102.	OSP	Operator Systemu Przesyłowego.
103.	OTC (rynek OTC)	(ang. Over The Counter Market) - europejski rynek pozagiełdowy.
104.	OZE	Odnawialne Źródła Energii.
105.	OZEX	Prawa majątkowe będące potwierdzeniem wytworzenia energii z odnawialnych źródeł energii.
106.	PEAK (kontrakt PEAK)	Kontrakt szczytowy z dostawą energii w godzinach handlowych 8-22 w dni robocze, np. kontrakt PEAK na miesiąc marzec 2020 r. to dostawa takiej samej ilości energii we wszystkie dni robocze marca 2020 r. w godzinach 8-22.
107.	PEC Tychy	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej sp. z o.o. z siedzibą w Tychach.
108.	PEPKH	Polska Energia - Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.
109.	PFR	Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie.
110.	PFR IFIZ	PFR Inwestycje Fundusz Inwestycyjny Zamknięty.
111.	PGE	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie.
112.	PGE EJ 1	PGE EJ 1 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.
113.	PGK	Podatkowa Grupa Kapitałowa.
114.	PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. z siedzibą w Warszawie.
115.	PKB	Produkt Krajowy Brutto.
116.	PLN	Symbol walutowy złotego - zł.
117.	PMEC	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w pozostałych źródłach kogeneracyjnych.
118.	PMEF	Prawa majątkowe wynikające ze świadectw efektywności energetycznej.
119.	PMGM	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji ze źródeł opalanych paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej poniżej 1 MW.
120.	PMMET	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy.
121.	PMOZE	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie przed 1 marca 2009 r.
122.	PMOZE_A	Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie po 1 marca 2009 r.

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
123.	PMOZE-BIO	Prawa majątkowe, które wynikają ze świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej z biogazu rolniczego od 1 lipca 2016 r.
124.	POPC	Program Operacyjny Polska Cyfrowa.
125.	Porozumienie paryskie	Pierwsze powszechne i prawnie wiążące światowe porozumienie dotyczące klimatu, przyjęte na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, podpisane w dniu 22 kwietnia 2016 r., ratyfikowane przez UE w dniu 5 października 2016 r.
126.	PRO	Partnerstwo Rozwój Odwaga - kluczowe wartości korporacyjne odzwierciedlające sposób w jaki Grupa Kapitałowa TAURON chce osiągnąć cele biznesowe.
127.	PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziorna .
128.	RB	Rynek Bilansujący - techniczny rynek, na którym następuje zbilansowanie popytu i podaży na energię elektryczną w KSE.
129.	RDB	Rynek Dnia Bieżącego - rynek funkcjonujący na TGE, gdzie handel odbywa się w formule notowań ciągłych przez 24 godziny na dobę. Notowane są instrumenty z dostawą w kolejnym dniu, których notowania rozpoczynają się o godzinie 14:00 na dzień przed dostawą i stopniowo wygasają z rynku na godzinę przed rozpoczęciem dostawy.
130.	RDBg	Rynek Dnia Bieżącego Gazu - rynek funkcjonujący na TGE, gdzie obrót prowadzony jest w dniu dostawy w systemie notowań ciągłych.
131.	RDN	Rynek Dnia Następnego - rynek funkcjonujący na TGE, gdzie handel odbywa się na jeden oraz dwa dni poprzedzające okres dostawy.
132.	RDNg	Rynek Dnia Następnego Gazu - rynek funkcjonujący na TGE, gdzie obrót odbywa się codziennie i prowadzony jest w systemie notowań ciągłych.
133.	REMIT	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii.
134.	RESPECT Index	Indeks giełdowy, w którym notowane są spółki giełdowe działające zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
135.	RODO	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
136.	ROI	(ang. Return on Investment) - zwrot z inwestycji, wskaźnik rentowności stosowany w celu zmierzenia efektywności.
137.	RTT	Rynek Terminowy Towarowy - rynek funkcjonujący na TGE, gdzie obrót kontraktami prowadzony jest w systemie notowań ciągłych oraz w systemie aukcyjnym.
138.	SAFI	(ang. System Average Interruption Frequency Index) - wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerw długich w dostawie energii.
139.	SCE Jaworzno III	Spółka Ciepłowniczo Energetyczna Jaworzno III sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie.
140.	SCR	(ang. Selective Catalytic Reduction) - instalacja odazotowania spalin.
141.	Segment, Segmenty działalności	Segmenty działalności Grupy Kapitałowej TAURON wykorzystywane w procesie raportowania statutowego. Wyniki działalności Grupy Kapitałowej TAURON przyporządkowano do następujących pięciu Segmentów (nazwanych również w niniejszym sprawozdaniu Obszarami): Wydobycie, Wytwarzanie, Dystrybucja, Sprzedaż i Pozostała działalność.
142.	SIDC	(ang. Single Intraday Coupling) - Europejski RDB Energii Elektrycznej w modelu XBID. Umożliwia transgraniczny handel energią elektryczną pomiędzy podmiotami na terenie większości krajów UE.
143.	SLA	(ang. Service Level Agreement) - umowa o gwarantowanym poziomie świadczenia usług.
144.	SNG	Syntetyczny Gaz Ziemny.
145.	SOKiK	Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
146.	SPOT (rynek SPOT)	W odniesieniu do energii elektrycznej jest to miejsce zawierania transakcji handlowych dla energii elektrycznej, dla których okres dostawy przypada nie później niż 3 dni od daty zawarcia transakcji (najczęściej jest to jeden dzień przed datą dostawy). Funkcjonowanie rynku SPOT dla energii elektrycznej jest silnie powiązane z funkcjonowaniem RB prowadzonego przez OSP.
147.	Spółka/TAURON	TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach.
148.	Statut Spółki	Dokument o tytule *Statut TAURON Polska Energia S.A.*
149.	Stop Loss	Mechanizm mający na celu utrzymanie Wyniku S-P na akceptowalnym poziomie, poprzez ograniczenie nadmiernych strat wynikających z wyceny otwartej pozycji.
150.	Strategia	Dokument o tytule *Strategia Grupy TAURON na lata 2016-2025* przyjęty przez Zarząd TAURON w dniu 2 września 2016 r.
151.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju	Dokument o tytule *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025* przyjęty przez Zarząd TAURON w dniu 1 sierpnia 2017 r., będący aktualizacją dokumentu o tytule *Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2016-2018 z perspektywą do 2020 r.*

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
152.	SUG	Spółka Usług Górniczych sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie.
153.	TAMEH HOLDING	TAMEH HOLDING sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej.
154.	TAMEH POLSKA	TAMEH POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej.
155.	TAMECH Czech	TAMEH Czech s.r.o. z siedzibą w Ostrawie (Republika Czeska).
156.	TAURON / Spółka	TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach.
157.	TAURON Ciepło	TAURON Ciepło sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
158.	TAURON Czech Energy	TAURON Czech Energy s.r.o. z siedzibą w Ostrawie (Republika Czeska).
159.	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja S.A. z siedzibą Krakowie.
160.	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie.
161.	TAURON Dystrybucja Serwis	TAURON Dystrybucja Serwis S.A. z siedzibą we Wrocławiu.
162.	TAURON EKOENERGIA	TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze.
163.	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu.
164.	TAURON Serwis	TAURON Serwis sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
165.	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż sp. z o.o. z siedzibą Krakowie.
166.	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach.
167.	TAURON Sweden Energy	TAURON Sweden Energy AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie (Szwecja).
168.	TAURON Ubezpieczenia	TAURON Ubezpieczenia sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
169.	TAURON Wydobycie	TAURON Wydobycie S.A. z siedzibą w Jaworznie.
170.	TAURON Wytwarzanie	TAURON Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Jaworznie.
171.	TEC1	TEC1 sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
172.	TEC2	TEC2 sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
173.	TEC3	TEC3 sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.
174.	TGE	Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie.
175.	TGEozebio	Prawa majątkowe będące potwierdzeniem wytworzenia energii z odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem biogazu rolniczego.
176.	TU	Towarzystwo Ubezpieczeń
177.	UE	Unia Europejska.
178.	UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
179.	URE	Urząd Regulacji Energetyki.
180.	USA	(ang. United States of America) - Stany Zjednoczone Ameryki.
181.	USD	(ang. United States Dolar) - międzynarodowy skrót dolara amerykańskiego.
182.	VaR	(ang. Value at Risk) - miara ryzyka określająca maksymalną możliwą zmianę wartości Portfela z zadanym prawdopodobieństwem i w określonym horyzoncie czasowym.
183.	VPP	(ang. Virtual Power Plant) - integracja rozproszonych źródeł energii.
184.	WACC	(ang. Weighted Awerage Cost of Capital) - średni ważony koszt kapitału firmy, ważony odpowiednio udziałem długu oraz kapitału własnego w strukturze kapitału spółki.
185.	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach lub w Krakowie.
186.	WRA	Wartość Regulacyjna Aktywów.
187.	WRA AMI	Wartość Regulacyjna Aktywów dla systemu AMI.
188.	Wsparcie Grupa TAURON	Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie.
189.	WZ / ZW	Walne Zgromadzenie / Zgromadzenie Wspólników.

Lp.	Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
190.	Wynik S-P	(ang. sales minus purchase) - wygenerowana w danym roku budżetowym wartość bieżących i przyszłych przepływów finansowych związanych z działalnością handlową na rynkach energii i produktów powiązanych. Wartość stanowi sumę marży pierwszego stopnia na pozycji zamkniętej oraz marżę pierwszego stopnia na pozycji otwartej w oparciu o wycenę wartości godziwej (MtM) z uwzględnieniem poniesionych kosztów transakcyjnych.
191.	ZG	Zakład Górniczy (Janina w Libiążu, Sobieski w Jaworznie, Brzeszcze w Brzeszczach).
192.	ZW	Zakłady Wytwarzania (Katowice, Tychy, Bielsko-Biała, Kamienna Góra, Tychy).
193.	XBID	(ang. Cross Border Intraday Coupling) - model RDB uruchomiony w 2018 r., jako wspólna inicjatywa giełd energii i OSP z krajów europejskich (obecnie łączy 21 krajów), mający na celu stworzenie zintegrowanego, jednolitego transgranicznego RDB w całej Europie.

Załącznik B: SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Poniżej zamieszczono spis tabel i rysunków występujących w niniejszym sprawozdaniu.

Spis tabel

Tabela nr 1. Wykaz istotnych spółek współzależnych, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ... 11

Tabela nr 2. Zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 11

Tabela nr 3. Zestawienie podwyższeń kapitałów własnych w pozostałych spółkach z udziałem kapitałowym TAURON w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 12

Tabela nr 4. Cele strategiczne oraz perspektywy rozwoju w poszczególnych Segmentach działalności ... 15

Tabela nr 5. Szanse i zagrożenia dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON ... 17

Tabela nr 6. Realizowane w 2019 r. cele strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON ... 19

Tabela nr 7. Stan realizacji głównych inwestycji strategicznych w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 22

Tabela nr 8. Nakłady inwestycyjne, największe w ujęciu wartościowym, poniesione w 2019 r. w ramach Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON ... 25

Tabela nr 9. Wybrane projekty B+R realizowane w 2019 r. przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON współfinansowane ze źródeł zewnętrznych ... 27

Tabela nr 10. Moc zainstalowana, produkcja, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej według grup energetycznych po III kwartałach 2019 r.54

Tabela nr 11. Wolumeny produkcji i sprzedaży za lata 2019-2017 ... 56

Tabela nr 12. Kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON ... 60

Tabela nr 13. Wolumen sprzedanej energii elektrycznej detalicznej oraz liczba klientów w 2019 r. ... 61

Tabela nr 14. Kluczowe dane dotyczące zatrudnienia w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r. ... 75

Tabela nr 15. Kluczowe dane dotyczące szkoleń pracowników w TAURON i Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2018 r. i dzień 31 grudnia 2019 r. ... 77

Tabela nr 16. Roczne wielkości emisji SO_2, NO_X, pyłów i CO_2 z energetycznego spalania paliw za 2019 r. ... 83

Tabela nr 17. Wysokość szacowanych opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska należnych za 2019 r. ... 84

Tabela nr 18. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2018-2019 ... 86

Tabela nr 19. Opis ról i odpowiedzialności uczestników Systemu ERM ... 91

Tabela nr 20. Główne kategorie i podkategorie ryzyk, zgodnie z obowiązującym Modelem ryzyk ... 93

Tabela nr 21. Najistotniejsze kategorie ryzyk zidentyfikowanych dla Grupy Kapitałowej TAURON ... 99

Tabela nr 22. Klasyfikacja ryzyk według segmentów działalności Grupy Kapitałowej TAURON ... 107

Tabela nr 23. Roczne jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów w latach 2019-2017 sporządzone według MSSF ... 109

Tabela nr 24. Przychody ze sprzedaży Spółki w latach 2019-2017 ... 110

Tabela nr 25. Wielkość i struktura kosztów poniesionych przez Spółkę w latach 2019-2017 ... 111

Tabela nr 26. Roczne jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej Spółki sporządzone według MSSF (istotne pozycje) ... 112

Tabela nr 27. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzone według MSSF (istotne pozycje) ... 113

Tabela nr 28. Podstawowe wskaźniki finansowe TAURON ... 114

Tabela nr 29. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Segmenty działalności w latach 2017-2019 ... 115

Tabela nr 30. Wyniki Segmentu Wydobycie w latach 2019-2017 ... 116

Tabela nr 31. Wyniki Segmentu Wytwarzanie w latach 2019-2017 ... 117

Tabela nr 32. Wyniki Segmentu Dystrybucja w latach 2019-2017 ... 119

Tabela nr 33. Wyniki Segmentu Sprzedaż w latach 2019-2017 ... 120

Tabela nr 34. Wyniki Pozostałej działalności w latach 2019-2017 ... 122

Tabela nr 35. Struktura rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej ... 123

Tabela nr 36. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - aktywa (istotne pozycje)[1] ... 124

Tabela nr 37. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej - pasywa (istotne pozycje)[1] ... 126

Tabela nr 38. Roczne sprawozdanie z całkowitych dochodów za lata 2019-2017[1] ... 127

Tabela nr 39. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (istotne pozycje) w latach 2017-2019[1] ... 130

Tabela nr 40. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON[1] ... 135

Tabela nr 41. Uzgodnienie wartości zadłużenia finansowego netto ... 135

Tabela nr 42. Uzgodnienie wyniku na poziomie EBITDA ... 136

Tabela nr 43. Dane finansowe i dane operacyjne za lata 2019-2015[1] ... 136

Tabela nr 44. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Segmenty działalności[1] ... 137

Tabela nr 45. Wysokość wynagrodzenia firmy audytorskiej za usługi świadczone na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON ... 141

Tabela nr 46. Zestawienie wyemitowanych i niewykupionych obligacji w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON objętych przez podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej TAURON ... 142

Tabela nr 47. Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ... 143

Tabela nr 48. Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON w latach 2011-2019 ... 147

Tabela nr 49. Rekomendacje wydane w 2019 r. ... 148

Tabela nr 50. Kalendarium wydarzeń oraz działań realizowanych w ramach relacji inwestorskich w 2019 r. ... 150

Tabela nr 51. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 154

Tabela nr 52. Kompetencje Zarządu, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 156

Tabela nr 53. Kompetencje Rady Nadzorczej, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 157

Tabela nr 54. Kompetencje Walnego Zgromadzenia, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 159

Tabela nr 55. Opis praw akcjonariuszy związanych z Walnym Zgromadzeniem ... 160

Tabela nr 56. Spełnienie przez członków Rady Nadzorczej Spółki wymogów niezależności, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 163

Tabela nr 57. Kompetencje Komitetu Audytu, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 169

Tabela nr 58. Kompetencje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 171

Tabela nr 59. Kompetencje Komitetu Strategii, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 172

Tabela nr 60. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2019 r. w podziale na składniki ... 178

Tabela nr 61. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2019 r. ... 180

Tabela nr 62. Zestawienie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej w 2019 r. ... 182

Tabela nr 63. Zestawienie umów kredytów o charakterze obrotowym obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. (według kolejności daty wymagalności) ... 187

Tabela nr 64. Zestawienie umów kredytowych oraz pożyczek o charakterze inwestycyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON obowiązujących w 2019 r. (według kolejności daty wymagalności) ... 187

Tabela nr 65. Zestawienie sumy pożyczek wewnątrzgrupowych udzielonych i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON ... 188

Tabela nr 66. Zestawienie pożyczek dla spółek współzależnych i stowarzyszonych udzielonych i obowiązujących w 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON (według kolejności daty wymagalności) ... 188

Tabela nr 67. Zestawienie poręczeń i gwarancji korporacyjnych udzielonych przez TAURON i obowiązujących w 2019 r. (według daty obowiązywania) ... 189

Tabela nr 68. Zestawienie udzielonych gwarancji bankowych (według końcowej daty obowiązywania) ... 190

Tabela nr 69. Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w 2019 r. na zlecenie TAURON Czech Energy (według daty obowiązywania) ... 191

Tabela nr 70. Zestawienie zabezpieczeń otrzymanych przez TAURON i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 r. ... 191

Tabela nr 71. Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania ... 193

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Grupa Kapitałowa TAURON ... 6

Rysunek nr 2. Lokalizacja kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON ... 8

Rysunek nr 3. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniająca spółki objęte konsolidacją, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ... 9

Rysunek nr 4. Podstawy wzrostu wartości Grupy Kapitałowej TAURON ... 14

Rysunek nr 5. Kierunkowa transformacja energetyczna Grupy Kapitałowej TAURON ... 18

Rysunek nr 6. Kierunkowa zakładana emisyjność jednostkowa Grupy Kapitałowej TAURON ... 18

Rysunek nr 7. Założenia Inicjatyw Strategicznych i racjonalizacja inwestycji w latach 2017-2020 ... 20

Rysunek nr 8. Realizacja Inicjatyw Strategicznych w latach 2017-2019 (narastająco) ... 20

Rysunek nr 9. Opcje strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON ... 22

Rysunek nr 10. Kierunki rozwoju działalności B+R+I ... 27

Rysunek nr 11. Struktura procesów realizowanych w Grupie Kapitałowej TAURON (megaprocesy) ... 32
Rysunek nr 12. Struktura Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON ... 33
Rysunek nr 13. Schemat organizacyjny TAURON według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 34
Rysunek nr 14. Schemat podziału odpowiedzialności członków Zarządu Spółki według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania . 34
Rysunek nr 15. Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT i RB oraz średnie temperatury w 2019 r. ... 38
Rysunek nr 16. Obrót kontraktem BASE Y-20 ... 38
Rysunek nr 17. Średnie miesięczne ceny SPOT oraz kontraktu Y-20 w 2019 r. na TGE ... 40
Rysunek nr 18. Wpływ działań politycznych i otoczenia na notowania produktu EUA SPOT w 2019 r. ... 41
Rysunek nr 19. Indeksy praw majątkowych ... 42
Rysunek nr 20. Otoczenie konkurencyjne Grupy Kapitałowej TAURON według dostępnych danych za 2018 r. ... 51
Rysunek nr 21. EBITDA - szacunkowa struktura według głównych segmentów w 2018 r.[1] ... 52
Rysunek nr 22. Produkcja energii elektrycznej brutto - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r. ... 53
Rysunek nr 23. Moc zainstalowana - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r. ... 53
Rysunek nr 24. Dystrybucja energii elektrycznej - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r. ... 53
Rysunek nr 25. Sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców końcowych - szacunkowe udziały w rynku za III kwartały 2019 r. ... 54
Rysunek nr 26. Zestawienie zrealizowanych przez Spółkę dostaw węgla w 2019 r. (w mln Mg) ... 57
Rysunek nr 27. Struktura mocy elektrycznej zainstalowanej Segmentu Wytwarzanie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ... 58
Rysunek nr 28. Struktura dystrybucji energii elektrycznej według grup taryfowych w 2019 r. ... 59
Rysunek nr 29. Zakup węgla i mułu węglowego w 2019 r. (w mln Mg) ... 62
Rysunek nr 30. Kalendarium ... 62
Rysunek nr 31. Przeciętne zatrudnienie w TAURON w 2018 r. i 2019 r. według etatów ... 74
Rysunek nr 32. Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne Segmenty działalności w 2018 r. i w 2019 r. według etatów ... 74
Rysunek nr 33. Osiem obszarów priorytetowych dla rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego Grupy Kapitałowej TAURON ... 76
Rysunek nr 34. Struktura świadectw pochodzenia dla energii odnawialnej, PMOZE w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. (MWh) ... 83
Rysunek nr 35. Struktura wprowadzania na rynek popiołów, żużli, gipsu i kruszyw wydobywczych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r. ... 85
Rysunek nr 36. Podstawowa klasyfikacja ryzyka korporacyjnego ... 89
Rysunek nr 37. Konstrukcja funkcjonującego w Grupie Kapitałowej TAURON Systemu ERM ... 90
Rysunek nr 38. Proces zarządzania ryzykiem ... 90
Rysunek nr 39. Powiązanie poszczególnych ról w kontekście Strategii ERM oraz dokumentów regulujących System ERM ... 91
Rysunek nr 40. Przepływ informacji w obrębie kluczowych uczestników procesu zarządzania ryzykiem ... 92
Rysunek nr 41. Liczba monitorowanych ryzyk w podziale na podkategorie ... 94
Rysunek nr 42. Podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON ... 95
Rysunek nr 43. Składowe ekspozycji kredytowej ... 96
Rysunek nr 44. Narzędzia systemu zarządzania ryzykiem ... 97
Rysunek nr 45. Cykl życia ryzyka regulacyjnego ... 98
Rysunek nr 46. Model zarządzania ryzykiem w projektach ... 99
Rysunek nr 47. EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2012-2019 ... 115
Rysunek nr 48. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019 ... 115
Rysunek nr 49. Zmiana EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019 ... 116
Rysunek nr 50. Dane finansowe Segmentu Wydobycie za lata 2017-2019 ... 117
Rysunek nr 51. Wynik EBITDA Segmentu Wydobycie ... 117
Rysunek nr 52. Dane finansowe Segmentu Wytwarzanie za lata 2017-2019 ... 118
Rysunek nr 53. Wynik EBITDA Segmentu Wytwarzanie ... 118
Rysunek nr 54. Dane finansowe Segmentu Dystrybucja za lata 2017-2019 ... 120
Rysunek nr 55. Wynik EBITDA Segmentu Dystrybucja ... 120
Rysunek nr 56. Dane finansowe Segmentu Sprzedaż za lata 2017-2019 ... 121
Rysunek nr 57. Wynik EBITDA Segmentu Sprzedaż ... 122

Rysunek nr 58. Dane finansowe spółek Pozostałej działalności za lata 2017-2019 ... 122
Rysunek nr 59. Struktura aktywów ... 123
Rysunek nr 60. Struktura pasywów ... 123
Rysunek nr 61. Wskaźnik płynności bieżącej i zadłużenie finansowe netto/EBITDA w latach 2017-2019 ... 124
Rysunek nr 62. Zmiana stanu aktywów ... 124
Rysunek nr 63. Zmiana stanu aktywów obrotowych ... 124
Rysunek nr 64. Zmiana stanu pasywów ... 126
Rysunek nr 65. Zmiana stanu kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom większościowym ... 126
Rysunek nr 66. Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych ... 126
Rysunek nr 67. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych ... 126
Rysunek nr 68. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2017-2019 ... 128
Rysunek nr 69. Struktura przychodów ze sprzedaży (poza rekompensatą) Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2017-2019[1] ... 128
Rysunek nr 70. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON i poziom realizowanych marż w latach 2017-2019[1] ... 129
Rysunek nr 71. Przepływy pieniężne w latach 2017-2019 ... 131
Rysunek nr 72. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 r. ... 132
Rysunek nr 73. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2015-2019 ... 137
Rysunek nr 74. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Wydobycie ... 138
Rysunek nr 75. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Wytwarzanie ... 138
Rysunek nr 76. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Dystrybucja ... 138
Rysunek nr 77. Dane za lata 2015-2019 Segmentu Sprzedaż ... 138
Rysunek nr 78. Dane za lata 2015-2019 Pozostałej działalności ... 139
Rysunek nr 79. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania ... 145
Rysunek nr 80. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartość obrotów w 2019 r. ... 147
Rysunek nr 81. Wykres kursu akcji TAURON oraz wartość obrotów od debiutu giełdowego do dnia 31 grudnia 2019 r. ... 148
Rysunek nr 82. Kurs akcji TAURON na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia od debiutu giełdowego do dnia 31 grudnia 2019 r. ... 148

TAURON

SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 rok

SPIS TREŚCI

LIST PREZESA ZARZĄDU ... 5
1. INFORMACJA O SPRAWOZDANIU I PODSTAWY PRAWNE ... 6
1.1. Informacje o zasadach i konstrukcji oraz metodyce Sprawozdania ... 6
1.2. Metodyka raportowania ... 6
1.3. Standard raportowania ... 7
1.4. Mapowanie interesariuszy ... 7
1.5. Istotne aspekty raportowania ... 10
1.6. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale ... 12
2. ŁAŃCUCH WARTOŚCI ORAZ MODEL BIZNESOWY I OPERACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON 13
2.1. Założenia modelu biznesowego Grupy TAURON ... 14
2.2. Zasady zarządzania Spółką TAURON Polska Energia S.A. ... 16
2.2.1. Zarząd TAURON Polska Energia S.A. ... 17
2.2.2. Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. ... 18
2.2.3. Walne Zgromadzenie ... 19
2.2.4. Opis zasad zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A. ... 19
2.3. Zasady zarządzania Grupą TAURON ... 20
2.3.1. Kodeks Grupy TAURON ... 20
2.3.2. Założenia dokumentu Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON ... 20
2.4. Organizacja Grupy Kapitałowej TAURON ... 21
2.4.1. Organizacja procesowa ... 21
2.4.2. Organizacja obszarowa ... 22
2.4.3. Organizacja formalno-prawna ... 24
2.5. Zmiany w zasadach zarządzania TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupą Kapitałową TAURON ... 26
2.6. Ujawnienie informacji dotyczących modelu biznesowego zgodnie z wytycznymi zawartymi w Komunikacie Komisji Europejskiej z 2019 roku (2019/C 209/01) ... 27
2.6.1. Wpływ ryzyka i możliwości związanych z klimatem na model biznesowy, strategię i plany finansowe. 28
2.6.2. Sposoby zarówno pozytywnego jak i negatywnego wpływu, modelu biznesowego przedsiębiorstwa, na klimat ... 28
2.6.3. Odporność modelu biznesowego i strategii przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem scenariuszy związanych z klimatem w różnych perspektywach czasowych, w tym scenariusz zakładający ocieplenie na poziomie najwyżej 2ºC oraz scenariusz zakładający ocieplenie o ponad 2ºC ... 29
2.7. Wartości Grupy Kapitałowej TAURON ... 35
2.7.1. Misja, wizja ... 35
2.7.2. Wartości korporacyjne ... 35
2.7.3. Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu ... 36
2.8. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale ... 38
3. PROCES TWORZENIA WARTOŚCI W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON ORAZ ZINTEGORWANA PREZENTACJA WYNIKÓW ... 39
3.1. Nasze kapitały i relacje pomiędzy nimi ... 39
3.1.1. Kapitał finansowy Grupy TAURON ... 39
3.1.2. Kapitał naturalny Grupy TAURON ... 40
3.1.3. Kapitał produkcyjny Grupy TAURON ... 42
3.1.4. Kapitał ludzki Grupy TAURON ... 44
3.1.5. Kapitał intelektualny Grupy TAURON ... 46
3.1.6. Kapitał społeczny Grupy TAURON ... 48
3.1.7. Model tworzenia wartości i relacje między kapitałami ... 50
3.2. Dźwignie wartości Grupy TAURON ... 51

3.2.1. Klientocentryczność ... 51
3.2.2. Nowe biznesy ... 52
3.2.3. Nowoczesna infrastruktura ... 52
3.2.4. Możliwość dostępu i korzystania z kapitału naturalnego ... 53
3.2.5. Potencjał inwestycyjny i restrukturyzacyjny ... 54
3.2.6. Pracownicy i kultura organizacyjna ... 54
3.3. Warunki otoczenia wyznaczające wybór strategii Grupy TAURON w ujęciu długo, średnio i krótkookresowym oraz założenia tej strategii ... 55
3.3.1. Grupa TAURON na tle rynku – Europa ... 55
3.3.2. Grupa TAURON na tle rynku – Polska ... 59
3.3.3. Determinanty strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON w otoczeniu zewnętrznym ... 60
3.3.4. Strategia i Outlook Grupy Kapitałowej TAURON ... 62
3.4. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025 ... 66
3.5. Znaczące zmiany w strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON ... 66
3.6. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności kapitałowej Grupy w odniesieniu do kapitałów ... 67
3.7. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale ... 70
4. POLITYKI STOSOWANE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON I PROCESY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ PREZENTACJA WYNIKÓW ICH STOSOWANIA ... 71
4.1. PRO Kliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON ... 71
4.2. Polityka Różnorodności w Grupie TAURON ... 83
4.3. Polityka Środowiskowa Grupy TAURON ... 86
4.4. Polityka Klimatyczna Grupy TAURON ... 98
4.5. Polityka Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON ... 120
4.6. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON ... 121
4.7. Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON ... 132
4.8. Polityka Antykorupcyjna Grupy TAURON ... 134
4.9. Polityka BHP Grupy TAURON ... 138
4.10. Strategiczna Agenda Badawcza ... 141
4.11. Korporacyjna Polityka Zakupowa Grupy TAURON ... 147
4.12. Kodeks Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON ... 147
4.13. Polityka ochrony danych osobowych dla podmiotów w Grupie TAURON ... 148
4.14. Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON 150
4.15. Procedury należytej staranności w Grupie TAURON ... 151
4.15.1. Procedura kontroli i audytu wewnętrznego ... 151
4.15.2. Najistotniejsze aspekty w zakresie kontroli wewnętrznej i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych ... 152
4.16. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale ... 153
5. GŁÓWNE RYZYKA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON I ZARZĄDANIE NIMI ... 154
5.1. Czego Grupa TAURON spodziewa się w efekcie zmian regulacyjnych i rynkowych ... 154
5.2. Model trzech linii obrony ... 154
5.3. Cel i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON ... 155
5.4. Strategia zarządzania ryzykiem w Grupie TAURON ... 155
5.4.1. Architektura systemu zarządzania ryzykiem ... 156
5.4.2. Proces zarządzania ryzykiem ... 157
5.4.3. Role i odpowiedzialności uczestników systemu zarządzania ryzykiem ... 158
5.4.4. Zasady kontroli i monitorowania ryzyka ... 159
5.4.5. Narzędzia zarządzania ryzykiem ... 160

5.4.6. Model ryzyk ... 160
5.4.7. Ocena adekwatności i funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem ... 160
5.5. Ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem Grupy TAURON ... 161
5.5.1. Ryzyko społeczne ... 161
5.5.2. Ryzyko związane ze zmianami klimatu ... 162
5.5.2.1. Ryzyko fizyczne ... 162
5.5.2.1. Ryzyko klimatu związane z przejściem ... 163
5.5.3. Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim ... 165
5.5.4. Ryzyko BHP ... 165
5.5.5. Ryzyko komunikacji wewnętrznej ... 165
5.5.6. Ryzyko środowiskowe ... 166
5.5.7. Ryzyko procesu zakupowego ... 167
5.5.8. Ryzyko prawne ... 167
5.5.9. Ryzyko Compliance ... 168
5.6. Profilowe wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale ... 169
6. INDEKS GRI ... 170

LIST PREZESA ZARZĄDU

Szanowni Państwo,

mamy świadomość roli, jaką Grupa Kapitałowa TAURON odgrywa w polskiej gospodarce. Z tego powodu realizujemy inwestycje rozwojowe, dbamy o bezpieczeństwo surowcowe oraz konsekwentnie poszerzamy naszą ofertę o nowe produkty i usługi coraz bardziej dopasowane do potrzeb naszych klientów. Chcemy przy tym, aby wszyscy interesariusze nie tylko mieli świadomość realizowanych przez nas celów, ale również byli beneficjentami podejmowanych działań. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby społeczne oraz przyjęcie pełnej odpowiedzialności za środowisko naturalne wpisane jest więc w nasze biznesowe DNA.

Zależy nam na tym, aby Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych było wyczerpującym i przejrzystym dokumentem, prezentującym zależności między modelem biznesowym Grupy, opisaną wskaźnikami niefinansowymi Strategią oraz niezbędnymi do jej realizacji politykami i procedurami należytej staranności. Istotne miejsce w Sprawozdaniu zajmuje omówienie kwestii ryzyk i metod zarządzania nimi przy realizacji Strategii.

Układ i treść publikacji opierają się na strukturze i wytycznych międzynarodowego standardu raportowania GRI (Global Reporting Initiative). Dzięki kompleksowej prezentacji naszej działalności przybliżamy interesariuszom, a szczególnie inwestorom, instytucjom finansowym, ubezpieczycielom oraz klientom, działania oraz kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON.

W ostatnim roku dokonaliśmy bardzo istotnych zmian. Aktualizacja Kierunków Strategicznych Grupy TAURON na lata 2016-2025 oraz wprowadzenie do stosowania Polityki Klimatycznej Grupy TAURON, dają nam podstawy do bezpiecznej i zrównoważonej transformacji w kierunku energetyki przyszłości.

W tym pierwszym dokumencie zakładamy, że planowane inwestycje w odnawialne źródła energii o łącznej mocy 1200 MW oraz zastąpienie wyeksploatowanych elektrowni przez oddanie do użytku bloku o mocy 910 MW w Jaworznie, pozwoli na obniżenie emisyjności Grupy o ponad 20 procent do 2025 r. oraz o ponad 50 procent do roku 2030 r. Kierunek ten opisujemy jako Zielony Zwrot TAURONA.

Wyniki przedstawione w Sprawozdaniu to efekt codziennej pracy i zaangażowania wielu osób – klientów, partnerów biznesowych oraz wysoko wykwalifikowanej kadry pracowników, których niezmiennie uważamy za najcenniejszy z zasobów firmy. Dzięki Państwu możemy stale się rozwijać, oferując najlepsze rozwiązania w branży.

Zrównoważony rozwój i społeczna odpowiedzialność biznesu jest dla Grupy TAURON wyrazem dbania o zachowanie odpowiednich proporcji między działalnością operacyjną, etyką, ekologią i potrzebami wszystkich interesariuszy, a także sposobem na realizację celów biznesowych.

Dziękując za okazywane zaufanie, chciałbym również, w imieniu Zarządu, zapewnić, że będziemy z pełną determinacją dążyć do realizacji obranych celów oraz z pełnym zaangażowaniem pracować nad ciągłym podnoszeniem wartości Grupy dla wszystkich interesariuszy.

Z poważaniem,
Filip Grzegorczyk

Prezes Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

1. INFORMACJA O SPRAWOZDANIU I PODSTAWY PRAWNE

1.1. Informacje o zasadach i konstrukcji oraz metodyce Sprawozdania

Prezentowane Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych za 2019 rok zawiera dane i wskaźniki dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON (nazywanej dalej zamiennie Grupą, Grupą TAURON oraz TAURON), a także będącej jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej TAURON, spółki TAURON Polska Energia S.A. (dalej TAURON Polska Energia, Spółka).

Sprawozdanie zostało przygotowane zgodnie z:

- Art. 49b ust. 1 i art. 55 ust. 2b-e Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku z późniejszymi zmianami, która implementuje wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 roku w zakresie ujawniania informacji niefinansowych, wraz z dodatkowymi, późniejszymi wytycznymi, w tym Komunikatem Komisji Europejskiej 2019/C 209/01 z dnia 20.06.2019 z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem;
- wytycznymi Global Reporting Index – GRI Standards (poziom podstawowy – core).

Dane pozafinansowe zostały opracowane na podstawie dialogu z interesariuszami przeprowadzonego według standardu AA1000SES.

Model biznesowy, kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności, polityki oraz stosowane procedury zachowania należytej staranności, a także potencjalne ryzyka i system zarządzania nimi, zostały zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu z perspektywy całej Grupy Kapitałowej TAURON i ujęte w sposób skonsolidowany.

Zasięg podmiotowy Sprawozdania nie uległ istotnym zmianom w porównaniu z 2018 rokiem. W Sprawozdaniu ujęto te spółki, które odpowiadają za generowanie 98% przychodów Grupy. W rezultacie uwzględniono – podobnie jak w roku ubiegłym – spółki: TAURON Polska Energia, TAURON Wydobycie, TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, TAURON Ekoenergia, TAURON Dystrybucja, TAURON Dystrybucja Serwis, TAURON Dystrybucja Pomiary, Bioeko Grupa TAURON, TAURON Sprzedaż, TAURON Sprzedaż GZE, TAURON Obsługa Klienta, Kopalnia Wapienia „Czatkowice", Spółka Usług Górniczych, TAURON Serwis, TAURON Ekoserwis i spółki celowe do zarządzania aktywami wiatrowymi, TAURON Czech Energy, TAURON Ubezpieczenia i Wsparcie Grupa TAURON. Taki zestaw spółek, ujętych również w Sprawozdaniu finansowym, jest reprezentatywny dla całości obszarów biznesowych Grupy. Umożliwia to zrozumienie ich funkcjonowania, ale także wpływu wywieranego na otoczenie.

Proces raportowania w Grupie Kapitałowej TAURON odbywa się w cyklu rocznym (Raport zintegrowany został opublikowany w czerwcu 2019 roku). W 2019 roku nie nastąpiły żadne znaczące zmiany dotyczące struktury, formy własności lub łańcucha wartości, mające wpływ na zmianę modelu biznesowego.

Ze względu na rosnącą wagę danych niefinansowych, po raz pierwszy w historii Grupy TAURON, zostało sporządzone Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, stanowiące niezależny, samodzielny dokument. Do tej pory Grupa prowadziła tę sprawozdawczość z udziałem Oświadczenia na temat danych niefinansowych, stanowiącego część Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za zakończony rok obrotowy.

W ramach procesu tworzenia Sprawozdania przeanalizowane zostały dokumenty, polityki, procedury zachowania należytej staranności, zasady zarządzania ryzykiem oraz inne materiały informacyjne, związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON.

W tworzeniu dokumentu uczestniczył zewnętrzny doradca z ramienia Instytutu Rachunkowości i Podatków. Wszystkie opublikowane w Sprawozdaniu treści zostały ponadto poddane audytowi wewnętrznemu.

1.2. Metodyka raportowania

Przygotowanie treści niniejszego Sprawozdania przebiegało w następujących etapach:

- Stworzenie mapy interesariuszy oraz wyznaczenie istotnych aspektów raportowania;

- Potwierdzenie istotnych kwestii biznesowych i społecznej odpowiedzialności oraz ich wagi, adekwatnych dla Grupy Kapitałowej TAURON;
- Zebranie danych obrazujących realizację polityk w ujęciu modelu biznesowego, Strategii oraz celów społecznej odpowiedzialności biznesu, a także zasad należytej staranności i zarządzania ryzykiem oraz ich prowadzenia w Grupie Kapitałowej TAURON;
- Zestawienie niniejszego Sprawozdania w oparciu o zebrane dane zgodnie z Ustawą o rachunkowości z 15 grudnia 2016 roku (Dz. U. z 2017 r. poz. 61), Komunikatem Komisji Europejskiej 2019/C 209/01 z dnia 20.06.2019 z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem oraz w oparciu o międzynarodowy standard raportowania Global Reporting Index – GRI Standards (poziom podstawowy – core).

1.3. Standard raportowania

Widzimy rosnące zainteresowanie danymi pozafinansowymi, które pozwalają na zrozumienie organizacji w szerszym kontekście. Redagując niniejsze Sprawozdanie mieliśmy na celu zaprezentowanie treści, z których mogą skorzystać interesariusze zainteresowani procesem tworzenia wartości przez Grupę Kapitałową TAURON, w tym szczególnie inwestorzy, analitycy i obligatariusze, pracownicy, klienci, dostawcy, partnerzy biznesowi, lokalne społeczności, ustawodawcy, organy regulacyjne i decydenci.

Niniejsze Sprawozdanie opiera się na standardzie Global Reporting Index – GRI Standards (poziom podstawowy – core). W Sprawozdaniu zostały zaprezentowane wskaźniki pochodzące z trzech kategorii opisu podstawowego (Foundation, GRI 101), wskaźniki profilowe (General Disclousers, GRI 102), podejście do zarządzania (Management Approach, GRI 103) oraz wybrane wskaźniki tematyczne (topic-specific Standards), pochodzące z serii ekonomicznej (Economic, GRI 200), środowiskowej (Environmental, GRI 300) i społecznej (Social, GRI 400).

Wskaźniki opisane w niniejszym Sprawozdaniu zostały przedstawione w końcowej części dokumentu. Znajdują się również na końcu każdej z części tematycznych.

Przy doborze materiałów kierowaliśmy się zasadą materialności oraz dbałością o to, by przekaz kierowany do naszych interesariuszy był kompleksowy. Przy redagowaniu tekstów stosowaliśmy zasadę zwięzłości.

1.4. Mapowanie interesariuszy

Mamy świadomość wagi aspektu zrównoważonego zarządzania dla prawidłowego rozwoju biznesu, a podwójne zobowiązanie łączenia praktyk biznesowych z odpowiedzialnością społeczną jest obecne na każdym etapie funkcjonowania przedsiębiorstwa. Wzajemne oddziaływanie pomiędzy firmą a otoczeniem wymaga poznawania oczekiwań interesariuszy i świadomego kształtowania relacji z nimi. Zarządzanie tymi relacjami jest fundamentalnym elementem Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON i tym samym Strategii biznesowej. Podstawą relacji pomiędzy przedsiębiorstwem a otoczeniem jest z kolei zaufanie, stanowiące niezwykle ważny dla Grupy TAURON kapitał niematerialny.

Każda z grup interesariuszy Grupy ma wobec niej inne oczekiwania i wymagania, a także w odmienny sposób wpływa na jej funkcjonowanie. Również wobec każdej z nich, TAURON od wielu lat prowadzi politykę społecznej odpowiedzialności zarówno na szczeblu całej Grupy, jak i poszczególnych spółek. Wszystkie te działania mają na celu dążenie do budowy tzw. zrównoważonej wartości poprzez łączenie wartości dla akcjonariuszy z wartością dla pozostałych interesariuszy.

Partnerskie, oparte na wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu relacje z interesariuszami mają kluczowe znaczenie dla Grupy Kapitałowej TAURON, jako organizacji wywierającej znaczący wpływ na swoje otoczenie, ze względu na skalę swojej działalności, wielkość obrotu, jak i profil oraz mającej tego pełną świadomość i biorącej za to pełną odpowiedzialność. Współpraca z interesariuszami stanowi więc dla Grupy podstawę osiągania sukcesów zarówno w działalności biznesowej, jak i społecznej. Z tego powodu TAURON partnersko, w pełni transparentnie, buduje relacje z interesariuszami, mając świadomość ich znaczenia dla długoterminowej strategii i zrównoważonego podejścia do biznesu. Podstawę tego procesu stanowi dialog, ukierunkowany na poznanie wzajemnych oczekiwań i możliwości oraz realizację uzgodnień.

Wychodząc z powyższego celu w 2019 roku, współpracując z ekspertami z Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Instytutu Rachunkowości i Podatków, został przeprowadzony proces identyfikowania i mapowania interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON. Uznano go za wyjściowy i podstawowy etap budowy funkcjonalności z zakresu zrównoważonego rozwoju. W ramach tego działania wykorzystano metodykę Johnsona & Scholesa.

Pierwszym etapem mapowania stało się wydzielenie interesariuszy. Punktami wyjścia dla tego procesu była po pierwsze obowiązująca mapa interesariuszy, stworzona w Grupie Kapitałowej TAURON w 2017 roku i potwierdzona w roku 2018, po drugie badanie ankietowe dotyczące wyboru zagadnień pozafinansowych do Raportu Zintegrowanego Grupy TAURON za 2018 rok. Analiza porównawcza obu tych dokumentów pokazała, że dotychczas obowiązująca mapa interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON zdezaktualizowała się i w związku z tym należy wprowadzić zmiany w jej strukturze. Główną przyczyną dla określenia powyższej tezy stały się przede wszystkim różnice rodzajowe pomiędzy grupami interesariuszy występujących w mapie 2017 i 2018 roku, a rodzajami interesariuszy, którzy wzięli udział poprzez swoje odpowiedzi w ankiecie dotyczącej wyboru zagadnień pozafinansowych do Raportu Zintegrowanego Grupy TAURON za 2018 rok. W badaniu tym wzięło bowiem udział 13 rodzajów interesariuszy, odpowiadając na zadane przez Grupę TAURON pytania, podczas gdy w obowiązującej wówczas mapie interesariuszy było tych grup 8.

Wychodząc z udowodnionego w ten sposób rozwoju i zmiany na rynku, chcąc tą zmienność skwantyfikować, przeprowadzono w 2019 roku po pierwsze analizę benchmarkingową, w której odniesiono obowiązujące zestawienie interesariuszy do map interesariuszy innych grup energetycznych w Polsce (trzy benchmarki) oraz w Unii Europejskiej (trzy benchmarki). Poza powyższymi działaniami, doszło również do analizy aktywności poszczególnych interesariuszy w mediach społecznościowych prowadzonych przez Grupę Kapitałową TAURON. Analizowano w jej ramach, w podziale na grupy, rodzaje interesariuszy odpowiadających na posty publikowane przez Grupę TAURON na swoim profilu w portalach społecznościowych Facebook oraz Instagram, a także rodzaje interesariuszy wypowiadających się w odpowiedzi na komunikaty opublikowane przez Grupę i jej spółki na swych stronach internetowych. Sprawdzono w ten sposób aktywność poszczególnych grup interesariuszy, tworząc wstępne zestawienie zainteresowania w poszczególnych grupach.

Na tej podstawie wydzielono następujące grupy interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku:

- społeczności lokalne,
- administracja publiczna,
- inwestorzy, akcjonariusze, analitycy,
- dostawcy,
- organizacje branżowe
- władze lokalne,
- media,
- klienci,
- pracownicy,
- banki, dostawcy kapitału,
- regulatorzy.

Drugim etapem procesu mapowania interesariuszy, przeprowadzonym zgodnie z metodyką Johnsona&Scholesa, stała się ocena stopnia zainteresowania - zorientowania: interesariuszy na organizację oraz organizacji na interesariuszy, a także stopnia wpływu interesariuszy na organizację oraz organizacji na interesariuszy. Analizowano w ten sposób determinanty wewnętrzne Grupy Kapitałowej TAURON, związane z relacjami z interesariuszami (zainteresowanie organizacji interesariuszami oraz wpływ interesariuszy na organizację i organizacji na interesariuszy) oraz determinanty zewnętrzne, dotyczące tych relacji (poziom i rodzaj zainteresowania interesariuszy Grupą TAURON). Ten pierwszy aspekt analizowano poprzez przeprowadzenie warsztatów z najwyższą i średnią kadrą zarządzającą Grupy TAURON oraz poszczególnych jej spółek. W ich ramach dokonano przydzielenia wartości od -5 (zupełny brak wpływu) do +5 (bardzo wysoki wpływ) dla wpływu poszczególnych grup interesariuszy na Grupę TAURON, a także w zakresie wpływu Grupy TAURON na poszczególne grupy interesariuszy. W ten sam sposób postanowiono zmierzyć zainteresowanie Grupy TAURON poszczególnymi grupami interesariuszy, układając je w skali od -5 (zupełny brak zainteresowania) do +5 (bardzo wysoki poziom zainteresowania). Poziom zainteresowania poszczególnych interesariuszy Grupą Kapitałową TAURON mierzono natomiast poprzez pogłębienie przedstawionej powyżej analizy ich aktywności w mediach społecznościowych prowadzonych przez Grupę TAURON. Zliczono bowiem, w podziale na grupy komunikujących, liczbę i rodzaje (w podziale na pozytywne, neutralne oraz negatywne) komentarzy interesariuszy w stosunku do poszczególnych postów publikowanych na profilach TAURON w portalach Facebook oraz Instagram, a także odpowiedzi (w takim samym ujęciu) interesariuszy w kontekście komunikatów publikowanych na stronach internetowych Grupy oraz poszczególnych jej spółek. W ten sposób, w zależności od stosunku odpowiedzi pozytywnych, neutralnych oraz negatywnych, dokonano w układzie decentylowym przydzielenia poziomu zainteresowania poszczególnych grup interesariuszy w skali od -5 (zupełny brak zainteresowania) do +5 (bardzo wysoki poziom zainteresowania).

Uzyskane wyniki pozwoliły na potwierdzenie występowania wydzielonych powyżej grup interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON. Okazało się bowiem, że nie znaleziono wśród odpowiedzi na posty lub komunikaty Grupy takich interesariuszy, którzy wychodzą poza wydzielone wcześniej grupy.

Przeprowadzenie powyższych działań pozwoliło na sporządzenie ostatecznej mapy interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku. W ten sposób powstała macierz interesariuszy Johnsona & Scholesa, którą przedstawiono na rysunku nr 1.

Rysunek nr 1. Macierz Johnsona & Scholesa obrazująca mapę interesariuszy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku

1.5. Istotne aspekty raportowania

W proces doboru istotnych aspektów raportowania przez Grupę Kapitałową TAURON zostali zaangażowani zewnętrzni i wewnętrzni interesariusze, wydzieleni w procesie mapowania. Na proces definiowania istotnych aspektów raportowania złożyły się następujące działania:

- **indywidualne wywiady z ekspertami** – m.in. z przedstawicielami uczelni wyższych, organizacji związanych z odpowiedzialnym biznesem oraz organizacji pozarządowych o profilu ekologicznym,
- **ekspercka ankieta online** – rozesłana m.in. do przedstawicieli organizacji branżowych, regulatora, organizacji pozarządowych oraz partnera społecznego,
- **ankieta online** – kwestionariusz, wysłany drogą elektroniczną, został wypełniony przez rekordową liczbę ponad 12 tys. pracowników i klientów,
- **warsztaty z menedżerami Grupy TAURON** – w spotkaniu uczestniczyli menedżerowie m.in. z obszaru strategii, klienta, dystrybucji, zarządzania zasobami ludzkimi, zgodności.

Perspektywa Grupy TAURON uwzględnia opinie zebrane zarówno od kadry menedżerskiej jak i pracowników Grupy. Nie zostały zatem wyszczególnione odrębne punkty widzenia poszczególnych spółek, gdyż Grupa traktowana jest jako całość. W jej ramach można jednak wydzielić poszczególne obszary (Wydobycie, Wytwarzanie, Ciepło, OZE, Dystrybucja, Obsługa Klienta i Sprzedaż), dla których zostały wybrane i zaraportowane te wskaźniki, które są najistotniejsze z punktu widzenia prowadzonej w ich ramach działalności.

Z kolei perspektywa otoczenia Grupy stanowi wypadkową opinii ekspertów, którzy wzięli udział w panelach dialogowych TAURONA, a także klientów Grupy, przedstawicieli administracji publicznej, regulatora, organizacji branżowych, pozarządowych oraz mediów.

Efektem powyższej pracy było przygotowanie ostatecznego kształtu listy istotnych aspektów raportowania Grupy Kapitałowej TAURON, wraz z określeniem ich znaczenia dla Grupy oraz jej otoczenia.

Zidentyfikowane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych istotne aspekty raportowania zostały przedstawione na rysunku nr 2.

Rysunek nr 2. Znaczenie poszczególnych aspektów raportowania dla Grupy Kapitałowej TAURON i jej otoczenia

	Zagadnienia wybrane podczas analizy istotności	OBSZAR ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
1	Zapewnianie bezpieczeństwa energetycznego - efektywne zapewnianie dostępu do energii elektrycznej i ciepła	RYNEK
2	Inwestycje na rzecz zwiększenia dostępu klientów do dostaw energii (inwestycje w nowe moce wytwórcze, modernizacja posiadanych aktywów i rozbudowa portfolio mocy wytwórczych w oparciu o OZE)	RYNEK
3	Przejrzystość oferty i odpowiedzialny proces sprzedaży (dostęp do informacji na temat produktów i usług, zrozumiały język sprzedaży, czytelny rachunek/faktura, bezpieczeństwo danych klientów)	RYNEK
4	Odpowiedzialna i etyczna współpraca z dostawcami Grupy TAURON (dostawcami surowców, partnerami biznesowymi, zleceniobiorcami itd.)	RYNEK
5	Dostosowanie oferty do zróżnicowanych potrzeb klientów i rozwiązania dla grup wrażliwych (np.: specjalne rozwiązania dla mniej zamożnych konsumentów, osób starszych, samotnie wychowujących dzieci itd.)	RYNEK
6	Inwestycje na rzecz zwiększenia udziału wytwarzanej energii ze źródeł odnawialnych oraz wspierające zrównoważony rozwój	ŚRODOWISKO
7	Minimalizacja negatywnego wpływu firmy na środowisko naturalne (poprzez podejmowane inwestycje, rozwiązania oszczędzania energii, wody, ograniczenie emisji, zagospodarowanie odpadów itd.)	ŚRODOWISKO
8	Inicjatywy badawczo-rozwojowe i innowacyjne rozwiązania na rzecz ochrony środowiska i oszczędzania energii	ŚRODOWISKO
9	Efektywne zarządzanie zużyciem surowców wykorzystywanych w procesie produkcji	ŚRODOWISKO
10	Warunki zatrudnienia i przyjazne miejsce pracy (przejrzysty system wynagrodzeń, jasne kryteria awansu, brak dyskryminacji, zagadnienia BGP)	MIEJSCE PRACY
11	Komunikacja wewnętrzna z pracownikami	MIEJSCE PRACY
12	Zarządzanie kwestiami odejść pracowników i restrukturyzacji (np. programy aktywizacji zawodowej osób, u których doszło do rozwiązania stosunku pracy z przyczyn zakładu pracy)	MIEJSCE PRACY

13	Edukacja i rozwój pracowników na różnych szczeblach organizacji	MIEJSCE PRACY
14	Wspieranie i rozwiązywanie problemów społecznych (np. problemów w dostępie do energii grup społecznych w trudnej sytuacji – osób biednych, starszych, edukacja społeczeństwa itd.)	SPOŁECZEŃSTWO
15	Działania edukacyjne w zakresie funkcjonowania rynku energii elektrycznej, efektywności energetycznej oraz bezpiecznego korzystania z energii i jej infrastruktury	SPOŁECZEŃSTWO
16	Wspieranie przez Grupę TAURON lokalnych społeczności, w których działa (wsparcie lokalnych organizacji, realizacja programów społecznych, organizacja wydarzeń w regionach itd.)	SPOŁECZEŃSTWO

1.6. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale

- GRI 101 Założenia i podstawy raportowania
- GRI 102-14 Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla
- GRI 102-40 Lista grup interesariuszy organizacji
- GRI 102-42 Proces identyfikacji i selekcji angażowanych grup interesariuszy
- GRI 102-43 Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy
- GRI 102-44 Kluczowe tematy i problemy poruszane przez Interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji również poprzez ich zaraportowanie
- GRI 102-45 Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym
- GRI 102-46 Proces definiowania treści raportu oraz granic aspektów
- GRI 102-47 Zidentyfikowane istotne tematy
- GRI 102-49 Zmiany w raportowaniu (znaczące zmiany względem poprzednich okresów objętych raportem dotyczące istotnych tematów i granic aspektów)
- GRI 102-50 Okres raportowania
- GRI 102-51 Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)
- GRI 102-52 Cykl raportowania
- GRI 102-54 Wskazanie czy raport sporządzono zgodnie ze Standardem GRI w opcji Core lub Comprehensive
- GRI 102-56 Potwierdzenie wiarygodności
- GRI 103-1 Wyjaśnienie tematów zidentyfikowanych jako istotne wraz ze wskazaniem ograniczeń
- GRI 102-55 Indeks GRI

2. ŁAŃCUCH WARTOŚCI ORAZ MODEL BIZNESOWY I OPERACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

Grupa Kapitałowa TAURON jest w pełni zintegrowaną grupą energetyczną, której działalność obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości dla energii elektrycznej i ciepła: od wydobycia i pozyskania surowca energetycznego, przez wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż do klientów końcowych.

Grupę tworzą autonomiczne spółki prawa handlowego. Na czele Grupy stoi spółka TAURON Polska Energia S.A. (z siedzibą w Katowicach) jako jednostka dominująca (nazywana dalej zamiennie Spółką). Grupa Kapitałowa TAURON jest jednym z największych przedsiębiorstw energetycznych w Polsce.

Model biznesowy Grupy pokrywa się z łańcuchem wartości: od wydobycia i pozyskania paliwa energetycznego, przez wytwarzanie, obrót i dystrybucję energii elektrycznej i ciepła, po sprzedaż do odbiorców końcowych. W odpowiedzi na bieżące i przyszłe wyzwania, łańcuch wartości poszerzony został o ekosystem innowacji oraz tzw. nowe biznesy, które tworzone są na styku ekosystemu innowacji i podstawowych segmentów działalności. W ich ramy wchodzi również stopniowe przechodzenie z cyklu linearnego działania na układ zamknięty, co przyczynia się do realizacji założeń ekonomii cyrkularnej. Na rysunku nr 3 przedstawiono obszary biznesowe w łańcuchu wartości pod kątem kontrybucji w generowaniu EBITDA Grupy TAURON.

Rysunek nr 3. Podział EBITDA w łańcuchu wartości Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Model biznesowy jest elementem realizacji Strategii Grupy i poprzez ustrukturyzowanie działań, ułożenie ich w logiczne, współdziałające procesy biznesowe, pozwala optymalizować budowanie wartości Grupy TAURON jako całości, wykorzystując efekty skali prowadzonego biznesu i synergii, wynikających ze współpracy poszczególnych ogniw łańcucha wartości.

Grupa Kapitałowa TAURON jest największym dystrybutorem energii elektrycznej w kraju. Za pomocą sieci dystrybucyjnych o długości ponad 235 tys. km dostarcza energię elektryczną do ponad 5,6 mln odbiorców, na terenie obejmującym powierzchnię ok. 57 tys. km2, co stanowi ponad 18 procent powierzchni kraju. W obszarze sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych, Grupa TAURON zajmuje drugie miejsce, z wolumenem sprzedaży około 29,6 TWh rocznie. Pod względem wolumenu produkcji Grupa TAURON jest natomiast trzecim wytwórcą energii elektrycznej na polskim rynku, z produkcją roczną na poziomie 12,7 TWh netto (13,9 TWh brutto) i z mocą zainstalowaną równą 5,2 GW. Do produkcji energii elektrycznej, instalacje konwencjonalne Grupy wykorzystują węgiel kamienny i biomasę, jednostki będące źródłami odnawialnymi wykorzystują energię wiatru i energię spadku wody. Grupa Kapitałowa TAURON zarządza 9 elektrowniami wiatrowymi i 34 elektrowniami wodnymi oraz eksploatuje 1180 km sieci ciepłowniczych. Jednostki wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON wytwarzają ok. 10 procent energii elektrycznej w Polsce.

2.1. Założenia modelu biznesowego Grupy TAURON

Działalność Grupy Kapitałowej TAURON realizowana jest w oparciu o siedem Obszarów Biznesowych, zdefiniowanych zgodnie z ogniwami łańcucha wartości Grupy: Wydobycie, Wytwarzanie, Ciepło, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Handel, Dystrybucja i Sprzedaż.

Dodatkowo w ramach Grupy funkcjonują spółki, których działalność skupia się na świadczeniu na jej rzecz usług wsparcia, takich jak np. obsługa klienta, usługi księgowo-kadrowe, informatyczne, ochrona.

Model biznesowy Grupy Kapitałowej TAURON przedstawia rysunek nr 4.

Rysunek nr 4. Model biznesowy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Wydobycie

Obejmuje głównie działalność związaną z wydobywaniem, wzbogacaniem i sprzedażą węgla kamiennego dla energetyki zawodowej i klientów indywidualnych. Oprócz wydobywania węgla kamiennego prowadzona jest również działalność górnicza, polegająca na wydobywaniu metodą odkrywkową wapienia oraz na jego przeróbce i sprzedaży w ramach Grupy i poza nią.

Działalność w tym obszarze prowadzona jest przez spółki: TAURON Wydobycie S.A., Kopalnię Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o. oraz Spółkę Usług Górniczych sp. z o.o.

Wydobycie węgla kamiennego

Aktualna struktura TAURON Wydobycie S.A. oparta jest na modelu składającym się z Centrum z siedzibą w Jaworznie oraz trzech zakładów produkcyjnych: Zakładu Górniczego Sobieski w Jaworznie, Zakładu Górniczego Janina w Libiążu i Zakładu Górniczego Brzeszcze w Brzeszczach. W zakresie działalności Centrum znajduje się między innymi zarządzanie funkcjami wspólnymi, planowanie i sprzedaż. W zakładach produkcyjnych realizowany jest głównie proces wydobycia i wzbogacania węgla kamiennego. W tym Obszarze działa również spółka świadcząca usługi robót górniczych – Spółka Usług Górniczych sp. z o.o.

Wydobycie wapienia

Kopalnia Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o. to odkrywkowy zakład górniczy, eksploatujący wysokiej jakości złoża wapieni karbońskich, położony w odległości 28 km od Krakowa, w gminie Krzeszowice.

Kamień wapienny ze złoża Czatkowice znalazł szerokie zastosowanie w przemyśle energetycznym, hutniczym, budowlanym, wapienniczym, cementowym, cukrowniczym, w drogownictwie oraz rolnictwie.

Wytwarzanie

Obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych (również w procesie spalania biomasy). Działalność prowadzona jest przez spółki TAURON Wytwarzanie S.A. oraz spółkę Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., odpowiedzialną za budowę i eksploatację nowego bloku energetycznego w Jaworznie o mocy 910 MW. Wytwarzanie energii elektrycznej w jednostkach konwencjonalnych, realizowane jest w 5 elektrowniach opalanych węglem kamiennym o łącznej mocy ok. 4,3 GWe i 1,2 GWt. W elektrowniach tych zainstalowane są również dwa bloki biomasowe. Elektrownie zlokalizowane są w miastach: Łaziska Górne, Będzin, Trzebinia, Stalowa Wola i Jaworzno. W tym Obszarze, realizowane są również przez spółkę TAURON Serwis sp. z o.o. usługi serwisu technicznego.

Ciepło

Obejmuje wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż ciepła oraz energii elektrycznej ze źródeł produkujących w kogeneracji. Wytwarzanie ciepła realizowane jest w 3 elektrociepłowniach o łącznej mocy ok. 0,3 GWe i 1,2 GWt, zlokalizowanych w miastach: Katowice, Tychy i Bielsko-Biała oraz w kotłowniach lokalnych. Jednostki wytwórcze wykorzystują do produkcji węgiel kamienny i biomasę. Działalność ciepłownicza realizowana jest przez spółki TAURON Ciepło sp. z o.o. i SCE Jaworzno III sp. z o.o., które łącznie eksploatują ok. 1 180 km dystrybucyjnych sieci ciepłowniczych na terenie m.in. Bielska-Białej, Czechowic-Dziedzic, Katowic, Dąbrowy Górniczej, Sosnowca, Chorzowa, Siemianowic Śląskich, Jaworzna, Zawiercia i Mysłowic, z czego 857 km to sieci własne TAURON Ciepło, a 121 km to sieci własne SCE Jaworzno III.

Odnawialne Źródła Energii

Obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, za wyjątkiem spalania biomasy. Obszar ten zarządza 34 elektrowniami wodnymi o łącznej mocy 133 MW, położonymi głównie na południu Polski oraz 9 elektrowniami wiatrowymi o łącznej mocy 381 MW, zlokalizowanymi głównie na północy kraju. Działalność w tym Obszarze realizowana jest przez spółki TAURON Ekoenergia sp. z o.o., TAURON Ekoserwis sp. z o.o. oraz grupę spółek celowych, utworzonych do zarządzania aktywami OZE, m.in. zakupionymi we wrześniu 2019 r. od grupy in.ventus pięcioma farmami wiatrowymi.

Dystrybucja

Obejmuje dystrybucję energii elektrycznej za pośrednictwem sieci zlokalizowanej w południowej Polsce. Grupa Kapitałowa TAURON dostarcza energię elektryczną na terenie województw: małopolskiego, dolnośląskiego, opolskiego i śląskiego, a częściowo również świętokrzyskiego, podkarpackiego, łódzkiego, wielkopolskiego oraz lubuskiego.

Działalność jest prowadzona przez spółkę TAURON Dystrybucja S.A. Funkcje operacyjne realizuje 11 oddziałów zlokalizowanych w Będzinie, Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach, Jeleniej Górze, Krakowie, Legnicy, Opolu, Tarnowie, Wałbrzychu i Wrocławiu. Działalność TAURON Dystrybucja wspierana jest przez spółkę TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o.

Handel

Obejmuje handel hurtowy energią elektryczną, obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO_2 i prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz paliwami.

Działalność ta jest prowadzona przez spółki TAURON Polska Energia S.A. i TAURON Czech Energy s.r.o. W Obszarze Handel ulokowane są również zakupy biomasy i zagospodarowanie ubocznych produktów wydobycia i spalania realizowane przez spółkę Bioeko Grupa TAURON sp. z o.o.

Sprzedaż

Obejmuje sprzedaż odbiorcom końcowym energii elektrycznej i gazu oraz produktów powiązanych. Działalność jest prowadzona przez spółki TAURON Sprzedaż sp. z o.o. i TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. Sprzedaż prowadzona jest na terenie całego kraju oraz, w mniejszej skali, na rynku czeskim i słowackim. W tym Obszarze realizowane są również usługi związane z oświetleniem ulicznym oraz usługi z zakresu efektywności energetycznej i technologii smart realizowane głównie przez spółkę TAURON Dystrybucja Serwis sp. z o.o. Spółka zarządza ok. 750 tys. lamp ulicznych.

Pozostała działalność

Jest ona wydzielona w postaci obszaru Centra Usług Wspólnych. Obejmuje takie usługi świadczone na rzecz spółek Grupy TAURON, jak m.in. obsługa klienta, usługi księgowo-kadrowe i informatyczne, realizowane przez spółkę TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o., zarządzanie ubezpieczeniami na rzecz wszystkich spółek Grupy – spółka TAURON Ubezpieczenia sp. z o.o., usługi ochrony oraz utrzymania porządku – Wsparcie Grupa TAURON sp. z o.o.

Taki rozdział kompetencji ma na celu odciążenie Obszarów Biznesowych od realizacji procesów niezwiązanych bezpośrednio z prowadzoną działalnością operacyjną, a także obniżenie kosztów realizacji tych procesów dzięki korzyściom skali i poprawie efektywności operacyjnej.

Rysunek nr 5 przedstawia strukturę Obszarów Biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 5. Obszary biznesowe Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku

2.2. Zasady zarządzania Spółką TAURON Polska Energia S.A.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. (Dz. U. 2018 r., poz. 757) w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, TAURON Polska Energia jako emitent zobowiązana jest do sporządzania między innymi:

1. Sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za zakończony rok obrotowy.
2. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za zakończony rok obrotowy.
3. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za zakończony rok obrotowy.

Zakres zagadnień, które Spółka ma obowiązek ująć w sprawozdaniach finansowych określa Ustawa o rachunkowości, natomiast w przypadku sprawozdania z działalności, zakres ten jest określony w wyżej wskazanym Rozporządzeniu. W Sprawozdaniu Zarządu z działalności TAURON Polska Energia oraz Grupy Kapitałowej TAURON za zakończony rok obrotowy znajdują się m. in. zagadnienia ekonomiczne (rozdział poświęcony analizie sytuacji finansowo-majątkowej) i środowiskowe (rozdział charakteryzujący wpływ na środowisko naturalne w tym opis Polityki Klimatycznej i Polityki Środowiskowej).

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach, Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem Spółki, niezastrzeżone przepisami prawa oraz postanowieniami Statutu TAURON Polska Energia S.A. dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu Spółki. Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym TAURON Polska Energia S.A., Spółką kieruje Zarząd Spółki bezpośrednio oraz przez prokurentów, Dyrektorów Zarządzających, Dyrektorów Wykonawczych lub osoby zajmujące inne stanowiska bezpośrednio podlegające Członkom Zarządu.

Spółka realizuje swoje zadania poprzez:

1) wydzielone jednostki organizacyjne:
   - Obszary biznesowe, obejmujące samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne podlegające bezpośrednio Dyrektorom Wykonawczym. Pracą Dyrektorów Wykonawczych kierują Członkowie Zarządu Spółki bezpośrednio lub za pośrednictwem Dyrektorów Zarządzających,
   - Zespoły, będące jednostkami organizacyjnymi podlegającymi Dyrektorom Wykonawczym lub Dyrektorom Zarządzającym. Pracami Zespołu kieruje Kierownik Zespołu.
2) samodzielne stanowiska pracy:
   - Dyrektorów Zarządzających, którzy zarządzają i kierują pracą podległych Dyrektorów Wykonawczych, Zespołów lub stanowisk pracy,
   - Dyrektorów Wykonawczych, którzy zarządzają i kierują pracą podległych Zespołów lub stanowisk pracy tworzących dany obszar biznesowy Spółki,
   - inne samodzielne stanowiska pracy, które mogą zostać powierzone w szczególności Pełnomocnikom, Inspektorom, Rzecznikom, Koordynatorom lub Specjalistom,
3) tymczasowe organizacje - Zespoły Projektowe, powoływane w celu realizacji zadań i projektów Spółki.

Poniżej zawarto jedynie najważniejsze założenia, zasady oraz regulacje z zakresu ładu korporacyjnego, służące realizacji powyższych obowiązków, stosowane w TAURON Polska Energia S.A., potwierdzając również, że są one w całości zgodne z literą polskiego prawa, zawierając także w sobie wszystkie Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016. Całościowy, szczegółowy opis dotyczący ładu korporacyjnego znalazł się w rozdziale nr 9 Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

2.2.1. Zarząd TAURON Polska Energia S.A.

Zarząd TAURON Polska Energia S.A. składa się z jednej do sześciu osób, w tym Prezesa i Wiceprezesów. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem I kadencji, która trwała 2 lata. Każdy z członków Zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą lub Walne Zgromadzenie.

Celem wyłonienia osoby, z którą zostanie zawarta umowa o świadczenie usług zarządzania w Spółce, Rada Nadzorcza ogłasza konkurs oraz przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko Prezesa lub Wiceprezesa, którego zadaniem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata. Kandydat na członka Zarządu musi spełniać wymogi określone w § 16 ust. 3 i 4 Statutu Spółki. Ogłoszenie o postępowaniu kwalifikacyjnym jest publikowane na stronie internetowej Spółki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Spółka powiadamia akcjonariuszy o wynikach postępowania kwalifikacyjnego.

Obecna, V kadencja Zarządu, rozpoczęła swój bieg 16 marca 2017 r. Zgodnie ze Statutem Spółki kadencja wspólna wynosi 3 lata.

Skład osobowy Zarządu TAURON Polska Energia S.A. na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania jest następujący:

1. Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu,
2. Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju,
3. Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu ds. Finansów.

Zmiany w składzie Zarządu TAURON Polska Energia S.A., jakie miały miejsce w roku 2019, zostały szczegółowo opisane w podrozdziale 9.11.1. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019. W powyższym rozdziale zamieszczono również szczegółowe opisy doświadczenia i kompetencji członków Zarządu TAURON Polska Energia., które zostały opublikowane także na stronie internetowej Spółki http://www.tauron.pl/.

Zarząd TAURON Polska Energia S.A. działa na podstawie Kodeksu spółek handlowych i innych przepisów prawa, postanowień Statutu TAURON Polska Energia S.A. oraz postanowień Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach, który jest dostępny na stronie internetowej http://www.tauron.pl/. Przy wykonywaniu swoich obowiązków, członkowie Zarządu kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW.

Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Jeżeli Zarząd jest jednoosobowy, do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawniony jest jeden członek Zarządu albo prokurent.

Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu. Posiedzenia Zarządu zwoływane są również na wniosek większości Wiceprezesów Zarządu, jak również Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia odbywają się w siedzibie Spółki, w terminie ustalonym przez zwołującego posiedzenie. W uzasadnionych przypadkach, posiedzenia Zarządu mogą odbywać się poza siedzibą Spółki. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu.

Zarząd głosuje w sposób jawny. Wynik głosowania odnotowywany jest w protokole posiedzenia. Prezes Zarządu zarządza głosowanie tajne na wniosek któregokolwiek z członków Zarządu.

Kompetencje Zarządu oraz sprawy wymagające uchwały Zarządu zostały przedstawione szczegółowo w podrozdziale 9.8.1. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów w obecności 3/5 składu członków Zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Głosowanie w powyższych trybach zarządza Prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu, określając termin końcowy dla oddania głosu przez członków Zarządu. Dopuszczalne jest złożenie zdania odrębnego. Odnotowywane jest ono w protokole wraz z uzasadnieniem. Decyzje Zarządu, będące postanowieniami w sprawach bieżących, nie wymagających podjęcia uchwały, są odnotowywane wyłącznie w protokole.

Wewnętrzny podział pomiędzy członków Zarządu zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary biznesowe działalności Spółki, określone w Regulaminie Organizacyjnym TAURON Polska Energia S.A. i obejmujące samodzielne stanowiska pracy oraz jednostki organizacyjne podlegające poszczególnym członkom Zarządu i przez nich nadzorowane, określa Regulamin Organizacyjny, a schemat wyżej wymienionego podziału jest publikowany na stronie internetowej Spółki.

Struktura obszarów podległych poszczególnym członkom Zarządu określona jest w schemacie podziału odpowiedzialności członków Zarządu Spółki, omówionym w pkt 2.5 niniejszego Sprawozdania.

2.2.2. Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A.

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. składa się z pięciu do dziewięciu osób powoływanych na okres wspólnej kadencji, która trwa 3 lata, za wyjątkiem pierwszej kadencji, która trwała rok. Zgodnie ze Statutem TAURON Polska Energia S.A., członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie, z zastrzeżeniami przedstawionymi w podrozdziale 9.8.2. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

Zgodnie z Dobrymi Praktykami Spółek Notowanych na GPW 2016, co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej spełnia kryteria niezależności. Określenie „niezależny członek Rady Nadzorczej" oznacza niezależność członka rady nadzorczej w rozumieniu Załącznika II do Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) oraz dodatkowych kryteriów wskazanych w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej funkcjonowania, wykonując swoje obowiązki kolegialnie.

Główną formą wykonywania przez Radę Nadzorczą nadzoru nad działalnością Spółki są posiedzenia Rady Nadzorczej, zwoływane przez Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego:

1. zgodnie z przyjętymi przez Radę Nadzorczą ustaleniami,
2. z własnej inicjatywy,
3. na pisemny wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej,
4. na pisemny wniosek Zarządu.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w siedzibie Spółki. W uzasadnionych przypadkach posiedzenie może zostać zwołane w innym miejscu.

Kompetencje Rady Nadzorczej oraz sprawy wymagające uchwały Rady Nadzorczej zostały przedstawione szczegółowo w podrozdziale 9.8.2. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

Obecna, V kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się 29 maja 2017 r., tj. w dniu odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A., zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok

obrotowy pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej czwartej kadencji, czyli za rok obrotowy 2016. Zgodnie ze Statutem Spółki jest to kadencja wspólna i wynosi 3 lata.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania jest następujący:

1) Beata Chłodzińska – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
2) Teresa Famulska – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
3) Jacek Szyke – Sekretarz Rady Nadzorczej,
4) Barbara Łasak-Jarszak – Członek Rady Nadzorczej,
5) Grzegorz Peczkis – Członek Rady Nadzorczej,
6) Jan Płudowski – Członek Rady Nadzorczej,
7) Marcin Szlenk – Członek Rady Nadzorczej,
8) Katarzyna Taczanowska – Członek Rady Nadzorczej,
9) Andrzej Śliwka – Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. jakie miały miejsce w 2019 roku zostały szczegółowo opisane w podrozdziale 9.11.2. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019. W podrozdziale tym zamieszczono również szczegółowe opisy doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A., które zostały opublikowane także na stronie internetowej Spółki http://www.tauron.pl/.

Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej zawarty jest w Kodeksie Spółek Handlowych, Statucie TAURON Polska Energia S.A. oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach (dokument jest dostępny na stronie internetowej http://www.tauron.pl/).

2.2.3. Walne Zgromadzenie

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. oraz jego uprawnienia zawarte są w Statucie TAURON Polska Energia S.A. oraz w Regulaminie Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. (dokument jest dostępny na stronie internetowej Spółki http://www.tauron.pl/).

Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez ogłoszenie na stronie internetowej TAURON Polska Energia S.A. oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne. W przypadku, gdy Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez podmiot lub organ inny niż Zarząd na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, a zwołanie Walnego Zgromadzenia wymaga współpracy ze strony Zarządu, Zarząd ma obowiązek dokonać wszelkich czynności określonych prawem w celu zwołania, organizacji i przeprowadzenia Walnych Zgromadzeń, które odbywają się w siedzibie TAURON Polska Energia S.A. albo w Warszawie.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności do jego otwarcia upoważnieni są w kolejności: Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Prezes Zarządu, osoba wyznaczona przez Zarząd albo akcjonariusz, który zarejestrował na Walnym Zgromadzeniu akcje uprawniające do wykonywania największej liczby głosów. Następnie, spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wybiera się jego Przewodniczącego.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji, o ile przepisy Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowienia Statutu TAURON Polska Energia S.A. nie stanowią inaczej.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia oraz sprawy wymagające uchwały Walnego Zgromadzenia zostały przedstawione szczegółowo w podrozdziale 9.10 Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

TAURON ustalił również w zakresie ładu korporacyjnego Prawa akcjonariuszy TAURON Polska Energia S.A. związanych z Walnym Zgromadzeniem, określone zgodnie ze Statutem TAURON Polska Energia S.A., Kodeksem Spółek Handlowych oraz Regulaminem Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A. Zostały one dokładnie przedstawione w podrozdziale 9.10. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

2.2.4. Opis zasad zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A.

Zmiany Statutu TAURON Polska Energia S.A. dokonywane są zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych. W szczególności zmiana Statutu TAURON Polska Energia S.A. następuje w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia powziętej większością trzech czwartych głosów, a następnie wymaga wydania przez właściwy sąd

postanowienia o wpisie zmiany do rejestru przedsiębiorców. Tekst jednolity Statutu Spółki, obejmujący zmiany uchwalone przez Walne Zgromadzenie, przyjmuje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

Zgodnie ze Statutem TAURON Polska Energia S.A., istotna zmiana przedmiotu działalności TAURON Polska Energia S.A. wymaga dwóch trzecich głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

2.3. Zasady zarządzania Grupą TAURON

Zarządzanie Grupą TAURON odbywa się w oparciu o dwa wewnętrzne dokumenty: Kodeks Grupy oraz Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON.

2.3.1. Kodeks Grupy TAURON

Zarządzanie Grupą TAURON opiera się na wiodącej roli centrum korporacyjnego, tj. spółki dominującej – TAURON Polska Energia S.A., która zarządza spółkami wchodzącymi w skład Obszarów Biznesowych i centrami usług wspólnych. Relacje w zakresie podejmowania decyzji regulowane są poprzez Kodeks Grupy, który jest podstawowym aktem normatywnym Grupy TAURON. Kodeks Grupy reguluje jej funkcjonowanie, zapewniając realizację celów, poprzez specjalnie zaprojektowane rozwiązania w zakresie zarządzania podmiotami Grupy TAURON, umożliwiając osiągnięcie efektów zakładanych w Strategii.

Obecnie kończą się prace nad aktualizacją Kodeksu Grupy, wynikającą ze zmian otoczenia, konieczności doprecyzowania części zapisów oraz blisko dziesięcioletnich doświadczeń, zebranych w oparciu o działanie tego dokumentu.

2.3.2. Założenia dokumentu Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON

Przyjęty przez Zarząd Spółki 23 stycznia 2018 r. Model Biznesowy i Operacyjny Grupy TAURON, określa model zarządzania Grupą, definiuje wysokopoziomową architekturę procesów oraz funkcje i zadania Centrum Korporacyjnego, obszarów biznesowych i innych jednostek.

U podstaw Modelu Biznesowego i Operacyjnego leżą:

- budowa wartości Grupy TAURON jako całości (nie odrębnych spółek),
- koncentracja na klientach (wewnętrznych i zewnętrznych),
- kierowanie się wartościami Grupy (wartości PRO),
- odbiurokratyzowanie procesów decyzyjnych,
- korzystanie z wiedzy i kwalifikacji pracowników Grupy TAURON.

Aby zapewnić sprawne zarządzanie, zgodnie z obowiązującym modelem biznesowym wdrożono podział ról i odpowiedzialności, oparty na przypisaniu kompetencji procesowych, pomiędzy Centrum korporacyjne, Obszary biznesowe oraz Centra Usług Wspólnych. Podział ten przedstawia rysunek nr 6.

Rysunek nr 6. Podział obowiązków i odpowiedzialności w modelu biznesowym Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku

2.4. Organizacja Grupy Kapitałowej TAURON

Organizację Grupy Kapitałowej TAURON należy rozpatrywać w trzech aspektach:

- procesowym (biznesowym) – w oparciu o strukturę procesową, która jasno definiuje odpowiedzialności i sposób realizacji procesów. To właśnie przewagi wynikające ze sposobu prowadzenia kluczowych procesów biznesowych budują wartość i stanowią o pozycji konkurencyjnej Grupy TAURON,
- obszarowym - związanym z profilem prowadzonej działalności i miejscem w łańcuchu wartości Grupy,
- kapitałowym - struktury dominacji formalno-prawnej spółek w Grupie.

2.4.1. Organizacja procesowa

Regulacje wdrożone w 2016 r. wraz z modelem biznesowym, zaktualizowane w 2018 r., wprowadziły w Grupie TAURON zarządzanie procesowe. Dokumentacja procesowa opisuje podział kompetencji i wykonywanych czynności powtarzalnych, operacyjnych procesów wraz z opisami wymienianych produktów i usług. Procesy stanowią organizację nadrzędną wobec struktury organizacyjnej poszczególnych spółek i przebiegają horyzontalnie przez całą Grupę TAURON.

Ze względu na główne produkty, procesy w Grupie Kapitałowej TAURON podzielono na trzy grupy: procesy zarządcze, operacyjne i wsparcia.

Grafika przedstawiona na rysunku nr 7 prezentuje wyodrębnione w Grupie TAURON megaprocesy (najwyższy poziom procesów).

Rysunek nr 7. Megaprocesy obowiązujące w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Właścicielami megaprocesów (najwyższego poziomu procesów) są wskazani dyrektorzy w TAURON Polska Energia S.A. Dokumentacja procesowa (mapy, diagramy i karty procesów) wyznacza i opisuje natomiast kompetencje decyzyjne oraz czynności podejmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne w różnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Właściciele megaprocesów dekomponują je na procesy niższego rzędu wyznaczając im właścicieli. Każdy proces ma swojego właściciela i mierniki procesowe wyznaczone przez właściciela procesu wyższego rzędu. Dokumentacja procesowa określa przebieg i kompetencje decyzyjne dla działań powtarzalnych.

Celem wdrożonego zarządzania procesowego jest uzyskanie synergii działań realizowanych w różnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, dzielenie się i wykorzystanie najlepszych praktyk, standaryzacja i automatyzacja procesów, a także zapewnienie spójności działań w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON w celu wsparcia realizacji Strategii.

Istotą zarządzania procesowego jest ciągłe poszukiwanie i wdrażanie usprawnień, jasny oraz transparentny podział kompetencji i odpowiedzialności. Procesy podlegają odpowiednim modyfikacjom w celu poprawy ich efektywności. Dokumentacja procesowa publikowana jest w intranecie i jest dostępna dla wszystkich pracowników Grupy.

Kompetencje i zależności procesowe, opisane w dokumentacji procesowej, są uzupełnieniem kompetencji wynikających ze struktury organizacyjnej poszczególnych spółek i wspierają działanie spółek Grupy jako jednolitego organizmu.

2.4.2. Organizacja obszarowa

Działalność operacyjna Grupy Kapitałowej TAURON realizowana jest w oparciu o siedem Obszarów Biznesowych (przedstawionych, wraz z przyporządkowaniem do nich poszczególnych spółek Grupy TAURON, na rysunku nr 8): Wydobycie, Wytwarzanie, Ciepło, Odnawialne Źródła Energii (OZE), Handel, Dystrybucja i Sprzedaż.

Obszar biznesowy to spółka, kilka spółek lub wyodrębniona część spółki należącej do Grupy TAURON, odpowiedzialna za realizację określonych zadań, związanych z działalnością podstawową Grupy. Obszary Biznesowe odpowiadają za realizację procesów podstawowych i wsparcia na poziomie Obszaru Biznesowego oraz uczestniczą w procesach zarządczych i procesach wsparcia, realizowanych na poziomie Grupy.

Rysunek nr 8. Przyporządkowanie spółek Grupy Kapitałowej TAURON do Obszarów Biznesowych w 2019 roku

Wydobycie

Do najważniejszych zadań Obszaru należy realizacja planów wydobycia i przeróbki węgla kamiennego oraz wapienia, a także remontów i serwisu urządzeń obejmujących całość zabiegów utrzymaniowych. Obszar przygotowuje długoterminowe i średnioterminowe plany produkcji węgla kamiennego oraz wapienia, a także podlegające akceptacji na poziomie Grupy, plany inwestycyjne w zakresie istniejących i nowych obiektów.

Wytwarzanie

Do najważniejszych zadań Obszaru należy produkcja energii elektrycznej i ciepła w elektrowniach należących do TAURON Wytwarzanie oraz utrzymanie jednostek produkcyjnych Grupy w odpowiednim stanie technicznym (wysoka dyspozycyjność i sprawność). Obszar uczestniczy w planowaniu działalności operacyjnej dotyczącej produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz zabiegów związanych z utrzymaniem majątku, a także realizuje zadania operacyjne w tym zakresie. Poza zadaniami związanymi z pracą operacyjną i zabiegami utrzymaniowymi na istniejących jednostkach wytwórczych, Obszar uczestniczy także w pracach związanych z planowaniem i rozwojem nowych obiektów.

Ciepło

Najważniejsze zadania Obszaru koncentrują się wokół planowania, realizacji produkcji i sprzedaży ciepła, dystrybucji ciepła oraz realizacji planów remontów i konserwacji instalacji będących własnością Obszaru. Na potrzeby planowania produkcji i sprzedaży energii elektrycznej prowadzonej przez Obszar Handlu, Obszar Ciepło określa wolumeny produkcji energii elektrycznej w kogeneracji w źródłach produkcji ciepła.

OZE

Obszar odpowiada za produkcję energii elektrycznej oraz utrzymanie zdolności produkcyjnych w odnawialnych źródłach energii. Do najważniejszych jego zadań należy realizacja planów produkcji energii elektrycznej oraz realizacja planów remontów i konserwacji instalacji produkcyjnych, a także rozwój posiadanej bazy jednostek wytwórczych.

Dystrybucja

Odpowiedzialność Obszaru obejmuje dystrybucję energii elektrycznej, w tym prowadzenie ruchu sieciowego w systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, zapewnienie bieżącego i długookresowego bezpieczeństwa funkcjonowania tego systemu, eksploatację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym przyłączenia nowych odbiorców i producentów oraz połączenia z innymi systemami elektroenergetycznymi. Do najważniejszych zadań Obszaru Dystrybucji należy dystrybucja energii elektrycznej zgodnie z zapotrzebowaniem sieci oraz w celu zaspokojenia potrzeb klienta, przy zachowaniu jej niezawodności, a także realizacja planów remontów, konserwacji i rozwoju sieci dystrybucyjnej.

Sprzedaż

Obszar Sprzedaż odpowiada za rozwój bazy klientów oraz sprzedaż energii elektrycznej i innych produktów i usług będących w ofercie Grupy TAURON. Obszar Sprzedaż, a w szczególności Obsługa Klienta, jest głównym punktem kontaktu klientów z Grupą TAURON. Do jego najważniejszych zadań należy realizacja planów sprzedaży energii elektrycznej i innych produktów, rozwój bazy klientów oraz kanałów sprzedaży i obsługi, a także budowa utrzymanie dobrych relacji z tą grupą interesariuszy.

Handel

Do najważniejszych zadań Obszaru Handlu należy: planowanie produkcji energii elektrycznej i ciepła, handel energią elektryczną, paliwami, uprawnieniami do emisji CO_2 i prawami majątkowymi, optymalizacja portfeli handlowych i zarządzanie nimi, zarządzanie pracą jednostek wytwórczych, przygotowanie planów zabezpieczenia i bilansowania bieżących potrzeb paliwowych dla Grupy TAURON.

Centra usług Wspólnych

Centra Usług Wspólnych, to wydzielone jednostki organizacyjne odpowiedzialne za świadczenie określonego zakresu usług wsparcia (np. rachunkowość, IT, kadry i płace, obsługa klienta, ubezpieczenia i ochrona) na rzecz pozostałych jednostek Grupy.

2.4.3. Organizacja formalno-prawna

Na dzień 31 grudnia 2019 r. do spółek Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz jednostki dominującej TAURON Polska Energia S.A., zaliczały się 32 spółki zależne, objęte konsolidacją.

Strukturę Grupy Kapitałowej TAURON przedstawiono na rysunku nr 9.

Rysunek nr 9. Główne Spółki kapitałowe wchodzące w ramy Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku, wraz z poziomem ich zależności

Organizacja jednostki dominującej

TAURON Polska Energia S.A jest pełniącą rolę centrum korporacyjnego jednostką dominującą Grupy Kapitałowej TAURON. Funkcjonowanie spółki realizowane jest w oparciu o Zarząd, w którym kompetencje zarządzania jednostkami merytorycznymi zostały podzielone pomiędzy Prezesa Zarządu i Wiceprezesów Zarządu.

Rysunek nr 10 przedstawia aktualny podział kompetencji w ramach Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

Rysunek nr 10. Podział kompetencji w ramach Zarządu TAURON Polska Energia S.A. na 31 grudnia 2019 roku

2.5. Zmiany w zasadach zarządzania TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupą Kapitałową TAURON

Zmiany w zasadach zarządzania Spółką

W dniu 25 października 2019 r. w wyniku zachodzących zmian w otoczeniu biznesowym Spółki, mając na celu optymalizację, usprawnienie i wzmocnienie procesów zarządczych oraz uelastycznienie procesów komponowania samodzielnych stanowisk pracy i jednostek organizacyjnych podlegających członkom Zarządu Spółki, Zarząd przyjął a Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła nowe brzmienie Regulaminu Organizacyjnego.

W powyższym Regulaminie Organizacyjnym, który wszedł w życie z dniem 15 listopada 2019 r., dotychczasowe Piony zastąpiono Obszarami biznesowymi zarządzanymi przez Dyrektorów Wykonawczych, wprowadzono możliwość powołania w uzasadnionych przypadkach, jednego spośród Dyrektorów Wykonawczych na stanowisko Dyrektora Zarządzającego, w celu zarządzania zbliżonymi merytorycznie Obszarami biznesowymi oraz ustanowiono, że przyporządkowania Obszarów biznesowych poszczególnym członkom Zarządu Spółki dokonywać będzie Rada Nadzorcza Spółki lub w przypadku jego braku, przyporządkowanie będzie następować w drodze uchwały Zarządu Spółki.

W związku z nowym Regulaminem Organizacyjnym dokonano również niezbędnych modyfikacji zakresów funkcji poszczególnych Obszarów biznesowych w strukturze organizacyjnej Spółki.

Zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki miały na celu optymalizację funkcjonowania Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON. Obowiązująca struktura organizacyjna spółki TAURON Polska Energia została przedstawiona na rysunku nr 11.

Rysunek nr 11. Schemat organizacyjny spółki TAURON Polska Energia S.A. na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania

Zmiany w zasadach zarządzania Grupą Kapitałową TAURON

W ramach prac związanych z wdrożeniem Modelu Biznesowego, w 2019 r. zakończono działania związane z zaprojektowaniem i wdrożeniem kluczowych procesów w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON, prowadzących działalność operacyjną, tj. TAURON Dystrybucja Serwis, TAURON Dystrybucja Pomiary, TAURON Serwis, TAURON Ekoserwis, TAURON Sprzedaż GZE, TAURON Ubezpieczenia, Wsparcie Grupa TAURON, Bioeko Grupa TAURON, SCE Jaworzno III oraz Spółka Usług Górniczych sp. z o.o. (SUG).

Uzgodniono mapy i diagramy oraz punkty styków dla procesów przebiegających w TAURON Polska Energia oraz pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka dokonała weryfikacji procesów w skali całej Grupy Kapitałowej w celu zapewnienia wysokiej jakości i spójności opracowanych procesów.

W 2019 r. wdrożono także proces robotyzacji oraz ścieżkę inicjowania usprawnień przez uczestników procesów, co wpłynęło na intensyfikację procesu optymalizacji w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Rozpoczęto prace związane z wdrożeniem oceny dojrzałości procesowej w Grupie Kapitałowej TAURON, w tym zaprojektowano narzędzie - Model dojrzałości procesowej Grupy Kapitałowej TAURON oraz przeprowadzono pilotażową ocenę wybranych procesów spółek Grupy. Wszystkie te działania miały na celu wskazanie obszarów do dalszej poprawy w szczególności uwzględniając kwestie optymalizacji biznesowej i odpowiedzi na ryzyka fizyczne i ryzyka przejścia.

Wdrożone dokumentacja i narzędzia procesowe oraz pozyskane w Grupie Kapitałowej TAURON kompetencje w zakresie zarządzania procesowego i optymalizacji procesów w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON stwarzają warunki do dalszego poszukiwania usprawnień i podnoszenia efektywności działań.

2.6. Ujawnienie informacji dotyczących modelu biznesowego zgodnie z wytycznymi zawartymi w Komunikacie Komisji Europejskiej z 2019 roku (2019/C 209/01)

Mając świadomość postępujących zmian klimatu i ich skutków, jak również ważnej roli i zadań sektora elektroenergetycznego w szeroko rozumianym przechodzeniu na gospodarkę niskoemisyjną, Zarząd TAURON Polska Energia S.A. podejmuje działania dążące do zmniejszenia negatywnego oddziaływania Grupy TAURON na klimat i środowisko. Grupa została zorganizowana w długim łańcuchu działalności obejmującym praktycznie cały biznes: od pozyskania paliwa po sprzedaż produktu odbiorcy finalnemu, a poszczególne ogniwa (Obszary

Biznesowe) opierają się na dużych podmiotach gospodarczych. Taka organizacja pozwala wpływać na jakość realizowanych procesów na każdym etapie generowania wartości, a tym samym optymalizować, dostosowywać, jeżeli zachodzi taka potrzeba zmieniać, sposób prowadzenia biznesu, tak aby odpowiadać na bieżące i przyszłe wyzwania. Zgodnie z Aktualizacją Kierunków Strategicznych, rozwijany jest obszar biznesowy odpowiedzialny za produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Tym samym Grupa TAURON zmienia miks wytwórczy ograniczając emisję gazów cieplarnianych.

2.6.1. Wpływ ryzyka i możliwości związanych z klimatem na model biznesowy, strategię i plany finansowe

Każde działanie pociąga za sobą ryzyko. Dla branży energetycznej wpływ klimatu, to zarówno zjawiska atmosferyczne, jak i zmiany regulacyjne oraz zmiany postaw klientów. Wszystko to nie pozostaje bez znaczenia dla modelu biznesowego i Strategii, szczególnie w zakresie przesunięcia miejsca generowania wartości w łańcuchu wartości Grupy TAURON. Reakcją na zmiany w otoczeniu jest przyjęta przez Zarząd Spółki, 27 maja 2019 roku, Aktualizacja Kierunków Strategicznych z i będący jej wynikiem Zielony Zwrot TAURONA, czyli krótko i średnio terminowe założenia zmiany miksu wytwórczego, w kierunku źródeł nisko- i zeroemisyjnych., a także przyjęta w listopadzie 2019 roku Polityka Klimatyczna Grupy TAURON.

Grupa dostrzega ryzyko znacznych zmian w obszarze regulacji, zarówno europejskich jaki i krajowych, ukierunkowanych na minimalizowanie negatywnego oddziaływania na klimat, poprzez wprowadzanie dalszych ograniczeń dla energetyki węglowej. Zaostrzenie regulacji klimatycznych oraz odejście przez instytucje finansowe i ubezpieczycieli od współpracy z podmiotami posiadającymi aktywa węglowe, negatywnie wpłynie na perspektywy działalności konwencjonalnych jednostek węglowych, wchodzących w skład floty wytwórczej Grupy TAURON. W związku z powyższym TAURON wyróżnia ryzyka fizyczne oraz tzw. ryzyka przejścia związane ze zmianami klimatu.

Powyższe jest główną determinantą dla rozwoju OZE w Grupie TAURON, a także dla wdrażania zasad tzw. gospodarki obiegu zamkniętego. Należy natomiast mieć świadomość obecnego miksu energetycznego Polski, w tym Grupy TAURON, opartego na paliwach kopalnych, a związanego z posiadanymi dużymi zasobami węgla. Z tego tytułu, obok dynamicznego rozwoju OZE, realizowanego w ramach Zielonego Zwrotu TAURONA, Grupa prowadzi również działania służące ograniczaniu wpływu na środowisko istniejących jednostek węglowych.

Więcej na temat wpływu ryzyka klimatycznego na model biznesowy pokazano w rozdziale 5. Główne ryzyka w Grupie Kapitałowej TAURON i zarządzanie nimi oraz w pkt. 2.6.3 poniżej.

2.6.2. Sposoby zarówno pozytywnego jak i negatywnego wpływu, modelu biznesowego przedsiębiorstwa, na klimat

Ze względu na wykorzystywane technologie, działalność biznesowa w branży energetycznej może generować szereg negatywnych oddziaływań na klimat, w szczególności emisje ze źródeł spalania paliw kopalnych, czy osuszanie i degradację terenu poprzez działalność górniczą. Niemniej, dzięki ciągłym modernizacjom konwencjonalnych jednostek wytwórczych, rozbudowie mocy w odnawialnych źródłach energii, wychwytywaniu i wykorzystywaniu gospodarczym metanu z pokładów węgla czy wycofywaniu nieefektywnych bloków węglowych, Grupa TAURON ogranicza negatywne oddziaływanie na środowisko i klimat. Zgodnie z przyjętą w maju 2019 roku Aktualizacją Kierunków Strategicznych, do 2030 roku Grupa TAURON obniży emisyjność o ponad 50%, co prezentuje rysunek nr 12.

Rysunek nr 12. Planowany poziom emisyjności CO_2 przez Grupę Kapitałową TAURON w latach 2018-2030

2.6.3. Odporność modelu biznesowego i strategii przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem scenariuszy związanych z klimatem w różnych perspektywach czasowych, w tym scenariusz zakładający ocieplenie na poziomie najwyżej 2ºC oraz scenariusz zakładający ocieplenie o ponad 2ºC

Aktualna Strategia Grupy odpowiada na bieżące wyzwania rynkowe, regulacyjne, technologiczne i w zakresie relacji z klientami. Model biznesowy, w ramach którego funkcjonuje Grupa TAURON pozwala na realizację założeń strategicznych i tym samym wspiera osiąganie celów strategicznych.

Grupa TAURON uwzględnia potencjalne skutki zmiany klimatu i tego, jak mogą one wpłynąć na procesy planowania, ryzyka i ewentualne konsekwencje biznesowe. Uwzględnienie w modelu biznesowym i w Strategii aspektów klimatycznych, a w szczególności negatywnego wpływu zmian klimatu na przedsiębiorstwo oraz możliwości negatywnego oddziaływania przedsiębiorstwa na klimat, jest istotną kwestią z punktu widzenia zarówno biznesowego, jak i społecznego, a odniesienie się do tych aspektów w dokumentach strategicznych i operacyjnych daje większą szansę na osiągnięcie sukcesu.

W zakresie scenariuszy związanych z klimatem, rozpatrujemy trzy główne obszary zmian w otoczeniu zewnętrznym wpływające na model biznesowy i Strategię Grupy TAURON: społeczeństwo i zachowania klienckie, regulacje oraz system energetyczny i model wytwarzania energii.

Zakładamy, że dla obu scenariuszy będą zachodzić zjawiska opisane poniżej, ale z różną dynamiką i intensywnością. Przy scenariusz zakładającym ocieplenie na poziomie najwyżej 2ºC zmiany w otoczeniu zewnętrznym, będą przebiegać raczej ewolucyjnie, będąc efektem rosnącej świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców i coraz większej dostępności nowych technologii. Jeżeli działaniami ewolucyjnymi nie uda się powstrzymać wzrostu temperatury i prognozy stanowczo wskazywać będą, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo przekroczenia wzrostu średniej temperatury o ponad 2°C powyżej wartości z epoki przedprzemysłowej, zmiany w otoczeniu zewnętrznym, w szczególności w obszarze regulacji, organizacji systemu energetycznego i modelu wytwarzania energii oraz społeczeństwa i zachowań klientów, będą bardzo głębokie i dynamiczne. Nieekonomiczne dziś rozwiązania technologiczne magazynowania energii, w przypadku znaczącego wzrostu kosztów produkcji energii i obostrzeń środowiskowych wprowadzanych przez nowe regulacje, mogą doprowadzić do ich ekonomicznej opłacalności

Na dzień dzisiejszy przeciwdziałanie zmianom klimatycznym możemy planować z uwzględnieniem dostępnych technologii i najlepszej wiedzy oraz dostępności środków finansowych. Ewentualne pojawienie się nowoczesnych

i przełomowych rozwiązań technologicznych oraz ich komercjalizacja może doprowadzić do zasadniczych zmian modelu funkcjonowania całej energetyki.

a) Społeczeństwo i zachowania klienckie:

Obserwowalne zmiany klimatu (średnia temperatura i narastające ilość oraz siła ekstremalnych zjawisk pogodowych), a także wynikające z nich ograniczenia w dostępie do wody powodują wzrost świadomości klimatycznej coraz większej części społeczeństwa. W połączeniu z troską o środowisko naturalne (smog, odpady ochrona różnorodności biologicznej itd.) narastać będą siły (organizacje, ruchy społeczne i polityczne) wywierające coraz większą i skuteczniejszą presję na władze wszystkich szczebli w kierunku działań ograniczających wpływ człowieka na klimat. Na arenie międzynarodowej działania części państw (tych gdzie świadomość klimatyczna społeczeństwa jest największa) prowadzić będą do wprowadzania dalszych regulacji w kierunku wyeliminowania wykorzystywania paliw kopalnych do produkcji energii. Działania te będą coraz bardziej akceptowane społecznie mimo podwyższania kosztów wykorzystywanej energii.

Narastająca świadomość energetyczna w połączeniu ze wzrastającym kosztem energii powodować będzie coraz większe i narastające zainteresowanie efektywnością energetyczną, oszczędnością energii oraz własną produkcją energii ze źródeł OZE. Zachęty ekonomiczne i lepsze technologie będą generować wzrost termomodernizacji, zakupu coraz mniej energochłonnych urządzeń (w tym w gospodarstwach domowych). Obniżające się koszty instalacji fotowoltaicznych, w połączeniu ze wzrostem cen energii elektrycznej, a także dzięki systemom wsparcia, powodować będą lawinowy wzrost ich ilości i mocy. Kierunek ten będzie wspierany przez dodatnie sprzężenie zwrotne wynikające z faktu, że im większa produkcja energii OZE, tym droższa będzie energia w systemie energetycznym (koszty utrzymywania rezerwy mocy, bilansowania, dystrybucji). Dodatkowo mechanizm wzmacniany będzie narastającą modą na zachowania proekologiczne. Coraz więcej klientów oczekiwać i akceptować będzie większe koszty energii o ile produkowana będzie bez negatywnego wpływu na klimat.

Powszechny i taniejący dostęp do Internetu spowoduje, że coraz większa część społeczeństwa będzie korzystać z mobilnych kanałów komunikacji i sprzedaży. Zmniejszać się będzie udział osób należących do grupy wykluczonych cyfrowo. Będzie to następowało pomimo starzejącego się społeczeństwa. Ograniczające się personalne kontakty sprzedażowe zastępowane będą stopniowo przez roboty (chat boty) i internetowe kanały sprzedaży i obsługi klientów.

Nie należy się spodziewać szczególnego wzrostu zainteresowania konsumentów wykorzystaniem drobnych zachęt ekonomicznych i zużywania energii w strefach nocnych (z obniżoną ceną) jeżeli wymaga to od konsumentów samodzielnej obserwacji i kalkulacji. W zamian zwiększy się oferta systemów automatycznej optymalizacji kosztów zużycia energii dzięki automatyce i technologiom smart home.

Odbiorcy biznesowi, w szczególności wielki przemysł, podejmować będzie coraz większe wysiłki w kierunku obniżania kosztów energii przede wszystkim z powodu ich wzrostu, ale również z powodu wymuszonej przez rynek konkurencji kosztowej. Oczekiwania klientów, w szczególności w gospodarstwach domowych, skierowane będą bardziej w stronę bezpieczeństwa, łatwości obsługi i kontaktu, już nie tylko w stronę ceny.

Młode pokolenie wchodzące w okres aktywności zawodowej i konsumpcyjnej cechuje się znacznie mniejszą niż poprzednie pokolenia skłonnością do gromadzenia dóbr. Większa mobilność, gotowość do zmian, większe zainteresowanie zachowaniem balansu w życiu prywatnym i pracy, połączone są z chęcią korzystania ze wszystkich dostępnych dóbr bez potrzeby ich posiadania. Tworzy to większą przestrzeń dla wszystkich perspektyw share-economy. Zwiększy się rynek dla współdzielonych dóbr i usług.

Największe problemy zmiany klimatyczne wywołają w najbiedniejszych krajach świata, co może skutkować kolejnymi kryzysami migracyjnymi, a w konsekwencji rosnącymi problemami politycznymi i związanymi z bezpieczeństwem w krajach bogatych. Takie zjawiska mogą powodować konieczność wzmożenia wysiłków na rzecz bezpieczeństwa infrastruktury energetycznej.

b) Regulacje

Presja społeczna i regulacje unijne powodują wprowadzanie w kraju coraz bardziej restrykcyjnych norm środowiskowych i rosnące opodatkowanie emisji CO_2 (opłaty za emisje CO_2). Ciągły wzrost cen uprawnień do emisji CO_2 związany jest również ze stosowaniem mechanizmów regulacyjnych skutkujących zmniejszeniem podaży uprawnień do emisji. Zobowiązania unijne do redukcji emisji o ponad 40 % w 2030 roku, będą realizowane właśnie poprzez kontrole podaży. W drugiej połowie dekady spodziewane jest wydanie kolejnej wersji konkluzji BAT. Dostosowanie jednostek węglowych do zaostrzonych norm emisyjnych może okazać się niemożliwe technologiczne dla starszych źródeł lub bardzo kosztowne i ekonomicznie nieuzasadnione.

Powyższe dotyczy wprost konwencjonalnych technologii wytwarzania energii elektrycznej, ale spodziewać się można również wzrostu wymagań dla instalacji produkujących ciepło systemowe i technologiczne. Dotknie to najbardziej małe ciepłownie opalane węglem kamiennym.

Wszystkim procesom energetycznym z wykorzystaniem węgla towarzyszy wytwarzanie ubocznych produktów spalania i wydobycia. Spodziewać się należy bardziej restrykcyjnych, a przez to kosztownych wymogów, co do ich składowania i przetwarzania.

Zwiększający się udział niesterowalnych źródeł OZE w miksach wytwórczych krajów UE wymusi nowe regulacje dotyczące wymiany transgranicznej i handlu energią na platformach ponadnarodowych. Wynika to z doktrynalnego podejścia do wolnego przepływu towarów i usług. Używany obecnie argument odpowiedzialności za bezpieczeństwo energetyczne kraju na poziomie krajowym będzie miał coraz mniejsze znaczenie w obliczu konieczności zapewnienia bezpieczeństwa przy niedoborze źródeł sterowalnych. Kraje będą coraz bardziej zainteresowane możliwością zapewnienia sobie dodatkowych rezerw za granicą . Należy spodziewać się większego zainteresowania wprowadzeniem rynków dwutowarowych w krajach europejskich, które do tej pory tego nie wprowadziły.

Regulacje klimatyczne wpływać będą na sektor energetyczny również pośrednio. Nowe wymogi wobec instytucji finansowych powodują praktycznie odcięcie technologii węglowych od europejskich źródeł finansowania. Podwyższa to koszty finansowe i stanowi dodatkowy bodziec uniemożliwiający ich rozwój. W tym samym czasie inwestorzy i instytucje finansowe chętnie uczestniczą w projektach OZE. Żadne pomocowe środki europejskie nie będą dostępne na rozwój sektora wytwarzania energii opartej na węglu, a dla źródeł opartych na gazie dostęp ten będzie ograniczany. Dla sektora wytwarzania energii elektrycznej i ciepła fundusze pomocowe kierowane mogą być wyłącznie na restrukturyzację i łagodzenie skutków społecznych oraz transformacji w kierunku wytwarzania energii z OZE.

W związku z faktem, że zapewnienie bezpieczeństwa społecznego, gospodarczego, a także osobistego obywateli będzie jednym z największych wyzwań, należy spodziewać się coraz bardziej restrykcyjnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa infrastruktury, ochrony konkurencji i konsumentów i ochrony danych osobowych. Będą to kolejne czynniki utrudniające prowadzenie biznesu i podnoszące koszty

c) System energetyczny i model wytwarzania energii:

Wzrastająca ilość niesterowalnych źródeł OZE, a także zwiększająca się ilość instalacji prosumenckich coraz bardziej wpływa na system energetyczny w perspektywie technicznej i handlowej. Wzrost efektywności energetycznej klientów i wzrastająca produkcja z instalacji prosumenckich powodują spadek zapotrzebowania w źródłach systemowych. Ten trend w połączeniu ze wzrastającymi cenami paliw kopalnych i/lub brakiem pewności ich dostaw, wzrostem kosztów środowiskowo-klimatycznych (emisja CO_2 i koszty pozostałych emisji), powoduje że rola elektrowni systemowych (w szczególności opalanych węglem), przesunie się z pozycji źródeł podstawowych na uzupełniające. Oznacza to skrócenie czasu i wielkości produkcji, a więc zwiększenie udziału kosztów stałych w ogóle kosztów. Ten mechanizm spowoduje konieczność odstawiania bloków energetycznych, które nie uzyskają wsparcia z rynku mocy, ponieważ nie będą generować wystarczającej marży przy malejącej produkcji. W konsekwencji mogą wystąpić deficyty mocy w okresach małej produkcji źródeł OZE. Dodatkowo malejąca produkcja z jednostek węglowych wpłynie na zmniejszające się zapotrzebowanie na węgiel energetyczny. Zmniejszać się będzie również wykorzystywanie węgla do celów grzewczych w związku z regulacjami antysmogowymi, a także zwiększającą się konkurencyjnością używania gazu ziemnego i pomp ciepła w gospodarstwach domowych.

Zakłada się, że będzie rosło znaczenie połączeń transgranicznych i ułatwień w obrocie transgranicznym. Spowoduje to większą integracje systemów pomiędzy krajami i większą konkurencję, a także powiązanie cenowe. Stanowi to dodatkowy czynnik uniemożliwiający uzasadnioną ekonomicznie pracę najmniej efektywnych źródeł (wyeksploatowanych jednostek opalanych węglem).

Zwiększający się udział elektrowni wiatrowych w miksie produkcyjnym spowoduje wzrost zmienności cen, co w połączeniu z zaostrzaniem regulacji klimatycznych i wzrostem zmienności cen uprawnień do emisji CO_2, stworzą sytuacje, w której inwestycje w nowe źródła węglowe, a także nakłady na modernizacje i remonty tych źródeł będą nieakceptowalnie ryzykowne.

Sieci przesyłowe i dystrybucyjne zmieniają swój charakter z tradycyjnego kierunku przepływu energii z elektrowni do sieci przesyłowej, dalej do sieci dystrybucyjnej i klientów na rosnące przepływy w przeciwnym kierunków czyli z sieci niskich napięć do sieci o napięciu wyższym. Wymusza to podejmowanie działań inwestycyjnych w kierunku opomiarowania sieci z transmisją danych i systemów informatycznych wspierających zarządzanie siecią w celu utrzymania stabilności poprzez sterowanie przepływami (obciążalność elementów sieci), kontroli napięć i mocy zwarciowych. Sieci niskich i średnich napięć wymagają dużych nakładów na modernizację, aby mogły zaabsorbować lawinowo pojawiające się rozproszone instalacje wytwórcze. Sieci dystrybucyjne, w szczególności

w obszarach o małej gęstości odbioru, stają się gwarantem stabilności i bezpieczeństwa, a także swoistym „magazynem energii” dla źródeł prosumenckich i pozostałych OZE.

W najbliższych latach nie należy się spodziewać rozwoju nowych technologii magazynowania energii do poziomu umożliwiającego ich ekonomiczne wdrażanie w skali systemowej. Impulsem do upowszechnienia i wykorzystywania magazynów energii do celów systemowych mogą być znaczące ograniczenia regulacyjne wykorzystywania paliw kopalnych do produkcji energii elektrycznej i zmienność cen energii spowodowana dużym udziałem źródeł niesterowalnych.

Na rozwiązania techniczne i topologie sieci istotnie wpływają również ekstremalne zjawiska pogodowe. Wzrastająca ich ilość i siła powoduje konieczność stosowania rozwiązań odpornych, w szczególności na silne wiatry. Oznacza to konieczność budowy sieci kablowych i izolowanych (dla sieci średnich i niskich napięć) i modernizacje sieci z izolacja powietrzną w szczególności w terenach zabudowanych i leśnych.

W Polsce, ciepło systemowe, jest jednym z najlepiej rozwiniętych systemów ciepłowniczych w Europie, a zmiany klimatyczne, skutkujące łagodnymi zimami, ograniczają zapotrzebowanie na ciepło. Dodatkowo relatywnie wysoki koszt ciepła systemowego zwiększa zainteresowanie termomodernizacjami i automatyką zmniejszającą jego zużycie. Czynniki te łącznie powodują coraz bardziej ograniczone możliwości rozwoju ciepłownictwa. Zmniejszona konsumpcja ciepła, rosnąca konkurencja lokalnych (indywidualnych) źródeł ciepła opartych o gaz ziemny lub energie elektryczną oraz konieczność rozbudowy sieci ciepłowniczej poza ścisłe centra miast, będą pogarszały ekonomikę tej działalności.

Tabela nr 1 prezentuje nasze rozumienie obecnej sytuacji i działań w zakresie odporności modelu biznesowego na zmiany klimatu.

Tabela nr 1. Zmiany w modelu biznesowym Grupy Kapitałowej TAURON w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej

scenariusz wzrostu temperatury	Perspektywa krótka (do 2025)	Perspektywa średnia (do 2035) Punkt kontrolny 2030		Perspektywa długa (do 2050)
		Do punktu kontrolnego	Po punkcie kontrolnym	
< 2 ^{O}C	Dysponujemy gotowymi rozwiązaniami – realizujemy Strategię Grupy TAURON: • odstawienie wyeksploatowanych jednostek węglowych klasy 120 MW (ok. 1 GW). • Przygotowany plan zmiany miksu, w tym plan inwestycji w źródła nisko- i zeroemisyjne (ok. 900 MW elektrownie wiatrowe + 300 MW elektrownie słoneczne) • Uruchomienie wysokosprawnego i mniej emisyjnego nowego bloku 910 MW w Jaworznie • Projekt sprzedaży Obszaru Ciepło – włącznie z węglowymi jednostkami wytwórczymi. • Opcja sprzedaży kopalni / spółki wydobywczej– na etapie poszukiwania nabywcy. • Rosnąca rola dystrybucji i zwiększanie nakładów na dostosowanie sieci do dynamicznego rozwoju mini- i mikroinstalacji OZE	• Wyłączenie węglowych jednostek wytwórczych klasy 200 MW • Uczestnictwo w projekcie budowy morskich elektrowni wiatrowych) • Oferta usług i produktów dla prosumentów • Budowa kolejnych wielkoskalowych instalacji OZE	• Utrzymanie rentownych aktywów węglowych jako źródeł regulacyjnych i interwencyjnych. • Znacząca rola dystrybucji w zakresie lokalnego bilansowania	*Opracowanie założeń rozwojowych na lata 2030+
> 2^{O}C		Dostosowanie działalności wydobywczej do zapotrzebowania węglowych jednostek wytwórczych Grupy	Ograniczenie działalności wydobywczej do poziomu wynikającego z regulacyjnej i interwencyjnej pracy jednostek wytwórczych Grupy • Utrzymanie wiodącej roli dystrybucji z koniecznością rozpoczęcia budowy magazynów energii dla lokalnego bilansowania	*Opracowanie założeń rozwojowych na lata 2030+

** Głównymi determinantami dla sformułowania odpowiednich zapisów są: 1) Uchwalenie Polityki Energetycznej Polski; 2) Przystąpienie Polski do porozumienia o neutralności klimatycznej w 2050.*

Zmiany w modelu biznesowym przedsiębiorstwa i jego Strategii biznesowej, jakie wprowadzono w celu ograniczenia ryzyka związanego z przejściem i ryzyka fizycznego po to, by wykorzystać możliwości rynkowe związane z klimatem

Mając świadomość postępujących zmian klimatu i ich skutków, zarówno w skali globalnej jak i lokalnej, w 2019 roku przyjęto w Grupie TAURON Politykę Klimatyczną Grupy TAURON. Dokument ten stanowi dla Grupy kierunek do zarządzania działalnością tak, aby ograniczyć ryzyka związane z klimatem, zmniejszyć negatywny wpływ na klimat oraz zmaksymalizować pozytywne skutki zmian klimatu w całym łańcuchu wartości.

Nieustannie monitorujemy otoczenie zewnętrzne, w tym zapowiedzi regulacji ukierunkowanych na przeciwdziałanie zmianom klimatycznym oraz porozumienia i deklaracje państw związane z długoterminowymi strategiami obniżania emisyjności czy osiągnięcia neutralności klimatycznej. Mając na uwadze takie trendy i kierunki rozwoju gospodarek, Zarząd TAURON Polska Energia przyjął 27 maja 2019 r. Aktualizację Kierunków Strategicznych będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025. Zgodnie z obowiązującą Strategią i przyjętą Aktualizacją Kierunków Strategicznych wzrost wartości Grupy oparty będzie przede wszystkim na:

- regulowanym i stabilnym segmencie Dystrybucji,
- rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych w zakresie gazów cieplarnianych,
- konwencjonalnych aktywach wytwórczych otrzymujących wsparcie,
- sprzedaży produktów oraz usług energetycznych i okołoenergetycznych dostosowanych do potrzeb klientów.

Zakłada się realizację opcji strategicznych, m.in.:

- rozwój nisko- i zeroemisyjnej energetyki, przede wszystkim poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii. Do 2025 r. Grupa planuje inwestycje w farmy wiatrowe na lądzie (dodatkowe 900 MW), farmy fotowoltaiczne (dodatkowe 300 MW) i rozpoczęcie procesu zaangażowania w budowę morskich farm wiatrowych;
- uelastycznienie portfela aktywów Grupy poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania Grupy na paliwo, reorganizację segmentu Wytwarzanie i portfela inwestycji kapitałowych. Opcja ta zakłada zbycie Zakładu Górniczego Janina oraz spółki TAURON Ciepło, a także sprzedaż akcji/udziałów w spółkach: Elektrociepłownia Stalowa Wola i PGE EJ 1. W zakresie energetyki konwencjonalnej przewiduje się trwałe wyłączenie najwyżej emisyjnych bloków klasy 120 MW i po 2025 r. – bloków klasy 200 MW.

Dzięki realizacji planowanych działań możliwe będzie zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze wytwórczej Grupy TAURON z 10 proc. w 2018 r. do blisko 30 proc. w 2025 r. i ponad 65 proc. w 2030 r.

Zależność przedsiębiorstwa od kapitału naturalnego, w tym również ze względu na ryzyka związane ze zmianą klimatu

Jedną z kluczowych dźwigni wartości Grupy TAURON jest dostęp do zasobów naturalnych. Woda, ziemia (w tym jej zasoby: węgiel kamienny oraz wapień) i powietrze, to zasoby na które wpływamy w toku działalności operacyjnej. Dokładamy tym samym wszelkiej staranności, aby zmniejszyć nasze oddziaływanie oraz zwiększyć racjonalność i efektywność ich wykorzystania.

Aktywa wydobywcze pełnią istotną rolę w łańcuchu wartości Grupy. Są jego pierwszym ogniwem, a dzięki prowadzonym inwestycjom mają zagwarantować dostawy węgla o odpowiedniej jakości do jednostek wytwórczych Grupy. Poza konwencjonalnymi, węglowymi jednostkami wytwórczymi, do produkcji energii elektrycznej wykorzystywana jest energia wody i wiatru. Eksploatowane są 34 elektrownie wodne usytuowane na południu Polski i 9 elektrowni wiatrowych, usytuowanych głównie w północnej części kraju. Rozpoczęliśmy także realizację projektów budowy elektrowni fotowoltaicznych, więc kolejnym zasobem naturalnym, z jakiego będzie korzystała Grupa TAURON jest promieniowanie słoneczne.

Zmiany klimatyczne obserwowane w ostatnich latach nie wpływają znacząco na sposób wykorzystania naszych kapitałów naturalnych. Wzrost temperatury związany ze zmianami klimatu negatywnie wpływa na produkcję z elektrowni wodnych (poprzez zjawisko suszy hydrologicznej), ale dzięki rozwojowi wytwarzania w technologii fotowoltaicznej oraz wiatrowej, w tym na morzu, Grupa będzie mogła wykorzystywać te odnawialne źródła wytwórcze. W tym zakresie planujemy budować instalacje fotowoltaiczne.
W dłuższej perspektywie, oddziaływanie Grupy TAURON na zasoby naturalne będzie się zmniejszało, zarówno za sprawą konieczności spełnienia spodziewanych zaostrzeń wymagań środowiskowych i polityki klimatycznej, poprzez inwestycje w nowe, nisko- i zero emisyjne źródła energii, ale także dzięki trwałemu wyłączaniu wyeksploatowanych jednostek konwencjonalnych. Zmiany klimaty, w szczególności wzrost temperatury, głównie

w miesiącach zimowych, ogranicza zapotrzebowanie na ciepło i energię elektryczną do celów grzewczych. Przy planowaniu zużycia zasobów naturalnych Grupa będzie musiała uwzględniać takie zmiany.
Mając świadomość nieodnawialnego charakteru wykorzystywanych źródeł węgla kamiennego, Grupa korzysta z nich w sposób odpowiedzialny i efektywny.

Zmiany w modelu biznesowym przedsiębiorstwa i strategii biznesowej, które mają na celu łagodzenie zmiany klimatu lub przystosowanie się do niej, a spowodują zmiany potrzeb przedsiębiorstwa pod względem kapitału ludzkiego

Transformacja Grupy w kierunku energetyki nisko- i zeroemisyjnej, wpłynie na model biznesowy przesuwając w łańcuchu wartości miejsce generacji przychodów. Realizacja tego scenariusza będzie miała z kolei wpływ na kapitał ludzki, wywołując konieczność zmiany kwalifikacji części pracowników oraz zatrudnienia osób z nowymi umiejętnościami. W związku z powyższym, już dzisiaj podejmowane są działania, aby w średniej i długiej perspektywie zapewnić możliwie najlepsze kadry dla spółek Grupy TAURON z uwzględnieniem zmian wykorzystywanych technologii.

Zarząd TAURON Polska Energia w 2019 roku zaktualizował Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON o kwestie związane z ochroną klimatu. Dokument ten stanowi zbiór wartości oraz zasad i jednocześnie jest zobowiązaniem do postępowania w sposób etyczny i transparentny. Zobowiązuje również Grupę do równoważenia wpływu na otoczenie przez działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Pracownicy powinni zaś identyfikować potencjalne zagrożenia w tym zakresie, podejmując działania zapobiegające wystąpieniu nieprawidłowości, czy awarii zagrażających środowisku.

Dzięki realizowanej transformacji pojawia się również szansa zainteresowania pracą w Grupie TAURON zaangażowanych i wykwalifikowanych pracowników, oferując im możliwość budowania ścieżek kariery w obszarach nowych technologii odnawialnych. Wyzwania z tym związane i możliwość pracy w stabilnej branży stanie się jednym z czynników zmieniających postrzeganie energetyki przez młode pokolenia, jako nowoczesnej i neutralnej dla klimatu.

Sposób wyboru scenariuszy

Scenariusze działań w zależności od wzrostu temperatury zostały oparte na założeniu, że działania ograniczające negatywne skutki środowiskowe, w szczególności efekt cieplarniany, będą skuteczne i zatrzymają wzrost średniej globalnej temperatury na poziomie poniżej 2ºC i alternatywnie, że ten wzrost będzie jednak większy niż 2ºC. Grupa TAURON ma świadomość, że dalszy wzrost temperatury będzie skutkował podejmowaniem dalej idących środków celem ograniczenia negatywnego oddziaływania przemysłowej działalności człowieka na klimat. Takie działania mogą w znacznym stopniu negatywnie wpływać na aktywa konwencjonalne Grupy, tym samym reakcja polegała będzie na głębszych zmianach modelu biznesowego. Obecnie rozpoczęto pracę nad nową Strategią Grupy na kolejny okres, która może przełożyć się na zmiany w modelu biznesowym w dłuższej perspektywie.

Z powyższych względów, nie będą podejmowane żadne nowe przedsięwzięcia inwestycyjne w obszarze wydobycia węgla i produkcji z niego energii elektrycznej. Grupa TAURON będzie działała zgodnie z założeniami Polityki Energetycznej Polski, a także realizowała wszelkie decyzje podejmowane przez Polskę w ramach inicjatyw i projektów działających w oparciu o postanowienia i zgody ustanawiane w trakcie kolejnych Światowych Szczytów Klimatycznych (COP-ów), zmierzających do osiągniecia w ciągu kolejnych kilkudziesięciu lat neutralności klimatycznej. Jako punkt odniesienia TAURON będzie wykorzystywał dostępne i stosowane metodyki scenariuszy klimatycznych.

W jaki sposób działalność przedsiębiorstwa przyczynia się do zmiany klimatu poprzez emisję gazów cieplarnianych powstające m.in. na skutek wylesiania, degradacji lasów lub zmiany użytkowania gruntów

Grupa TAURON nie wpływa istotnie na zmiany klimatu poprzez wylesianie, degradację lasów, czy zmiany użytkowania gruntów. Więcej na ten temat znajduje się w punktach 4.3 i 4.4 opisujących Politykę Środowiskową i Politykę klimatyczną Grupy TAURON.

2.7. Wartości Grupy Kapitałowej TAURON

2.7.1. Misja, wizja

Misja

Z pasją i zaangażowaniem dostarczamy nowoczesne rozwiązania, które dają energię w ciągle zmieniającym się świecie.

Wizja

Jesteśmy firmą, która najlepiej w polskiej branży energetycznej odpowiada na potrzeby klientów.

Misja i wizja Grupy Kapitałowej TAURON wynikają bezpośrednio z profilu naszej działalności. Należąc do grona największych grup energetycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, której działalność obejmuje wszystkie ogniwa łańcucha wartości, mamy świadomość, jak ważne jest sprawne funkcjonowanie dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców Polski i działających tutaj firm. Wiemy również, że w dobie intensywnych zmian w otoczeniu rynkowym, postępującej cyfryzacji, mobilności społeczeństwa oraz wpływu działalności człowieka na środowisko i klimat, następuje widoczna zmiana oczekiwań naszych klientów. Stają się oni coraz bardziej aktywni i świadomi w zakresie jakości dostarczanych usług, oczekują szerokiej i kompleksowej oferty oraz nowoczesnych kanałów obsługi, przy zachowaniu najwyższych standardów ochrony środowiska i minimalizacji oddziaływania na klimat.

Zapewnienie nowoczesnych rozwiązań w ciągle zmieniającym się świecie i stabilnych warunków rozwoju oferty zgodnie z oczekiwaniami klientów stało się nie tylko podstawą do wykreowania kierunków strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON, ale również wyrazem naszej odpowiedzialności społecznej, w tym środowiskowej i klimatycznej.

2.7.2. Wartości korporacyjne

Wartości korporacyjne Grupy Kapitałowej TAURON stanowią drogowskaz na drodze ku realizacji założeń Strategii, a także w relacjach z pracownikami, klientami, partnerami biznesowymi oraz pozostałymi interesariuszami.

Wartości są również symbolami i wyznacznikami kultury organizacyjnej Grupy. Ważne jest dla nas nie tylko co robimy, ale również sposób, w jaki wspólnie osiągamy wyznaczone cele.

Wartości Grupy Kapitałowej TAURON opisuje skrót PRO (Partnerstwo, Rozwój, Odwaga):

PARTNERSTWO

- Jesteśmy partnerami dla klientów i siebie nawzajem w realizacji wspólnych celów.
- Budujemy trwałe relacje oparte na zaufaniu i wzajemnym szacunku.
- Angażujemy się w to, co ważne dla naszych klientów i dla Grupy.

ROZWÓJ

- Jesteśmy innowacyjni: pokonujemy bariery, wyznaczamy trendy i kreujemy zmiany.
- Stale rozwijamy kompetencje, umiejętności i wiedzę.
- Poszukujemy coraz lepszych rozwiązań: wychodzimy naprzeciw obecnym i przyszłym potrzebom klientów, ciągle podnosząc jakość naszych usług.

ODWAGA

- Śmiało i otwarcie rozmawiamy o problemach i najodważniejszych pomysłach.
- Z determinacją wdrażamy to, w co wierzymy, aby osiągnąć wspólne cele.
- Z zaangażowaniem i pasją stawiamy czoła wyzwaniom zmieniającego się otoczenia.

2.7.3. Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu

Od 2017 roku stosujemy wspólnie zasady Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu (dalej Kodeks) – kluczowego dokumentu dotyczącego kultury etycznej Grupy Kapitałowej TAURON. Ten zbiór zasad i wartości, będący impulsem do kreowania naszej własnej kultury organizacyjnej, służy nam jako fundament funkcjonowania organizacji i realizacji celów strategicznych.

Dokument powstał w oparciu o misję, wizję oraz wartości korporacyjne Grupy Kapitałowej TAURON.

Kodeks definiuje najważniejsze wartości oraz zasady postępowania, którymi powinni się kierować pracownicy oraz interesariusze Grupy w obszarach dotyczących:

- miejsca pracy,
- środowiska naturalnego,
- otoczenia.

Opisuje również funkcjonujący w Grupie Kapitałowej TAURON System Zgłaszania Nadużyć.

Przyjęcie Kodeksu, 4 kwietnia 2017 r. przez Zarząd TAURON Polska Energia, wiązało się z rozwijanym w Grupie Systemem Zarządzania Zgodnością. Od tego czasu nieustannie doskonalimy kulturę compliance, rozumianą jako zestaw określonych zasad postępowania zgodnego z prawem, regulacjami wewnętrznymi i wewnątrzkorporacyjnymi oraz normami etycznymi, które w połączeniu z naszymi wartościami wspierają osiąganie celów biznesowych.

Każdy pracownik Grupy TAURON – bez względu na rodzaj zatrudnienia, staż pracy, zajmowane stanowisko czy pełnioną funkcję – jest zobowiązany do postępowania zgodnie z postanowieniami Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON. Wierzymy również, że nasze wartości i zasady postępowania zostaną zaakceptowane przez całe otoczenie i staną się wyznacznikiem w budowaniu długotrwałych relacji ze wszystkimi grupami interesariuszy.

Procedury należytej staranności

Do procedur należytej staranności funkcjonujących w ramach Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu zaliczyć należy system raportowania w zakresie zgodności, a także zasady odnoszące się do konfliktu interesów.

Pełnomocnik ds. Zgodności, po zakończeniu każdego kwartału, sporządza dla Komitetu Audytu pisemne sprawozdanie z zakresu zrealizowanych zadań, a po zakończeniu każdego półrocza redaguje pisemne sprawozdanie dla Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z zakresu zrealizowanych zadań.

Ponadto, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, do dnia 31 stycznia, Pełnomocnik ds. Zgodności sporządza pisemny Raport Zgodności z funkcjonowania Systemu Zarządzania Zgodnością w Grupie TAURON. Raport zawiera m. in. ocenę adekwatności i skuteczności przyjętego Systemu Zarządzania Zgodnością w okresie, którego raport dotyczy, stopień realizacji Planu Zgodności, wskazanie środków podjętych lub proponowanych w przypadkach stwierdzenia braku zgodności lub ryzyka wystąpienia braku zgodności.

Konflikt interesów

Podstawą przeciwdziałania konfliktowi interesów w Grupie TAURON jest zasada określona w Kodeksie Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON, zgodnie z którą: ,,Unikamy sytuacji, które mogą potencjalnie wywołać konflikt interesów". Konflikt interesów w przypadku pracownika Grupy TAURON ma miejsce wtedy, gdy działając w interesie własnym lub interesie dowolnego podmiotu, pracownik ten prowadzi jednocześnie czynności wbrew interesowi Grupy TAURON. Otwarcie komunikujemy (zgodnie z zasadami obowiązującymi w tym zakresie w Grupie TAURON) przypadki, które stanowią lub mogą stanowić źródło konfliktu interesów oraz podejmujemy działania mające na celu zniwelowanie niekorzystnych następstw takich sytuacji.

Zgłoszenia przypadków naruszeń postanowień Kodeksu, w tym również ww. zasady dokonuje się za pośrednictwem wskazanych poniżej kanałów komunikacji:

a) osobiście: do bezpośredniego przełożonego lub Pełnomocnika ds. Zgodności lub Koordynatora ds. Zgodności,
b) pisemnie na adres: Pełnomocnik ds. Zgodności, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 3, 40 -114 Katowice,
c) telefonicznie: + 48 32 774 22 22,
d) e –mail: compliance@tauron.pl,
e) Formularz Zgłoszenia Nadużycia dostępny na stronie: https://www.tauron.pl/tauron/o-tauronie/formularz-zgloszenia-naduzycia/.

W przypadku otrzymania zgłoszenia dotyczącego konfliktu interesów, Pełnomocnik ds. Zgodności prowadzi postępowanie wyjaśniające, a także udziela odpowiedzi na pytania pracowników na podstawie określonych stanów faktycznych.

W 2019 r. zostały zainicjowane działania mające na celu wdrożenie w Grupie TAURON szczegółowych zasad dotyczących postępowania w przypadku konfliktu interesów. Ich celem będzie budowanie wśród pracowników świadomości w zakresie zapobiegania wystąpieniu konfliktu interesów, a także określenie jednolitych standardów postępowania w zakresie przeciwdziałania zjawisku występującemu lub mogącemu wystąpić w związku z obowiązkami wykonywanymi przez pracowników i działalnością spółek.

Dodatkowo wskazać należy, że praktycznym przejawem przeciwdziałania konfliktowi interesów w Grupie TAURON jest składanie przez członków komisji przetargowych oraz biegłych, na potrzeby danego postępowania zakupowego, oświadczeń o nie pozostawianiu z wykonawcą w stosunku prawnym lub faktycznym, który mógłby budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności.

Co więcej, zgodnie z obowiązującym w TAURON Polska Energia S.A. Regulaminem Pracy, jednym z podstawowych obowiązków pracownika jest poinformowanie przełożonego o podjęciu dodatkowego zatrudnienia, działalności gospodarczej lub realizacji zleceń, których zakres może prowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nim, a pracodawcą.

Aktualizacja dokumentu o kwestie związane z klimatem

W 2019 roku Zarząd TAURON Polska Energia zaktualizował Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON o kwestie związane z ochroną klimatu. Zgodnie z dokumentem jesteśmy zobowiązani do równoważenia naszego wpływu przez działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Pracownicy Grupy TAURON powinni zaś identyfikować potencjalne zagrożenia w tym zakresie, podejmując działania zapobiegające wystąpieniu nieprawidłowości, czy awarii zagrażających środowisku.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Jednym z podstawowych zadań Pełnomocnika ds. Zgodności oraz Koordynatorów ds. Zgodności w Grupie Kapitałowej TAURON jest cykliczne organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu kwestii związanych z compliance. Powyższe działania mają na celu zwiększanie świadomości pracowników w zakresie m.in. przeciwdziałania nadużyciom, zgłaszania nieprawidłowości, zasad przyjmowania i wręczania upominków, procedur weryfikacji kontrahentów.

Na platformie e-learningowej dla pracowników zostały zamieszczone dwa szkolenia e-learningowe dotyczące tematyki compliance:

- szkolenie dotyczące Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON,
- szkolenie dotyczące Systemu Zarządzania Zgodnością w Grupie TAURON, obejmujące następujące zagadnienia:
    - weryfikacja kontrahentów – przedstawienie dlaczego zagadnienie weryfikacji kontrahentów jest tak istotne dla bezpieczeństwa Grupy oraz kiedy należy zwrócić się z wnioskiem o przeprowadzenie oceny wiarygodności kontrahenta,
    - ocena podmiotów zewnętrznych przy organizowaniu wspólnych przedsięwzięć – przedstawienie jak wygląda procedura nawiązania współpracy z podmiotem zewnętrznym w zakresie np. promocji czy sponsoringu i do kogo należy złożyć wniosek o ocenę podmiotu zewnętrznego,
    - zgłaszanie nieprawidłowości - zaprezentowanie dostępnych kanałów zgłaszania nadużyć w Grupie Kapitałowej TAURON oraz budowanie świadomości w zakresie sygnałów ostrzegawczych o możliwości popełnienia nadużyć,
    - zasady przyjmowania i wręczania upominków – budowanie świadomości w zakresie rodzaju upominków, jakie można przyjmować lub wręczać oraz określenie warunków, w których ich przyjmowanie lub przekazywanie jest niedopuszczalne,
    - przeciwdziałanie korupcji – pokazanie na czym polegają działania korupcyjne oraz nieetyczne zachowania, a także kogo dotyczy Polityka Antykorupcyjna Grupy TAURON.

Na 31 grudnia 2019 roku szkolenie dotyczące Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu w Grupie TAURON podjęło 77,63% pracowników posiadających dostęp do platformy szkoleniowej, a pozytywny wynik uzyskało 77,11% uprawnionych osób.

Szkolenie dotyczące Systemu Zarządzania Zgodnością w Grupie TAURON podjęło na dzień 31 grudnia 2019 roku, 78,41% pracowników posiadających dostęp do platformy e-learningowej, a z pozytywnym wynikiem szkolenie ukończyło 75,51% uprawnionych osób.

Oprócz szkoleń online w 2019 r. przeprowadzono 28 bezpośrednich spotkań, w wyniku których w ramach Grupy TAURON zostało przeszkolonych ok. 770 pracowników.

Od listopada 2018 r. nieustannie prowadzone są również szkolenia dla kadry menadżerskiej następujących spółek: Bioeko Grupa TAURON, SCE Jaworzno III, TAURON Ciepło, Spółka Usług Górniczych, TAURON Sprzedaż, TAURON Dystrybucja, TAURON Dystrybucja Pomiary, TAURON Obsługa Klienta, TAURON Wytwarzanie.

W celu rozwijania kultury compliance w Grupie TAURON w 2019 r. zostało rozdanych także 19 900 broszur i 15 000 ulotek.

W 2019 r. za pośrednictwem intranetu Grupy zostało opublikowanych 18 komunikatów związanych z działalnością Pełnomocnika ds. Zgodności, dotyczących np. ostrzeżenia przed fałszywymi, wprowadzającymi w błąd decyzjami Urzędu Patentowego, schematu przyjmowania i wręczania upominków, stosowania przez Grupę TAURON mechanizmu podzielonej płatności czy zaproszenia na Compliance Day.

Compliance Day

30 września 2019 r. odbyła się pierwsza edycja Compliance Day w TAURON Polska Energia. Celem tego przedsięwzięcia było szerzenie świadomości wśród pracowników Grupy TAURON w zakresie zarządzania zgodnością. W wydarzeniu udział wzięli pracownicy spółek Grupy TAURON oraz Koordynatorzy ds. Zgodności.

Wydarzenie składało się z dwóch części:

- pierwsza obejmowała całodzienną strefę konsultacyjną, dającą możliwość wzajemnej dyskusji oraz zadawania pytań pracownikom Zespołu ds. Zgodności,
- druga część obejmowała praktyczne warsztaty dotyczące m. in. zasad weryfikacji kontrahentów, standardów przyjmowania i wręczania upominków czy systemu zgłaszania nadużyć.

Compliance Day towarzyszył konkurs wiedzy o compliance dla pracowników TAURON Polska Energia.

2.8. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale

- GRI 102-1 Nazwa organizacji
- GRI 102-2 Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi
- GRI 102-3 Lokalizacja siedziby głównej organizacji
- GRI 102-4 Lokalizacja działalności operacyjnej - w tym liczba krajów, w których działa organizacja wraz z nazwami tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub które są szczególnie ważne w związku z tematami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju omówionymi w raporcie
- GRI 102-5 Forma własności i struktura prawna organizacji
- GRI 102-6 Obsługiwane rynki
- GRI 102-7 Skala działalności
- GRI 102-10 Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności lub łańcucha wartości
- GRI 102-11 Zasada ostrożności
- GRI 102-16 Wartości organizacji, kodeks etyki, zasady i normy zachowań
- GRI 102-17 Wewnętrzne i zewnętrzne mechanizmy umożliwiające uzyskanie porady dot. zachowań w kwestiach etycznych i prawnych oraz spraw związanych z integralnością organizacji
- GRI 102-18 Struktura nadzorcza organizacji
- GRI 102-22 Skład najwyższego organu zarządzającego
- GRI 102-23 Najwyższy organ zarządzający
- GRI 102-24 Sposób wybierania najwyższych organów zarządczych
- GRI 102-26 Rola najwyższego organu zarządzającego w otoczeniu, cel, wartości i strategia
- GRI 102-28 Ocena wyników najwyższego organu zarządzającego
- GRI 102-32 Rola najwyższego organu zarządzającego w raportowaniu
- GRI 102-45 Ujęcie w raporcie jednostek gospodarczych ujmowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym
- GRI 102-25 Konflikt interesów
- GRI 201-2 Finansowe implikacje i inne ryzyka i szanse związane ze zmianami klimatycznymi

3. PROCES TWORZENIA WARTOŚCI W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON ORAZ ZINTEGORWANA PREZENTACJA WYNIKÓW

3.1. Nasze kapitały i relacje pomiędzy nimi

Grupa TAURON tworzy wartość dla akcjonariuszy między innymi poprzez inwestycje w nowoczesną energetykę i wzmacnianie pozycji finansowej.. Budowa wartości możliwa jest dzięki procesom przetwarzania i przekształcania kapitałów Grupy TAURON – finansowego, naturalnego, produkcyjnego, ludzkiego, intelektualnego i społecznego.

3.1.1. Kapitał finansowy Grupy TAURON

Kapitał finansowy jest niezwykle istotny zarówno dla bieżącego funkcjonowania Grupy TAURON, jak i dla jej rozwoju w przyszłości. Źródłami finansowania są: kapitał własny spółki, środki wypracowane w ramach prowadzonej działalności biznesowej oraz zobowiązania. Obecnie Grupa realizuje szereg kapitałochłonnych inwestycji, głównie w obszarach dystrybucji i wytwarzania energii elektrycznej, corocznie inwestując ponad 4,7 mld zł.

Grupa TAURON finansuje działalność generując corocznie około 3,5 mld zł EBITDA. Spółki Grupy korzystają z zewnętrznego finansowania w postaci kredytów i emisji obligacji, a także z funduszy celowych, programów badawczych i innych instrumentów wspierających nowoczesne, prośrodowiskowe, inwestycje. Z uwagi na zaostrzanie polityki w zakresie finansowania inwestycji w energetykę konwencjonalną odczuwalny jest brak chęci banków do finansowania podmiotów z branży węglowej oraz posiadających w swych strukturach spółki wykorzystujące węgiel. Również z uwagi na powyższe, Grupa realizuje odpowiedzialną politykę środowiskową w ramach formuły ESG, która wpłynie na możliwość pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

TAURON od dłuższego czasu prowadzi aktywną działalność na rynkach finansowych, pozyskując finansowanie z dostępnych instrumentów, w tym poprzez kredyty, emisje obligacji na rynku krajowym i europejskim. Zgodnie z obowiązującą Strategią i przyjętą Aktualizacją Kierunków Strategicznych, Grupa TAURON uwzględnia zmiany w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym. Wprowadzenie nowych opcji do Strategii jest podstawą bezpiecznej i zrównoważonej transformacji Grupy, a także zwiększa potencjał inwestycyjny dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Zdobyte doświadczenie i aktywne pozyskiwanie finansowania przez TAURON na rynku finansowym tj. obligacje hybrydowe czy euroobligacje, jak i finansowanie z uwzględnieniem wskaźników zrównoważonego rozwoju, będzie miało istotne znaczenie w transformacji Grupy.

TAURON osiąga wyniki finansowe pozwalające na dalszy rozwój i realizację projektów strategicznych. Pomimo zmian w otoczeniu biznesowym, rosnące przychody oraz optymalizacja kosztów pozwalają na utrzymanie stabilnego wyniku oraz wskaźnika dług netto do EBITDA na bezpiecznym poziomie.

Kluczowe dane dotyczące kapitału finansowego Grupy TAURON w 2018 i 2019 roku przedstawione zostały w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Kluczowe dane dotyczące kapitału finansowego Grupy Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

Kluczowe dane dotyczące kapitału	**2019**	**2018**
Kapitał własny [mln zł]	19 093	18 428
Aktywa trwałe [mln zł]	35 052	32 596
WRA Segmentu Dystrybucja [mln zł]	17 470	16 940
Wartość aktywów wytwórczych [mln zł]	15 212	12 713
Dług netto [krotność]	2,8x	2,5x
Nakłady inwestycyjne [mln zł]	**4 128**	**3 838**

Zarządzanie wynikami z kapitału finansowego odbywa się w Grupie TAURON w następujący sposób:

- utrzymywanie stabilności finansowej dzięki działaniom optymalizującym wydatki i strukturę aktywów,
- realizacja programu inwestycyjnego i racjonalizowanie ponoszonych nakładów,
- konsekwentna realizacja planu optymalizacji finansowania,

- rozwijane partnerstwo kapitałowe w ramach inicjatyw Corporate Venture Capital,
- wdrażane nowe produkty i usługi oraz modele biznesowe,
- zwiększanie udziału przychodów z rynku regulowanego (rynek mocy),
- współpraca z bankami i instytucjami finansowymi,
- poszukiwanie optymalnych źródeł finansowania,
- preferencyjne pożyczki do kredytowania inwestycji środowiskowych,
- zabezpieczenie ryzyka finansowego,
- efektywne zarządzanie płynnością poprzez usługę cash poolingu.

Rezultaty osiągnięte w ramach zarządzania wynikami kapitału finansowego Grupy Kapitałowej TAURON zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Osiągnięte przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku rezultaty w ramach zarządzania wynikami kapitału finansowego

Osiągnięte rezultaty:	**2019**	**2018**
Przychody ze sprzedaży [mln zł]	19 558	18 122
EBITDA [mln zł]	3 599	3 492
Marża EBITDA [%]	18,4%	19,3%
Przepływy z działalności operacyjnej [mln zł]	2 036	2 223
Dług netto/EBITDA [krotność]	2,8x	2,5x
Zysk (strata) netto [mln zł]	(12)	207
Długoterminowy rating*	BBB	BBB

** 17 kwietnia 2019 r. agencja ratingowa Fitch potwierdziła długoterminowe ratingi spółki TAURON Polska Energia w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB" z perspektywą stabilną*

3.1.2. Kapitał naturalny Grupy TAURON

Zdefiniowane przez Grupę TAURON kapitały naturalne - powietrze, woda, gleba, kopaliny (węgiel, ropa, gaz, wapień), biomasa - są wykorzystywane w niemal całym łańcuchu działalności. Dążeniem Grupy jest, aby korzystanie z nich odbywało się możliwie najniższym kosztem dla ludzi, środowiska i klimatu. Potwierdzeniem takiego podejścia jest przyjęcie przez Zarząd w maju 2019 roku Aktualizacji Kierunków Strategicznych, dzięki której w łańcuchu wartości Grupy TAURON będzie zmieniała się waga poszczególnych kapitałów naturalnych, wykorzystywanych w procesach biznesowych. Zarząd TAURON Polska Energia podjął decyzję o zwrocie w kierunku odnawialnych technologii wytwarzania, a więc nasze skupienie będzie przesuwało się w kierunku większego wykorzystania energii wiatru i promieniowania słonecznego, a zmniejszeniu zużycia np. paliw kopalnych. W Grupie TAURON rozpoczęto w 2019 roku realizację projektów, m.in. polegających na budowie instalacji fotowoltaicznych na posiadanych, niewykorzystywanych terenach Grupy, ale również opierających się na zakupie projektów w innych częściach kraju, co spowoduje, że kolejnym z naturalnych źródeł energii dla Grupy TAURON będzie promieniowanie słoneczne.

Mamy świadomość, że zmiany wykorzystania kapitału naturalnego będą realizowane stopniowo, ewolucyjnie i jest to warunek konieczny, aby zapewnić dostawy energii elektrycznej do naszych klientów.

Obecnie Grupa TAURON dysponuje stabilną bazą surowców zapewniającą zaopatrzenie konwencjonalnych aktywów wytwórczych oraz zewnętrznych odbiorców. Baza w postaci paliw kopalnych jest również gwarantem stabilnego wytwarzania w okresach zmiennych czy ekstremalnych warunków pogodowych, negatywnie wpływających na bezpieczeństwo systemu energetycznego.

Transformacja Grupy w kierunku nisko- i zeroemisyjnych aktywów wytwórczych w znaczny sposób wpłynie na ograniczenie jej wpływu na środowisko.

Kluczowe dane dotyczące kapitału

Kapitał naturalny Grupy TAURON obejmuje odnawialne i nieodnawialne zasoby naturalne. Złoża zasobów nieodnawialnych są eksploatowane w sposób odpowiedzialny, racjonalny, uregulowany, usystematyzowany i zrównoważony.

Wykorzystywane przez Grupę TAURON surowce przedstawione zostały w tabelach nr 4 i 5.

Tabela nr 4. Złoża zasobów nieodnawialnych eksploatowane w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Ilość złóż		Kopalina	Liczba Zakładów Górniczych	Sumaryczna powierzchnia obszarów górniczych km^2	Zasoby operatywne mln ton
	Kopalina podstawowa	węgiel kamienny	3	218,77	344,8*
8		kamień wapienny	1	1,34	70,63
1	Kopalina towarzysząca	metan			

Tabela nr 5. GRI 301-1. Surowce wykorzystywane w Grupie Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

ŁĄCZNIE	**2019**	**2018**
SUROWCE NIEODNAWIALNE *		
Węgiel netto [tony]	6 082 657	7 271 605
Muł [tony]	315 247	311 511
Gaz ziemny [m^3]	8 220 614	8 413 515
Olej opałowy [tony]	26 575	30 642
Olej napędowy [m^3]	6 857	9 942
Wapień [tony]	252 865	316 793
Wapień produkcja [tony]	1 717 980	1 561 433
SUROWCE ODNAWIALNE		
Biomasa agro [tony]	88 220	71 189
Biomasa leśna [tony]	332 592	238 742

** Obejmuje zużycie i produkcję w spółkach Grupy*

Odnawialnymi zasobami naturalnymi, z których korzysta Grupa, są:

- biomasa,
- woda wykorzystywana w 34 elektrowniach przepływowych i zbiornikowych oraz w procesach technologicznych energetyki konwencjonalnej,
- wiatr zasilający elektrownie wiatrowe,
- docelowo również energia słoneczna (w elektrowniach fotowoltaicznych).

Zarządzanie wynikami z kapitału:

TAURON w sposób odpowiedzialny zarządza zasobami tworzącymi kapitał naturalny. Przejawem powyższego jest konsekwentne realizowanie wytycznych zatwierdzonego w lipcu 2017 r. dokumentu pn. Polityka Środowiskowa Grupy TAURON. Polityka odnosi się kompleksowo do wszelkiego rodzaju aktywności realizowanych w Grupie, wiążących się z oddziaływaniem na środowisko i korzystaniem z jego zasobów zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dodatkowo, w 2019 roku Zarząd TAURON Polska Energia wprowadził do stosowania Politykę Klimatyczną Grupy TAURON oraz zaktualizował Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON m.in. o kwestie związane z oddziaływaniem na klimat.

Jednym z kluczowych przyjętych kierunków rozwoju Grupy jest zmierzanie do całkowitego wykorzystywania odpadów, które niemal w 100% stają się produktami i mogą być wykorzystane gospodarczo. Osiągnięcie tego celu

jest realizowane m.in. poprzez minimalizowanie strumienia wytwarzanych odpadów dzięki innowacyjności produktów, zarządzanie łańcuchem dostaw i świadomy proces wycofania części aktywów z eksploatacji oraz promowanie wykorzystania odpadów powstałych w cyklu życia produktu i dzięki temu zmniejszenie ilości deponowanych w środowisku odpadów, poprzez wprowadzanie ich na rynek w celu ich wykorzystywania jako substytutów materiałów naturalnych.

Rezultaty osiągnięte w ramach powyższych działań prezentuje tabela nr 6.

Tabela nr 6. Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania wynikami z kapitału naturalnego w Grupie Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

Osiągnięte rezultaty:	**2019**	**2018**
Emisja bezpośrednia gazów cieplarnianych – CO_2 (tony)	12 215 945	16 604 240
Tlenki azotu – NO_X (tony)	10 709	16 105
Dwutlenek siarki – SO_2 (tony)	10 386	16 911
Pył całkowity	636	1 001
Inne (takie jak: HCl, HF, tlenek węgla, amoniak, metan, metale)	33 522	37 000
Całkowita ilość odpadów innych niż niebezpieczne (w tym odpady paleniskowe i odpady z wydobywania kopalin), (tony)	1 366 974	3 540 064
Odpady składowane (tony)	5 539	4 639

3.1.3. Kapitał produkcyjny Grupy TAURON

Grupa TAURON jest pionowo zintegrowanym koncernem, prowadzącym działalność we wszystkich kluczowych segmentach sektora energetycznego. Wynik finansowy Grupy zależy w dużej mierze od efektów wynikających z działalności produkcyjnej aktywów, a także ich efektywności. Tym samym kapitał produkcyjny (techniczny), jako narzędzie do generowania przychodów, jest istotnym elementem działalności biznesowej Grupy TAURON. W Strategii Grupy położono silny akcent na budowę stabilnej bazy aktywów regulowanych i poprawę efektywności aktywów konwencjonalnych. Wartość bilansowa wszystkich aktywów Grupy TAURON to ponad 35 mld zł. Majątek Grupy TAURON jest bardzo zróżnicowany, co wynika zarówno z charakterystyki poszczególnych segmentów, jak również z istotnych różnic w zakresie wieku poszczególnych urządzeń.

Kapitał produkcyjny zostanie wzmocniony poprzez oddanie do eksploatacji w 2020 roku bloku 910 MW w Jaworznie oraz bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli o mocy 450 MW.

Ze względu na zaostrzanie wymagań środowiskowych (konkluzje BAT) część jednostek wytwórczych przechodzi obecnie modernizację. Niemniej, ze względu na znaczny poziom zużycia bazy wytwórczej Grupy TAURON, najbliższe lata będą okresem transformacji segmentu wytwórczego poprzez wycofanie nieefektywnych jednostek i rozwój nowych, nisko- i zeroemisyjnych. Aktualizacja Kierunków Strategicznych zakłada, że do 2025 roku ich udział wyniesie blisko 30%, a w roku 2030 ponad 65%. Działania takie pozwolą zredukować do 2030 emisję wszystkich zanieczyszczeń, w tym o ponad połowę emisję CO_2.

Największy wkład w wynik ekonomiczny Grupy TAURON jest generowany z Obszaru Dystrybucja, w którym ponoszone są największe nakłady inwestycyjne. Tylko w tym obszarze Grupa Kapitałowa TAURON corocznie inwestuje ok. 2 mld zł. Zmieniające się otoczenie, w szczególności rozwój odnawialnych źródeł energii, również prosumenckich, ma duży wpływ na konieczność modernizacji i rozbudowy oraz adaptacji posiadanej infrastruktury sieciowej. Dodatkowo, rosnące oczekiwania odbiorców i podejście Urzędu Regulacji Energetyki wpływają na konieczność poprawy jakości i niezawodności dostaw energii elektrycznej. Z uwagi na powyższe, TAURON Dystrybucja realizuje program budowy sieci kablowych, zwiększając udział tych sieci i poprawiając tym samym wskaźniki jakościowe, bezpieczeństwo dostaw i odporność na warunki atmosferyczne, w tym coraz częściej występujące nagłe zjawiska pogodowe związane ze zmianą klimatu. Spośród czterech

zintegrowanych grup energetycznych w Polsce (pozostałe to ENERGA, ENEA, PGE), Grupa TAURON może poszczycić się największym udziałem sieci kablowych w strukturze majątku sieciowego i bardzo dobrymi wskaźnikami jakościowymi.

Wyzwania rynkowe implikują konieczność dokonywania zmian w obszarze aktywów wydobywczych, które w krótkiej i średniej perspektywie będą bazą paliwową dla zmieniającego się miksu wytwórczego Grupy TAURON. Realizowane obecnie inwestycje w budowę szybu Grzegorz w ZG Sobieski, budowę poziomu 800 m w ZG Janina i realizacja programu inwestycyjnego w ZG Brzeszcze pozwolą na efektywniejsze zapewnienie paliwa dla pozostających w eksploatacji konwencjonalnych jednostek wytwórczych.

W celu zapewnienia odpowiedniej produktywności aktywów oraz efektywności dostarczania energii elektrycznej, Grupa realizuje dostosowany do potrzeb program inwestycyjny. Znaczna część nakładów inwestycyjnych lokowana jest w segmencie dystrybucja, gdzie inwestycje nakierowane są przede wszystkim na przyłączenie nowych odbiorców i wytwórców oraz modernizację infrastruktury, w celu poprawy niezawodności dostarczania energii elektrycznej. Kolejnym kierunkiem inwestowania jest segment wytwarzania, w którym największe nakłady poniesiono na finalizację realizacji bloku energetycznego klasy 910 MW w Jaworznie oraz modernizację instalacji ochrony powietrza. W przyszłości możemy oczekiwać utrzymania poziomu nakładów w segmencie dystrybucja, zaś w zakresie wytwarzania energii elektrycznej nakłady na energetykę konwencjonalną będą ograniczane. Wyeksploatowane, nieefektywne jednostki konwencjonalne będą stopniowo wyłączane, należy oczekiwać istotnego wzrostu nakładów na odnawialne źródła energii.

Wskazane wyżej działania i wiele innych o mniejszym zakresie zapewnią, ze kapitał produkcyjny w dłuższej perspektywie pozostanie silną bazą budowania wartości Grupy TAURON.

Kluczowe dane dotyczące kapitału produkcyjnego Grupy TAURON w 2018 i 2019 roku przedstawione zostały w tabeli nr 7.

Tabela nr 7. Kluczowe dane dotyczące kapitału produkcyjnego Grupy Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

Kluczowe dane dotyczące kapitału	**2019***	**2018**
Zakłady górnicze wydobywające węgiel kamienny	3	3
Elektrownie węglowe (liczba)	5	5
Elektrownie węglowe (moc zainstalowana)	4,3 GWe; 1,35 GWt	4,3 GWe; 1,2 GWt
Elektrociepłownie (liczba)	3	3
Elektrociepłownie (moc zainstalowana)	0,3 GWe; 1,2 GWt	0,3 GWe; 1,2 GWt
Sieci ciepłownicze własne - TAURON Ciepło (długość)	857 km	844 km
Sprzedaż ciepła	PJ	PJ
Elektrownie wodne (liczba)	34	34
Elektrownie wodne (moc zainstalowana)	133 MW	133 MW
Elektrownie wiatrowe (liczba)	9	4
Elektrownie wiatrowe (moc zainstalowana)	382 MW	201 MW
Linie dystrybucyjne en. el. (długość)	237 tys. km	235 tys. km
Transformatory (dystrybucja)	58,9 tys.	58,8 tys
Stacje SN/nN	60,9 tys.	59,8 tys
Stacje WN/SN	491	490
Nakłady inwestycyjne (mld zł)	4 128	3 838
Amortyzacja (mld zł)	1 992	1 839

** Stan na 31.12.2019*

Zarządzanie wynikami z kapitału jest realizowane w Grupie Kapitałowej TAURON przede wszystkim przez inwestycje, a wśród nich:

- Przyłączenie nowych odbiorców (i wytwórców) do sieci dystrybucyjnej, rozwój i modernizację sieci dystrybucyjnej;
- Poprawę efektywności wydobycia oraz zapewnianie paliwa dla jednostek wytwórczych Grupy TAURON poprzez:
    - budowę szybu Grzegorz wraz z infrastrukturą i wyrobiskami towarzyszącymi w ZG Sobieski,
    - budowę poziomu 800 m w ZG Janina,
    - realizację programu inwestycyjnego ZG Brzeszcze.
- Finalizację budowy nowoczesnych mocy wytwórczych, kluczowych dla bezpieczeństwa energetycznego, między innymi:
    - blok węglowy o mocy 910 MWe w Elektrowni Jaworzno,
    - blok gazowo-parowy 450 MWe w Stalowej Woli;
- Rozwój sieci ciepłowniczej;
- Uciepłownienie Elektrowni Łagisza przez modernizację turbiny 460 MW dla celów ciepłownictwa (150 MWt);
- Dostosowywanie jednostek wytwórczych do warunków pracy obowiązujących po 2021 roku, wynikających z wprowadzenia Konkluzji BAT;
- Pozyskiwanie przychodów z Rynku Mocy oraz w ramach aukcji OZE;
- Zwiększanie mocy zainstalowanej w OZE oraz poprawa produktywności istniejących aktywów;
- Poprawę jakości i niezawodności zasilania odbiorców energii elektrycznej.

Rezultaty osiągnięte przez Grupę TAURON w 2019 roku w ramach zarządzania wynikami kapitału produkcyjnego przedstawione zostały w tabeli nr 8.

Tabela nr 8. GRI 301-1, EU2. Rezultaty osiągnięte przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku w ramach zarządzania wynikami kapitału produkcyjnego

Osiągnięte rezultaty	**2019**	**2018**
Produkcja węgla handlowego w grupach segmentowych: miały, średnie, grube, ekogroszek	3,78 mln Mg	5,01 mln Mg
Produkcja energii elektrycznej netto	12,7 TWh	14,9 TWh
w tym produkcja en. el. z OZE	1,4 TWh	0,98 TWh
Dystrybucja ciepła	8, 51 PJ	8, 78 PJ
Wytworzone ciepło	9,03 PJ	9,63 PJ
Dystrybucja energii elektrycznej	51,73 TWh	51,97 TWh

3.1.4. Kapitał ludzki Grupy TAURON

Najcenniejszym kapitałem Grupy TAURON są pracownicy. Zasób ich fachowej wiedzy, doświadczeń i umiejętności oraz postaw i motywacji na wszystkich szczeblach organizacji, przekłada się na wartość Grupy, prawidłowe funkcjonowanie, działalność operacyjną oraz osiąganie celów strategicznych. W związku z powyższym bardzo istotne dla Grupy TAURON jest podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój pracowników. Dążymy do tego poprzez budowanie i promowanie organizacji opartej na wiedzy, dbałość o satysfakcję pracowników przez tworzenie przyjaznego środowiska pracy oraz promowanie i wspieranie zdrowego stylu życia, np. aktywności pozazawodowych.

Strategicznymi kierunkami działań obszaru zarządzania zasobami ludzkimi są: dążenie do utrzymania oraz przyciąganie do organizacji pracowników o kompetencjach zgodnych z potrzebami biznesowymi, kreowanie środowiska pracy wspierającego innowacyjność, stwarzanie możliwości ciągłego rozwoju kompetencji oraz promowanie idei organizacji uczącej się. Ambicją jest, aby Grupa TAURON była pracodawcą z wyboru, kreującym

atrakcyjne środowisko dla rozwoju obecnych i przyszłych pracowników. Jesteśmy świadomi zależności sukcesu ekonomicznego od dobrze działającego i rozwijanego zaplecza personalnego. W tym celu tworzymy innowacyjną kulturę organizacyjną, której filarem są wartości Grupy TAURON – Partnerstwo, Rozwój, Odwaga.

Rozpiętość działalności biznesowej Grupy, zarówno geograficzna, jak i obszarów kompetencyjnych, od pozyskania surowca, poprzez produkcję i dystrybucję energii elektrycznej i ciepła, aż do sprzedaży i obsługi klienta, przy zatrudnieniu ponad 26 tys. pracowników, istotnie wpływa na złożoność procesu zarządzania kapitałem ludzkim. W zależności od miejsca pracy pracownika, w łańcuchu wartości Grupy, zarządzanie zasobami ludzkimi i organizacja polityki personalnej są odpowiednio dostosowywane pod kątem szkoleń i rozwoju, poprawy przepływu informacji, możliwości rozwoju kariery zawodowej oraz zapewnienia konkurencyjnych warunków pracy. Cyklicznie przeprowadzamy badania satysfakcji pracowników, a ich wyniki są podstawą do budowania i wdrażania planów działań, których celem jest podnoszenie zaangażowania i tworzenie atrakcyjnego miejsca pracy.

Wszystkie działania na rzecz pracowników są również istotne z uwagi na prognozowane zmiany demograficzne i spadającą liczbę osób aktywnych zawodowo. Grupa TAURON tworząc atrakcyjne miejsca pracy dąży do przyciągania najlepszych pracowników, również do rozwijanych i nowych obszarów działalności. W tym zakresie od lat podejmowane są różnego rodzaju działania, np. uczestnictwo w targach pracy, targach zawodu, targach przedsiębiorczości czy festiwalach nauki. Organizowane są prelekcje, szkolenia i warsztaty oraz konkursy dla uczniów. Aktywnie promujemy Grupę TAURON na uczelniach wyższych, w szkołach średnich oraz branżowych. Tworzymy klasy patronackie z ofertą dopasowaną do przyszłych potrzeb kadrowych spółek Grupy. Wychodząc naprzeciw osobom zainteresowanym pracą w Grupie TAURON uruchomiona została także infolinia rekrutacyjna dla kandydatów do pracy.

Kluczowe dane dotyczące kapitału ludzkiego Grupy TAURON zostały przedstawione w tabeli numer 9.

Tabela nr 9. Kluczowe dane dotyczące kapitału ludzkiego w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 i 2019 roku

Kluczowe dane	**2019**	**2018**
Liczba pracowników (w osobach na dzień 31.12)	26 086	25 829
Udział kobiet wśród pracowników	21,4%	21,5%
Udział mężczyzn wśród pracowników	78,6%	78,5%
Udział pracowników z wykształceniem wyższym	33,8%	33,2%
Udział pracowników z wykształceniem średnim	43,3%	43,1%
Udział pracowników z wykształceniem zawodowym i podstawowym	22,9%	23,7%
Wskaźnik rotacji	6,51%	6,45%

Zarządzanie wynikami z kapitału jest realizowane w Grupie Kapitałowej TAURON przede wszystkim przez:

- zarządzanie kompetencjami pracowników zgodnie ze wspólnym Modelem Kompetencyjnym Grupy TAURON,
- wprowadzenie rozmowy rozwojowej jako narzędzia wspierającego proces Zarządzania przez Cele, którego głównym założeniem jest budowanie rozwoju pracownika poprzez dialog pomiędzy przełożonym a pracownikiem,
- cykliczne badania poziomu zadowolenia pracowników Grupy TAURON, których wyniki stają się punktem wyjścia do podejmowania inicjatyw mających na celu poprawę zadowolenia i komfortu pracy, a przez to podniesienie efektywności biznesowej,
- działania mające na celu eliminację ryzyka wystąpienia luki pokoleniowej, poprzez aktywną współpracę z sektorem oświaty,
- realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (PO WER) pn. Wypracowanie modelu programu kształcenia zawodowego i praktycznego w branży elektryczno-energetycznej i aktywne włączanie się w Grupy TAURON w strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju w zakresie kształcenia dualnego,

- aktywne zaangażowanie w kształtowanie akademickich ścieżek kształcenia oraz modernizację procesów rozwoju i szkoleń dla pracowników Grupy,
- współpracę z licznymi placówkami edukacyjnymi oraz dopasowywanie oferty praktyk i staży w spółkach Grupy,
- wspieranie idei dzielenia się wiedzą i kompetencjami poprzez realizację Programu Trenerów Wewnętrznych,
- promowanie kultury uczenia się i dzielenia się wiedzą, poprzez autorskie i innowacyjne programy rozwojowo-szkoleniowe,
- rozwój kompetencji liderów, poprzez dedykowane programy rozwojowe oraz studia podyplomowe,
- dostęp do najnowszej wiedzy eksperckiej oraz aktualnych trendów rynkowych z różnych dziedzin życia w ramach cyklicznych wykładów Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON,
- program Zarządzania Talentami, który ma na celu wsparcie procesu rozwoju pracowników oraz wykorzystania ich potencjału w Grupie TAURON,
- aktywne wykorzystywanie platformy e-learningowej do realizacji szkoleń, mających na celu rozwój wiedzy branżowej i umiejętności interpersonalnych,
- wspieranie zasad Work-Life-Balance, poprzez podejmowanie szeregu akcji promujących zdrowy tryb życia oraz uelastycznianie czasu pracy,
- wprowadzanie programów dla młodych rodziców oraz kobiet wracających do pracy po urodzeniu dziecka, a także przeprowadzanie warsztatów dla pracowników w wieku przedemerytalnym,
- poprawę elastyczności kosztów, poprzez optymalizację wykorzystania kompetencji wewnątrz Grupy,
- zapewnienie konkurencyjności systemów wynagradzania, poprzez wdrażanie przejrzystych, opartych na warunkach rynkowych zasad,
- pakiety świadczeń pracowniczych uwzględniające potrzeby pracowników,
- zwiększenie efektywności pracy poprzez wprowadzenie rozwiązań cyfrowych.

Aktywnie zarządzając wynikami z kapitału, Grupa TAURON osiąga rezultaty prezentowane w tabeli nr 10.

Tabela nr 10. Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania kapitałem ludzkim w Grupie Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

Osiągnięte rezultaty	**2019**	**2018**
Liczba godzin szkoleniowych	478 tys.	449 tys.
Liczba uczestników Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON	2,7 tys.	785
Liczba szkoleń przeprowadzonych przez Trenerów Wewnętrznych	167	215
Liczba Trenerów Wewnętrznych	83	76
Liczba osób przeszkolonych przez Trenerów Wewnętrznych	1,8 tys.	2,1 tys.
Liczba stażystów/praktykantów	655	748
Liczba klas patronackich	47	44

3.1.5. Kapitał intelektualny Grupy TAURON

Grupa TAURON, wykorzystując swoje doświadczenie biznesowe i kompetencje pracowników, rozwija się wychodząc naprzeciw wyzwaniom energetyki przyszłości. Kluczem do zachowania konkurencyjności są nowoczesne zarządzanie, wykorzystywanie nowych technologii, cyfryzacja, ład korporacyjny oraz relacje z otoczeniem, które razem tworzą kompatybilny i spójny system pozwalający na efektywne prowadzenie działalności w każdym ogniwie łańcucha wartości. Dynamicznie zmieniające się otoczenie implikuje również konieczność koncentracji na innowacyjności oraz działalności badawczo-rozwojowej.

Potencjał kapitału intelektualnego obejmuje swoim zasięgiem kapitał pracowniczy, kapitał strukturalny wewnętrzny i kapitał strukturalny zewnętrzny. Warto podkreślić, że głównym składnikiem kapitału intelektualnego Grupy TAURON jest wiedza pracowników oraz ogół ich kompetencji. Innym istotnym komponentem kapitału intelektualnego jest kapitał strukturalny wewnętrzny. Kapitał ten obejmuje technologie, metody i procesy, które

umożliwiają funkcjonowanie Grupy. Ponadto, w ramach projektów wewnętrznych oraz z udziałem partnerów biznesowych i środowiska naukowego, realizowane są działania w obszarze badań, rozwoju i innowacji. Ostatni komponent, kapitał strukturalny zewnętrzny, związany jest z niematerialnymi czynnikami rynkowymi. Kapitał ten obejmuje markę i reputację firmy, sieć współpracowników oraz relacje z interesariuszami, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań z dostawcami i klientami. Grupa TAURON dąży do tego, by pogłębiać współpracę z dostawcami technologii oraz know-how, reprezentowanymi zarówno przez duże koncerny przemysłowe, jak również przez małe firmy - głównie startupy.

Efektywne zarządzanie kapitałem intelektualnym daje szanse na podwyższanie elastyczności adaptacyjnej i dokonywanie działań transformacyjnych, dostosowanych do zmian w otoczeniu rynkowym. W 2019 roku Grupa TAURON przyjęła Politykę Własności Intelektualnej, która stanowi zbiór zasad i standardów postępowania w zakresie zarządzania własnością intelektualną oraz opis dobrych praktyk, których oczekuje się od kontrahentów i współpracowników.

Kluczowe dane dotyczące kapitału intelektualnego Grupy TAURON w roku 2018 i 2019 zostały przedstawione w tabeli nr 11.

Tabela nr 11. Kluczowe dane dotyczące kapitału intelektualnego w Grupie Kapitałowej TAURON za 2018 i 2019 rok

Kluczowe dane dotyczące kapitału – główne składowe kapitału intelektualnego Grupy TAURON
• Strategia Grupy ukierunkowana na kreowanie innowacji; • Strategiczna Agenda Badawcza – mapa drogowa działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej w Grupie; • Wiedza i kompetencje pracowników Grupy; • Katalog najlepszych praktyk związanych z wdrożonymi systemami zarządzania i wewnętrznymi procedurami; • Wypracowany model współpracy z uczelniami wyższymi i szkołami zawodowymi.

Zarządzanie wynikami z kapitału realizowane jest w Grupie Kapitałowej TAURON przede wszystkim przez:

- realizację projektów z obszaru badań, rozwoju i innowacji w obszarach: klient i jego potrzeby, inteligentne usługi sieciowe, energetyka rozproszona, niskoemisyjne technologie wytwarzania, w tym także z wykorzystaniem dedykowanych programów NCBiR, Horyzont 2020, KIC InnoEnergy, Funduszu Badawczego Węgla i Stali RFCS,
- współpracę ze start-upami: programy akceleracyjne (Pilot Maker Elektro ScaleUp, KPT ScaleUp, TAURON PROGRES), CVC EEC Magenta,
- udział TAURON w Programie Govtech,
- współpracę z Electric Power Research Institute (EPRI),
- rozwój platformy pn. Strefa Innowacji,
- warsztaty z przedstawicielami uczelni i instytutów badawczych,
- współpracę z wiodącymi uczelniami, jednostkami badawczymi oraz firmami technologicznymi z kraju i UE,
- organizację konkursów dla pracowników Grupy wspierających innowacyjność,
- rozwój systemów informatycznych, cyfryzacja i robotyzacja wybranych procesów,
- organizację dni otwartych dla dostawców i kontrahentów.

Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania kapitałem intelektualnym w Grupie TAURON za 2019 rok przedstawione zostały w tabeli nr 12.

Tabela nr 12. Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania kapitałem intelektualnym w Grupie Kapitałowej TAURON za 2019 rok

Osiągnięte rezultaty	2019	2018
Liczba nowych uruchomionych projektów badawczo-rozwojowych we wszystkich obszarach biznesowych Grupy,	18, w tym 9 projektów prowadzonych we współpracy ze start-upami	16
Liczba realizowanych projektów w czterech portfelach	67	57

Łączna wartość realizowanych projektów	178 mln zł	261 mln zł
Pozyskane dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych na realizację projektów B+R	48 mln zł	45 mln zł
W 2018 r. utworzono wraz z Polskim Funduszem Rozwoju Ventures, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz EEC Ventures fundusz typu Corporate Venture Capital (CVC) - EEC Magenta. W 2019 r. przeprowadzono pierwsze inwestycje w ramach EEC Magenta – zainwestowano 13 milionów złotych w firmę Reliability Solutions (RS) specjalizującą się w przewidywaniu i minimalizowaniu skutków awarii. To pierwsza inwestycja funduszu.		
W 2018 r. zakończono, dofinansowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach konkursu Scale Up, programu Pilot Maker, w wyniku którego 28 start-upów rozpoczęło prace ze spółkami Grupy TAURON. W 2019 r. kontynuowano współpracę z kilkoma startupami, realizowano rozszerzone pilotaże, pracę nad 5 projektami, wywodzącymi się pierwotnie z PilotMaker, w tym MIGAM (narzędzie do komunikacji online w czasie rzeczywistym), którego rozwiązanie zostało wdrożone do testowania w spółce TAURON Sprzedaż.		
W 2018 r. TAURON zaangażował się w nowy program Pilot Maker Elektro ScaleUp. W 2019 r. przeprowadzono dwie rundy naboru do Programu. Eksperci TAURON przeanalizowali ponad 60 pomysłów, a w wyniku dalszej selekcji do współpracy zaproszono 5 startupów, z którymi zrealizowane zostały projekty pilotażowe z wykorzystaniem infrastruktury spółek TAURON.		
W 2018 r. nawiązano współpracę z Instytutem EPRI (USA). W 2019 r. w ramach współpracy z EPRI TAURON uczestniczył w dwóch programach badawczych: w zakresie magazynowania energii oraz identyfikacji potrzeb odbiorców energii elektrycznej.		
Patenty, wynalazki, know-how wypracowane w ramach projektów B+R, budujące potencjał poprawy wyniku finansowego Grupy w kolejnych latach - 13 wynalazków posiadających ochronę patentową w mocy oraz kolejnych 7 będących w trakcie rejestracji.		
Wysoka pozycja i rozpoznawalność marki TAURON. Nowoczesne systemy informatyczne wspierające działalność podstawową oraz obsługę klientów.		
Posiadane koncesje na działalność podstawową: wydobycie węgla, produkcja, dystrybucja i obrót energią elektryczną i ciepłem.		

3.1.6. Kapitał społeczny Grupy TAURON

Kapitał społeczny Grupy TAURON opiera się na budowaniu wzajemnych relacji zarówno wewnątrz organizacji, jak i względem otoczenia zewnętrznego. Fundamentem budowy tych relacji jest Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025, a główne zasady opisane zostały w Kodeksie Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON. Strategia Zrównoważonego Rozwoju wyznacza kierunki i inicjatywy podejmowane przez spółki Grupy na rzecz wzrostu bezpieczeństwa pracy, minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne oraz klimat, a także kształtowania odpowiednich postaw w obszarze zaangażowania pracowników i mieszkańców terenów, na których Grupa TAURON prowadzi działalność biznesową.

Grupa TAURON przywiązuje szczególną wagę do relacji z otoczeniem – prowadzi dialog społeczny, który dotyczy zarówno istniejących aktywów produkcyjnych, jak również jest związany z realizacją nowych inwestycji. Efektami dialogu są konkretne działania, do których zaliczyć należy m.in. ograniczenie poziomu hałasu na terenie wybranych obiektów wytwórczych i dystrybucyjnych. Grupa TAURON prowadzi również politykę dobrego sąsiada, w ramach której dąży do poprawy warunków życia społeczności lokalnych oraz współpracuje z organami samorządowymi. Grupa angażuje się też w szereg przedsięwzięć na rzecz otoczenia, takich jak działalność charytatywna, edukacyjna, współpraca z ośrodkami akademickimi, wolontariat pracowniczy oraz wsparcie wielu ważnych wydarzeń sportowych i kulturalnych.

Coraz istotniejszą rolę w rozwoju kapitału społecznego odgrywa zaangażowanie Grupy w działania związane z ochroną klimatu oraz przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Odpowiedzią na społeczne wyzwania w tym zakresie jest przyjęta do stosowania pod koniec 2019 roku Polityka Klimatyczna Grupy TAURON, która została

zainaugurowana wykładem pn. Klimatyczne fakty i mity w ramach Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON. Kluczowe dane dotyczące kapitału społecznego w Grupie TAURON pokazuje tabela nr 13.

Tabela nr 13. Kluczowe dane dotyczące kapitału społecznego w Grupie Kapitałowej TAURON za 2019 rok

Kluczowe dane
• Kultura organizacyjna oparta o wartości Partnerstwo, Rozwój, Odwaga • Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025 oraz Kodeks odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON, które określają zasady współpracy z otoczeniem • Rozwój kultury etycznej i zarządzanie zgodnością wśród pracowników • Budowa trwałych relacji i aktywny dialog z otoczeniem • Współpraca z odpowiedzialnymi dostawcami zgodnie z zasadami Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON • Wdrożone i stosowane: Polityka Różnorodności w Grupie TAURON oraz Polityka Poszanowania Praw Człowieka • Angażowanie pracowników w rozwój firmy poprzez wydarzenia specjalne (zawody sportowe, spotkania integracyjne) i konkursy • Edukacja i rozwój pracowników • Wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON • Wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON

Zarządzanie wynikami z kapitału jest realizowane w Grupie TAURON przede wszystkim przez:

- promocję kultury zgodności (compliance), która w połączeniu z Modelem Kompetencyjnym Grupy TAURON motywuje pracowników do osiągania celów biznesowych zgodnie z prawem, regulacjami wewnętrznymi i wewnątrzkorporacyjnymi oraz etyką,
- kształtowanie środowiska pracy opartego na szacunku, otwartości, rzetelności i sprawiedliwości oraz poszanowaniu prac człowieka poprzez wdrażanie i stosowanie określonych zasad postępowania (w tym m.in. Polityki Różnorodności, Polityki przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON, Polityki Poszanowania Praw Człowieka),
- rozwój Systemu Wsparcia Organizacji Zakupowej zwany Platformą Zakupową Grupy TAURON, organizacja Dni otwartych drzwi dla potencjalnych kontrahentów Grupy TAURON,
- współpracę ze związkami zawodowymi,
- działalność Rzecznika Dialogu Społecznego,
- rozwój wolontariatu pracowniczego, który w TAURONIE działa od 2017 roku.

Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania kapitałem społecznym w Grupie Kapitałowej TAURON za 2019 rok przedstawione są w tabeli nr 14.

Tabela nr 14. Osiągnięte rezultaty w ramach zarządzania kapitałem społecznym w Grupie Kapitałowej TAURON za 2019 rok

Osiągnięte rezultaty	**2019**	**2018**
Liczba spotkań z organizacjami związkowymi w spółkach Grupy	329	249
Odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi	95,7%	93,9%
Wskaźnik częstości wypadków przy pracy	7,8	7,7
Nowe kategorie kluczowe oraz skonsolidowane, w ramach których przywiązuje się szczególną wagę do finansowej optymalizacji zakupów	W ramach prowadzonej działalności, stosownie do potrzeb	W ramach prowadzonej działalności, stosownie do potrzeb

Regularne spotkania ze społecznościami lokalnymi w celu przekazania informacji na temat prowadzonej działalności i jej wpływu na mieszkańców	W ramach prowadzonej działalności	W ramach prowadzonej działalności
Liczba inicjatyw lokalnych i prospołecznych, w które włączyła się Fundacja TAURON	158	147
Liczba umów ramowych z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu	11	9
Liczba wydarzeń sportowych i kulturalnych zorganizowanych dla pracowników Grupy TAURON	18	16
Liczba projektów z zakresu wolontariatu pracowniczego, angażujących blisko 200 pracowników	19	13

3.1.7. Model tworzenia wartości i relacje między kapitałami

Kapitały, a także ich wzajemne relacje ulegają ciągłym zmianom, co wynika z wielu czynników, w tym. m.in. ze zmian w otoczeniu rynkowym oraz regulacyjnym. Wewnętrznym akceleratorem do zmian jest realizacja Strategii Grupy TAURON. Realizacja założonych w strategii działań pozwala na zrównoważoną transformację Grupy i zwiększa potencjał inwestycyjny dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Efekty działań, zgodnie ze Strategią, będą widoczne we wszystkich kapitałach. Transformacja w kierunku zero- i niskoemisyjnym będzie miała również swój wpływ na każdy segment działalności Grupy.

Kapitał finansowy jest podstawą do efektywnego wykorzystywania i rozwijania pozostałych kapitałów Grupy TAURON, w szczególności kapitału produkcyjnego, wspiera rozwój kapitału intelektualnego i ludzkiego oraz poprawia efektywność wykorzystania kapitału naturalnego. Poprzez realizację projektów inwestycyjnych, Grupa TAURON stale zwiększa potencjał kapitału produkcyjnego. Rozwój tego kapitału odbywa się z wykorzystaniem możliwie najlepszych dostępnych technologii i ogranicza wpływ działalności biznesowej Grupy na klimat i środowisko. Wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz technicznych poprawia i buduje nowe kompetencje w kapitale intelektualnym, co przyczynia się również do rozwoju kapitału ludzkiego, poprawia wykorzystanie kapitału produkcyjnego i wzmacnia pozycję konkurencyjną Grupy TAURON. Działalność biznesowa Grupy, przede wszystkim wydobycie węgla oraz produkcja energii elektrycznej i ciepła w źródłach konwencjonalnych, powoduje zużycie zasobów naturalnych. Poprawa efektywności wykorzystania kapitału naturalnego i lepszego gospodarowania dostępnymi zasobami w Grupie TAURON kształtują efektywniejsze wykorzystanie kapitału produkcyjnego i finansowego. Całokształt działalności biznesowej Grupy TAURON, zapewnianie klientom bezpiecznych i stabilnych dostaw energii elektrycznej i ciepła, stale buduje relacje z otoczeniem zewnętrznym, w tym społecznym. Dbanie o stały rozwój kapitału społecznego buduje z kolei wartość Grupy TAURON.

Relacje miedzy kapitałami, a także model tworzenia wartości w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku zaprezentowany został na rysunku nr 13.

Rysunek nr 13. Model tworzenia wartości i relacje między kapitałami w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

3.2. Dźwignie wartości Grupy TAURON

Zgodnie z przyjętą 2 września 2016 roku Strategią na lata 2016 – 2025, Grupa Kapitałowa TAURON realizuje optymalizację biznesów działających na początku łańcucha wartości, utrzymanie pozycji biznesów regulowanych oraz wzrost biznesów na końcu łańcucha wartości, będących na styku z klientem końcowym. Dzięki takiemu podejściu, dźwigniami wartości Grupy TAURON są między innymi klientocentryczność i nowe biznesy. Odpowiadając na wymagania wynikające z polityki klimatycznej Unii Europejskiej, wymagania instytucji finansowych oraz oczekiwania klientów i akcjonariuszy, Grupa TAURON elastycznie reaguje na bieżące i przyszłe wyzwania, tak, aby posiadane zasoby wykorzystać w sposób optymalny. W tym zakresie dźwigniami wartości są posiadany kapitał naturalny oraz potencjał inwestycyjny i restrukturyzacyjny, pozwalające z jednej strony na możliwie duże uniezależnienie się od dostawców zewnętrznych, z drugiej strony dające potencjał do reagowania na zmiany i dostosowywanie się do nich. Ważną dźwignią wartości są kultura organizacyjna i pracownicy. To dzięki nim możliwa jest sprawna realizacja procesów biznesowych.

Analizując dźwignie wartości, Grupa zwraca uwagę na zmiany rynkowe i regulacyjne, zachodzące zmiany klimatyczne oraz analizuje i wdraża działania zapobiegawcze, pozwalające na funkcjonowanie biznesu w dłuższej perspektywie. Zakłada się, że transformacja dźwigni wartości TAURONA będzie następowała ewolucyjnie, poprzez realizację Strategii Grupy.

3.2.1. Klientocentryczność

Zgodnie ze Strategią Grupy TAURON, klient jest zawsze w centrum uwagi. We wszystkich działaniach TAURON koncentruje się na zbudowaniu trwałych relacji z odbiorcami produktów i usług, a umacnianie relacji z klientami jest podstawą zakładanego wzrostu Grupy. Liczba klientów– zarówno tych, którzy przyłączeni są do sieci dystrybucyjnej, jak i tych, którzy wybrali produkty i usługi oferowane przez Grupę TAURON – stale rośnie.

W krótszej perspektywie czasowej, priorytetem Grupy TAURON jest doskonalenie produktów i usług w odpowiedzi na potrzeby klientów, również poprzez kształtowanie oferty zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W ciągu ostatniego roku nastąpiło znaczne przyspieszenie, w zakresie budowy indywidualnych, prosumenckich instalacji fotowoltaicznych (do sieci TAURON Dystrybucja w 2019 roku przyłączono ponad 278 MW źródeł odnawialnych, z czego 206 MW stanowiły mikroinstalacje). Jest to trend, który w ocenie Grupy TAURON będzie kontynuowany i powinien zaowocować rozszerzeniem zakresu współpracy z klientami. W tym aspekcie Grupa staje się partnerem, a relacja dostawca-odbiorca będzie ewoluowała w kierunku dzielenia się usługami.

Kolejnym celem jest upraszczanie i optymalizacja procesów komunikacji na linii klient – Grupa TAURON, a także zwiększenie liczby terenowych punktów obsługi klienta oraz ciągłe doskonalenie elektronicznych kanałów komunikacji.

W średniej perspektywie, TAURON zaproponuje klientom nowoczesne produkty i usługi, tak aby spełnić spersonalizowane oczekiwania wybranych grup. Z tego też powodu utworzony został ekosystem innowacji, który poza kwestiami ciągłej poprawy technologii i zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko, w równym stopniu koncentruje się na jak najlepszym dopasowaniu oferty do potrzeb obecnych i przyszłych klientów. Nowe podejście do innowacji, między innymi poprzez wykorzystanie formuły open innovation oraz zapowiedziane w Strategii Grupy przeznaczania, co najmniej 0,4% przychodów na innowacje, badania i rozwój, przyniesie w kolejnych latach wymierne efekty. Zakłada się, że wzrosty kosztów energii prawdopodobnie przełożą się na zwiększone zainteresowanie działaniami na rzecz poprawy efektywności. To zainteresowanie rozszerzy popyt na produkty i usługi związane z poprawą efektywności energetycznej, który pozwoli Grupie TAURON wzbogacić wachlarz oferowanych produktów i usług. Rośnie dostępność urządzeń energooszczędnych oraz systemów pozwalających ograniczyć zużycie energii elektrycznej, czego wynikiem jest poprawianie efektywności energetycznej. Dotychczas usługami związanymi z poprawą efektywności zainteresowane były głównie duże przedsiębiorstwa i gminy. Zakłada się, że wzrost cen energii elektrycznej spowoduje zainteresowanie tymi działaniami również wśród mniejszych przedsiębiorstw, a nawet gospodarstw domowych. Poprawa efektywności energetycznej będzie wynikać, poza aspektami ekonomicznymi, również z rosnącej świadomości społeczeństwa w kwestii ograniczenia negatywnego oddziaływania na klimat.

W dłuższej perspektywie, priorytety Grupy TAURON w zakresie klientocentryczności pozostaną niezmienne, a kwestie dostarczenia wysokiej jakości produktów i usług oraz łatwej, interaktywnej platformy komunikacji, będą kluczowe dla odniesienia sukcesu rynkowego. Zmianie podlegać będą narzędzia wzajemnej komunikacji w kierunku rosnącej roli interaktywności, skracania procesów i wzrostu transparentności. Zakłada się, że dalszy rozwój indywidualnych instalacji wytwórczych oraz spodziewana digitalizacja pomiarów (smart metering) zwiększy konkurencję na rynku energii i usług powiązanych, przy jednoczesnym pogłębieniu partnerskich relacji Grupy TAURON z klientami.

Zagadnienie klientocentryczności zostało szczegółowo omówione w części 4.1 PRO Kliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON.

3.2.2. Nowe biznesy

W perspektywie krótkoterminowej Grupa TAURON, wykorzystując posiadane kompetencje, zasoby ludzkie, techniczne i organizacyjne oraz relacje z klientami, zamierza dalej wprowadzać na rynek nowe usługi i produkty. Aby otworzyć drogę do nowych przychodów, prowadzona jest szeroka działalność badawczo-rozwojowa oraz innowacyjna,. Projekty rozwojowe Grupa TAURON uporządkowała w czterech portfelach: Klient i jego potrzeby, Inteligentne usługi sieciowe, Energetyka rozproszona i Niskoemisyjne technologie wytwarzania.

Ekosystem nowych biznesów jest mocno związany z ekosystemem badań i rozwoju, ale również z procesem fuzji i przejęć. Taki sposób działania pozwala nie tylko na rozwijanie własnych pomysłów, ale również na korzystanie z doświadczeń podmiotów zewnętrznych. Dochody oparte o tradycyjny model energetyki mają ograniczony potencjał wzrostu, dlatego konieczny jest rozwój nowych działalności. W tym celu w Grupie TAURON prowadzone są działania skoncentrowane na uzyskaniu dodatkowych przychodów poprzez oferowanie nowych rozwiązań, produktów i usług, w tym z zakresu ograniczania emisji gazów cieplarnianych, również poprzez poprawę efektywności energetycznej. Zakłada się, że udział dochodów z nowych działalności jeszcze przez wiele lat nie będzie mieć kluczowego znaczenia, w związku z bardzo dużą wartością podstawowej działalności w łańcuchu paliwo-energia-dystrybucja, ale wartość ta będzie sukcesywnie rosła.

W perspektywie średnioterminowej Grupa TAURON dąży do realizacji celu strategicznego, zgodnie z którym w 2025 roku 25% przychodów obszaru Sprzedaż pochodzić będzie z nowych biznesów. To bardzo ambitne założenie, ale możliwe do zrealizowania, pod warunkiem m.in. kontynuacji rozwoju ekosystemu innowacji.

W dłuższej perspektywie zakłada się, zmiany modelu działania branży energetycznej. Nowe biznesy i innowacje przygotują Grupę TAURON na wyzwania rynkowe. Dzięki nim już dzisiaj TAURON jest zaangażowany w projekty związane z e-mobilnością (carsharing i stacje ładowania pojazdów elektrycznych), rozwija smart metering i usługi dostawy internetu, rozbudowuje bazę produktów i usług dodanych do energii elektrycznej. Prawdopodobnie dzisiejszy model energetyki scentralizowanej będzie ewoluował w kierunku energetyki rozproszonej, prosumenckiej stawiającej inne wyzwania i generującej przychody w innych miejscach łańcucha wartości, niż ma to miejsce dzisiaj. Aspiracją Grupy TAURON jest, by nowe biznesy przyniosły Grupie maksymalne możliwe korzyści z już pojawiających i nadchodzących zmian.

3.2.3. Nowoczesna infrastruktura

Główne inwestycje Grupy TAURON, takie jak budowa bloku 910 MW w Jaworznie, budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli oraz inwestycje w aktywa wydobywcze osiągnęły w 2019 r. znaczący poziom zaawansowania. Grupa TAURON kontynuuje również rozbudowę i modernizację sieci dystrybucyjnej energii

elektrycznej. Dzięki nowoczesnej infrastrukturze, TAURON zapewni stabilne dostawy energii elektrycznej po konkurencyjnej cenie, spełni rygorystyczne normy środowiskowe oraz ograniczy negatywne oddziaływanie na klimat.

Jednostki wytwórcze Grupy TAURON są w trakcie realizowania planu działań inwestycyjnych i administracyjnych, które przygotują je do optymalnego dostosowania do nowych norm środowiskowych tzw. konkluzji BAT, które będą obowiązywały od sierpnia 2021 r. Takie dostosowanie jest istotne zarówno ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, ale również ze względu na możliwość uzyskania przychodów z rynku mocy. Tym samym po roku 2020 Grupa TAURON będzie dysponować flotą wytwórczą zdolną do generowania przychodów na dwutowarowym rynku energii. W Aktualizacji Kierunków Strategicznych Grupa TAURON przyjęła cel głębokich zmian w zakresie aktywów wytwórczych. W perspektywie strategii planowane jest wycofanie części już wyeksploatowanych jednostek wytwórczych i zastąpienie ich nowymi nisko- i zeroemisyjnymi jednostkami: fotowoltaicznymi oraz wiatrowymi. W 2019 roku Grupa TAURON, poprzez zakup aktywów wiatrowych o łącznej mocy ponad 180 MW, podwoiła posiadaną moc zainstalowaną w elektrowniach wiatrowych. W najbliższych latach w miejsce tradycyjnej infrastruktury wytwórczej Grupa TAURON uruchomi kolejne moce w źródłach odnawialnych oraz będzie rozwijać sieć dystrybucyjną, odpowiadając na potrzeby klientów Grupy TAURON. Zrealizowane w ostatnich latach inwestycje w sieć dystrybucyjną pozwoliły poprawić pewność dostaw energii elektrycznej oraz zmniejszyć straty energii. Grupa TAURON będzie kontynuować modernizację i rozbudowę infrastruktury dystrybucyjnej, także aby dostosować sieć do rosnącej ilości energii generowanej przez źródła odnawialne, jak również do współpracy z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych.

3.2.4. Możliwość dostępu i korzystania z kapitału naturalnego

Wszystkie aspekty działalności Grupy TAURON uwzględniają oddziaływanie na otoczenie lokalne, a także jakość i cenę produktów oraz usług, które oferuje klientom. Klienci Grupy TAURON są jednocześnie beneficjentami starań Grupy o jakość środowiska naturalnego i sposobu zagospodarowania zasobów.

Ogromnym atutem Grupy są zasoby naturalne, stanowiące część kapitału naturalnego, z których korzysta dostarczając klientom produkty i usługi. Woda, ziemia i powietrze to zasoby, na które wpływa działalność biznesowa Grupy TAURON. W trosce o te zasoby dokłada się wszelkiej staranności, aby zmniejszyć to oddziaływanie. Grupa TAURON dąży do tego, aby 100% swych odpadów paleniskowych zamieniać w produkty.

Grupa TAURON posiada 29% zasobów bilansowych węgla energetycznego kraju (typ 31-33). W celu optymalnego wykorzystania posiadanego potencjału surowcowego realizowane są: głębienie szybu w Zakładzie Górniczym Janina, budowa szybu w Zakładzie Górniczym Sobieski i inwestycje w Zakładzie Górniczym Brzeszcze. Aktywa wydobywcze Grupy TAURON pełnią istotną rolę w łańcuchu wartości. Są jego pierwszym ogniwem, a dzięki prowadzonym inwestycjom mają zagwarantować dostawy węgla o odpowiedniej jakości do jednostek wytwórczych Grupy TAURON. Zakłada się, że Zakłady Górnicze Grupy TAURON, po zakończeniu obecnie realizowanych projektów, uzyskają trwałą rentowność i przy ograniczonym rozwoju będą podstawowym źródłem paliwa dla nowoczesnych jednostek wytwórczych Grupy. Ważnym zasobem naturalnym dla Grupy TAURON jest woda, która m.in. powszechnie wykorzystywana jest w procesach produkcji energii elektrycznej. Wykorzystując w elektrowniach Grupy TAURON zamknięte obiegi wody chłodzącej ogranicza się zużycie tego zasobu do niezbędnego minimum. Grupa TAURON podjęła również działania pozwalające odzyskiwać ten zasób w procesach odwadniania kopalń i wykorzystać wody kopalniane w procesach technologicznych. Poza konwencjonalnymi, węglowymi jednostkami wytwórczymi do produkcji energii elektrycznej, Grupa TAURON wykorzystuje energię spadku wody i energię wiatru. Grupa TAURON eksploatuje 34 elektrownie wodne usytuowane na południu Polski i 9 farm wiatrowych, usytuowanych głównie w północnej części kraju. Rozpoczęto realizację projektów budowy elektrowni fotowoltaicznych, więc kolejnym zasobem naturalnym z jakiego korzystać będzie Grupa TAURON będzie promieniowanie słońca.

Grupa TAURON w portfelu aktywów posiada również kopalnię wapienia, w której pozyskuje m.in. sorbent do odsiarczania spalin w elektrowniach konwencjonalnych. Pozyskiwany surowiec ma także szerokie zastosowanie również poza energetyką – jest wykorzystywany w rolnictwie, przemyśle hutniczym, budowlanym, wapienniczym, cementowym, cukrowniczym oraz w drogownictwie.

Produkcja i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła, to dziedziny, które ściśle wiążą Grupę TAURON z lokalnymi społecznościami. Grupa w działaniach biznesowych bierze pod uwagę ich oczekiwania i minimalizuje negatywne oddziaływanie przedsiębiorstwa na jakość życia lokalnych społeczności.

W dłuższej perspektywie wpływ działalności biznesowej Grupy TAURON na zasoby naturalne będzie się zmniejszał, zarówno za sprawą konieczności spełnienia spodziewanych zaostrzeń norm środowiskowych i polityki klimatycznej, inwestycji w nowe, nisko- i zeroemisyjne źródła energii oraz dzięki trwałemu wyłączaniu nieefektywnych jednostek konwencjonalnych. Pragniemy także w sposób ciągły poprawiać efektywność naszej

pracy w ramach posiadanego lub wykorzystywanego kapitału naturalnego. Dążymy do tego, by wykorzystywać go lepiej i w sposób cyrkularny.

3.2.5. Potencjał inwestycyjny i restrukturyzacyjny

Grupa TAURON prowadzi szeroki program inwestycyjny w każdym z Obszarów Biznesowych. Zintegrowana struktura oraz pełny łańcuch wartości: od wydobycia i dostaw paliwa, poprzez wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, dystrybucję, aż po sprzedaż do klientów końcowych, pozwala na optymalizację działalności inwestycyjnej i operacyjnej.

Inwestycje Grupy TAURON są istotnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Grupa przeznacza na inwestycje rocznie w granicach 3-4 mld zł z czego większość, to inwestycje w sieci dystrybucyjne. Szczegółowe dane dotyczące wydatków inwestycyjnych przedstawione zostały w części 3.1.1 Kapitał finansowy Grupy TAURON.

W krótkiej perspektywie Grupa TAURON będzie kontynuować inwestycje w rozbudowę i modernizację sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej, zakończy inwestycje w nowe jednostki wytwórcze: blok gazowo-parowy w Stalowej Woli i blok 910 MW w Jaworznie oraz zakończy inwestycje strategiczne w zakładach wydobywczych: głębienie szybu w Zakładzie Górniczym Janina, budowę szybu w Zakładzie Górniczym Sobieski. W perspektywie Strategii Grupa TAURON planuje wycofanie wyeksploatowanych bloków energetycznych. Bloki klasy 120 MW będą wycofane z eksploatacji do 2021 roku, a w latach 2025 – 2030 wycofane zostaną jednostki klasy 200 MW. Wysiłek inwestycyjny zostanie skierowany na źródła odnawialne. Aspiracją Grupy TAURON jest, aby do 2025 roku dysponować dodatkowymi aktywami w energetyce wiatrowej na poziomie 900 MW oraz w fotowoltaice na poziomie 300 MW. Jednocześnie zakładane jest zaangażowanie w rozwój morskich elektrowni wiatrowych.

Poza projektami inwestycyjnymi w Grupie TAURON realizowane są także inicjatywy na rzecz optymalizacji kosztowej Grupy, między innymi Program Poprawy Efektywności, którego łączny efekt w okresie 2016-2018 przekroczył założenia i wyniósł ponad 1,7 mld zł. Kolejnymi działaniami poprawiającymi efektywność operacyjną podstawowej działalności Grupy TAURON są Inicjatywy Strategiczne, których łączny efekt w okresie 2017-2020 jest szacowany na 3,4 mld zł, w tym 1,2 mld zł skumulowanego wpływu na EBITDA.

W średniej i dłuższej perspektywie Grupa TAURON planuje dalszą zmianę miksu energetycznego. Sukcesywnie zaostrzane wymagania środowiskowe i proklimatyczne, w połączeniu z wyeksploatowaną bazą wytwórczą, tworzą przestrzeń do budowy nowych jednostek wytwórczych w technologiach odnawialnych i niskoemisyjnych oraz znaczące zmiany w obszarze sieci dystrybucyjnych. Dostrzegana jest konieczność rozbudowy i modernizacji sieci dystrybucyjnej ze względu na rozwój energetyki rozproszonej. W Aktualizacji Kierunków Strategicznych Grupa TAURON położyła silny akcent na rozwój źródeł nisko- i zeroemisyjnych. Według założeń w 2030 roku, dzięki wycofaniu wyeksploatowanych bloków oraz nowym inwestycjom, nisko- i zeroemisyjne aktywa stanowić będą ponad 65% mocy zainstalowanej Grupy TAURON. W tym zakresie potencjał restukturyzacyjny Grupy jest bardzo duży, a zakładane zmiany miksu wytwórczego wymagały będą nowych kompetencji.

3.2.6. Pracownicy i kultura organizacyjna

Wprowadzony w 2016 r. nowy model biznesowy Grupy TAURON zmienił organizację z silosowej na zorientowaną procesowo, z jasno określonymi kompetencjami i odpowiedzialnością za produkt końcowy. W 2017 r. Grupa wdrożyła zarządzanie procesowe, a od 2018 roku wdrażane są sukcesywnie działania optymalizujące procesy w głównych spółkach Grupy oraz rozszerzane jest zarządzanie procesami o kolejne spółki. W 2019 roku objęto procesem optymalizacji wszystkie spółki, w których wdrożono zarządzanie procesowe. Jednocześnie wdrożono proces robotyzacji oraz ścieżkę inicjowania usprawnień przez uczestników procesów, co wpłynęło na intensyfikację procesu optymalizacji w spółkach Grupy TAURON. Rozpoczęto prace związane z wdrożeniem oceny dojrzałości procesowej w tym zaprojektowano i przyjęto Model dojrzałości procesowej oraz przeprowadzono pilotażową ocenę wybranych procesów.

Model biznesowy łączy ze sobą działania na poziomie strategicznym i przekłada je na działania operacyjne, wskazując jednocześnie na trzy kluczowe wartości: Partnerstwo, Rozwój i Odwaga (wartości PRO), na których oparta została kultura organizacyjna Grupy TAURON. Wartości te wspierają w codziennych działaniach realizację Strategii. Nowoczesna organizacja to taka, w której wszyscy ze sobą rozmawiają na partnerskich zasadach, dlatego szczególnie dużą wagę przykłada się do dialogu i wspólnego podejmowania wyzwań. Największym i najważniejszym aktywem Grupy TAURON, obok klientów, są pracownicy. Aby wyzwolić drzemiące w nich pokłady energii i wiedzy, konsekwentnie wzmacnia się kulturę organizacyjną opartą o Wartości Grupy. Ponad 26 tys. wysoko wykwalifikowanych pracowników stanowi kapitał o ogromnej wartości.

Dostrzegalne w skali makro zmiany pokoleniowe dotknęły również branżę energetyczną. Młode pokolenie oczekuje od miejsca zatrudnienia nie tylko stabilnych zarobków, ale również możliwości rozwoju w nowoczesnej organizacji. Coraz wyraźniej ujawniająca się luka pokoleniowa jest dzisiaj dostrzegana i podejmowane są działania,

aby w średniej i długiej perspektywie zapewnić możliwie najlepsze kadry dla spółek Grupy TAURON. Z uwagi na wiek pracowników oraz zapewnienie odpowiedniej kadry pracowniczej w perspektywie średniej i długiej, już teraz prowadzonych jest szereg działań nakierowanych na pozyskanie odpowiednich, wykwalifikowanych pracowników w przyszłości, co dzieje się na przykład poprzez współpracę ze szkołami i tworzenie klas patronackich.

Perspektywy dźwigni wartości

Część z dźwigni wartości Grupy TAURON jest szczególnie istotna w najbliższej perspektywie, część z kolei będzie coraz ważniejsza w miarę materializowania się zmian spodziewanych w otoczeniu i pojawiania się w nim nowych wyzwań. Niezależnie od tego, wszystkie dźwignie wartości są komplementarne i składają się na całość działalności biznesowej Grupy Kapitałowej TAURON. Wzajemnie się uzupełniają oraz kształtują teraźniejszość i przyszłość Grupy. Nie mamy przy tym wątpliwości, że zarówno dziś, jak i w bliższej i dalszej przyszłości, najważniejszym aktywem TAURONA będą klienci. Z czasem, poprzez zmiany modelu energetyki, zakłada się, że klienci staną się również partnerami i jako prosumenci będą korzystać z zasobów naturalnych i kształtować obraz przyszłej energetyki.

W dłuższej perspektywie kluczowymi kapitałami, obok społecznego kapitału relacji z klientami - na których Grupa TAURON będzie się koncentrować, będą kapitał intelektualny i naturalny. Możliwość oferowania innowacyjnych rozwiązań, zapewnienie rozwoju młodym pracownikom i poszanowanie środowiska, w tym klimatu, to najważniejsze czynniki sukcesu, które będą determinować rozwój Grupy TAURON w przyszłości.

Perspektywy dźwigni wartości oraz istotność i wpływ poszczególnych elementów na Grupę Kapitałową TAURON został przedstawiony na rysunku nr 14.

Rysunek nr 14. Perspektywy dźwigni wartości oraz istotność i wpływ poszczególnych elementów na Grupę Kapitałową TAURON

3.3. Warunki otoczenia wyznaczające wybór strategii Grupy TAURON w ujęciu długo, średnio i krótkookresowym oraz założenia tej strategii

3.3.1. Grupa TAURON na tle rynku – Europa

Wszystkie Grupy Energetyczne w Europie dostrzegają zmiany zachodzące w ich otoczeniu. Głównym trendem jest obecnie szeroko pojęty rozwój odnawialnych źródeł energii, i co za tym idzie pojęcie dekarbonizacji, elektryfikacji, efektywności energetycznej, czy decentralizacji. Wszystko to ma służyć poprawie jakości i bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, wraz ze zmianą kierunku inwestycji w energetyce – w stronę wytwarzania energii elektrycznej opartej na źródłach zeroemisyjnych.

Rysunek nr 15 przedstawia porównanie miksu wytwórczego i moc zainstalowaną wśród wybranych, największych Grup Energetycznych w Europie.

Moc elektryczna zainstalowana w 2018 [GW]

Ogółem	133,8 ▼	5,3 ▲	104,3 ▼	85,6 ▲	22,7 ▶	41,7 ▼	15,0 ▶	13,4 ▲	31,1 ▶	13,7 ▶	36,6 ▲	3,6 ▲	16,2 ▶	5,0 ▶	6,3 ▶	1,3 ▶
OZE	32,6 ▲	5,3 ▲	24,8 ▲	39,2 ▲	6,5 ▶	4,3 ▲	1,7 ▶	3,7 ▲	14,5 ▶	4,9 ▶	3,6 ▶	3,6 ▲	2,2 ▶	0,4 ▶	0,4 ▲	0,5 ▶
Węgiel	7,9 ▶	-	7,2 ▲	15,8 ▼	7,4 ▼	17,5 ▼	6,8 ▼	4,4 ▶	3,5 ▶	b.d.	10,4 ▲	-	13,0 ▶	4,6 ▶	5,9 ▼	0,8 ▶

Rysunek nr 15. Porównanie miksu wytwórczego i mocy zainstalowanej dla wybranych, największych Grup Energetycznych w Europie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów rocznych przedstawionych Grup Energetycznych z Europy

Na tle rynku europejskiego, polskie grupy energetyczne charakteryzują się dużym uzależnieniem swoich mocy wytwórczych od paliw węglowych. Produkcja energii elektrycznej wśród zaprezentowanych europejskich grup energetycznych jest dużo bardziej zróżnicowana. Jednostki wytwórcze oparte na węglu i paliwie gazowym nie mają w nich decydującego udziału – nie przekraczają kilkunastu procent (najwięcej CEZ i RWE).

Analizując zainstalowaną moc elektryczną na przestrzeni lat 2018/2017 doskonale widać trend inwestycji w odnawialne źródła energii i odwrócenie się od węgla. Przykładem tego jest np. spółka Enel, czy niemiecki RWE, których zainstalowana moc oparta na węglu w roku 2018 spadła w porównaniu do roku poprzedniego, a dodatkowo zaobserwowano wzrost mocy w OZE.

Nasilający się trend związany z inwestycjami w odnawialne źródła wytwórcze i większa koncentracja na kliencie i jego potrzebach, widoczne są w planach i kierunkach strategicznych przedstawionych spółek energetycznych, co zobrazowano w tabeli nr 15.

Tabela nr 15. Zestawienie planów i kierunków strategicznych wybranych szesnastu, największych Grup Energetycznych w Europie

Rozwój OZE 15 Grup	**Klient i jego potrzeby** 11 Grup	**Elektromobilność** 11 Grup
Digitalizacja, inteligentne opomiarowanie 14 Grup	**Działania/produkty typu Smart** 14 Grup	**Magazynowanie energii** 11 Grup
Restrukturyzacja aktywów wytwórczych 5 Grup	**Poprawa efektywności/ stabilność finansowa** 7 Grup	**Wykorzystanie dronów, sztuczna inteligencja, robotyzacja** 4 Grup

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów rocznych przedstawionych Grup Energetycznych z Europy

W Europie wśród 16 grup energetycznych prawie wszystkie koncentrować się będą na rozwoju OZE. Jedynie spółka Uniper nie zadeklarowała przyrostu mocy w OZE, zadeklarowała przy tym brak inwestycji w nowe elektrownie węglowe i redukcję emisji. Dużego tempa nabiera działalność usprawniająca infrastrukturę energetyczną, w tym działania typu smart, digitalizacja i inteligentne liczniki.

Działalność 70% spółek koncentrować się będzie wokół klienta i jego potrzeb oraz elektromobilności. Wraz ze wzrostem odnawialnych źródeł energii, w tym także małych instalacji prosumenckich, większego znaczenia nabiera działalność w kierunku magazynowania energii elektrycznej.

Grupa TAURON dostrzega trendy w sektorze elektroenergetycznym i podejmuje aktywne działania we wszystkich przedstawionych obszarach, zmieniając się i koncentrując na wyzwaniach tzw. energetyki jutra.

Rozwój Odnawialnych Źródeł Energii – deklaracje spółek energetycznych

Wraz ze zmieniającym się otoczeniem, spółki energetyczne aktualizują swoje plany i cele strategiczne. Na rysunku nr 16 zaprezentowano deklaracje europejskich przedsiębiorstw sektora elektroenergetycznego, dotyczące inwestycji i rozwoju w perspektywie kolejnych lat, w nowe moce wytwórcze oparte na aktywach OZE.

Rysunek nr 16. Deklaracje europejskich przedsiębiorstw europejskiego sektora elektroenergetycznego dotyczące inwestycji i rozwoju w perspektywie kolejnych lat w nowe moce wytwórcze oparte na aktywach OZE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów rocznych przedstawionych Grup Energetycznych

W 2018 roku, wśród przedstawionych spółek energetycznych największą moc zainstalowaną w OZE miała włoska spółka Enel 39,2 GW. W swoich planach strategicznych zakłada ona przeznaczenie 38% nakładów inwestycyjnych w latach 2019-2021 na inwestycje w OZE (to ok. 10,6 mld EUR). Druga grupa, której moc zainstalowana OZE wynosiła 32,6 GW w 2018 r., to francuski EDF, który do 2030 roku planuje zwiększyć moc zainstalowaną aktywów zielonych do 50 GW. Grupa ENGiE, będąca drugą spółką działającą we Francji, planuje w latach 2019-2021 wzrost mocy o 9 GW (z 24,8 GW w 2018 r. do 33,8 GW w 2021 r.). Szwedzki Vattenfall deklaruje kolejne 2,3 GW mocy zainstalowanej OZE do 2020 roku. Endesa, hiszpańska grupa energetyczna, w 2018 r. posiadała 6,5 GW mocy zainstalowanej w OZE. Jej plany przewidują zwiększenie mocy w aktywach wiatrowych i fotowoltaicznych o 1,9 GW do 2021 roku. Do 2050 roku grupa chciałaby produkować 100% wolumenu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Jedna z niemieckich grup energetycznych - E.On planuje do 2020 r. wzrost o ok. 4,1 GW mocy zainstalowanej w aktywach wiatrowych (lądowych i morskich). W 2020 r. spółka może posiadać 9,4 GW mocy zainstalowanej w OZE, w porównaniu do roku 2018, kiedy posiadała 5,3 GW. Kolejna spółka, działająca na rynku niemieckim tj. RWE, po przejęciu nowych aktywów OZE, które miało miejsce w 2019 roku, zaktualizowała swoje

kierunki strategiczne, w których aspirują do pozycji trzeciej spółki w Europie pod względem OZE. W związku z tym zadeklarowali rozwój swojej bazy wytwórczej OZE o 2-3 GW mocy zainstalowanej rocznie. Biorąc pod uwagę deklaracje, szacuje się, że w 2030 roku spółka RWE będzie posiadała min. 26 GW mocy w aktywach zielonych. Spółka innogy planuje dodatkowe 7 GW mocy w OZE do 2024 r. Kolejna z niemieckich grup energetycznych, spółka EnBW zadeklarowała do 2020 r. wzrost do ok. 5,6 GW mocy w aktywach odnawialnych. Spółka Uniper w 2018 r. posiadała 3,6 GW mocy zainstalowanej w OZE i jest jedną ze spółek, które nie deklarują wprost wzrostu mocy w źródłach odnawialnych, natomiast zakomunikowała, że nie będzie inwestować w elektrownie węglowe. Spółka czeska CEZ planuje powiększyć swoje aktywa o 0,4 GW do 2025 r. z posiadanych 1,7 GW w 2018 r. do 2,1 GW mocy zainstalowanej. Grupa FORTUM w swoich planach zakłada wzrost mocy zainstalowanej w energetyce wiatrowej i fotowoltaice.

Na rynku krajowym największą moc zainstalowaną w OZE w 2018 r. posiadała Grupa PGE, tj. 2,2 GW. PGE dąży do tego, aby w 2030 r. jej produkcja energii elektrycznej z OZE stanowiła 25% krajowej produkcji energii elektrycznej z OZE, w związku z czym grupa ta rozpoczęła przygotowanie inwestycji w budowę morskiej farmy wiatrowej na Morzu Bałtyckim. Ambicją PGE jest osiągnięcie 2,5 GW mocy w wietrze offshore do 2030, ze ścieżką dojścia 1 GW w 2025 roku. Według nowego planu strategicznego Enea zamierza zwiększyć moc zainstalowaną OZE do 2,5 GW w perspektywie roku 2030.

Grupa TAURON w Aktualizacji Kierunków Strategicznych zadeklarowała wzrost mocy zainstalowanej OZE do 2025 roku o dodatkowe 900 MW w aktywach wiatrowych i 300 MW w fotowoltaice, a także rozpatruje zaangażowanie w aktywa wiatrowe offshore. Do 2030 roku przewidywana moc zainstalowana OZE Grupy TAURON wyniesie ok. 3 GW.

Redukcja emisji CO_2 – deklaracje grup energetycznych

Spółki sektora energetycznego w swoich deklaracjach strategicznych dostosowują jednostki wytwórcze do wymogów związanych z dekarbonizacją i przejściem na zero-emisyjne wytwarzanie energii elektrycznej. W związku z tym niektóre spośród zaprezentowanych spółek zadeklarowały cele redukcji emisyjności CO_2 w perspektywie 2030 roku, co obrazuje rysunek nr 17.

Rysunek nr 17. Cele redukcyjne przedsiębiorstw energetycznych w Europie w kwestii CO_2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów rocznych i prezentacji Grup Energetycznych

Wśród europejskich grup energetycznych najambitniejsze plany ma Grupa EDF, której celem jest zostanie liderem w dekarbonizacji sektora energetycznego oraz osiągnięcie poziomu zeroemisyjności. Dążąc do tego celu, grupa zakłada redukcję emisji CO_2 o 39% w 2023 i o 47% w 2030 r., w porównaniu z rokiem 2018. Ambicją spółki Enel jest redukcja emisji dwutlenku węgla w 2030 r. o 37%. Grupa Endesa do 2050 roku postawiła sobie za cel 100%

produkcję energii elektrycznej przy zerowej emisji. W związku z tym grupa w 2020 roku planuje zredukować emisje CO_2 o 13% a w 2030 o 35% (w porównaniu do poziomu emisji w roku 2018). CEZ dąży do obniżenia emisji grupy o 24% do 2025 roku. Grupa E.On planuje zredukować emisję CO_2 o 16% do 2030 roku, a w swojej strategii CSR deklarują osiągnięcie neutralności emisji do 2050 roku.

Wśród polskich grup energetycznych, największe cele redukcyjne postawiła sobie Grupa TAURON, która planuje obniżyć emisyjność o 51% do 2030 roku. PGE zadeklarowała obniżenie emisji jednostkowej CO_2 do 2025 roku o 11%, a Enea o 30% w perspektywie 2030 r.

3.3.2. Grupa TAURON na tle rynku – Polska

Obecnie na rynku energetycznym w Polsce, oprócz Grupy Kapitałowej TAURON, działają 3 duże, zintegrowane pionowo Grupy Energetyczne: PGE, ENEA oraz ENERGA. W podsektorze wytwarzania energii elektrycznej skonsolidowane Grupy Energetyczne (PGE,TAURON, ENEA, ENERGA) posiadały 68% udziału w rynku.

Wytwarzanie

Grupa TAURON jest jednym z głównych producentów energii elektrycznej w Polsce. Udział Grupy w krajowym rynku wytwarzania energii elektrycznej, mierzony produkcją energii elektrycznej brutto, po 9 miesiącach 2019 r. wyniósł ok. 9%. Grupa jest trzecim największym wytwórcą energii elektrycznej na polskim rynku. Produkcja energii elektrycznej w Grupie w 2019 r. wyniosła 13,9 TWh brutto.

Na rysunkach nr 18 i nr 19 przedstawiono informacje o energii elektrycznej wytworzonej w Polsce po 9 miesiącach 2019 r. i mocy zainstalowanej na dzień 30 września 2019 r.

Rysunek nr 18. Produkcja energii elektrycznej brutto - szacunkowe udziały w rynku po 9 miesiącach 2019 r.

Rysunek nr 19. Moc zainstalowana - szacunkowe udziały w rynku po 9 miesiącach 2019 r.

Źródło: ARE, informacje spółek energetycznych opublikowane na ich stronach internetowych

Dystrybucja

Grupa TAURON jest liderem na rynku polskim pod względem liczby klientów dystrybucji oraz wolumenu dystrybuowanej energii elektrycznej. Udział Grupy w dystrybucji energii elektrycznej do klientów końcowych w III kwartałach 2019 r. wyniósł ok. 35% (biorąc pod uwagę 5 największych dystrybutorów). Sieci dystrybucyjne Grupy Kapitałowej TAURON obejmują ponad 18% powierzchni kraju. Rysunek nr 20 przedstawia szacunkowy udział w rynku udziału poszczególnych grup energetycznych w zakresie dystrybucji energii elektrycznej według danych za III kwartały 2019 r. Wolumen dystrybucji energii elektrycznej Grupy TAURON w 2019 r. wyniósł 51,7 TWh.

Rysunek nr 20. Dystrybucja energii elektrycznej - szacunkowe udziały w rynku po 9 miesiącach 2019 r.

Źródło: ARE, informacje spółek energetycznych opublikowane na ich stronach internetowych

Sprzedaż
Porównując dane po III kwartałach 2019 r., Grupa TAURON była drugim, po PGE, sprzedawcą energii elektrycznej w Polsce. Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej Grupy TAURON za cały 2019 rok osiągnęła poziom 33,7 TWh. Liczba klientów Segmentu Sprzedaż to ok. 5,5 mln.

Rysunek nr 21 przedstawia szacunkowy udział w rynku poszczególnych grup energetycznych w zakresie sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych, według danych za III kwartały 2019 r.

Rysunek nr 21. Sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców końcowych - szacunkowe udziały w rynku po 9 miesiącach 2019 r.

Źródło: ARE, informacje spółek energetycznych opublikowane na ich stronach internetowych

3.3.3. Determinanty strategiczne Grupy Kapitałowej TAURON w otoczeniu zewnętrznym

Ostatnie lata przyniosły wiele znaczących zmian w otoczeniu zewnętrznym Grupy Kapitałowej TAURON. Najistotniejsze z nich, z punktu widzenia działalności biznesowej Grupy, to zmiany dotyczące klimatu i środowiska. Obserwowane od lat ocieplenie klimatu, wzrost zanieczyszczeń, a w Polsce poważny problem smogu, wymusza podjęcie konkretnych działań minimalizujących negatywny wpływ działalności Grupy na otoczenie. Skutkiem wzrostu zagrożeń jest zaostrzanie polityki dekarbonizacji oraz wspieranie działań służących ochronie środowiska i przeciwdziałaniu globalnemu ociepleniu, przyjmowanych oraz regulowanych na poziomie Unii Europejskiej i Polski. W tabeli nr 16 zestawiono główne czynniki zewnętrzne, które wpływają na wybór i realizację kierunków strategicznych Grupy TAURON.

Tabela nr 16. Główne czynniki zewnętrzne wpływające na wybór i realizację kierunków strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON

Polityczno- regulacyjne	Środowiskowe	Ekonomiczno-rynkowe	Społeczne	Technologiczne
• Europejski Zielony ład – projekt neutralności klimatycznej EU do 2050 r. • Dalsze zaostrzenia norm środowiskowych (w tym norm jakości węgla, działania antysmogowe), konieczność dostosowania jednostek wytwórczych do konkluzji BAT • Pakiet zimowy i ograniczenie systemów wsparcia dla energetyki konwencjonalnej (EPS 550) • Dyrektywy o OZE i efektywności energetycznej, system handlu emisjami EU ETS • Funkcjonowanie rynku mocy, wsparcie dla poszczególnych technologii OZE (system aukcyjny, mechanizm wsparcia kogeneracji) • Perspektywa braku możliwości skorzystania z derogacji ETS na modernizację aktywów węglowych • Nowe instrumenty finansowania: np. fundusz modernizacyjny – z wykluczeniem wsparcia dla projektów węglowych • Projekt Polityki Energetycznej Polski, Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu • Ryzyko wprowadzenia regulacji w sektorze bankowym prowadzących do wzrostu współczynników alokacji kapitału dla kredytów dedykowanych na finansowanie aktywów węglowych	• Wzrost średniej globalnej temperatury w efekcie emisji gazów cieplarnianych • Wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłami w Polsce (smog) • Wysoki poziom emisji gazów cieplarnianych - Polska emituje do atmosfery 18% więcej gazów cieplarnianych w przeliczeniu na jednego mieszkańca i ponad 3 x więcej w relacji do PKB niż wynosi średnia EU • Nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych – susze, huragany, upały, intensywne deszcze i powodzie (powodujące nie tylko niszczenie gospodarstw domowych, ale również infrastrukturę transportową i energetyczną) • Dalsze podnoszenie poziomu mórz; nieodwracalne zmiany w ekosystemach rzek i morzu Bałtyckim (eutrofizacja, utrata różnorodności biologicznej wód) • Wyczerpywania się zasobów naturalnych (w tym węgla, drewna i wody) • Wzrost istotności gospodarki o obiegu zamkniętym i minimalizacja wytwarzania odpadów • Wzrost istotności ograniczania skutków spowodowanych ściekami, odpadami biogennymi, komunalnymi i paliwami w morzach i oceanach	• Rosnące koszty wytwarzania energii (wysokie ceny uprawnień do emisji CO_2) • Ograniczenie lub brak możliwości finansowania energetyki konwencjonalnej, preferencyjne finansowanie OZE • Konkurencyjność kosztowa OZE, rosnący poziom generacji z OZE • Wzrost kosztów materiałów, usług i pracy • Ograniczone możliwości wydobycia węgla energetycznego (coraz trudniej dostępne pokłady), • Działania termomodernizacyjne, wzrost efektywności energetycznej • Problem luki pokoleniowej i kompetencyjnej • Trudności z pozyskaniem wykwalifikowanej kadry pracowniczej • Zagrożenie dla stabilności produkcji i dostaw energii elektrycznej, ryzyko niedoboru mocy w systemie	• Wzrost nastrojów antywęglowych wśród społeczeństwa • Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa • Poprawa wizerunku firm zużywających energię z OZE • Wzrost świadomości i wymagań klienta w zakresie jakości dostarczanych usług i obsługi, zmieniające się potrzeby klientów • Zmiana podejścia klienta do sposobu konsumpcji energii elektrycznej • Negatywne postrzeganie składowania odpadów	• Spadające ceny technologii odnawialnych i rozproszonych • Rozwój energetyki prosumenckiej, instalacje wyspowe, off-grid, • Rozwój elektromobilności • Rozwój magazynów energii • Digitalizacja energetyki, rozwój inteligentnego opomiarowania i nowe technologie rozliczeń • Rozwój technologii w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego • Pojawienie się budynków samowystarczalnych energetycznie – Near Zero Emission Buildings

3.3.4. Strategia i Outlook Grupy Kapitałowej TAURON

Perspektywa krótkoterminowa

Strategia Grupy Kapitałowej TAURON odpowiada na zmiany w otoczeniu regulacyjnym i makroekonomicznym oraz wyzwania rynkowe zarówno w krótkiej jak i długiej perspektywie. W perspektywie aktualnej Strategii, do 2025 r. Grupa TAURON koncentruje się na zapewnieniu stabilności finansowej, poprzez zwiększanie efektywności działania i optymalizację swych procesów. W ramach rozwoju, TAURON stale poprawia ofertę w odpowiedzi na potrzeby klientów. Nie chcemy pozostać jedynie uczestnikiem rynku, widzimy się natomiast na pozycji lidera transformacji sektora energetycznego w Polsce.

Na etapie tworzenia Strategii zakładano, że do 2020 roku nie nastąpią istotne zmiany w otoczeniu rynkowym i konkurencyjnym, jednakże w wyniku przeprowadzonych w 2017 r. akwizycji przez spółki PGE i ENEA zmieniła się sytuacja rynkowa wytwórców. PGE dzięki przejęciu aktywów EDF mocno rozwija biznes ciepłowniczy, ENEA, w związku z akwizycją aktywów ENGIE i oddaniem do eksploatacji bloku 1075 MW w Kozienicach, zyskała pozycję wicelidera w zakresie mocy zainstalowanej. Jednocześnie nastąpił wzrost udziału energetyki przemysłowej, m.in. Grupa ORLEN oddała do eksploatacji dwa bloki gazowe - w Płocku o mocy 600 MW, we Włocławku o mocy 463 MW.

W perspektywie do 2025 r., zakłada się, że największa dynamika wzrostu będzie obserwowana w zakresie źródeł odnawialnych. Będzie to wynikiem z jednej strony wzrostu cen na hurtowym rynku energii, związanym z obciążeniami kosztami uprawnień do emisji CO_2, z drugiej strony z dużym wsparciem dla rozwoju OZE i konkurencyjnością kosztową technologii.

Dynamiczny rozwój fotowoltaiki w Polsce związany jest przede wszystkim z konkurencyjnością kosztową technologii oraz uruchomieniem szeroko zakrojonych programów wsparcia, które znacząco obniżają koszty inwestycji. Wiążące krajowe cele OZE na 2020 r. skłoniły Polskę do wprowadzenia systemu zachęt m.in. dla prosumentów, które skutkują wzrostem zainteresowania tą technologią. Rozwój prosumenckich instalacji fotowoltaicznych (który odpowiada za ponad 60% mocy zainstalowanej w fotowoltaice) jest możliwy dzięki dofinansowaniu z programów takich jak Energia Plus. Według SolarPower Europe, Polska w 2019 r. znalazła się na piątym miejscu w Unii Europejskiej pod względem przyrostu nowych mocy fotowoltaicznych. W 2020 r. szacowany jest kolejny rekord ilości mocy fotowoltaicznych instalowanych ze względu na realizację instalacji z aukcji OZE z 2018 i 2019 roku oraz dynamiczny rozwój sektora prosumenckiego.

Zakłada się, że w perspektywie 2025 r. nastąpi również wzrost mocy zainstalowanych w technologii wiatrowej – łączna moc nowych instalacji planowanych do budowy to ok. 1000 MW, jako wynik aukcji OZE z 2018 roku i ok. 2200 MW, jako wynik aukcji OZE z 2019 roku. Impulsem do dalszego rozwoju energetyki wiatrowej może być nowelizacja ustawy odległościowej, co może zwiększyć podaż projektów w kolejnych latach.

Prognozuje się, że po wprowadzeniu regulacji dotyczących inwestycji w morskie farmy wiatrowe (zasady rozliczania inwestycji w przyłącza, system wsparcia) i przyjęciu ostatecznego kształtu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich, rozpocznie się budowa pierwszych instalacji energetyki wiatrowej na Morzu Bałtyckim, tak, że w 2025 roku będą oddane do eksploatacji pierwsze farmy morskie. Najbardziej zaawansowane prace prowadzą PGE, PKN Orlen i Polenerga, a warunki przyłączeniowe wydano na ponad 7 GW mocy.

Udział poszczególnych źródeł w strukturze wytwórczej kraju ulegnie zmianie, ale mimo rosnącej liczby instalacji odnawialnych źródeł energii, do 2025 r. węgiel pozostanie dalej podstawowym paliwem w krajowej energetyce.

Oczekuje się również podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie rozpoczęcia inwestycji w elektrownię jądrową.

Ze zmian obserwowanych na europejskim rynku energii i sytuacji rodzimych Grup Energetycznych można wnioskować, że model biznesowy energetyki ulegnie modyfikacji. Realizowane lub planowane fuzje – zarówno krajowe, jak i europejskie – świadczą o inwestycjach w energetykę firm branży paliwowej (np. Equinor-Statoil, PKN ORLEN, PGNiG). Z drugiej strony dostrzegalna jest również specjalizacja, której przykładem jest fuzja na rynku niemieckim dwóch pionowo zintegrowanych grup: RWE i E.ON. oraz znaczne ograniczanie energetyki konwencjonalnej, stopniowe wycofywanie się zachodnich koncernów z energetyki jądrowej i koncentrację głownie na źródłach OZE.

W zakresie makroekonomicznym, według NBP, w latach 2019-2021 dynamika krajowego PKB będzie się powoli obniżać. Prognoza 2019 r. zakłada wzrost na poziomie 4,3%; 3,6% w 2020 r. i 3,3% w 2021 r. Mimo obniżenia się globalnego wzrostu gospodarczego, polska gospodarka wciąż rozwija się szybko - w perspektywie 2025 r. zakłada się utrzymanie wzrostu PKB.

W najbliższych latach zakłada się utrzymanie wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. Mimo spodziewanego spadku energochłonności polskiej gospodarki, ustabilizowania tempa rozwoju gospodarczego oraz poprawy efektywności energetycznej, będzie następował wzrost zużycia energii elektrycznej per capita – Polska pod względem zużycia jest poniżej średniej unijnej, więc wciąż istnieje duży potencjał wzrostu. Wzrost

zapotrzebowania na energię podtrzymywany będzie także przez spodziewany po roku 2020 rozwój elektromobilności oraz upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej, np. do celów grzewczych – w związku z przeciwdziałaniem niskiej emisji. Elektryfikacja ogrzewania (połączona ze wzrostem znaczenia ciepła sieciowego) będzie rosła wraz ze wzrostem świadomości ekologicznej i intensyfikacją działań związanych z ograniczaniem smogu.

Najistotniejsze zdaniem Grupy TAURON kwestie, jakie będą wpływać na sektor energetyczny w perspektywie 2025 r., to:

- regulacje europejskie i krajowe: dalsze ograniczanie emisji CO_2 skutkujące zwiększeniem cen uprawnień do emisji, wzrost obowiązku udziału energii z OZE i wzrost efektywności energetycznej; przyjęcie i realizacja Polityki Energetycznej Państwa do roku 2040,
- ograniczenie w możliwościach finansowania inwestycji w aktywa węglowe ze strony sektora finansowego,
- wycofanie części jednostek wytwórczych konwencjonalnych związane z wysokimi kosztami dostosowania do zaostrzonych wymogów środowiskowych oraz pogarszającą się pozycją konkurencyjną wobec innych źródeł energii,
- integracja europejskiego rynku energii i związane z tym ograniczenie znaczenia rynków lokalnych na rzecz rynków regionalnych, rosnące możliwości fizycznych przepływów transgranicznych,
- możliwość wydzielania samobilansujących się obszarów, np. klastrów energii i możliwość świadczenia dla nich dodatkowych usług, dzisiaj nieoferowanych (bilansowanie, agregacja, DSM, rezerwacja mocy itp.),
- rozwój technologii związanej z magazynowaniem energii,
- szeroko rozumiana digitalizacja.

Strategia Grupy TAURON wraz z Aktualizacją Kierunków Strategicznych, wpisują się w zidentyfikowane w perspektywie do 2025 r. trendy rynkowe i regulacyjne. Aktualizacja Kierunków Strategicznych wskazuje z kolei na Zielony Zwrot TAURONA, czyli zrównoważoną transformację w kierunku wiodącej niskoemisyjnej grupy energetycznej w Polsce. Głównym rezultatem będzie zmiana miksu energetycznego Grupy, ok. 28% mocy zainstalowanej będą stanowiły źródła nisko- i zeroemisyjne, przy jednoczesnym wyłączeniu z eksploatacji bloków klasy 120 MW oraz utrzymaniu rentownych i otrzymujących wsparcie bloków klasy 200 MW, a także nowoczesnych, niskoemisyjnych i wysokowydajnych jednostek węglowych. Jednocześnie Grupa TAURON przygotowuje portfel projektów inwestycyjnych w zakresie OZE i rozwija kompetencje niezbędne do ich realizacji. W 2019 r. Grupa TAURON nabyła pięć elektrowni wiatrowych o mocy 180 MW, podwajając tym samym moce zainstalowane w wietrze. W najbliższych latach Grupa będzie poszukiwała kolejnych okazji rynkowych o podobnym charakterze.

Strategia Grupy TAURON, wraz z Aktualizacją, wpisuje się w europejskie działania związane z ograniczaniem wpływu działalności biznesowej na zmiany klimatyczne. Biorąc pod uwagę istotne znaczenie zagadnień związanych z ochroną środowiska i klimatu, Grupa TAURON pracuje nad założeniami do budowy nowej strategii w horyzoncie minimum 2030 roku, z perspektywą długoterminową. Główną wytyczną będzie przygotowanie scenariuszy rozwoju, które zapewnią długoterminową rentowną działalność biznesową odporną na zmiany klimatu i jednocześnie minimalizującą wpływ działalności Grupy na otoczenie, poprzez ograniczenie emisyjności źródeł wytwórczych. Rozważane scenariusze uzależnione będą od intensywności zmian zachodzących w otoczeniu, w szczególności od założeń Polityki Energetycznej Polski, decyzji podejmowanych przez Rząd w ramach inicjatyw klimatycznych oraz kierunków regulacyjnych kształtowanych na światowych szczytach klimatycznych. TAURON będzie określał scenariusze klimatyczne w oparciu o dostępne i stosowane metodyki, w szczególności długoterminowe kierunki strategiczne Grupy TAURON będą rozpatrywane w dwóch perspektywach scenariuszy zmian temperatury: <2 stopni oraz >2 stopni.

Perspektywa średnioterminowa

W perspektywie średnioterminowej zakłada się nieznaczny spadek tempa wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. Najistotniejsze czynniki mające wpływ na poziom zapotrzebowania na energię elektryczną, to dalsza poprawa efektywności energetycznej i jednoczesny wciąż duży potencjał wzrostu zużycia energii.

W zakresie klientów zakłada się dalszy wzrost świadomości konsumenckiej, związany z procesami digitalizacji, dostępu do instalacji prosumenckich oraz inteligentnych rozwiązań sieciowych (*smart grid*). Zakłada się coraz szerszą ofertę usług opartych o inteligentną infrastrukturę sieci, a w szczególności inteligentne liczniki. Wzrośnie również rola usług zarządzania stroną popytową (DSR/DSM), co w dużej mierze wynikać będzie z rozwoju technologii *smart* i mechanizmów rynkowych.

Ze względu na lawinowy wzrost instalacji prosumenckich wystąpi konieczność dalszej rozbudowy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w celu dostosowania ich do większej zmienności obciążenia, jak również do obsługi przepływów dwukierunkowych.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej prognozuje się kontynuację dynamicznego rozwoju OZE. Istotne znaczenie będzie miał dalszy spadek kosztów instalacji odnawialnych źródeł energii (przede wszystkim fotowoltaicznych) i magazynów energii elektrycznej, przy jednoczesnym stałym rozwoju technologii. Zmiany technologiczne dla farm wiatrowych, przy sprzyjających regulacjach, przełożą się na repowering instalacji, a tym

samym na zwiększenie mocy i poprawę efektywności ich wykorzystania. Rozwój magazynowania energii wpłynie pozytywnie na stabilność dostaw energii elektrycznej. Regulacje na poziomie unijnym dalej będą wspierać rozwój OZE i nakładać jednocześnie coraz wyższe koszty i ograniczenia na energetykę konwencjonalną, czyniąc ją sukcesywnie trwale nierentowną.

Szacowany jest dalszy intensywny rozwój instalacji fotowoltaicznych w Polsce. Zgodnie z projekcjami do Krajowego planu na rzecz energii i klimatu przewiduje się wzrost mocy osiągalnej w instalacjach PV do ponad 7 GW w 2030 r. Jednocześnie w 2025 r. powinny zostać oddane do użytku pierwsze morskie farmy wiatrowe. W Krajowym Planie na Rzecz Energii i Klimatu przewiduje się także wzrost mocy osiągalnej w instalacjach wiatrowych off-shore do prawie 4 GW w 2030 r. Poziom mocy zainstalowanych farm wiatrowych na lądzie powinien wynieść w perspektywie 2030 r niecałe 10 GW.

Do 2030 r. nastąpią kolejne wyłączenia nierentownych bloków węglowych. Istotne jest zakończenie wsparcia z rynku mocy dla wielu jednostek wytwórczych po 2025 r. Jest jednak szansa dla dużych, nowoczesnych konwencjonalnych bloków energetycznych, których główną rolą będzie stabilizacja krajowego systemu elektroenergetycznego. Zakłada się jednak, że ich funkcjonowanie będzie bezpośrednio zależne od stanu klimatu i środowiska na koniec trzeciej dekady wieku. Pod uwagę brany jest również rozwój elastycznych jednostek opalanych gazem. W efekcie prognozuje się, że udział węgla w krajowym miksie energetycznym spadnie, co będzie naturalną konsekwencją wzrostu mocy w źródłach nisko i zeroemisyjnych, w tym źródłach gazowych.

W okresie średnioterminowym, tj. w latach 2025-2030, Grupa TAURON planuje sukcesywne zamykanie bloków węglowych klasy 200 MW. Zgodnie ze Strategią Grupy głównym kierunkiem rozwoju obszaru wytwarzania energii elektrycznej będą inwestycje w źródła nisko- i zeroemisyjne, w tym zaangażowanie w rozwój morskiej energetyki wiatrowej. Dzięki inwestycjom w nowe instalacje wytwórcze oraz zmniejszeniu liczby jednostek węglowych, w 2030 r. zmieni się miks wytwórczy Grupy, w którym ponad 65% aktywów stanowić będą instalacje nisko- i zeroemisyjne, co wpisuje się w politykę klimatyczną, zmierzającą w kierunku redukcji emisyjności. Mając świadomość rozwoju rynku prosumenta Grupa TAURON planuje również działania związane z oferowaniem produktów i usług wpisujących się w ten trend rynkowy.

Perspektywa długookresowa

Zakłada się, że lata 2030-2035 będą okresem, w którym konieczna będzie głęboka rewizja scenariuszy rozwoju w odniesieniu do klimatu, w zależności od intensywności zmian klimatycznych. Jeśli szacowany w tym czasie docelowy wzrost temperatury przekroczy poziom 2^0 C, prognozujemy dalsze zaostrzanie norm środowiskowych w kierunku znacznego ograniczenia emisji CO_2 i skrajnie restrykcyjnie normy emisji tlenków azotu, siarki oraz rtęci i pyłów. Zaostrzenie polityki klimatycznej poskutkuje ograniczeniem podaży uprawnień do emisji CO_2 w ETS, co wykreuje znaczną podwyżkę cen tych uprawnień.

W przypadku, gdy światowe prognozy poziomu temperatury wskażą wzrost poniżej 2^0C, możliwy jest scenariusz utrzymania wysokosprawnych rentownych aktywów węglowych, z jednoczesnym ograniczaniem emisyjności, poprzez rozwój nisko i zeroemisyjnych źródeł wytwórczych oraz ograniczonym rozwojem aktywów węglowych, warunkowanym wielkością zapotrzebowania na paliwo węglowe i możliwością jego pozyskania po konkurencyjnych kosztach.

W perspektywie do 2050 r. prognozuje się, że największym wyzwaniem będzie zapewnienie stabilnych dostaw energii elektrycznej do wsparcia wzrostu gospodarczego kraju oraz rosnącej zamożności, przy jednoczesnej konieczności przyspieszenia transformacji energetycznej, poprzez inwestycje w technologie niskoemisyjne. Sektor energetyczny jest obecnie największym pojedynczym źródłem emisji dwutlenku węgla i niezależnie od scenariuszy zmian klimatycznych i wzrostu temperatury niezwykle istotne jest ograniczenie emisji w tym sektorze.

Według dostępnych prognoz, w perspektywie długoterminowej konsekwentnie będzie rosła rola źródeł odnawialnych kosztem konwencjonalnych. Odnawialne źródła energii zdobywają swoje miejsce w globalnym systemie energetycznym szybciej niż jakiekolwiek inne paliwo w historii. Brytyjski koncern BP w swoim Annual Energy Outlook 2019 szacuje, że do 2040 r. odnawialne źródła energii będą głównym źródłem energii na świecie, a OZE i gaz ziemny łącznie odpowiadać będą za przeważającą większość wzrostu podaży energii pierwotnej. Energetyka odnawialna w ciągu najbliższych dwóch dekad będzie wypierać energetykę opartą na węglu i zastąpi węgiel, jako główne źródło wytwarzania energii w 2040 r.

W dłuższej perspektywie nastąpi również znacząca transformacja krajowego miksu energetycznego poprzez zwiększenie udziału OZE, a także potencjalnie energetyki jądrowej i jednoczesny dalszy spadek udziału źródeł węglowych. Biorąc pod uwagę rosnące w wyniku polityki klimatycznej koszty energetyki węglowej, jej znaczenie będzie marginalizowane.

Czynnikiem determinującym rozwój energetyki krajowej w perspektywie długookresowej będą decyzje strategiczne w zakresie ochrony środowiska i klimatu podejmowane na poziomie Unii Europejskiej, w tym w szczególności strategia klimatyczna Unii Europejskiej 2050. Europejski Zielony Ład zawiera propozycję planu działań umożliwiających przejście do gospodarki zeroemisyjnej poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki

przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, powstrzymaniu zmiany klimatu, przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej i zmniejszeniu poziomu zanieczyszczeń.

Przyszłość sektora energetyki będzie zależeć nie tylko od jego oddziaływania na środowisko, ale również od koniecznych do wdrożenia adaptacji do zmian klimatu. Zmiany warunków klimatycznych nie pozostaną bez wpływu na warunki dystrybucji energii elektrycznej, czy zmiany zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło. Infrastruktura może wymagać przygotowania na oddziaływanie ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych, które mogą powodować szkody bezpośrednie (np. huragany, intensywne burze, gradobicia, szadź i opady śniegu mogą doprowadzić do uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych), jak również pośrednie, będące długoterminowymi konsekwencjami ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych (np. susze czy powodzie).

Dużą szansą dla sektora energetyki i ciepłownictwa sieciowego jest rosnąca świadomość zagrożeń dla jakości powietrza, wynikających z niskiej emisji i transportu. Sektor wytwórczy przy wprowadzeniu odpowiednich regulacji może stać się największym beneficjentem zmian w sposobie użytkowania energii na cele grzewcze i transportowe. Jednocześnie będzie to wyzwanie dla sieci dystrybucyjnych i ciepłowniczych, które będą musiały uwzględnić wzrost obciążeń.

Realizacja europejskiej strategii neutralności klimatycznej do 2050 r. określi kształt polskiej energetyki w perspektywie długookresowej, co znajdzie odzwierciedlenie również w decyzjach strategicznych Grupy TAURON, której kierunkowe cele i działania powinny być spójną odpowiedzią na europejskie i krajowe wytyczne w zakresie kształtu i modelu funkcjonowania sektora. Grupa TAURON będzie konsekwentnie dążyć do dalszej dywersyfikacji źródeł wytwarzania, pod względem stosowanego paliwa oraz unowocześnienia mocy wytwórczych. W perspektywie długoterminowej należy uwzględnić możliwość pojawienia się na rynku przełomowych technologii, które w znaczący sposób mogą wpłynąć na biznes energetyczny, np. ogniwa paliwowe. Zakłada się, że nastąpi znaczący rozwój technologii magazynowania energii i rozwój nowych technologii przesyłu. W scenariuszu braku przełomowych technologii, energetyka najprawdopodobniej będzie się rozwijała ewolucyjnie, w oparciu o już poznane i skomercjalizowane technologie.

W długiej perspektywie, o stabilnej działalności Grupy TAURON będzie decydowało podejście do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem – poza kluczową kwestią dotyczącą zoptymalizowanej gospodarki zasobami (surowcami, materiałami, energią itd.), istotne będzie także budowanie relacji z otoczeniem.

Celem podsumowania, na rysunku nr 22 zobrazowano reakcje Grupy Kapitałowej TAURON na zmiany zachodzące w otoczeniu zewnętrznym.

Rysunek nr 22. Reakcje Grupy Kapitałowej TAURON na zmiany zachodzące w otoczeniu zewnętrznym

3.4. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025

Fundamentalnym założeniem koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w Grupie Kapitałowej TAURON jest oparcie sukcesu przedsiębiorstwa na jego długofalowym, zrównoważonym rozwoju. Przejawem tego podejścia jest integrowanie, już na poziomie strategicznym, czynników finansowych i pozafinansowych, w tym aspektów ochrony środowiska i klimatu, wpływu społecznego i ładu organizacyjnego. Wynika to z przekonania, że biznes, aby mógł istnieć i rozwijać się, powinien być prowadzony w sposób uwzględniający zarówno aspekty ekonomiczne, jak i interes społeczny czy ekologiczny, a pomiędzy każdym z nich musi zachodzić równowaga.

W związku z powyższym nasze cele rozwojowe stanowią miks oparty na modelu 3P – odnoszącym się zarówno do zysku ekonomicznego (profit), ludzi związanych z firmą (people) oraz troski o ekologiczny wymiar działalności (planet). W Grupie Kapitałowej TAURON postulat dążenia do zrównoważonego rozwoju realizowany jest przez Strategię Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025, przyjęta przez zarząd TAURON Polska Energia 1 sierpnia 2017 roku.

Realizowana w 2019 roku Strategia Zrównoważonego Rozwoju wyznacza pięć podstawowych obszarów działań (kierunków):

1. Niezawodność i jakość dostaw produktów i usług do klienta – naszym celem jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii dla naszych klientów oraz zbudowanie oferty produktów i usług, dostosowanej do ich oczekiwań, a także promowanie innowacyjności.
2. Zorientowanie na klienta i jego potrzeby – priorytetem jest utrzymywanie dobrych relacji z klientami, troska o najwyższe standardy, obsługi, jak i kompleksowość i jakość kierowanej do nich oferty. Miernikami efektywności podejmowanych przez nas działań są wzrost lojalności i zadowolenia klientów, czy spadek liczby reklamacji.
3. Ochrona środowiska – Grupa Kapitałowa TAURON za cel stawia sobie efektywne gospodarowanie, odzysk i powtórne wykorzystanie zasobów, wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego (ISO, EMAS), inwestowanie w nowoczesne technologie, ciągłe modernizowanie aktywów produkcyjnych, optymalizowanie procesów produkcji, podnoszenie efektywności wykorzystywania zasobów, edukowanie społeczeństwa i stawianie wymagań dostawcom.
4. Bezpieczeństwo pracy, kultura etyczna i zaangażowanie pracowników – celem jest budowanie trwałych relacji z pracownikami w oparciu o różnorodność, poczucie bezpieczeństwa, możliwości rozwoju oraz łączenia ról społecznych i zawodowych, a także tworzenie warunków pracy mających zminimalizować wskaźnik wypadkowości.
5. Partnerstwo społeczno-biznesowe – Grupa Kapitałowa TAURON postawiła sobie za cel zadanie wyznaczania najwyższych standardów branżowych w zakresie etyki biznesu i ochrony środowiska. Działania skoncentrowane są na prowadzeniu projektów z zakresu zaangażowania społecznego, promowaniu tematyki CSR wśród interesariuszy i zachęcaniu ich do odpowiedzialności, a także prowadzeniu transparentnej polityki komunikacyjnej w otoczeniem.

W ramach każdego kierunku zostały wyznaczone zobowiązania (łącznie jest ich 18), które Grupa Kapitałowa TAURON zamierza wypełnić do końca 2025 roku. Dla każdego zobowiązania sformułowane zostały z kolei kluczowe inicjatywy, wspierające ich realizację.

Wszyscy interesariusze Grupy Kapitałowej TAURON mogą zapoznać się z corocznie publikowanymi w Raporcie Zintegrowanym sprawozdaniami z realizacji Strategii.

3.5. Znaczące zmiany w strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON

W trzecim kwartale 2019 roku rozpoczęto prace nad aktualizacją Strategii Zrównoważonego Rozwoju, będącą spójnym, opartym na zaktualizowanych Kierunkach Strategicznych Grupy TAURON i badaniu realnych potrzeb wszystkich grup interesariuszy, planem działań z zakresu społecznej odpowiedzialności.

Głównymi celami dokumentu, którego przyjęcie zostało zaplanowane w drugim kwartale 2020 roku są:

- dążenie do większej spójności celów biznesowych i społecznych oraz do osiągnięcia pozycji lidera w zakresie CSR i zrównoważonego rozwoju w sektorze energetycznym w Polsce,
- zrównoważona transformacja w kierunku wiodącej, niskoemisyjnej grupy energetycznej w Polsce,
- czysta energia i poszukiwanie nowych ścieżek rozwoju.

Zgodnie z przyjętą Aktualizacją Kierunków Strategicznych, zrównoważony rozwój wartości Grupy oparty będzie przede wszystkim na:

- regulowanym i stabilnym segmencie Dystrybucji,
- rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych,
- konwencjonalnych aktywach wytwórczych,

- sprzedaży produktów oraz usług energetycznych i okołoenergetycznych dostosowanych do potrzeb klientów,
- nowoczesnej kulturze zarządzania oraz przyjaznym, opartym na zasadach różnorodności i zgodności środowisku pracy,
- budowaniu trwałych relacji ze społecznościami lokalnymi poprzez rozwijanie inicjatyw z zakresu partnerstwa społeczno-biznesowego.

3.6. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności kapitałowej Grupy w odniesieniu do kapitałów

W celu jak najlepszego wykorzystania dźwigni wartości wyznaczonych w ramach Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025 (wraz z Aktualizacją Kierunków Strategicznych z 27 maja 2019 r.), a także efektywnej (od strony uwzględnienia poszczególnych kapitałów) realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON, określono kluczowe niefinansowe mierniki efektywności związane z działalnością Grupy.

Przedstawiono je w tabeli nr 17, wraz z wartościami uzyskanymi w 2018 i 2019 roku.

Tabela nr 17. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności Grupy Kapitałowej TAURON, wraz z ich uzyskanymi poziomami za 2018 i 2019 rok

Obszar działania wyznaczony w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON	Kluczowy niefinansowy wskaźnik efektywności	Nazwa kapitału/ Element powiązania z kapitałem	Charakter wskaźnika	Odniesienie do wskaźnika GRI	Wartość wskaźnika w roku	
					2019	**2018**
Niezawodność i jakość dostaw produktów i usług do klienta	Liczba klientów Grupy Kapitałowej TAURON w Obszarze Dystrybucja	Kapitał finansowy/ WRA Segmentu Dystrybucja Kapitał finansowy/ Nakłady inwestycyjne Kapitał finansowy/ Przepływy z działalności operacyjnej	Stymulanta	EU3	221 335	234 175
	Liczba przypadków niezgodności oraz reklamacji produktów i usług Grupy Kapitałowej TAURON z zakresu informowania*	Kapitał finansowy/ Przepływy z działalności operacyjnej Kapitał finansowy/ Zysk netto Kapitał finansowy/ Długoterminowy rating	Destymulanta	417-2	0	0
	Częstotliwość planowanych przerw w dostawie energii – liczba przerw/odbiorcę/rok	Kapitał finansowy/ Przepływy z działalności operacyjnej (minuty) SAIFI	Destymulanta	EU 28	0,28	0,33
Zorientowanie na klienta i jego potrzeby	Liczba klientów Obszaru Sprzedaż indywidualnych i biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON	Kapitał finansowy/ Przychody ze sprzedaży Kapitał finansowy/ EBITDA Kapitał finansowy/ Marża EBITDA Kapitał finansowy/ Marża EBITDA Kapitał finansowy /Zysk netto	Stymulanta	102-6 102-40	5 511 946	5 459 918

		Kapitał finansowy/ Długoterminowy rating				
	Wartość wskaźnika satysfakcji klientów (CSI) Grupy Kapitałowej TAURON	Kapitał społeczny/ Wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON	Stymulanta		83	81
Ochrona środowiska	Procentowy udział mocy zainstalowanej w Grupie Kapitałowej TAURON w oparciu o OZE do całkowitej mocy zainstalowanej w Grupie	Kapitał produkcyjny/ Moc zainstalowana w elektrowniach i elektrociepłowniach wodnych, wiatrowych, słonecznych oraz na biomasę	Stymulanta		12%	10%
	Procentowy udział produkcji energii elektrycznej w Grupie Kapitałowej TAURON w oparciu o OZE do sumy wyprodukowanej energii elektrycznej w Grupie	Kapitał produkcyjny/ Produkcja energii elektrycznej w elektrowniach i elektrociepłowniach wodnych, wiatrowych, słonecznych oraz na biomasę Kapitał produkcyjny/ Produkcja ciepła w elektrociepłowniach na biomasę	Stymulanta	EU1	11% 6%	7% 5%
	Emisja bezpośrednia gazów cieplarnianych przez Grupę Kapitałową TAURON – (tCO_2e)	Kapitał naturalny/ Emisja bezpośrednia gazów cieplarnianych – CO_2 (tony)	Destymulanta	305-1	12 215 945	14 629 722
	Całkowita waga odpadów innych niż niebezpieczne (w tym UPS i UPW) wytworzonych przez Grupę Kapitałową TAURON	Kapitał naturalny/ Całkowita ilość odpadów innych niż niebezpieczne (w tym UPS i UPW)* (tony)	Destymulanta	306-2	1 366 974	3 103 596
	Liczba spotkań z organizacjami związkowymi w spółkach Grupy	Kapitał intelektualny/ Kapitał społeczny/ Kapitał ludzki Budowanie relacji opartych na dialogu/ Kultura organizacyjna oparta na wartościach PRO	Stymulanta		329	249
Bezpieczeństwo pracy, kultura etyczna i zaangażowanie pracowników	Liczba pracowników w Grupie Kapitałowej TAURON	Kapitał ludzki/ Liczba pracowników Kapitał ludzki/ Liczba szkoleń przeprowadzonych przez Trenerów Wewnętrznych Kapitał intelektualny/ Wiedza i kompetencje pracowników Grupy Kapitał społeczny/ Edukacja i rozwój pracowników	Nominanta	102-8	26 086	25 829
	Wskaźnik wypadkowości w Grupie Kapitałowej TAURON	Kapitał społeczny/ Kultura organizacyjna oparta o wartości Partnerstwo, Rozwój, Odwaga	Destymulanta	403-9	7,8	7,7

	Udział kobiet wśród pracowników Grupy Kapitałowej TAURON	Kapitał ludzki/ Udział kobiet wśród pracowników Kapitał społeczny/ Wdrożona i stosowana Polityka Różnorodności oraz Polityka Poszanowania Praw Człowieka	Nominanta	405-1	21,4%	21,5%
	Liczba godzin szkoleniowych w Grupie Kapitałowej TAURON	Kapitał ludzki/Liczba godzin szkoleniowych	Stymulanta	404-1	478 tys.	449 tys.
Partnerstwo społeczno-biznesowe	Liczba inicjatyw lokalnych i społecznych, w które włączyła się Fundacja TAURON	Kapitał społeczny/ Wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta		158	147
	Liczba umów z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu podpisanych przez Grupę Kapitałową TAURON	Kapitał społeczny/ Wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON Kapitał społeczny/ Budowa trwałych relacji i aktywny dialog z otoczeniem Kapitał społeczny/ Wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta		11	9
	Liczba spotkań Grupy Kapitałowej TAURON ze społecznościami lokalnymi w celu przekazania informacji na temat prowadzonej działalności i jej wpływu na mieszkańców	Kapitał społeczny/ Wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON Kapitał społeczny/ Budowa trwałych relacji i aktywny dialog z otoczeniem Kapitał społeczny/ Wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta		Stale, zgodnie z bieżącą działalnością	Stale, zgodnie z bieżącą działalnością
	Liczba wydarzeń sportowych i kulturalnych zorganizowanych przez Grupę Kapitałową TAURON dla swych pracowników	Kapitał społeczny/ Wdrożona i stosowana PROKliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON Kapitał społeczny/ Budowa trwałych relacji i aktywny dialog z otoczeniem Kapitał społeczny/ Wsparcie lokalnych inicjatywy za pośrednictwem Fundacji TAURON	Stymulanta		18	16

3.7. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale

- GRI 203-1 Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo,
- GRI 103-2 Podejście do zarządzania i jego elementy w obszarach: środowiskowym, społecznym, praw człowieka, przeciwdziałaniu korupcji, HR ze wskazaniem istotnych tematów w ramach danego obszaru
- GRI 102-2 Główne marki, produkty i usługi
- GRI 102-6 Obsługiwane rynki
- GRI 102-7 Skala działalności
- GRI 102-9 Łańcuch dostaw organizacji
- GRI 102-10 Znaczące zmiany w organizacji w łańcuchu dostaw w raportowanym okresie
- GRI 102-12 Inicjatywy zewnętrzne
- GRI 102-15 Kluczowy wpływ, ryzyka i szanse
- GRI 102-16 Kluczowe obszary wpływów, ryzyk i szans
- GRI 103-1 Uzasadnienie wyboru istotnych aspektów i ich granice
- GRI 201-1 Wartość dodana wygenerowana i dystrybuowana
- GRI 201-4 Wsparcie ze strony rządu – udział właścicielski państwa
- GRI 203-1 Inwestycje w produkty i usługi
- GRI 103-2 Podejście do zarządzania i jego elementy w obszarach: środowiskowym, społecznym, praw człowieka, przeciwdziałaniu korupcji, HR ze wskazaniem istotnych tematów w ramach danego obszaru
- GRI 102-2 Główne marki, produkty i usługi
- GRI 102-6 Obsługiwane rynki
- GRI 102-7 Skala działalności
- GRI 102-9 Łańcuch dostaw organizacji
- GRI 102-10 Znaczące zmiany w organizacji w łańcuchu dostaw w raportowanym okresie
- GRI 102-12 Inicjatywy zewnętrzne
- GRI 102-15 Kluczowy wpływ, ryzyka i szanse
- GRI 102-16 Kluczowe obszary wpływów, ryzyk i szans
- GRI 103-1 Uzasadnienie wyboru istotnych aspektów i ich granice
- GRI 201-1 Wartość dodana wygenerowana i dystrybuowana
- GRI 201-4 Wsparcie ze strony rządu – udział właścicielski państwa
- GRI 203-1 Inwestycje w produkty i usługi

4. POLITYKI STOSOWANE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON I PROCESY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI ORAZ PREZENTACJA WYNIKÓW ICH STOSOWANIA

Po to, by usystematyzować prowadzone działania, a także by precyzyjnie określać cele i cyklicznie monitorować stopień ich realizacji, Zarząd TAURON Polska Energia przyjął do stosowania w Grupie Kapitałowej TAURON następujące Polityki:

- PRO Kliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON,
- Polityka Różnorodności w Grupie TAURON,
- Polityka Środowiskowa Grupy TAURON,
- Polityka Klimatyczna Grupy TAURON,
- Polityka Poszanowania Praw Człowieka,
- Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON,
- Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON,
- Polityka Antykorupcyjna Grupy TAURON,
- Polityka BHP Grupy TAURON,
- Strategiczna Agenda badawcza,
- Korporacyjna Polityka Zakupowa Grupy TAURON,
- Kodeks Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON,
- Polityka ochrony danych osobowych dla podmiotów Grupy TAURON,
- Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON.

Powyżej wymienione dokumenty zapewniają zgodność działalności Grupy Kapitałowej TAURON z wymogami określonymi w art. 49 b ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości. Stanowią także ważny element w prowadzeniu transparentnej polityki komunikacyjnej z licznymi interesariuszami Grupy Kapitałowej TAURON, którzy mogą zapoznać się z corocznie publikowanymi sprawozdaniami z ich realizacji.

Ponadto, Grupa Kapitałowa TAURON realizuje Strategię Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025, przyjętą przez Zarząd Spółki w dniu 1 sierpnia 2017 r., która powstała w oparciu i na bazie Strategii.

Każdy z powyższych dokumentów zawiera wyczerpujący opis działań, które podejmują spółki Grupy Kapitałowej TAURON, by osiągnąć cele zamierzone w danym obszarze. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono główne zasady, metody i narzędzia realizowane przez Grupę Kapitałową TAURON w ramach poszczególnych polityk oraz wyniki ich stosowania w 2019 r.

4.1. PRO Kliencka Polityka Społeczna Grupy TAURON

Na mocy przyjętej w 2016 r. Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025 określiliśmy wizję, zgodnie z którą dążymy do tego by być firmą najlepiej w polskiej branży energetycznej odpowiadającą na potrzeby klientów. W oparciu o powyższe, a także o założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025, w 2017 roku Zarząd TAURON Polska Energia S.A. przyjął do stosowania PRO Kliencką Politykę Społeczną Grupy TAURON.

Dokument służy kształtowaniu odpowiednich warunków organizacyjnych i biznesowych, niezbędnych do realizacji strategicznych celów Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie relacji z klientami i otoczeniem rynkowym.

Polityka jest zbiorem głównych założeń, stosowanych podczas realizacji sprzedaży i obsługi klienta. Definiuje również działania podejmowane przez Grupę Kapitałową TAURON w ramach dialogu z klientami, podkreśla wagę budowania trwałych relacji tak z nimi, jak i otoczeniem rynkowym, a także określa odpowiedzialności leżące po stronie firmy w aspekcie tej bardzo licznej (liczbę klientów Grupy Kapitałowej TAURON przedstawia tabela nr 18) i niezwykle istotnej grupy interesariuszy.

Tabela nr 18. GRI EU 3. Liczba klientów indywidualnych i biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2019

Typ grupy sprzedaży	Obszar sprzedaży	Przesył i Dystrybucja
Indywidualna	5 088 339	20 556
Biznesowa (z instytucjami włącznie)	423 607	200 779
Suma	5 511 946	221 335

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Realizując założenia PRO Klienckiej Polityki Społecznej, Grupa Kapitałowa TAURON odpowiada najlepiej jak to możliwe na potrzeby klientów, koncentrując swoje wysiłki na następujących pryncypiach:

- dbałości o najwyższe standardy w relacjach z klientami, oparte na transparentności, wzajemnym szacunku i zaufaniu,
- ciągłej komunikacji dwustronnej, opartej na dialogu,
- badaniu opinii, doświadczeń i oczekiwań klientów,
- odpowiadaniu na potrzeby klientów poprzez czytelną ofertę, odpowiadającą na ich potrzeby i spełniającą oczekiwania.

Badania marketingowe

Do procedur należytej staranności realizowanych w ramach PRO Klienckiej Polityki Społecznej zaliczyć należy przede wszystkim realizowane cyklicznie badania. Zależy nam na tym, aby jak najlepiej poznać naszych klientów i co z tym związane, jeszcze pełniej odpowiadać na ich potrzeby. Monitoring komunikacji marketingowej odbywa się przy współpracy z analitykami rynkowymi. Zestawienie badań tego typu prowadzonych w 2019 r. zaprezentowano w tabeli nr 19.

Tabela nr 19. Badania zrealizowane przez Grupę Kapitałową TAURON w 2019 roku w ramach procedur należytej staranności

Tematyka badania	Okres, w którym zostało przeprowadzone badanie
Badania produktów / usług:	
Badanie zadowolenia z PZO online – ilościowe	luty i marzec 2019 r.
Badanie popytu na produkty Zdrowie i Muzyka w segmencie MSP – ilościowe	lipiec i sierpień 2019 r.
Badanie produktów dla liczników AMI – jakościowe FGI	wrzesień i październik 2019 r.
Badanie produktów dla liczników AMI – ilościowe	listopad 2019 r.
Badanie usługi Mój TAURON w segmencie seniorów – jakościowe IDI	wrzesień 2019 r.
Badanie usługi Mój TAURON w segmentach docelowych – jakościowe FGI	listopad i grudzień 2019 r.
Pozycjonowanie cenowe prąd i gaz:	
Pozycjonowanie cenowe na rynku dla ofert prądu i gazu Q2 2019	czerwiec 2019 r.
Pozycjonowanie cenowe na rynku dla ofert prądu i gazu Q3 2019	wrzesień 2019 r.
Pozycjonowanie cenowe na rynku dla ofert prądu i gazu Q3 2019	grudzień 2019 r.
Monitoring spójności i przejrzystości komunikacji marketingowej, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji dotyczącej nowych produktów i ofert w tym:	
Badania skuteczności kampanii oraz spotów kampanijnych Loteria TAURONA	listopad i grudzień 2019
Badania znajomości oferty (badania ilościowe): 2 fale badania badanie w Punktach Obsługi Klienta	III fala czerwiec i lipiec 2019 I fala listopad grudzień 2019
Badanie świadomości posiadania produktu przez klienta (badanie ilościowe)	marzec i kwiecień 2019 r.

Wychodzenie naprzeciw potrzebom klientów defaworyzowanych i wrażliwych grup odbiorczych

W ramach procedur należytej staranności zrealizowane zostały również działania edukacyjne, skierowane do grup defaworyzowanych, przede wszystkim klientów wrażliwych energetycznie oraz osób w wieku senioralnym. Zestawienie działań z tego zakresu oraz ich wielkość zostało pokazane w tabeli nr 20.

Tabela nr 20. Działania edukacyjne zrealizowane przez Grupę Kapitałową TAURON w 2019 roku w ramach procedur należytej staranności

Kampanie informacyjne	Działania przeprowadzone w ramach kampanii
DOBRA ENERGIA W DOBRYM TOWARZYSTWIE! SPRAWDŹ, KTO OFERUJE CI PRĄD I GAZ to kampania prowadzona wspólnie z Towarzystwem Obrotu Energią (TOE) i realizowana we współpracy z największymi spółkami energetycznymi w kraju. Ma na celu propagowanie wiedzy o rynku energetycznym i podnoszenie świadomości o działaniach firm, które stosują nieuczciwe praktyki rynkowe.	600 spotów radiowych
	8,7 mln wyświetleń w Internecie
	5 mln czytelników prasy
	16 mobilnych billboardów przy 32 parafiach
AKCJA REAKCJA to działania ostrzegawcze prowadzone na wąskim terenie, realizowane jako odpowiedź na zaobserwowany i zgłaszany przez klientów problem nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez sprzedawców prądu i gazu. Klienci, w wyniku wprowadzenia w błąd podpisują dokumenty, które okazują się później umowami sprzedaży, lub ofertami, które były przez klienta inaczej zrozumiane. W wyniku tego TAURON notuje spadek liczby aktywnych umów (klientów).	spoty reklamowe w 60 rozgłośniach radiowych
	reklamy prasowe w 18 tytułach
	reklamy w komunikacji miejskiej, social media i na YouTube
	komunikaty w spotach radiowych w 16 rozgłośniach, na plakatach oraz w social media

Obsługa klientów w kanałach sprzedażowych i obsługowych na najwyższym poziomie

W stacjonarnym kanale kontaktu Grupy Kapitałowej TAURON osoby starsze, kobiety w ciąży, osoby z małymi dziećmi oraz osoby niepełnosprawne traktowane są jako osoby uprzywilejowane.

W 2019 r. dla osób uprzywilejowanych w Punktach Obsługi Klienta (POK):

1. Kontynuowaliśmy zapewnienie pierwszeństwa obsługi;
2. Zachowaliśmy oznakowanie obsługi osób z pierwszeństwem:
   - w formie oznakowania wewnętrznego w poczekalniach dla klientów,
   - w formie oznakowania na kolejkomatach w POK z systemem kolejkowym,
   - w formie oznakowania miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, na parkingach przy POK.
3. W nowo otwieranych POK lub POK zmodernizowanych zachowaliśmy obowiązujące oznakowanie, zgodne z polityką pierwszeństwa obsługi:
   - uruchomiliśmy POK w Żywcu,
   - przenieśliśmy i zmodernizowaliśmy POK w Zabrzu.

W telefonicznym kanale kontaktu dla osób niepełnosprawnych i seniorów prowadziliśmy:

Wsparcie telefoniczne w wypełnieniu Wniosku o zawarcie umowy po śmierci strony umowy. W procesie wdrożono kuriera, który doręcza wypełniony wniosek do podpisania przez nowego odbiorcę.

W kanale online:

1. Zdigitalizowaliśmy Protokół zdawczo-odbiorczy (PZO) i Wniosek o zawarcie lub zmianę umowy (WOZ) - klient może zawrzeć/przepisać umowę bez konieczności wizyty w POK, jak również bez konieczności pobierania wniosku ze strony www.tauron.pl, drukowania, skanowania i wysyłki.
2. Utrzymaliśmy funkcjonalność strony: www.tauron.pl, w której istnieje możliwość zwiększenia kontrastu i rozmiaru czcionki.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Wśród działań realizowanych w ramach PRO Klienckiej Polityki Społecznej kluczowe miejsce zajmuje dbałość o jasną i przejrzystą komunikację z klientami. W celu zrealizowania tego postulatu, prowadzimy projekt TAURON mówi po ludzku, a także liczne kampanie społeczne.

TAURON mówi po ludzku

TAURON mówi po ludzku (TMPL) jest realizowanym od kilku lat projektem polegającym na upraszczaniu dokumentów formalno-prawnych, komunikatów oraz pism kierowanych do klientów. W 2017 roku podjęliśmy współpracę z Pracownią Językową Tomasza Piekota, która przeszkoliła w zakresie upraszczania języka urzędowego kilkaset osób, mających bezpośredni kontakt z obsługą klientów. Wyłoniliśmy również konsultantów językowych, którzy pełnią rolę ambasadorów prostej komunikacji w Grupie Kapitałowej TAURON.

W ramach projektu, w 2019 roku, opracowaliśmy Stylobuk, czyli podręcznik efektywnej komunikacji z klientami. Jest on oparty na 8 zasadach, dzięki którym możemy wprowadzić prosty język do naszej komunikacji. Zamieściliśmy w nim wiele przykładów z naszej komunikacji z klientami wraz z propozycjami, jak te treści uprościć.

W ramach TMPL w 2019 roku:

- wyłoniliśmy 15 trenerów wewnętrznych, którzy zostali przeszkoleni i uzyskali certyfikat Pracowni Językowej Tomasza Piekota i mogą prowadzić szkolenia wewnętrzne z efektywnej komunikacji,
- trenerzy wewnętrzni przeprowadzili 24 szkolenia z zasad efektywnej komunikacji z klientami,
- wyszkoliliśmy 31 nowych konsultantów językowych,
- stworzyliśmy w intranecie Grupy witrynę poświęconą projektowi, w której użytkownicy znajdą: stylobuk, informację o konsultantach oraz porady językowe, które piszą nasi konsultanci.

Przeprowadziliśmy również szkolenie e-learningowe z zasad efektywnej komunikacji, skierowane do pracowników spółek: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Sprzedaż oraz TAURON Obsługa Klienta. Celem szkolenia było pokazanie zasad efektywnej komunikacji w prosty i przystępny sposób. Zależało nam również na zaprezentowaniu przyjętych zasad także tym pracownikom, którzy na co dzień nie komunikują się z klientami. W tabeli nr 21 pokazano % pracowników Grupy TAURON, którzy pozytywnie wykonali kończący szkolenie egzamin.

Tabela nr 21. Procent pracowników Grupy Kapitałowej TAURON, którzy w 2019 roku zrealizowali szkolenie z zasad efektywnej komunikacji i zaliczyli pozytywnie egzamin końcowy

Spółka	% pracowników, którzy wykonali szkolenie i zdali egzamin
TAURON Obsługa Klienta	70%
TAURON Sprzedaż	62%
TAURON Polska Energia	65%

W roku 2019 pracowaliśmy także nad uproszczeniem pism kierowanych do klientów – zmieniliśmy wzory blisko 70% z nich. Ich układ ilościowy pokazano na rysunku nr 23.

Rysunek nr 23. Liczba uproszczonych pism kierowanych przez Grupę Kapitałową TAURON do swych klientów w 2019 roku

Zależy nam, aby klienci otrzymywali od nas rzetelne informacje na temat oferowanych produktów i usług oraz abyśmy komunikowali się językiem prostym, zrozumiałym dla każdego z nich. Staramy się weryfikować poziom zrozumienia naszych przekazów wśród klientów z różnych grup wiekowych oraz z różnym poziomem wykształcenia i dążymy do ich maksymalnego uproszczenia.

Dzięki temu w 2019 roku w całej Grupie Kapitałowej TAURON nie odnotowaliśmy przypadków niezgodności produktów i usług w zakresie informacji oraz etykietowania a także przypadków niezgodności dotyczących komunikacji marketingowej.

Odpowiedzialność względem klienta

Wychodząc naprzeciw społecznym niepokojom związanym z prognozowanym wzrostem cen energii elektrycznej (w związku ze wzrostem cen uprawnień do emisji), w kwietniu i maju 2019 r. przeprowadziliśmy kampanię informacyjną na temat utrzymania cen prądu na poziomie z 2018 r. W ramach kampanii:

- przygotowaliśmy i wysłaliśmy do skrzynek pocztowych (w liczbie 4 300 000 sztuk) broszurę informującą o stabilnych cenach prądu w 2019 roku i bieżącej ofercie TAURONA,
- stosowne informacje na ten temat opublikowaliśmy w prasie,
- wyemitowaliśmy spoty radiowe,
- stworzyliśmy stronę internetową https://www.tauron.pl/dla-domu/stabilne-ceny-pradu, na której klienci mogli zapoznać się z informacjami na temat sytuacji na rynku i cenami prądu obowiązującymi w 2019 roku,
- nakręciliśmy film edukacyjny pt. Wyjaśnienie rachunku za prąd, wyemitowany na kanale YouTube – 4 500 wyświetleń,
- zredagowaliśmy materiały informacyjne w POK – plakaty i ulotki, prezentacja w TV i gazetka Wiem wydawana w nakładzie 4 500 egzemplarzy,
- prowadziliśmy komunikację w mediach społecznościowych – FB: ponad 8 tys. zasięgu i blisko 700 reakcji, Linkedin: ponad 2 tys. wyświetleń.

Zgodnie z zasadami wynikającymi z Klienckiej Polityki Społecznej dbamy, aby przekaz marketingowy wysyłany przez nas i naszych partnerów zawsze był nie tylko zgodny z prawem, ale również z dobrymi praktykami. Powyższe obrazują tabele nr 22 i nr 23.

Tabela nr 22. GRI 417-2. Przypadki niezgodności produktów i usług Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 w zakresie informacji i etykietowania

Liczba przypadków niezgodności z:	TAURON Dystrybucja	TAURON Sprzedaż	TAURON Dystrybucja Serwis	Kopalnia Wapienia „Czatkowice”	Bioeko Grupa TAURON	**SUMA PRZYPADKÓW**
Regulacjami – skutkujących nałożeniem grzywny lub kary	0	0	0	0	0	0
Regulacjami – skutkujących ostrzeżeniem	0	0	0	0	0	0
Wewnętrznymi kodeksami postępowania	0	0	0	0	0	0
SUMA PRZYPADKÓW	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabela nr 23. GRI 417-3. Przypadki niezgodności Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku dotyczące komunikacji marketingowej

	TAURON Dystrybucja	TAURON Sprzedaż	TAURON Dystrybucja Serwis	Kopalnia Wapienia „Czatkowice”	Bioeko Grupa TAURON	**SUMA PRZYPADKÓW**
Regulacjami – skutkujących nałożeniem grzywny lub kary	0	0	0	0	0	0
Regulacjami – skutkujących ostrzeżeniem	0	0	0	0	0	0
Wewnętrznymi kodeksami postępowania	0	0	0	0	0	0
SUMA PRZYPADKÓW	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Obsługa reklamacji

Skutecznym sposobem pozyskiwania informacji o jakości świadczonych usług są procesy reklamacji. Dzięki efektywnemu zarządzaniu nimi można usprawniać mechanizmy obsługi klienckiej oraz wpływać na poziom zadowolenia klientów.

Reklamacje kierowane do TAURONA wpływają tradycyjną pocztą, e-mailem, telefonicznie, za pomocą formularzy zamieszczonych na stronie internetowej www.tauron.pl oraz za pośrednictwem eBOK/ Mój TAURON. Następnie są rejestrowane w elektronicznym systemie obiegu dokumentacji (SOD). System obiegu reklamacji obowiązujący w 2019 roku w Grupie Kapitałowej TAURON pokazano na rysunku nr 24.

Rysunek nr 24. Droga obiegu reklamacji klienta obowiązująca w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Wszystkie uwagi i reklamacje traktujemy poważnie – czas i sposób reakcji określają precyzyjne i restrykcyjne procedury wewnętrzne. Zgodnie z nimi, każdy sygnał od klienta jest dokładnie analizowany w celu prawidłowego i skutecznego zidentyfikowania przyczyn niezgodności oraz określenia miejsca ich powstania. Fakt wystąpienia nieprawidłowości zgłaszany jest właścicielowi procesu biznesowego, odpowiadającemu za wdrożenie działań korygujących, w celu doraźnego rozpatrzenia reklamacji oraz udzielenia odpowiedzi. Efektem końcowym jest wprowadzenie działań zapobiegawczych dla przyszłego wyeliminowania zidentyfikowanej niezgodności. Zdiagnozowane przypadki, podjęte działania korygujące i zapobiegawcze są zawarte w cyklicznie weryfikowanych pod względem powtarzalności, Kartach Diagnozy przyczyn reklamacji.

Ustalenie jednolitych zasad zarządzania reklamacjami zapewnia rzetelne i terminowe ich rozpatrywanie, jak również określa zasady współpracy pomiędzy Centrum Reklamacji a właścicielami biznesowymi procesów.

W celu jak najlepszego zrozumienia perspektywy klienckiej, od 2013 r. w TAURON Dystrybucja i TAURON Obsługa Klienta, prowadzone są cykliczne warsztaty przygotowywane na bazie reklamacji. Wspólnie z pracownikami obszarów których dana reklamacja dotyczyła, analizowane są przyczyny i możliwe alternatywne rozwiązania.

Praktyka ta przyczynia się do realizowania idei organizacji samouczącej się.

Wskaźniki satysfakcji klientów Customer Satisfaction Index

Jednymi z wyznaczników realizacji zapisów PRO Klienckiej Polityki Społecznej, a także projektów i działań z nich wynikających są wskaźniki doświadczenia, satysfakcji i lojalności klientów. Ponieważ zależy nam na miarodajnych wynikach naszej pracy, wskaźniki te badamy cyklicznie za pośrednictwem niezależnej agencji badawczej. Ostatnie badanie zostało przeprowadzone we wrześniu-listopadzie 2019 r. przez agencję PBS sp. z o.o.

Badania doświadczenia klientów realizujemy na dwa sposoby:

1. Badamy doświadczenie w obszarach, w których klient najczęściej spotyka się z firmą, czyli w procesie przyłączeń, umów, rozliczeń, windykacji oraz składając reklamację. Badanie realizowane jest co miesiąc za pomocą ankiet internetowych oraz badań telefonicznych, realizowanych co kwartał za pośrednictwem firmy badawczej.

Badania przeprowadzamy na grupie klientów, którzy przechodzili przez proces i skupiamy się przede wszystkim na zebraniu informacji o poziomie ich lojalności (NPS) po przejściu przez dany proces oraz badamy jaki wysiłek (CES) klient włożył w załatwienie swojej sprawy w TAURONIE.

Wykresy przedstawione na rysunkach nr 25 i 26 pokazują poziom lojalności (NPS) klientów po danym procesie, w którym brali udział. Wyniki badań pozwalają na wprowadzanie usprawnień w obsłudze, co przekłada się na wyższą ocenę usług TAURONA w opiniach klientów.

NPS
WYNIKI W OBSZARZE ROZLICZEŃ

NPS
WYNIKI W OBSZARZE WINDYKACJI

Rysunek nr 25. Wyniki badania lojalności (NPS) wśród klientów z grupy gospodarstwa domowe Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku, w stosunku do 2018 roku

CES

WYNIKI W OBSZARZE UMÓW

CES

WYNIKI W OBSZARZE ROZLICZEŃ

Rysunek nr 26. Wyniki badania wysiłku (CES) wśród klientów z grupy gospodarstwa domowe Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku, w stosunku do 2018 roku

2 Raz w roku, za pośrednictwem niezależnej agencji badawczej, analizujemy poziom satysfakcji klientów z segmentów: gospodarstwa domowe, małe i średnie przedsiębiorstwa, biznes. W tym badaniu istotne jest dla nas również jak Grupa TAURON plasuje się na tle konkurencji.

W badaniu każdorazowo bierze udział losowo wybrana grupa klientów TAURON oraz grupa klientów innych firm energetycznych – ENEA, PGE, INNOGY i ENERGA.

Wyniki badania satysfakcji wśród klientów z grupy gospodarstwa domowe w stosunku do lat poprzednich, przedstawione zostały na rysunku nr 27.

TAURON	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Wskaźnik lojalności	**82**	**81**	**85**	**86**	**84**	**83**	**77**	**77**	**73**
Wskaźnik CSI	**83**	**81**	**80**	**80**	**79**	**76**	**73**	**73**	**71**
Rozliczenia i płatności	88	88	89	89	87	86	80	79	79
Awarie i wyłączenia	81	82	82	82	80	77	76	75	74
Obsługa klienta	79	81	79	82	80	81	78	80	77
Wizerunek	79	76	76	78	75	73	69	67	66
Ceny i taryfy	71	69	70	70	67	63	57	55	50

Rysunek nr 27. Wyniki badania satysfakcji wśród klientów z grupy gospodarstwa domowe Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku, w stosunku do lat poprzednich.

W segmencie gospodarstw domowych, poziom ogólnej satysfakcji oraz lojalności klientów jest względnie stały. Najwyżej ocenionym obszarem współpracy są rozliczenia i płatności (analiza PLS), zaś najniżej ceny i taryfy (można zaobserwować tu mniejszy wzrost względem poprzedniego roku). Najważniejsze obszary, które mają wpływ na satysfakcję i lojalność to aktualnie awarie i wyłączenia oraz ceny i taryfy.

Poziom tych dwóch głównych wskaźników jest jednym z najlepszych wśród badanych sprzedawców energii elektrycznej.

Wskaźniki satysfakcji wśród klientów biznesowych

Rysunek nr 28 przedstawia wyniki badania satysfakcji wśród klientów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON za rok 2019, w stosunku do lat poprzednich. Można zaobserwować tu stabilizację głównego wskaźnika satysfakcji, przy równoczesnym niewielkim wzroście (względem 2018 roku) wskaźnika lojalności.

TAURON	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Wskaźnik lojalności	**77**	**74**	**88**	**85**	**76**	**70**
Wskaźnik CSI	**78**	**77**	**77**	**75**	**75**	**72**
Faktury i płatności	85	88	85	85	86	82
Awarie i wyłączenia*	79	79	80	75	77	72
Produkty**	69	67	69	65	x	x
Wizerunek	73	73	73	72	78	72
Ceny	63	65	65	63	65	61
Kontakty z TAURON	81	83	83	84	83	81
Umowy	74	75	75	73	76	70

Rysunek nr 28. Wyniki badania satysfakcji wśród klientów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON w 2019 roku, w stosunku do lat poprzednich

Wskaźnik satysfakcji wśród klientów małych i średnich przedsiębiorstw

W segmencie MSP można zaobserwować istotny wzrost poziomu ogólnej satysfakcji klientów TAURON, przy równoczesnym niewielkim wzroście ich lojalności. Największy wpływ na satysfakcję mają ceny i w tej edycji badania zostały one ocenione wyraźnie lepiej, niż w poprzednim roku. Wyniki badania satysfakcji klientów MSP przedstawia rysunek nr 29.

TAURON	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Wskaźnik lojalności	76	74	75	76	73	76	67	66	60
Wskaźnik CSI	78	73	71	73	70	72	65	63	57
Rozliczenia i płatności	93	86	89	88	86	86	76	74	71
Awarie i wyłączenia	89	78	80	74	71	77	71	67	64
Obsługa klienta	79	70	69	76	76	76	70	69	65
Wizerunek	72	67	69	71	67	69	63	59	51
Ceny i taryfy	71	62	70	69	60	62	55	53	45

Rysunek nr 29. Wyniki badania satysfakcji klientów małych i średnich przedsiębiorstw Grupy Kapitałowej TAURON za rok 2019, w stosunku do lat poprzednich.

4.2. Polityka Różnorodności w Grupie TAURON

Zgodnie z przyjętą w 2017 roku Polityką Różnorodności w Grupie TAURON (dalej: Polityka Różnorodności), różnorodność i otwartość są integralną częścią działań biznesowych. Grupa stosuje politykę równego traktowania oraz dąży do zapewnienia różnorodności w zakresie płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego w odniesieniu do wszystkich pracowników, a w szczególności do organów zarządzających i jej kluczowych menadżerów. Polityka Różnorodności jest również stosowana we współpracy z partnerami zewnętrznymi Grupy, czyli firmami, uczelniami, szkołami czy innymi podmiotami gospodarczymi.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Głównymi założeniami i stosowanymi w ramach Polityki Różnorodności są:

- kształtowanie środowiska pracy opartego na szacunku, otwartości, rzetelności i sprawiedliwości,
- zapewnienie wszechstronności i różnorodności, szczególnie w obszarze płci, wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego,
- budowanie kultury organizacyjnej otwartej na różnorodność, opartej na wartościach korporacyjnych Partnerstwo, Rozwój i Odwaga (PRO),
- zapobieganie dyskryminacji poprzez kształtowanie właściwej atmosfery w pracy oraz budowanie i umacnianie pozytywnych relacji pomiędzy pracownikami.

W ramach zagadnień pracowniczych, wspierających realizację kierunków wyznaczonych przez Politykę Różnorodności, w połączeniu z umacnianiem kultury równego traktowania bez względu na wiek, płeć, wygląd, niepełnosprawność, poglądy czy przekonania oraz zapewniających równość szans w zakresie wynagradzania czy rozwoju zawodowego, funkcjonują regulacje zapewniające sprawiedliwość i obiektywizm w zakresie organizacji pracy i wynagradzania, np.

- Zasady wynagradzania w Grupie TAURON,
- stosowane regulacje w zakresie świadczeń,
- wdrażane elastyczne formy czasu pracy i możliwość pracy zdalnej.

oraz dedykowane kobietom, zapewniające im równe szanse oraz wsparcie w łączeniu życia zawodowego z życiem prywatnym np.

- skrócony czas pracy dla kobiet w ciąży.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Realizując Politykę Różnorodności dążymy do tego, by zapewniać środowisko pracy oparte na szacunku i sprawiedliwości, w którym każdy pracownik może w pełni realizować swój indywidualny potencjał. Osiągamy ten cel poprzez realizację licznych programów szkoleniowych i rozwoju kompetencji, a także sprzyjających rozwojowi każdego pracownika.

Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- Akademia PM – projekt poświęcony zarządzaniu projektami inwestycyjnymi w Grupie TAURON, w ramach którego uczestnicy mogli budować kompetencje oraz zdobywać narzędzia do sprawnego kierowania projektami strategicznymi z punktu widzenia Grupy TAURON;
- Zarządzanie zakupami w biznesie – projekt mający na celu podniesienie kwalifikacji zakupowych, negocjacyjnych i handlowych;
- Program Zarządzania Talentami, funkcjonujący w TAURON Polska Energia, mający na celu wsparcie procesu rozwoju pracowników oraz wykorzystania ich potencjału;
- Akademia Trenerów Wewnętrznych Grupy TAURON jest formą działań wspierających synergię kompetencji w Grupie TAURON;
- program mentoringowy „Magentowe spotkania" w ramach akcji KobiecaMoc – dla studentek kierunków elektrycznych, którego celem jest wsparcie dziewczyn m.in. w określeniu ścieżki zawodowej;
- Program „Mama pracuje":

Adresatkami programu „Mama pracuje" są kobiety zatrudnione w Grupie TAURON, których dzieci nie ukończyły szóstego roku życia oraz kobiety w ciąży. Osoby przystępujące do programu mają możliwość podjęcia obowiązków służbowych poza miejscem zatrudnienia w ramach telepracy, czy też skorzystania z indywidualnego rozkładu czasu pracy w zależności od charakteru zadań realizowanych na danym stanowisku. Te przebywające jeszcze na urlopie rodzicielskim bądź wychowawczym, otrzymują newsletter zawierający informacje z życia firmy, pozwalający im zachować kontakt z miejscem pracy.

W ramach programu, przewidzieliśmy również udogodnienia dla przyszłych mam. Kobiety w ciąży mogą skorzystać z indywidualnego rozkładu czasu pracy czy telepracy, a dodatkowo na okres ciąży obniżyć czas pracy o dwie godziny dziennie, przy jednoczesnym zachowaniu wysokości wynagrodzenia.

Celem programu „Mama pracuje" jest zwiększenie komfortu pracy przyszłych i obecnych mam. Program ma zwiększyć liczbę kobiet wracających do pracy po urodzeniu dziecka, pozwalając na bardziej elastyczne dostosowanie czasu pracy do ich potrzeb. Ma także sprawić, aby panie nie traciły kontaktu z organizacją w trakcie nieobecności, spowodowanej urlopem macierzyńskim czy wychowawczym. Odsetek powrotów do pracy po urlopie rodzicielskim, a także wskaźnik retencji prezentuje tabela nr 24.

Tabela nr 24. GRI 401-3. Urlop rodzicielski w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

	Łącznie w Grupie TAURON	Kobiety	Mężczyźni
Odsetek powrotów do pracy	78%	51%	91%
Wskaźnik retencji po urlopie rodzicielskim	90%	77%	84%

Mamy świadomość tego, że różnorodne środowisko pracy sprzyja dzieleniu się wiedzą, doświadczeniami i w rezultacie sprzyja osiąganiu zamierzonych rezultatów. W tabelach nr 25 i 26 prezentujemy pracowników i zarząd Grupy TAURON w podziale na wiek i płeć oraz mniejszości.

Tabela nr 25. GRI 405-1. Skład kadry pracowniczej Grupy Kapitałowej TAURON na 31.12.2019 roku w podziale na wiek i płeć oraz mniejszości

	ZARZĄD I DYREKTORZY			PRACOWNICY NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH, WYŻSZEGO I NIŻSZEGO SZCZEBLA			POZOSTALI PRACOWNICY ADMINISTRACYJNI			STANOWISKA ROBOTNICZE			Grupa TAURON		
	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <
Liczba pracowników			180			2 717			9 095			14 094			26 086
	1	94	85	23	1 503	1 191	701	5 057	3 337	1 622	7 022	5 450	2 347	13 676	10 063
kobiety	0	26	9	3	309	165	343	2 406	1 539	36	329	415	382	3 070	2 128
mężczyźni	1	68	76	20	1 194	1 026	358	2 651	1 798	1 586	6 693	5 035	1 965	10 606	7 935
UDZIAŁ PROCENTOWY (w odniesieniu do wszystkich pracowników spółki)			**1%**			**10%**			**35%**			**54%**			**100%**
Udział procentowy (w odniesieniu do liczby pracowników w kategorii zatrudnienia)															
RAZEM	1%	52%	47%	1%	55%	44%	8%	56%	37%	12%	50%	39%	9%	52%	39%
kobiety	-	14%	5%	0%	11%	6%	4%	26%	17%	0%	2%	3%	1%	12%	8%
mężczyźni	1%	38%	42%	1%	44%	38%	4%	29%	20%	11%	47%	36%	8%	41%	30%

Tabela nr 26. Skład zarządu Grupy Kapitałowej TAURON na 31.12.2019 roku w podziale na płeć i wiek

	Grupa TAURON		
	≤ 30 tj. do 30 lat (włącznie)	pow. 30 do 50 lat (włącznie)	pow. 50 lat <
Liczba pracowników w zarządzie		42	
RAZEM	0	29	13
kobiety	0	3	0
mężczyźni	0	26	13
Procentowy skład zarządu w podziale na wiek i płeć [%]			
(procent vs. cały zarząd) RAZEM	*0%*	*69%*	*31%*
(procent vs. wszystkie kobiety w zarządzie) kobiety	*0%*	*100%*	*0%*
(procent vs. wszyscy mężczyźni w zarządzie) mężczyźni	*0%*	*67%*	*33%*

W 2019 roku zainicjowaliśmy działania zmierzające do wdrożenia nowego procesu zarządzania zasobami ludzkimi – Rozmowy rozwojowej. Zrealizowane w 2019 roku działania pilotażowe w wybranych spółkach Grupy pokazały szereg korzyści, jakie niesie ze sobą otwarta komunikacja oraz indywidualne podejście do potrzeb pracowników, w zestawieniu z kierunkami rozwoju organizacji. W 2020 roku będziemy kontynuować pracę nad wdrażaniem procesu rozmowy rozwojowej do kultury organizacyjnej Grupy.

Jednym z istotnych działań, podjętych w ramach Polityki Różnorodności jest również współpraca ze środowiskiem akademickim i oświatowym, co przekłada się na tworzenie klas patronackich, w których uczniowie mają możliwość praktycznej nauki zawodu. Do końca 2019 roku TAURON objął swoim patronatem 47 klas, w tym 3 klasy w 2019 roku. W Grupie TAURON są organizowane liczne praktyki i staże. Programy wspierają rozwój umiejętności młodych ludzi, a mentorzy mają możliwość dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem, co przekłada się na zarządzanie wymianą wiedzy w organizacji. W 2019 roku z programów praktyk i staży w Grupie TAURON skorzystało 655 osób. Szczegółowy opis powyższych działań i projektów został zawarty w części dotyczącej Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi.

4.3. Polityka Środowiskowa Grupy TAURON

Ochrona środowiska w branży energetyczno-wydobywczej jest obszarem ściśle kontrolowanym i regulowanym. Niezależnie od obowiązujących przepisów ogólnych, Grupa TAURON biorąc odpowiedzialność za konsekwencje korzystania z zasobów naturalnych i przyjmując w lipcu 2017 roku dokument pn. Polityka Środowiskowa Grupy TAURON, a w listopadzie 2019 roku Polityka Klimatyczna Grupy TAURON podkreśliła, że jest gotowa do podejmowania działań wykraczających ponad obowiązki prawne.

Polityka Środowiskowa określa podejście Grupy Kapitałowej TAURON do zarządzania kwestiami związanymi z wpływem wywieranym przez jej działalność na środowisko naturalne, w tym kierunek jej działań środowiskowych oraz zasady, jakimi kieruje się w kwestiach dotyczących środowiska. Dokument jest punktem odniesienia, względem którego oceniane są wszystkie działania spółek Grupy w obszarze ochrony środowiska i zarządzania środowiskowego.

W Polityce Środowiskowej udokumentowane zostały wartości i wizja, jakimi kieruje się Grupa Kapitałowa TAURON w zakresie oddziaływania na środowisko naturalne. Główną zasadą jest tu ograniczanie zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego oddziaływania na środowisko oraz prowadzenie odpowiedzialnej komunikacji, zapewniającej zrozumienie działań Grupy TAURON, mogących wywierać wpływ na środowisko.

Grupa Kapitałowa TAURON, zgodnie z przepisami i praktykami administracyjnymi obowiązującymi na obszarze swojego działania, bierze pod uwagę potrzeby związane z ochroną środowiska oraz działa w sposób przyczyniający się do osiągnięcia szerszego celu, jakim jest zrównoważony rozwój, a w szczególności wdrożenie gospodarki obiegu zamkniętego (tzw. circular economy).

Procedury należytej staranności

Ze względu na różne profile produkcyjne i usługowe spółek Grupy TAURON, ich wpływ na środowisko jest istotnie zróżnicowany, stąd zasady Polityki Środowiskowej Grupy TAURON są przenoszone w indywidualnych dokumentach wewnętrznych poszczególnych spółek, adekwatnie do ich roli w systemie wartości grupy.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań na środowisko jest skutecznie realizowana przy uwzględnieniu specyfiki sektora, rozwoju techniki oraz dostępu do technologii przyjaznych środowisku. Spółki TAURON Wydobycie i TAURON Wytwarzanie posiadają wdrożony certyfikowany system zarządzania środowiskowego według normy ISO14001, natomiast TAURON Wytwarzanie, reprezentująca konwencjonalne wytwarzanie energii, dodatkowo utrzymuje Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (ang. Eco-Management and Audit Scheme) EMAS (potwierdzone przez dokonanie stosownej rejestracji w systemie krajowym).

Do procedur należytej staranności realizowanych w ramach Polityki Środowiskowej, bez wątpienia zaliczyć należy bieżące monitorowanie głównych aspektów bezpośredniego i pośredniego wpływu na środowisko swojej działalności operacyjnej. Do tego typu pomiarów zaliczyć należy np. wielkości emisji związków NOx, SOx, i pyłów prezentowanych w tabeli nr 27 i 27-a.

Tabela nr 27. GRI 305-7. Emisje związków NOx, SOx i innych istotnych związków do powietrza przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku

ŁĄCZNIE		
	2018	**2019**
NOx	12 789 663	10 708 789
SOx	12 938 915	10 385 711
Pył całkowity	772 019	636 538
Inne (w tym CO_2 i metan)	38 161 165	33 521 927
Suma wszystkich emisji do powietrza [kg]	**64 661 762**	**55 252 966**

Tabela nr 27-a. GRI 305-7. Emisje związków NOx, SOx i innych istotnych związków do powietrza przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku, w podziale na poszczególne spółki

	Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Wydobycie		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
NOx	5 210	770	11 169 299	9 394 343	1 577 445	1 275 974	37 709	37 701	**12 789 663**	**10 708 789**
SOx	3 139	32	9 583 254	8 312 491	3 297 267	2 017 940	55 255	55 248	**12 938 915**	**10 385 711**
Pył całkowity	11 713	8 440	482 051	438 670	230 080	139 994	48 175	49 434	**772 019**	**636 538**
Inne	0	0	10 012 298	6 121 356	2 010 406	1 755 165	26 138 461	25 645 406	**38 161 165**	**33 521 927**
Suma wszystkich emisji do powietrza [kg]	**20 062**	**9 242**	**31 246 902**	**24 266 861**	**7 115 198**	**5 189 074**	**26 279 600**	**25 787 789**	**64 661 762**	**55 252 966**

Wielkości emisji są znacznie poniżej poziomów określonych jako maksymalne dopuszczalne roczne ładunki substancji wprowadzanych do powietrza według pozwoleń. Powyższe wynika z faktu, że wszystkie pracujące jednostki wytwórcze TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło osiągają poziom stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu poniżej obecnych wartości dopuszczalnych, a poziomy stężeń SO2 i NO2 dla bloków klasy 200 MW i kotłów biomasowych (OZE) osiągają poziom zbliżony do nowych niższych wartości granicznych określonych w konkluzjach BAT, które będą obowiązywały od 2021 r.

Grupa TAURON bierze odpowiedzialność za dbanie o środowisko naturalne i konsekwencje korzystania z jego zasobów. Spółki Grupy szacują, że wysokość opłat do uiszczenia z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska w 2019 roku wynosi ok. 32,82 mln zł.

Tabela nr 28. Wysokość szacowanych do uiszczenia opłat z tytułu gospodarczego korzystania przez Grupę Kapitałową TAURON ze środowiska należnych za 2019 r.

Lp.	Nazwa spółki	Opłaty* za gospodarcze korzystanie ze środowiska należne za 2019 r. (tys. zł)
1.	TAURON Wytwarzanie	14 882
2.	TAURON Wydobycie	14 856,5
3	TAURON Ciepło	2 838,8
4.	TAURON Dystrybucja	181,5
5.	KW „Czatkowice”	55,1
6.	TAURON Dystrybucja Serwis	< 0,8
7.	TAURON Obsługa Klienta	1,6
8.	TAURON Ekoenergia	< 0,8
9.	TAURON Sprzedaż	< 0,8
10.	Bioeko Grupa TAURON	4
	Suma	**32 820**

** częściowo dane szacunkowe, nie zamknięto rozliczenia rocznego*

Grupa TAURON kierując się zasadą zasobooszczędności, na bieżąco monitoruje i optymalizuje również zużycie wody wykorzystywanej do celów technologicznych. W celu ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko, dążymy do zamykania obiegów wodnych oraz do zawracania wody do procesów produkcyjnych w celu ponownego jej wykorzystania. Pobór wody wykorzystywanej w procesach produkcyjnych przez Grupę Kapitałową TAURON w roku 2019 obrazuje tabela 29 i 29-a.

Tabela nr 29. GRI 303-3. Łączny pobór wody według źródła w Grupie Kapitałowej TAURON w latach 2018 i 2019

[m^3/rok]	ŁĄCZNIE	
	2018	**2019**
rzeki	136 432 098	143 447 469
obszary podmokłe	0	0
wody podziemne	44 831 312	45 969 125
deszczówka zbierana bezpośrednio i przechowywana	164 797	163 701
wody z sieci miejskiej	5 643 343	5 359 483
Inne	16 472 234	17 752 749
Łączna objętość wody pobranej ze wszystkich uwzględnionych źródeł	**203 545 802**	**212 692 527**

Tabela nr 29-a. GRI 303-3. Łączny pobór wody według źródła w podziale na spółki w Grupie Kapitałowej TAURON w latach 2018 i 2019

[m3/rok]	TAURON Wydobycie		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Wody powierzchniowe (rzeki, jeziora) w tym wody z obszarów podmokłych												
rzeki			22 271	42 556	135 862 454	142 955 276	547 373	449 637			**136 432 098**	**143 447 469**
obszary podmokłe					0	0		0			**0**	**0**
Pozostałe:												
wody podziemne	44 324 741	44 883 908	68	89	1 122 751	1 084 646		0	471	482	**45 448 03**	**45 969 125**
deszczówka zbierana bezpośrednio i przechowywana					164 797	163 701		0			**164 797**	**163 701**
wody z sieci miejskiej	506 571	159 789*	14 084	13 563	3 645 821	4 053 940	1 475 374	1 130 698	1 493	1 494	**5 643 343**	**5 359 483**
Inne					15 007 893	16 736 118	1 464 341	1 016 631			**16 472 234**	**17 752 749**
Łączna objętość wody pobranej ze wszystkich uwzględnionych źródeł	**44 831 312**	**45 043 697**	**36 423**	**56 208**	**155 803 716**	**164 993 681**	**3 487 088**	**2 596 966**	**1 964**	**1 976**	**204 160 503**	**212 692 527**

* Zakład Górniczy Janina – Inicjatywa „Zwiększenie wykorzystania wody z własnych źródeł w procesach technologicznych". Osiągniętym celem jest ograniczenie zakupu wody z Wodociągów Chrzanowskich Sp z. o.o.

Grupa TAURON nieustannie optymalizuje procesy oczyszczania ścieków. Modernizowane są również metody oczyszczania ścieków w celu poprawy efektywności tych procesów. Jakość i ilość ścieków podlega bieżącemu monitoringowi. Całkowitą objętość ścieków wytworzonych w ramach działania Grupy Kapitałowej TAURON w roku 2019, wraz ze sposobem ich przeznaczenia pokazano w tabeli nr 30 i 30-a.

Tabela nr 30. GRI 306-1. Całkowita objętość ścieków [m^3] Grupy Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku według jakości i miejsca przeznaczenia

Miejsce przeznaczenia zrzutu ścieków z uwzględnieniem zrzutów cieplnych	ŁĄCZNIE m^3	
	2018	**2019**
Ścieki odprowadzane do kanalizacji (przedsiębiorstwa komunalne)	695 435	842 750
Ścieki odprowadzane za pomocą środków transportu do oczyszczalni ścieków	446	515
Ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych:		
Rzeki	152 505 966	166 320 385
Inne	0	0
Całkowita objętość ścieków	**153 201 847**	**167 163 649**

Tabela nr 30-a. GRI 306-1. Całkowita objętość ścieków [m^3] Grupy Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku według jakości i miejsca przeznaczenia, w podziale na spółki

Miejsce przeznaczenia zrzutu ścieków z uwzględnieniem zrzutów cieplnych	Objętość ścieków [m^3]											
	Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Wydobycie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Ścieki odprowadzane do kanalizacji (przedsiębiorstwa komunalne)			94 630	109 395	292 415	291 774	307 311	440 460	1 079	1 121	**695 435**	**842 750**
Ścieki odprowadzane za pomocą środków transportu do oczyszczalni ścieków					274	372			172	143	**446**	**515**
Ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych :												
Rzeki	25 497	28 672	110 155 207	123 329 315	42 136 187	42 801 956	188 622	159 966	453	476	**152 505 966**	**166 320 385**
Inne											**0**	**0**
Całkowita objętość ścieków	**25 497**	**28 672**	**110 249 837**	**123 438 710**	**42 428 876**	**43 094 102**	**495 933**	**600 426**	**1 704**	**1 740**	**153 201 847**	**167 163 649**

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Grupa Kapitałowa TAURON podejmuje liczne działania mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko. Aktywnie poszukujemy nowych kierunków i obszarów działań w celu ponownego wykorzystania ubocznych efektów swojej działalności. W tym celu, zgodnie z zasadami gospodarki obiegu zamkniętego (circular economy), prowadzimy gospodarkę ubocznymi produktami spalania oraz wydobycia.

Poniższe tabele prezentują całkowitą wagę odpadów według rodzajów oraz metod postepowania z nimi.

Tabela nr 31. GRI 306-2. Całkowita waga odpadów [t] niebezpiecznych, według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem, w 2018 i 2019 roku według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem

	2018	2019
Ponowne wykorzystanie	6,1	6,1
Recykling	414	137,7
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	313	1 086,3
Unieszkodliwianie	119	186,6
Magazynowanie	11	45,5
Inne *	48	141,0
CAŁKOWITA WAGA ODPADÓW	**911**	**1 603**

* Grupa nie generuje odpadów jądrowych

Tabela nr 31-a. GRI 306-2. Całkowita waga odpadów [t] Grupy Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem, w podziale na spółki

	waga odpadów niebezpiecznych [ton]													
	Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Wydobycie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		TAURON Dystrybucja		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Ponowne wykorzystanie	0,0	0,0	6,1	6,1	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	**6,1**	**6,1**
Recykling	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,00	414,0	137,7	**414**	**138**
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	0,0	0,0	90,7	51,9	7,4	0	13,0	1,1	0,0	0,00	202,0	1 033,4	**313**	**1 086**
Unieszkodliwianie	0,0	0,0	2,7	5,1	2,9	0	2,0	7,9	0,0	0,00	111,0	173,6	**119**	**187**
Magazynowanie	0,0	0,0	6,0	12,0	5,4	1,9	0,0	1,3	0,0	0,00	0,0	30,3	**11**	**46**
Inne	20,4	27,2	0,0	0,0	25,2	38,5	0,0	0,0	2,1	75,35	0,0	0,0	**48**	**141**
CAŁKOWITA WAGA ODPADÓW	**20,4**	**27,2**	**105,6**	**75,1**	**40,9**	**40,4**	**15,0**	**10,3**	**2,1**	**75,4**	**727,0**	**1 375,0**	**911**	**1 603**

Tabela nr 32. GRI 306-2. Całkowita waga odpadów [t] innych niż niebezpieczne w 2018 i 2019 roku według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem

	2018	2019
Ponowne wykorzystanie	0,0	0,0
Recykling	4 852	2 200,1
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	2 756 235	1 249 574,6
Unieszkodliwianie	1 965	1 360,3
Składowanie	4 823	5 539,5
Magazynowanie	146 282	104 375,6
Kompostowanie	0	0,0
Inne	189 439,4	3 924,2
CAŁKOWITA WAGA ODPADÓW	**3 103 596**	**1 366 974**

Tabela nr 32-a. GRI 306-2. Całkowita waga odpadów [t] innych niż niebezpieczne w 2018 i 2019 roku według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem, w podziale na spółki

	waga odpadów innych niż niebezpieczne [ton]													
	Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Wydobycie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		TAURON Dystrybucja		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Ponowne wykorzystania	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	**0,0**	**0,0**
Recykling	0	0	180	168	0		0	0	0	0	4 672	2 032	**4 852**	**2 200**
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	189	0	1 098 911	184 172	1 370 942	846 401	284 818	218 022	0	0	1 374	979	**2 756 235**	**1 249 575**
Unieszkodliwianie	0	0	379	169	337		8	8	0	0	1 241	1 183	**1 965**	**1 360**
Składowanie	0	0	4 823	5 540	0		0	0	0	0	0	0	**4 823**	**5 540**
Magazynowanie	0	0	656	436	140 356	103 463	5 270	422	0	0	0	55	**146 282**	**104 376**
Kompostowanie	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Inne	243	178	2 965	3 065	186 160	554	0	0	72	127	0	0	**189 439**	**3 924**
CAŁKOWITA WAGA ODPADÓW	**432**	**178**	**1 107 914**	**193 550**	**1 697 795**	**950 418**	**290 096**	**218 452**	**72**	**127**	**7 287**	**4 249**	**3 103 596**	**1 366 974**

W 2019 r. wytworzono 4 mln Mg ubocznych produktów procesowych, pochodzących z energetycznego spalania oraz wydobycia węgla, z czego aż 51% zostało wprowadzone na rynek, jako pełnowartościowe produkty do wykorzystania m.in. w budownictwie, drogownictwie, górnictwie czy rolnictwie. Pozostała część odpadów została przekazana dalszym uprawnionym odbiorcom, z którymi spółki Grupy Kapitałowej TAURON mają podpisane umowy gwarantujące ich dalsze gospodarcze wykorzystanie m.in. w rekultywacji, makroniwelacji i wypełnianiu pustek poeksploatacyjnych w górnictwie.

Wytwarzane odpady wykorzystywane są głównie w branżach: budowlanej, drogowej i górniczej. Stosowane są także w szerokim zakresie przez cementownie i betoniarnie. Posłużyły one również jako materiał do rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych.

Rysunek nr 30 przedstawia strukturę wprowadzania na rynek popiołów, żużli, gipsu i kruszyw wydobywczych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Rysunek nr 30. Struktura wprowadzania na rynek popiołów, żużli, gipsu i kruszyw wydobywczych wytwarzanych w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 r.

Grupa Kapitałowa TAURON dąży do wdrożenia modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Planuje się, aby maksimum wytwarzanych odpadów procesowych wykorzystywać w ramach potrzeb i działań Grupy Kapitałowej TAURON, ograniczając tym samym zużycie surowców naturalnych oraz ograniczając ślad węglowy produktu.

TAURON Wytwarzanie w 2019 roku aż 88% popiołów i żużli energetycznych, pochodzących z 6 elektrowni systemowych, wprowadziło na rynek, jako produkty uboczne. Wykorzystywane były one w budownictwie, drogownictwie, górnictwie, rolnictwie. Pozostałe 12% odpadów również podlega wykorzystaniu poprzez procesy odzysku, przetwarzania, wykorzystania w procesach technologicznych odbiorców zewnętrznych, współpracujących z Grupą TAURON w zakresie odbioru odpadów.

Gips, pochodzący z instalacji mokrego odsiarczania spalin, należących do TAURON Wytwarzanie jest surowcem budowlanym. Jest to materiał o lepszych właściwościach niż gips naturalny, ponieważ nie zawiera zanieczyszczeń mineralnych występujących w gipsach kopalnych. Gips będący efektem ubocznym instalacji mokrego odsiarczania spalin ma z tego tytułu szczególnie duży zbyt w regionach przemysłowych.

Popioły wytwarzane przez energetykę konwencjonalną są cennym surowcem stosowanym w prewencji przeciwpożarowej w zakładach górniczych. Popioły pochodzące z elektrowni i elektrociepłowni Grupy TAURON pokrywają 100% zapotrzebowania na popioły do prewencji pożarowej w kopalniach TAURON Wydobycie. 108 tys. ton popiołów wytworzonych w 2019 roku w zakładach energetycznych Grupy TAURON trafiło do kopalń.

100% odpadów TAURON Ciepło tj. 231 tys. ton popiołów, popiołów fluidalnych, żużli, było także wykorzystywanych gospodarczo. Prawie 0,6 mln ton popiołów lotnych wytwarzanych w Grupie TAURON zostało wykorzystanych jako wyroby budowlane, w postaci uszlachetniaczy do betonów poprawiających ich plastyczność, zapobiegając spękaniu oraz podwyższając odporność betonu na korozję chemiczną. Popioły są również zamiennikiem kruszyw naturalnych. Bez dodatku popiołu nie mogłyby powstać wysokospecjalistyczne betony lekkie. Popioły wytwarzane w Grupie TAURON są również bardzo cennym dodatkiem do produkcji cementu.

TAURON Wydobycie przetwarza odpady powydobywcze, w wyniku czego otrzymywane są pełnowartościowe kruszywa budowlane i drogowe. W ten sposób w 2019 roku aż 569 tys. ton kruszyw oraz materiałów wyprodukowanych na bazie odpadów powydobywczych trafiło na rynek.

Wszystkie powyższe działania przyczyniają się do ograniczania wykorzystywania zasobów naturalnych, np. kruszyw naturalnych, piasków czy żwirów.

W roku 2019 rozpoczęto również rekultywację składowiska odpadów energetycznych w Blachowni. W sierpniu uzyskano stosowną decyzję w sprawie zamknięcia składowiska odpadów, zatwierdzającą sposób i harmonogram jego rekultywacji.

Odpady do składowania na składowisku zaprzestano przyjmować w styczniu 2014 r., zaś w roku 2019 przystąpiono do jego ostatecznego zamknięcia. Składowisko odpadów paleniskowych jest składowiskiem nadpoziomowym i łącznie zajmuje powierzchnię ok. 74 ha. Rekultywacja jest prowadzona dwuetapowo: jako rekultywacja techniczna i biologiczna.

Grupa posiada wiedzę o zlokalizowanych w obszarze jej oddziaływania obszarach cennych przyrodniczo, w tym obszarach sieci NATURA 2000. Jeden z takich obszarów jest nawet utworzony w ramach infrastruktury przemysłowej Zakładu Górniczego Brzeszcze, która powstała ze względu na ochronę hydrotechniczną Górnej Wisły przed zasolonymi wodami dołowymi, pochodzącymi z odwadniania kopalń węgla kamiennego. Zbiornik retencyjno-dozujący wód dołowych „Brzeszcze", oraz miejsce zrzutu znajduje się w obszarze chronionym Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy w Brzeszczach" PLB 120009, o powierzchni 3065,9 ha. Obszar ten obejmuje kompleksy stawów hodowlanych w dolinie górnej Wisły, położone po obu stronach rzeki. Wisła meandrując w swej dolinie tworzy niewielkie starorzecza. W ostoi występuje ok. 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej (ze 180 zawartych w dyrektywie) oraz 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi: bączek, czapla purpurowa, rybitwa białowąsa, ślepowron, kokoszka, krakwa, krwawodziób, śmieszka, zausznik. Stosunkowo wysoką liczebność osiąga: bąk, rybitwa czarna i perkoz dwuczuby.

W 2019 roku prowadzono również analizy przyrodnicze związane z planowana inwestycją, tj. budową farmy fotowoltaicznej w rejonie ulicy Wrzosowej w Stalowej Woli. W celu ochrony cennych obiektów, ograniczono obszar inwestycji pozostawiając min. oczko wodne i tereny bobrowiska i zadeklarowano, że farma będzie zbudowana w specjalny sposób tj. z zachowaniem oczek wodnych z szuwarami trzcinowymi i ich otuliną w celu ochrony bąka i bączka oraz wyłączeniem spod inwestycji starego, zarośniętego zbiornika z rowem i tamą bobrową.

Dodatkowo spółki TAURON Ekoenergia i Kopalnia Wapienia „Czatkowice" prowadzą wynikający z przepisów prawa monitoring przyrodniczy.

4.4. Polityka Klimatyczna Grupy TAURON

Działania proklimatyczne Grupy TAURON, rozpoczęły się przed ogłoszeniem Komunikatu 2019/C 209/01. Grupa w maju 2019 r. wprowadziła Aktualizację Kierunków Strategicznych Grupy na lata 2016-2025, w ramach której realizowany jest tzw. Zielony Zwrot TAURONA.

We wrześniu 2019 roku kadra zarządzająca Grupy spotkała się na warsztatach wewnętrznych, których celem było określenie istotności klimatycznej i ryzyk klimatycznych dla wszystkich obszarów biznesowych Grupy. Efektem tych prac było przyjęcie przez Zarząd TAURON Polska Energia w listopadzie 2019 dokumentu pn. Polityka Klimatyczna Grupy TAURON.

Skuteczne przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój, to dwa główne postulaty Polityki Klimatycznej. Dokument ten wpisuje się również w założenia koncepcji strategicznej Zielony Zwrot TAURONA.

Celem Polityki jest wytyczanie kierunków przeciwdziałania zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój Obszarów biznesowych Grupy, poprzez uczciwą transformację w kierunku osiągnięcia w przyszłości neutralności klimatycznej. Polityka stanowi dla Grupy TAURON podstawę zarządzania swoją działalnością tak, aby ograniczyć ryzyka związane z klimatem, zmniejszyć negatywny wpływ Grupy na klimat oraz zmaksymalizować pozytywne skutki zmian klimatu w całym łańcuchu wartości. Kompleksowe omówienie kwestii związanych z klimatem jest szczególnie istotne z uwagi na różnorodność źródeł wytwórczych w Grupie TAURON (przedstawionych w tabelach nr 33 i 33a oraz 34 i 34a).

Tabela nr 33. GRI EU1. Zainstalowana moc wytwórcza w Grupie Kapitałowej TAURON w podziale na główne rodzaje surowca oraz wymogi regulacyjne w 2018 i 2019 roku

Zainstalowana moc w MW według rodzaju wykorzystywanego paliwa	ŁĄCZNIE	
	2018	**2019**
Węgiel kamienny	6 367	6 361
Gaz ziemny i koksowniczy	160	165

Biomasa	381	381
Olej opałowy	132	129
Energia wiatru	201	381
Energia wodna	133	133

Grupa posiada też mikroinstalacje fotowoltaiczne pracujące na potrzeby własne. W TAURON Ekoenergia na dachach budynków jest zainstalowane 12,26 kW paneli pracujących na potrzeby własne spółki, zaś w TAURON Dystrybucja 120 kW.

Tabela nr 33-a. GRI EU1. Zainstalowana moc wytwórcza w Grupie Kapitałowej TAURON w podziale na główne rodzaje surowca oraz wymogi regulacyjne w podziale na spółki w 2018 i 2019 roku

Zainstalowana moc w MW według rodzaju wykorzystywanego paliwa	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia „Czatkowice”		Nowe Aktywa Wiatrowe Suma 10 spółek		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Węgiel kamienny	4186 MWe 1071 MWt	4186 MWe 1071 MWt	307 MWe 797 MWt	307 MWe 797 MWt			6				**6 367**	**6 361**
Gaz ziemny i koksowniczy	0	0	160 MWt	164 MWt				1			**160**	**165**
Biomasa	105 Mwe 166 MWt	105 Mwe 166 MWt	40 Mwe 70 MWt	40 Mwe 70 MWt							**381**	**381**
Olej opałowy			132 MWt	129 MWt							**132**	**129**
Energia wiatru					201	201				180	**201**	**381**
Energia wodna					133	133					**133**	**133**

Tabela nr 34. GRI EU1. Zainstalowana moc wytwórcza w Grupie Kapitałowej TAURON podziale na typy jednostek wytwarzania w 2018 i 2019 roku

Zainstalowana moc w podziale na typy jednostek wytwarzania:	ŁĄCZNIE	
	2018	**2019**
Elektrownie (MWe)	4 625	4 805
Elektrownie (MWt)	1 237	1 237
Elektrociepłownie (MWe)	347	347
Elektrociepłownie (MWt)	1 014	1 014
Ciepłownie (MWt)	151	147

Tabela nr 34–a. GRI EU1. Zainstalowana moc wytwórcza w Grupie Kapitałowej TAURON w podziale na typy jednostek wytwarzania w podziale na spółki w 2018 i 2019 roku

Zainstalowana moc w podziale na typy jednostek wytwarzania:	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia „Czatkowice”		Nowe Aktywa Wiatrowe Suma 10 spółek		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Elektrownie (MWe)	4 291	4 291			334	334				180	**4 625**	**4 805**
Elektrownie (MWt)	1 237	1 237									**1 237**	**1 237**
Elektrociepłownie (MWe)			347	347							**347**	**347**
Elektrociepłownie (MWt)			1 014	1 014							**1 014**	**1 014**
Ciepłownie (MWt)			145	146				1			**151**	**147**

Jednym z istotniejszych zobowiązań w tym zakresie jest deklaracja wsparcia działań na rzecz ograniczania globalnego ocieplenia, poprzez utrzymanie dynamiki wzrostu temperatury poniżej 2°C względem poziomów z okresu przedindustrialnego.

Polityka odnosi się do wszelkiego rodzaju aktywności oraz działalności realizowanych w ramach łańcucha wartości Grupy TAURON, których skutki wpływają na zmiany klimatu, bądź stanowią ich implikację, w szczególności obejmując:

- działania umożliwiające ograniczenie globalnego ocieplenia,
- działania w zakresie adaptacji Grupy TAURON do zachodzących zmian klimatu.

Polityka obowiązuje wszystkie spółki Grupy, chociaż dla każdej z nich wynikają z niej szczegółowe cele i zadania.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Polityka Klimatyczna TAURON jest zgodna z zapisami Komunikatu KE 2019/C209/01 oraz Raportu TCFD dla energetyki i wypełnia ich zapisy.

Polityka Klimatyczna Grupy TAURON będzie wdrażana stopniowo w 2020 roku. W związku z tym procedury należytej staranności uwzględniające kwestie klimatu zostaną włączone w:

1) Zarządzanie ryzykiem - procesowe zarządzanie ryzykiem klimatycznym w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej (2020 r -2025 r. - 2030 r.) będzie realizowane począwszy od roku 2020;
2) Zarządzanie majątkiem - adaptacja do zmian klimatu, mająca na celu ograniczenie wpływu ryzyk fizycznych, związanych z klimatem zostaje włączona w politykę zarządzania majątkiem Grupy TAURON od roku 2020.
3) Zarządzanie kapitałem ludzkim, szkoleniami i rekrutacją pracowników - Grupa nie posiada jeszcze odnoszącej się do zmian klimatycznych polityki wobec pracowników, natomiast jest świadoma konieczności jej przygotowania w 2020 roku, aby w następnych latach inwestować w umiejętności konieczne podczas przejścia na niskoemisyjne technologie.

Ze względu na to, że dwie spółki TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło są objęte obowiązkiem uczestnictwa w tzw. europejskim systemie handlu uprawnieniami do emisji, kwestie związane z klimatem są uwzględniane w operacyjnych procesach podejmowania decyzji w tych spółkach.

Aktualizacja Polityki Klimatycznej Grupy TAURON będzie realizowana każdorazowo w przypadku zmiany ogólnych kierunków działań Grupy TAURON lub zmiany priorytetów, jakimi będzie kierować się Grupa TAURON w kwestiach dotyczących klimatu.

Adaptacja do zmian klimatu

Polityka Klimatyczna Grupy TAURON określa podstawowe priorytety w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do konsekwencji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmienności warunków pogodowych, w szczególności w przypadku Obszarów biznesowych wrażliwych na zmienność temperatury, opadów i siły wiatru, będą realizowane min. w ramach systemowego podejścia do Zarządzania Majątkiem.

Również wobec nowych działalności lub inwestycji, ryzyka związane ze zmianą klimatu są uwzględnianie, jako dodatkowe kryterium ich oceny, w szczególności ryzyka fizyczne przy sytuowania nowych inwestycji.

Na podstawie dokumentu Polityka ekologiczna Polski, prowadzono identyfikację regionów bardziej narażonych na ryzyko fizyczne związane z klimatem dla priorytetyzacji adaptacji majątku do zmian klimatu w regionach potencjalnie bardziej narażonych na ostre lub długotrwałe ryzyko fizyczne, związane z klimatem. Aktywa Grupy w większości zlokalizowane są w Polsce południowej, która według danych ujawnionych w Polityce ekologicznej Polski oraz w systemie ISOK jest mniej narażona na pustynnienie, niż obszary Polski centralnej. Ze względu na położenie, aktywa Grupy są również poza obszarem mogącym przekształcać się w związku z prognozowanym podnoszeniem się poziomu morza.

Z uwagi na stosowane systemy chłodzenia, elektrownie konwencjonalne Grupy TAURON są w znacznie mniejszym stopniu narażone na konieczność ograniczania produkcji związanej z brakiem wody, niż elektrownie posiadające tzw. otwarte systemy chłodzenia. Powyższe dobrze plasuje pod tym względem TAURON na tle innych grup energetycznych w Polsce i w Europie.

Konsekwencje ekstremalnych zjawisk pogodowych najsilniej są odczuwalne wobec spółek TAURON Ekoenergia i TAURON Dystrybucja.

W TAURON Ekoenergia susza hydrologiczna oraz opady o nierównomiernym charakterze, skutkujące dłuższymi okresami bezopadowymi, przerywanymi gwałtownymi opadami (deszcze nawalne), okresowo skutkuje brakiem możliwości produkcji prądu. Liczbę dni, w których z uwagi na niski stan wody w rzece nie odbywała się produkcja w TAURON Ekoenergia przedstawia tabela nr 35.

Tabela nr 35. Liczba dni bez produkcji w TAURON Ekoenergia za 2019 rok w wyniku niskich stanów wody w rzekach

Rzeka	Elektrownia	Liczba dni w miesiącu, bez produkcji												
		Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Suma
Odra	Brzeg	5				4	1	10						20
	Janowice	3				1								4
	Wały Śląskie					1								1
	Wrocław I							29						29
Bóbr	Bobrowice IV	1					1	27	25	30	20	15	12	131
	Bobrowice II						1	29	28	28	21	9	10	126
	Pilchowice II										12			12
Nysa Kłodzka	Opolnica	2	2				15	7	18				1	45
	Bystrzyca					14	3	3	9	2		1	4	36
	Ławica								7			3	4	14
	Olszna									23				23
Wisła	Dąbie					9								9
	Przewóz					3								3
Kamienna	Szklarska Poręba I									22	10	3		35
	Szklarska Poręba II									22	10			32
Potok Bystra	Kuźnice		28	31	3									62

W TAURON Dystrybucja wzrost częstotliwości i intensywności huraganów oraz silne wiatry z towarzyszącymi im incydentalnie trąbami powietrznymi i wyładowaniami atmosferycznymi mogą skutkować w skrajnych przypadkach awariami masowymi, a w konsekwencji zrywaniem linii energetycznych, a także okresowymi i punktowymi zalaniami. Procent tego typu awarii w Grupie TAURON Dystrybucja w roku 2019 obrazuje tabela nr 36.

Tabela nr 36. Udział awarii masowych w awariach ogółem w TAURON Dystrybucja w 2019 roku

Udział awarii masowych w awariach ogółem	Liczba awarii masowych
16,4%	2

Awarie nierzadko skutkują przerwami w dostawach energii, których częstotliwość oraz długość trwania obrazują tabele nr 37 i 38.

Tabela nr 37. GRI EU 28. Częstotliwość przerw w dostawie energii do odbiorców spółki TAURON Dystrybucja w 2019 roku

Rodzaj przerw	SAIFI * (liczba przerw / odbiorcę / rok)
Planowane	0,28
Nieplanowane bez katastrofalnych	2,41
Nieplanowane z katastrofalnymi	2,41
Razem	2,69

** SAIFI (System Average Interruption Frequency Index) - wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerw długich i bardzo długich, stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich tych przerw w ciągu roku podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców*

Tabela nr 38. GRI EU 29. Przeciętny czas trwania przerw w dostawie energii dystrybuowanej przez spółkę TAURON Dystrybucja w 2019 roku

Rodzaj przerw	SAIDI* (minuty / odbiorcę / rok)
Planowane	40,37
Nieplanowane bez katastrofalnych	138,68
Nieplanowane z katastrofalnymi	140,49
Razem	180,86

** SAIDI (System Average Interruption Duration Index) - wskaźnik przeciętnego systemowego czasu trwania przerwy długiej i bardzo długiej, wyrażony w minutach na odbiorcę na rok, stanowiący sumę iloczynów czasu jej trwania i liczby odbiorców narażonych na skutki tej przerwy w ciągu roku podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców.*

Dla infrastruktury napowietrznej niekorzystne jest również częstsze występowanie temperatur oscylujących wokół zera stopni Celsjusza zimą oraz osłabienia drzewostanów, przez co drzewa stają się bardziej podatne na uszkodzenia powodowane wiatrem. Jest to mitygowane podejmowanymi działaniami, mającymi między innymi na celu zwiększanie udziału linii kablowych do napowietrznych (zobrazowane w tabeli nr 39).

Tabela nr 39. Cel w zakresie adaptacji majątku dystrybucyjnego do zmian klimatu poprzez zwiększenie udziału linii kablowych SN w stosunku do sumarycznej długości linii SN (%).kabli/linii napowietrznych

Miernik celu	j.m.	2019	2020	2025	2030
Wskaźnik długości linii kablowych SN w stosunku do sumarycznej długości linii SN (%).	[%]	38,4%	38,70%	41,15%	45,00%

Konsekwencje częstszych ekstremów temperatury oraz występowanie łagodniejszych zim odczuwa również TAURON Ciepło, przy czym nie są to tylko niekorzystne oddziaływania.

Według naszych danych i analiz, na obszarze objętym działalnością TAURON Ciepło (aglomeracja śląsko-dąbrowska oraz Zawiercie i Olkusz), na przełomie ostatnich lat zimy są znacznie łagodniejsze. Fakt ten, oczywiście przekłada się na zmniejszenie zapotrzebowania na dostawy ciepła na cele ogrzewania mieszkań i budynków.

Dodatkowym czynnikiem jest termomodernizacja budynków, która także ma wpływ na zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Tendencje zmian w sezonie grzewczym obrazują rysunki nr 32 i 32.

Rysunek nr 31.Wykres średnioważonej temperatury powietrza w Polsce w trakcie trwania sezonu grzewczego - tendencja zmian w latach 2011-2018

W analogicznym okresie, od 2002 do 2018 r. długość sezonu grzewczego wydłużyła się o 20 dni, co w pewnym stopniu wpływa na zniwelowanie różnicy wynikającej ze wzrostu temperatury sezonu, nie rekompensuje to jednak wzrostu temperatur zewnętrznych.

Rysunek nr 32. Długość sezonu grzewczego w latach 2002–2018. Dane dotyczą PEC Katowice w latach 2002-2011 i TAURON Ciepło w latach 2011-2018.

Porównując rok 2019 do 2018, w TAURON Ciepło zauważalny jest spadek zapotrzebowania na dostawy ciepła w okresie grzewczym na poziomie około 1,6 %.

Oprócz długoterminowych planów redukcyjnych związanych z docelową zmianą miksu paliwowego Grupy redukcja emisji gazów cieplarnianych odbywa się również poprzez pomniejsze bieżące działania redukcyjne, adekwatne do obszaru biznesowego, co za rok 2019 odzwierciedla tabela nr 40.

Tabela nr 40. GRI 305-5. Redukcja emisji gazów cieplarnianych przez Grupę Kapitałową TAURON w 2019 roku

	Inicjatywa	Charakter inicjatywy obowiązkowa (wynikająca z przepisów prawnych) / dobrowolna	Redukcja gazów cieplarnianych [tCO_2]
TAURON Wytwarzanie	zamiana rodzajów stosowanych paliw - konwersja kotła do spalania wyłącznie biomasy (Stalowa Wola, Jaworzno II),	dobrowolna	413 250
TAURON Ciepło	Zmiana rodzaju stosowanych paliw	dobrowolna	52 584
KW „Czatkowice"	Dokonano modernizacji układu technologicznego oraz zlikwidowano wcześniejszą kotłownię węglową o mocy 6 MWt	dobrowolna	2116
TAURON Dystrybucja	Oddział w Jeleniej Górze zrealizował przy ul. W. Pola 47 inwestycję polegającą na budowie odnawialnych źródeł energii w postaci gruntowych pomp ciepła, współpracujących z dolnym źródłem w postaci odwiertów pionowych. W związku z realizacją powyższej inwestycji zlikwidowana została dotychczasowa kotłownia	dobrowolna	248,2
		SUMA REDUKCJI	**467 368**

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Współpraca z partnerami na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu

Jeszcze przed przyjęciem Polityki Klimatycznej, Grupa Kapitałowa TAURON była zaangażowana w kwestie związane z klimatem w ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi. W styczniu 2019 roku zakończył się projekt pn. Miejskie Plany Adaptacji, w ramach którego 44 polskie miasta we współpracy z Ministerstwem Środowiska wzięły udział w projekcie, którego celem było przystosowanie ich do obserwowanych i prognozowanych zmian klimatu. Przedstawiciele TAURON Polska Energia w ramach tego projektu brali udział w warsztatach konsultacyjnych w wybranych miastach, w których członkowie tzw. Zespołów Miejskich oraz przedstawiciele władz miasta i jednostek powiązanych wskazali energetykę jako obszar szczególnie istoty dla procesu adaptacji. W warsztatach udział wzięli, oprócz reprezentantów TAURON, również przedstawiciele służb ratunkowych oraz instytucji samorządowych, środowisk naukowych i lokalnych organizacji reprezentujących mieszkańców, a także instytucji odpowiedzialnych m.in. za gospodarkę wodną, bezpieczeństwo, komunikację miejską oraz zdrowie. Poza bezpośrednim wpływem na finalną zawartość Miejskiego Planu Adaptacji, warsztaty umożliwiły prezentację wyników prowadzonych przez ekspertów analiz oraz przyczyniły się do budowania zaufania do działań podejmowanych w ramach Projektu.

Grupa TAURON angażuje się również w publiczną dyskusję na temat transformacji energetycznej, dotyczącej kwestii związanych z klimatem. W listopadzie 2019 roku, w ramach współpracy z WWF Polska, Grupa TAURON była gospodarzem spotkań i wizyt obiektowych organizowanych w ramach międzynarodowego projektu Sprawiedliwa Transformacja Europa Wschodnia i Południowa, realizowanego w Polsce, Niemczech, Grecji i Bułgarii przez lokalne oddziały WWF ze środków Europejskiej Inicjatywy Klimatycznej (EUKI).

TAURON bierze udział w pracach grupy roboczej dot. energetyki w ramach projektu Zeroemisyjna Polska 2050. Szansa dla gospodarki i klimatu, powołanej z inicjatywy WWF. Projekt ma na celu odszukanie odpowiedzi na pytania dot. kluczowych wyzwań, ale też i szans stojących przed krajową gospodarką dążącą do neutralności klimatycznej. W spotkaniach uczestniczą reprezentanci różnych środowisk: organizacje eksperckie, biznes, organizacje pozarządowe oraz przedstawiciele sektora publicznego.

Również w listopadzie 2019 roku, w ramach tzw. Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON zorganizowaliśmy dostępny dla wszystkich pracowników spółek wykład poświęcony zmianom klimatu. Wykład prowadził niezależny autorytet i popularyzator nauki o klimacie. Zapis wykładu jest dostępny w sposób ciągły w intranecie Grupy, dzięki czemu wszyscy pracownicy mają dostęp do fachowej wiedzy dotyczącej kwestii związanych z klimatem.

Poprawa efektywności procesów produkcyjnych mających wpływ na zmiany klimatu

Model biznesowy Grupy TAURON wpływa zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na klimat. Istotne źródło emisji gazów cieplarnianych stanowi działalność związana ze spalaniem paliw kopalnych, będąca podstawową działalnością spółek TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło oraz niezorganizowana emisja metanu do powietrza z Zakładu Górniczego Brzeszcze, należącego do TAURON Wydobycie.

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w działalności pobocznej TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło oraz pozostałych spółek Grupy, nie stanowią znaczącego udziału i przede wszystkim wiążą się ze spalaniem paliw w silnikach maszyn produkcyjnych i samochodów. Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych przez Grupę Kapitałową TAURON w 2019 roku zostały przedstawione w tabeli nr 41 i 41-a.

Tabela nr 41. GRI 305-1. Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych [tCO_2] przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku

	SUMA ŁĄCZNIE	
	2018	**2019**
Emisja związana z wytwarzaniem energii elektrycznej	13 527 386	11 080 519
Emisja związana z wytwarzaniem ciepła	1 075 028	1 114 956
Emisja z wycieków gazów, w tym związana z wystąpieniem awarii	512,6	623
Emisje związane z transportem materiałów, produktów i odpadów	26 796	19 847
Suma emisji bezpośrednich	**14 629 722**	**12 215 945**
Emisja biogenna	358 247	471 242

Tabela nr 41-a. GRI 305-1. Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych przez Grupę Kapitałową TAURON w 2018 i 2019 roku w podziale na spółki

	Emisja gazów cieplarnianych [tCO_2]											
	Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Wydobycie		TAURON Dystrybucja		**SUMA ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Emisja związana z wytwarzaniem energii elektrycznej	0		12 357 821	10 232 576	1 169 565	847 943	0		0	0	**13 527 386**	**11 080 519**
Emisja związana z wytwarzaniem ciepła	5 002	8 449	308 881	329 447	761 145	776 801	0			258	**1 075 028**	**1 114 956**
Emisja z wycieków gazów, w tym związana z wystąpieniem awarii	0		369,0	500,5	0	0	9,4		134,2	123	**512,6**	**623**
Emisje związane z transportem materiałów, produktów i odpadów	2 382	3 139	1 677	2 636	11 161	0	1677	1 370	9900	12 701	**26 795,6**	**19 847**
Suma emisji bezpośrednich	**7 384**	**11 588**	**12 668 748**	**10 565 160**	**1 941 871**	**1 624 745**	**1 686**	**1 370**	**10 034**	**13 082**	**14 629 722**	**12 215 945**
Emisja biogenna	0		245 420	413 089	112 827	58 152	0		0		**358 247**	**471 242**

Pozytywny wpływ na klimat ma natomiast działalność spółki TAURON Ekoenergia, której działalność opiera się na produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Tabela nr 42 i 42-a przedstawia ilość wyprodukowanej energii przez jednostki Grupy TAURON w 2019 roku, w podziale na jej główne źródła.

Tabela nr 42. GRI EU2. Ilość energii elektrycznej i cieplnej wyprodukowanej netto przez Grupę Kapitałową TAURON w podziale na główne źródła energii w 2018 i 2019 roku

	Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**
Węgiel kamienny	13 423	10 921	8 646 762	7 899 203
Muł	217	193	275 556	337 304
Gaz ziemny i koksowniczy	3,73	5,53	145 073	128 768
Biomasa	300	394	491 707	572 312
Energia wiatru	381	644	0	0
Energia wodna	298	356	0	0
Paliwa ciekłe	112	92	70 211	91 319
SUMA	**14 735**	**12 604**	**9 629 309**	**9 028 906**

Tabela nr 42-a. GRI EU2. Ilość energii wyprodukowanej netto wytworzonej przez Grupę Kapitałową TAURON w podziale na główne źródła energii, w podziale na spółki w 2018 i 2019 roku

	TAURON Wytwarzanie				TAURON Ciepło				TAURON Ekoenergia				Nowe Aktywa Wiatrowe Suma 10 spółek				**ŁĄCZNIE**			
	Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]		Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]		Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]		Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]		Energia elektryczna [GWh]		Ciepło [GJ]	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Węgiel kamienny	12 018	9 812	2 924 403	2 384 473	1 404	1 108	5 722 359	5 514 730									**13 423**	**10 921**	**8 646 762**	**7 899 203**
Muł	141	123	128 410	156 756	76	71	147 146	180 548									**217**	**193**	**275 556**	**337 304**
Gaz ziemny i koksowniczy	4	6	37 111	5 077			107 962	123 691									**4**	**6**	**145 073**	**128 768**
Biomasa	230	370	237 595	409 379	70	24	254 113	162 933									**300**	**394**	**491 707**	**572 312**
Energia wiatru									381	462				182			**381**	**644**		
Energia wodna									298	356							**298**	**356**		
Paliwa ciekłe	111	91	25 103	35 797	1	1	45 108	55 522									**112**	**92**	**70 211**	**91 319**
SUMA	**12 503**	**10 401**	**3 352 621**	**2 991 481**	**1 553**	**1 203**	**6 276 688**	**6 037 425**	**679**	**818**				**182**			**14 735**	**12 604**	**9 629 309**	**9 028 906**

Zarówno założenie ocieplenia na poziomie najwyżej 2°C, jak i założenie ocieplenia o ponad 2°C, przełożą się na model biznesowy i strategię Grupy TAURON. Ich spodziewane konsekwencje mogą być natomiast inne w czasie. Zmianie będzie musiał stopniowo ulegać tzw. miks energetyczny wytwarzanej energii. Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju, które będą odzwierciedlać proces transformacji oznaczają: Wskaźnik Zwiększenia Mocy OZE (pokazany w tabeli 43) oraz Wskaźnik Redukcji Emisji (pokazany w tabeli 44).

Tabela nr 43. Cele w zakresie minimalnego deklarowanego średniorocznego przyrostu mocy w OZE planowanego przez Grupę Kapitałową TAURON w latach 2020-2030

Poziom Wskaźnika Zrównoważonego Rozwoju w danym roku kalendarzowym				
Wskaźnik Zrównoważonego Rozwoju	Cel 2020	Cel 2025	Cel 2027	Cel 2030
Wskaźnik Zwiększenia Mocy OZE	8%	8%	8%	8%

Wskaźnik Zwiększenia Mocy OZE oznacza wskaźnik średniorocznego przyrostu mocy zainstalowanej w OZE, obliczany w następujący sposób:

$$JWZM_{OZE_r} = \frac{WM_{OZE_r}}{(r - 2018)}$$

gdzie:

$JWZM_{OZE_r}$ [%] oznacza jednostkowy wskaźnik zwiększenia mocy OZE w roku r;

WM_{OZE_r} [%] oznacza wskaźnik zmiany mocy zainstalowanej;

r oznacza rok kalendarzowy;

2018 stanowi rok bazowy (kalkulacja została przyjęta w ślad za przyjęciem Polityki Klimatycznej w listopadzie 2019, a więc przed rozliczeniem roku 2019 w rozumieniu systemu handlu uprawnieniami do emisji).

Wskaźnik zmiany mocy zainstalowanej jest obliczany w następujący sposób:

$$WM_{OZE_r} = \frac{M_{OZE_r} - M_{OZE_2018}}{M_{OZE_2018}}$$

gdzie:

WM_{OZE_r} [%] oznacza wskaźnik zmiany mocy zainstalowanej;

M_{OZE_r} [MW_e] oznacza moc zainstalowaną z jednostek OZE w roku r, z wyłączeniem jednostek wykorzystujących biomasę, w roku r; oraz jednostek TAURON Ciepło Sp. z o.o.

M_{OZE_2018} [MW_e] oznacza moc zainstalowaną z jednostek OZE, w roku bazowym, z wyłączeniem jednostek wykorzystujących biomasę oraz jednostek TAURON Ciepło Sp. z o.o.

Tabela nr 44. Minimalna deklarowana redukcja wskaźnika emisji CO_2 na produkcję energii elektrycznej brutto planowana w Grupie Kapitałowej TAURON w latach 2018-2030 [Mg CO_2/MWh]

	Poziom Wskaźnika Zrównoważonego Rozwoju w danym roku kalendarzowym			
Wskaźnik Zrównoważonego Rozwoju	2020	2025	2027	2030
Wskaźnik Redukcji Emisji	2%	2%	2%	2%

Wskaźnik Redukcji Emisji oznacza wskaźnik średniorocznej redukcji emisyjności CO_2 przypadającej na produkcję energii elektrycznej brutto, obliczany w następujący sposób (z wyłączeniem jednostek TAURON Ciepło) :

$$JWRE_r = \frac{WE_{CO2_2018} - WE_{CO2_r}}{WE_{CO2_2018} \times (r - 2018)}$$

gdzie:

JWREr [%]oznacza jednostkowy wskaźnik redukcji emisji CO_2 w roku r;

WE_{CO2_r} [MgCO_2/MWh] oznacza wskaźnik emisji CO_2 w roku r. rozliczanej w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji;

WE_{CO2_2018} [MgCO_2/MWh] oznacza wskaźnik emisji CO_2 w roku bazowym rozliczanej w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji;

r oznacza rok kalendarzowy;

2018 stanowi rok bazowy (kalkulacja została przyjęta w ślad za przyjęciem Polityki Klimatycznej w listopadzie 2019, a więc przed rozliczeniem roku 2019 w rozumieniu systemu handlu uprawnieniami do emisji).

Wskaźnik emisji CO_2 jest obliczany w następujący sposób:

$$WE_{CO2_r} = \frac{E_{CO2(ee)r}}{P_{ee(brutto)r}}$$

gdzie:

WE_{CO2_r} [MgCO_2/MWh] oznacza wskaźnik emisji CO_2 na produkcję energii elektrycznej brutto

$E_{CO2(ee)r}$ [MgCO_2] oznacza emisje CO_2 w roku r przypadające na produkcję energii elektrycznej brutto z paliw kopalnych i biomasy oraz OZE w roku r

$P_{ee(brutto)r}$ [MWh] oznacza produkcję energii elektrycznej brutto z paliw kopalnych i biomasy oraz OZE w roku r.

W 2019 roku Grupa TAURON dokonała Aktualizacji Kierunków Strategicznych, prowadząc w ten sposób pierwsze działania w ramach docelowego przeglądu i dostosowania Strategii. Powyższe działania mają na celu ograniczenie ryzyka związanego z transformacją energetyki oraz wykorzystanie oczekiwań rynkowych związanych z klimatem.

Zależność Grupy od kapitału naturalnego jest różna w różnych obszarach biznesowych. Obszar Wydobycia, Wytwarzania i Ciepła jest uzależniony od zasobów paliw kopalnych, które są mało wrażliwe na zmiany klimatu. Ich fizyczna dostępność nie jest bowiem uzależniona od tempa ocieplenia klimatu. Zależność Grupy TAURON od poszczególnych rodzajów kapitału naturalnego w 2018 i 2019 roku przedstawiona została w tabelach nr 45-49.

Tabela nr 45. GRI 302-1. Całkowite zużycie energii ze źródeł nieodnawialnych (własnych i zakupionych) w GJ (energia chemiczna paliw brutto) w Grupie Kapitałowej TAURON w 2018 i 2019 roku

[GJ]	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		Tauron Wydobycie		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
węgiel	129 063 094	107 648 968	19 016 246	15 729 478	0		0		14 650	0	**148 093 990**	**123 378 446**
gaz ziemny i koksowniczy	87 811	65 524	148 967	159 493	0		0		76 146	71 295	**312 924**	**296 313**
muł	1 637 419	1 510 651	876 425	853 802	0		0		0	0	**2 513 845**	**2 364 453**
olej opałowy	1 188 027	1 014 513	73 423	78 864	0		0		0	0	**1 261 450**	**1 093 377**
paliwa ciekłe	22 626	22 209	150 620	162 316	20 121	18 493	1 658	1 960	46 464	42 355	**241 489**	**247 333**
SUMA	**131 998 978**	**110 261 866**	**20 265 681**	**16 983 953**	**20 121**	**18 493**	**1 658**	**1 960**	**137 260**	**113 650**	**152 423 698**	**127 379 922**

Tabela nr 46. GRI 302-1. Całkowite zużycie energii ze źródeł odnawialnych w GJ (energia chemiczna paliw brutto)

[GJ]	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		Tauron Wydobycie		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
biomasa	2 704 730	4 478 060	1 067 995	546 983	0		0		0	0	**3 772 725**	**5 025 044**
energia wiatrowa	0		0	0	0		118 554	120 341	0	0	**118 554**	**120 341**
energia wodna	0		0	0	0		18 959	20 155	0	0	**18 959**	**20 155**
SUMA	**2 704 730**	**4 478 060**	**1 067 995**	**546 983**	**0**	**0**	**137 513**	**140 496**	**0**	**0**	**3 910 238**	**5 165 540**

Tabela nr 47. GRI 302-1. Całkowite zużycie w energii (zakupionej i własnej) w podziale na jej rodzaje w GJ (Energia zakupiona i wytworzona wykorzystana na potrzeby organizacji - ogrzewanie, chłodzenie, elektryczność, para)

[GJ]	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		Tauron Wydobycie		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
energia elektryczna	5 051 306	4 441 849	925 654	817 554	1 356 857	1 283 312	150 611	152 277	87 389	82 302	**7 571 817**	**6 777 294**
energia cieplna	820 243	744 191	214 301	200 250	273 316	253 551	993	984	6 832	0	**1 315 685**	**1 198 976**
SUMA	**5 871 549**	**5 186 040**	**1 139 955**	**1 017 804**	**1 630 173**	**1 536 863**	**151 605**	**153 261**	**94 221**	**82 302**	**8 887 502**	**7 976 270**

Tabela nr 48. GRI 302-1. Sprzedaż energii w GJ (netto pomniejszona o potrzeby własne)

[GJ]	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Wydobycie		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
energia elektryczna	44 196 612	36 654 304	5 587 389	4 331 014	0		2 444 138	2 944 537	0	0	**52 228 138**	**43 929 855**
energia cieplna	3 352 621	2 991 481	6 276 688	6 037 425	0		0	0	0	0	**9 629 309**	**9 028 906**
SUMA	**47 549 233**	**39 645 785**	**11 864 077**	**10 368 439**	**0**	**0**	**2 444 138**	**2 944 537**	**0**	**0**	**61 857 447**	**52 958 760**

Tabela nr 49. GRI 302-1. Całkowite zużycie energii przez organizację w GJ

[GJ]	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Wydobycie		TAURON Ekoenergia		Kopalnia Wapienia "Czatkowice"		**ŁĄCZNIE**	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
całkowite zużycie energii przez organizację	93 026 024	80 280 182	10 609 555	8 180 302	1 650 294	1 555 356	-2 153 362	-2 648 820	231 481	195 952	**103 363 991**	**87 562 971**

Obszar OZE, w zakresie generowania energii w elektrowniach wodnych jest silnie narażony na ryzyka postojów lub ograniczania produkcji w wyniku długotrwałych susz, przekładających się na zmniejszanie się zasobów wód powierzchniowych w dorzeczach, gdzie zlokalizowane są elektrownie wodne. TAURON Ekoenergia na bieżąco monitoruje te zjawiska i posiada inwentaryzację aktywów najbardziej narażonych na takie ograniczenia.

Grupa na bieżąco monitoruje również poziom energochłonności związanej ze swoją działalnością, co pokazano we wskaźnikach w tabeli nr 50.

Tabela nr 50.GRI 302-3. Energochłonność w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

	TAURON Wytwarzanie		TAURON Ciepło		TAURON Ekoenergia		TAURON Ekoenergia Nowe Aktywa Wiatrowe	
	2018	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**
Wskaźnik energochłonności [%] (zużycie energii na potrzeby własne / produkcja energii brutto)	11,02%	11,60%	8,29% *	8,24% *	5,87%	4,97%	-	2,19%
Wskaźnik energochłonności - energia elektryczna, ee [%] (zużycie ee na potrzeby własne / produkcja ee brutto)	10,62%	11,18%	14,39%	16,22%	5,87%	4,97%	-	2,19%
Wskaźnik energochłonności - ciepło [%] (zużycie ciepła na potrzeby własne / produkcja ciepła brutto)	15,96%	16,51%	2,93% *	2,74% *	-	-	-	-

** nie uwzględnia uzupełniania strat czynnika w sieciach ciepłowniczych*

Grupa TAURON posiada, zinwentaryzowane w trakcie audytów energetycznych, możliwe zadania związane ograniczeniem energochłonności. Na podstawie tych działań wyznaczone zostały cele związane z energochłonnością, które przedstawiają tabele 51,51-a, 51-b.

Tabela nr 51. Cele w zakresie energochłonności określone do osiągnięcia w Grupie Kapitałowej TAURON do 2030 roku

Spółka	Cel	**2019**	**Cel 2020**	**Cel 2025**	**Cel 2030**
Kopalnia Wapienia „Czatkowice"	Wskaźnik zużycia energii elektrycznej [kWh/t]	22,7	22,7	21,1	20,0
TAURON Wydobycie	Wskaźnik zużycia energii elektrycznej* [kWh/t]	70,9	60,0	50,8	48,3

** z wyłączeniem dodatkowego zużycia wynikającego z budowy Szybu Grzegorz*

Tabela nr 51- a. Cele w zakresie energochłonności określone do osiągnięcia w Grupie Kapitałowej TAURON do 2030 roku, w podziale na spółki

	TAURON Wytwarzanie			TAURON Ciepło		
	2020	**2025**	**2030**	**2020**	**2025**	**2030**
Wskaźnik energochłonności [%] (zużycie energii na potrzeby własne / produkcja energii brutto)	10,9%	11,1%	9,1%	8,73% *	8,88% *	8,44% *
Wskaźnik energochłonności - energia elektryczna, ee [%] (zużycie ee na potrzeby własne / produkcja ee brutto)	10,7%	10,8%	10,5%	15,05%	15,61%	17,09%
Wskaźnik energochłonności - ciepło [%] (zużycie ciepła na potrzeby własne / produkcja ciepła brutto)	12,6%	13,9%	9,2%	2,77% *	2,98% *	2,89% *

** nie uwzględnia uzupełniania strat czynnika w sieciach ciepłowniczych. Wahania wskaźnika dla spółki TAURON Ciepło w perspektywie 2025 i 2030 wynikają ze zmiany: planowanego wzrostu zapotrzebowania na ciepło o ok. 1,6 TJ i oddanie do eksploatacji nowych gazowych źródeł wytwarzania ciepła, które uzupełnią dotychczasową infrastrukturę wysokosprawnej kogeneracji węglowej (nastąpi obniżenie jednostkowych wskaźników emisji).*

Tabela nr 51- b. Cele w zakresie strat przesyłowych określone do osiągnięcia w spółce TAURON Dystrybucja do 2030 roku

Spółka	Nazwa wskaźnika	Cel 2020	Cel 2025	Cel 2030
TAURON Dystrybucja	Wartość wskaźnika różnicy bilansującej *	4,14 %	3,91 %	3,88 %

** Wskaźnik rozliczany na dzień 31.12 za ostatnie 12 miesięcy, jako iloraz energii utraconej w sieci do wartości energii wprowadzonej do sieci*

Dążenie do zasobooszczędności

W 2019 roku Grupa TAURON utworzyła wyspecjalizowany podmiot – spółkę Bioeko Grupa TAURON (dawniej Biomasa Grupa TAURON), którego działalność, oprócz dostaw biomasy będącej paliwem stałym, uznawanym za neutralne względem wpływu na klimat, skupia się na wdrożeniu zasad Gospodarki Obiegu Zamkniętego w odniesieniu do produktów ubocznych spalania i wydobycia, przyczyniając się wprost do zasobooszczędności. Takie materiały pochodzenia antropogenicznego z sukcesem zastępują bowiem materiały naturalne, ograniczając zużycie kopalin takich jak piasek, żwir, gips etc. W 2019 roku rozpoczęto działania związane z rozwojem nowych produktów i usług z takiego zakresu oraz dostępem do nowych, związanych z nimi rynków, realizując w tej kwestii również współpracę naukową z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie.

W ramach działań na rzecz zasobooszczędności, w 2019 roku rozpoczęto także działania związane z rozwojem nowych produktów i usług dla Samorządów, na terenie których TAURON Dystrybucja Serwis zarządza oświetleniem. Celem na 2020 rok jest wymiana oświetlenia na poziomie co najmniej 28 tys. sztuk opraw LED i zabudowa kolejnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych tak, by w roku 2020 ich łączna liczba wyniosła 100 sztuk.

W 2019 roku, spółka TARUON Ciepło przeprowadziła inwentaryzację posiadanej sieci pomiarowej w celu przygotowania modelu do szybkiej identyfikacji wycieków wody sieciowej. Docelowe wdrożenie w przyszłości jest wprost uzależnione od dostępności wody w dotychczasowej cenie i potencjalnych możliwych oszczędności kosztów operacyjnych.

Działalność Grupy w niewielkim stopniu przyczynia się do wylesiania, degradacji lasów lub zmiany użytkowania gruntów. Jedynie dzielność KW „Czatkowie" jest związana bezpośrednio ze zmianą użytkowania gruntów leśnych, jednak niekorzystne zjawisko jest rekompensowane.

Wydobycie złoża w obszarze nowo udokumentowanej części wymaga wylesienia ok. 29 ha lasów. Do chwili obecnej wylesiono sukcesywnie ok. 14,5 ha. W 2014 r. rozpoczęto zalesianie tzw. pasa ochronnego dla minimalizacji wpływów wydobycia, w tym kompensacji przyszłych wylesień. Działanie było wyprzedzające w stosunku do rozpoczęcia eksploatacji nowej partii złoża, które miało miejsce w 2016 r. W latach 2014 – 2016 na pasie ochronnym zasadzono ponad 100 tys. szt. drzew, które łącznie z naturalną sukcesją utworzyły obszar ok. 33 h, który w pełni rekompensuje dotychczas wykonane wylesienia, jak również te zaplanowane w najbliższych latach. Przypuszcza się, że w chwili wycinki ostatniej partii lasów pod wydobycie, drzewostan na pasie ochronnym będzie w pełni dojrzały i przejmie funkcje wylesionego pod wydobycie terenu.

Finansowanie inwestycji mających na celu wpływ na zmiany klimatu

W zestawieniu pokazanym w tabeli nr 52, wskazane zostało przeznaczenie środków pochodzących z poszczególnych źródeł finansowania Grupy TAURON na cele inwestycji służących minimalizowaniu wpływu na klimat. Co do zasady TAURON nie zaciąga finansowania celowego, z którego środki są dedykowane wprost na dane zadanie inwestycyjne. W przypadku finansowań z Europejskiego Banku Inwestycyjnego TAURON zobowiązuje się do realizacji określonych zadań, których wykonanie potwierdza stosownymi raportami przekazywanymi do banku.

Tabela nr 52. Zestawienie kredytów pozyskanych przez Grupę Kapitałową TAURON w zakresie inwestycji proklimatycznych

Finansujący	instrument finansowania	kwota kredytu wynikająca z umowy		zadłużenie na dzień 31.12.2019 r.		cel finansowania
Europejski Bank Inwestycyjny	obligacje podporządkowane	190 000 000,00	EUR	190 000 000,00	EUR	finansowanie inwestycji w celu rozwoju i modernizacji infrastruktury sieci elektroenergetycznej w Polsce w latach 2016−2020 zgodnie ze swoim planem inwestycji strategicznych
Europejski Bank Inwestycyjny	obligacje podporządkowane	350 000 000,00	PLN	350 000 000,00	PLN	finansowanie inwestycji w sieć dystrybucji energii elektrycznej w południowej i południowo-zachodniej Polsce w latach 2018-2020
Europejski Bank Inwestycyjny	obligacje podporządkowane	400 000 000,00	PLN	400 000 000,00	PLN	finansowanie inwestycji w sieć dystrybucji energii elektrycznej w południowej i południowo-zachodniej Polsce w latach 2018-2020
Europejski Bank Inwestycyjny	kredyt	295 000 000,00	PLN	221 250 000,00	PLN	finansowanie projektu inwestycyjnego, obejmującego dwa Elementy Składowe w obszarze rozbudowy sieci dystrybucji energii elektrycznej, wdrożenia programu inteligentnych pomiarów oraz modernizacji i remontów istniejących niewielkich elektrowni wodnych
Europejski Bank Inwestycyjny	kredyt	900 000 000,00	PLN	388 636 363,75	PLN	finansowanie realizacji 5-letniego programu inwestycyjnego (2011-2015), mającego na celu wzmocnienie, modernizację oraz rozbudowę sieci elektrycznych spółki TAURON Dystrybucja
Europejski Bank Inwestycyjny	kredyt	300 000 000,00	PLN	60 000 000,00	PLN	finansowanie realizacji projektu, polegającego na budowie i rozruchu wysokoefektywnego bloku kogeneracyjnego najnowszej generacji opalanego węglem kamiennym (CHP, elektrociepłownia) wraz z infrastrukturą towarzyszącą, położonego na obszarze istniejącej elektrowni w Bielsku-Białej w południowej Polsce
Europejski Bank Inwestycyjny	kredyt	210 000 000,00	PLN	42 000 000,00	PLN	finansowanie budowy eksploatacji nowego, opalanego biomasą kotła z paleniskiem fluidalnym cyrkulacyjnym (150 MW_t) mającego zastąpić jeden z istniejących kotłów opalanych węglem, który zostanie wycofany z eksploatacji jako przestarzały, oraz remontu istniejącej turbiny parowej (50 MW_e) wraz z infrastrukturą pomocniczą, na terenie Elektrowni Jaworzno III (Blok II) w południowej Polsce

Intesa Sanpaolo S.P.A. działająca za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce	kredyt	750 000 000,00	PLN	0,00	PLN	pokrycie wydatków związanych z realizacją inwestycji lub grup zadań inwestycyjnych Grupy TAURON obejmujących (i) szeroko pojętą energetykę oparta na odnawialnych źródłach energii oraz (ii) dystrybucję energii elektrycznej, w tym m. in. rozwój i modernizację sieci oraz przyłączanie nowych klientów, a także na refinansowanie istniejącego Zadłużenia Finansowego
WFOŚiGW	pożyczka KWC	914 000,00	PLN	229 476,60	PLN	Ograniczenie emisji pyłu wapiennego na składowisku surowcowym w Kopalni Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o.
WFOŚiGW	pożyczka TW	40 000 000,00	PLN	12 000 000,00	PLN	Budowa Jednostki Wytwórczej OZE w PKE S.A. Elektrowni Jaworzno III - Elektrowni II
WFOŚiGW	pożyczka KWC	292 955,60	PLN	167 563,00	PLN	Termomodernizacja Stacji Obsługi Samochodów w Kopalni Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o.

4.5. Polityka Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON

Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON wskazuje, że Grupa Kapitałowa TAURON kieruje się zasadą równego traktowania pracowników i nie toleruje dyskryminacji na jakiejkolwiek podstawie, w szczególności ze względu na wiek, płeć, rasę, narodowość, religię, orientację seksualną, wygląd, sprawność czy odmienność poglądów. Celem Polityki Poszanowania Praw Człowieka jest przedstawienie zasad Grupy Kapitałowej TAURON dotyczących poszanowania praw człowieka i działań podejmowanych w celu zapobiegania ich łamaniu oraz wspierania atmosfery godności i wzajemnego szacunku w miejscu pracy.

Polityka określa zasady Grupy Kapitałowej TAURON dedykowane poszanowaniu i ochronie praw człowieka, w tym m.in:

- zakaz mobbingu i dyskryminacji,
- zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej,
- zakaz zatrudniania dzieci i nieletnich,
- wolność zrzeszania się,
- przestrzeganie warunków zatrudniania i wynagradzania,
- bezpieczeństwo i higiena pracy,
- zaangażowanie pracowników,
- przeciwdziałanie przypadkom noszącym znamiona naruszeń praw człowieka.

Ponadto, regulacja określa także zasady Grupy Kapitałowej TAURON dedykowane poszanowaniu i ochronie praw człowieka w zakresie współpracy z interesariuszami, w szczególności kontrahentami i partnerami biznesowymi, jak również w zakresie społeczności lokalnych.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Podstawowymi regulacjami odnoszącymi się do Polityki Poszanowania Praw Człowieka w Grupie Kapitałowej TAURON są Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON oraz Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON.

Zgodnie z postanowieniami Polityki Poszanowania Praw Człowieka każdy pracownik, kontrahent oraz podmiot zewnętrzny/partner biznesowy, jest zobowiązany do:

- szanowania i promowania przestrzegania praw człowieka oraz zapewniania ich ochrony,
- odmowy udziału w jakichkolwiek sytuacjach mogących nosić znamiona łamania praw człowieka, mobbingu i dyskryminacji oraz nierównego traktowania.

Każdy z pracowników powinien zwracać uwagę na sygnały i okoliczności, które mogą potencjalnie sugerować możliwość wystąpienia sytuacji nierównego traktowania. W przypadku powstania takich wątpliwości pracownicy powinni zgłaszać je za pośrednictwem kanałów komunikacji, określonych procedurami w Grupie Kapitałowej TAURON, w szczególności we wspomnianych wyżej Kodeksie Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON i Polityce przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Mając na celu przestrzeganie zasad etycznych, w 15 spółkach Grupy Kapitałowej TAURON działa Komisja Etyki, powołana do rozpatrywania potencjalnych naruszeń zasad. Z kwestiami poszanowania praw człowieka oraz możliwościami dokonywania zgłoszeń naruszeń w tym zakresie zapoznawani są nowi pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON.

Kanałem komunikacji, umożliwiającym przekazanie przez pracowników informacji w sposób poufny i anonimowy jest Formularz Zgłoszenia Nadużycia, dostępny na stronie internetowej https://www.tauron.pl/tauron/o-tauronie/formularzzgloszenia-naduzycia.

Ponadto, kwestie dot. naruszenia zasad określonych w Kodeksie Odpowiedzialnego Biznesu mogą zostać zgłoszone do Pełnomocnika ds. Zgodności osobiście lub pisemnie, telefonicznie: +48 32 774 22 22, bądź na adres e-mail: compliance@tauron.pl.

Zgłoszenia anonimowe skierowane do Komisji Etyki są przekazywane celem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego przez Pełnomocnika ds. Zgodności. Zespół ds. Zgodności weryfikuje w ramach cyklicznego monitoringu ryzyka liczbę zgłoszeń, które wpłynęły do Komisji Etyki w sprawach należących do jej kompetencji.

W ramach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji związkowych, które zrzeszają ok. 70% pracowników. Dodatkowo, w celu zapewnienia właściwego dialogu i wymiany doświadczeń, powołano Radę Społeczną Grupy Kapitałowej TAURON, która reprezentuje kilkadziesiąt organizacji związkowych.

Wprowadzenie w Grupie Kapitałowej TAURON Polityki Poszanowania Praw Człowieka przyczynia się do podnoszenia świadomości w zakresie respektowania praw człowieka oraz promowania ich ochrony.

4.6. Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Grupie TAURON

Stosowana w Grupie TAURON Polityka Zarządzania Zasobami Ludzkimi (dalej Polityka ZZL) koncentruje się na pozyskiwaniu, rozwijaniu i utrzymaniu kompetencji, które są kluczowe dla efektywności organizacyjnej i osiągania celów strategicznych Grupy. Naszą ambicją jest wspieranie kadry kierowniczej, aby sprawnie wdrażała zaproponowane zmiany oraz promowała nowe inicjatywy. Tworzymy warunki do rozwoju wiedzy i umiejętności oraz kreujemy środowisko pracy, oparte na współpracy i partnerstwie, w którym innowacyjność i optymalizacja są podstawą działania.

Strategicznymi, wyznaczonymi przez Politykę, kierunkami działań obszaru zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie TAURON są:

- dążenie do utrzymania oraz przyciągania do organizacji pracowników o kompetencjach zgodnych z potrzebami biznesowymi,
- kreowanie środowiska pracy wspierającego innowacyjność,
- stwarzanie możliwości ciągłego rozwoju kompetencji kadry menedżerskiej i pracowników,
- promowanie idei organizacji uczącej się.

Tabele nr 53, 54, 55, 56 prezentują kluczowe dane dotyczące obszaru zarządzania zasobami ludzkimi, w tym liczbę pracowników w podziale na płeć, wiek oraz rodzaj umowy, a także odsetek pracowników objętych umowami zbiorowymi.

Tabela nr 53. GRI 102-8-a. Liczba pracowników Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na rodzaj umowy (umowy o pracę) i płeć na dzień 31.12.2019

LICZBA PRACOWNIKÓW	TAURON Polska Energia	Kopalnia Wapienia „Czatkowice"	TAURON Ciepło	TAURON Ekoenergia	TAURON Wydobycie	TAURON Wytwarzanie	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Serwis	Bioeko Grupa TAURON	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	Wsparcie Grupa TAURON	TAURON Czech Energy	TAURON Serwis	SUMA
UMOWY O PRACĘ																			
ŁĄCZNA LICZBA PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA UMOWĘ O PRACĘ, W TYM:	**487**	**292**	**1 483**	**179**	**6 811**	**2 549**	**2 512**	**315**	**11**	**7 778**	**1 492**	**90**	**122**	**3**	**127**	**1 379**	**14**	**442**	**26 086**
kobiety	219	44	258	41	612	443	1 817	168	6	1 143	265	33	27	3	7	455	7	32	**5 580**
mężczyźni	268	248	1 225	138	6 199	2 106	695	147	5	6 635	1 227	57	95	0	120	924	7	410	**20 506**
W TYM:																			
NA CZAS OKREŚLONY (w tym na okres próbny i na zastępstwo):	**70**	**46**	**43**	**14**	**536**	**20**	**397**	**77**	**0**	**302**	**6**	**3**	**58**	**0**	**4**	**513**	**1**	**45**	**2 135**
kobiety	34	10	7	4	38	4	286	32	0	55	1	0	12	0	0	184	0	5	**672**
mężczyźni	36	36	36	10	498	16	111	45	0	247	5	3	46	0	4	329	1	40	**1 463**
NA CZAS NIEOKREŚLONY:	**417**	**246**	**1 440**	**165**	**6 275**	**2 529**	**2 115**	**238**	**11**	**7 476**	**1 486**	**87**	**64**	**3**	**123**	**866**	**13**	**397**	**23 951**
kobiety	185	34	251	37	574	439	1 531	136	6	1 088	264	33	15	3	7	271	7	27	**4 908**
mężczyźni	232	212	1 189	128	5 701	2 090	584	102	5	6 388	1 222	54	49	0	116	595	6	370	**19 043**

Tabela nr 54. GRI 102-8-d. Liczba pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej TAURON na innych zasadach niż umowa o pracę w podziale na płeć i rodzaj umowy na dzień 31.12.2019 r.

LICZBA PRACOWNIKÓW	TAURON Polska Energia	Kopalnia Wapienia „Czatkowice"	TAURON Ciepło	TAURON Ekoenergia	TAURON Wydobycie	TAURON Wytwarzanie	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Serwis	Bioeko Grupa TAURON	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	Wsparcie Grupa TAURON	TAURON Czech Energy	TAURON Serwis	SUMA
PRACOWNICY ZATRUDNIENI NA INNYCH ZASADACH NIŻ UMOWA O PRACĘ																			
ŁĄCZNA LICZBA PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA INNYCH ZASADACH NIŻ UMOWA O PRACĘ:	**33**	**14**	**11**	**9**	**192**	**67**	**180**	**17**	**0**	**62**	**17**	**6**	**4**	**5**	**8**	**721**	**1**	**39**	**1 386**
kobiety	12	7	2	3	13	15	147	6	0	24	9	2	0	1	2	171	1	4	419
mężczyźni	21	7	9	6	179	52	33	11	0	38	8	4	4	4	6	550	0	35	967
OSOBY NA KONTRAKTACH MENEDŻERSKICH:	**3**	**1**	**2**	**1**	**4**	**4**	**2**	**4**	**0**	**4**	**2**	**2**	**2**	**1**	**3**	**2**	**0**	**1**	**38**
kobiety	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	**3**
mężczyźni	3	1	2	1	4	4	1	3	0	4	2	1	2	1	3	2	0	1	**35**
OSOBY SAMOZATRUDNIONE:	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6**	**0**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**
kobiety	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	**5**
mężczyźni	0	0	0	0	0	0	0	4	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	**7**
PRACOWNICY BĘDĄCY POD NADZOREM GRUPY:	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**174**	**0**	**0**	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**185**

kobiety	0	0	0	0	0	0	143	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	**152**
mężczyźni	0	0	0	0	0	0	31	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	**33**
OSOBY ODBYWAJĄCE PRAKTYKI ABSOLWENCKIE:	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**15**
kobiety	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	**4**
mężczyźni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	**11**
OSOBY ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA PODSTAWIE UMOWY CYWILNO - PRAWNEJ	**18**	**9**	**4**	**3**	**184**	**59**	**0**	**4**	**0**	**36**	**1**	**0**	**0**	**4**	**0**	**716**	**0**	**35**	**1 073**
kobiety	4	6	0	1	13	14	0	3	0	19	0	0	0	1	0	170	0	4	**235**
mężczyźni	14	3	4	2	171	45	0	1	0	17	1	0	0	3	0	546	0	31	**838**
PRACOWNICY RADY NADZORCZEJ	**9**	**4**	**5**	**5**	**4**	**4**	**4**	**3**	**0**	**4**	**4**	**4**	**2**	**0**	**4**	**3**	**1**	**3**	**63**
kobiety	5	1	2	2	0	1	3	0	0	1	0	1	0	0	2	1	1	0	**20**
mężczyźni	4	3	3	3	4	3	1	3	0	3	4	3	2	0	2	2	0	3	**43**

Tabela nr 55. GRI 102-8-c. Zatrudnienie pracowników w Grupie Kapitałowej TAURON ze względu na typ umowy stałej w podziale na płeć na dzień 31.12.2019

LICZBA PRACOWNIKÓW	TAURON Polska Energia	Kopalnia Wapienia „Czatkowice"	TAURON Ciepło	TAURON Ekoenergia	TAURON Wydobycie	TAURON Wytwarzanie	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Serwis	Bioeko Grupa TAURON	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	Wsparcie Grupa TAURON	TAURON Czech Energy	TAURON Serwis	SUMA
PRACUJĄCYCH NA UMOWĘ O PRACĘ, W TYM:																			
NA PEŁNY ETAT :	**9**	**291**	**1 482**	**177**	**6 810**	**2 538**	**2 501**	**312**	**7**	**7 749**	**1 490**	**90**	**120**	**3**	**127**	**1 341**	**13**	**439**	**25 499**
kobiety	4	44	258	41	611	438	1 810	167	4	1 126	264	33	27	3	7	423	6	31	**5 297**
mężczyźni	5	247	1 224	136	6 199	2 100	691	145	3	6 623	1 226	57	93	0	120	918	7	408	**20 202**
NA NIEPEŁNY ETAT:	**478**	**1**	**1**	**2**	**1**	**11**	**11**	**3**	**4**	**29**	**2**	**0**	**2**	**0**	**0**	**38**	**1**	**3**	**587**
kobiety	215	0	0	0	1	5	7	1	2	17	1	0	0	0	0	32	1	1	**283**
mężczyźni	263	1	1	2	0	6	4	2	2	12	1	0	2	0	0	6	0	2	**304**

Tabela nr 56. GRI 102-41. Odsetek pracowników objętych umowami zbiorowymi w Grupie Kapitałowej TAURON na dzień 31.12.2019 r.

	TAURON Polska Energia	Kopalnia Wapienia „Czatkowice"	TAURON Ciepło	TAURON Ekoenergia	TAURON Wydobycie	TAURON Wytwarzanie	TAURON Obsługa Klienta	TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja Pomiary	TAURON Dystrybucja Serwis	Bioeko Grupa TAURON	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa	Nowe Jaworzno Grupa TAURON	Wsparcie Grupa TAURON	TAURON Czech Energy	TAURON Serwis	**ŁĄCZNIE**
Całkowita liczba zatrudnionych (ze 102-8-a)	487	292	1 483	179	6 811	2 549	2 512	315	11	7 778	1 492	90	122	3	127	1 379	14	442	**26 086**
Całkowita liczba pracowników objętych umowami zbiorowymi	0	292	1 462	179	6 797	2 549	2 512	315	11	7 762	1 488	90	0	0	127	1 379	0	0	**24 963**
Procent pracowników objętych umowami zbiorowymi	0%	100%	98,6%	100%	99,8%	100%	100%	100%	100%	99,8%	99,7%	100%	0%	0%	100%	100%	0%	0%	**95,7%**

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Zgodnie z przyjętą w Polityce Zarządzania Zasobami Ludzkimi wizją przedstawianego w tej części sprawozdania obszaru jest „bycie profesjonalnym partnerem dla kadry kierowniczej i pracowników w budowaniu efektywnej firmy, w oparciu o jasne zasady i nowoczesne narzędzia". W ramach naszej misji „działamy proaktywnie, tworzymy i wdrażamy procesy oraz narzędzia odzwierciedlające potrzeby biznesu". W praktyce oznacza to, że aktywnie śledzimy, a niejednokrotnie wyznaczamy trendy rynkowe w przemyśle energetycznym i obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, przyczyniając się do wspierania kierunków strategicznych Grupy TAURON.

Dokumentami wspierającymi realizację celów Polityki zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie Kapitałowej TAURON, są:

- Zasady wynagradzania w Grupie TAURON;
- Regulaminy podnoszenia kwalifikacji pracowników, funkcjonujących w poszczególnych spółkach Grupy;
- Model kompetencyjny Grupy TAURON;
- Regulamin Akademii Trenerów Wewnętrznych w Grupie TAURON;
- Regulamin Programu Akademii Zarządzania Projektami Inwestycyjnymi - Akademia PM w Grupie TAURON;
- Zasady Współpracy ze Szkołami i Uczelniami oraz Program Praktyk i Staży Grupy TAURON;
- Regulamin Programu „Przyłącz się" - PROgram stażowy w TAURON;
- Regulamin Programu Ambasador Grupy TAURON.

Jedną z procedur należytej staranności realizowanych w ramach Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi jest bieżące monitorowanie wskaźników, dotyczących obszaru zarządzania zasobami ludzki we wszystkich spółkach Grupy TAURON. Szczególny nacisk kładziemy na prowadzenie konstruktywnego i otwartego dialogu ze stroną społeczną. W 2019 roku, w spółkach Grupy TAURON odbyło się 329 spotkań pracodawców z organizacjami związkowymi. Łącznie, organizacje związkowe zrzeszały na koniec 2019 roku około 18,7 tys. pracowników zatrudnionych w Grupie TAURON (tj. 72 % ogólnej liczby zatrudnionych).

Przedstawiciele strony społecznej podczas regularnych spotkań i konsultacji informowani są o zagadnieniach związanych z:

- sytuacją ekonomiczno-finansową Grupy TAURON,
- realizacją inicjatyw strategicznych,
- realizowanymi Programami Dobrowolnych Odejść w Spółkach Grupy TAURON,
- kwestiami dotyczącymi spraw pracowniczych w Grupie.

Dodatkowo podejmowane są działania ukierunkowane na wzrost świadomości biznesowej oraz promowanie postaw proefektywnościowych i angażujących. W 2019 roku odbyły się warsztaty dla strony społecznej Grupy TAURON pt. Wartościowa rozmowa rozwojowa.

Do procedur zaliczamy również, realizowane co 2 lata, badania poziomu zadowolenia pracowników. W drugiej edycji badania, przeprowadzonego w kwietniu 2019 r., w kluczowych spółkach Grupy, każdy z ponad 26 tys. pracowników miał okazję wyrazić swoją opinię na temat tego, jak ocenia poszczególne aspekty pracy w spółce oraz w Grupie TAURON, odpowiadając w anonimowej ankiecie na 39 pytań.

Dzięki frekwencji na poziomie 55% (tj. 14 234 głosów), uzyskano opinie na tematy dotyczące środowiska pracy, zadowolenia, zaangażowania, komunikacji i relacji w miejscu pracy.

Wyniki badania pokazały, że pracownicy Grupy TAURON:

- deklarują bardzo wysokie zaangażowanie w realizację swoich zadań oraz uzyskiwanie jak najlepszych efektów pracy (wskaźnik zaangażowanie - 84%),
- doceniają atmosferę panującą w dziale / zespole oraz relacje ze współpracownikami (wskaźnik relacje pracownicze - 75%),
- pozytywnie oceniają warunki pracy na swoim stanowisku (wskaźnik bezpieczeństwo i warunków pracy - 70%),
- lubią swoją pracę i ogólnie są zadowoleni z pracy w spółce (poziomom samooceny zadowolenia z pracy - 66%),
- pozytywnie oceniają kadrę kierowniczą, zarówno w zakresie komunikacji kierowniczej, rozumianej jako udzielanie informacji zwrotnej na temat realizowanych zadań, czy przekazywanie istotnych informacji na temat spółki, oraz postaw kierowniczych, wyrażających się poprzez budowanie trwałych i dobrych relacji i dotrzymywanie wspólnych ustaleń (wskaźnik komunikacji kierowniczej oraz postaw kierowniczych - 64%).

Uzyskane wyniki stanowiły punkt wyjścia do analiz oraz wypracowania wspólnie z menedżerami i pracownikami planów dalszych działań, dzięki którym Grupa TAURON w jeszcze większym stopniu będzie w stanie sprostać wymaganiom swoich pracowników.

Do procedur należytej staranności zaliczyć należy również działania podjęte w celu dostosowania kierunków rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego wSpółkach do aktualnych wytycznych strategii Grupy TAURON.

Weryfikacji poddano wyzwania i cele obszaru Zarządzania Zasobami Ludzkimi (ZZL), wynikające ze zmian w sektorze energetycznym oraz nowych kierunków strategicznych, a w szczególności działania, jakie stoją przed Grupą w związku z Zielonym Zwrotem TAURONA. Redefinicja celów i wzywań pozwoli przygotować się i efektywnie odpowiadać na oczekiwania biznesu oraz zmieniającego się otoczenia biznesowego Grupy TAURON. Efektem wspólnych prac przedstawicieli obszaru ZZL z wiodących spółek Grupy, było wyznaczenie obszarów priorytetowych dla rozwoju organizacji i kapitału ludzkiego.

Rysunek nr 33. Osiem priorytetów Polityki Zarządzania Zasobami Ludzkimi Grupy Kapitałowej TAURON

Identyfikacja ośmiu priorytetów (przedstawionych na rysunku nr 33) pozwoliła określić kierunek zmian, które pozwolą wzmocnić zdolności obszaru ZZL do wspierania celów biznesowych organizacji. Zdiagnozowane priorytety, to: rekrutacja i onboarding, szkolenia, zarządzanie wiekiem i wiedzą, rozmowa rozwojowa, zarządzanie potencjałem, współpraca z oświatą, outplacement, employer branding. Przypisane wymienionym priorytetom zadania usprawnią najistotniejsze, z punktu widzenia celów biznesowych, procesy ZZL oraz wzmocnią zdolność organizacji do kreowania i szybkiego reagowania na zmiany biznesowe, poprzez zapewnienie optymalnej ilości oraz jakości kompetencji. Określone zadania w ramach priorytetów nadadzą też kierunek działaniom zaplanowanym przez obszar ZZL na lata 2020-2023.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Podejmowane inicjatywy w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie TAURON skupiają się na ciągłej poprawie procesów, tak aby dostosowywać je do zmieniającego się otoczenia biznesowego. Elementem stałym ww. zmian jest rozwijanie i wzmacnianie wśród pracowników postaw zgodnych z wartościami Grupy TAURON, tj. Partnerstwa, Rozwoju, Odwagi. To podstawowe założenie pozwala na budowanie kultury organizacyjnej, która umożliwia pracownikom podejmowanie i realizację nowych wyzwań (projektów), poszukiwanie innowacji, zwiększanie efektywności w ramach wykonywania codziennych zadań oraz podnoszenie poziomu satysfakcji z pracy.

Działania rozwojowe i wspierające rozwój

Rozwijanie i doskonalenie pracowników jest trwale wpisane w strategię Grupy TAURON, a realizacja działań rozwojowych odbywa się na podstawie Regulaminów podnoszenia kwalifikacji pracowników, funkcjonujących w poszczególnych spółkach Grupy. Regulaminy mają za zadanie zapewnić zgodność zasad w zakresie finansowania szkoleń, przy jednoczesnej dbałości o ścisły związek z celami biznesowymi Grupy.

W Grupie TAURON wszelkie działania rozwojowe realizowane są według zasady 70-20-10. Jest to zasada efektywnego uczenia się, zgodnie z którą:

- 70% działań rozwojowych powinno być związanych ze zdobywaniem doświadczeń na stanowisku, m.in. poprzez delegowanie pracownikowi nowych lub dodatkowych zadań oraz uprawnień, poszerzanie zakresu odpowiedzialności, udział w zespołach zadaniowych czy projektowych;
- 20% działań rozwojowych, to uczenie się od innych, w tym także bieżące wsparcie i regularna informacja zwrotna bezpośredniego przełożonego i współpracowników;
- 10% działań rozwojowych, to udział w różnych formach aktywności edukacyjnych i szkoleniowych (wewnętrznych i zewnętrznych).

Kluczowe statystyki dotyczące szkoleń w Grupie TAURON w 2019 roku. przedstawione są na rysunkach nr 34-35.

Rysunek nr 34. GRI 404-1 - Liczba godzin szkoleniowych na pracownika w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Rysunek nr 35. Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadających na jednego pracownika w podziale na grupy stanowiskowe w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

W 2019 roku zainicjowaliśmy działania zmierzające do wdrożenia nowego procesu ZZL – Rozmowy rozwojowej. Celem inicjatywy jest rozwój organizacji poprzez budowanie kultury dialogu pomiędzy przełożonym a pracownikiem oraz możliwość koncentracji na rozwoju pracowników zgodnie z jego potrzebami oraz możliwościami i potrzebami biznesowymi organizacji. Rozmowa rozwojowa opiera się na funkcjonującym Modelu Kompetencyjnym Grupy TAURON i zakłada potrzebę ciągłego rozwoju tych kompetencji w odniesieniu do zmieniających się wyzwań biznesowych. Zrealizowane w 2019 roku działania pilotażowe w wybranych Spółkach Grupy pokazały szereg korzyści, jakie niesie ze sobą otwarta komunikacja oraz indywidualne podejście do potrzeb pracowników w zestawieniu z kierunkami rozwoju organizacji.

W 2019 roku zainicjowano kolejną, trzecią edycję studiów podyplomowych organizowanych przy współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim pn. Zarządzanie zakupami w biznesie. Głównym założeniem programu jest podniesienie kwalifikacji zakupowych, negocjacyjnych i handlowych wśród pracowników Obszaru Zakupów. Uczestnictwo w dedykowanych studiach, jest propozycją kierowaną do wyróżniających się pracowników Grupy TAURON. W obecnej edycji udział bierze 32 uczestników.

Uwzględniając szereg realizowanych, a przede wszystkim planowanych inwestycji pojawiła się potrzeba zorganizowania autorskiego rocznego programu szkoleniowego poświęconego zarządzaniu projektami inwestycyjnymi w Grupie TAURON – Akademii PM. Dzięki temu w 2019 roku 15 pracowników z 5 Spółek Grupy TAURON poszerzało swoje kompetencje w zakresie zarządzania projektami. W programie Akademii znalazły się szkolenia dot. zarządzania projektami, realizacji procesu inwestycyjnego, narzędzi IT wspierających Kierowników Projektów, komunikacji, zarządzania zespołem, itd.

UNIWERSYTET OTWARTY GRUPY TAURON

Nieustannie od 2014 roku, pracownicy Grupy TAURON mają możliwość uczestniczenia w wykładach realizowanych w ramach Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON.

Celem powstania i kontynuowania idei Uniwersytetu jest zapewnienie pracownikom dostępu do wiedzy oraz informacji na bieżące tematy zarówno biznesowe, jak i związane z rozwojem osobistym. Dodatkowo, inicjatywa ta pozwala na stworzenie platformy wymiany poglądów oraz doświadczeń pracowników z różnych Spółek i w efekcie zwiększenie integracji pomiędzy pracownikami.

W 2019 roku zrealizowano 5 wykładów, w których wzięło udział łącznie 2 654 pracowników Grupy TAURON. Dzięki uruchomieniu możliwości transmitowania wykładów do różnych lokalizacji, liczba słuchaczy zwiększyła się o ponad 1,5 tys. pracowników.

Szczególnie istotnym wydarzeniem, z punktu widzenia Aktualizacji Kierunków Strategicznych Grupy TAURON, był wykład dotyczący zmian klimatycznych, prowadzony przez eksperta z zakresu nauki o klimacie. Podczas wykładu ponad 600 pracowników Grupy miało niepowtarzalną okazję zapoznać się naukowymi podstawami związanymi z ociepleniem klimatu, dowiedzieć się jakie są jego przyczyny oraz jakie problemy mogą wyniknąć z dużych i szybkich zmian klimatycznych. Uczestnicy wykładu otrzymali praktyczne wskazówki, jakie działania należy podjąć, także w sferze prywatnej, aby ograniczać negatywny wpływ na zmiany klimatyczne. Wykład zainicjował także wdrożenie nowej Polityki klimatycznej, przyjętej w Grupie TAURON, której celem jest ograniczenie ryzyka związanego z klimatem, zmniejszenie negatywnego wpływu na klimat oraz zmaksymalizowanie pozytywnych skutków zmian klimatu w całym łańcuchu wartości Grupy.

Coraz większą popularnością w Grupie Kapitałowej TAURON cieszy się Akademia Trenerów Wewnętrznych – inicjatywa wspomagająca rozwój pracowników przy wykorzystaniu wewnętrznych zasobów. W 2019 roku 83 trenerów wewnętrznych zrealizowało łącznie 167 szkoleń dla ponad 1,8 tys. pracowników Grupy TAURON.

Oprócz szkoleń realizowanych metodą tradycyjną Grupa Kapitałowa TAURON zapewnia swoim pracownikom w formie szkoleń e-learningowych stałe podnoszenie kompetencji. Niekwestionowanymi zaletami tej formy edukacji jest elastyczność w zakresie realizacji oraz dostosowanie do indywidualnego tempa przyswajania wiedzy przez pracownika. Formuła szkoleń e-learningowych znacznie obniża także koszty szkoleń, przy jednoczesnym umożliwieniu ich odbycia przez większą liczbę pracowników oraz pozwala zadbać o aspekty proekologiczne, w porównaniu z tradycyjną formułą szkoleń.

W 2019 roku pracownicy Grupy TAURON odbyli szereg szkoleń, w tym obligatoryjnych, m.in. z zakresu bezpieczeństwa w sieci, usług TAURONA, regulacji RODO, znajomości Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu czy zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, a także fakultatywnych specjalistycznych, w tym z zakresu obsługi narzędzi IT wspomagających codzienną pracę, aspektów prawnych, finansowych, czy wzmacniających umiejętności interpersonalne. Łącznie w 2019 roku ponad 14 tys. pracowników odbyło 48 tys. szkoleń e-learningowych.

Współpraca z oświatą

Grupa TAURON od wielu lat podejmuje szereg inicjatyw mających na celu promowanie organizacji wśród uczniów, studentów i absolwentów. Organizujemy programy praktyk i staży, współpracujemy z organizacjami studenckimi, biurami karier i kołami naukowymi, organizujemy konkursy o tematyce związanej z Grupą TAURON, bierzemy udział w sympozjach i konferencjach naukowych oraz współpracujemy z kadrą naukową w szkołach i na uczelniach wyższych.

Praktyki studenckie stanowią dla Grupy Kapitałowej TAURON swoistą metodę rozwoju, ukierunkowaną na doskonalenie kompetencji studentów i absolwentów studiów wyższych, która umożliwia powiązanie wiedzy teoretycznej z zagadnieniami życia zawodowego. Udział w programach praktyk czy staży daje możliwość nabycia pierwszego doświadczenia oraz przygotowuje uczniów i studentów do wejścia na rynek pracy. Dzięki programom staży i praktyk Grupa realizuje swoje długofalowe cele związane z pozyskaniem najlepszych, z punktu widzenia potrzeb biznesowych i kultury organizacyjnej, uczniów, studentów i absolwentów. W 2019 roku z programów praktyk i staży w Grupie TAURON skorzystało 655 osób.

Swoje stałe miejsce wśród inicjatyw związanych ze współpracą ze środowiskiem akademickim ma również Program stażowy Grupy TAURON pn. Przyłącz się. Celem programu jest przygotowanie, w trakcie 5-miesięcznych staży, najzdolniejszych studentów krajowych uczelni wyższych do wejścia na rynek pracy, umożliwienie uczestnikom stażu wszechstronnego rozwoju zawodowego w zakresie współczesnej energetyki, poznanie systemu organizacji przedsiębiorstwa, uwarunkowań i reguł obowiązujących w przedsiębiorstwie oraz kształtowanie właściwego stosunku do wykonywanych zadań.

W 2019 roku zrealizowano kolejną, drugą edycję programu, w której wzięło udział 20 stażystów, odbywających staż w 8 spółkach Grupy (TAURON Wydobycie, TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, TAURON Polska Energia, TAURON Obsługa Klienta, TAURON Sprzedaż, TAURON Dystrybucja, Kopalnia Wapienia „Czatkowice").

W 2019 roku kontynuowano II edycję Programu Ambasador Grupa TAURON.

W ramach edycji 9 Ambasadorów z 6 uczelni partnerskich realizowało autorskie działania promocyjne na swoich uczelniach.

Głównym celem programu jest angażowanie studentów w proces budowania pozytywnego wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON w środowisku akademickim oraz zainteresowanie ofertą praktyk, staży oraz pracy najlepszych studentów i absolwentów. W ramach programu nawiązujemy współpracę ze studentami, którzy mają innowacyjne i świeże pomysły dot. inicjatyw promujących Grupę, a także dostarczają nam inspiracji, jak zmieniać i dostosowywać programy dedykowane studentom, w stosunku do coraz większych wymagań.

Grupa Kapitałowa TAURON realizuje swoją długofalową strategię, której częścią jest współpraca z klasami patronackimi, kształcącymi w zawodach kluczowych dla organizacji, promując tym samym zatrudnienie w Spółkach Grupy TAURON po zakończeniu edukacji. Te inicjatywy umożliwiają uczniom naukę zawodu w rzeczywistym środowisku pracy, poprzez organizację zajęć praktycznych i staży zawodowych, wspomagając wyposażanie szkolnych warsztatów praktycznej nauki zawodu oraz angażując w proces nauczania swoich specjalistów z przygotowaniem dydaktycznym i wieloletnim stażem w Grupie. Do końca 2019 roku TAURON objął swoim patronatem 47 klas, w tym nowe 3 klasy w 2019 roku. W klasach patronackich odbywa się kształcenie w takich zawodach jak, m.in.: technik górnictwa podziemnego, technik energetyk, technik elektryk, technik mechatronik, technik elektronik i technik przeróbki kopalin stałych.

W latach 2018-2019 Grupa TAURON aktywnie zaangażowała się w realizację projektu pn. Wypracowanie modelu programu kształcenia zawodowego i praktycznego w branży energetycznej, dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było przygotowanie rozwiązań w zakresie angażowania pracodawców w organizację praktycznej nauki zawodu, w tym: opracowanie ram jakości staży i praktyk dla uczniów realizujących kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem europejskich ram staży zawodowych oraz opracowanie modelowych programów praktycznej nauki zawodu dla zawodów na poziomie kwalifikacji technika.

W okresie od marca do czerwca 2019 r. zrealizowano w ramach projektu pilotażowe programy praktyk zawodowych w 4 zakładach Grupy Kapitałowej TAURON (TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, TAURON Dystrybucja Oddział w Częstochowie i Opolu). Pilotaż objął swoim zasięgiem 103 uczniów z 4 szkół, kształcących w zawodzie technika elektryka.

Grupa TAURON już po raz drugi wzięła udział w lokalnym projekcie, organizowanym przez Urząd Miasta Katowice pn. Katowice Miastem Fachowców. Podobnie jak w I edycji, głównym celem projektu było zachęcenie młodzieży, stojącej przed wyborem dalszej ścieżki edukacji, do podejmowania kształcenia w szkołach technicznych i branżowych I stopnia, pokazanie perspektyw zawodowych związanych z kształceniem zawodowym i technicznym oraz zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie dualnego systemu kształcenia. W trakcie II edycji blisko 300 uczniów z 10 szkół podstawowych w Katowicach odwiedziło zakłady wytwarzania Grupy TAURON. W ramach wizyt studyjnych katowiccy ósmoklasiści mieli okazję poznać działalność Elektrowni Łaziska, Elektrowni Jaworzno III oraz Elektrociepłowni Katowice. Całość akcji promującej szkolnictwo zawodowe dopełniają lekcje wychowawcze w szkołach, poświęcone tematyce wyboru dalszej ścieżki edukacji zawodowej, a także wizyty w szkołach branżowych i technicznych.

Pozostałe inicjatywy

W Grupie Kapitałowej TAURON mamy świadomość, że wspieranie idei work-life balance jest nieodłącznym elementem efektywnego zarządzania zasobami ludzkimi. W trosce o swoich pracowników inwestujemy w opiekę medyczną oraz programy zachęcające do wzmożonej aktywności fizycznej, wdrażamy coraz bardziej atrakcyjne i dopasowane do potrzeb pracowników inicjatywy prozdrowotne i promujemy zdrowy tryb życia, po to, by wyrobić w nich zdrowe nawyki. W 2019 roku zorganizowano szereg akcji wskazujących, jak dbać o zdrowie i zapobiegać chorobom zawodowym czy cywilizacyjnym, a wśród nich:

- konkurs fotograficzny zrealizowany przez Wsparcie Grupa TAURON o tematyce sportowej „Jestem aktywny/a - dbam o zdrowie", mający na celu zachęcenie pracowników do dzielenia się swoimi sposobami na zachowanie dobrej kondycji i zdrowia;
- cykl warsztatów organizowanych dla pracowników TAURON Obsługa Klienta z zakresu zarządzania stresem i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, prowadzonych przez psychologa w 12 lokalizacjach Spółki;
- przeprowadzenie wykładów dla pracowników TAURON Obsługa Klienta dotyczących tzw. "Diety OFFICE" połączonych z indywidualnymi konsultacjami dietetycznymi, których celem było promowanie zdrowego stylu życia oraz instruktarz prawidłowej postawy. Inicjatywa realizowana była w ramach akcji „Zdrowie na etacie".

Szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej, dedykowane pracownikom poszczególnych Spółek Grupy TAURON, cieszą się nieustannie dużym zainteresowaniem. Ich celem jest przekazanie wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu postępowania i reagowania w sytuacjach zagrażających ludzkiemu zdrowiu i życiu. W programach szkoleń poruszane są zagadnienia z zakresu podstaw prawnych i zasad postępowania w miejscu zagrożenia, a także bloki tematyczne związane z poszczególnymi rodzajami urazów. Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych ratowników medycznych z wieloletnim doświadczeniem.

Grupa Kapitałowa TAURON już po raz szósty uczestniczyła w akcji Dwie godziny dla rodziny. Symboliczne 2 godziny są doskonałym pretekstem do tego, by na chwilę zwolnić szybkie tempo życia i spędzić czas w gronie rodzinnym. W tym roku hasłem przewodnim obchodów Międzynarodowego Dnia Rodziny były „Podróże małe i duże" i właśnie z nim związane były atrakcje towarzyszące obchodom, tj. tygodniowa akcja „Rodzinna MegaMoc", podczas której dla pracowników przygotowano liczne atrakcje i konkursy, zachęcające do spędzania czasu z bliskimi.

Wydarzeniem otwierającym Rodzinną MegaMoc był wykład w ramach Uniwersytetu Otwartego Grupy TAURON pt. Jak wzmacniać poczucie wartości u dzieci i być wystarczająco dobrym rodzicem? W jego trakcie poruszono takie tematy, jak: istnienie „idealnego rodzica", podstawowe dylematy rodzicielstwa oraz zapewnianie dziecku poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i bycia kochanym.

W ramach działań ukierunkowanych na zarządzanie wiekiem TAURON Dystrybucja zrealizował cykl pilotażowych warsztatów, dedykowanych pracownikom w wieku przedemerytalnym. Jednodniowe warsztaty o nazwie „Zanim przejdę na emeryturę, czyli psychologiczne aspekty zmiany" dla około 40 osób odbyły się w Oddziale w Opolu.

Celem warsztatów było wsparcie pracowników w przygotowaniu się na zmianę, jaką jest emerytura i na wyzwania, jakie są z tym związane. Tematyka spotkań obejmowała psychologiczne aspekty przechodzenia na emeryturę oraz sposoby radzenia sobie ze zmianami w życiu. Uczestnicy otrzymali również praktyczne podpowiedzi dotyczące sposobów utrzymywania poczucia zadowolenia i szczęścia w dojrzałym wieku dorosłym. Wielu z nich przyznało, że warsztat był dobrą okazją do rozwoju osobistego oraz zastanowienia się nad swoimi planami na czas po przejściu na emeryturę.

4.7. Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON

Polityka Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników Spółek Grupy TAURON reguluje standardy procesu rekrutacji oraz wdrożenia nowych pracowników w Grupie TAURON. Polityka określa ponadto zasady związane z obsadzeniem zarówno wakujących, jak i nowotworzonych stanowisk pracy osobami posiadającymi pożądane kwalifikacje zawodowe i kompetencje. Polityka określa założenia dotyczące doboru pracowników, rozumianego jako wszelkie działania podejmowane w celu obsadzenia wakatu: od momentu określenia potrzeb kadrowych, do momentu ukończenia adaptacji nowo zatrudnionego pracownika. W roku 2019 w ramach Grupy TAURON zatrudniono 1 723 pracowników. Szczegółowe dane dotyczące struktury zatrudnienia w Grupie TAURON znajdują się w części 4.6 Polityka zarządzania zasobami ludzkimi.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Do procedur należytej staranności funkcjonujących w ramach Polityki zaliczyć należy przede wszystkim ustrukturyzowane formy rekrutacji. W Grupie TAURON można wyliczyć w tych kwestiach:

- rekrutację wewnętrzną otwartą,
- rekrutację wewnętrzną zamkniętą,
- rekrutację zewnętrzną.

W Grupie TAURON obowiązuje pierwszeństwo rekrutacji wewnętrznej, która korzystnie wpływa na rozwój zasobów ludzkich wewnątrz Grupy, stwarza możliwości awansu, bądź też zajęcia równorzędnego stanowiska w innym obszarze merytorycznym oraz tworzy naturalne ścieżki karier i zachęca pracowników do dalszego doskonalenia i rozwoju.

Każdy proces doboru pracowników wymaga indywidualnego podejścia, w ujęciu zależności od specyfiki danego stanowiska. Wybór danej metody rekrutacji poprzedza rozpoznanie wewnętrznego bądź zewnętrznego rynku pracy (w zależności od wybranej formy rekrutacji), a także analiza budżetu przeznaczonego na daną rekrutację.

Wyboru pracowników dokonuje się w Grupie TAURON spośród m.in. następujących metod:

- rekrutacja wewnętrzna otwarta (ogłoszenia w intranecie Grupy TAURON, rekomendacje przez pracowników innych pracowników jako potencjalnych kandydatów, wiadomość e-mail do wszystkich pracowników),
- rekrutacja wewnętrzna zamknięta (rekomendacje przez pracowników innych pracowników jako potencjalnych kandydatów, pracownicy z potencjałem rozwojowym),
- rekrutacja zewnętrzna (ogłoszenia w prasie, Internecie, na uczelniach, rekomendacje przez pracowników osób spoza spółek Grupy TAURON jako potencjalnych kandydatów, agencje rekrutacyjne).

W celu uzyskania najlepszych efektów rekrutacji przy możliwie najbardziej optymalnym podejściu kosztowym, efektywny dobór pracowników w Grupie TAURON opiera się na poniższych założeniach i zasadach:

- dokonywanie doboru pracowników, na podstawie długofalowych planów zatrudnienia i rozwoju kadr, przy uwzględnieniu planowanych zmian personalnych (awanse, przesunięcia, zwolnienia, itp.),
- integracja z prowadzoną polityką zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie TAURON,
- nastawienie na tworzenie możliwości wyboru poprzez wyszukiwanie przynajmniej kilku kandydatów na jedno obsadzane stanowisko pracy,
- standaryzacja kryteriów stosowanych przy doborze pracowników na konkretne stanowiska oraz stosowanie metod, zasad i procedur pozwalających na obiektywne porównanie poszczególnych kandydatów w ramach jednej rekrutacji,
- rzetelność, bezstronność fachowość obowiązująca bez wyjątku wszystkich uczestników procesu doboru,;
- zachowywanie każdorazowo wysokich standardów w zakresie kontaktu i komunikacji z kandydatami (określone zasady m.in. zapraszania kandydatów na rozmowy, formy i zakresu udzielania informacji zwrotnej),
- zachowywanie standardów związanych ze stosowaniem narzędzi selekcyjnych,
- etyczne postępowanie wobec kandydatów, w tym np. dotrzymywanie terminów, udzielanie informacji nt. wyników procesu rekrutacji,
- zapewnianie kandydatom poufności procesu rekrutacyjnego na wszystkich jego etapach.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

W celu dostosowywania się do zmian zachodzących na rynku pracy podejmujemy szereg inicjatyw, które wzmacniają wizerunek Grupy Kapitałowej TAURON jako dobrego i pożądanego pracodawcy.

Stałym elementem działań promujących Grupę TAURON w środowisku akademickim jest udział w Targach Pracy, organizowanych przez uczelnie wyższe. W 2019 roku Grupa Kapitałowa TAURON promowała swoje oferty m.in. w trakcie dwóch edycji Giełdy Pracodawców i Przedsiębiorczości organizowanej przez Politechnikę Śląską w Gliwicach oraz podczas Targów Pracy organizowanych przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Udział w powyższych inicjatywach umożliwia nam promowanie aktualnych ofert pracy, praktyk i staży ze wszystkich spółek Grupy. Taka forma działań Employer brandingowych daje nam ponadto możliwość przeprowadzenia wstępnej rozmowy z potencjalnymi kandydatami, a także promowania kultury organizacyjnej, postaw i wartości jakimi kierujemy się na co dzień w organizacji.

W 2019 roku w Grupie TAURON uruchomiony został Program poleceń pracowniczych. Jest to dodatkowe działanie rekrutacyjne, pozwalające na dotarcie do większej liczby kandydatów, poprzez zaangażowanie pracowników Grupy. Celem programu jest pozyskanie kandydatów o wymaganym potencjale, tj. o pożądanych kwalifikacjach zawodowych i kompetencjach, w oparciu o polecenia osób, które są już zatrudnione w organizacji.

Dokumentem regulującym realizację działań w tym zakresie są Zasady dokonywania poleceń pracowniczych w procesie rekrutacji w Grupie TAURON. Głównymi korzyściami płynącymi z wprowadzenia Programu są mi.in optymalizacja kosztów rekrutacji, skrócenie czasu trwania rekrutacji, a także wzmocnienie zaangażowania pracowników Grupy oraz świadomości wpływu na kształtowanie zasobów ludzkich w Grupie TAURON.

Wychodząc naprzeciw kandydatom zainteresowanym pracą w Grupie Kapitałowej TAURON, wraz z końcem 2019 roku, uruchomiona została Infolinia rekrutacyjna dla kandydatów do pracy. Głównym celem funkcjonowania infolinii jest zachęcenie do podjęcia współpracy osób z kwalifikacjami zgodnymi z aktualnym zapotrzebowaniem Grupy. Bezpośredni kontakt z konsultantami infolinii umożliwia szybkie uzyskanie informacji o dostępnych ofertach pracy, szczegółach dotyczących wymagań na oferowanych stanowiskach, przebiegu procesu rekrutacyjnego oraz informacji o świadczeniach czy benefitach oferowanych w Grupie.

Uruchomieniu infolinii towarzyszyła szeroko zakrojona akcja promującą inicjatywę pod hasłem Pracuj w TAURONIE. Dołącz do grona naszych fachowców!.

4.8. Polityka Antykorupcyjna Grupy TAURON

Podstawowym dokumentem regulującym obszar przeciwdziałania korupcji w Grupie Kapitałowej TAURON jest Polityka Antykorupcyjna Grupy TAURON. Nadrzędnym celem, który przyświecał powstaniu i wprowadzeniu do stosowania Polityki jest określenie jednolitych zasad i standardów postępowania, które pozwalają na zidentyfikowanie, przeciwdziałanie oraz mitygowanie ryzyka wystąpienia działań korupcyjnych, a także innych nadużyć w spółkach.

Wdrożenie i przestrzeganie Polityki antykorupcyjnej ma zapewnić zgodność działalności spółek Grupy Kapitałowej TAURON z obowiązującym prawem, regulacjami wewnętrznymi i wewnątrzkorporacyjnymi, a także zasadami etycznymi, zapewniając tym samym należytą ochronę interesów, renomy oraz wizerunku spółek i Grupy Kapitałowej TAURON, a także transparentność działań wobec podmiotów zewnętrznych.

Polityka obowiązuje wszystkich pracowników, członków zarządu i organów nadzorczych spółek, a także prokurentów i pełnomocników. Grupa wymaga również przestrzegania standardów zachowania określonych w Polityce przez podmioty zewnętrze.

Celem Polityki jest przeciwdziałanie nie tylko działaniom korupcyjnym, ale także innym nadużyciom, do których można zaliczyć np.:

- kradzież lub przywłaszczenie mienia spółki (środków pieniężnych, materiałów, produktów, narzędzi, sprzętu) lub mienia podmiotów zewnętrznych, z którymi łączą pracownika relacje biznesowe,
- umyślne fałszowanie dokumentów spółki lub wprowadzanie nieprawdziwych informacji i danych do ich treści,
- prowadzenie dokumentacji spółki w sposób nierzetelny lub niezgodny z prawdą, w szczególności niszcząc, usuwając, ukrywając, przerabiając lub podrabiając dokumenty dotyczące działalności spółki,
- umyślne podawanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym w sprawozdaniach finansowych,
- wykorzystywanie zasobów spółki do prywatnych celów.

Do obszarów ryzyka działań korupcyjnych lub innych nadużyć związanych z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON zalicza się w szczególności:

- postępowania zakupowe,
- współpracę z podmiotami zewnętrznymi,
- realizację procesów inwestycyjnych,
- transakcje z podmiotami powiązanymi,
- wydatki związane z podróżami służbowymi lub rozrywką,
- wydatki na reprezentację i reklamę, w tym zaproszenia i upominki,
- wydatki na usługi marketingowe i konsultingowe,
- transakcje obrotu gotówkowego,
- darowizny oraz umowy sponsoringowe.

Określono następujące sposoby realizacji Polityki antykorupcyjnej przez Grupę Kapitałową TAURON:

1. Grupa dochowuje należytej staranności, aby kontakty z podmiotami zewnętrznymi były otwarte, transparentne, tak by wykluczyć możliwość pojawienia się działań korupcyjnych i innych nadużyć.
2. Zobowiązuje się do podejmowania właściwych (w szczególności zgodnych z przepisami prawa), adekwatnych i proporcjonalnych działań w odniesieniu do zaistniałych przypadków działań korupcyjnych i innych nadużyć. W szczególności spółka powiadamia organy ścigania o wszelkich potencjalnych naruszeniach przepisów prawa w przypadku zaistnienia uzasadnionego podejrzenia takich naruszeń.

3. Zachęca się pracowników i podmioty zewnętrzne do przekazywania informacji w zakresie naruszeń Polityki, a także innych nieprawidłowych zachowań.
4. Zapewnia się podnoszenie świadomości pracowników w zakresie możliwości identyfikowania działań korupcyjnych i innych nadużyć poprzez działania informacyjne, szkolenia, inicjatywy dotyczące eliminacji zdarzeń o charakterze korupcyjnym, umożliwiające właściwe zrozumienie Polityki oraz wykorzystanie jej zasad przez pracowników w codziennej pracy.
5. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu eliminowania działań korupcyjnych i innych nadużyć.

Procedury należytej staranności

Standardy rekomendowane dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji oraz ochrony sygnalistów w spółkach notowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie z dnia 08.10.2018 r., zawierają rekomendacje w zakresie sposobu ukształtowania funkcji Compliance w organizacji, a także wprowadzenia rozwiązań, które minimalizują ryzyko powstania zachowań nieetycznych, sprzyjających korupcji i konfliktowi interesów. Standardy te ponadto wskazują jakie działania wyczerpują znamiona pojęcia należytej staranności w zakresie ukształtowania procedur i procesów w organizacji zapobiegających zjawisku korupcji.

Pełnomocnik ds. Zgodności oraz Koordynatorzy ds. Zgodności w Grupie Kapitałowej TAURON opierają swoje działania na wytycznych przedstawionych w standardach wyznaczonych przez Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW.

Należyta staranność w Grupie Kapitałowej TAURON może być wykazana na podstawie m.in.:

- przyjęcia i stosowania Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON,
- przyjęcia i stosowania Polityki Zgodności Grupy TAURON,
- uregulowania funkcji zarządzania zgodnością w Grupie TAURON,
- przyjęcia i stosowania Kodeksu antykorupcyjnego w Grupie TAURON,
- dostosowania do rekomendacji dotyczących zakazu tworzenia mechanizmów służących finansowaniu korzyści majątkowych i osobistych,
- przeprowadzania szkoleń z zakresu zgodności,
- rozpoczęcia procesu wdrażania klauzul antykorupcyjnych do stosowania w umowach,
- przyjęcia i stosowania Zasad przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON,
- uregulowania kwestii dot. sponsoringu,
- uregulowania i wdrożenia Systemu Zgłaszania Nadużyć w Grupie TAURON oraz prowadzenia postępowań wyjaśniających,
- wdrożenia i stosowania Procedury Oceny Wiarygodności Kontrahentów w Grupie TAURON,
- wdrożenia i stosowania Zasad postępowania w przypadku kontroli w Spółkach Grupy TAURON.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Wśród działań podjętych w ramach Polityki antykorupcyjnej Grupy TAURON kluczowe miejsce zajmuje funkcjonowanie systemu zgłaszania, badania i wyjaśniania działań korupcyjnych i innych nadużyć.

Każdy pracownik jest zobowiązany do zapoznania się z postanowieniami Polityki, bezwzględnego stosowania się do jej treści oraz podpisania stosownego oświadczenia.

Kwestia zbierania oświadczeń w spółce TAURON Polska Energia S.A. oraz pozostałych spółkach Grupy TAURON pokazuje tabela nr 57.

Tabela nr 57. Odsetek pracowników poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, którzy podpisali na 31.12.2019 roku oświadczenie dotyczące znajomości Polityki Antykorupcyjnej Grupy

Spółka	% udział pracowników, których oświadczenia zostały zebrane	Czy proces zbierania oświadczeń został zakończony, czy jest w trakcie ?
TAURON Polska Energia S.A.	90%	W trakcie
Kopalnia Wapienia „Czatkowice" sp. z o.o.	95 %	W trakcie
Spółka Ciepłowniczo-Energetyczna Jaworzno III sp. z o.o.	89%	W trakcie
Spółka Usług Górniczych sp. z o.o.	93% wśród pracowników administracyjnych 7 % wśród pracowników fizycznych	W trakcie

TAURON Ciepło sp. z o.o.	99 %	W trakcie (kontynuacja wśród nowych pracowników)
TAURON Dystrybucja S.A.	94 %	W trakcie
TAURON Dystrybucja Pomiary sp. z o.o.	85%	W trakcie
TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	81%	W trakcie
TAURON Ekoenergia sp. z o.o.	Brak danych na dzień 31 grudnia 2019 r.	W trakcie
TAURON Ekoserwis sp. z o.o.	100%	W trakcie (kontynuacja wśród nowych pracowników)
TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o.	72%	W trakcie
TAURON Sprzedaż sp. z o.o.	94%	W trakcie
TAURON Ubezpieczenia sp. z o.o.	92%	W trakcie
TAURON Wydobycie S.A.	Brak	W trakcie
TAURON Wytwarzanie S.A.	90% wśród pracowników posiadających dostęp do komputera	W trakcie

Pracownicy są również zobowiązani niezwłocznie przekazywać informacje o każdym uzasadnionym podejrzeniu występowania działań korupcyjnych lub innych nadużyć. W tym celu Grupa Kapitałowa TAURON zapewnia:

- odpowiednie kanały komunikacji pozwalające pracownikom oraz podmiotom zewnętrznym na bezpieczne (w tym anonimowe) zgłaszanie potencjalnych przypadków naruszeń,
- poufność danych osoby zgłaszającej oraz przekazywanych informacji,
- ochronę przed wszelkimi formami działań odwetowych w przypadku osób zgłaszających w dobrej wierze działania korupcyjne i inne nadużycie.

Wyodrębnione kanały komunikacji, poprzez które można dokonywać zgłoszeń wszelkiego rodzaju nieprawidłowości:

a) osobiście: do bezpośredniego przełożonego lub Pełnomocnika ds. Zgodności lub Koordynatora ds. Zgodności,
b) pisemnie, na adres: Pełnomocnik ds. Zgodności, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 3, 40 -114 Katowice,
c) telefonicznie: + 48 32 774 22 22,
d) e –mail: compliance@tauron.pl,
e) Formularz Zgłoszenia Nadużycia dostępny na stronie: https://www.tauron.pl/tauron/o-tauronie/formularz-zgloszenia-naduzycia/,

służący do zgłaszania zachowań niezgodnych z obowiązującym prawem, regulacjami wewnętrznymi lub wewnątrzkorporacyjnymi Grupy Kapitałowej TAURON albo normami etycznymi, określonymi w Kodeksie Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON.

Podmioty zewnętrzne, w szczególności kontrahenci i inni interesariusze Spółek Grupy TAURON, w przypadku identyfikacji nieprawidłowości w ramach działalności Grupy TAURON mają możliwość skorzystania z Formularza Zgłoszenia Nadużycia.

W szczególnych przypadkach zgłoszenia mogą być kierowane pisemnie bezpośrednio do Rady Nadzorczej Spółki.

Określone kanały zgłoszeń są zgodne z wymogami określonymi w Ustawie o ofercie publicznej.

Przełożeni, którzy otrzymają zgłoszenie o potencjalnych działaniach korupcyjnych lub innych nadużyciach powinni bezzwłocznie poinformować o tym fakcie Pełnomocnika ds. Zgodności, a w spółce innej niż TAURON Polska Energia - Koordynatora ds. Zgodności.

Pełnomocnik ds. Zgodności, a w Spółce innej niż TAURON Polska Energia S.A. Koordynator ds. Zgodności, po otrzymaniu zgłoszenia potwierdza osobie dokonującej zgłoszenia fakt jego przyjęcia. Z wyłączeniem zgłoszeń anonimowych dokonuje weryfikacji jego prawdziwości oraz podejmuje, z zachowaniem należytej staranności, działania następcze w celu wyjaśnienia okoliczności wskazanych w zgłoszeniu zgodnie z procedurami obowiązującymi w tym zakresie w Grupie Kapitałowej TAURON.

Pełnomocnik ds. Zgodności, a w Spółce innej niż TAURON Polska Energia S.A. Koordynator ds. Zgodności, informuje osobę dokonującą zgłoszenie o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego lub o jego przedłużeniu.

Wszystkie otrzymane zgłoszenia podlegają wpisowi do Rejestru Nadużyć, a z każdego postępowania wyjaśniającego sporządzany jest protokół wyjaśniający.

W przypadku potwierdzenia wystąpienia działań korupcyjnych lub innych nadużyć, spółki podejmują działania naprawcze, które mają za zadanie zapobiec w przyszłości zdarzeniom o podobnym charakterze. Pełnomocnik ds. Zgodności, a w Spółkach innych niż TAURON Polska Energia S.A. Koordynatorzy ds. Zgodności, podejmują działania edukacyjno-informacyjne w celu zapewnienia zrozumiałych i łatwo dostępnych informacji na temat zasad zgłaszania działań korupcyjnych lub innych nadużyć w Grupie Kapitałowej TAURON.

Spółka TAURON Polska Energia S.A. zapewnia również monitorowanie procedur postępowania oraz regulacji wewnętrznych i wewnątrzkorporacyjnych obowiązujących w Grupie Kapitałowej TAURON, także pod kątem doskonalenia oraz rozwijania systemu przeciwdziałania działaniom korupcyjnym i innym nadużyciom.

W Grupie TAURON w 2019 r. poprzez Formularz Zgłoszenia Nadużycia wpłynęło 20 zgłoszeń.

Do procedur należytej staranności funkcjonujących w ramach Polityki antykorupcyjnej zaliczyć należy również wprowadzone w styczniu 2019 r. Zasady przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON. Zasady stanowią uzupełnienie obowiązującego Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON oraz Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON w zakresie wręczania i przyjmowania upominków przez osoby świadczące pracę na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Celem opisywanego dokumentu jest budowanie świadomości wśród pracowników spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rodzaju upominków (w tym zaproszeń), jakie można przyjmować lub wręczać w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych oraz określenie warunków, w których ich przyjmowanie lub przekazywanie jest niedopuszczalne. Wdrożenie i przestrzeganie Zasad ma zapewnić wyeliminowanie sytuacji, w których przyjmowanie upominków mogłoby mieć wpływ na podejmowane decyzje biznesowe spółek Grupy.

Generalna zasada zobowiązuje wszystkich pracowników do powstrzymania się od przyjmowania upominków od klientów lub innych pracowników, które mogłyby skutkować wywarciem wpływu na obdarowanego lub mogłyby rodzić obowiązek określonego działania, czy też zaniechania w zakresie powierzonych mu obowiązków służbowych, bądź też wpływać na podejmowane obecnie lub w przyszłości decyzje biznesowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Pracownik Grupy Kapitałowej TAURON może przyjąć upominek tylko wtedy, gdy spełnione są łącznie kryteria określone w ww. Zasadach. Wątpliwości dotyczące stosowności przyjęcia upominku należy skonsultować z bezpośrednim przełożonym lub z Pełnomocnikiem ds. Zgodności w TAURON Polska Energia.

Zasady przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON są dostosowane do wymogów określonych w ,,Standardach rekomendowanych dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji oraz systemu ochrony sygnalistów w spółkach notowanych na rynkach organizowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.'', przyjętych 8 października.2018 r. przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Standardy, o których mowa powyżej zawierają rekomendacje, co do sposobu ukształtowania funkcji Compliance w organizacji, a także wprowadzenia rozwiązań, które minimalizują ryzyko powstania zachowań nieetycznych, sprzyjających korupcji i konfliktowi interesów. Standardy te ponadto wychodzą naprzeciw projektowanym zmianom w regulacjach takich, jak ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych, wskazując jakie działania wyczerpują znamiona pojęcia należytej staranności w zakresie ukształtowania procedur i procesów w organizacji zapobiegających zjawisku korupcji.

Kampania antykorupcyjna w Grupie TAURON

W 2018 i 2019 r. w Grupie Kapitałowej TAURON prowadzona była kampania antykorupcyjna pod hasłem: Graj razem z nami o uczciwe postawy w naszej firmie – poznaj Politykę antykorupcyjną w Grupie TAURON!

Celem kampanii było:

- informowanie o polityce zerowej tolerancji wobec korupcji i innych nadużyć,
- promowanie zasad fair play (uczciwości i przejrzystości w działaniu),
- wskazywanie nieczystych zagrań (np. kradzież, przywłaszczenie, fałszowanie),
- informowanie o możliwych sposobach zgłaszania nadużyć.

Informacje dotyczące kampanii zostały zamieszczone na wewnętrznej stronie intranetu oraz wysłane do pracowników za pośrednictwem korespondencji mailowej.

Nagroda Compliance Awards 2019

Za kampanię antykorupcyjną kapituła konkursu Compliance Awards 2019 przyznała Grupie Kapitałowej TAURON nagrodę w kategorii Pomysł Compliance Roku. Compliance Awards 2019, to ogólnopolski konkurs organizowany przez Instytut Compliance, w którym przyznawane są nagrody w trzech kategoriach: Oficer Compliance Roku, Pomysł Compliance Roku, Doradca Compliance Roku. O przyznaniu nagrody decydują członkowie kapituły konkursowej, zasiadający w radzie programowej czasopisma Compliance. Kampania antykorupcyjna Grupy Kapitałowej TAURON została doceniona za innowacyjność oraz nieszablonowy charakter, a także za propagowanie wiedzy w zakresie przeciwdziałania nadużyciom w Grupie TAURON, za pośrednictwem dedykowanej strony internetowej, dostępnej pod linkiem https://www.tauron.pl/tauron/o-tauronie/zgodnosc-compliance#slide1

Działania antymonopolowe

W lipcu 2018 r. Grupa Kapitałowa TAURON wdrożyła Procedurę przeciwdziałania zmowom przetargowym w Grupie TAURON. Celem dokumentu jest określenie jednolitych zasad postępowania, jakie należy stosować w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia, co pozwoli na wykrycie, zgłoszenie oraz zapobieganie zmowom przetargowym wykonawców przystępujących do postępowań organizowanych przez zamawiającego.

W Grupie Kapitałowej TAURON komórki zakupowe, co najmniej raz w roku, zobowiązane są do wzięcia udziału w szkoleniach z zakresu zmów przetargowych i wykrywania karteli organizowanych we współpracy z podmiotami zajmującymi się ochroną konkurencji.

W związku z powyższym Pełnomocnik wraz z Zespołem ds. Zgodności w maju 2019 r. przeprowadzili dedykowane szkolenie pn. Zmowa przetargowa i inne trudności w realizacji zamówień publicznych, w tym koncepcja nowego prawa zamówień publicznych dla pracowników obszaru zakupów i Koordynatorów ds. Zgodności z całej Grupy Kapitałowej TAURON.

Weryfikacja kontrahentów

Grupa Kapitałowa TAURON, dążąc do ochrony przed ryzykiem nawiązania współpracy z podmiotami działającymi wbrew przepisom prawa, dobrym obyczajom i praktykom handlowym, a w szczególności do ograniczenia zagrożenia uczestnictwa w procederze nadużyć podatkowych oraz w praniu pieniędzy, wprowadziła *Procedurę oceny wiarygodności kontrahentów w Grupie TAURON*.

Ocena wiarygodności kontrahenta dokonywana jest w Grupie Kapitałowej TAURON na podstawie następujących informacji:

- charakterystyki prawnej i finansowej,
- dotychczasowej działalności,
- warunków umowy,
- powiązań kapitałowych oraz osobowych.

Ponadto, od lipca 2018 r., Grupa TAURON stosuje mechanizm podzielonej płatności (tzw. split payment). Jest on jedną z metod walki z oszustwami oraz wyłudzaniami VAT. Stosowanie mechanizmu podzielonej płatności zostało wskazane przez Ministerstwo Finansów jako jedna z przesłanek należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych.

W całej Grupie TAURON do tej pory wydano ok. 900 raportów z badania wiarygodności kontrahentów.

4.9. Polityka BHP Grupy TAURON

Pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON stanowią kluczową grupę interesariuszy. W tym obszarze ważne miejsce zajmują aspekty związane z zapewnieniem im bezpieczeństwa w miejscu pracy. Znajduje to odzwierciedlenie w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy TAURON na lata 2017-2025, a także w powstałej w oparciu o dokument Polityce BHP Grupy TAURON.

Polityka BHP Grupy TAURON jest zbiorem regulacji prowadzących do stałego podnoszenia standardów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Stosując zawarte w niej zapisy Grupa Kapitałowa TAURON konsekwentnie dąży do eliminacji wypadków przy pracy oraz minimalizacji występowania chorób zawodowych i liczby zdarzeń potencjalnie wypadkowych.

Bezpieczeństwo pracowników, klientów, wykonawców, gości oraz pozostałych interesariuszy jest absolutnym priorytetem, mającym istotny wpływ na decyzje i działania podejmowane w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

Polityka określa zasady działania, a także reguły postępowania, które służyć mają realizacji czterech podstawowych celów Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie BHP, tj.:

- eliminacji wypadków przy pracy wszystkich zatrudnionych i pracujących na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz wszelkich innych osób znajdujących się na terenie prowadzenia działalności przez spółki,
- zapewnieniu optymalnych warunków pracy wszystkim zatrudnionym i pracującym na rzecz Grupy Kapitałowej TAURON,
- podnoszeniu kwalifikacji pracowników Grupy Kapitałowej TAURON, mającemu na celu wzrost kompetencji w zakresie poprawy swojego bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa współpracowników a także osób, które znajdują się na terenie wykonywania przez nich pracy,
- doskonaleniu skutecznego systemu zarządzania BHP.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Polityka BHP jest nadrzędnym dokumentem opisującym jednolity system bezpieczeństwa i higieny pracy w Grupie Kapitałowej TAURON.

W ramach obowiązującej w Grupie Polityki BHP każda ze spółek, z uwagi na specyfikę swojej działalności, posiada własne regulacje w tym zakresie, będące w pełni zgodne z wymaganiami i obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, przepisy w zakresie BHP dostosowywane są do charakteru wykonywanych prac i zadań. W spółkach, których profil działalności ma charakter produkcyjny i dystrybucyjny, tj. TAURON Wydobycie, TAURON Wytwarzanie, TAURON Ciepło, Kopalnia Wapienia „Czatkowice", TAURON Ekoenergia oraz TAURON Dystrybucja – kwestie związane z ochroną zdrowia i życia pracowników mają szczególne znaczenie, które znajduje swój wyraz w rozbudowanych systemach bezpieczeństwa, jak również w kontroli warunków pracy, przestrzeganiu przepisów i zasad BHP na poszczególnych stanowiskach pracy.

Zgodnie z Polityką BHP, przestrzeganie zasad BHP obowiązuje wszystkie osoby przebywające na terenie zakładów Grupy Kapitałowej TAURON. Podmioty zewnętrzne, wykonujące prace w spółkach Grupy, są zobligowane do przestrzegania obowiązujących procedur, w tym w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Od pracowników firm zewnętrznych (wykonawców i podwykonawców) wymagane jest także posiadanie aktualnych badań lekarskich oraz odpowiednich kwalifikacji i uprawnień do wykonywanych prac. Niektóre spółki Grupy Kapitałowej TAURON (szczególnie te, gdzie warunki pracy są szczególnie niebezpieczne) wprowadzają również dodatkowe wymagania oraz szkolenia dla podmiotów zewnętrznych.

Wśród najważniejszych dokumentów regulujących kwestie BHP w miejscu pracy w Grupie TAURON znajdują się Zintegrowany System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy w TAURON Wydobycie, Procedury zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w TAURON Ciepło, czy Polityka jakości, ochrony środowiska i bezpieczeństwa pracy w TAURON Wytwarzanie.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Z uwagi na konsekwentne dążenie do spadku liczby wypadków, intensyfikowane są działania promujące bezpieczne zachowania w miejscu pracy, a poszczególne spółki prowadzą liczne kampanie informacyjno-edukacyjne. W roku 2019 należały do nich w Grupie TAURON m.in.:

- akcja „Dobrze Cię widzieć" (każdy pracownik otrzymał opaskę odblaskową , która poprawia widoczność na drodze i dzięki temu zwiększa szanse na bezpieczne powroty do domu) (w TAURON Ciepło),
- kampania BHP „Czas na szczególną ostrożność", której celem była poprawa bezpieczeństwa i zdrowia, poprzez uświadomienie pracownikom przyczyn wypadków przy pracy, zaś głównym gadżetem tego projektu był brelok, który przypominał każdemu pracownikowi o bezpieczeństwie w najbardziej „wypadkowych" godzinach pracy (breloki wraz z kartą ICE „in case of emergency" zostały przekazane każdej jednostce organizacyjnej) (w TAURON Ciepło),
- konkurs plastyczny związany z tematyką Bezpieczeństwa i Higieny Pracy „Narysuj bezpieczeństwo". Był to konkurs na plakat promujący bezpieczne zachowania i organizacje pracy. Autorzy trzech najlepszych prac konkursowych zostali nagrodzeni nagrodami pieniężnymi (w TAURON Ciepło),
- rozwieszane od stycznia 2019 r. na tablicach pracowniczych i w szatniach kalendarze bezpieczeństwa (w TAURON Ciepło),
- w 2019 r służba BHP zorganizowała VI Konkurs Wiedzy o BHP, który stanowił eliminację do XXII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy w Elektrowniach i Elektrociepłowniach. Celem przeprowadzenia wewnątrzzakładowego Konkursu Wiedzy o BHP było zwiększenie znajomości wszystkich aspektów dotyczących bezpieczeństwa pracowników TAURON Ciepło w miejscu pracy oraz promowanie problematyki bezpieczeństwa zgodnie z założeniami przyjętej polityki (w TAURON Ciepło),
- realizacja Planu Poprawy Warunków BHP (w TAURON Wytwarzanie),
- promowanie idei „Zero wypadków przy pracy" (w TAURON Wytwarzanie),
- organizacja „Dnia Otwartych Drzwi BHP" dla pracowników, który obejmował m.in. poszerzenie wiedzy o obowiązujących przepisach BHP w TAURON Wytwarzanie, dotyczących organizacji bezpiecznej pracy

przy urządzaniach energetycznych, wraz z wnioskami, możliwość dodatkowego ćwiczenia na manekinach resuscytacji, praktyczne aspekty użycia podręcznego sprzętu gaśniczego (w TAURON Wytwarzanie i firmach zewnętrznych),

- przeprowadzenie Konkursu Wiedzy o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy dla pracowników (w TAURON Wytwarzanie),
- szkolenia z zakresu zarządzania stresem i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu (w TAURON Obsługa Klienta)
- przeprowadzanie Społecznych Przeglądów Warunków Pracy (w całej Grupie Kapitałowej TAURON),
- szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy (w całej Grupie Kapitałowej TAURON),
- wykorzystanie technologii VR jako nowoczesnej metody wspierającej programy szkoleniowe m.in. elektromonterów (w TAURON Dystrybucja).

Ważnym elementem w promowaniu zasad BHP w Grupie TAURON jest podnoszenie świadomości pracowników i podwykonawców, głównie za pomocą dedykowanych szkoleń, które są prowadzone w formie spotkań i warsztatów oraz interaktywnej (szkolenie na platformie e-learningowej). Z uwagi na to, że najlepszymi promotorami bezpiecznych zachowań w miejscu pracy są sami pracownicy, spółki organizują szkolenia wewnętrzne, kampanie informacyjne, a także konkursy wiedzy o BHP.

Powyższe działania znacznie wpływają na kształtowanie się wskaźników wypadkowości pracowników w Grupie Kapitałowej TAURON.

W 2019 r. w spółkach Grupy TAURON miały miejsce 202 wypadki, w których ogółem zostało poszkodowanych 206 osób. Wśród nich doszło do 2 wypadków śmiertelnych. Ogólna liczba wypadków w stosunku do roku 2018 zmalała o 7 zdarzeń. Liczba najtragiczniejszych wypadków, tj. śmiertelnych wzrosła z jednego zdarzenia w 2018 do dwóch w roku 2019. Zmalała liczba wypadków lekkich z 202 w roku 2018 do 200 wypadków w roku 2019. W porównaniu z rokiem poprzednim, w roku 2019 nie odnotowano wypadków ciężkich. Wskaźnik częstości wypadków w roku 2019 wyniósł 7,8. Wskaźnik wypadkowości pracowników (częstości / częstotliwości wypadków) w podziale na płeć (Injury rate - IR) przedstawia tabela nr 58.

Tabela nr 58. GRI 403-9. Wartość wskaźnika wypadkowości pracowników (częstości/częstotliwości wypadków) w podziale na płeć w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

	2019
ŁĄCZNA LICZBA WSZYSTKICH WYPADKÓW	**202**
Kobiety	11
Mężczyźni	195
LICZBA WYPADKÓW ŚMIERTELNYCH PRZY PRACY	**2**
Kobiety	-
Mężczyźni	2
LICZBA WYPADKÓW LEKKICH PRZY PRACY	**200**
Kobiety	11
Mężczyźni	193
LICZBA WYPADKÓW CIĘŻKICH PRZY PRACY	**-**
Kobiety	-
Mężczyźni	-
LICZBA WYPADKÓW ZBIOROWYCH	**4**
Kobiety	-
Mężczyźni	8
WSKAŹNIK CZĘSTOŚCI WYPADKÓW	**7,8**
Wskaźnik częstości wypadków = (liczba wypadków przy pracy x 1000) / średnie zatrudnienie w 2018r.	
Kobiety	0,4

Mężczyźni	7,5
WSKAŹNIK CIĘŻKOŚCI WYPADKÓW	
Wskaźnik ciężkości wypadków = Łączna liczba dni niezdolności do pracy poszkodowanych w wypadkach przy pracy / Liczba osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy (z wyłączeniem osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych)	**67,2**
Kobiety	46,1
Mężczyźni	68,4

Z uwagi na konsekwentne dążenie do spadku liczby wypadków, nieustannie intensyfikowane są działania promujące bezpieczne zachowania w miejscu pracy. Zaliczyć należy do nich liczne szkolenia, obejmujące zarówno pracowników, jak i podmioty zewnętrzne wykonujące pracę na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Odsetek przeszkolonych osób Grupy TAURON w roku 2019 przedstawia tabela nr 59.

Tabela nr 59. GRI EU18. Odsetek pracowników, wykonawców i podwykonawców Grupy Kapitałowej TAURON, którzy przeszli szkolenie BHP w 2019 roku

2019	Kopalnia Wapienia „Czatkowice”	TAURON Ciepło	TAURON Wydobycie	TAURON Wytwarzanie	TAURON Dystrybucja Pomiary
Odsetek pracowników zatrudnionych przez wykonawców i podwykonawców, którzy przeszli powyższe szkolenia BHP	0%	61%	83%	26%	77%

Zasady BHP Grupy TAURON obowiązują wszystkie osoby przebywające na terenie zakładów Grupy TAURON. Podmioty zewnętrzne, wykonujące prace w spółkach Grupy, są zobligowane do przestrzegania obowiązujących procedur, w tym w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Od pracowników firm zewnętrznych (wykonawców i podwykonawców) wymagane jest także posiadanie aktualnych badań lekarskich, odpowiednich kwalifikacji i uprawnień do wykonywanych prac. Niektóre spółki Grupy TAURON (szczególnie te, gdzie warunki pracy są szczególnie niebezpieczne) wprowadzają również dodatkowe wymagania oraz szkolenia dla podmiotów zewnętrznych.

W Kopalni Wapienia „Czatkowice” oraz w TAURON Wydobycie, z uwagi na specyfikę branżową i charakter działalności, każdy pracownik firmy zewnętrznej, przed przystąpieniem do pracy, przechodzi szkolenie z zakresu znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa oraz higieny pracy, w tym bezpieczeństwa wykonywania powierzonych im czynności.

W spółkach TAURON Ciepło oraz TAURON Wytwarzanie, na podstawie wewnętrznych uregulowań, przeprowadzane są szkolenia pracowników dozoru firm zewnętrznych w zakresie występujących zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy, jak również zapoznaje się ich z uregulowaniami wewnętrznymi obowiązującymi w spółce. Jednocześnie wykonawcy (pracownicy dozoru firm zewnętrznych) zobowiązani są do przeszkolenia osób wykonujących przedmiot umowy/zlecenia w zakresie występujących zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu i podczas wykonywania prac, jak również zapoznania z wewnętrznymi aktami normatywnymi odpowiednio do zakresu realizacji prac. W konsekwencji przeszkolonych winno być 100% pracowników wykonawców lub podwykonawców (szkolenia pośrednie).

4.10. Strategiczna Agenda Badawcza

Grupa Kapitałowa TAURON uważnie analizuje zmiany w otoczeniu, które wpływają na cały jej łańcuch wartości. Jego poszczególne elementy wyznaczają lub mogą z dużym prawdopodobieństwem wywierać w przewidywalnej przyszłości znaczący wpływ na ten łańcuch. Dostrzegamy intensywny rozwój i potencjalne znaczenie rozproszonych źródeł energii, postępującą digitalizację sieci dystrybucyjnych oraz zmianę roli odbiorcy energii, który z pasywnego uczestnika rynku staje się jego aktywnym graczem lub wręcz tzw. prosumentem. Postępu technologicznego nie traktujemy jako zagrożenie, lecz szansę, aby stać się liderem innowacji sektora.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna, na którą Grupa Kapitałowa TAURON mocno stawia w swej Strategii, znajduje swoje odzwierciedlenie w przyjętej w 2018 r. oraz konsekwentnie realizowanej w roku 2019 Strategicznej Agendzie Badawczej (SAB). W Grupie Kapitałowej TAURON, w ramach Obszaru Badań i Rozwoju,

wprowadzono portfelowe zarządzanie projektami badawczo-rozwojowymi, zgodnie z priorytetowymi kierunkami działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej.

SAB jest dokumentem, który w precyzyjny sposób opisuje kierunki rozwoju innowacji i stanowi uszczegółowienie Strategii. Dla każdego kierunku utworzono odrębny portfel projektów, w ramach których określono kluczowe wyzwania, cele rozwojowe oraz obszary badawcze. Taka konstrukcja SAB wspiera wybór konkretnych projektów i odrzucenie innych, jak również pozwala na optymalną alokację zasobów finansowych. SAB obejmuje następujące portfele:

- Klient i jego Potrzeby;
- Inteligentne Usługi Sieciowe;
- Energetyka Rozproszona;
- Niskoemisyjne Technologie Wytwarzania.

Tym samym działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna w Grupie Kapitałowej TAURON jest realizowana oraz rozwijana w oparciu o kompletne i szczegółowe założenia o charakterze strategicznym – z jasno zdefiniowanymi celami i osadzonymi w horyzoncie czasowym rezultatami.

SAB jest zgodna i komplementarna wobec pozostałych dokumentów strategicznych, opracowywanych lub przyjętych w Grupie Kapitałowej TAURON, w tym przede wszystkim w obszarze inwestycji czy zarządzania majątkiem.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Realizacja SAB odbywa się na kilku płaszczyznach, tworzących tzw. ekosystem innowacyjności, w tym w zakresie proklimatycznym. Obok tradycyjnie pojmowanej działalności badawczo-rozwojowej (projekty badawczo-rozwojowe, współpraca z jednostkami naukowymi i innowacyjnymi partnerami biznesowymi), duże znaczenie w Grupie Kapitałowej TAURON zyskała także kooperacja ze start-upami, realizowana poprzez programy akceleracyjne oraz fundusz typu Corporate Venture Capital (CVC) - EEC Magenta.

Badania i inwestycje mające na celu zapewnienie niezawodności dostaw energii oraz promocję zrównoważonego rozwoju w Grupie i przez Grupę TAURON obrazuje tabela nr 60.

Tabela nr 60. GRI EU DMA. Badania i inwestycje w roku 2019 mające na celu zapewnienie niezawodności dostaw energii oraz promocję zrównoważonego rozwoju w i przez Grupę Kapitałową TAURON

		2019	
KATEGORIE INWESTYCJI	Rodzaj inwestycji - nazwa inwestycji (w podziale na kategorie w tabeli)	Opis na czym polega dana inwestycja	Koszty (poniesione w związku z realizacją inwestycji) PLN
Technologie energii odnawialnej	Opracowanie platformy pozwalającej na zagregowanie potencjału wytwórczego i regulacyjnego rozproszonych źródeł energii odnawialnej i zasobników energii oraz wybranych kategorii odbiorów sterowalnych	Stworzenie innowacyjnej platformy Elektrowni Wirtualnej (z ang. Virtual Power Plant – dalej „VPP") – pozwalającej na zagregowanie potencjału wytwórczego i regulacyjnego rozproszonych źródeł energii odnawialnej, zasobników energii oraz wybranych kategorii odbiorów sterowalnych. Przystosowanie niezbędnej infrastruktury Elektrowni Wodnej Lubachów do pracy w układzie Elektrowni Wirtualnej.	6 124 491,00
SUMA KOSZTÓW W KATEGORII			**6 124 491**
Dystrybucja energii	Model funkcjonowania energetyki rozproszonej 2.0 – samobilansujące się obszary sieci elektroenergetycznej	Celem projektu jest rozwinięcie technologii tworzenia lokalnych sieci elektroenergetycznych zwanych mikrosieciami. Opracowane zostaną algorytmy sterowania pracą układu, a także utworzona zostanie kompleksowa baza danych, a dla uzyskania pełnej informacji o parametrach pracy mikrosieci przeprowadzony zostanie szereg testów w zakresie oceny poprawności pracy podzespołów oraz technologii jako całości. Wynikiem realizacji Projektu będzie instalacja pilotażowa oraz szczegółowa dokumentacja techniczna rozwiązania, pozwalająca na jego implementację na rynku zarówno polskim, jak i zagranicznym.	288 536,97
	System monitorowania stacji SN/nN z funkcjonalnością detekcji zdarzeń w sieci średniego napięcia	Celem projektu jest weryfikacja założeń technicznych oraz ocena przydatności biznesowej systemu pomiarowego dostarczanego przez firmę iGrid, wyłonioną w ramach programu akceleracyjnego wspierania startupów: Pilot Maker. System umożliwia szybszą detekcję niektórych zdarzeń w sieci średniego napięcia w oparciu o pomiary po stronie 0,4 kV, w stosunku do rozwiązania opartego o liczniki bilansujące, w wyniku czego możliwe jest szybsze wskazanie miejsc uszkodzenia w sieci dystrybucyjnej SN.	622 655,00
	System oceny propagacji i poprawy parametrów jakości energii elektrycznej w sieciach dystrybucyjnych (SOPJEE)	Projekt ma na celu budowę systemu oceny propagacji i poprawy parametrów jakości energii elektrycznej (SOPJEE) w sieciach dystrybucyjnych. Wykorzystana zostanie do tego zarówno obecna infrastruktura pomiarowa TAURON Dystrybucja (ponad 220 stacjonarnych oraz ponad 200 mobilnych punktów pomiarowych), jak również utworzony zostanie nowy, rozbudowany system monitoringu i oceny propagacji parametrów jakości energii elektrycznej (JEE).	578 980,00

SUMA KOSZTÓW W KATEGORII			**1 490 172**
Technologie przesyłu i dystrybucji	Obrazowanie linii napowietrznych	Weryfikacja możliwości wykorzystania nowych technologii do inwentaryzacji i oceny stanu technicznego posiadanej infrastruktury nN na większą skalę w sposób kompleksowy i efektywny. Projekt ma na celu również skrócenie czasu i obniżenie kosztów oględzin sieci, zwiększenie jakości pozyskiwanych materiałów oraz danych, zwiększenie efektywności wykrywalności usterek. Ponadto weryfikacja możliwości powiązania uzyskanych danych z systemami funkcjonującymi w TD (w szczególności ZMS).	1 286 356,00
	Automatyzacja pracy sieci dystrybucyjnej	Opracowanie innowacyjnego systemu skutecznego monitorowania i wspierania urządzeń zabezpieczeniowych spełniających założenia DMS (Distribution Management System), wraz z opracowaniem prototypu sterowników zabezpieczeń (w tym sygnalizatorów) na sieci SN.	1 210 930,00
	Zintegrowany System Diagnostyki Sieciowej	Celem projektu jest przeprowadzenie prac B+R mających na celu stworzenie prototypu systemu informatycznego wspomagającego proces zarządzania populacją transformatorów WN/SN w oparciu o wieloparametryczną analizę wyników pomiarowych (w skrócie ZSDS).	751 730,00
SUMA KOSZTÓW W KATEGORII			**3 249 016**
Zaawansowane technologie (przechowywanie, odzysk itd.)	Hybrydowy system ograniczenia emisji składników kwaśnych i popiołów lotnych ze spalin	Celem projektu jest przebadanie w warunkach instalacji demonstracyjnej filtra hybrydowego zabudowanego w miejsce elektrofiltra. Filtr hybrydowy odpowiada na zapotrzebowanie rynku na uniwersalne i elastyczne rozwiązanie umożliwiające modernizację już istniejących lub budowę nowych instalacji odpylania i oczyszczania spalin. Ponadto kompaktowość rozwiązania umożliwia instalację urządzenia w miejscach, w których warunki lokalizacyjne lub istniejąca infrastruktura uniemożliwia rozbudowę lub modernizację.	1 128 313,96
	Układ metanizacji CO_2 do magazynowania energii elektrycznej poprzez produkcję SNG	Projekt dotyczy zamiany CO_2 w syntetyczny gaz zmiemny. Głównym celem projektu CO_2-SNG jest opracowanie zaawansowanego elastycznego reaktora metanizacji oraz instalacji CO_2-SNG,umożliwiających magazynowanie nadwyżkowej energii elektrycznej, np. ze źródeł odnawialnych.	527 204,04
	Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych	Projekt skupia się na opracowaniu systemu kontroli i monitorowania poprawy elastyczności (IFCAMS), który wpływa na elastyczne wykorzystanie bloków węglowych. Oczekuje się, że opracowana technologia pozwoli na to, by elektrownie były skutecznie eksploatowane przy uwzględnieniu nowych wymogów naboru/zrzutu mocy. Zastosowanie IFCAMS wpłynie na skrócenie czasu naboru i zrzutu mocy oraz zmniejszy koszty operacyjne związane z licznymi awariami bloków (dzięki obniżeniu bieżącego minimum technicznego).	230 710,00

	Opracowanie przemysłowej konstrukcji węglanowych ogniw paliwowych oraz ceramicznych elektrolizerów dających możliwość integracji z instalacjami energetycznymi power-to-gas	Celem projektu jest udoskonalenie procesu magazynowania energii w postaci chemicznej (substytutu gazu ziemnego, ang. SNG), głównie poprzez wyższą sprawność elektrolizy wysokotemperaturowej oraz zastosowanie węglanowych ogniw paliwowych do wychwytu CO_2 ze spalin, co nie wymaga dostarczenia do układu wychwytu energii z elektrowni. Dodatkowo obie wprowadzane innowacje dają możliwość ich integracji od strony cieplnej i elektrycznej.	438 230,00
	Projekt e-BUS	Magazynowanie energii w mobilnej infrastrukturze	46 280,00
	Systemy magazynowania energii na potrzeby OSD	Demonstracyjny projekt zastosowania stacjonarnego systemu magazynowania energii, jako elementu stabilizacji pracy sieci, element Smart Grid (ESS Cieszanowice), System bezprzerwowego zasilania odbiorców w sieciach dystrybucyjnych (sESS)	133 083,00
	Opracowanie i wdrożenie procesu technologicznego ograniczania emisji HCl ze spalin z kotłów fluidalnych	Celem projektu jest optymalne dostosowanie Jednostek Wytwórczych TAURON Wytwarzanie do nowych wymagań środowiskowych i rynkowych po roku 2021, związanych z Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) nr 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 roku ustanawiającą konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania. Prace realizowane w elektrowniach Łagisza, Jaworzno i Siersza.	2 608 200,00
	Opracowanie i przetestowanie adaptacyjnego systemu magazynowania energii elektrycznej w oparciu o drugie życie baterii pochodzących z pojazdów elektrycznych	Celem projektu jest opracowanie prototypu magazynu bateryjnego w dwóch wariantach pojemnościowych w oparciu o ponowne wykorzystanie baterii litowo-jonowych pochodzących z transportu elektrycznego oraz przetestowanie w 3 przypadkach użycia wraz z wstępnym określeniem modelu procesów okołoprodukcyjnych, związanych z transformacją baterii do nowego zastosowania i modelu łańcucha dostaw.	156 000,00
	Opracowanie i wdrożenie procesu technologicznego przetwarzania odpadów z kotłów fluidalnych z wykorzystaniem CO_2 do produkcji zamiennika cementu	Celem projektu jest budowa i uruchomienie instalacji demonstracyjnej do przetwarzania odpadów z kotłów fluidalnych z wykorzystaniem CO_2 w procesie produkcji kompozytów do zastosowań w przemyśle budowlanym i/lub w zastosowaniach geoinżynieryjnych, do wypełnienia pustek poeksploatacyjnych w górnictwie węgla kamiennego. Projekt wpisuje się w założenia Gospodarki Obiegu Zamkniętego.	180 000,00
SUMA KOSZTÓW W KATEGORII			**5 448 021**
Innowacyjne usługi powiązane (np. zdalne liczniki)	Opracowanie zaawansowanej technologii do monitoringu i predykcyjnej analizy stanu technicznego kotła w celu zwiększenia niezawodności jednostki kotłowej	Geneza projektu związana jest z koniecznością poprawy dyspozycyjności bloku 460MWe. Opracowywane technologie powinny w zdecydowany sposób zwiększyć skuteczność oraz zmniejszyć koszty diagnostyki powierzchni wymiany ciepła w kotle, wpływając na poprawę jego dyspozycyjności i podnosząc efektywność ekonomiczną jego pracy. Celem projektu jest opracowanie dwóch wzajemnie dopełniających się technologii/narzędzi do zaawansowanej diagnostyki zużycia elementów wymiany ciepła w kotle. Pierwsze rozwiązanie służyłoby do precyzyjnego monitoringu stanu technicznego elementów wymiany ciepła w kotle, mogącym pracować w wysokich temperaturach, drugie do analizy i interpretacji uzyskanych wyników w kontekście predykcji zużycia erozyjnego powierzchni ogrzewalnych komory paleniskowej kotła oraz niezbędnych remontów.	301 610,00

	Internet rzeczy (IOT)	Rozwój technologii Internetu Rzeczy przy współpracy z miastem Wrocław. Projekt ma na celu stworzenie platformy do zbierania i zarządzania inteligentnym miastem (smart city), która będzie rozbudowywana wraz z pojawieniem się nowego rodzaju czujników różnego typu, do pomiaru różnych parametrów ilościowych. W pierwszej fazie projekt skupia się na monitoringu jakości powietrza, gospodarce odpadami i zarządzaniu parkingami.	1 989 790,00
	Program HEMS (ang. Home Energy Management System, pl. Program Zarządzania Energetyką Domową)	Celem Programu, adresowanego do klienta detalicznego, jest przygotowanie Grupy TAURON do pozyskiwania nowego strumienia przychodów dla spółek Grupy, poprzez wypracowanie strategii, organizacji oraz modelu świadczenia usług i sprzedaży produktów w ramach HEMS, w oparciu o istniejące, a także nowe produkty i usługi.	5 850,00
	Platforma zarządzania danymi z zaawansowanej infrastruktury pomiarowej (MDM)	Celem projektu jest opracowanie platformy zarządzania danymi z zaawansowanej infrastruktury pomiarowej. Umożliwi ona prowadzenie zaawansowanych analiz dużych zbiorów danych pomiarowych, w oparciu o innowacyjne modele matematyczne i statystyczne. To z kolei przyczyni się do osiągnięcia zwiększonej obserwowalności sieci dystrybucyjnej, podejmowania bardziej efektywnych decyzji w odniesieniu do utrzymania i rozwoju infrastruktury sieciowej, wzrostu efektywności operacyjnej i licznych korzyści biznesowych dla OSD.	651 330,00
SUMA KOSZTÓW W KATEGORII			**2 948 580**
SUMA WSZYSTKICH KOSZTÓW			**19 260 280**

4.11. Korporacyjna Polityka Zakupowa Grupy TAURON

Obowiązująca od 2010 roku Korporacyjna Polityka Zakupowa Grupy Kapitałowej TAURON realizuje priorytety określone w Strategii Grupy, dotyczące zapewnienia stabilności finansowej.

Głównym celem wdrożenia Korporacyjnej Polityki Zakupowej była potrzeba utworzenia transparentnej, konkurencyjnej oraz efektywnej organizacji zakupowej, funkcjonującej w ramach całej Grupy Kapitałowej TAURON.

Korporacyjna Polityka Zakupowa Grupy TAURON umożliwia realizację celów strategicznych Obszaru Zakupów, w szczególności w zakresie:

- poprawy efektywności procesów zakupowych poprzez wdrożenie mierników efektywności,
- wzrostu wykorzystania narzędzi elektronicznych w zakupach, poprzez opracowanie i wdrożenie założeń do funkcjonowania i dalszego rozwoju Systemu Wsparcia Organizacji Zakupowej,
- dalszej centralizacji procesów zakupowych poprzez określenie w Korporacyjnej Polityce Zakupowej zasad wyznaczania Kategorii skonsolidowanych, a takżekluczowych, kompetencji i obowiązków menadżera kategorii zakupowej, zasad opracowywania i tworzenia Strategii zakupu oraz rozliczania realizacji celów zakupu.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Do procedur należytej staranności w zakresie Korporacyjnej Polityki Zakupowej należy zaliczyć wszelkie działania mające na celu stałe usprawnianie procesów zakupowych, zarówno w obszarze pozyskiwania dóbr, jak i w zakresie operacyjnej obsługi zamówień. Aby móc pełniej realizować powyższy cel, wdrożone zostały Regulamin Udzielania Zamówień oraz Strategie Zakupu.

Regulamin Udzielania Zamówień

W 2015 roku wdrożono jeden wspólny regulamin zakupowy dla wszystkich Spółek Grupy, wraz ze wzorcami dokumentacji przetargowych. Regulamin określa zasady planowania, przygotowywania oraz sposób procedowania i udzielania Zamówień. Dzięki temu proces zakupowy w całej Grupie Kapitałowej jest transparentny i nieskomplikowany z punktu widzenia potencjalnych wykonawców.

Strategie Zakupu

Dzięki przygotowanym Strategiom zakupu możliwa jest budowa Bazy Wiedzy w Systemie Wsparcia Organizacji Zakupów (SWOZ) w zakresie optymalizacji zakupowych zastosowanych dla danej kategorii zakupowej.

Powyższe działania mają na celu przede wszystkim obniżenie ryzyka w obszarze łańcucha dostaw oraz uzyskanie dostępu do rozwiązań i innowacji stosowanych przez dostawców.

Zarządzanie kategoriami nierozerwalnie wiąże się z centralizacją zakupów, co pozwala między innymi na wzmocnienie pozycji zakupowej zamawiającego, możliwość bezpośredniej komunikacji z dostawcami na poziomie strategicznym, standaryzację procesów zakupowych w ramach całej organizacji, zunifikowanie warunków współpracy z dostawcami pomiędzy poszczególnymi spółkami oraz efektywne planowanie potrzeb.

Strategie zakupu ułatwiają również wymianę wiedzy w przypadku ewentualnej rotacji menadżerów kategorii zakupowej oraz umożliwiają długoterminowe gromadzenie wiedzy i doświadczeń miedzy nimi.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Wszystkie powyższe działania mają na celu uproszczenie i standaryzację procesu zakupowego. Zwiększenie konkurencyjności jest kluczowym zadaniem dla obszaru zakupów. Konkurencyjność jest gwarantem redukcji kosztów, obniżenia ryzyka w obszarze łańcucha dostaw oraz uzyskania dostępu do najlepszych rozwiązań na rynku. Wyższa konkurencyjność ofert, to także pozytywny wizerunek zamawiającego na rynku jako podmiotu transparentnego i profesjonalnego.

4.12. Kodeks Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON

Ważną inicjatywą wdrożoną w Grupie Kapitałowej TAURON w ramach odpowiedzialnego łańcucha dostaw jest włączenie kryteriów zrównoważonego rozwoju do standardu zarządzania procesami zakupowymi. Grupa TAURON promuje ideę odpowiedzialności społecznej wśród swoich dostawców. Oczekuje współpracy z kontrahentami, którzy przestrzegają praw człowieka i działają zgodnie z regulacjami prawnymi, zapewniają bezpieczne i godne warunki pracy oraz stosują nie tylko najwyższe standardy etyczne, ale także dbają o środowisko naturalne i klimat.

Kryteria dotyczące społecznej odpowiedzialności biznesu zostały zdefiniowane i zebrane w jeden dokument, tj. Kodeks Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON. Od grudnia 2017 roku jest on obowiązkowym

kryterium stosowanym w procesie kwalifikacji kontrahentów. Kodeks stanowi obowiązujący standard w Grupie Kapitałowej, promując odpowiedzialność wśród interesariuszy oraz zachęcając do wdrażania odpowiedzialnych praktyk wśród dostawców.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Celem Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON jest określenie jednolitych standardów oraz transparentnych zasad postępowania w ramach prowadzonej przez spółki działalności biznesowej, w szczególności w zakresie relacji z kontrahentami. Kodeks obejmuje również zasady z zakresu obszaru pracownika (m.in. bezpieczeństwo i higiena prac, dyskryminacja, polityka personalna, praca przymusowa, zatrudnianie dzieci i nieletnich), środowiska naturalnego (ochrona środowiska, odpowiedzialne gospodarowanie zasobami, dbałość o klimat), kontaktów z otoczeniem (m.in. uczciwa konkurencja, zwalczenie nadużyć, bezpieczeństwo i ochrona informacji, relacje inwestorskie).

Kodeks stosowany jest w relacjach z kontrahentami spółek należących do Grupy TAURON i obowiązuje wszystkich pracowników, członków zarządu i organów nadzorczych spółek, a także prokurentów i pełnomocników.

Kodeks jest powiązany z innymi dokumentami w Grupie Kapitałowej TAURON:

- Kodeksem Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON,
- Polityką Poszanowania Praw Człowieka w Grupie TAURON,
- Polityką Antykorupcyjną Grupy TAURON,
- Procedurą oceny wiarygodności kontrahentów TAURON Polska Energia S.A.,
- Zasadami dotyczącymi organizowania przedsięwzięć we współpracy z podmiotami zewnętrznymi w Grupie TAURON,
- Regulaminem Udzielania Zamówień w Grupie TAURON.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Kontrahent, który bierze udział w postępowaniu organizowanym przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON, zobligowany jest do złożenia oświadczenia potwierdzającego zapoznanie się z Kodeksem Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON i przestrzegania jego postanowień. Powyższe oświadczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Spółki pod adresem: http://swoz.tauron.pl/platform/HomeServlet?MP_module=main&MP_action=publicFilesList.

4.13. Polityka ochrony danych osobowych dla podmiotów w Grupie TAURON

Od 25 maja 2018 na terenie Unii Europejskiej obowiązuje Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO). Wejście w życie tego rozporządzenia zmieniło podejście do ochrony danych osobowych, nakładając na administratorów danych szereg nowych obowiązków, takich jak wprowadzenie nowych procedur bezpieczeństwa danych lub informowanie polskiego organu nadzoru (PUODO) oraz podmiotów praw RODO (np. klientów Grupy TAURON) o naruszeniu danych osobowych. Grupa TAURON w ramach projektu RODO podjęła wiele działań implementujących wymogi Rozporządzenia z uwagi na konieczność:

- zapewnienia ochrony danych osobowych niezależnie od miejsca ich przetwarzania,
- powołania Inspektora Ochrony Danych Osobowych w spółkach Grupy TAURON (IOD),
- obowiązkowej notyfikacji naruszeń ochrony danych osobowych,
- zapewnienia domyślnej ochrony danych osobowych i ochrony prywatności w fazie projektowania (privacy by design),
- realizacji uprawnień dla klientów i kontrahentów, których dane dotyczą (np. „prawa do bycia zapomnianym”),
- aktualizacji treści klauzul informacyjnych i zgód w zakresie przetwarzania danych osobowych,
- dostosowania systemów informatycznych do nowych wymagań bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.

W Grupie Kapitałowej TAURON przestrzegane są następujące zasady:

- Legalność przetwarzania danych osobowych: przetwarzamy dane osobowe zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem, na podstawie ustalonej podstawy prawnej;
- Rzetelność: dane osobowe przetwarzane są w sposób rzetelny, adekwatnie, stosownie oraz niezbędnie do celów ich przetwarzania;
- Celowość: dane osobowe przetwarzane są w konkretnych celach;
- Rozliczalność: Grupa TAURON skutecznie dokumentuje postępowanie z danymi osobami, tak aby rozliczyć się ze spełnienia obowiązków prawnych ich przetwarzania;
- Minimalizacja: Grupa TAURON minimalizuje przetwarzanie danych osobowych, udostępniamy je tylko w celach niezbędnych, o których wcześniej informujemy;

- Prawidłowość: z najwyższą starannością dbamy o prawidłowość danych, dokonując ich weryfikacji i umożliwiając ich właścicielom (podmiotom praw RODO) np. aktualizację;
- Bezpieczeństwo: szczególny nacisk kładziemy na bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych w systemach IT, implementując narzędzia i procedury zwiększenia cyberbezpieczeństwa. Wdrażamy i aktualizujemy procedury, optymalizując bezpieczeństwo danych osobowych oraz szkolimy personel w tym zakresie.

W Grupie Kapitałowej TAURON obowiązuje Polityka ochrony danych osobowych dla podmiotów Grupy TAURON. Uwzględniając przetwarzanie danych osobowych dokument wyznacza zasady i obowiązki bezpieczeństwa i poufności tych danych oraz dostęp do informacji o ich przetwarzaniu osób, których dane dotyczą. W przypadku, gdyby pomimo stosowanych środków bezpieczeństwa, doszło do naruszenia ochrony danych osobowych (np. wycieku danych lub ich utraty), Administratorzy Ochrony Danych Osobowych w Grupie TAURON, na specjalnie przygotowanych formularzach, informują o takim zdarzeniu osoby, których dane osobowe dotyczą, czyniąc to w sposób zgodny z przepisami prawa.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Do procedur należytej staranności zawartych w opisywanej Polityce należą w szczególności:

1. Ogólne zasady przetwarzania danych osobowych określonych w art. 5 RODO.2. Zasady zapewniające, aby dane przetwarzane były zgodnie z prawem – art. 6 – 11 RODO.3.
2. Obowiązki Administratorów przestrzegania praw osób, których dane są przetwarzane – art. 12-23 RODO.
3. Regulacje wypełniania ogólnych obowiązków w zakresie przetwarzania danych ciążących na Administratorze i Podmiocie przetwarzającym (m. in. wzorzec umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych) – art. 24 – 31 RODO.
4. Niezbędne działania bezpieczeństwa przetwarzania danych uwzględniając charakter zakres, kontekst i cele przetwarzania danych – art. 32- 36 RODO.
5. Mechanizmy kontroli nad przetwarzaniem danych w postaci monitorowania przestrzegania przepisów i przyjętych procedur przetwarzania przez Inspektora Ochrony Danych – art. 27- 43.
6. Wymagania w zakresie przekazywania danych do państw trzecich i instytucji międzynarodowych – art. 44 – 49 RODO.

W Polityce, zgodnie z art. 24 oraz art. 32 RODO, przy wykonywaniu wyżej wymienionych obowiązków w zakresie zapewniania zgodności, zaimplementowano działania uwzględniające stan wiedzy technicznej, koszty, charakter, zakres, kontekst, cele przetwarzania, a także ryzyka, na jakie są narażone przetwarzane dane.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Grupa Kapitałowa TAURON w 2019 r. podjęła intensywne działania wykazania dbałości o bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych, poprzez:

1. Zapewnienie aktualizacji regulacji wewnętrznych, w tym Polityki, w zakresie dotyczącym zmieniającego się otoczenia.
2. Utrzymanie aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej ich rodzaj i konfigurację.
3. Przeprowadzanie okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji oraz podejmując działania minimalizujące to ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy.
4. Podejmowanie działań zapewniających, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia i uczestniczą w tym procesie w stopniu adekwatnym do realizowanych przez nie zadań oraz obowiązków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji.
5. Bezzwłoczne zmiany uprawnień, w przypadku zmiany zadań osób, o których mowa w pkt 4.
6. Zapewnienie szkoleń osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji, ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak:
    a. zagrożenia bezpieczeństwa informacji,
    b. skutki naruszenia zasad bezpieczeństwa informacji, w tym odpowiedzialność prawna,
    c. stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo informacji, w tym urządzenia i oprogramowanie minimalizujące ryzyko błędów ludzkich,
7. Zapewnienie ochrony przetwarzanych informacji przed ich kradzieżą, nieuprawnionym dostępem, uszkodzeniami lub zakłóceniami, poprzez:
    a. monitorowanie dostępu do informacji,
    b. czynności zmierzające do wykrycia nieautoryzowanych działań związanych z przetwarzaniem informacji,
    c. zapewnienie środków uniemożliwiających nieautoryzowany dostęp na poziomie systemów operacyjnych, usług sieciowych i aplikacji.
8. Ustanowienie i przestrzeganie podstawowych zasad gwarantujących bezpieczną pracę przy przetwarzaniu mobilnym i pracy na odległość.

9. Zabezpieczenie informacji w sposób uniemożliwiający nieuprawnionemu jej ujawnienie, modyfikacje, usunięcie lub zniszczenie.
10. Zawieranie w umowach serwisowych podpisanych ze stronami trzecimi zapisów gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa informacji.
11. Wyznaczenie zasad postępowania z informacjami, zapewniających minimalizację wystąpienia ryzyka kradzieży informacji i środków przetwarzania informacji, w tym urządzeń mobilnych.
12. Zaimplementowanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w systemach teleinformatycznych, polegającego w szczególności na:
    a. dbałości o aktualizację oprogramowania,
    b. minimalizowaniu ryzyka utraty informacji w wyniku awarii,
    c. ochronie przed błędami, utratą, nieuprawnioną modyfikacją,
    d. stosowaniu mechanizmów kryptograficznych w sposób adekwatny do zagrożeń lub wymogów przepisu prawa,
    e. zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych,
    f. redukcji ryzyk wynikających z wykorzystania opublikowanych podatności technicznych systemów teleinformatycznych,
    g. niezwłocznym podejmowaniu działań po dostrzeżeniu nieujawnionych podatności systemów teleinformatycznych na możliwość naruszenia bezpieczeństwa,
    h. kontroli zgodności systemów teleinformatycznych z odpowiednimi normami i politykami bezpieczeństwa.
13. Wdrożenie systemu bezzwłocznego zgłaszania incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji w określony i z góry ustalony sposób, umożliwiający szybkie podjęcie działań korygujących.
14. Okresowy audyt wewnętrzny w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok.

W Grupie TAURON w 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 (w 2018 roku pomiar od maja) obniżyła się o 50% liczba uzasadnionych skarg, dotyczących naruszeń prywatności klienta otrzymanych od podmiotów zewnętrznych, jednakże wzrosła o 100% liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klienta otrzymanych od organów regulacyjnych.

Tabela nr 61 przedstawia istotne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych klienckich w Grupie TAURON w 2019 roku.

Tabela nr 61.GRI 418-1. Istotne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych klienckich w Grupie Kapitałowej TAURON w 2019 roku

Łączna liczba stwierdzonych wycieków, kradzieży lub przypadków utraty danych klienta	245
Liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klienta otrzymanych od podmiotów zewnętrznych i uznanych przez organizację	2
Liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klienta otrzymanych od organów regulacyjnych	4
Łączna liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klienta	6

Głównym centrum powstawania istotnych skarg naruszeń prywatności klientów i utraty danych klienckich w 2019 r. są spółki TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE (jest to 92%). Wzrost dynamiki łącznej liczby stwierdzonych wycieków, kradzieży lub przypadków ich utraty (+355%) wynika ze wzrostu przetwarzania skali danych osobowych klientów w 2019 r., w tym szczególnie w nowych projektach w porównaniu do 2018 r.

W 2020 roku zostanie dokonana szczegółowa analiza struktury podmiotowej i czynników wzrostu przedmiotowych wskaźników, wraz z rekomendacjami obniżenia ich skali.

4.14. Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON

Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie Kapitałowej TAURON została wdrożona w maju 2019 roku zastępując istniejącą od 2017 roku Politykę przeciwdziałania

mobbingowi i dyskryminacji w Grupie TAURON. Polityka ta określa zasady zgłaszania naruszeń Zasad Etyki, Mobbingu i Dyskryminacji oraz zadania, uprawnienia i obowiązki Komisji Etyki Grupy TAURON.

W ramach Komisji Etyki Grupy TAURON funkcjonują dwie podkomisje:

- Podkomisja wewnętrzna, której członków powołuje i odwołuje Zarząd danej Spółki, jednocześnie wskazując Przewodniczącego Podkomisji;
- Podkomisja grupowa, składająca się z ośmiu członków, wskazanych spośród przedstawicieli związków zawodowych działających w Grupie TAURON oraz ośmiu przedstawicieli Pracodawców, wskazanych przez Zarząd TAURON Polska Energia S.A.

Pracownikowi pozostawiono wybór, do której Podkomisji chce się zwrócić w celu rozpatrzenia jego zgłoszenia.

Procedury należytej staranności i wewnętrzne regulacje

Głównymi założeniami stosowanymi w ramach Polityki przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON są:

- zapewnienie przestrzegania Zasad Etyki w zakresie zapobiegania naruszeniom praw pracowniczych oraz konfliktom między pracownikami,
- określenie zasad przeciwdziałania zjawiskom Mobbingu i Dyskryminacji w miejscu pracy oraz w związku z jej wykonywaniem, zapewniających realizację postanowień prawa pracy,
- podejmowanie działań interwencyjnych oraz niwelowanie skutków stwierdzonych przypadków naruszeń Zasad Etyki, w szczególności Mobbingu, Dyskryminacji,
- wyciąganie konsekwencji wobec osób dopuszczających się naruszeń Zasad Etyki, w szczególności Mobbingu lub Dyskryminacji,
- umacnianie pozytywnych relacji pomiędzy pracownikami.

Regulacją wspierającą Politykę przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON jest Kodeks Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON, w którym zostały zawarte wartości korporacyjne Grupy TAURON oraz zasady postepowania w Grupie TAURON w trzech obszarach: pracownik, środowisko naturalne i otoczenie. Stanowią one drogowskaz postępowania dla wszystkich pracowników.

Podjęte działania i uzyskane rezultaty

Polityka przestrzegania Zasad Etyki oraz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Grupie TAURON wdrażana jest poprzez szkolenia e-learningowe, mające na celu budowanie i umacnianie pozytywnych relacji miedzy pracownikami oraz zapobieganie zjawiskom mobbingu czy dyskryminacji oraz bieżące edukowanie pracowników. Szkolenie e-learningowe jest obowiązkowym szkoleniem dla wszystkich nowozatrudnionych pracowników. Pozostałym pracownikom zasady obowiązujące w Polityce są przypominane poprzez akcje informacyjne oraz treści dostępne na stronie intranetowej.

4.15. Procedury należytej staranności w Grupie TAURON

4.15.1. Procedura kontroli i audytu wewnętrznego

Proces audytu wewnętrznego w Grupie Kapitałowej TAURON zorganizowany jest w taki sposób, by zapewnić szeroko rozumiane bezpieczeństwo działania Grupy, wspierając jednocześnie realizację celów Strategii. W ramach prowadzenia działań kontrolnych i audytowych, Grupa dąży do zwiększenia przewidywalności osiągania celów strategicznych – w tym stabilnego realizowania zakładanego wyniku finansowego – koncentrując się również na potencjalnych ryzykach mogących zagrażać dźwigniom wartości kluczowym dla realizacji Strategii.

Do głównych celów Obszaru Audytu w TAURON Polska Energia S.A. należą: planowanie i realizacja zadań audytowych, obejmujących działalność o charakterze doradczym i opiniotwórczym, a także zadań kontrolnych, w tym wykonywanie zleconych kontroli doraźnych. W ramach działalności audytowej weryfikowana jest również poprawność badanych procesów oraz skuteczność mechanizmów kontrolnych. W przypadku zidentyfikowania nieprawidłowości audytorzy rekomendują podjęcie odpowiednich działań naprawczych. Wdrożenie rekomendacji stanowi obowiązek kierownictwa audytowanych jednostek, a stopień realizacji zaleceń audytowych jest na bieżąco monitorowany. Powyższe zadania są realizowane przez dwa zespoły: Zespół Audytu Strategicznego, zajmujący się zadaniami o charakterze strategicznym, obejmujący swoim zakresem Grupę Kapitałową TAURON oraz Zespół Audytu Operacyjnego, przeprowadzający specjalistyczne zadania o charakterze operacyjnym na poziomie poszczególnych spółek i obszarów biznesowych Grupy.

Podobnie zorganizowana jest działalność kontrolna realizowana na poziomie Grupy przez Zespół Kontroli Wewnętrznej oraz na poziomie spółek zależnych przez kontrolerów zatrudnionych w tych spółkach. Dodatkowo w ramach Obszaru Audytu i Kontroli funkcjonuje komórka specjalizująca się w kontroli obszaru IT, OT i systemów bezpieczeństwa. Realizowane przez te jednostki zadania obejmują zarówno kontrole planowe, jak i zlecane na bieżąco kontrole doraźne.

Organizacja Obszaru ma na celu umożliwienie objęcia zakresem audytów i kontroli całej działalności organizacji, zarówno z punktu widzenia potrzeb Grupy Kapitałowej TAURON, jak i poszczególnych spółek. Bezpośrednia podległość Prezesowi Zarządu pozwala zaś Obszarowi Audytu na zachowanie niezbędnej niezależności i obiektywizmu.

W 2019 roku Obszar Audytu i Kontroli prowadził 19 zadań zaplanowanych, w tym 11 zadań audytowych i 8 zadań kontrolnych. Ponadto, prowadzone były prace mające na celu budowę i rozwój modelu okresowej oceny funkcjonującego Systemu Kontroli Wewnętrznej w Spółce TAURON Polska Energia S.A., jak i całej Grupie Kapitałowej TAURON. Plan Audytu i Kontroli na 2020 rok obejmuje 13 zadań audytowych, a także 23 zadania kontrolne. Kontynuowane będą także prace w zakresie budowy i rozwoju modelu okresowej oceny Systemu Kontroli Wewnętrznej.

4.15.2. Najistotniejsze aspekty w zakresie kontroli wewnętrznej i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W celu zapewnienia jednolitych zasad rachunkowości w oparciu o MSSF zatwierdzone przez UE, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona Polityka Rachunkowości Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. (Polityka rachunkowości). Dokument ten jest odpowiednio aktualizowany w przypadku wystąpienia zmian w regulacjach. Zasady zawarte w Polityce rachunkowości mają zastosowanie do jednostkowych sprawozdań finansowych TAURON i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON. Spółki Grupy Kapitałowej TAURON są zobowiązane do stosowania Polityki rachunkowości przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych, które są podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON.

Ponadto, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona regulacja wewnątrzgrupowa kompleksowo regulująca zagadnienia związane z zasadami i terminami przygotowania pakietów sprawozdawczych dla celów skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Pakiety sprawozdawcze są weryfikowane przez Zespół Konsolidacji i Sprawozdawczości w jednostce dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta w trakcie przeprowadzania badania lub przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych TAURON Polska Energia oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W TAURON Polska Energia zostały wdrożone procedury autoryzacji sprawozdań finansowych. Kwartalne, półroczne oraz roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON przed publikacją są zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Roczne sprawozdania finansowe TAURON oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON są dodatkowo przed publikacją przedstawiane do oceny Radzie Nadzorczej Spółki. Nadzór nad przygotowywaniem sprawozdań finansowych pełni Wiceprezes Zarządu ds. Finansów Spółki, natomiast za sporządzenie pakietów sprawozdawczych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON, odpowiedzialność ponoszą Zarządy spółek objętych konsolidacją.

W strukturach Rady Nadzorczej Spółki funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

Systemy informatyczne oraz procesy finansowo-księgowe

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzą księgi rachunkowe stanowiące podstawę przygotowania sprawozdań finansowych w komputerowych systemach finansowo-księgowych klasy ERP, dających możliwość systemowych kontroli prawidłowości obiegu dokumentów i ujęcia zdarzeń gospodarczych. Przygotowanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego następuje przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego dla celów konsolidacji sprawozdań finansowych, zapewniającego systemową kontrolę w zakresie spójności i terminowości przygotowania danych konsolidacyjnych.

W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON funkcjonują rozwiązania informatyczne i organizacyjne zabezpieczające kontrolę dostępu do systemu finansowo-księgowego oraz zapewniające należytą ochronę i archiwizację ksiąg rachunkowych. Dostęp do systemów informatycznych ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami dla upoważnionych pracowników. Stosowane są mechanizmy kontrolne w procesie nadawania i zmiany uprawnień dostępowych do systemów finansowo-księgowych. Nadane uprawnienia podlegają również okresowej weryfikacji.

W związku z integracją funkcji rachunkowości i przeniesieniem obsługi finansowo-księgowej istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON do CUW R, nastąpił proces stopniowego ujednolicania procesów finansowo-księgowych w Grupie Kapitałowej TAURON. Spółki dostosowały własne procedury do przebiegu procesów finansowo-księgowych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych segmentów.

Obowiązujący w Grupie Kapitałowej TAURON model biznesowy wyraźnie dzieli odpowiedzialność w zakresie procesów finansowo-księgowych pomiędzy Spółką (wskazaną jako Centrum Korporacyjne) oraz podmiotami zależnymi i CUW R, wskazując, iż właścicielem procesów związanych z rachunkowością i sprawozdawczością Grupy Kapitałowej TAURON jest Centrum Korporacyjne. W zakresie zadań Centrum Korporacyjnego wskazano strategiczne funkcje związane z opracowaniem modelu funkcjonowania oraz standardów Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie rachunkowości oraz nadzorowaniem realizacji standardów w obszarze rachunkowości w spółkach zależnych oraz CUW R. Ponadto, wskazano, iż Spółka jako Centrum Korporacyjne jest odpowiedzialna za sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON. Wyraźny podział odpowiedzialności oraz istotny nacisk na pełnienie przez Centrum Korporacyjne funkcji nadzorczych w stosunku do CUW R oraz podmiotów zależnych ma na celu m.in. usprawnienie procesu przygotowania sprawozdań finansowych.

Poddawanie sprawozdań finansowych TAURON Polska Energia oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON badaniu i przeglądom przez niezależnego biegłego rewidenta
Roczne sprawozdania finansowe Spółki podlegają przeglądowi przez biegłego rewidenta. W 2017 r. Spółka wybrała podmiot uprawniony do badania i przeglądu sprawozdań finansowych istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych została zawarta na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych za 2017 r., a następnie, po wejściu w życiu ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, została dostosowana do nowych przepisów w formie zawarcia aneksu, obejmującego przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych za 2018 r. oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Półroczne sprawozdania finansowe Spółki oraz półroczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON.

4.16. Wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale

- GRI 203-1 Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo
- GRI 103-2 Podejście do zarządzania i jego elementy w obszarach: środowiskowym, społecznym, praw człowieka, przeciwdziałaniu korupcji, HR ze wskazaniem istotnych tematów w ramach danego obszaru
- GRI 102-17 Wewnętrzne i zewnętrzne mechanizmy umożliwiające uzyskanie porady dot. zachowań w kwestiach etycznych i prawnych oraz spraw związanych z integralnością organizacji
- GRI 102-32 Rola najwyższego organu zarządzającego w raportowaniu
- GRI 205-1 Operacje chronione przed ryzykiem korupcji
- GRI 205-2 Komunikacja i treningi antykorupcyjne
- GRI 205-3 Potwierdzone incydenty korupcyjne
- GRI 403 Podejście zarządcze w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- GRI 403-9 Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy, oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą według regionów i płci
- GRI 416-1 Liczba zdarzeń wypadkowych
- GRI EU18 Odsetek pracowników, wykonawców i podwykonawców, którzy przeszli szkolenie BHP
- GRI 417 Podejście zarządcze w zakresie marketingu i etykietowania
- GRI 417-2 Przypadki niezgodności produktów i usług w zakresie informacji i etykietowania
- GRI 417-3 Przypadki niezgodności dotyczące komunikacji marketingowej
- GRI EU 3 Liczba klientów indywidualnych i biznesowych
- GRI 418 Podejście zarządcze w zakresie prywatności klienta
- GRI 418-1 Istotne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych klienckich
- GRI EU-DMA Podejście zarządcze w zakresie badania i rozwój
- GRI EU DMA Badania i inwestycje mające na celu zapewnienie niezawodności dostaw energii oraz promocję zrównoważonego rozwoju
- GRI 405 Podejście zarządcze w zakresie równości i różnorodności
- GRI 406-1 Incydenty związane z dyskryminacją i akcje korekcyjne
- GRI 203-1 Inwestycje w produkty i usługi
- GRI 206-1 Działania antymonopolowe
- GRI 401 Podejście zarządcze w zakresie zatrudnienia
- GRI 102-8 Informacja o pracownikach i współpracownikach
- GRI 405-1 Skład kadry pracowniczej w podziale na wiek i płeć oraz mniejszości
- GRI 401-3 Urlop rodzicielski
- GRI 102-41 Układy zbiorowe pracy
- GRI 404-1 Liczba godzin szkoleniowych w przeliczeniu na pracownika
- GRI 404-2 Programy zwiększania kompetencji
- GRI 403-1 Liczba pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych
- GRI 305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych
- GRI 302-1 Całkowite zużycie lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych
- GRI EU2 Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii
- GRI 305-7 Emisje związków NOx, SOx i innych istotnych związków do powietrza
- GRI 303-1 Łączny pobór wody według źródła
- GRI 306-1 Całkowita objętość ścieków według jakości i miejsca przeznaczenia
- GRI 306-2 Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem
- GRI EU-DMA Podejście zarządcze w zarządzaniu odpadem
- GRI 302-3 Energochłonność
- GRI EU18 Odsetek pracowników, wykonawców i podwykonawców Grupy Kapitałowej TAURON, którzy przeszli szkolenie BHP
- GRI 305-5 Redukcja emisji gazów cieplarnianych
- GRI EU1 Zainstalowana moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca oraz wymogi regulacyjne
- GRI EU 28 Częstotliwość przerw w dostawie energii do odbiorców
- GRI EU 29 Przeciętny czas trwania przerw w dostawie energii dystrybuowanej

5. GŁÓWNE RYZYKA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ TAURON I ZARZĄDANIE NIMI

5.1. Czego Grupa TAURON spodziewa się w efekcie zmian regulacyjnych i rynkowych

W związku ze zmianami zachodzącymi w europejskiej polityce klimatycznej oraz przekształceniami społecznymi i gospodarczymi, sektor energetyczny doświadcza dynamicznego wzrostu wpływu szeroko rozumianego otoczenia na wyniki i działalność operacyjną. Do najistotniejszych czynników wpływających na funkcjonowanie Grupy TAURON należą przeobrażenia regulacyjne odbywające się zarówno na poziomie prawa europejskiego, jak i krajowego.

W ostatnich latach można obserwować wzmożone procesy legislacyjne po stronie organów Unii Europejskiej. Dziedziny energetyki oraz środowiska należą do kompetencji dzielonych pomiędzy Unię Europejską a państwa członkowskie. Większość działań unijnych w tym zakresie wywierać będzie zatem istotny wpływ na działalność Grupy TAURON.

Ostatnie lata wskazują na wysoką dynamikę zmian nie tylko w otoczeniu regulacyjnym, ale również gospodarczym, makroekonomicznym, czy rynkowym Grupy. W szczególności obserwowane są następujące czynniki:

- wprowadzanie kolejnych i zaostrzanie istniejących regulacji oraz wymogów z zakresu ochrony środowiska i przeciwdziałaniom zmian klimatu (m.in. Pakiet Zimowy, Kodeksy sieci, Dyrektywa ETS, konkluzje BAT, wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące raportowania wpływu na klimat),
- wzrost zmienności cen energii elektrycznej i produktów powiązanych,
- konsekwentna zmiana miksu energetycznego w kierunku nisko, bądź zero emisyjnych źródeł wytwarzania energii elektrycznej,
- rozwój energetyki rozproszonej i prosumenckiej,
- postępująca integracja europejskich rynków energii elektycznej,
- wzrost świadomości interesariuszy Grupy TAURON w zakresie ochrony środowiska i wpływu na klimat.

Grupa TAURON zakłada kontynuację wyżej wskazanych trendów, zmierzających do dalszej transformacji ku innowacyjnej i niskoemisyjnej gospodarce, a w dłuższej perspektywie osiągnięcie neutralności klimatycznej na obszarze Unii Europejskiej.

W związku z powyższym Grupa TAURON aktywnie monitoruje zarówno otoczenie regulacyjne, jak również otoczenie rynkowe, w celu przygotowania planu działań odpowiadających zmieniającym się warunkom prowadzenia działalności rynkowej. Funkcjonujący w tym zakresie w szczególności w Grupie TAURON system zarządzania ryzykiem jest nakierowany na wdrażanie odpowiednich i skutecznych reakcji na możliwe zagrożenia, jak również na możliwości wykorzystywania pojawiających się szans rynkowych.

5.2. Model trzech linii obrony

W celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania organizacji, w Grupie Kapitałowej TAURON funkcjonuje tzw. Model trzech linii obrony, stanowiący system kontroli wewnętrznej. Obejmuje on:

a) w ramach I linii obrony – kontrolę funkcjonalną sprawowaną przez:
   - kierownictwo niższego i średniego szczebla,
   - pozostałych pracowników Grupy

b) w ramach II linii obrony – niezależną kontrolę sprawowaną przez funkcję:
   - zarządzania ryzykiem,
   - zapewnienia zgodności
   - zapewnienia bezpieczeństwa,

c) w ramach III linii obrony: kontrolę instytucjonalną sprawowaną audyt wewnętrzny.

Wyniki działań Audytu Wewnętrznego są raportowane bezpośrednio do kierownictwa wyższego szczebla i Komitetu Audytu/Rady. Sposób zorganizowania tzw. trzech linii obrony obrazuje rysunek nr 36.

Rysunek nr 36. Model trzech linii obrony w Grupie Kapitałowej TAURON

5.3. Cel i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON

Ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON rozumiane jest jako niepewne zdarzenie lub grupa zdarzeń, które, jeśli zajdą, będą miały wpływ na osiągnięcie zdefiniowanych celów strategicznych dla Grupy Kapitałowej TAURON, zarówno w sposób negatywny (zagrożenie), jak i pozytywny (szansa, okazja).

Dbając o realizację obowiązującej Strategii, TAURON Polska Energia prowadzi proces zarządzania ryzykiem występującym w działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem należy zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa działalności Grupy Kapitałowej TAURON. W szczególności zarządzanie ryzykiem ma zapewnić Grupie zwiększenie przewidywalności osiągnięcia celów strategicznych, w tym stabilne kreowanie wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON:

1. Obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości.
2. Zapewnia centralizację funkcji pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka, a także możliwość oceny pełnego profilu ryzyka w organizacji i spójne zasady zarządzania nim.
3. Zapewnia niezależność funkcji podejmowania ryzyka od jego kontroli i monitoringu.
4. Zapewnia jasny podział kompetencji i odpowiedzialności, w szczególności poprzez wprowadzenie funkcji właścicielstwa ryzyka.
5. Jest procesem aktywnym, nakierowanym na odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń, pozwalającą na podejmowanie działań prewencyjnych.
6. Jest procesem systematycznym i nieustannie doskonalonym, co pozwala na bieżąco dostosowywać go do specyfiki i struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON, jak również do zmieniającego się otoczenia.
7. Kładzie duży nacisk na budowanie świadomości, szkolenia i zachęcanie pracowników do wykorzystywania wiedzy o ryzykach w codziennych działaniach.
8. Współtworzy w Grupie Kapitałowej TAURON system kontroli wewnętrznej, stanowiąc obok funkcji zapewnienia zgodności oraz zarządzania bezpieczeństwem element modelu trzech linii obrony.

5.4. Strategia zarządzania ryzykiem w Grupie TAURON

Funkcjonujący na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON System zarządzania ryzykiem korporacyjnym (System ERM) stanowi zbiór zasad, standardów oraz narzędzi pozwalających na realizację podstawowego celu zarządzania ryzykiem, jakim jest szeroko rozumiane zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON. System ten regulowany jest poprzez dokument pn. *Strategia Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie TAURON* (Strategia ERM), który definiuje ramy oraz zasady zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON. Strategia ERM ma na celu zapewnienie spójności zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, które zostały uszczegółowione w odrębnych regulacjach, dostosowanych do specyfiki poszczególnych grup zagrożeń.

W Grupie TAURON w ramach Systemu ERM wyodrębnia się następujące Ryzyka specyficzne, dla których określane są odrębne Polityki dostosowane do charakteru i specyfiki danej grupy zagrożeń:

- ryzyko handlowe,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko finansowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko regulacyjne,
- ryzyko w projektach.

Opis poszczególnych ryzyk specyficznych w Grupie Kapitałowej TAURON w systemie ERM został przedstawiony na rysunku nr 37.

Rysunek nr 37. Opis ryzyk specyficznych w systemie ERM w Grupie Kapitałowej TAURON

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykami specyficznymi w Grupie Kapitałowej TAURON zostały opisane w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 rok.

5.4.1. Architektura systemu zarządzania ryzykiem

Centrum Systemu ERM stanowi proces zarządzania ryzykiem, obejmujący ciągłe działania, takie jak identyfikacja ryzyka, jego pomiar oraz opracowanie i wdrażanie reakcji na ryzyko. Architektura systemu ERM obejmuje ponadto elementy, które mają zapewnić skuteczne funkcjonowanie procesu, w tym:

1) Organizację Systemu ERM.
2) Zasady kontroli i monitorowania ryzyka.
3) Model ryzyk.
4) Narzędzia zarządzania ryzykiem.
5) Ocenę adekwatności i funkcjonowania systemu ERM.

Rysunek 38 przedstawia konstrukcję funkcjonującego w Grupie Kapitałowej TAURON systemu ERM. Szczegółowy opis poszczególnych jego elementów został zamieszczony w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 rok.

Rysunek nr 38. Architektura systemu ERM w Grupie Kapitałowej TAURON

W dalszej części rozdziału znajdują się syntetyczne opisy elementów architektury systemu zarządzania ryzykiem. Rozszerzone opisy zostały umieszczone w Sprawozdaniu Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 rok.

5.4.2. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym zapewnia całościowe i spójne zasady zarządzania ryzykiem, powiązane między sobą metodycznie i informacyjnie. To ciągłe działania obejmujące identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, planowanie reakcji na ryzyko, wdrażanie przyjętej reakcji na ryzyko oraz komunikację pomiędzy uczestnikami procesu zarządzania ryzykiem.

Rysunek 39 przedstawia proces zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 39. Proces zarządzania ryzykiem z Grupie Kapitałowej TAURON

Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu potencjalnych zdarzeń mogących wpłynąć na realizację celów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON. Głównym zadaniem tego kroku jest sporządzenie lub aktualizacja listy ryzyk, które mogą mieć wpływ na osiąganie celów biznesowych. Zidentyfikowane ryzyka są opisane zgodnie z przyjętą metodyką oraz mają określony kontekst, informujący o wpływie ich materializacji na cele biznesowe.

Ocena ryzyka polega na określeniu możliwych finansowych i niefinansowych skutków materializacji ryzyka wpływającego na realizację określonych celów oraz na przypisaniu mu klasy ryzyka, określającej istotność ryzyka w punktu widzenia jego wpływu na realizację celów.

Planowanie polega na przygotowaniu dedykowanych reakcji dla zidentyfikowanego ryzyka celem osiągnięcia pożądanych rezultatów. Planowane działania stanowiące przygotowaną reakcję na ryzyko są uzależnione i dostosowane do bieżącego poziomu Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI; z ang. Key Risk Indicator), a w szczególności tych spośród nich, które pełnią role Wskaźników Wczesnego Ostrzegania (EWI; z ang. Early Warning Indicator).

Wdrażanie reakcji na ryzyko polega na wprowadzeniu w życie reakcji na zidentyfikowane ryzyko, przygotowanych w procesie planowania. Zdefiniowany zestaw działań, w ramach reakcji na ryzyko, określony w procesie planowania jest uzależniony od bieżącego poziomu wskaźników EWI. Wdrażanie kolejnych działań w ramach reakcji na ryzyko wymaga prowadzenia bieżącego monitorowania wskaźników ryzyka, które ma dostarczyć informacji, jaki zestaw działań powinien być realizowany oraz jednocześnie informować o tym, czy prowadzone czynności są efektywne, a zarządzanie ryzykiem przynosi założony efekt, polegający na utrzymywaniu wartości wskaźników EWI w obszarze akceptacji.

Komunikacja polega na ciągłym przepływie informacji pomiędzy uczestnikami procesu, która ma zapewnić pełną wiedzę na temat bieżącego stanu ryzyka oraz skuteczności działań prowadzonych w ramach reakcji na ryzyko. Elementem tego procesu jest również okresowe raportowanie o ryzyku.

5.4.3. Role i odpowiedzialności uczestników systemu zarządzania ryzykiem

Kluczowym założeniem systemu zarządzania ryzykiem w Grupie TAURON jest jasny i precyzyjny podział zadań oraz odpowiedzialności, zapewniający brak powstawania konfliktu interesów. System gwarantuje w szczególności niezależność funkcji podejmowania ryzyka od jego kontroli i monitoringu. Jest to realizowane poprzez centralizację funkcji kontrolnej na poziomie TAURON Polska Energia S.A. w organizacyjnym i funkcjonalnym odseparowaniu funkcji podejmowania ryzyka. Zasady funkcjonujące w Grupie Kapitałowej TAURON wprowadzają funkcję Właściciela ryzyka, tj. osoby odpowiedzialnej za zarządzanie danym ryzykiem oraz opracowanie i wdrożenie skutecznej reakcji na zagrożenie. Funkcja kontrolna, koordynacja procesu, jak również odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, została natomiast umiejscowiona w TAURON Polska Energia S.A., w Obszarze Dyrektora Wykonawczego właściwego ds. Ryzyka.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem szczególną rolę pełni Komitet Ryzyka, jako zespół ekspercki, który w sposób stały i ciągły inicjuje, analizuje, monitoruje, kontroluje, wspiera i nadzoruje funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. W skład Komitetu Ryzyka wchodzą osoby posiadające odpowiednią wiedzę o Spółce i jej otoczeniu oraz niezbędne kwalifikacje i umocowania. Zadaniem Komitetu Ryzyka jest wyznaczanie norm i standardów zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON oraz nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem. W obrębie Komitetu Ryzyka wydzielone zostały dwa odrębne zespoły: dla obszaru ryzyka handlowego oraz obszaru ryzyka finansowego i kredytowego. Komitet Ryzyka nadzoruje bezpośrednio realizację procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym.

W ramach Systemu ERM szczegółowo zdefiniowano role i odpowiedzialności wszystkich uczestników systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. Szczegółowy opis ról i odpowiedzialności zamieszczony został w tabeli nr 62.

Tabela nr 62. Opis ról i odpowiedzialności uczestników Systemu ERM w Grupie Kapitałowej TAURON

UCZESTNIK	ROLE I ODPOWIEDZIALNOŚCI UCZESTNIKA
Rada Nadzorcza TAURON	1) Ocena Systemu ERM, zwłaszcza jego adekwatności i skuteczności. 2) Uprawnienie do kontroli działań Spółki w zakresie zarządzania ryzykiem korporacyjnym, pod kątem zgodności z oczekiwaniami akcjonariuszy, organów nadzorczych i regulacyjnych.
Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON	Monitorowanie skuteczności Systemu ERM.
Zarząd TAURON	1) Ocena adekwatności, skuteczności i efektywności Systemu ERM. 2) Podejmowanie formalnych decyzji dotyczących kluczowych elementów zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON, w tym zatwierdzanie listy ryzyk, dla których Zarząd będzie pełnił funkcję Właściciela Ryzyka. 3) Zatwierdzanie tolerancji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON i limitów globalnych dla ryzyk kluczowych. 4) Zarządzanie ryzykami o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON.

Komitet Ryzyka	1) Nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON. 2) Kontrola ekspozycji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON. 3) Opiniowanie i rekomendowanie Zarządowi kształtu poszczególnych elementów infrastruktury zarządzania ryzykiem. 4) Określanie tolerancji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON i limitów globalnych dla kluczowych ryzyk, a także wnioskowanie do Zarządu o ich akceptację lub zmianę. 5) Nadzorowanie przygotowania kwartalnej informacji dla Zarządu na temat wszystkich istotnych zagadnień dotyczących ryzyka w Grupie Kapitałowej TAURON.
Dyrektor Wykonawczy właściwy ds. Ryzyka	1) Koordynacja procesu zarządzania ryzykiem na wszystkich szczeblach i we wszystkich obszarach działalności organizacji. 2) Odpowiedzialność za rozwój Systemu ERM (metod, procesów i procedur identyfikacji, oceny, monitorowania i kontroli zagrożeń). 3) Wspieranie i nadzór uczestników systemu w realizacji zarządzania ryzykiem oraz ocena jej efektywności. 4) Sporządzanie i przekazywanie raportów o ryzyku do uprawnionych uczestników procesu zarządzania ryzykiem. 5) Działania na rzecz budowy wspierającej kultury organizacyjnej i podnoszenia świadomości w zakresie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON.
Dyrektor Wykonawczy właściwy ds. Audytu Wewnętrznego	Cykliczny przegląd poprawności zaprojektowania i wdrożenia oraz efektów działań w ramach Systemu ERM.
Zarząd spółki zależnej	1) Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem w ramach spółki zależnej. 2) Promowanie kultury zarządzania ryzykiem w spółce zależnej. 3) Odpowiedzialność za właściwe reakcje na ryzyka oraz ich skuteczność. 4) Wyznaczanie Właścicieli Ryzyk w danej spółce zależnej. 5) Zatwierdzanie w uzasadnionych przypadkach planów reakcji na ryzyko i podejmowanie bieżących decyzji dotyczących postępowania z ryzykiem w przypadku przekroczenia ustalonych wartości ryzyka (progu eskalacji). 6) Podejmowanie bieżących decyzji dotyczących postępowania z ryzykiem w przypadku przekroczenia ustalonych wartości ryzyka.
Właściciel Ryzyka	1) Odpowiedzialność za działania związane z realizacją procesu zarządzania ryzykiem w ramach powierzonego obszaru odpowiedzialności, w kontekście wpływu na bieżącą działalność, jak i na realizację celów strategicznych, operacyjnych i finansowych jednostki. 2) Odpowiedzialność za przygotowanie planu i wdrożenie reakcji na ryzyko w przypadku przekroczenia jego ustalonych wartości, a także za komunikację i raportowanie w ramach realizowanego zarządzania ryzykiem.

5.4.4. Zasady kontroli i monitorowania ryzyka

Przyjęte zasady kontroli i monitoringu ryzyka mają na celu ograniczenie ekspozycji Grupy Kapitałowej TAURON na czynniki mogące niekorzystnie wpływać na jej funkcjonowanie. Podstawowym narzędziem kontroli ryzyka jest zatwierdzana przez Zarząd tolerancja na ryzyko, która określa maksymalną dopuszczalną wartość ekspozycji na ryzyko w Grupie Kapitałowej TAURON.

W procesie określania tolerancji na ryzyko brana jest pod uwagę specyfika i zakres działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Jej wysokość określana jest wartościowo, a zasady pomiaru poszczególnych ryzyk w organizacji określono tak, by zapewnić spójność pomiaru ryzyka ze stosowaną definicją tolerancji. Tolerancja na ryzyko stanowi podstawę do alokacji jej wysokości na limity globalne dedykowane do pojedynczego lub wielu ryzyk specyficznych. Następnie w obrębie zarządzania ryzykiem specyficznym alokowane są limity operacyjne. Podstawowym założeniem jest zagwarantowanie niezależności podejmowania ryzyka od jego kontroli, co gwarantuje bezpieczeństwo funkcjonowania organizacji.

Uzupełniające narzędzie służące do monitorowania ryzyka i jego kontroli stanowi System Wczesnego Ostrzegania, oparty o katalog KRI oraz EWI. Funkcjonujący w oparciu o wskaźniki KRI i EWI system umożliwia odpowiednio wczesną identyfikację zagrożeń poprzez pomiar przyczyn poszczególnych zagrożeń. Jednocześnie system ten

pozwala na odpowiednio wczesne podejmowanie działań zaradczych, przed faktyczną materializacją poszczególnych zagrożeń.

5.4.5. Narzędzia zarządzania ryzykiem

Stosowane w Grupie Kapitałowej TAURON narzędzia zarządzania ryzykiem pozwalają na skuteczną realizację poszczególnych etapów tego procesu. Grupa Kapitałowa TAURON stosuje w szczególności następujące narzędzia:

1) Kwestionariusz identyfikacji/ przeglądu ryzyk, czyli dokument w formie tabelarycznego formularza określającego informacje jakie powinny być zebrane w procesie identyfikacji lub cyklicznego przeglądu ryzyka.
2) Kartę ryzyka, czyli dokument zawierający szczegółowe informacje na temat zidentyfikowanego ryzyka.
3) Rejestr ryzyka, czyli tabelaryczne zestawienie ryzyk związanych z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON, zawierające w szczególności ich opisy, kategorie oraz wycenę.
4) Plan reakcji na ryzyko, czyli dokument zawierający przygotowany plan działań, których odpowiednio wczesne uruchomienie pozwoli na redukcję ekspozycji na dane ryzyko do akceptowalnego poziomu przed jego wystąpieniem, jak również ograniczy skutki ryzyka w momencie jego materializacji.
5) Formularz oceny ryzyka, stanowiący tabelaryczne zestawienie szczegółowych informacji na temat pomiaru ryzyka, obejmujący m.in. określenie wpływu i powiązanego z nim prawdopodobieństwa materializacji ryzyka oraz informację o bieżącym poziomie parametrów pomiaru ryzyka (KRI/EWI).

5.4.6. Model ryzyk

Model ryzyka określa spójną klasyfikację ryzyka, umożliwiając jego jednolite i kompleksowe ujęcie na poziomie całej Grupy Kapitałowej TAURON. Każde zidentyfikowane ryzyko przyporządkowywane jest do określonych kategorii i podkategorii. Główne kategorie i podkategorie ryzyk, zgodnie z obowiązującym Modelem ryzyk w Grupie Kapitałowej TAURON to:

1) **Ryzyko operacyjne**, w ramach którego wyodrębniono:
   - **Otoczenie** – ryzyka określające wpływ otoczenia zewnętrznego na realizację celów Grupy TAURON,
   - **Technologia infrastruktura i bezpieczeństwo** - ogół zdarzeń mających niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo pracowników, informacji oraz infrastrukturę wytwarzającą, przesyłową, wydobywczą czy informatyczną,
   - **Pracownicy i kultura organizacyjna** – ryzyka związane z zagadnieniami pracowniczymi i kulturą organizacji,
   - **Ryzyko Compliance** – ryzyka związane z brakiem zgodności, nadużyciami wewnętrznymi i zewnętrznymi jak również zachowaniami nieetycznymi,
   - **Klienci i kontrahenci** - ryzyka związane ze zmiennością runku dostaw/usług, niewywiązywanie się klienta/kontrahenta z zobowiązań umownych oraz niekorzystnych zmian lub wypowiadania umów handlowych przez klientów wpływających zarówno na wolumen jak i marżę.
2) **Ryzyko finansowe i kredytowe**, w ramach którego wyodrębniono:
   - **Finanse i kredyt** – ryzyka związane ze zmianami kursów walut, stóp procentowych, jak również ryzyko niewywiązania się kontrahentów Grupy TAURON ze zobowiązań kontraktowych.
3) **Ryzyko handlowe**, w ramach którego wyodrębniono:
   - **Handel** – ryzyka określające rynkową zmienność cen rynku energii elektrycznej i produktów powiązanych, na którą narażone jest przedsiębiorstwo.
4) **Ryzyko regulacyjne**, w ramach którego wyodrębniono:
   - **Regulacje** – ryzyka określające niekorzystny wpływ zmian legislacji na poziomie krajowym oraz europejskim mających bezpośredni wpływ na działalność Grupy TAURON

5.4.7. Ocena adekwatności i funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest procesem systematycznym i podlegającym ciągłemu doskonaleniu tak, aby na bieżąco dostosowywać go do specyfiki i struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej TAURON oraz zmieniającego się otoczenia. Podlega on również cyklicznej wewnętrznej oraz niezależnej ocenie adekwatności i przeglądom:

- System ERM podlega ciągłym przeglądom pod kątem jego adekwatności i dopasowania do struktury i specyfiki działania Grupy Kapitałowej TAURON, jak również zmieniającego się otoczenia,
- nie rzadziej niż raz w roku, Dyrektor Wykonawczy właściwy ds. Ryzyka sporządza raport z oceny adekwatności architektury Systemu ERM dla członków Komitetu Ryzyka, Dyrektor Wykonawczy właściwy ds. Audytu, w ramach sprawowania nadzoru instytucjonalnego (trzecia linia obrony), cyklicznie przeprowadza niezależną kontrolę zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON pod kątem właściwego stosowania zasad przez uczestników procesu, jak również jego adekwatności i skuteczności.

5.5. Ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem Grupy TAURON

Ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem Grupy TAURON klasyfikowane są zgodnie z Modelem ryzyk opisanych w punkcie 5.4.6. Wydzielono następujące kategorie ryzyk związanych z rozwojem Grupy TAURON:

1) Ryzyko społeczne
2) Ryzyko związane ze zmianami klimatu
3) Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim
4) Ryzyko BHP
5) Ryzyko komunikacji wewnętrznej
6) Ryzyko środowiskowe
7) Ryzyko procesu zakupowego
8) Ryzyko prawne
9) Ryzyko Compliance

5.5.1. Ryzyko społeczne

Tabela nr 63 przedstawia Ryzyko społeczne zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko społeczne zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Pracownicy i kultura organizacyjna.

Tabela nr 63. Ryzyko społeczne zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko społeczne	Ryzyko obejmuje ryzyko niewywiązywania się ze standardów obsługi klienta, realizacji umów sprzedaży, komunikacji zewnętrznej i działań marketingowych oraz ryzyko związane z ochroną danych osobowych. Skutkiem materializacji ryzyka jest utrata reputacji i zaufania klientów, spory z klientami, brak realizacji celów, w tym celów sprzedażowych oraz możliwe kary za nieprzestrzeganie wymogów prawa w zakresie ochrony danych osobowych.	➔	• Przyjęcie i realizacja PRO Klienckiej Polityki Społecznej. • Prowadzenie dialogu z klientami, w tym badanie zadowolenia klientów, dopasowanie oferty produktowej do ich potrzeb, dbanie o wysoki poziom obsługi klientów. • Budowanie relacji z klientami i otoczeniem rynkowym. • Odpowiedzialność za produkt, w tym za jakość i bezpieczeństwo dostaw, dopasowanie oferty produktowej do oczekiwań klientów. • Ochrona prywatności i bezpieczeństwa danych osobowych klientów. • Wdrażanie narzędzi wspierających realizację klienckiej polityki społecznej. • Standaryzacja wzorów umów z klientami i ich dostosowywanie do zmian w przepisach prawa oraz optymalizacja procesów sprzedażowych i obsługowych. • Realizacja działań promocyjnych zgodnie zprzyjętą Strategią marki TAURON i Strategią sponsoringową Grupy TAURON na lata 2018-2025, uwzględniające poszanowanie praw człowieka i prowadzenie odpowiedzialnego marketingu.
2.	Ryzyko zarządzania obszarem społecznej odpowiedzialnośc i biznesu	Ryzyko związane z zaangażowaniem GK TAURON w działania, które nie stanowią odpowiedzi na potrzeby interesariuszy powodujące utratę zaufania ze strony różnych grup interesariuszy, utratę wiarygodności i przekazów generowanych przez firmę w społeczeństwie	➔	• Wdrożenie i realizacja planu projektów CSR, w którym określone są wszystkie działania wraz z ich uzasadnieniem, • Zatwierdzanie przez upoważnione obszary kluczowych działań.
3.	Ryzyko zarządzania reputacją poprzez kształtowanie wizerunku marki	Ryzyko związane z wykorzystywaniem marki TAURON w skojarzeniu z niekorzystnymi, kontrowersyjnymi działaniami mającymi negatywny wpływ na wizerunek Grupy powodujący w efekcie kształtowanie nieodpowiedniego wizerunku firmy.	➔	• Nadzorowanie procesu ustalania metodologii przeprowadzania akcji promocyjnych i sponsoringowych, zatwierdzanie przez upoważnione obszary kluczowych działań, • Wdrożenie Systemu Identyfikacji Wizualnej, powołanie Zespołu odpowiedzialnego za ocenę i zatwierdzanie projektów wizerunkowych.

5.5.2. Ryzyko związane ze zmianami klimatu

Skuteczne przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zrównoważony rozwój, to jedne z głównych postulatów realizowanych w ramach koncepcji Zielony Zwrot TAURONA. Biorąc pod uwagę powyższe i mając świadomość zachodzących zmian klimatycznych, w ramach Modelu ryzyk, wyodrębnione zostały również ryzyka związane ze zmianami klimatu. W ich ramach wyróżnia się:

- ryzyko fizyczne - wynikające z fizycznych skutków zmiany klimatu niekorzystnie wpływających na działalność spółek Grupy TAURON , w szczególności będące następstwem określonych zdarzeń związanych z pogodą (burze, powodzie, fale upałów), zmianami klimatu powodującymi zmiany temperatur lub suszę hydrologiczną,
- ryzyko związane z przejściem - obejmujące ryzyka wynikające z transformacji na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu; na przykład regulacyjne, finansowe, społeczne, technologiczne.

5.5.2.1. Ryzyko fizyczne

Tabela nr 64 przedstawia Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Otoczenie; Ryzyko operacyjne/Technologia i infrastruktura; Ryzyko operacyjne/Klienci i kontrahenci; Ryzyko handlowe/Handel.

Tabela nr 64. Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Krótkotermino-we ryzyko fizyczne (ryzyko ostre)	Ryzyko związane jest z: - częstym występowania ekstremalnych temperatur, większą intensywnością opadów mogąca powodować powodzie o każdej porze roku, opadami o nierównomiernym charakterze, skutkującymi dłuższymi okresami bezopadowymi, przerywanymi gwałtownymi opadami (nawalne deszcze), - wzrostem częstotliwości i intensywności huraganów, silnymi wiatrami z towarzyszącymi im incydentalnie trąbami powietrznymi i wyładowaniami atmosferycznymi powodującymi awarie maszyn i urządzeń, awarie sieci dystrybucyjnych (energia elektryczna, ciepło) częstszym występowaniem susz oraz związanych z tym ograniczeniami w dostępie do wody, a także zwiększonym ryzykiem pożarów. Skutkiem materializacji ryzyka są również: - zwiększone koszty utrzymania sieci przesyłowych wynikających z kosztów usuwania awarii, spadek wolumenu sprzedaży energii i ciepła, spadek wolumenu produkcji, pogorszenie wskaźników jakościowych dystrybucji wpływających na przychód regulowany, - gwałtowne wahania poziomu cen rynkowych wynikających z występowaniem ekstremalnych temperatur wpływających na poziomy zapotrzebowania i możliwości jego pokrycia po stronie podażowej. Ryzyko obejmuje zidentyfikowane i zarządzane w Grupie TAURON ryzyka: środowiskowe (w kontekście nadmiernego wpływu na klimat), pogodowe, majątku firmy oraz ryzyko rynkowe.		• Przyjęcie i wdrożenie Polityki Klimatycznej Grupy TAURON, • Prowadzenie działalności biznesowej oddziaływującej na klimat zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. • Utrzymywanie wymaganego poziomu sprawności urządzeń redukujących zanieczyszczenia, • Częsta ocena zgodności działań z wymaganiami prawnymi w zakresie wpływu na klimat, • Aktywne poszukiwanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących wpływ działalności GT na zmiany klimatu, stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do konsekwencji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmienności warunków pogodowych w szczególności w Obszarach biznesowych wrażliwych na te czynniki, • Optymalizacja nakładów inwestycyjnych na odtworzenie majątku, czynne monitorowanie stanu maszyn, urządzeń i instalacji. • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i kultury pracy pracowników poprzez organizowanie kursów i szkoleń. • Reagowanie na sytuację awaryjną poprzez obsługę techniczną oraz automatykę zabezpieczającą. • Ubezpieczenie majątku od zdarzeń losowych (z wyłączeniem majątku pod ziemią). • Wprowadzenie narzędzi informatycznych w obszarze doskonalenia monitoringu i zarządzania wskaźnikami awaryjności. • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do konsekwencji ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zmienności warunków pogodowych, w szczególności w Obszarze Dystrybucji.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
2.	Ryzyko fizyczne długotrwałe	Ryzyko związane jest ze: - spadkiem wolumenu sprzedaży produktów oferowanych przez spółki Grupy TAURON w szczególności w skutek odchylenia temperatury od wartości planowanych skutkujących przede wszystkim utratą przychodów w poszczególnych segmentach działalności Grupy TAURON wynikającą ze zmniejszonego zapotrzebowania, - zmniejszeniem, szczególnie latem, poziomu wód w rzekach i zbiornikach wodnych oraz wzrostem ich temperatury, co generuje spadek sprawności jednostek wytwórczych oraz zmniejszenie dyspozycyjności bloków co w okresie występowania pików energetycznych. Powyższe może doprowadzić w skrajnym scenariuszu do blackoutu, - zmianą warunków rynkowych funkcjonowania spółek Grupy TAURON w szczególności w skutek zmian czynników atmosferycznych skutkujące spadkiem marży w Obszarze Wytwarzania (CDS/wolumen) oraz generalnie wzrostem kosztów i spadkiem przychodów, - zwiększoną awaryjnością maszyn i urządzeń stanowiących majątek spółek Grupy TAURON z uwagi na trwałe zmiany klimatu – jak na przykład długotrwałe susze, ocieplenie klimatu. Ryzyko obejmuje zidentyfikowane i zarządzane w Grupie TAURON ryzyka: wolumenu i marży, majątku firmy oraz ryzyko rynkowe.		• Bieżąca aktualizacja oferty, wprowadzenie do sprzedaży produktów typu multipakiet, • Prowadzenie działań marketingowych, pozyskiwanie nowych klientów, • Działania skupione na utrzymaniu aktualnych klientów i odzyskaniu utraconych, • Codzienny pomiar i raportowanie pozycji portfelowych, • Zarządzanie ryzykiem handlowym poprzez system nadawania i kontrolowania limitów ryzyka (np. VaR oraz stop loss) • Przyjęcie optymalnej strategii handlowej i wdrożenie mechanizmów zabezpieczania pozycji handlowej, • Optymalizacja nakładów inwestycyjnych na odtworzenie majątku, czynne monitorowanie stanu maszyn, urządzeń i instalacji, • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego do zmian klimatycznych.

5.5.2.1. Ryzyko klimatu związane z przejściem

Tabela nr 65 przedstawia Ryzyko klimatu związane z przejściem zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko klimatu związane z przejściem zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Otoczenie; Ryzyko regulacyjne/Regulacje; Ryzyko operacyjne/Klienci i kontrahenci; Ryzyko handlowe/Handel; Ryzyko finansowe i kredytowe/Finanse i kredyt.

Tabela nr 65. Ryzyko związane z przejściem zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko związane z przejściem	Ryzyko związane z zaostrzeniem polityki klimatycznej Unii Europejskiej, zaostrzeniem wymogów środowiskowych wynikających ze zmian klimatycznych, rosnącą świadomością klientów w zakresie zmian klimatycznych, działaniami wspierającymi efektywność energetyczną (rozwój prosumentów, wsparcie termoizolacji, budowa własnych źródeł energii i ciepła, odejście od węgla jako paliwa), zmianą warunków funkcjonowania Grupy TAURON (konieczność dostosowania firmy do wyzwań zmian wynikających ze zmian klimatu, w tym dostosowania technologicznego do światowych rozwiązań niskoemisyjnych). Skutki ryzyka obejmują kwestie reputacji, technologii, polityki i regulacji, a także kwestie rynkowe. W szczególności skutkami ryzyka mogą być: - spadek wolumenu sprzedaży produktów oferowanych przez spółki Grupy TAURON w szczególności w skutek rozwoju energooszczędności,		• Stosowanie Polityki klimatycznej Grupy TAURON, • Określenie i aktualizacja i realizacja Strategii Grupy TAURON, • Aktualizacja Strategicznej Agendy Badawczej Grupy TAURON, • Dostosowanie Strategii Inwestycyjnej Grupy TAURON do wytycznych wynikających z Polityki klimatycznej i Strategii inwestycyjnej, • Aktualizacja i wdrażanie Strategii zrównoważonego rozwoju Grypy TAURON, • Bieżąca analiza projektów rozporządzeń i ustaw, • Aktywny udział w pracach zespołów opiniujących projekty i proponujących optymalne rozwiązania, • Stopniowe dostosowywanie majątku produkcyjnego i mixu energetycznego GT do wytwarzania energii odnawialnej oraz zero i niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii elektrycznej, • Stopniowe wycofywanie antropogenicznych źródeł emisji gazów cieplarnianych pochodzących z paliw kopalnych poprzez rozwój energetyki odnawialnej oraz zero

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		ocieplania budynków, rozwoju prosumentów, skutkujących przede wszystkim utratą przychodów w poszczególnych segmentach działalności Grupy TAURON wynikająca ze zmniejszonego zapotrzebowania, - zmiana warunków rynkowych funkcjonowania spółek Grupy TAURON w szczególności w skutek zaostrzenia polityki klimatycznej Unii Europejskiej, rosnącej świadomości ekologicznej społeczeństwa, działań wspierających efektywność energetyczną (odejście od węgla jako paliwa, rozwój prosumentów, wsparcie termoizolacji i budowy własnych źródeł energii i ciepła) skutkujące spadkiem marży w Obszarze Wytwarzania (CDS/wolumen) oraz generalnie wzrostem kosztów i spadkiem przychodów, - utrudnienia lub wzrost kosztów pozyskania kapitału do finansowania działalności opartej na paliwach kopalnych, - utrata reputacji z tytułu zaangażowania w paliwa kopalne, - konieczność transformacji majątku i w konsekwencji konieczność ponoszenia dodatkowych nakładów na skutek zmian klimatycznych, - utrudnienie lub wzrost kosztów ubezpieczenia majątku opartego na paliwach kopalnych, - wzrost kosztów opłat środowiskowych oraz konieczność poniesienia dodatkowych nakładów inwestycyjnych na dostosowanie majątku do wymogów środowiskowych, - wzrost ceny uprawnień do emisji CO_2 i w konsekwencji spadek marży w segmencie energetyki konwencjonalnej, - spadek zapotrzebowania na energię w wyniku efektywności energetycznej i rozwoju energetyki prosumenckiej, - spadek zapotrzebowania na dotychczas oferowane produkty oferowane przez spółki Grupy TAURON, - ograniczenie lub wyłączenie działalności opartej o paliwa kopalne i węglany, - konieczność restrukturyzacji zatrudnienia wynikająca ze zmiany profilu działalności, - utrudnienia procedur administracyjnych z udziałem społeczeństwa przez organizacje pozarządowe, - spadek wartości przedsiębiorstwa, - niemożność zaspokojenia oczekiwań rynku w wyniku braku oczekiwanych produktów w portfelu. Ryzyko obejmuje zidentyfikowane i zarządzane w Grupie TAURON ryzyka: zmian klimatu, reputacji, regulacyjne, wolumenu i marży, rynkowe, pozyskania finansowania, majątku firmy, kadrowe.		i niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii elektrycznej, • Aktywne poszukiwanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących wpływ działalności GT na zmiany klimatu.

5.5.3. Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim

Tabela nr 66 przedstawia Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Pracownicy i kultura organizacyjna

Tabela nr 66. Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko zarządzania kapitałem ludzkim	Ryzyko związane z zagadnieniami pracowniczymi, w tym również z kwestią różnorodności, partycypacji, warunkami zatrudnienia i pracy, stosunkami ze związkami zawodowymi oraz poszanowaniem prawa wolności do zrzeszania się, zarządzania kapitałem ludzkim, zarządzania ścieżkami kariery i rekrutacją, systemami szkoleń, zdrowiem i bezpieczeństwem w pracy jak również w dłuższej perspektywie koniecznością restrukturyzacji zatrudnienia powodowaną zmianami klimatycznymi wymuszającymi zmianę profilu działalności. Skutkiem materializacji ryzyka mogą być przerwy lub zakłócenia w pracy operacyjnej, skargi pracownicze, spory zbiorowe, strajki, utrata wyspecjalizowanej kadry i trudności w jej odtworzeniu.	➔	Przyjęcie i realizacja Polityki Rekrutacji, Selekcji i Adaptacji Pracowników. • Przyjęcie i realizacja Polityki przestrzegania Zasad Etyki praz przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji. • Dbałość o rozwój kompetencji pracowników, w tym poprzez udział w szkoleniach. • Prowadzenie konsultacji z organizacjami społecznymi w Grupie Kapitałowej TAURON. • Realizacja polityki kadrowej w oparciu o Model Kompetencyjny oraz obowiązujące regulacje w zakresie wynagrodzeń i prawa pracy (Regulamin Wynagradzania, ZUZP, Regulamin Pracy). • Przyjęcie i wdrożenie Polityki Różnorodności. • Przyjęcie i wdrożenie Polityki Poszanowania Praw Człowieka.

5.5.4. Ryzyko BHP

Tabela nr 67 przedstawia Ryzyko BHP zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko BHP zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Pracownicy i kultura organizacyjna

Tabela nr 67. Ryzyko BHP zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko BHP	Ryzyko związane z zapewnieniem zdrowia i bezpieczeństwa w pracy. Skutkiem materializacji ryzyka jest uraz pracownika, utrata zdrowia lub nadmierna ekspozycja pracownika na czynniki szkodliwe dla zdrowia, odszkodowania wypłacane z tytułu uszczerbku na zdrowiu.	➔	• Priorytetyzacja bezpieczeństwa pracowników, klientów, wykonawców i interesariuszy w podejmowanych działaniach biznesowych, • Przyjęcie i realizacja Polityki BHP Grupy TAURON, • Zapewnianie optymalnych warunków pracy, • Prowadzenie aktywnego monitorowania warunków pracy oraz poprawności jej organizacji, • Podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy, • Prowadzenie szkoleń, wdrażanie i doskonalenie systemu zarządzania BHP.

5.5.5. Ryzyko komunikacji wewnętrznej

Tabela nr 68 przedstawia Ryzyko komunikacji wewnętrznej zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko komunikacji wewnętrznej zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Pracownicy i kultura organizacyjna

Tabela nr 68. Ryzyko komunikacji wewnętrznej zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko komunikacji wewnętrznej	Ryzyko związane z przekazywaniem wewnątrz organizacji błędnej lub niesprawdzonej informacji, formułowania niejasnego/niepełnego komunikatu, nieprzekazywaniu pracownikom informacji o istotnym znaczeniu powodujące wprowadzenie w błąd odbiorców informacji lub niedopełnienie obowiązków informacyjnych skutkujące podejmowaniem niewłaściwych decyzji biznesowych w wyniki braku rzetelnej informacji, utratę zaufania wobec pracodawcy lun kary administracyjne.	➔	• Budowanie relacji ze stroną społeczną w Grupie Kapitałowej TAURON i ścisła współpraca z Rzecznikiem Dialogu Społecznego, • Wykorzystywanie i rozwój dostępnych narzędzi komunikacji w celu przekazywania istotnych informacji do pracowników Grupy Kapitałowej TAURON, • Przy przekazywaniu istotnych informacji - organizacja spotkań bezpośrednich kadry zarządzającej z pracownikami, • Bieżące monitorowanie sytuacji i zdarzeń w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON mogących wywołać niepokój społeczny, • Cykliczne spotkania z przedstawicielami spółek zajmującymi się komunikacją wewnętrzną w celu wymiany informacji, • Opracowanie Strategii komunikacyjnej dla Grupy TAURON.

5.5.6. Ryzyko środowiskowe

Tabela nr 69 przedstawia Ryzyko środowiskowe zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko środowiskowe zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Technologia i infrastruktura.

Tabela nr 69. Ryzyko środowiskowe zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko środowiskowe	Ryzyko związane z wpływem prowadzonej działalności biznesowej na środowisko naturalne i korzystaniem z jego zasobów w tym w szczególności utratą kontroli nad procesem uniemożliwiającym zapobieganie ponadnormatywnym zanieczyszczeniom, uszkodzeniem, zakłóceniom lub awariom instalacji lub urządzeń skutkującym negatywnie na środowisko. Ryzyko wiąże się również z możliwością: - braku aktualności decyzji środowiskowych, - deponowaniem odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub niezgodnie z warunkami eksploatacji obiektów do tego przeznaczonych, - wystąpienia sytuacji kryzysowej: np. pożar, przemieszczenie mas ziemnych, zjawiska ekstremalne, - wykorzystaniem odpadów niezgodnie z dopuszczonym kierunkiem przeznaczenia, - brak właściwych zabezpieczeń ograniczających negatywny wpływ działalności Grupy TAURON na środowisko, - uwolnienie substancji niebezpiecznych do środowiska, - protestów społecznych. Skutkiem materializacji ryzyka jest degradacja środowiska naturalnego	➔	• Przyjęcie i wdrożenie Polityki Środowiskowej Grupy TAURON, • Prowadzenie działalności biznesowej oddziaływującej na środowisko zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. • Bieżący nadzór nad dotrzymaniem warunków decyzji środowiskowych, • Utrzymywanie wymaganego poziomu sprawności urządzeń redukujących zanieczyszczenia, • Częsta ocena zgodności działań z wymaganiami prawnymi w zakresie ochrony środowiska, • Realizacja inwestycji ze sfery ochrony środowiska w celu minimalizacji skutków niekorzystnego wpływu prowadzonej działalności wydobywczej i przeróbczej na środowisko i klimat, • Aktywne poszukiwanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących wpływ działalności GT na zmiany klimatu.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		oraz kary za niedotrzymanie wymagań środowiskowych, konieczność ich usunięcia, ograniczenie produkcji, opóźnienia w realizacji inwestycji, zanieczyszczenie źródeł wody w sposób uniemożliwiający ich wykorzystanie, zniszczenie siedliska, obiektu lub obszaru cennego przyrodniczo – kompensacja przyrodnicza, ograniczenia dalszego rozwoju biznesowego, utrata wizerunku GRUPY, ograniczenie możliwości korzystania z finansowych programów pomocowych. Ryzyko obejmuje również wzrost wymogów środowiskowych wynikających z zaostrzenia polityki klimatycznej Unii Europejskiej		

5.5.7. Ryzyko procesu zakupowego

Tabela nr 70 przedstawia Ryzyko procesu zakupowego zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko procesu zakupowego zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Klienci i kontrahenci.

Tabela nr 70. Ryzyko procesu zakupowego zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko procesu zakupowego	Ryzyko związane z prowadzonymi postępowaniami zakupowymi, ich błędną realizacją, nieplanowanym wzrostem kosztów zakupu, uwzględniające metody zapobiegania łamaniu praw człowieka przez partnerów biznesowych, przeciwdziałaniu korupcji i nadużyć w procesie zakupowym oraz przestrzegania standardów etyczno-moralnych w trakcie jego realizacji. Skutkiem materializacji ryzyka są niekorzystne umowy zakupowe, konieczność unieważnienia postępowań przetargowych, utrata wizerunku Grupy Kapitałowej TAURON i wiarygodności wobec interesariuszy. .	➔	• Przyjęcie i wdrożenie Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Grupy TAURON. • Przyjęcie i realizacja Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON. • Przyjęcie i realizacja Polityki Poszanowania Praw Człowieka. • Standaryzacja zasad prowadzenia postępowań w procesie zakupowym i jego transparentność. • Budowanie trwałych relacji z kontrahentami, opartych na zaufaniu i wzajemnym szacunku. • Oczekiwanie od kontrahentów przestrzegania przepisów prawa, standardów etycznych i dobrych praktyk handlowych, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad dyskryminacji i nierównego traktowania, poszanowania praw człowieka i godności pracowników, przejrzystej polityki personalnej, ochrony środowiska, uczciwej konkurencji, zapobiegania i zwalczania nadużyć oraz bezpieczeństwa i ochrony informacji. • Stosowanie wzorców umów i klauzul standardowych do umów w zakresie przestrzegania praw człowieka przez partnerów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON.

5.5.8. Ryzyko prawne

Tabela nr 71 przedstawia Ryzyko prawne zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko prawne zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Otoczenie.

Tabela nr 71. Ryzyko prawne zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko prawne	Ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, błędną interpretacją nowych przepisów i regulacji, wymogami nakładanymi przez	➔	• Stały monitoring otoczenia prawnego i zmian przepisów prawa, w tym z zakresu zagadnień społecznych,

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
		regulatora i organy nadzorujące. Skutkiem materializacji ryzyka mogą być kary finansowe, odpowiedzialność karna i cywilnoprawna, utrata wizerunku Grupy. .		poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji, ochrony środowiska i zagadnień pracowniczych. • Wdrażanie wymaganych zmian do regulacji wewnętrznych. • Powoływanie grup roboczych mających na celu przygotowanie i wdrożenie wymaganych zmian wynikających z otoczenia prawnego. • Stała współpraca z organami nadzorującymi rynek energii i rynek kapitałowy. • Konsultacje z jednostkami organizacyjnymi z zakresu projektowanych regulacji kluczowych dla obszaru zgodności. • Szkolenia pracowników ze znajomości przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

5.5.9. Ryzyko Compliance

Tabela nr 72 przedstawia Ryzyko Compliance zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Zgodnie z opisanym w punkcie 5.4.6 Modelem ryzyk, Ryzyko Compliance zakwalifikowano do kategorii: Ryzyko operacyjne/Ryzyko Compliance.

Tabela nr 72. Ryzyko Compliance zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej TAURON

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
1.	Ryzyko nadużyć wewnętrznych	Ryzyko związane z przywłaszczeniem lub wykorzystywaniem majątku Spółki, jego dewastacją, kradzieżą, wykorzystywaniem pozycji służbowej do uzyskiwania korzyści osobistych skutkujące stratami finansowymi, sankcjami karnymi i administracyjnymi, odpowiedzialnością karną i cywilnoprawną. .	➔	• Działania edukacyjne i szkoleniowe wśród pracowników, w tym obowiązkowe szkolenie e-learnignowego w zakresie Systemu Zarządzania Zgodnością w Grupie TAURON. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć (whistleblowing system), umożliwiającego zgłaszanie potencjalnych przypadków nadużyć przez pracowników GT do bezpośredniego przełożonego, Komisji Etyki, Pełnomocnikowi ds. Zgodności/ Koordynatorowi ds. Zgodności lub poprzez formularz zgłoszenia nadużyć na stronie http://www.tauron.pl/. • Prowadzenie postępowań wyjaśniających przez Pełnomocnika ds. Zgodności lub Koordynatorów ds. Zgodności • Budowa kultury organizacyjnej opartej na wartościach i zasadach Grupy TAURON. • Przyjęcie i realizacja Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON. • Przyjęcie i realizacja Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Grupy TAURON, • Przyjęcie i realizacja Zasad przyjmowania i wręczania upominków w Grupie TAURON.
2.	Ryzyko nadużyć zewnętrznych	Ryzyko związane z wystąpieniem nadużycia zewnętrznego, które ma wpływ na działalność Grupy TAURON poprzez: ujawnianie informacji osobom nieuprawnionym, utratę informacji, szpiegostwo handlowe, zamach terrorystyczny i ataki hakerów, wyłudzenia podatkowe, kradzież, wandalizm, fałszerstwo, prawnie brudnych pieniędzy, zamach terrorystyczny. .	➔	• Podnoszenie świadomości pracowników poprzez szkolenia i kampanie informacyjne o istniejących zagrożeniach nadużyć zewnętrznych, • Przyjęcie i wdrożenie Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON. • Wdrożenie klauzul antykorupcyjnych do umów z kontrahentami. • Przyjęcie i realizacja Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć (whistleblowing system), umożliwiającego zgłaszanie potencjalnych przypadków nadużyć, system umożliwia również zgłaszanie nadużyć przez podmioty zewnętrzne poprzez formularz zgłoszenia nadużyć na stronie http://www.tauron.pl/.

Lp.	Nazwa ryzyka	Opis ryzyka	Trend ryzyka	Reakcja na ryzyko
				• Monitoring współpracy z kontrahentami oraz badanie ich wiarygodności w Grupie TAURON. • Propagowanie najlepszych praktyk, doskonalenie procedur, prowadzenie szkoleń oraz stosowanie Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Etyki Biznesowej Grupy TAURON i funkcjonowanie systemu zgłaszania nadużyć. • Budowa kultury organizacyjnej opartej na wartościach i zasadach Grupy TAURON.
3.	Ryzyko zachowań nieetycznych oraz mobbingu	Ryzyko obejmuje wystąpienie zachowań nieetycznych skutkujących w szczególności brakiem współpracy, złą atmosferą w zespole, mobbing, molestowanie, obrażanie, dyskryminacja pracowników.	➔	• Podnoszenie świadomości pracowników poprzez szkolenia i kampanie informacyjne o istniejących zagrożeniach nadużyć zewnętrznych. • Przyjęcie i wdrożenie Kodeksu Postępowania dla Kontrahentów Spółek Grupy TAURON. • Wdrożenie klauzul antykorupcyjnych do umów z kontrahentami. • Przyjęcie i realizacja Polityki Antykorupcyjnej Grupy TAURON. • Efektywne stosowanie w organizacji systemu zgłaszania nadużyć (whistleblowing system), umożliwiającego zgłaszanie potencjalnych przypadków nadużyć, system umożliwia również zgłaszanie nadużyć przez podmioty zewnętrzne poprzez formularz zgłoszenia nadużyć na stronie http://www.tauron.pl/. • Monitoring współpracy z kontrahentami oraz badanie ich wiarygodności w Grupie TAURON. • Propagowanie najlepszych praktyk, doskonalenie procedur, prowadzenie szkoleń oraz stosowanie Kodeksu Odpowiedzialnego Biznesu Etyki Biznesowej Grupy TAURON i funkcjonowanie systemu zgłaszania nadużyć.

5.6. Profilowe wskaźniki GRI opisane w niniejszym rozdziale

- GRI 102-15Kluczowy wpływ, ryzyka i szanse
- GRI 103-2 Podejście do zarządzania i jego elementy w obszarach: środowiskowym, społecznym, praw człowieka, przeciwdziałaniu korupcji, HR ze wskazaniem istotnych tematów w ramach danego obszaru

6.INDEKS GRI

- GRI 101 Założenia i podstawy raportowania
- GRI 102-14 Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla
- GRI 102-40 Lista grup interesariuszy organizacji
- GRI 102-42 Proces identyfikacji i selekcji angażowanych grup interesariuszy
- GRI 102-43 Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy
- GRI 102-44 Kluczowe tematy i problemy poruszane przez Interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji również poprzez ich zaraportowanie
- GRI 102-45 Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym
- GRI 102-46 Proces definiowania treści raportu oraz granic aspektów
- GRI 102-47 Zidentyfikowane istotne tematy
- GRI 102-49 Zmiany w raportowaniu (znaczące zmiany względem poprzednich okresów objętych raportem dotyczące istotnych tematów i granic aspektów)
- GRI 102-50 Okres raportowania
- GRI 102-51 Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)
- GRI 102-52 Cykl raportowania
- GRI 102-54 Wskazanie czy raport sporządzono zgodnie ze Standardem GRI w opcji Core lub Comprehensive
- GRI 102-56 Potwierdzenie wiarygodności
- GRI 103-1 Wyjaśnienie tematów zidentyfikowanych jako istotne wraz ze wskazaniem ograniczeń
- GRI 102-55 Indeks GRI
- GRI 102-1 Nazwa organizacji
- GRI 102-2 Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi
- GRI 102-3 Lokalizacja siedziby głównej organizacji
- GRI 102-4 Lokalizacja działalności operacyjnej - w tym liczba krajów, w których działa organizacja wraz z nazwami tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub które są szczególnie ważne w związku z tematami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju omówionymi w raporcie
- GRI 102-5 Forma własności i struktura prawna organizacji
- GRI 102-6 Obsługiwane rynki
- GRI 102-7 Skala działalności
- GRI 102-10 Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności lub łańcucha wartości
- GRI 102-11 Zasada ostrożności
- GRI 102-16 Wartości organizacji, kodeks etyki, zasady i normy zachowań
- GRI 102-17 Wewnętrzne i zewnętrzne mechanizmy umożliwiające uzyskanie porady dot. zachowań w kwestiach etycznych i prawnych oraz spraw związanych z integralnością organizacji
- GRI 102-18 Struktura nadzorcza organizacji
- GRI 102-22 Skład najwyższego organu zarządzającego
- GRI 102-23 Najwyższy organ zarządzający
- GRI 102-24 Sposób wybierania najwyższych organów zarządczych
- GRI 102-26 Rola najwyższego organu zarządzającego w otoczeniu, cel, wartości i strategia
- GRI 102-28 Ocena wyników najwyższego organu zarządzającego
- GRI 102-32 Rola najwyższego organu zarządzającego w raportowaniu
- GRI 102-25 Konflikt interesów
- GRI 201-2 Finansowe implikacje i inne ryzyka i szanse związane ze zmianami klimatycznymi
- GRI 203-1 Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo,
- GRI 103-2 Podejście do zarządzania i jego elementy w obszarach: środowiskowym, społecznym, praw człowieka, przeciwdziałaniu korupcji, HR ze wskazaniem istotnych tematów w ramach danego obszaru
- GRI 102-2 Główne marki, produkty i usługi
- GRI 102-7 Skala działalności
- GRI 102-9 Łańcuch dostaw organizacji
- GRI 102-10 Znaczące zmiany w organizacji w łańcuchu dostaw w raportowanym okresie
- GRI 102-12 Inicjatywy zewnętrzne
- GRI 102-15 Kluczowy wpływ, ryzyka i szanse
- GRI 102-16 Kluczowe obszary wpływów, ryzyk i szans
- GRI 103-1 Uzasadnienie wyboru istotnych aspektów i ich granice
- GRI 201-1 Wartość dodana wygenerowana i dystrybuowana
- GRI 201-4 Wsparcie ze strony rządu – udział właścicielski państwa
- GRI 203-1 Inwestycje w produkty i usługi
- GRI 205-1 Operacje chronione przed ryzykiem korupcji

- GRI 205-2 Komunikacja i treningi antykorupcyjne
- GRI 205-3 Potwierdzone incydenty korupcyjne
- GRI 403 Podejście zarządcze w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- GRI 403-9 Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy, oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą według regionów i płci
- GRI 416-1 Liczba zdarzeń wypadkowych
- GRI EU18 Odsetek pracowników, wykonawców i podwykonawców, którzy przeszli szkolenie BHP
- GRI 417 Podejście zarządcze w zakresie marketingu i etykietowania
- GRI 417-2 Przypadki niezgodności produktów i usług w zakresie informacji i etykietowania
- GRI 417-3 Przypadki niezgodności dotyczące komunikacji marketingowej
- GRI EU 3 Liczba klientów indywidualnych i biznesowych
- GRI 418 Podejście zarządcze w zakresie prywatności klienta
- GRI 418-1 Istotne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych klienckich
- GRI EU-DMA Podejście zarządcze w zakresie badania i rozwój
- GRI EU DMA Badania i inwestycje mające na celu zapewnienie niezawodności dostaw energii oraz promocję zrównoważonego rozwoju
- GRI 405 Podejście zarządcze w zakresie równości i różnorodności
- GRI 406-1 Incydenty związane z dyskryminacją i akcje korekcyjne
- GRI 206-1 Działania antymonopolowe
- GRI 401 Podejście zarządcze w zakresie zatrudnienia
- GRI 102-8 Informacja o pracownikach i współpracownikach
- GRI 405-1 Skład kadry pracowniczej w podziale na wiek i płeć oraz mniejszości
- GRI 401-3 Urlop rodzicielski
- GRI 102-41 Układy zbiorowe pracy
- GRI 404-1 Liczba godzin szkoleniowych w przeliczeniu na pracownika
- GRI 404-2 Programy zwiększania kompetencji
- GRI 403-1 Liczba pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych
- GRI 305-1 Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych
- GRI 302-1 Całkowite zużycie lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych
- GRI EU2 Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii
- GRI 305-7 Emisje związków NOx, SOx i innych istotnych związków do powietrza
- GRI 303-3 Łączny pobór wody według źródła
- GRI 306-1 Całkowita objętość ścieków według jakości i miejsca przeznaczenia
- GRI 306-2 Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem
- GRI EU-DMA Podejście zarządcze w zarządzaniu odpadem
- GRI 302-3 Energochłonność
- GRI EU18 Odsetek pracowników, wykonawców i podwykonawców Grupy Kapitałowej TAURON, którzy przeszli szkolenie BHP
- GRI 305-5 Redukcja emisji gazów cieplarnianych
- GRI EU1 Zainstalowana moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca oraz wymogi regulacyjne

Katowice, dnia 30 marca 2020 roku

Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

TAURON

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

TAURON Polska Energia S.A.

O Ś W I A D C Z E N I E

Zarządu TAURON Polska Energia S.A. w sprawie zgodności rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. oraz sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON

Zarząd TAURON Polska Energia S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, roczne sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy TAURON Polska Energia S.A.

Zarząd TAURON Polska Energia S.A. oświadcza ponadto, iż roczne sprawozdanie Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Członkowie Zarządu:

1.	Filip Grzegorczyk	- Prezes Zarządu	- *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
2.	Jarosław Broda	- Wiceprezes Zarządu	- *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
3.	Marek Wadowski	- Wiceprezes Zarządu	- *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

30 marca 2020 r.
data

I N F O R M A C J A

Zarządu TAURON Polska Energia S.A. o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. zgodnie z przepisami

Zarząd TAURON Polska Energia S.A., na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej, informuje o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej oraz wskazuje, że:

a) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,

b) są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji,

c) TAURON Polska Energia S.A. posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz TAURON Polska Energia S.A. przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Członkowie Zarządu:

1. Filip Grzegorczyk - Prezes Zarządu - *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

2. Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu - *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

3. Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu - *Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

30 marca 2020 r.
data

TAURON

OŚWIADCZENIE RADY NADZORCZEJ

TAURON Polska Energia S.A.

O Ś W I A D C Z E N I E

Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. w sprawie Komitetu Audytu

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. oświadcza, że są przestrzegane przepisy dotyczące powołania, składu i funkcjonowania Komitetu Audytu, w tym dotyczące spełnienia przez jego członków kryteriów niezależności oraz wymagań odnośnie do posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu branży, w której działa TAURON Polska Energia S.A. oraz w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. oświadcza ponadto, że Komitet Audytu wykonywał zadania komitetu audytu przewidziane w obowiązujących przepisach.

Członkowie Rady Nadzorczej:

1. Beata Chłodzińska - Przewodnicząca Rady Nadzorczej
2. Teresa Famulska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
3. Jacek Szyke - Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Barbara Łasak-Jarszak - Członek Rady Nadzorczej
5. Grzegorz Peczkis - Członek Rady Nadzorczej
6. Jan Płudowski - Członek Rady Nadzorczej
7. Marcin Szlenk - Członek Rady Nadzorczej
8. Andrzej Śliwka - Członek Rady Nadzorczej
9. Katarzyna Taczanowska - Członek Rady Nadzorczej

31 marca 2020 r.
data

TAURON

OCENA RADY NADZORCZEJ

TAURON Polska Energia S.A.

Ocena Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. wraz z uzasadnieniem dotycząca sprawozdań finansowych i sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A., zgodnie z wymogiem art. 382 § 3 Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 70 ust. 1 pkt 14 oraz § 71 ust. 1 pkt 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, dokonała pozytywnej oceny przedstawionych przez Zarząd Spółki następujących dokumentów oraz stwierdziła, że są one zgodne z księgami, dokumentami oraz ze stanem faktycznym:

1) Sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
2) Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
3) Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. dokonała oceny sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. obejmującego: sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z sytuacji finansowej, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. dokonała oceny skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. obejmującego: skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych oraz zasady (politykę) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.

Rada Nadzorcza TAURON Polska Energia S.A. dokonała oceny sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok

obrotowy 2019, które zostało sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Powyższe sprawozdania były przedmiotem weryfikacji, analizy i oceny Komitetu Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A., który zarekomendował Radzie Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. wydanie pozytywnej oceny.

Na podstawie art. 49b ust. 9 i art. 55 ust. 2c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości Spółka TAURON Polska Energia S.A. sporządziła Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej TAURON za 2019 r. w formie odrębnego dokumentu.

Powyższe Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z art. 49b ust. 1 i art. 55 ust. 2b-e ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. z późniejszymi zmianami, która implementuje wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. w zakresie ujawniania informacji niefinansowych, wraz z dodatkowymi, późniejszymi wytycznymi, w tym Komunikatem Komisji Europejskiej 2019/C 209/01 z dnia 20 czerwca 2019 r. z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem oraz wytycznymi Global Reporting Index - GRI Standards (poziom podstawowy - core).

Komitet Audytu realizując ustawowe obowiązki określone w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, nadzorował proces sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym realizował zadania mające na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej.

W ramach procesu związanego z badaniem sprawozdań finansowych Komitet Audytu regularnie spotykał się z przedstawicielami firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON monitorując i omawiając przebieg procesów audytowych. Ponadto Komitet Audytu zapoznał się z przedstawionymi przez firmę audytorską sprawozdaniami z badania sprawozdań finansowych oraz ze sprawozdaniem dodatkowym za rok obrotowy 2019 przygotowanym dla Komitetu Audytu oraz kierownictwa Spółki, zgodnie z przepisami Rozporządzenia 537/2014, a także ustawy o biegłych rewidentach z dnia 11 maja 2017 r.

Podstawą wydania przez Radę Nadzorczą pozytywnej oceny Sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. oraz Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019 były sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania powyższych sprawozdań zgodnie z którymi:

1) sprawozdania finansowe przedstawiają rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz ich wyniku finansowego za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r., zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standarami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,

2) sprawozdanie finansowe TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,

3) sprawozdania finansowe są zgodne co do formy i treści z obowiązującymi TAURON Polska Energia S.A. i Grupę Kapitałową TAURON Polska Energia S.A. przepisami prawa i Statutem TAURON Polska Energia S.A.

Ponadto w ocenie biegłego rewidenta Sprawozdanie Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019 zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa i jest zgodne ze sprawozdaniem finansowym TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r. oraz ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej TAURON za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 r.

Wyżej wymienione sprawozdania finansowe zostały sporządzone w ustalonym przepisami terminie i są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. Poprawność sporządzenia przedmiotowych sprawozdań finansowych, co do zgodności z księgami rachunkowymi, dokumentami i stanem faktycznym, nie budzi zastrzeżeń i znajduje potwierdzenie w informacjach zawartych w Sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta z badania powyższych sprawozdań.

Katowice, dnia 31 marca 2020 r.

Przewodnicząca Rady Nadzorczej	- Beata Chłodzińska
Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	- Teresa Famulska
Sekretarz Rady Nadzorczej	- Jacek Szyke
Członek Rady Nadzorczej	- Barbara Łasak - Jarszak
Członek Rady Nadzorczej	- Grzegorz Peczkis
Członek Rady Nadzorczej	- Jan Płudowski
Członek Rady Nadzorczej	- Marcin Szlenk
Członek Rady Nadzorczej	- Andrzej Śliwka
Członek Rady Nadzorczej	- Katarzyna Taczanowska